ព្រះ
ត្រៃបិដកបាឡី
និង
សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក
អង្គុត្តរនិកាយ តិកនិបាត
ទុតិយភាគ
៤១

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ
ព.ស. ២៤៩៦

សេចក្តីផ្តើម

យើងខ្ញុំ សូមជូនសេចក្តីរីករាយ គោរពចំពោះពុទ្ធបរិស័ទខ្មែរ ។

ដូច្នេះ យើងខ្ញុំបានផ្តល់គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះ ដល់ព្រះពុទ្ធសាសនិកជនជាតិខ្មែរ ហើយ ។

ព្រះធម៌នៃព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់នេះ ត្រូវបានសូត្រចេញពីចិត្តជ្រះថ្លានៃអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ជនជាតិជប៉ុន ។

このカンボジア版南伝大蔵経を
カンボジアの仏教徒へ
贈ることができることに感謝します
これが日本の仏教徒の心です。

It is with a deep sense of gratitude that I present the translation of the complete TRIPITAKA to Cambodian Buddhists on behalf of the Japanese Buddhist community.

អារម្ភកថា

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរ ជាទីគោរព !

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ជាទីគោរព !

គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកខ្មែរនេះ ត្រូវបាន " គណៈកម្មការព្រះត្រៃបិដក " នៃពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ នៅភ្នំពេញ បកប្រែពីភាសាបាលីមកជាភាសាខ្មែរ ចាប់ពីឆ្នាំ ១៩៣១ ដល់ឆ្នាំ ១៩៦៩ គឺត្រូវចំណាយពេល ៣៨ ឆ្នាំ ទើបបានសម្រេចហើយសព្វគ្រប់ ។ នេះពិតជាកំណប់ទ្រព្យរបស់ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ហើយក៏ជាកំណប់ទ្រព្យមិនអាចកាត់ថ្លៃបានរបស់ជនជាតិខ្មែរផងដែរ ។ យើងខ្ញុំ ពុទ្ធសាសនិកជាតិជប៉ុន មានសេចក្តីរីករាយនឹងបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ ដោយសង្ឃឹមថា ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ក៏នឹងរុងរឿងឡើងវិញដែរ ។

នេះគឺជាអំណោយពីចិត្តជ្រះថ្លា ជូនទៅដល់ជនជាតិខ្មែរទាំងអស់ ព្រមទាំងបុព្វបុរសផងទៅ ទៅក្នុងពិភពលោកនេះ ដែលមានចិត្តស្រឡាញ់សន្តិភាព ។

ខ្មែរបានរងគ្រោះនៃសង្គ្រាមដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមក ។ ម្យ៉ាងទៀត ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ក៏ត្រូវរងគ្រោះយ៉ាងខ្លាំង ទីបំផុតព្រះសង្ឃ និងវត្តអារាមទាំងអស់ត្រូវបានបំផ្លាញ ។ ...

ការបោះពុម្ពគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះ ...

ប្រជាជាតិខ្មែរ ។

ថ្ងៃអង្គារ ខែតុលា ឆ្នាំ ១៩៩៥

គណៈកម្មការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

ប្រធានគណៈកម្មការ The Rev. Seikyo Maeda

អនុប្រធាន The Rev. Kaitsu Shinohara

អ្នកសហការ

The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitsujo Arumi The Rev. Yoshimichi Ito
The Rev. Keicho Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Seicho Shigeta
The Rev. Ryoho Maeda The Rev. Kyoshu Nakajima Mr. Bakusui Ei

សុត្តន្តបិដកេ

អង្គុត្តរនិកាយស្ស តិកនិបាតោ

ទុតិយោ ភាគោ

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

បឋមបណ្ណាសកេ ពាលវគ្គោ

(១) ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ភិក្ខវោតិ ។ ភទន្តេតិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច យានិ កានិចិ ភិក្ខវេ ភយានិ ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វានិ តានិ ពាលតោ ឧប្បជ្ជន្តិ នោ បណ្ឌិតតោ យេ កេចិ ឧបទ្ទវា ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វេ តេ ពាលតោ ឧប្បជ្ជន្តិ នោ បណ្ឌិតតោ យេ កេចិ ឧបសគ្គា ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វេ តេ ពាលតោ ឧប្បជ្ជន្តិ នោ បណ្ឌិតតោ ។

សុត្តន្តបិដក

អង្គុត្តរនិកាយ តិកនិបាត

ទុតិយភាគ

សូមនមស្ការព្រះមានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គនោះ ។

បឋមបណ្ណាសក ពាលវគ្គ

(១) ខ្ញុំបានស្ដាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សម្រេចឥរិយាបថ ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទីនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះទទួលតបព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ័យទាំងឡាយណាមួយកើតឡើង ភ័យទាំងអស់នោះ តែងកើតអំពីជនពាល មិនមែនកើតអំពីបណ្ឌិតទេ ឧបទ្រព (ចង្រៃ) ទាំងឡាយណាមួយកើតឡើង ឧបទ្រពទាំងអស់នោះ តែងកើតឡើងអំពីជនពាល មិនមែនកើតអំពីបណ្ឌិតទេ ឧបសគ្គ (សេចក្ដីទើសទាក់) ទាំងឡាយណាមួយកើតឡើង ឧបសគ្គទាំងអស់នោះ តែងកើតឡើងអំពីជនពាល មិនមែនកើតអំពីបណ្ឌិតឡើយ ។

សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ នឡាគារា វា តិណាគារា វា អគ្គិ មុត្តោ កូដាគារានិបិ ឌហតិ ឧល្លិត្តាវលិត្តានិ និវាតានិ ផុស្សិតគ្គឡានិ បិហិតវាតបានានិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ យានិ កានិចិ ភយានិ ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វានិ តានិ ពាលតោ ឧប្បជ្ជន្តិ នោ បណ្ឌិតតោ យេ កេចិ ឧបទ្ទវា ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វេ តេ ពាលតោ ឧប្បជ្ជន្តិ នោ បណ្ឌិតតោ យេ កេចិ ឧបសគ្គា ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វេ តេ ពាលតោ ឧប្បជ្ជន្តិ នោ បណ្ឌិតតោ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ សប្បដិភយោ ពាលោ អប្បដិភយោ បណ្ឌិតោ សឧបទ្ទវោ ពាលោ អនុបទ្ទវោ បណ្ឌិតោ សឧបសគ្គោ ពាលោ អនុបសគ្គោ បណ្ឌិតោ នត្ថិ ភិក្ខវេ បណ្ឌិតតោ ភយំ នត្ថិ បណ្ឌិតតោ ឧបទ្ទវោ នត្ថិ បណ្ឌិតតោ ឧបសគ្គោ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ យេហិ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ វេទិតព្វោ តេ តយោ ធម្មេ អភិនិវជ្ជេត្វា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្លើងដែលឆេះរាលពីផ្ទះបបុសឬផ្ទះស្មៅ ក៏ឆេះផ្ទះកំពូលទាំងឡាយ ដែលគេលាបទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ មិនមានខ្យល់ចូល មានសន្ទះទ្វារជិតស្និទ្ធ មានបង្អួចបិទជិតល្អ ដូចម្ដេចមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ័យទាំងឡាយណាមួយកើតឡើង ភ័យទាំងអស់នោះ កើតអំពីជនពាល មិនមែនកើតអំពីបណ្ឌិតទេ ឧបទ្រពទាំងឡាយណាមួយកើតឡើង ឧបទ្រពទាំងអស់នោះ កើតអំពីជនពាល មិនមែនកើតអំពីបណ្ឌិតទេ ឧបសគ្គទាំងឡាយណាមួយកើតឡើង ឧបសគ្គទាំងអស់នោះ កើតអំពីជនពាល មិនមែនកើតអំពីបណ្ឌិតទេ ក៏ដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជនពាលប្រកបដោយភ័យជិតចិត្ត បណ្ឌិតមិនមានភ័យជិតចិត្តទេ ជនពាលប្រកបដោយឧបទ្រព បណ្ឌិតមិនមានឧបទ្រពទេ ជនពាលប្រកបដោយឧបសគ្គ បណ្ឌិតមិនមានឧបសគ្គទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ័យមិនមានមកអំពីបណ្ឌិត ឧបទ្រពមិនមានមកអំពីបណ្ឌិត ឧបសគ្គមិនមានមកអំពីបណ្ឌិតទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនោះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងណាដែលគេគួរស្គាល់ថាជាជនពាល បុគ្គលដែលវៀរបង់ធម៌ ៣ យ៉ាងនោះ

បណ្ឌិតោ វេទិតព្វោ តេ តយោ ធម្មេ សមាទាយ វត្តិស្សាមាតិ ។ ឯវញ្ហិ វោ ភិក្ខវេ សិក្ខិតព្វន្តិ ។

[៣] តីណិមានិ ភិក្ខវេ ពាលស្ស ពាលលក្ខណានិ ពាលនិមិត្តានិ ពាលាបទានានិ ។ កតមានិ តីណិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ពាលោ ទុច្ចិន្តិតចិន្តី ច ហោតិ ទុព្ភាសិតភាសី ទុក្កដកម្មការី ។ នោ ចេ តំ ភិក្ខវេ ពាលោ ទុច្ចិន្តិតចិន្តី ច អភវិស្ស ទុព្ភាសិតភាសី ទុក្កដកម្មការី កេន នំ បណ្ឌិតា ជានេយ្យុំ ពាលោ អយំ ភវំ អសប្បុរិសោតិ ។ យស្មា ច ខោ ភិក្ខវេ ពាលោ ទុច្ចិន្តិតចិន្តី ច ហោតិ ទុព្ភាសិតភាសី ទុក្កដកម្មការី តស្មា នំ បណ្ឌិតា ជានន្តិ ពាលោ អយំ ភវំ អសប្បុរិសោតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ ពាលស្ស ពាលលក្ខណានិ ពាលនិមិត្តានិ ពាលាបទានានិ ។ តីណិមានិ ភិក្ខវេ បណ្ឌិតស្ស បណ្ឌិតលក្ខណានិ បណ្ឌិតនិមិត្តានិ បណ្ឌិតាបទានានិ ។ កតមានិ តីណិ ។

វៀរលះគួរសំគាល់បានជាបណ្ឌិត យើងទាំងឡាយនឹងសមាទានប្រព្រឹត្តនូវធម៌ទាំងនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។

(៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាលលក្ខណៈ(១) ពាលនិមិត្ត(២) ពាលាបទាន របស់បុគ្គលពាល(៣) នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពាលក្នុងលោកនេះ អ្នកគិតតែគំនិតអាក្រក់ ១ អ្នកនិយាយតែពាក្យអាក្រក់ ១ អ្នកធ្វើតែអំពើអាក្រក់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើបុគ្គលពាលមិនបានគិតគំនិតអាក្រក់ផង មិនបាននិយាយពាក្យអាក្រក់ផង មិនបានធ្វើអំពើអាក្រក់ផងទេ បណ្ឌិតទាំងឡាយគប្បីស្គាល់បុគ្គលនោះថា អ្នកដ៏ចំរើនរូបនេះជាមនុស្សពាល ជាអសប្បុរស ដូចម្តេចបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុដែលបុគ្គលពាលជាអ្នកគិតគំនិតអាក្រក់ផង ជាអ្នកនិយាយពាក្យអាក្រក់ផង ជាអ្នកធ្វើអំពើអាក្រក់ផង ទើបបណ្ឌិតទាំងឡាយ ស្គាល់បុគ្គលនោះថា អ្នកដ៏ចំរើនរូបនេះជាមនុស្សពាល ជាអសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាលលក្ខណៈ ពាលនិមិត្ត ពាលាបទាន នៃបុគ្គលពាល ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតលក្ខណៈ(៤) បណ្ឌិតនិមិត្ត(៥) បណ្ឌិតាបទាន(៦) របស់បុគ្គលជាបណ្ឌិត នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។

១ គ្រឿងសំគាល់របស់បុគ្គលពាល ។ ២ ហេតុរបស់បុគ្គលពាល ។ ៣ ចរិយារបស់បុគ្គលពាល ។ ៤ គ្រឿងសំគាល់របស់បុគ្គលជាបណ្ឌិត ។ ៥ ហេតុរបស់បុគ្គលជាបណ្ឌិត ។ ៦ ចរិយារបស់បុគ្គលជាបណ្ឌិត ។

ឥធ ភិក្ខវេ បណ្ឌិតោ សុចិន្តិតចិន្តី ច ហោតិ សុភាសិតភាសី សុកតកម្មការី ។ នោ ចេ តំ ភិក្ខវេ បណ្ឌិតោ សុចិន្តិតចិន្តី ច អភវិស្ស សុភាសិតភាសី សុកតកម្មការី កេន នំ បណ្ឌិតា ជានេយ្យុំ បណ្ឌិតោ អយំ ភវំ សប្បុរិសោតិ ។ យស្មា ច ខោ ភិក្ខវេ បណ្ឌិតោ សុចិន្តិតចិន្តី ច ហោតិ សុភាសិតភាសី សុកតកម្មការី តស្មា នំ បណ្ឌិតា ជានន្តិ បណ្ឌិតោ អយំ ភវំ សប្បុរិសោតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ បណ្ឌិតស្ស បណ្ឌិតលក្ខណានិ បណ្ឌិតនិមិត្តានិ បណ្ឌិតាបទានានិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ យេហិ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ វេទិតព្វោ តេ តយោ ធម្មេ អភិវិវជ្ជេត្វា យេហិ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ វេទិតព្វោ តេ តយោ ធម្មេ សមាទាយ វត្តិស្សាមាតិ ឯវញ្ហិ វោ ភិក្ខវេ សិក្ខិតព្វន្តិ(១) ។

១. ម. ឧបរិ. បណ្ឌិតភូមិ ភិក្ខវេ ។ ល ។ សិក្ខិតព្វន្តិ ពាក្យ ១ ទំព័រ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកគិតនូវគំនិតល្អ ១ និយាយសំដីល្អ ១ ធ្វើអំពើល្អ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើបណ្ឌិត មិនជាអ្នកគិតនូវគំនិតល្អ មិនពោលនូវសំដីល្អ មិនបានធ្វើអំពើល្អទេ បណ្ឌិតទាំងឡាយ គប្បីស្គាល់បុគ្គលនោះថា អ្នកដ៏ចំរើននេះ ជាបណ្ឌិត ជាសប្បុរស ដូចម្តេចបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះបណ្ឌិត ជាអ្នកគិតនូវគំនិតល្អ និយាយសំដីល្អ ធ្វើអំពើល្អ ដូច្នោះ បណ្ឌិតទាំងឡាយ ស្គាល់បុគ្គលនោះថា អ្នកដ៏ចំរើននេះ ជាបណ្ឌិត ជាសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតលក្ខណៈ បណ្ឌិតនិមិត្ត បណ្ឌិតាបទាន របស់បុគ្គលជាបណ្ឌិត ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ ណា ដែលស្គាល់បានថាជាមនុស្សពាល បុគ្គលវៀរធម៌ទាំង ៣ នោះ ហើយ ប្រកបដោយធម៌ ៣ ណា ដែលស្គាល់បានថាជាបណ្ឌិត យើងទាំងឡាយ នឹងសមាទានប្រព្រឹត្តធម៌ទាំង ៣ យ៉ាងនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ ។

(៤) តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ វេទិតព្វោ ។ កតមេហិ តីហិ ។ អច្ចយំ អច្ចយតោ ន បស្សតិ អច្ចយំ អច្ចយតោ ទិស្វា យថាធម្មំ ន បដិ-ករោតិ បរស្ស ខោ បន អច្ចយំ ទេសេន្តស្ស យថាធម្មំ ន បដិគ្គណ្ហាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ វេទិតព្វោ ។ តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ វេទិតព្វោ ។ កតមេហិ តីហិ ។ អច្ចយំ អច្ចយតោ បស្សតិ អច្ចយំ អច្ចយតោ ទិស្វា យថាធម្មំ បដិករោតិ បរស្ស ខោ បន អច្ចយំ ទេសេន្តស្ស យថាធម្មំ បដិគ្គណ្ហាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ វេទិតព្វោ ។

(៥) តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ វេទិតព្វោ ។ កតមេហិ តីហិ ។ អយោនិសោ បញ្ហំ កត្តា ហោតិ អយោនិសោ បញ្ហំ វិស្សជ្ជេតា ហោតិ

(៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង គប្បីសំ-គាល់ថាជាជនពាល ។ ធម៌ ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលមិនឃើញទោសរបស់ខ្លួនតាមទោស ១ លុះឃើញទោសតាមទោសហើយ ពុំសំដែងទោសឲ្យស្របតាមធម៌ ១ កាលគេសំដែងទោសរបស់ខ្លួនប្រាប់បុគ្គលនោះហើយ ក៏មិនទទួលទោសឲ្យស្របតាមធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ នេះឯង ដែលគប្បីដឹងថាជាជនពាល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ គប្បីដឹងថាជាបណ្ឌិត ។ ធម៌ ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺ បុគ្គលឃើញទោសរបស់ខ្លួនតាមទោស ១ លុះឃើញទោសតាមទោសហើយ ក៏សំដែងទោសឲ្យស្របតាមធម៌ ១ លុះសំដែងទោសប្រាប់បុគ្គលដទៃហើយ ក៏ទទួលទោសឲ្យស្របតាមធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ នេះឯង ដែលគប្បីដឹងថាជាបណ្ឌិត ។

(៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង គប្បីដឹងថាជាជនពាល ។ ធម៌ ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺ ជាអ្នកកាត់តែងនូវប្រស្នាដោយមិនត្រូវទំនង ១ ជាអ្នកដោះស្រាយប្រស្នាដោយមិនត្រូវទំនង ១

បរស្ស ខោ បន យោនិសោ បញ្ហំ វិស្សជ្ជិតំ បរិមណ្ឌលេហិ បទព្យញ្ជនេហិ សិលិដ្ឋេហិ ឧបគតេហិ នាព្ភនុមោទិតា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ វេទិតព្វោ ។ តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ វេទិតព្វោ ។ កតមេហិ តីហិ ។ យោនិសោ បញ្ហំ កត្តា ហោតិ យោនិសោ បញ្ហំ វិស្សជ្ជេតា ហោតិ បរស្ស ខោ បន យោនិសោ បញ្ហំ វិស្សជ្ជិតំ បរិមណ្ឌលេហិ បទព្យញ្ជនេហិ សិលិដ្ឋេហិ ឧបគតេហិ អព្ភនុមោទិតា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ វេទិតព្វោតិ ។

[៦] តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ វេទិតព្វោ ។ កតមេហិ តីហិ ។ អកុសលេន កាយកម្មេន អកុសលេន វចីកម្មេន អកុសលេន មនោកម្មេន ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ វេទិតព្វោ ។ តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ វេទិតព្វោ ។

បើអ្នកដទៃដោះស្រាយប្រស្នាដោយត្រូវទំនងហើយ ក៏មិនសរសើរ ដោយបទនិងព្យញ្ជនៈ ដ៏បរិមណ្ឌលស្រួលបរិបូណ៌ឡើយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ នេះឯង ដែលគួរស្គាល់បានថាជាពាល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ គួរស្គាល់បានថាជាបណ្ឌិត ។ ធម៌ ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺជាអ្នកសាកសួរប្រស្នាដោយត្រូវទំនង ១ ជាអ្នកដោះស្រាយប្រស្នាដោយត្រូវទំនង ១ បើអ្នកដទៃដោះប្រស្នាដោយត្រូវទំនងហើយ ក៏សរសើរ ដោយបទនិងព្យញ្ជនៈដ៏បរិមណ្ឌលស្រួលបរិបូណ៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ នេះឯង ដែលគួរស្គាល់បានថាជាបណ្ឌិត ៕

[៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ គួរស្គាល់បានថាជាពាល ។ ធម៌ ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺកាយកម្មជាអកុសល ១ វចីកម្មជាអកុសល ១ មនោកម្មជាអកុសល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ នេះឯង ដែលគប្បីដឹងបានថាជាពាល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ គប្បីដឹងបានថាជាបណ្ឌិត ។

កតមេហិ តីហិ ។ កុសលេន កាយកម្មេន កុសលេន វចីកម្មេន កុសលេន មនោកម្មេន ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ វេទិតព្វោ ។

(៧) តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ វេទិតព្វោ ។ កតមេហិ តីហិ ។ សាវជ្ជេន កាយកម្មេន សាវជ្ជេន វចីកម្មេន សាវជ្ជេន មនោកម្មេន ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ វេទិតព្វោ ។ តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ វេទិតព្វោ ។ កតមេហិ តីហិ ។ អនវជ្ជេន កាយកម្មេន អនវជ្ជេន វចីកម្មេន អនវជ្ជេន មនោកម្មេន ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ វេទិតព្វោ ។

(៨) តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ វេទិតព្វោ ។ កតមេហិ តីហិ ។ សព្យាបជ្ឈេន កាយកម្មេន សព្យាបជ្ឈេន វចីកម្មេន សព្យាបជ្ឈេន មនោកម្មេន ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ វេទិតព្វោ ។

ធម៌ ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺកាយកម្មជាកុសល ១ វចីកម្មជាកុសល ១ មនោកម្មជាកុសល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង ដែលគប្បីដឹងថាជាបណ្ឌិត ។

(៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង គួរស្គាល់ថាជាពាល ។ ធម៌ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺកាយកម្មប្រកបដោយទោស ១ វចីកម្មប្រកបដោយទោស ១ មនោកម្មប្រកបដោយទោស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ នេះឯង ដែលគប្បីដឹងថាជាពាល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ គួរស្គាល់ថាជាបណ្ឌិត ។ ធម៌ ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺកាយកម្មមិនមានទោស ១ វចីកម្មមិនមានទោស ១ មនោកម្មមិនមានទោស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង ដែលគប្បីដឹងថាជាបណ្ឌិត ។

(៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង គួរស្គាល់ថាជាពាល ។ ធម៌ ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺ កាយកម្មប្រកបដោយសេចក្តីបៀតបៀន ១ វចីកម្មប្រកបដោយសេចក្តីបៀតបៀន ១ មនោកម្មប្រកបដោយសេចក្តីបៀតបៀន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង ដែលគប្បីដឹងថាជាពាល ។

តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ វេទិតព្វោ ។ កតមេហិ តីហិ ។ អព្យាបជ្ឈេន កាយកម្មេន អព្យាបជ្ឈេន វចីកម្មេន អព្យាបជ្ឈេន មនោកម្មេន ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ វេទិតព្វោ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ យេហិ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ វេទិតព្វោ តេ តយោ ធម្មេ អភិវិវជ្ជេត្វា យេហិ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ វេទិតព្វោ តេ តយោ ធម្មេ សមាទាយ វត្តិស្សាមាតិ ឯវញ្ហិ វោ ភិក្ខវេ សិក្ខិតព្វន្តិ ។

(៨) តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ អព្យត្តោ អសប្បុរិសោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង គួរស្គាល់ថាជាបណ្ឌិត ធម៌ ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺ កាយកម្មមិនមានសេចក្តីបៀតបៀន ១ វចីកម្មមិនមានសេចក្តីបៀតបៀន ១ មនោកម្មមិនមានសេចក្តីបៀតបៀន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ នេះឯង ដែលគប្បីដឹងថាជាបណ្ឌិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ ណា ដែលគួរស្គាល់ថាជាជនពាល ពួកយើងនឹងវៀរចេញនូវធម៌ ៣ នោះ ហើយប្រកបដោយធម៌ ៣ ណាដែលគួរស្គាល់ថាជាបណ្ឌិត យើងទាំងឡាយនឹងសមាទាន ប្រព្រឹត្តនូវធម៌ទាំង ៣ នោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ ។

(៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពាល ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃ ជាអសប្បុរស ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង រមែងរក្សាខ្លួនដែលមានទីពឹងជីកគាស់ចោលហើយ មានទីពឹងបំផ្លាញចោលហើយ ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយសេចក្តីតិះដៀល របស់វិញ្ញូជនទាំងឡាយផង ទាំងនូវបាបច្រើនផង ។ ធម៌ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺកាយទុច្ចរិត ១ វចីទុច្ចរិត ១ មនោទុច្ចរិត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពាល ជាអ្នកមិនឈ្លាសវៃ ជាអសប្បុរស ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង រមែងរក្សាខ្លួនដែលមានទីពឹងជីកគាស់ចោលហើយ មានទីពឹងបំផ្លាញចោលហើយ

សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ ។ កតមេហិ តីហិ ។ កាយទុច្ចរិតេន វចីទុច្ចរិតេន មនោទុច្ចរិតេន ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ អព្យត្តោ អសប្បុរិសោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ ។ តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ សប្បុរិសោ អក្ខតំ អនុបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ អនវជ្ជោ ច ហោតិ អននុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច បុញ្ញំ បសវតិ ។ កតមេហិ តីហិ ។ កាយសុចរិតេន វចីសុចរិតេន មនោសុចរិតេន ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ សប្បុរិសោ អក្ខតំ អនុបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ អនវជ្ជោ ច ហោតិ អននុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច បុញ្ញំ បសវតីតិ ។

ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយសេចក្ដីតិះដៀលរបស់វិញ្ញូជនទាំងឡាយផង បានបាបច្រើនផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតមានប្រាជ្ញាឈ្លាសវៃ ជាសប្បុរស ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង រមែងរក្សាខ្លួនដែលមានទីពឹងមិនបានជីកគាស់ហើយ មានទីពឹងមិនបានបំផ្លាញហើយ ជាអ្នកមិនមានទោសផង មិនមានសេចក្ដីតិះដៀល នៃវិញ្ញូជនទាំងឡាយផង បានបុណ្យច្រើនផង ។ ធម៌ ៣ យ៉ាង តើដូចម្ដេច ។ គឺកាយសុចរិត ១ វចីសុចរិត ១ មនោសុចរិត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតមានប្រាជ្ញាឈ្លាសវៃ ជាសប្បុរសប្រកបដោយធម៌ ៣ នេះឯង រមែងរក្សាខ្លួនដែលមានទីពឹងមិនបានជីកគាស់ហើយ មានទីពឹងមិនបានបំផ្លាញហើយ ជាអ្នកមិនមានទោសផង មិនមានសេចក្ដីតិះដៀល នៃវិញ្ញូជនទាំងឡាយផង បានបុណ្យច្រើនផង ។

(១០) តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ តយោ មលេ អប្បហាយ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហិ តីហិ ។ ទុស្សីលោ ច ហោតិ ទុស្សីល្យមលស្ស អប្បហីនំ ហោតិ ឥស្សុកី ច ហោតិ ឥស្សាមលស្ស អប្បហីនំ ហោតិ មច្ឆរី ច ហោតិ មច្ឆេរមលស្ស អប្បហីនំ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ឥមេ តយោ មលេ អប្បហាយ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ តយោ មលេ បហាយ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ ។ កតមេហិ តីហិ ។ សីលវា ច ហោតិ ទុស្សីល្យមលស្ស បហីនំ ហោតិ អនិស្សុកី ច ហោតិ ឥស្សាមលស្ស បហីនំ ហោតិ អមច្ឆរី ច ហោតិ មច្ឆេរមលស្ស បហីនំ ហោតិ ។

(១០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបុគ្គលណាមួយ ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង មិនលះបង់នូវមន្ទិល ៣ យ៉ាងនេះ នឹងធ្លាក់ក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺជាអ្នកទ្រុស្តសីល ជាទីមិនលះបង់មន្ទិលគឺភាពទ្រុស្តសីល ១ ជាអ្នកប្រច័ណ្ឌ ជាទីមិនលះបង់មន្ទិលគឺសេចក្តីប្រច័ណ្ឌ ១ ជាអ្នកកំណាញ់ ជាទីមិនលះបង់មន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង មិនលះបង់មន្ទិល ៣ យ៉ាងនេះឯង រមែងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង លះបង់នូវមន្ទិល ៣ យ៉ាង ដូចជាគេនាំយកទៅតម្កល់ទុកក្នុងស្ថានសួគ៌ ។ ធម៌ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺជាអ្នកមានសីល ជាទីលះបង់នូវមន្ទិលគឺភាពទ្រុស្តសីល ១ ជាអ្នកមិនប្រច័ណ្ឌ ជាទីលះបង់នូវមន្ទិលគឺ សេចក្តីប្រច័ណ្ឌ ១ ជាអ្នកមិនមានកំណាញ់ ជាទីលះបង់នូវមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់ ១ ។

ឥមម្ហិ ចេ ភិក្ខវេ អយំ សមយេ បុគ្គលោ
កាលំ ករេយ្យ យថាភតំ និក្ខិត្តោ
ឯវំ សគ្គេតិ ។

ពាលវគ្គោ ឆដ្ឋោ ។

តស្សុទ្ទានំ

ភយលក្ខណា ចិន្តា ច
អធម្មញ្ច អយោនិសោ
អកុសលញ្ច សាវជ្ជំ
សព្យាបជ្ឈំ ទ្វេ មូលន្តិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាំប្រកបដោយអង្គ ៧ យ៉ាងនេះ សេចក្ដី
មន្ទិល ៧ យ៉ាងនេះឯង ដូចជាគេនាំយកទៅដាក់ទុក ក្នុងស្ថានសួគ៌ ។

ចប់ ពាលវគ្គទី ៦ ។

ឧទ្ទាននៃពាលវគ្គនោះគឺ

សេចក្ដីភ័យ ១ លក្ខណៈ ១ គំនិត ១ ទោស ១
ទុស្សធម៌ ១ អកុសល ១ ប្រកបដោយទោស ១
ប្រកបដោយសេចក្ដីបៀតបៀន ១ មានទីតាំងដើម
គាស់រោល ១ មន្ទិល ១ ។

វេរញ្ជកណ្ឌ

[៦១] ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ពងមាន់ទាំងឡាយ ៨ ក្ដី ១០ ក្ដី ១២ ក្ដី
មេមាន់ក្រាបលើល្អ ដើម្បីឲ្យមានកម្ដៅល្មម ដើម្បីឲ្យមានក្លិនល្អ
ផងហើយ ដើម្បីឲ្យមានប្រយោជន៍ផលជាច្រើន ដើម្បីឲ្យជាគុណ ដើម្បីឲ្យ
កូនសត្វកើតជាមនុស្សទាំងឡាយ ៗ ។ យ៉ាងនេះ កើតរួចហើយ ៗ គឺកូន
មាន់ណាមួយ ទំលាយដោយចុងក្រចកជើង ដែលមិនសមគួរ ឬដោយចំពុះ ដែលមិន
សមគួរ ឬដោយចុងចំពុះទាំងឡាយ(១)ដែលមិនសមគួរ ៗ ម្នាលគិត
ទាំងឡាយ គឺកូនមាន់ណាមួយ ឬកូនមាន់ ៨ ឬ ១០ ឬ ១២ ឡើងទៅក្នុងពង
មក ដើម្បីមិនជាគុណដល់ផលច្រើន ដើម្បីមិនជាសុខដល់ផលច្រើន ដើម្បី
មិនជាប្រយោជន៍ដល់ផលច្រើន ដើម្បីមិនជាគុណ ដើម្បីជាទុក្ខ ដល់
ទៅកាន់មនុស្សទាំងឡាយ ៗ ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ គឺកូនមាន់ណាមួយ
ឬកូនមាន់ ៨ ឬ ១០ ជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បីជាគុណដល់ផលច្រើន
ដើម្បីសេចក្ដីសុខដល់ផលច្រើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ផលច្រើន ដើម្បី
ជាគុណ ដើម្បីសេចក្ដីសុខដល់ទៅកាន់មនុស្សទាំងឡាយ ៗ ៨ ឬ ១០
យ៉ាងនេះ កើតរួចហើយ ៗ គឺកូនមាន់ណាមួយ ដោយចុងក្រចកជើង ដែលសមគួរ ឬដោយ
ចំពុះ ដែលសមគួរ ឬដោយចុងចំពុះទាំងឡាយ ដែលសមគួរ ៗ

● សំដៅយកមេមាន់ ។ (អដ្ឋកថា) ។

ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ញាតោ ថេរោ ភិក្ខុ ពហុជនហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ ពហុជនសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានន្តិ ។

[១៦] ចត្តារិមានិ ភិក្ខវេ រញ្ញោ ខត្តិយស្ស មុទ្ធាភិសិត្តស្ស(១) យាវជីវំ សរណីយានិ ភវន្តិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ យស្មិំ ភិក្ខវេ បទេសេ រាជា ខត្តិយោ មុទ្ធាភិសិត្តោ(២) ជាតោ ហោតិ ឥទំ ភិក្ខវេ បឋមំ រញ្ញោ ខត្តិយស្ស មុទ្ធាភិសិត្តស្ស យាវជីវំ សរណីយំ ហោតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ យស្មិំ បទេសេ រាជា ខត្តិយោ មុទ្ធាភិសិត្តោ ហោតិ ឥទំ ភិក្ខវេ ទុតិយំ រញ្ញោ ខត្តិយស្ស មុទ្ធាភិសិត្តស្ស យាវជីវំ សរណីយំ ហោតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ យស្មិំ បទេសេ រាជា ខត្តិយោ មុទ្ធាភិសិត្តោ សង្គាមំ អភិវិជិនិត្វា វិជិតសង្គាមោ តមេវ សង្គាមសីសំ អជ្ឈាវសតិ

១ ម. មុទ្ធាវសិត្តស្ស ។ ២ មុទ្ធាវសិត្តោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ប្រកបដោយធម៌ទាំង ៤ នេះឯង ជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បីជាគុណដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីជាគុណ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ។

(១៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំងឡាយដែលព្រះរាជា ជាក្សត្រិយ៍បានមុទ្ធាភិសេកហើយ នៅតែរលឹកដរាបដល់អស់ព្រះជន្ម មាន ៤ យ៉ាង ។ ហេតុ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជាជាក្សត្រិយ៍ ដែលបានមុទ្ធាភិសេក ទ្រង់ប្រសូតក្នុងប្រទេសណា នេះជាហេតុទី ១ ដែលព្រះរាជា ជាក្សត្រិយ៍បានមុទ្ធាភិសេកហើយ នៅតែរលឹកដរាបដល់អស់ព្រះជន្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះរាជា ជាក្សត្រិយ៍បានមុទ្ធាភិសេក ក្នុងប្រទេសណា នេះជាហេតុទី ២ ដែលព្រះរាជា ជាក្សត្រិយ៍បានមុទ្ធាភិសេកហើយ នៅតែរលឹកដរាបដល់អស់ព្រះជន្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះរាជាជាក្សត្រិយ៍ ដែលបានមុទ្ធាភិសេកហើយ ទ្រង់ឈ្នះសង្គ្រាម បានជ័យជំនះហើយ ទ្រង់គ្រប់គ្រងទីសង្គ្រាមនោះឯង ក្នុងប្រទេសណា

[illegible]

[illegible]

ឥទំ ភិក្ខវេ តតិយំ ភិក្ខុស្ស យាវជីវំ សារណីយំ ហោតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ ភិក្ខុស្ស យាវជីវំ សារណីយានិ ភវន្តីតិ ។

[១៣] តយោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ តយោ ។ និរាសោ អាសំសោ វិគតាសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ និរាសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ នីចេ កុលេ បច្ចាជាតោ ហោតិ ចណ្ឌាលកុលេ វា វេនកុលេ វា នេសាទកុលេ វា រថការកុលេ វា បុក្កុសកុលេ វា ទលិទ្ទេ អប្បន្នបានភោជនេ កសិរវុត្តិកេ យត្ថ កសិរេន ឃាសច្ឆាទោ លព្ភតិ ។ សោ ច ហោតិ ទុព្វណ្ណោ ទុទ្ទសិកោ ឱកោដិមកោ ពវ្ហាពាធោ កាណោ វា កុណី វា ខញ្ជោ វា បក្ខហតោ វា ន លាភី អន្នស្ស បានស្ស វត្ថស្ស យានស្ស មាលាគន្ធវិលេបនស្ស សេយ្យាវសថបទីបេយ្យស្ស ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាហេតុទី ៣ ដែលភិក្ខុគួររលឹករហូតដល់អស់ជីវិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុ ៣ យ៉ាងនេះឯង ដែលភិក្ខុគួររលឹកជាប់ក្នុងហឫទ័យដល់អស់ជីវិត ។

[១៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ មានប្រាកដគង់នៅក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៣ ពួកតើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា ១ មានសេចក្តីប្រាថ្នា ១ ប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលម្នាក់ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកកើតក្នុងត្រកូលទាប គឺត្រកូលចណ្ឌាល ត្រកូលអ្នកត្បាញផែង ត្រកូលអ្នកនេសាទ ត្រកូលធ្វើរទេះ ត្រកូលអ្នកចោលសម្រាម ឬ ត្រកូលអ្នកកំសត់ដែលមានបាយទឹកនិងភោជនតិច ប្រព្រឹត្តចិញ្ចឹមជីវិតលំបាក ជាត្រកូលដែលរកបានភោជនសម្រាប់បរិភោគនិងសំពត់សម្រាប់ស្លៀកដណ្តប់ ដោយលំបាក ។ បុគ្គលនោះកើតមកមានសម្បុរអាក្រក់ អ្នកផងមិនចង់មើលគួរខ្ពើម ជាមនុស្សតឿ មានជម្ងឺច្រើន ខ្វាក់ភ្នែកក្តី ខ្វិន ក្តី ខ្ញើចក្តី ស្លាប់ដៃម្ខាងខ្លួនក្តី ជាអ្នកមិនបានបាយទឹកសំពត់យានផ្កាកម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក លំនៅ និងគ្រឿងប្រទីប

សោ សុណាតិ ឥត្ថន្នាមោ កិរ ខត្តិយោ ខត្តិយេហិ ខត្តិយាភិសេកេន អភិសិត្តោតិ ។ តស្ស ន ឯវំ ហោតិ កុទាស្សុ(១) នាម មំបិ ខត្តិយា ខត្តិយាភិសេកេន អភិសិញ្ចិស្សន្តីតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ និរាសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ អាសំសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ រញ្ញោ ខត្តិយស្ស មុទ្ធាវសិត្តស្ស ជេដ្ឋោ បុត្តោ ហោតិ អភិសេចនោ(២) អនភិសិត្តោ អចលប្បត្តោ(៣) ។ សោ សុណាតិ ឥត្ថន្នាមោ កិរ ខត្តិយោ ខត្តិយេហិ ខត្តិយាភិសេកេន អភិសិត្តោតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ កុទាស្សុ នាម មំបិ ខត្តិយា ខត្តិយាភិសេកេន អភិសិញ្ចិស្សន្តីតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ អាសំសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ វិគតាសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ រាជា ហោតិ ខត្តិយោ មុទ្ធាវសិត្តោ ។ សោ សុណាតិ ឥត្ថន្នាមោ កិរ ខត្តិយោ ខត្តិយេហិ ខត្តិយាភិសេកេន អភិសិត្តោតិ ។ តស្ស ន ឯវំ ហោតិ

---

១ ឱ. កុទស្សុ ។ ម. កុទាស្សុ ។ ២ ឱ. ម. អភិសេកោ ។ ៣ ឱ. មចលប្បត្តោ ។
[illegible] ។

បុគ្គលនោះ ឮដំណឹងថា ក្សត្រិយ៍ឈ្មោះឯណោះ ពួកក្សត្រិយ៍បានអភិសេកដោយខត្តិយាភិសេកហើយ ។ បុគ្គលនោះ មិនមានគំនិតយ៉ាងនេះថា កាលណាហ្ន៎ ពួកក្សត្រិយ៍នឹងអភិសេកអាត្មាអញដោយខត្តិយាភិសេកផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសេចក្តីប្រាថ្នា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ព្រះរាជបុត្រច្បងរបស់ខត្តិយរាជ ដែលបានមុទ្ធាភិសេកហើយ ជាអ្នកគួរនឹងទទួលអភិសេក តែមិនទាន់អភិសេកនៅឡើយទេ តែព្រះរាជកុមារ [illegible] ។ ព្រះរាជបុត្រនោះ ឮដំណឹងថា ក្សត្រិយ៍ឈ្មោះឯណោះ ពួកក្សត្រិយ៍បានអភិសេក ដោយខត្តិយាភិសេកហើយ ។ ព្រះរាជបុត្រនោះ មានសេចក្តីប្រាថ្នាយ៉ាងនេះថា កាលណាហ្ន៎ ពួកក្សត្រិយ៍នឹងអភិសេកអាត្មាអញ ដោយខត្តិយាភិសេកផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានសេចក្តីប្រាថ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខត្តិយរាជក្នុងលោកនេះ បានមុទ្ធាភិសេកហើយ ។ ព្រះរាជាអង្គនោះ ឮដំណឹងថា ក្សត្រិយ៍ឈ្មោះឯណោះ ពួកក្សត្រិយ៍បានអភិសេក ដោយខត្តិយាភិសេកហើយ ។ ព្រះរាជាអង្គនោះ មិនមានព្រះរាជតម្រិះយ៉ាងនេះថា

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

(១៤) យោបិ សោ ភិក្ខវេ រាជា ចក្កវត្តី ធម្មិកោ ធម្មរាជា សោបិ នាម អរាជកំ ចក្កំ បវត្តេតីតិ(១) ។ ឯវំ វុត្តេ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ បន ភន្តេ រញ្ញោ ចក្កវត្តិស្ស ធម្មិកស្ស ធម្មរញ្ញោ រាជាតិ(២) ។ ធម្មោ ភិក្ខូតិ ភគវា អវោច ឥធ ភិក្ខុ រាជា ចក្កវត្តី ធម្មិកោ ធម្មរាជា ធម្មំយេវ និស្សាយ ធម្មំ សក្ករោន្តោ ធម្មំ គរុករោន្តោ ធម្មំ អបចាយមានោ ធម្មទ្ធជោ ធម្មកេតុ ធម្មាធិបតេយ្យោ ធម្មិកំ រក្ខាវរណគុត្តឹ សំវិទហតិ អន្តោជនស្មឹ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុ រាជា ចក្កវត្តី ធម្មិកោ ធម្មរាជា ធម្មំយេវ និស្សាយ ធម្មំ សក្ករោន្តោ ធម្មំ គរុករោន្តោ ធម្មំ អបចាយមានោ ធម្មទ្ធជោ

១ ម. សោបិ ភគវា តំ ចក្កំ បវត្តេតីតិ ។ ២ ម. ធម្មញ្ញោ បច្ចត្ថិ ។

(១៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចចក្រពត្តិអង្គណា ប្រកបដោយធម៌(១) ទ្រង់ធម៌(២) ស្តេចអង្គនោះ ទ្រង់ញុំាងចក្រដែលមិនមែនជារបស់ស្តេចឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះ មានភិក្ខុមួយរូប ក្រាបទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ចក្ររបស់ស្តេចចក្រពត្តិ ប្រកបដោយធម៌ ទ្រង់ធម៌ តើដូចម្តេច ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលភិក្ខុ ចក្រនោះគឺធម៌(៣) ដូច្នេះ រួចទ្រង់ត្រាស់តទៅទៀតថា ម្នាលភិក្ខុ ក្នុងលោកនេះ ស្តេចចក្រពត្តិ ប្រកបដោយធម៌ ទ្រង់ធម៌ ទ្រង់អាស្រ័យធម៌តែមួយយ៉ាង ធ្វើសក្ការៈចំពោះធម៌ គោរពធម៌ កោតក្រែងធម៌ យកធម៌ជាទង់ជ័យ យកធម៌ជាទង់យស យកធម៌ជាអធិបតី ចាត់ចែងនូវការរក្សាទប់ទល់ គ្រប់គ្រងប្រកបដោយធម៌ ចំពោះជនខាងក្នុង ម្នាលភិក្ខុ មួយទៀត ស្តេចចក្រពត្តិ ប្រកបដោយធម៌ ទ្រង់ធម៌ ទ្រង់អាស្រ័យធម៌ តែមួយយ៉ាង ធ្វើសក្ការៈចំពោះធម៌ គោរពធម៌ កោតក្រែងធម៌ យកធម៌ជាទង់ជ័យ

១ ប្រកបដោយកុសលកម្មបថទាំង ១០ ។ ២ ញុំាងមហាជនឱ្យត្រេកអរដោយកុសល-កម្មបថ ១០ ។ ៣ សំដៅយកកុសលកម្មបថ ១០ អដ្ឋកថា ។

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (១) [illegible] (២)
[illegible]

---

១ [illegible] ។ ២ [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ធម្មិកោ ធម្មរាជា ធម្មំយេវ និស្សាយ ធម្មំ សក្ករោន្តោ ធម្មំ គរុំករោន្តោ ធម្មំ អបចាយមានោ ធម្មទ្ធជោ ធម្មកេតុ ធម្មាធិបតេយ្យោ ធម្មិកំ រក្ខាវរណគុត្តឹ សំវិទហតិ កាយកម្មស្មឹ ធម្មិកំ រក្ខាវរណគុត្តឹ សំវិទហតិ វចីកម្មស្មឹ ធម្មិកំ រក្ខាវរណគុត្តឹ សំវិទហតិ មនោកម្មស្មឹ ធម្មេនេវ អនុត្តរំ ធម្មចក្កំ បវត្តេតិ ។ តំ ហោតិ ចក្កំ អប្បដិវត្តិយំ សមណេន វា ព្រាហ្មណេន វា ទេវេន វា មារេន វា ព្រហ្មុនា វា កេនចិ វា លោកស្មិន្តិ ។

[១៥] ឯកំ សមយំ ភគវា ពារាណសិយំ វិហរតិ ឥសិបតនេ មិគទាយេ ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ភិក្ខវោតិ ។ ភទន្តេតិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច ភូតបុព្វំ ភិក្ខវេ រាជា អហោសិ បចេតនោ(១) នាម ។ អថ ខោ ភិក្ខវេ រាជា បចេតនោ រថការំ អាមន្តេសិ

១ ម. សចេតនោ ។

ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រកបដោយធម៌ ទ្រង់ធម៌ អាស្រ័យនូវធម៌តែមួយ ហើយធ្វើសក្ការៈចំពោះធម៌ គោរពធម៌ កោតក្រែងធម៌ យកធម៌ជាទង់ជ័យ យកធម៌ជាទង់យស យកធម៌ជាអធិបតី តាក់តែងនូវការរក្សាបង្ការ គ្រប់គ្រងប្រកបដោយធម៌ ចំពោះកាយកម្ម តាក់តែងនូវការរក្សាបង្ការ គ្រប់គ្រងប្រកបដោយធម៌ ចំពោះវចីកម្ម តាក់តែងនូវការរក្សាបង្ការ គ្រប់គ្រងប្រកបដោយធម៌ ចំពោះមនោកម្ម ញុំាងធម្មចក្រដ៏ប្រសើរឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ តាមធម៌តែម្យ៉ាង ។ ចក្រនោះសមណៈ ព្រាហ្មណ៍ ទេវតា មារ ព្រហ្ម ឬបុគ្គលណាមួយក្នុងលោក មិនអាចញុំាងឲ្យវិលត្រឡប់បានឡើយ ។

[១៥] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រថាប់នៅក្នុងឥសិបតនមិគទាយវ័ន ជិតក្រុងពារាណសី ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលតបព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកានេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីព្រេងនាយមក មានព្រះរាជា ១ ព្រះអង្គ ព្រះនាមបចេតនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះឯង ព្រះបាទបចេតនៈទ្រង់ ត្រាស់ហៅនាយជាងរថម្នាក់ថា

[illegible]

[illegible]

និដ្ឋិតំ ទេវ ចក្កយុគន្តិ ។ ឥមស្ស ពន តេ សម្ម រថការ ចក្កស្ស ឆហិ មាសេហិ និដ្ឋិតស្ស ឆារត្តូនេហិ ឥមស្ស ច ចក្កស្ស ឆហិ ទិវសេហិ និដ្ឋិតស្ស សិយា នានាករណំ នេសាហំ កិញ្ចិ(១) នានាករណំ បស្សាមីតិ ។ អត្ថេសំ(២) ទេវ នានា- ករណំ បស្សតុ ទេវោ នានាករណន្តិ ។ អថខោ ភិក្ខវេ រថការោ យំ តំ ចក្កំ ឆហិ ទិវសេហិ និដ្ឋិតំ តំ បវត្តេសិ ។ តំ បវត្តិតំ សមានំ យាវតិកា អភិសង្ខារស្ស គតិ តាវតិកំ គន្ត្វា ចិង្គុលាយិត្វា ភូមិយំ បបតិ ។ យំ បន តំ ចក្កំ ឆហិ មាសេហិ និដ្ឋិតំ ឆារត្តូនេហិ តំ បវត្តេសិ ។ តំ បវត្តិតំ សមានំ យាវតិកា អភិសង្ខារស្ស គតិ តាវតិកំ គន្ត្វា អក្ខាហតំ មញ្ញេ អដ្ឋាសិ ។ កោ នុ ខោ សម្ម រថការ ហេតុ កោ បច្ចយោ

១ ឱ. នេសំ ឥមេសំ កិញ្ចិ ។ ឱ. នេសំ ឥមេសំ កិញ្ចិ ។ ២ ឱ. អត្ថិ នេសំ ។

សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស នេះហើយចក្រ ១ គូរបស់ព្រះករុណា ស្ដេចធ្វើស្រេចហើយ ។ ព្រះបាទបចេតនៈទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលជាងរថសម្លាញ់ ចក្រណាដែលអ្នកធ្វើឲ្យសម្រេចអស់ ៦ ខែ ខ្វះ ៦ រាត្រី ចក្រណាដែលអ្នកធ្វើឲ្យសម្រេចត្រឹមតែ ៦ ថ្ងៃ ចក្រទាំង ២ នេះមាន សេចក្ដីប្លែកគ្នាដូចម្ដេច យើងមិនឃើញលក្ខណៈប្លែកគ្នានៃចក្រទាំង ២ នុ៎ះជាដូចម្ដេចឡើយ ។ រថការក្រាបបង្គំទូលថា ការណ៍ប្លែកគ្នានៃចក្រទាំង ២ នុ៎ះមាន សូមទ្រង់ទតនូវការណ៍ប្លែកគ្នា (នោះ) ចុះ ។ គ្រាលនោះ ជាងរថបង្វិលចក្រដែលធ្វើឲ្យសម្រេចអស់ត្រឹមតែ ៦ ថ្ងៃឲ្យវិលទៅ ។ កាលចក្រនោះវិលទៅ ក៏ទៅកាន់ទីរបស់កំលាំងត្រឹមតែមួយរំពេចប៉ុណ្ណោះ ហើយក៏ទ្រេតទ្រោតដួលលើផែនដី ។ ជាងរថបង្វិលចក្រដែលធ្វើឲ្យសម្រេចអស់ ៦ ខែ ខ្វះ ៦ រាត្រី ឲ្យវិលទៅម្ដងទៀត ។ កាលចក្រនោះវិលទៅ ក៏ទៅកាន់ទីរបស់កំលាំងត្រឹមតែមួយកំលាំងដែលបង្វិល ប៉ុណ្ណោះ ហើយក៏នៅនឹងថ្កល់ហាក់ដូចជាខ្ចាស់ត្រង់ភ្ជាប់ ។ ព្រះបាទបចេ- តនៈត្រាស់សួរថា ម្នាលជាងរថសម្លាញ់ ព្រោះហេតុដូចម្ដេច បច្ច័យដូចម្ដេច

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

យំ ជន នេរ(១) ចក្ខុំ ទយំ ឆាសេយំ និដ្ឋំ ធាតូនេយំ តស្ស នេមំ អវិជ្ជា អសោកា អនាសវា វេទនំ អវិជ្ជា អសោកា អនាសវា ជាតិមំ អវិជ្ជា អសោកា អនាសវា ។ តំ ទេមិ យោមិ អវិជ្ជា អសោកត្តា អនាសវត្តា វេទនំ មិ អវិជ្ជា អសោកត្តា អនាសវត្តា ជាតិយា មិ អវិជ្ជា អសោកត្តា អនាសវត្តា យត្តិកំ សមាធិ យោនិសោ មនសិការស្ស តតិ កាមិកំ សត្វា អត្ថាហាតំ មញ្ញេ អន្តសីតិ ។ សិយា ទេ៍ ជន ភិក្ខវេ តម្ហាកំ ឯវមស្ស អញ្ញា ទួន តេន សមយេន សោ វេទនោ អហោសីតិ ។ ន ខោ បនេតំ ភិក្ខវេ ឯវំ ទដ្ឋព្វំ ។ អហំ តេន សមយេន សោ វេទនោ អហោសិំ ។ តទាហំ ភិក្ខវេ ព្រហ្មណោ ភាវិត្តានំ ធាតុជាសានំ ធាតុកាសានំ ។ ឯតរហិ ខោ បនាហំ ភិក្ខវេ អហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ

បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ដែលគេបង្កើត ដែលឃើញស្មើបព្រោយ ដែល ៖ ខែ ខ្ញុំ ការ៉ូ បព្រះអរហន្តទាំងនេះមិនមានគ្រឿង មិនមានពពកបិទបាំង មិនមានស្រាយផង មានគំមិនរឿង មិនមានពពកបិទបាំង មិនមានស្រាយផង មានចុំមិនរឿង មិនមានពពកបិទបាំង មិនមានស្រាយផង ។ បព្រោះ ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបង្ហើយ គឺរលំតាមទាំងសង្ឃរណត់ត្រូវតែមួយការស្រាវជ្រាវ ចុំណា៖ ហើយនៅគាំ ហាក់ដូចជាត្រូវស្រង់ ព្រោះមានខ្ពង់ទី មិនរឿង មិនមានពពកបិទបាំង មិនមានស្រាយ ព្រោះមានគាំមិនរឿង មិនមានពពកបិទបាំងមិនមានស្រាយ ព្រោះមានចុំមិនរឿង មិនមានពពកបិទបាំងមិនមានស្រាយផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គំនិតរបស់អ្នកទាំងឡាយ ទំនងជាយល់យ៉ាងនេះថា ជាតិថ្មនោះ ក្នុងសម័យនោះគឺអ្នកដទៃផ្សេង ដោយពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មិនត្រូវយល់នូវហេតុនោះយ៉ាងនោះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជាតិថ្មនោះ ក្នុងសម័យនោះគឺតថាគតហ្នឹងឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលនោះ តថាគត គឺជាអ្នកបរមស្គាល់គួរណាមិនរឿង ពេលមានពពកបិទបាំង ពេលមានស្រាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះតថាគតបានជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ

———

(១) ម. ឧ. យំ ជនំ នេរ ។

កុសលោ កាយវង្កានំ កាយទោសានំ កាយកសាវានំ កុសលោ វចីវង្កានំ វចីទោសានំ វចីកសាវានំ កុសលោ មនោវង្កានំ មនោទោសានំ មនោកសាវានំ ។ យស្ស កស្សចិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា វា កាយវង្កោ អប្បហីនោ កាយទោសោ កាយកសាវោ វចីវង្កោ អប្បហីនោ វចីទោសោ វចីកសាវោ មនោវង្កោ អប្បហីនោ មនោទោសោ មនោកសាវោ ឯវំ បបតិតា តេ ភិក្ខវេ ឥមស្មា ធម្មវិនយា សេយ្យថាបិ តំ ចក្កំ ឆហិ រត្តីហិ និដ្ឋិតំ ។ យស្ស កស្សចិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា វា កាយវង្កោ បហីនោ កាយទោសោ កាយកសាវោ វចីវង្កោ បហីនោ វចីទោសោ វចីកសាវោ មនោវង្កោ បហីនោ មនោទោសោ មនោកសាវោ ឯវំ បតិដ្ឋិតា តេ ភិក្ខវេ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ សេយ្យថាបិ តំ ចក្កំ ឆហិ មាសេហិ និដ្ឋិតំ ឆារត្តូនេហិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ កាយវង្កំ បជហិស្សាម

ជាអ្នកយល់ស្គាល់ក្នុងកាយវៀច កាយមានពត កាយមានស្រហាយ ជាអ្នកយល់ស្គាល់ក្នុងពាក្យវៀច ពាក្យមានពត ពាក្យមានស្រហាយ ជាអ្នកយល់ស្គាល់ក្នុងមនោវៀច មនោមានពត មនោមានស្រហាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ឬភិក្ខុនីណាមួយ មិនបានលះបង់កាយវៀច កាយមានពត កាយមានស្រហាយ មិនបានលះបង់ពាក្យវៀច ពាក្យមានពត ពាក្យមានស្រហាយ មិនបានលះបង់ចិត្តវៀច ចិត្តមានពត ចិត្តមានស្រហាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ឬ ភិក្ខុនីទាំងនោះ ឈ្មោះថា ឃ្លាតចាកធម្មវិន័យនេះយ៉ាងនេះឯង ដូចជាចក្រដែលធ្វើឲ្យសម្រេចត្រឹម ៦ ថ្ងៃនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ឬភិក្ខុនីណាមួយ បានលះបង់កាយវៀច កាយមានពត កាយមានស្រហាយ បានលះបង់ពាក្យវៀច ពាក្យមានពត ពាក្យមានស្រហាយ បានលះបង់ចិត្តវៀច ចិត្តមានពត ចិត្តមានស្រហាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ឬភិក្ខុនីទាំងនោះ ឈ្មោះថាតាំងនៅក្នុងធម្មវិន័យនេះយ៉ាងនេះឯង ដូចចក្រដែលធ្វើអស់ ៦ ខែ ខ្វះ ៦ រាត្រីទើបសម្រេចនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ នឹងលះបង់កាយវៀច

កាយទោសំ កាយកសាវំ វចីវង្កំ បជហិស្សាម វចីទោសំ វចីកសាវំ មនោវង្កំ បជហិស្សាម មនោទោសំ មនោកសាវន្តិ ។ ឯវញ្ហិ វោ ភិក្ខវេ សិក្ខិតព្វន្តិ ។

(១៦) តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អបណ្ណកប្បដិបទំ បដិបន្នោ ហោតិ យោនិ ចស្ស អារទ្ធា ហោតិ អាសវានំ ខយាយ ។ កតមេហិ តីហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារោ ហោតិ ភោជនេ មត្តញ្ញូ ហោតិ ជាគរិយំ អនុយុត្តោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិករណមេនំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ ។ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា ។បេ។

កាយមានទោស កាយមានគ្រឿងស្រោយ នឹងលះបង់វាចាវៀច វាចាមានទោស វាចាមានគ្រឿងស្រោយ នឹងលះបង់ចិត្តវៀច ចិត្តមានទោស ចិត្តមានគ្រឿងស្រោយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។

[១៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង ឈ្មោះជាអ្នកប្រតិបត្តិនូវសេចក្តីប្រតិបត្តិមិនខុស ទាំងហេតុក៏ឈ្មោះថា លោកផ្តួចផ្តើម ដើម្បីអស់អាសវៈទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកគ្រប់គ្រងទ្វារក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ១ ជាអ្នកដឹងប្រមាណក្នុងភោជន ១ ជាអ្នកប្រកបរឿយ ៗ នូវការភ្ញាក់រលឹក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកគ្រប់គ្រងទ្វារក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ធ្លាប់ឃើញរូបដោយភ្នែកហើយ តែជាអ្នកមិនប្រកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនប្រកាន់យកនូវអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ឈានិងទោមនស្ស ដែលជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក គប្បីជ្រាបចូលនូវបុគ្គលដែលមិនសង្រួមនូវចក្ខុន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុមិនបានសង្រួមនូវចក្ខុន្ទ្រិយណា ក៏ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួមនូវចក្ខុន្ទ្រិយនោះ រក្សានូវចក្ខុន្ទ្រិយ ដល់នូវសេចក្តីសង្រួមក្នុងចក្ខុន្ទ្រិយ ធ្លាប់ឮសំឡេងដោយត្រចៀកហើយ ។ បេ ។

ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា ។បេ។ ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា ។បេ។ កាយេន ផោដ្ឋព្វំ ផុសិត្វា ។បេ។ មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិករណមេនំ មនិន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ មនិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ភោជនេ មត្តញ្ញូ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បដិសង្ខា យោនិសោ អាហារំ អាហារេតិ នេវ ទវាយ ន មទាយ ន មណ្ឌនាយ ន វិភូសនាយ យាវទេវ ឥមស្ស កាយស្ស ឋិតិយា យាបនាយ វិហឹសុបរតិយា

បានធុំក្លិនដោយច្រមុះហើយ ។បេ។ បានដឹងរសដោយអណ្តាតហើយ ។បេ។ បានពាល់ត្រូវនូវផ្សព្វៈដោយកាយហើយ ។បេ។ បានដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្តហើយ រមែងជាអ្នកមិនបានកាន់នូវនិមិត្ត មិនបានកាន់នូវអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ឈានិងទោមនស្ស ដែលជាអកុសលធម៌លាមក គប្បីគ្របសង្កត់នូវបុគ្គល ដែលមិនបានសង្រួមនូវមនិន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុណា មិនបានសង្រួមនូវមនិន្ទ្រិយណា ក៏ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួមនូវមនិន្ទ្រិយនោះ រក្សានូវមនិន្ទ្រិយ ដល់នូវសេចក្តីសង្រួមក្នុងមនិន្ទ្រិយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាភិក្ខុជាអ្នកគ្រប់គ្រងទ្វារក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកដឹងប្រមាណក្នុងភោជន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានពិចារណាដោយឧបាយនៃប្រាជ្ញា ហើយទើបឆាន់អាហារដោយគិតថា មិនមែនដើម្បីលេង មិនមែនដើម្បីស្រវឹង មិនមែនដើម្បីប្រដាប់ មិនមែនដើម្បីស្អិតស្អាងទេ គ្រាន់តែដើម្បីឲ្យតាំងនៅនៃកាយនេះ ដើម្បីញុំាងជីវិតឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកំចាត់បង់នូវសេចក្តីលំបាក

ព្រហ្មចរិយានុគ្គហាយ ឥតិ បុរាណញ្ច វេទនំ
បដិហង្ខាមិ នវញ្ច វេទនំ ន ឧប្បាទេស្សាមិ យាត្រា
ច មេ ភវិស្សតិ អនវជ្ជតា ច ផាសុវិហារោ ចាតិ ។
ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ភោជនេ មត្តញ្ញូ
ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជាគរិយំ
អនុយុត្តោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ទិវសំ
ចង្កមេន និសជ្ជាយ អាវរណីយេហិ ធម្មេហិ ចិត្តំ
បរិសោធេតិ រត្តិយា បឋមំ យាមំ ចង្កមេន
និសជ្ជាយ អាវរណីយេហិ ធម្មេហិ ចិត្តំ បរិសោធេតិ
រត្តិយា មជ្ឈិមំ យាមំ ទក្ខិណេន បស្សេន
សីហសេយ្យំ កប្បេតិ បាទេ បាទំ អច្ចាធាយ
សតោ សម្បជានោ ឧដ្ឋានសញ្ញំ មនសិករិត្វា

ដើម្បីអនុគ្រោះព្រហ្មចរិយធម៌ ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងកំចាត់បង់នូវវេទនាចាស់ផង
មិនឲ្យវេទនាថ្មីកើតឡើងដល់អាត្មាផង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃឥរិយាបថ ៤ ក្តី
ការមិនមានទោសដែលមិនបៀតបៀនក្តី ការនៅជាសុខក្តី នឹងមាន
ដល់អាត្មាអញ ដោយប្រការដូច្នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះ
ឯង ឈ្មោះថា ភិក្ខុជាអ្នកដឹងប្រមាណក្នុងភោជន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកប្រកបរឿយ ៗ នូវការភ្ញាក់រឭក តើដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាក
អាវរណីយធម៌ (ធម៌ជាគ្រឿងរាំងរា) ដោយការចង្ក្រម ដោយការអង្គុយ
អស់ ១ ថ្ងៃ រមែងជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកអាវរណីយធម៌ ដោយការចង្ក្រម
ដោយការអង្គុយ អស់បឋមយាមនៃរាត្រី សម្រេចនូវសីហសេយ្យាសន៍
ផ្អៀងទៅខាងស្តាំ អស់មជ្ឈិមយាមនៃរាត្រី តម្រួតជើងលើជើង ព្រម
ដោយស្មារតីសម្បជញ្ញៈ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសេចក្តីសំគាល់ថា នឹងក្រោក

រត្តិយា បច្ឆិមំ យាមំ បច្ចុដ្ឋាយ ចង្កមេន និសជ្ជាយ អាវរណីយេហិ ធម្មេហិ ចិត្តំ បរិសោធេតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជាគរិយំ អនុយុត្តោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អបណ្ណកប្បដិបទំ បដិបន្នោ ហោតិ យោនិ ចស្ស អារទ្ធា ហោតិ អាសវានំ ខយាយាតិ ។

(១៧) តយោមេ ភិក្ខវេ ធម្មា អត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តន្តិ បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តន្តិ ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ តយោ ។ កាយទុច្ចរិតំ វចីទុច្ចរិតំ មនោទុច្ចរិតំ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ ធម្មា អត្តព្យាពាធាយបិ សំវត្តន្តិ បរព្យាពាធាយបិ សំវត្តន្តិ ឧភយព្យាពាធាយបិ សំវត្តន្តិ ។ តយោមេ ភិក្ខវេ ធម្មា នេវ អត្តព្យាពាធាយ សំវត្តន្តិ ន បរព្យាពាធាយ សំវត្តន្តិ ន ឧភយព្យាពាធាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ តយោ ។

ហើយក៏ក្រោក ក្នុងបច្ឆិមយាមនៃរាត្រី ធ្វើចិត្តឲ្យស្អាតចាកអាវរណីយធម៌ ដោយការចង្រ្កម ដោយការអង្គុយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា ភិក្ខុជាអ្នកប្រកបរឿយ ៗ នូវការភ្ញាក់រលឹក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា អ្នកប្រតិបត្តិនូវសេចក្តីប្រតិបត្តិមិនខុស ទាំងហេតុក៏ឈ្មោះថា លោកបានផ្តើមដើម្បីឲ្យអស់អាសវៈទាំងឡាយ ។

(១៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងផង ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបៀតបៀនបុគ្គលដទៃផង ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបៀតបៀនបុគ្គលទាំង២ផង ។ ធម៌ ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺកាយទុច្ចរិត ១ វចីទុច្ចរិត ១ មនោទុច្ចរិត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ នេះឯង តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងផង ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបៀតបៀនបុគ្គលដទៃផង ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបៀតបៀនបុគ្គលទាំង២ផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងផង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបៀតបៀនបុគ្គលដទៃផង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបៀតបៀនបុគ្គលទាំង២ផង ។ ធម៌ ៣ តើដូចម្តេច ។

កាយសុចរិតំ វចីសុចរិតំ មនោសុចរិតំ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ ធម្មា នេវ អត្តព្យាពាធាយ សំវត្តន្តិ ន បរព្យាពាធាយ សំវត្តន្តិ ន ឧភយព្យាពាធាយ សំវត្តន្តីតិ ។

(១៨) សចេ វោ ភិក្ខវេ អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្វាជកា ឯវំ បុច្ឆេយ្យុំ ទេវលោកូបបត្តិយា អាវុសោ សមណេ គោតមេ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ ននុ តុម្ហេ ភិក្ខវេ ឯវំ បុដ្ឋា អដ្ដីយេយ្យាថ ហរាយេយ្យាថ ជិគុច្ឆេយ្យាថាតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ ឥតិ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ ទិព្វេន អាយុនា អដ្ដីយថ ហរាយថ ជិគុច្ឆថ ទិព្វេន វណ្ណេន ទិព្វេន សុខេន ទិព្វេន យសេន ទិព្វេន អធិបតេយ្យេន អដ្ដីយថ ហរាយថ ជិគុច្ឆថ ។ បគេវ ខោ បន ភិក្ខវេ តុម្ហេហិ កាយទុច្ចរិតេន អដ្ដីយិតព្វំ ហរាយិតព្វំ ជិគុច្ឆិតព្វំ វចីទុច្ចរិតេន ... មនោទុច្ចរិតេន អដ្ដីយិតព្វំ ហរាយិតព្វំ ជិគុច្ឆិតព្វន្តិ ។

គឺ កាយសុចរិត ១ វចីសុចរិត ១ មនោសុចរិត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ នេះឯង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងផង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបៀតបៀនបុគ្គលដទៃផង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបៀតបៀនបុគ្គលទាំង ២ ផង ។

(១៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរ្ថិយ សួរអ្នកទាំងឡាយ យ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ព្រះសមណគោតម ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ដើម្បីទៅកើតក្នុងទេវលោកឬ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបរិព្វាជកជាអន្យតិរ្ថិយ សួរយ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយ ជិនឆ្អន់ ធុញទ្រាន់ ខ្ពើមរអើមដែរឬ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា អ្នកទាំងឡាយ ជិនឆ្អន់ ធុញទ្រាន់ ខ្ពើមរអើម អាយុទិព្វ សម្បុរទិព្វ សេចក្ដីសុខទិព្វ យសទិព្វ ជិនឆ្អន់ ធុញទ្រាន់ ខ្ពើមរអើម ភាពជាអធិបតីជាទិព្វ ដោយប្រការដូច្នេះហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើទោះទៅហើយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីជិនឆ្អន់ ធុញទ្រាន់ ខ្ពើមរអើម នឹងកាយទុច្ចរិតនឹងវចីទុច្ចរិត ... គប្បីជិនឆ្អន់ ធុញទ្រាន់ ខ្ពើមរអើមនឹងមនោទុច្ចរិត ។

(១៩) តីហិ ភិក្ខវេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ បាបណិកោ អភព្វោ អនធិគតំ វា ភោគំ អធិគន្តុំ អធិគតំ វា ភោគំ ផាតិកាតុំ ។ កតមេហិ តីហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ បាបណិកោ បុព្វណ្ហសមយំ ន សក្កច្ចំ កម្មន្តំ អធិដ្ឋាតិ មជ្ឈន្តិកសមយំ ន សក្កច្ចំ កម្មន្តំ អធិដ្ឋាតិ សាយណ្ហសមយំ ន សក្កច្ចំ កម្មន្តំ អធិដ្ឋាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ បាបណិកោ អភព្វោ អនធិគតំ វា ភោគំ អធិគន្តុំ អធិគតំ វា ភោគំ ផាតិកាតុំ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អភព្វោ អនធិគតំ វា កុសលំ ធម្មំ អធិគន្តុំ អធិគតំ វា កុសលំ ធម្មំ ផាតិកាតុំ ។ កតមេហិ តីហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បុព្វណ្ហសមយំ ន សក្កច្ចំ សមាធិនិមិត្តំ អធិដ្ឋាតិ មជ្ឈន្តិកសមយំ ន សក្កច្ចំ សមាធិនិមិត្តំ អធិដ្ឋាតិ សាយណ្ហសមយំ ន សក្កច្ចំ សមាធិនិមិត្តំ អធិដ្ឋាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ

(១៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកផ្សារប្រកបដោយអង្គ ៣ ជាអ្នកមិនគួរបានភោគៈដែលមិនទាន់បានផង មិនគួរធ្វើភោគៈដែលគេបានហើយឲ្យចំរើនឡើងផង ។ អង្គ ៣ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកផ្សារក្នុងលោកនេះ មិនតាក់តែងការងារ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ ក្នុងបុព្វណ្ហ-សម័យ១ មិនតាក់តែងការងារ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងមជ្ឈន្តិកសម័យ១ មិនតាក់តែងការងារ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងសាយណ្ហសម័យ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកផ្សារប្រកបដោយអង្គ៣នេះឯង រមែងមិនគួរបានភោគៈដែលមិនទាន់បានផង មិនគួរធ្វើភោគៈដែលគេបានមកហើយឲ្យចំរើនឡើងផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ទាំង ៣ មិនគួរបានកុសល-ធម៌ដែលមិនទាន់បានផង មិនគួរធ្វើកុសលធម៌ដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនឡើងផង គឺយ៉ាងនោះដែរ ។ ធម៌ ៣ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនអធិដ្ឋានសមាធិនិមិត្ត ដោយយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ១ មិនអធិដ្ឋានសមាធិនិមិត្ត ដោយយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងមជ្ឈ-ន្តិកសម័យ១ មិនអធិដ្ឋានសមាធិនិមិត្តដោយយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងសាយណ្ហ-សម័យ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ទាំង ៣ នេះឯង

ភិក្ខុ អភព្វោ អនធិគតំ វា កុសលំ ធម្មំ អធិគន្តុំ អធិគតំ វា កុសលំ ធម្មំ ផាតិកាតុំ ។ តីហិ ភិក្ខវេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ បាបណិកោ ភព្វោ អនធិគតំ វា ភោគំ អធិគន្តុំ អធិគតំ វា ភោគំ ផាតិកាតុំ ។ កតមេហិ តីហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ បាបណិកោ បុព្វណ្ហសមយំ សក្កច្ចំ កម្មន្តំ អធិដ្ឋាតិ មជ្ឈន្តិកសមយំ សក្កច្ចំ កម្មន្តំ អធិដ្ឋាតិ សាយណ្ហសមយំ សក្កច្ចំ កម្មន្តំ អធិដ្ឋាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ បាបណិកោ ភព្វោ អនធិគតំ វា ភោគំ អធិគន្តុំ អធិគតំ វា ភោគំ ផាតិកាតុំ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ភព្វោ អនធិគតំ វា កុសលំ ធម្មំ អធិគន្តុំ អធិគតំ វា កុសលំ ធម្មំ ផាតិកាតុំ ។ កតមេហិ តីហិ ។

មិនគួរបានកុសលធម៌ដែលមិនទាន់បានផង មិនគួរធ្វើកុសលធម៌ដែលបានហើយ ឲ្យចំរើនឡើងផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកផ្សារប្រកបដោយអង្គ ៣ ទើបគួរបាននូវភោគៈដែលមិនទាន់បានមកផង គួរធ្វើភោគៈដែលបានមកហើយ ឲ្យចំរើនឡើងផង ។ អង្គ ៣ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកផ្សារក្នុងលោកនេះ ចាត់ចែងការងារ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ១ ចាត់ចែងការងារដោយយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងមជ្ឈន្តិកសម័យ ១ ចាត់ចែងការងារ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងសាយណ្ហសម័យ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកផ្សារប្រកបដោយអង្គទាំង ៣ នេះឯង ទើបគួរបាននូវភោគៈដែលមិនទាន់បានផង គួរធ្វើភោគៈដែលគេបានមកហើយ ឲ្យចំរើនឡើងផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង គួរបានកុសលធម៌ដែលមិនទាន់បានផង គួរធ្វើកុសលធម៌ដែលបានហើយ ឲ្យចំរើនឡើងផង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ធម៌ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។

ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បុព្វណ្ហសមយំ សក្កច្ចំ សមាធិនិមិត្តំ អធិដ្ឋាតិ មជ្ឈន្តិកសមយំ សក្កច្ចំ សមាធិនិមិត្តំ អធិដ្ឋាតិ សាយណ្ហសមយំ សក្កច្ចំ សមាធិនិមិត្តំ អធិដ្ឋាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ភព្វោ អនធិគតំ វា កុសលំ ធម្មំ អធិគន្តុំ អធិគតំ វា កុសលំ ធម្មំ ផាតិកាតុន្តិ ។

[៦០] តីហិ ភិក្ខវេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ បាបណិកោ នចិរស្សេវ មហន្តត្តំ វេបុល្លត្តំ បាបុណាតិ ភោគេសុ ។ កតមេហិ តីហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ បាបណិកោ ចក្ខុមា ច ហោតិ វិធុរោ ច និស្សយសម្បន្នោ ច ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បាបណិកោ ចក្ខុមា ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ បាបណិកោ បណិយំ(១) ជានាតិ ឥទំ បណិយំ(១) ឯវំ កីតំ ឯវំ វិក្កយមានំ ឯត្តកំ មូលំ ភវិស្សតិ ឯត្តកោ ឧទយោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បាបណិកោ ចក្ខុមា ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បាបណិកោ វិធុរោ ហោតិ ។

---

១ ម. បណ្យំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ អធិដ្ឋានសមាធិនិមិត្ត ដោយយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ១ អធិដ្ឋានសមាធិនិមិត្ត ដោយយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងមជ្ឈន្តិកសម័យ ១ អធិដ្ឋានសមាធិនិមិត្ត ដោយយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងសាយណ្ហសម័យ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ទាំង ៣ នេះឯង ទើបគួរបានកុសលធម៌ ដែលមិនទាន់បានដល់ ឬក៏ធ្វើកុសលធម៌ដែលបានហើយ ឲ្យចំរើនទៀតផង ។

(៦០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកផ្សារប្រកបដោយអង្គ ៣ មិនយូរប៉ុន្មាន រមែងដល់នូវការចំរើន ធំទូលាយក្នុងភោគៈ ។ អង្គ ៣ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកផ្សារក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានបញ្ញាចក្ខុ ១ មានព្យាយាមដ៏ប្រសើរ ១ សម្បូណ៌ដោយទីពឹង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកផ្សារដែលមានបញ្ញាចក្ខុ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកផ្សារក្នុងលោកនេះ រមែងស្គាល់ទំនិញថា ទំនិញនេះ អញទិញមកថ្លៃប៉ុណ្ណេះ កាលបើអញលក់ទៅឲ្យថ្លៃប៉ុណ្ណេះ នឹងបានដើមវិញប៉ុណ្ណេះ នឹងបានចំណេញប៉ុណ្ណេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង ហៅថាអ្នកផ្សារមានបញ្ញាចក្ខុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកផ្សារមានព្យាយាមដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។

ឥធ ភិក្ខវេ បាបណិកោ កុសលោ ហោតិ បណិយំ កេតុញ្ច វិក្កេតុញ្ច ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បាបណិកោ វិធុរោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បាប-ណិកោ និស្សយសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ បាបណិកំ យេ តេ គហបតី វា គហបតិបុត្តា វា អឌ្ឍា មហទ្ធនា មហាភោគា តេ នំ ឯវំ ជានន្តិ អយំ ខោ ភវំ បាបណិកោ ចក្ខុមា ច វិធុរោ ច បដិពលោ បុត្តទារញ្ច បោសេតុំ អម្ហាកញ្ច កាលេន កាលំ អនុប្បទាតុន្តិ ។ តេ នំ ភោគេហិ និមន្តេន្តិ(១) ឥតោ សម្ម បាបណិក ភោគេ ករិត្វា(២) បុត្តទារញ្ច បោសេហិ អម្ហាកញ្ច កាលេន កាលំ អនុប្បទេហីតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បាបណិកោ និស្សយសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ បាបណិកោ នចិរស្សេវ មហន្តត្តំ វេបុល្លត្តំ បាបុណាតិ ភោគេសុ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នចិរស្សេវ មហន្តត្តំ វេបុល្លត្តំ បាបុណាតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។

---

១ ឱ. និមន្តេតិ ។ ២ ឱ. កត្វា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកផ្សារក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឆ្លាសក្នុងការទិញទំនិញផង លក់ទំនិញផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង ហៅថា អ្នកផ្សារមានព្យាយាមដ៏ប្រសើរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអ្នកផ្សារសម្បូណ៌ដោយទីពឹង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកផ្សារក្នុងលោកនេះ តែងមានពួកគហបតី ឬគហបតិបុត្រ ដែលស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានគ្រឿងប្រើប្រាស់ច្រើន ស្គាល់អ្នកផ្សារនោះយ៉ាងនេះថា អ្នកផ្សារដ៏ចំរើននេះ មានបញ្ញាចក្ខុផង មានព្យាយាមដ៏ប្រសើរផង ជាអ្នកអាចដើម្បីចិញ្ចឹមកូនប្រពន្ធផង ដើម្បីផ្តល់នូវទ្រព្យរបស់យើងមួយផ្នែកមួយកាលខ្លះផង ។ គហបតី ឬគហបតិបុត្រទាំងនោះ ក៏អញ្ជើញអ្នកផ្សារនោះដោយភោគៈទាំងឡាយថា ម្នាលអ្នកផ្សារសំឡាញ់ ចូរអ្នកយកភោគៈអំពីនេះ ទៅចិញ្ចឹមកូនប្រពន្ធចុះ ចូរផ្តល់នូវទ្រព្យរបស់យើងមួយផ្នែកមួយកាលខ្លះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង ហៅថា អ្នកផ្សារសម្បូណ៌ដោយទីពឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកផ្សារប្រកបដោយអង្គទាំង ៣ នេះឯង មិនយូរប៉ុន្មាន តែងដល់នូវការចំរើនបរិបូណ៌ក្នុងភោគៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ មិនយូរប៉ុន្មាន តែងដល់នូវការចំរើន បរិបូណ៌ក្នុងកុសលធម៌យ៉ាងនោះដែរ ។

កតមេហិ តីហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចក្ខុមា ច ហោតិ វិធុរោ ច និស្សយសម្បន្នោ ច ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចក្ខុមា ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ… អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចក្ខុមា ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិធុរោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អារទ្ធវីរិយោ វិហរតិ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្បទាយ[១] ថាមវា ទឡ្ហបរក្កមោ អនិក្ខិត្តធុរោ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិធុរោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ និស្សយសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខូ ពហុស្សុតា អាគតាគមា ធម្មធរា

១ ម. ម. ឧប្បាទាយ ។

ធម៌ ៣ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានបញ្ញាចក្ខុ ១ មានព្យាយាមដ៏ប្រសើរ ១ សម្បូណ៌ដោយទីពឹង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានបញ្ញាចក្ខុ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ … ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង ហៅថា ភិក្ខុមានបញ្ញាចក្ខុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានព្យាយាមដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកតាំងផ្តើមសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីលះបង់អកុសលធម៌ ធ្វើកុសលធម៌ឲ្យកើតឡើង ជាអ្នកមានកម្លាំង មានសេចក្តីប្រឹងប្រែងមាំមួន មិនដាក់ធុរៈបង់ព្យាយាម ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង ហៅថា ភិក្ខុមានព្យាយាមដ៏ប្រសើរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកសម្បូណ៌ដោយទីពឹង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងចូលទៅរកភិក្ខុដែលមានសេចក្តីចេះដឹងច្រើន ចេះចាំស្ទាត់ក្នុងនិកាយ ជាអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌

វិនយធរោ មាតិកាធរោ សោ តេ កាលេន កាលំ ឧបសង្កមិត្វា បរិបុច្ឆតិ បរិបញ្ហតិ ឥទំ ភន្តេ កថំ ឥមស្ស កោ អត្ថោតិ ។ តស្ស តេ អាយស្មន្តោ អវិវដញ្ចេវ វិវរន្តិ អនុត្តានីកតញ្ច ឧត្តានីករោន្តិ អនេកវិហិតេសុ ច កង្ខាឋានិយេសុ ធម្មេសុ កង្ខំ បដិវិនោទេន្តិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ និស្សយ-សម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នចិរស្សេវ មហន្តត្តំ វេបុល្លត្តំ បាបុណាតិ កុសលេសុ ធម្មេសូតិ ។

ទេវតាវគ្គោ ទុតិយោ ។

តស្សុទ្ទានំ

ញាណកោ សារណីយោ ភិក្ខុ
ចត្តារិ បដេតរោ
អបណ្ណកា ទេវា ច
ទ្វេ ជាបសំសកោ ជាតិ ។

ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ភិក្ខុនោះក៏ចូលទៅកាន់ទីជិត សាកសួរពួកភិក្ខុទាំងនោះ ម្តងម្កាលតាមកាល ថា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន ពាក្យនេះតើដូចម្តេច ប្រយោជន៍នៃពាក្យនេះ តើដូចម្តេច ។ លោកមានអាយុទាំងនោះ គឺបើកនូវសេចក្តីដែលគ្រប់បាំងផង ធ្វើឲ្យរាក់នូវសេចក្តីដែលជ្រៅផង បន្ទោបង់នូវសេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងធម៌ដែលគួរសង្ស័យ ដ៏ច្រើនប្រការផង ដល់ភិក្ខុនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង ហៅថា ភិក្ខុសម្បូណ៌ដោយទីពឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ទាំង ៦ នេះឯងហើយ មិនយូរប៉ុន្មាន តែងដល់នូវសេចក្តីចំរើនទូលាយ ក្នុងកុសល-ធម៌ទាំងឡាយ ។

ចប់ ទេវតាវគ្គ ទី ២ ។

ឧទ្ទាននៃទេវតាវគ្គនោះគឺ

សំដែងអំពីភិក្ខុជាសេក្ខៈឈ្មោះ ១ ហេតុដែលសាបសូន្យ ២
លើក ១ ភិក្ខុ ១ ស្តេចព្រហ្មទេវ ១ ព្រះមហាមោគ្គល្លានៈ ១ ភិក្ខុ
ប្រតិបត្តិអបណ្ណកប្បដិបទា ១ អង្គវិរិយជាព្រះសម្ពុទ្ធប្រព្រឹត្ត
ដើម្បីកើតគុណទៅលោក ១ ភ្នាក់ព្រះប្រកបដោយធម៌ ៣
មាន ៦ លើក ។

កាយសក្ខី ទិដ្ឋិប្បត្តោ សទ្ធាវិមុត្តោ ។ ឥមេ ខោ អាវុសោ តយោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ ឥមេសំ អាវុសោ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ យ្វាយំ បុគ្គលោ សទ្ធាវិមុត្តោ អយំ មេ បុគ្គលោ ខមតិ ឥមេសំ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ច ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឥមស្ស ហាវុសោ បុគ្គលស្ស សទ្ធិន្ទ្រិយំ អធិមត្តន្តិ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ អាយស្មន្តំ មហា-កោដ្ឋិតំ ឯតទវោច តយោមេ អាវុសោ កោដ្ឋិត បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ តយោ ។ កាយសក្ខី ទិដ្ឋិប្បត្តោ សទ្ធាវិមុត្តោ ។ ឥមេ ខោ អាវុសោ តយោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ ឥមេសំ អាវុសោ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ កតមោ តេ បុគ្គលោ ខមតិ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចាតិ ។ តយោមេ អាវុសោ សារីបុត្ត បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។

គឺកាយសក្ខិ ១ ទិដ្ឋិប្បត្ត ១ សទ្ធាវិមុត្ត ១ ។ ម្នាលអាវុសោ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។ ម្នាលអាវុសោ បណ្ដាបុគ្គល ៣ ពួកនេះ បុគ្គលណា ជាសទ្ធាវិមុត្ត បុគ្គលទាំង ៣ ពួកនេះ បុគ្គលនេះល្អជាងនឹងឧត្តមជាង រមែងគាប់ចិត្តខ្ញុំ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលអាវុសោ ព្រោះថា សទ្ធិន្ទ្រិយរបស់បុគ្គលនេះ មានប្រមាណច្រើនក្រៃពេក លំដាប់នោះឯង ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ បាននិយាយនឹងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈដ៏មានអាយុដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោ កោដ្ឋិតៈ បុគ្គល ៣ ពួកនេះរមែងមាននៅក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៣ ពួកតើដូចម្ដេច ។ គឺកាយសក្ខិ ១ ទិដ្ឋិប្បត្ត ១ សទ្ធាវិមុត្ត ១ ។ ម្នាលអាវុសោ បុគ្គល ៣ ពួកនេះឯង រមែងមាននៅក្នុងលោក ។ ម្នាលអាវុសោ បណ្ដាបុគ្គល ៣ ពួកនេះ បុគ្គលដូចម្ដេច ដែលល្អជាងផង ឧត្តមជាងផង ដែលគាប់ចិត្តលោក ។ ម្នាលអាវុសោ សារីបុត្ត បុគ្គល ៣ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។

កតមេ តយោ ។ កាយសក្ខី ទិដ្ឋិប្បត្តោ សទ្ធាវិមុត្តោ ។ ឥមេ ខោ អាវុសោ តយោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ ឥមេសំ អាវុសោ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ យ្វាយំ បុគ្គលោ កាយសក្ខី អយំ មេ បុគ្គលោ ខមតិ ឥមេសំ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ច ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឥមស្សាវុសោ បុគ្គលស្ស សមាធិន្ទ្រិយំ អធិមត្តន្តិ ។ អថខោ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិកោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច តយោមេ អាវុសោ សារីបុត្ត បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ តយោ ។ កាយសក្ខី ទិដ្ឋិប្បត្តោ សទ្ធាវិមុត្តោ ។ ឥមេ ខោ អាវុសោ តយោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ ឥមេសំ អាវុសោ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ កតមោ តេ បុគ្គលោ ខមតិ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចាតិ ។ តយោមេ អាវុសោ កោដ្ឋិក បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ តយោ ។ កាយសក្ខី

បុគ្គល ៣ ពួកតើដូចម្តេច ។ គឺកាយសក្ខិ ១ ទិដ្ឋិប្បត្ត ១ សទ្ធាវិមុត្ត ១ ។ ម្នាលអាវុសោ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។ ម្នាលអាវុសោ បណ្តាបុគ្គល ៣ ពួកនេះ បុគ្គលណា ជាកាយសក្ខិ បុគ្គលទាំង ៣ ពួកនោះ បុគ្គលនេះល្អជាង ឧត្តមជាង រមែងគាប់ចិត្តខ្ញុំ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលអាវុសោ ព្រោះថា សមាធិន្ទ្រិយរបស់បុគ្គលនេះ មានប្រមាណច្រើនក្រៃពេក ។ លំដាប់នោះ ព្រះមហាកោដ្ឋិតៈដ៏មានអាយុ បាននិយាយនឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត បុគ្គល៣ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៣ ពួកតើដូចម្តេច ។ គឺកាយសក្ខិ ១ ទិដ្ឋិប្បត្ត ១ សទ្ធាវិមុត្ត ១ ។ ម្នាលអាវុសោ បុគ្គល៣ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។ ម្នាលអាវុសោ បណ្តាបុគ្គលទាំង ៣ ពួកនេះ បុគ្គលដូចម្តេច ដែលល្អជាងគេ ឧត្តមជាងគេ ដែលគាប់ចិត្តលោក ។ ម្នាលអាវុសោ កោដ្ឋិតៈ បុគ្គល៣ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៣ ពួក តើដូចម្តេច ។ គឺកាយសក្ខិ ១

ទិដ្ឋិប្បត្តោ សទ្ធាវិមុត្តោ ។ ឥមេ ខោ អាវុសោ តយោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ ឥមេសំ អាវុសោ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ យ្វាយំ បុគ្គលោ ទិដ្ឋិប្បត្តោ អយំ មេ បុគ្គលោ ខមតិ ឥមេសំ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ច ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឥមស្សាវុសោ បុគ្គលស្ស បញ្ញិន្ទ្រិយំ អធិមត្តំ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ អាយស្មន្តំ ច សវិដ្ឋំ អាយស្មន្តំ ច មហាកោដ្ឋិតំ ឯតទវោច ព្យាកតំ ខោ អាវុសោ អម្ហេហិ សព្វេហេវ យថាសកំ បដិភាណំ អាយាមាវុសោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិស្សាម ឧបសង្កមិត្វា ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេស្សាម យថា នោ ភគវា ព្យាករិស្សតិ តថា នំ ធារេស្សាមាតិ ។ ឯវមាវុសោតិ ខោ អាយស្មា ច សវិដ្ឋោ អាយស្មា ច មហាកោដ្ឋិតោ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បច្ចស្សោសុំ ។

ទិដ្ឋិប្បត្តៈ ១ សទ្ធាវិមុត្តៈ ១ ម្នាលអាវុសោ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។ ម្នាលអាវុសោ បណ្តាបុគ្គល ៣ ពួកនេះ បុគ្គលណាជាទិដ្ឋិប្បត្តៈ បុគ្គលទាំង ៣ ពួកនេះ បុគ្គលនេះល្អជាង ទាំងឧត្តមជាង រមែងគាប់ចិត្តខ្ញុំ ។ ជាងគេទាំងនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលអាវុសោ ព្រោះថា បញ្ញិន្ទ្រិយរបស់បុគ្គលនេះ មានប្រមាណច្រើនក្រៃពេក ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ បានពោលទៅនឹងព្រះសវិដ្ឋៈដ៏មានអាយុផង នឹងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈដ៏មានអាយុផង ដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោ បដិភាណ (ប្រាជ្ញាវាងវៃ) ដែលយើងទាំងអស់គ្នាព្យាករ តាមអធ្យាស្រ័យរបស់ខ្លួន ម្នាលអាវុសោមក ពួកយើងនឹងចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ នឹងក្រាបបង្គំទូលសួរសេចក្តីនុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់នឹងទ្រង់ព្យាករដល់យើងយ៉ាងណា យើងនឹងចាំសេចក្តីនោះទុកយ៉ាងនោះ ។ ព្រះសវិដ្ឋៈដ៏មានអាយុ នឹងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈដ៏មានអាយុ ទទួលស្តាប់ពាក្យព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុថា ករុណាអាវុសោ ។

អថខោ អាយស្មា ច សារីបុត្តោ អាយស្មា ច សវិដ្ឋោ អាយស្មា ច មហាកោដ្ឋិតោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមឹសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទឹសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ យាវតកោ អហោសិ អាយស្មតា ច សវិដ្ឋេន អាយស្មតា ច មហាកោដ្ឋិតេន សទ្ធឹ កថាសល្លាបោ តំ សព្វំ ភគវតោ អារោចេសិ ។ ន ខ្វេត្ថ សារីបុត្ត សុករំ ឯកំសេន ព្យាកាតុំ អយំ ឥមេសំ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចាតិ ។ ឋានំ ហេតំ សារីបុត្ត វិជ្ជតិ យ្វាយំ បុគ្គលោ សទ្ធាវិមុត្តោ ស្វាស្ស អរហត្តាយ បដិបន្នោ យ្វាយំ បុគ្គលោ កាយសក្ខី ស្វាស្ស សកទាគាមី វា អនាគាមី វា យោ ចាយំ បុគ្គលោ ទិដ្ឋិប្បត្តោ សោបស្ស(*) សកទាគាមី វា អនាគាមី វា ។ ន ខ្វេត្ថ សារីបុត្ត សុករំ ឯកំសេន ព្យាកាតុំ អយំ ឥមេសំ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចាតិ ។

* ម. សោយំ ។

សម័យនោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ព្រះសវិដ្ឋៈដ៏មានអាយុ និងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលនូវពាក្យដែលចរចាជាមួយនឹងព្រះសវិដ្ឋៈដ៏មានអាយុ នឹងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈដ៏មានអាយុ ទាំងអស់នោះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលសារីបុត្ត ក្នុងដំណើរនុ៎ះ បុគ្គលមិនងាយនឹងព្យាករ ដោយចំណែកថា បណ្ដាបុគ្គលទាំង ៣ ពួកនេះ បុគ្គលនេះល្អជាង និងឧត្តមជាង ដូច្នេះ ។ ម្នាលសារីបុត្ត ហេតុនុ៎ះ រមែងមានទំនងថា បុគ្គលណាជាសទ្ធាវិមុត្ត បុគ្គលនោះប្រតិបត្តិ ដើម្បីអរហត្តផល បុគ្គលណា ជាកាយសក្ខិ បុគ្គលនោះជាសកទាគាមី ឬជា អនាគាមី មួយទៀត បុគ្គលណាជាទិដ្ឋិប្បត្ត បុគ្គលនោះជា សកទាគាមី ឬជាអនាគាមីក៏មាន ។ ម្នាលសារីបុត្ត ក្នុងដំណើរនុ៎ះ បុគ្គលមិនងាយព្យាករ ដោយចំណែកថា បណ្ដាបុគ្គលទាំង ៣ ពួកនេះ បុគ្គលនេះ ល្អជាង និងឧត្តមជាង ដូច្នេះ ។

ឋានំ ហេតំ សារីបុត្ត វិជ្ជតិ យ្វាយំ បុគ្គលោ កាយសក្ខី ស្វាយំ អរហត្តាយ បដិបន្នោ យ្វាយំ បុគ្គលោ សទ្ធាវិមុត្តោ ស្វាយំ សកទាគាមី វា អនាគាមី វា យោចាយំ បុគ្គលោ ទិដ្ឋិប្បត្តោ សោបស្ស សកទាគាមី វា អនាគាមី វា ។ ន ខ្វេត្ថ សារីបុត្ត សុករំ ឯកំសេន ព្យាកាតុំ អយំ ឥមេសំ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចាតិ ។

ឋានំ ហេតំ សារីបុត្ត វិជ្ជតិ យ្វាយំ បុគ្គលោ ទិដ្ឋិប្បត្តោ ស្វាយំ អរហត្តាយ បដិបន្នោ យ្វាយំ បុគ្គលោ សទ្ធាវិមុត្តោ ស្វាយំ សកទាគាមី វា អនាគាមី វា យោចាយំ បុគ្គលោ កាយសក្ខី សោបស្ស សកទាគាមី វា អនាគាមី វា ។ ន ខ្វេត្ថ សារីបុត្ត សុករំ ឯកំសេន ព្យាកាតុំ អយំ ឥមេសំ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចាតិ ។

ម្នាលសារីបុត្ត ហេតុនុ៎ះ រមែងមានដោយពិតថា បុគ្គលណា ជាកាយសក្ខិ បុគ្គលនោះ ប្រតិបត្តិដើម្បីអរហត្តផល បុគ្គលណា ជាសទ្ធាវិមុត្ត បុគ្គលនោះ ជាសកទាគាមី ឬជាអនាគាមី មួយទៀត បុគ្គលណាជាទិដ្ឋិប្បត្ត បុគ្គលនោះ ជាសកទាគាមី ឬជាអនាគាមីក៏មាន ។ ម្នាលសារីបុត្ត ក្នុងដំណើរនុ៎ះ បុគ្គលមិនងាយនឹងព្យាករ ដោយដាច់ខាតថា បណ្ដាបុគ្គលទាំង ៣ ពួកនេះ បុគ្គលនេះល្អជាង និងឧត្តមជាង ដូច្នេះ ។

ម្នាលសារីបុត្ត ហេតុនុ៎ះ រមែងមានដោយពិតថា បុគ្គលណា ជាទិដ្ឋិប្បត្ត បុគ្គលនោះ ប្រតិបត្តិដើម្បីអរហត្តផល បុគ្គលណា ជាសទ្ធាវិមុត្ត បុគ្គលនោះជាសកទាគាមី ឬអនាគាមី មួយវិញទៀត បុគ្គលណា ជាកាយសក្ខិ បុគ្គលនោះជាសកទាគាមី ឬអនាគាមីក៏មាន ។ ម្នាលសារីបុត្ត ក្នុងដំណើរនុ៎ះ បុគ្គលមិនងាយនឹងព្យាករ ដោយដាច់ខាតថា បណ្ដាបុគ្គលទាំង ៣ ពួកនេះ បុគ្គលនេះល្អជាង និងឧត្តមជាង ដូច្នេះ ។

(៦៦) តយោមេ ភិក្ខវេ គិលានា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ តយោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ គិលានោ លភន្តោ វា សប្បាយានិ ភោជនានិ អលភន្តោ វា សប្បាយានិ ភោជនានិ លភន្តោ វា សប្បាយានិ ភេសជ្ជានិ អលភន្តោ វា សប្បាយានិ ភេសជ្ជានិ លភន្តោ វា បតិរូបំ ឧបដ្ឋាកំ អលភន្តោ វា បតិរូបំ ឧបដ្ឋាកំ នេវ វុដ្ឋាតិ តម្ហា អាពាធា ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ គិលានោ លភន្តោ វា សប្បាយានិ ភោជនានិ អលភន្តោ វា សប្បាយានិ ភោជនានិ លភន្តោ វា សប្បាយានិ ភេសជ្ជានិ អលភន្តោ វា សប្បាយានិ ភេសជ្ជានិ លភន្តោ វា បតិរូបំ ឧបដ្ឋាកំ អលភន្តោ វា បតិរូបំ ឧបដ្ឋាកំ វុដ្ឋាតិ តម្ហា អាពាធា ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ គិលានោ លភន្តោ(១) សប្បាយានិ ភោជនានិ នោ អលភន្តោ លភន្តោ(២) សប្បាយានិ ភេសជ្ជានិ នោ អលភន្តោ

១-២ ម. ឥមេសុ ទ្វីសុ លភន្តោតិ បាឋោ ទិស្សតិ ។

(៦៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកជំងឺ ៣ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។ អ្នកជំងឺ ៣ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកជំងឺពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ បាននូវភោជនជាទីសប្បាយក្តី មិនបាននូវភោជនជាទីសប្បាយក្តី បាននូវភេសជ្ជៈជាទីសប្បាយក្តី មិនបាននូវភេសជ្ជៈជាទីសប្បាយក្តី បាននូវឧបដ្ឋាកដ៏សមគួរក្តី មិនបាននូវឧបដ្ឋាកដ៏សមគួរក្តី គង់នៅតែមិនជាសះស្បើយចាកជំងឺនោះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អ្នកជំងឺពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ បាននូវភោជនជាទីសប្បាយក្តី មិនបាននូវភោជនជាទីសប្បាយក្តី បាននូវភេសជ្ជៈជាទីសប្បាយក្តី មិនបាននូវភេសជ្ជៈជាទីសប្បាយក្តី បាននូវឧបដ្ឋាកដ៏សមគួរក្តី មិនបាននូវឧបដ្ឋាកដ៏សមគួរក្តី គង់តែជាសះស្បើយចាកជំងឺនោះបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អ្នកជំងឺពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ បាននូវភោជនជាទីសប្បាយ មិនមែនជាមិនបាននូវភោជនជាទីសប្បាយទេ បាននូវភេសជ្ជៈជាទីសប្បាយ មិនមែនជាមិនបាននូវភេសជ្ជៈជាទីសប្បាយទេ

លភន្តោ(១) បដិរូបំ ឧបដ្ឋាកំ វា អលភន្តោ វុដ្ឋាតិ តម្ហា អាពាធា ។ តត្រ ភិក្ខវេ យ្វាយំ គិលានោ លភន្តោ សប្បាយានិ ភោជនានិ វា អលភន្តោ លភន្តោ សប្បាយានិ ភេសជ្ជានិ វា អលភន្តោ លភន្តោ បដិរូបំ ឧបដ្ឋាកំ វា អលភន្តោ វុដ្ឋាតិ តម្ហា អាពាធា ឥមំ ខោ ភិក្ខវេ គិលានំ បដិច្ច គិលានភត្តំ អនុញ្ញាតំ គិលានភេសជ្ជំ អនុញ្ញាតំ គិលានុបដ្ឋាកោ អនុញ្ញាតោ ឥមញ្ច បន ភិក្ខវេ គិលានំ បដិច្ច អញ្ញេបិ គិលានា ឧបដ្ឋាតព្វា(២) ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ គិលានា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ តយោមេ គិលានូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ តយោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ លភន្តោ វា តថាគតំ ទស្សនាយ

១ ម. ឥមេសុ [illegible] លភន្តោ ។ [illegible] ២ ម. [illegible] ។

បានឧបដ្ឋាកដ៏សមគួរ មិនមែនជាមិនបានឧបដ្ឋាកដ៏សមគួរទេ ទើបសះស្បើយចាកជម្ងឺនោះបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាអ្នកជម្ងឺទាំង ៣ ពួកនោះ អ្នកជម្ងឺណា បានភោជនជាទីសប្បាយ មិនមែនជាមិនបានភោជនជាទីសប្បាយទេ បានភេសជ្ជៈជាទីសប្បាយ មិនមែនជាមិនបានភេសជ្ជៈជាទីសប្បាយទេ បានឧបដ្ឋាកដ៏សមគួរ មិនមែនជាមិនបានឧបដ្ឋាកដ៏សមគួរទេ ទើបសះស្បើយចាកជម្ងឺនោះបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតគិលានភត្ត (គឺបាយសម្រាប់អ្នកជម្ងឺ) អនុញ្ញាតគិលានភេសជ្ជៈ (ថ្នាំរក្សាជម្ងឺ) អនុញ្ញាតគិលានុបដ្ឋាក (អ្នកថែជម្ងឺ) ព្រោះអាស្រ័យអ្នកជម្ងឺនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ព្រោះអាស្រ័យអ្នកជម្ងឺនេះ សូម្បីអ្នកជម្ងឺទាំងឡាយដទៃទៀត ក៏គប្បីបម្រើដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកជម្ងឺ ៣ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនោះដែរ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ ប្រៀបដូចអ្នកជម្ងឺ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៣ ពួក តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ បានឃើញព្រះតថាគត

អលភន្តោ វា តថាគតំ ទស្សនាយ លភន្តោ វា តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ សវនាយ អលភន្តោ វា តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ សវនាយ នេវ ឱក្កមតិ និយាមំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ លភន្តោ វា តថាគតំ ទស្សនាយ អលភន្តោ វា តថាគតំ ទស្សនាយ លភន្តោ វា តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ សវនាយ អលភន្តោ វា តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ សវនាយ ឱក្កមតិ និយាមំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ លភន្តោ តថាគតំ ទស្សនាយ នោ អលភន្តោ លភន្តោ តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ សវនាយ នោ អលភន្តោ ឱក្កមតិ និយាមំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ ។ តត្រ ភិក្ខវេ យ្វាយំ បុគ្គលោ លភន្តោ តថាគតំ ទស្សនាយ នោ អលភន្តោ លភន្តោ តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ សវនាយ

មិនបានឃើញព្រះតថាគតក្តី បានស្តាប់ធម៌វិន័យដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយក្តី មិនបានស្តាប់ធម៌វិន័យដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយក្តី រមែងចុះស៊ប់កាន់សេចក្តីនិយាមដ៏គាប់ប្រសើរ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានឃើញព្រះតថាគតក្តី មិនបានឃើញព្រះតថាគតក្តី បានស្តាប់ធម៌វិន័យដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយក្តី មិនបានស្តាប់ធម៌វិន័យដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយក្តី រមែងចុះស៊ប់កាន់សេចក្តីនិយាមដ៏គាប់ប្រសើរ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានឃើញព្រះតថាគត មិនមែនជាមិនបានឃើញទេ បានស្តាប់ធម៌វិន័យដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ មិនមែនជាមិនបានស្តាប់ទេ រមែងចុះស៊ប់កាន់សេចក្តីនិយាមដ៏គាប់ប្រសើរ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំង ៣ ពួកនោះ បុគ្គលណា បានឃើញព្រះតថាគត មិនមែនជាមិនបានឃើញទេ បានស្តាប់ធម៌វិន័យដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ

សោ អលភន្តោ ឱក្កមតិ និយាមំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ ។ ឥមំ ខោ ភិក្ខវេ បុគ្គលំ បដិច្ច ធម្មទេសនា អនុញ្ញាតា ឥមញ្ច បន ភិក្ខវេ បុគ្គលំ បដិច្ច អញ្ញេសំបិ ធម្មា ទេសេតព្វា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ គិលានូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិន្តិ ។

(២៣) តយោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ តយោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ សព្យាបជ្ឈំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ សព្យាបជ្ឈំ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ សព្យាបជ្ឈំ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ ។ សោ សព្យាបជ្ឈំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាបជ្ឈំ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាបជ្ឈំ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាបជ្ឈំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ តមេនំ សព្យាបជ្ឈំ លោកំ ឧបបន្នំ(១) សមានំ សព្យាបជ្ឈា ផស្សា ផុសន្តិ ។ សោ សព្យាបជ្ឈេហិ ផស្សេហិ ផុដ្ឋោ សមានោ សព្យាបជ្ឈំ វេទនំ វេទិយតិ ឯកន្តទុក្ខំ

១ ម. ឧប្បន្នំ ។

មិនមែនជាមិនបានស្តាប់ទេ រមែងចុះកាន់សេចក្តីនិយាមដ៏ពិតប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មទេសនាដែលព្រះតថាគតអនុញ្ញាតហើយ ព្រោះអាស្រ័យបុគ្គលនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ធម៌ដែលព្រះតថាគត គប្បីសំដែងដល់ភិក្ខុទាំងឡាយឯទៀត សោតគឺព្រោះអាស្រ័យបុគ្គលនេះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំង ៣ ពួកនេះ មានសេចក្តីប្រៀបដូចអ្នកជម្ងឺ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។

(២៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៣ ពួក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រមូលមកនូវកាយសង្ខារប្រកបដោយទុក្ខ ប្រមូលមកនូវវចីសង្ខារប្រកបដោយទុក្ខ ប្រមូលមកនូវមនោសង្ខារប្រកបដោយទុក្ខ ។ បុគ្គលនោះ លុះប្រមូលមកនូវកាយសង្ខារប្រកបដោយទុក្ខ ប្រមូលមកនូវវចីសង្ខារប្រកបដោយទុក្ខ ប្រមូលមកនូវមនោសង្ខារប្រកបដោយទុក្ខហើយ រមែងចូលទៅកាន់លោកប្រកបដោយទុក្ខ ផស្សៈដែលប្រកបដោយទុក្ខទាំងឡាយ រមែងពាល់ត្រូវបុគ្គលដែលចូលទៅកាន់លោកប្រកបដោយទុក្ខនោះ ។ បុគ្គលនោះ កាលដែលផស្សៈប្រកបដោយទុក្ខពាល់ត្រូវហើយ រមែងទទួលវេទនាប្រកបដោយទុក្ខមានទុក្ខតែម្យ៉ាង

សេយ្យថាបិ សត្តា នេរយិកា ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អព្យាបជ្ឈំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ អព្យាបជ្ឈំ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ អព្យាបជ្ឈំ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ ។ សោ អព្យាបជ្ឈំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា អព្យាបជ្ឈំ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា អព្យាបជ្ឈំ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា អព្យាបជ្ឈំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ ។ តមេនំ អព្យាបជ្ឈំ លោកំ ឧបបន្នំ សមានំ អព្យាបជ្ឈា ផស្សា ផុសន្តិ ។ សោ អព្យាបជ្ឈេហិ ផស្សេហិ ផុដ្ឋោ សមានោ អព្យាបជ្ឈំ វេទនំ វេទិយតិ ឯកន្តសុខំ សេយ្យថាបិ ទេវា សុភកិណ្ហា ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ សព្យាបជ្ឈម្បិ អព្យាបជ្ឈម្បិ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ សព្យាបជ្ឈម្បិ អព្យាបជ្ឈម្បិ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ សព្យាបជ្ឈម្បិ អព្យាបជ្ឈម្បិ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ ។

ដូចពួកសត្វដែលកើតក្នុងនរក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រមូលមកនូវកាយសង្ខារ មិនប្រកបដោយទុក្ខ ប្រមូលមកនូវវចីសង្ខារ មិនប្រកបដោយទុក្ខ ប្រមូលមកនូវមនោសង្ខារ មិនប្រកបដោយទុក្ខ ។ បុគ្គលនោះ លុះប្រមូលមកនូវកាយសង្ខារ មិនប្រកបដោយទុក្ខ ប្រមូលមកនូវវចីសង្ខារ មិនប្រកបដោយទុក្ខ ប្រមូលមកនូវមនោសង្ខារ មិនប្រកបដោយទុក្ខហើយ រមែងចូលទៅកាន់លោកដែលមិនប្រកបដោយទុក្ខ ។ ផស្សៈទាំងឡាយ ដែលមិនប្រកបដោយទុក្ខ ពាល់ត្រូវនូវបុគ្គលដែលចូលទៅកាន់លោក មិនប្រកបដោយទុក្ខនោះ ។ បុគ្គលនោះ កាលដែលផស្សៈ មិនប្រកបដោយទុក្ខពាល់ត្រូវហើយ រមែងទទួលវេទនា មិនប្រកបដោយទុក្ខ មានសុខតែម្យ៉ាង ដូចទេវតាជាន់សុភកិណ្ហៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រមូលមកនូវកាយសង្ខារ ប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ ប្រមូលមកនូវវចីសង្ខារ ប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ ប្រមូលមកនូវមនោសង្ខារ ប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ ។

សោ សព្យាបជ្ឈម្បិ អព្យាបជ្ឈម្បិ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាបជ្ឈម្បិ អព្យាបជ្ឈម្បិ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាបជ្ឈម្បិ អព្យាបជ្ឈម្បិ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាបជ្ឈម្បិ អព្យាបជ្ឈម្បិ លោកំ ឧបបជ្ជតិ ។ តមេនំ សព្យាបជ្ឈម្បិ អព្យាបជ្ឈម្បិ លោកំ ឧបបន្នំ សមានំ សព្យាបជ្ឈាបិ អព្យាបជ្ឈាបិ ផស្សា ផុសន្តិ ។ សោ សព្យាបជ្ឈេហិបិ អព្យាបជ្ឈេហិបិ ផស្សេហិ ផុដ្ឋោ សមានោ សព្យាបជ្ឈម្បិ អព្យាបជ្ឈម្បិ វេទនំ វេទិយតិ វោកិណ្ណសុខទុក្ខំ(១) សេយ្យថាបិ មនុស្សា ឯកច្ចេ ច ទេវា ឯកច្ចេ ច វិនិបាតិកា ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។

(៦៦) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា បុគ្គលស្ស ពហុការា(២) ។ កតមេ ចត្តារោ ។ យំ ភិក្ខវេ បុគ្គលំ អាគម្ម បុគ្គលោ ពុទ្ធំ សរណំ គតោ ហោតិ ធម្មំ សរណំ គតោ ហោតិ សង្ឃំ សរណំ គតោ ហោតិ អយំ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ឥមស្ស បុគ្គលស្ស ពហុការោ ។

១ ម. វោកិណ្ណំ សោកិណ្ណំ សុខទុក្ខំ ។ ២ ម. ពហុការា ។

បុគ្គលនោះ លុះប្រុងប្រៀបតាក់តែងនូវកាយសង្ខារ ប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ ប្រុងប្រៀបតាក់តែងនូវវចីសង្ខារ ប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ ប្រុងប្រៀបតាក់តែងនូវមនោសង្ខារ ប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះហើយ រមែងចូលទៅកាន់លោកប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ ។ ផស្សៈទាំងឡាយដែលប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ រមែងពាល់ត្រូវបុគ្គលដែលចូលទៅកាន់លោក ប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះនោះ ។ បុគ្គលនោះ កាលដែលផស្សៈប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ ពាល់ត្រូវហើយ រមែងទទួលវេទនា ប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ មានសុខនឹងទុក្ខប្រឡូកប្រឡំគ្នា ដូចមនុស្សទាំងទេវតាពួកខ្លះ វិនិបាតិកពួកខ្លះ(១) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៤ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។

(៦៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល (ជាអាចារ្យ) មាន ៤ ពួកនេះ មានឧបការៈច្រើនដល់បុគ្គល (ជាសិស្ស) ។ បុគ្គល ៤ ពួកតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដល់នូវព្រះពុទ្ធជាទីពឹង ដល់នូវព្រះធម៌ជាទីពឹង ដល់នូវព្រះសង្ឃជាទីពឹង ព្រោះអាស្រ័យបុគ្គលណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះឯងឈ្មោះថា មានឧបការៈច្រើនដល់បុគ្គលនេះ ។

១ វេមានិកប្រេត ។ (អដ្ឋកថា) ។

បុន ចបរំ ភិក្ខវេ យំ បុគ្គលំ អាគម្ម បុគ្គលោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ឥមស្ស បុគ្គលស្ស ពហុការោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ យំ បុគ្គលំ អាគម្ម បុគ្គលោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ អយំ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ឥមស្ស បុគ្គលស្ស ពហុការោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ បុគ្គលា បុគ្គលស្ស ពហុការា ។ ឥមេហិ ច បន ភិក្ខវេ តីហិ បុគ្គលេហិ ឥមស្ស បុគ្គលស្ស នត្ថញ្ញោ បុគ្គលោ ពហុការតរោតិ (១) វទាមិ ។ ឥមេសញ្ច បន ភិក្ខវេ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ ឥមិនា បុគ្គលេន ន សុប្បដិការំ វទាមិ យទិទំ អភិវាទនបច្ចុដ្ឋានអញ្ជលិកម្មសាមីចិកម្មចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានុប្បទានេនាតិ ។

---
១ ម. ពហុការោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហេតុនាំឲ្យកើតឡើងនៃទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាសេចក្តីរលត់ទៅនៃទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ព្រោះអាស្រ័យបុគ្គលណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះហៅថា មានឧបការៈច្រើនដល់បុគ្គលនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយដោយប្រាជ្ញាដ៏ល្អដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ សម្រេចសម្រាន្តនៅ ព្រោះអាស្រ័យបុគ្គលណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះឈ្មោះថា មានឧបការៈច្រើនដល់បុគ្គលនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះឈ្មោះថា មានឧបការៈច្រើនដល់បុគ្គល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត តថាគតពោលថា បុគ្គលឯទៀត មានឧបការៈច្រើនដល់បុគ្គលនេះ លើសជាងបុគ្គលទាំង ៣ ពួកនេះទៅទៀត មិនមានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត តថាគតពោលថា បុគ្គលនេះមិនងាយនឹងតបគុណដល់បុគ្គលទាំង ៣ ពួកនេះ ដោយការថ្វាយបង្គំ ការក្រោកទទួល ការធ្វើអញ្ជលីកម្ម សាមីចិកម្ម និងការប្រគេនចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគ្រឿងបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់អ្នកជំងឺជាដើម ។

(២៥) តយោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ តយោ ។ អរុកូបមចិត្តោ បុគ្គលោ វិជ្ជូបមចិត្តោ បុគ្គលោ វជិរូបមចិត្តោ បុគ្គលោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ អរុកូបមចិត្តោ បុគ្គលោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ កោធនោ ហោតិ ឧបាយាសពហុលោ អប្បម្បិ វុត្តោ សមានោ អភិសជ្ជតិ កុប្បតិ ព្យាបជ្ជតិ បតិត្ថីយតិ កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ ។ សេយ្យថាបិ(១) ភិក្ខវេ ទុដ្ឋារុកោ កដ្ឋេន វា កឋលាយ វា ឃដ្ដិតោ ភិយ្យោសោ មត្តាយ អាសវំ(២) ទេតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ កោធនោ ហោតិ ឧបាយាសពហុលោ អប្បម្បិ វុត្តោ សមានោ អភិសជ្ជតិ កុប្បតិ ព្យាបជ្ជតិ បតិត្ថីយតិ កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អរុកូបមចិត្តោ បុគ្គលោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ វិជ្ជូបមចិត្តោ បុគ្គលោ ។

១. សេយ្យថាបិ ឥតិ ឧត្តរេ ។ ២ ម. អស្សវំ ។

(២៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ រមែងមានប្រាកដក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៣ ពួក តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដូចដំបៅចាស់ ១ បុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដូចផ្លេកបន្ទោរ ១ បុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដូចពេជ្រ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដូចដំបៅចាស់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកក្រោធ ច្រើនដោយសេចក្តីតានតឹង សូម្បីគេពោលតែបន្តិចបន្តួច ក៏ជាប់ចិត្តក្រោធ ព្យាបាទ ប្រកាន់រឹងរូស ធ្វើសេចក្តីក្រោធ ទោសៈ និងសេចក្តីមិនសប្បាយចិត្តឲ្យកើតប្រាកដឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចដំបៅចាស់ ដែលត្រូវគេខ្ទិចដោយកំណាត់ឈើឬអំបែង រមែងហូរខ្ទុះឡើងលើសប្រមាណ មានឧបមាយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកក្រោធ ច្រើនដោយសេចក្តីតានតឹង សូម្បីគេពោលតែបន្តិចបន្តួច ក៏ជាប់ចិត្តក្រោធ ព្យាបាទ ប្រកាន់រឹងរូស ធ្វើសេចក្តីក្រោធ ទោសៈ និងសេចក្តីមិនសប្បាយចិត្តឲ្យកើតប្រាកដឡើង ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដូចដំបៅចាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដូចផ្លេកបន្ទោរ តើដូចម្តេច ។

ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ចក្ខុមា បុរិសោ រត្តន្ធការតិមិសាយ វិជ្ជន្តរិកាយ រូបានិ បស្សេយ្យ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ... អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ វិជ្ជូបមចិត្តោ បុគ្គលោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ វជិរូបមចិត្តោ បុគ្គលោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ វជិរស្ស នត្ថិ កិញ្ចិ អភេជ្ជំ មណិ វា បាសាណោ វា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហេតុនាំឲ្យកើតឡើងនៃទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាសេចក្ដីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាបុរសមានចក្ខុ គប្បីឃើញនូវរូបទាំងឡាយ ក្នុងខណៈដែលមានផ្លេកបន្ទោរ ក្នុងវេលាយប់ងងឹតសូន្យឈឹងយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ... ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដូចផ្លេកបន្ទោរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដូចពេជ្រ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាវត្ថុអ្វីមួយគឺ កែវមណី ឬ ថ្ម ជាវត្ថុដែលពេជ្រចោះបំបែកមិនបាននោះ មិនមានឡើយ

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អាសវានំ ខយា... ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ វជិរូបមចិត្តោ បុគ្គលោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិន្តិ ។

[៦៦] តយោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ តយោ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ន សេវិតព្វោ ន ភជិតព្វោ ន បយិរុបាសិតព្វោ អត្ថិ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ សេវិតព្វោ ភជិតព្វោ បយិរុបាសិតព្វោ អត្ថិ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ សក្កត្វា គរុំកត្វា សេវិតព្វោ ភជិតព្វោ បយិរុបា-សិតព្វោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ន សេវិតព្វោ ន ភជិតព្វោ ន បយិរុបាសិតព្វោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ហីនោ ហោតិ សីលេន សមាធិនា បញ្ញាយ ឯវរូបោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ន សេវិតព្វោ ន ភជិតព្វោ ន បយិរុបាសិ-តព្វោ អញ្ញត្រ អនុទ្ទយា អញ្ញត្រ អនុកម្បា ។

យ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដូចពេជ្រ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។

[៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៣ ពួក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលគេមិនគួរសេព មិនគួរគប់រក មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលគេគួរសេព គួរគប់រក គួរចូលទៅអង្គុយជិត ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលគេគួរធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព ហើយទើបសេពគប់ ចូលទៅអង្គុយជិត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលដែលគេមិនគួរសេព មិនគួរគប់រក មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសាបសូន្យចាកសីល សមាធិ បញ្ញា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ គេមិនគួរសេព មិនគួរគប់រក មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត លើកលែងតែមានសេចក្តីករុណា ឬលើកលែងតែមានសេចក្តីអនុគ្រោះចេញ ។

ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អធិកោ ហោតិ សីលេន សមាធិនា បញ្ញាយ ឯវរូបោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ សក្កត្វា គរុំកត្វា សេវិតព្វោ ភជិតព្វោ បយិរុ-បាសិតព្វោ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឥតិ អបរិ-បូរំ វា សីលក្ខន្ធំ បរិបូរេស្សាមិ បរិបូរំ វា សីល-ក្ខន្ធំ តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ អនុគ្គហេស្សាមិ អបរិបូរំ វា សមាធិក្ខន្ធំ បរិបូរេស្សាមិ បរិបូរំ វា សមាធិក្ខន្ធំ តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ អនុគ្គហេស្សាមិ អបរិបូរំ វា បញ្ញាក្ខន្ធំ បរិបូរេស្សាមិ បរិបូរំ វា បញ្ញាក្ខន្ធំ តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ អនុគ្គហេស្សាមីតិ ។ តស្មា ឯវរូបោ បុគ្គលោ សក្កត្វា គរុំកត្វា សេវិតព្វោ ភជិតព្វោ បយិរុបាសិតព្វោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិន្តិ ។

និហីយតិ បុរិសោ និហីនសេវី
ន ច ហាយេថ កទាចិ តុល្យសេវី
សេដ្ឋមុបនមំ ឧទេតិ ខិប្បំ
តស្មា អត្តនោ ឧត្តរឹ ភជេថាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកលើសលប់ដោយសីល សមាធិ បញ្ញា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ ដែលគួរធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព ហើយទើបសេពគប់ ចូលទៅអង្គុយជិត ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះគេគិតថា អាត្មាអញនឹងបំពេញសីលក្ខន្ធ ដែលមិនទាន់បរិបូណ៌ ឲ្យបរិបូណ៌ឡើងផង នឹងអនុគ្រោះសីលក្ខន្ធ ដែលបរិបូណ៌ហើយក្នុងទីនោះៗ ដោយបញ្ញាផង នឹងបំពេញសមាធិក្ខន្ធ ដែលមិនទាន់បរិបូណ៌ ឲ្យបរិបូណ៌ឡើងផង នឹងអនុគ្រោះសមា-ធិក្ខន្ធដែលបរិបូណ៌ហើយ ក្នុងទីនោះៗ ដោយបញ្ញាផង នឹងបំពេញបញ្ញា-ក្ខន្ធដែលមិនទាន់បរិបូណ៌ ឲ្យបរិបូណ៌ឡើងផង នឹងអនុគ្រោះបញ្ញាក្ខន្ធ ដែលបរិបូណ៌ហើយក្នុងទីនោះៗ ដោយបញ្ញាផង ។ ហេតុនោះ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ ដែលគេគួរធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព ហើយទើបសេពគប់ ចូលទៅអង្គុយជិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៣ពួកនេះ រមែងមានក្នុងលោក ។

បុរសអ្នកសេពគប់បុគ្គលថោកទាប រមែងសាបសូន្យ បើ
សេពគប់បុគ្គលស្មើគ្នា មិនគប្បីសាបសូន្យ ក្នុងកាលណា
ឡើយ ទើបុរសចូលទៅគប់រកបុគ្គលដែលប្រសើរ(ជាងខ្លួន)
រមែងចំរើនឆាប់ ព្រោះហេតុនោះ បុរសគួរគប់នឹងបុគ្គល
ដែលប្រសើរលើសខ្លួន (ទើបប្រសើរ) ។

ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អធិកោ ហោតិ សីលេន សមាធិនា បញ្ញាយ ឯវរូបោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ សក្កត្វា គរុកត្វា សេវិតព្វោ ភជិតព្វោ បយិរុបាសិតព្វោ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឥតិ អបរិបូរំ វា សីលក្ខន្ធំ បរិបូរេស្សាមិ បរិបូរំ វា សីលក្ខន្ធំ តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ អនុគ្គហេស្សាមិ អបរិបូរំ វា សមាធិក្ខន្ធំ បរិបូរេស្សាមិ បរិបូរំ វា សមាធិក្ខន្ធំ តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ អនុគ្គហេស្សាមិ អបរិបូរំ វា បញ្ញាក្ខន្ធំ បរិបូរេស្សាមិ បរិបូរំ វា បញ្ញាក្ខន្ធំ តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ អនុគ្គហេស្សាមីតិ ។ តស្មា ឯវរូបោ បុគ្គលោ សក្កត្វា គរុកត្វា សេវិតព្វោ ភជិតព្វោ បយិរុបាសិតព្វោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិន្តិ ។

និហីយតិ បុរិសោ និហីនសេវី
ន ច ហាយេថ កទាចិ តុល្យសេវី
សេដ្ឋមុបនមំ ឧទេតិ ខិប្បំ
តស្មា អត្តនោ ឧត្តរឹ ភជេថាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកលើសដោយសីល សមាធិ បញ្ញា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ ដែលគួរធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្ដីគោរព ហើយទើបសេពគប់ ចូលទៅអង្គុយជិត ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះគិតថា អាត្មាអញនឹងបំពេញសីលក្ខន្ធ ដែលមិនទាន់បរិបូណ៌ ឲ្យបរិបូណ៌ឡើងផង នឹងអនុគ្រោះសីលក្ខន្ធ ដែលបរិបូណ៌ហើយក្នុងទីនោះៗ ដោយបញ្ញាផង នឹងបំពេញសមាធិក្ខន្ធ ដែលមិនទាន់បរិបូណ៌ ឲ្យបរិបូណ៌ឡើងផង នឹងអនុគ្រោះសមាធិក្ខន្ធដែលបរិបូណ៌ហើយ ក្នុងទីនោះៗ ដោយបញ្ញាផង នឹងបំពេញបញ្ញាក្ខន្ធដែលមិនទាន់បរិបូណ៌ ឲ្យបរិបូណ៌ឡើងផង នឹងអនុគ្រោះបញ្ញាក្ខន្ធ ដែលបរិបូណ៌ហើយក្នុងទីនោះៗ ដោយបញ្ញាផង ។ ហេតុនោះ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ ដែលគេគួរធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្ដីគោរព ហើយទើបសេពគប់ ចូលទៅអង្គុយជិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។

បុរសអ្នកសេពគប់បុគ្គលថោកទាប រមែងសាបសូន្យ បើ
សេពគប់បុគ្គលស្មើគ្នា មិនងាយសាបសូន្យ ក្នុងកាលណា
ឡើយ បើចុះចូលទៅគប់រកបុគ្គលដែលប្រសើរ (ជាងខ្លួន)
រមែងចំរើនឆាប់ ព្រោះហេតុនោះ បុរសគួរគប់នឹងបុគ្គល
ដែលប្រសើរលើសខ្លួន (ទើបប្រសើរ) ។

[៦៧] តយោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ តយោ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ជិគុច្ឆិតព្វោ ន សេវិតព្វោ ន ភជិតព្វោ ន បយិរុបាសិតព្វោ អត្ថិ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ អជ្ឈុបេក្ខិតព្វោ ន សេវិតព្វោ ន ភជិតព្វោ ន បយិរុបាសិតព្វោ អត្ថិ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ សេវិតព្វោ ភជិតព្វោ បយិរុបាសិតព្វោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ជិគុច្ឆិតព្វោ ន សេវិតព្វោ ន ភជិតព្វោ ន បយិរុបាសិតព្វោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ទុស្សីលោ ហោតិ បាបធម្មោ អសុចិ សង្កស្សរសមាចារោ បដិច្ឆន្នកម្មន្តោ អស្សមណោ សមណប្បដិញ្ញោ អព្រហ្មចារី ព្រហ្មចារិប្បដិញ្ញោ អន្តោបូតិ អវស្សុតោ កសម្ពុជាតោ ។ ឯវរូបោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ជិគុច្ឆិតព្វោ ន សេវិតព្វោ ន ភជិតព្វោ ន បយិរុបាសិតព្វោ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។

[៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ រកបានមានក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៣ ពួកតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលគេគួរខ្ពើម មិនគួរសេព មិនគួរគប់រក មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលគេគួរព្រងើយកន្តើយ មិនគួរសេព មិនគួរគប់រក មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលគេគួរសេព គួរគប់រក គួរចូលទៅអង្គុយជិត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលដែលគួរខ្ពើម មិនគួរសេព មិនគួរគប់រក មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាមនុស្សទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក មិនស្អាត មានកិរិយាមារយាទប្រកបដោយសេចក្តីរង្កៀស មានការងារលាក់លៀមទុក មិនមែនជាសមណៈ ប្តេជ្ញាថាជាសមណៈ មិនមែនជាព្រហ្មចារី ប្តេជ្ញាថាជាព្រហ្មចារី ស្អុយខាងក្នុង មានចិត្តជោគជាំដោយរាគៈ មានចិត្តគ្រោកគ្រាក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាជាបុគ្គលដែលគេគួរខ្ពើម មិនគួរសេព មិនគួរគប់រក មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។

កិញ្ចាបិ ភិក្ខវេ ឯវរូបស្ស បុគ្គលស្ស ន ទិដ្ឋា-
នុគតឹ អាបជ្ជតិ អថខោ នំ បាបកោ កិត្តិសទ្ទោ
អព្ភុគ្គច្ឆតិ បាបមិត្តោ បុរិសបុគ្គលោ បាបសហាយោ
បាបសម្បវង្កោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ អហិ
គូថគតោ កិញ្ចាបិ ន ទំសតិ(*) អថខោ នំ មក្ខេតិ
ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ កិញ្ចាបិ ឯវរូបស្ស បុគ្គលស្ស
ន ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជតិ អថខោ នំ បាបកោ
កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆតិ បាបមិត្តោ បុរិសបុគ្គលោ
បាបសហាយោ បាបសម្បវង្កោតិ ។ តស្មា ឯវរូបោ
បុគ្គលោ ជិគុច្ឆិតព្វោ ន សេវិតព្វោ ន ភជិតព្វោ
ន បយិរុបាសិតព្វោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ
បុគ្គលោ អជ្ឈុបេក្ខិតព្វោ ន សេវិតព្វោ ន
ភជិតព្វោ ន បយិរុបាសិតព្វោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ
ឯកច្ចោ បុគ្គលោ កោធនោ ហោតិ ឧបាយាស-
ពហុលោ អប្បម្បិ វុត្តោ សមានោ អភិសជ្ជតិ

* ម. ន ឌំសតិ ។ ឱ. ន ឌំសតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា បុគ្គលមិនលុះទៅតាមដំណើរទិដ្ឋិ របស់
បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ ក៏ពិតមែនហើយ ប៉ុន្តែថាបុគ្គលនោះ គង់មាន
កិត្តិសព្ទដ៏លាមកល្បីខ្ចរខ្ចាយថា បុរសបុគ្គលមានមិត្តអាក្រក់ មានសំឡាញ់
អាក្រក់ មានគ្នីគ្នាអាក្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាពស់លូនទៅក្នុង
លាមក ទុកជាមិនចឹកក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែថា លាមកគង់ប្រឡាក់ពស់នោះមិន
ខានយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលុះទៅតាមដំណើរទិដ្ឋិរបស់
បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ ក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែថា បុគ្គលនោះមានកិត្តិសព្ទដ៏
លាមកល្បីខ្ចរខ្ចាយថា បុរសបុគ្គលមានមិត្តអាក្រក់ មានសំឡាញ់អាក្រក់
មានគ្នីគ្នាអាក្រក់ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលមានសភាព
យ៉ាងនេះឈ្មោះថា ជាបុគ្គលដែលគេគួរខ្ពើម មិនគួរសេព មិនគួរគប់រក មិន
គួរចូលទៅអង្គុយជិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលដែលគេគួរព្រងើយ
កន្តើយ មិនគួរសេព មិនគួរគប់រក មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត តើដូច
ម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកក្រោធ
ច្រើនដោយសេចក្តីតានតឹង សូម្បីគេនិយាយតែបន្តិចបន្តួច ក៏ជាប់ចិត្ត

កុប្បតិ ព្យាបជ្ជតិ បតិដ្ឋីយតិ កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ទុដ្ឋារុកោ កដ្ឋេន វា កឋលាយ វា ឃដ្ដិតោ ភិយ្យោសោ មត្តាយ អាសវំ ទេតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ កោធនោ ហោតិ ឧបាយាសពហុលោ អប្បម្បិ វុត្តោ សមានោ អភិសជ្ជតិ កុប្បតិ ព្យាបជ្ជតិ បតិដ្ឋីយតិ កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ តិណ្ឌុកាលាតំ កដ្ឋេន វា កឋលាយ វា ឃដ្ដិតំ(១) ភិយ្យោសោ មត្តាយ ចិច្ចិដាយតិ ចិដិចិដាយតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ កោធនោ ហោតិ ឧបាយាស-ពហុលោ អប្បម្បិ វុត្តោ សមានោ អភិសជ្ជតិ កុប្បតិ ព្យាបជ្ជតិ បតិដ្ឋីយតិ កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ គូថកូបោ កដ្ឋេន វា កឋលាយ វា ឃដ្ដិតោ

១ ម. ឃដ្ដិតោ ។

ក្រោធ ព្យាបាទ ប្រកាន់នឹកគុំ ធ្វើសេចក្ដីក្រោធ ទោសៈ និងសេចក្ដីមិនសប្បាយចិត្ត ឲ្យប្រាកដឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាដំបៅចាស់ ដែលត្រូវបះទង្គិច ដោយកំណាត់ឈើ ឬអំបែង រមែងហូរឡើង លើសប្រមាណយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកក្រោធ ច្រើនដោយសេចក្ដីចង្អៀតចង្អល់ សូម្បីគេនិយាយតែបន្តិចបន្តួច ក៏ជាប់ចិត្ត ក្រោធ ព្យាបាទ ប្រកាន់នឹកគុំ ធ្វើសេចក្ដីក្រោធ ទោសៈ និងសេចក្ដីមិនសប្បាយចិត្ត ឲ្យប្រាកដឡើងយ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាអង្កត់ភ្លើងទំលាក់ ដែលគេកៀរ ដោយកំណាត់ឈើ ឬអំបែង រមែងធ្វើសំឡេងផ្ទុចផ្ទុះ(១) ធ្វើសំឡេងផ្ទុះផ្ទែះ ដោយក្រៃលែងលើសប្រមាណយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកក្រោធ ច្រើនដោយសេចក្ដីចង្អៀតចង្អល់ សូម្បីគេនិយាយបន្តិចបន្តួច ក៏ជាប់ចិត្តក្រោធ ព្យាបាទ ប្រកាន់នឹកគុំ ធ្វើសេចក្ដីក្រោធ ទោសៈ និងសេចក្ដី មិនសប្បាយចិត្តឲ្យប្រាកដឡើង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជារណ្ដៅលាមកដែលបុគ្គលដួស ដោយកំណាត់ឈើឬអំបែង

១ សំឡេងផ្ទុះផ្ទែ ។ ត្រូវសព្ទភាសា ។

ភិយ្យោសោ មត្តាយ ទុគ្គន្ធោ ហោតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ កោធនោ ហោតិ ឧបាយាសពហុលោ អប្បម្បិ វុត្តោ សមានោ អភិសជ្ជតិ កុប្បតិ ព្យាបជ្ជតិ បតិត្ថីយតិ កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ ។ ឯវរូបោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ អជ្ឈុបេក្ខិតព្វោ ន សេវិតព្វោ ន ភជិតព្វោ ន បយិរុបាសិតព្វោ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ អក្កោសេយ្យបិ មំ បរិភា-សេយ្យបិ មំ អនត្ថម្បិ មេ ករេយ្យាតិ ។ តស្មា ឯវរូបោ បុគ្គលោ អជ្ឈុបេក្ខិតព្វោ ន សេវិតព្វោ ន ភជិតព្វោ ន បយិរុបាសិតព្វោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ សេវិតព្វោ ភជិតព្វោ បយិរុបាសិ-តព្វោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ សីលវា ហោតិ កល្យាណធម្មោ ។ ឯវរូបោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ សេវិតព្វោ ភជិតព្វោ បយិរុបាសិតព្វោ ។

កម្រើកក៏រឹតតែស្អុយជាងដោយក្រៃលែងលើសប្រមាណ យ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកក្រោធ ច្រើនដោយសេចក្ដីតានតឹង សូម្បីតែគេនិយាយបន្តិចបន្តួច ក៏ជាប់ចិត្តក្រោធ ព្យាបាទ ប្រកាន់ខ្ជាប់ ធ្វើសេចក្ដីក្រោធ ទោសៈ និងសេចក្ដីមិនសប្បាយចិត្តឲ្យប្រាកដឡើង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ជាបុគ្គលដែល គេគួរព្រងើយកន្តើយ មិនគួរសេព មិនគួរគប់រក មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះគេគិតថា ជន (នេះ) គប្បីជេរប្រទេចអញខ្លះ ផ្ដាសាបញ្ចោរអញខ្លះ ធ្វើការអញឲ្យខូចប្រយោជន៍ខ្លះ ។ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ជាបុគ្គលដែល គេគួរព្រងើយកន្តើយ មិនគួរសេព មិនគួរគប់រក មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលដែលគេគួរសេព គួរគប់រក គួរចូលទៅអង្គុយជិត តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ មានសីល មានកល្យាណធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ជាបុគ្គលគួរសេព គួរគប់រក គួរចូលទៅអង្គុយជិត ។

តំ កិស្ស ហេតុ ។ កិញ្ចាបិ ភិក្ខវេ សេដ្ឋស្ស បុគ្គលស្ស ន អនុសិក្ខតិ អាបជ្ជតិ អថខោ នំ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆតិ កល្យាណមិត្តោ បុរិសបុគ្គលោ កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្បវង្កោតិ ។ តស្មា ឯវរូបោ បុគ្គលោ សេវិតព្វោ ភជិតព្វោ បយិរុបាសិតព្វោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិន្តិ ។

និហីយតិ បុរិសោ និហីនសេវី
ន ច ហាយេថ កទាចិ តុល្យសេវី
សេដ្ឋមុបនមំ(១) ឧទេតិ ខិប្បំ
តស្មា អត្តនោ ឧត្តរឹ ភជេថាតិ ។

(៤៨) តយោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ តយោ ។ គូថភាណី បុប្ផភាណី មធុភាណី ។

---

១ ម. សេដ្ឋមុបនមំ ។

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលុះទៅតាមដំណើរទិដ្ឋិរបស់បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺពិតមែន ប៉ុន្តែបុគ្គលនោះ គង់បានកិត្តិសព្ទដ៏ពីរោះល្បីឡើងថា បុរសបុគ្គលមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានគូគនល្អ ។ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាជាបុគ្គលគួរសេព គួរគប់រក គួរចូលទៅអង្គុយជិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។

បុរសអ្នកសេពគប់បុគ្គលថោកទាប រមែងសាបសូន្យ បើសេព
គប់បុគ្គលស្មើគ្នា មិនសាបសូន្យ ក្នុងកាលណាឡើយ
បុរសចូលទៅគប់រកបុគ្គលប្រសើរ (ជាន់ខ្ពស់) រមែងចំរើន
ឆាប់ ព្រោះហេតុនោះ បុរសគួរគប់រកនូវបុគ្គលដ៏ប្រសើរ
លើសខ្លួន (ទើបប្រសើរ) ។

(៤៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៣ ពួក តើដូចម្ដេច ។ គឺបុគ្គលមានសំដីស្អុយដូចលាមក ១ បុគ្គលមានសំដីក្រអូបដូចផ្កា ១ បុគ្គលមានសំដីផ្អែមដូចទឹកឃ្មុំ ១ ។

កតមោ ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ គូថភាណី ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ សភាគតោ វា បរិសគតោ វា ញាតិមជ្ឈគតោ វា បូគមជ្ឈគតោ វា រាជកុលមជ្ឈគតោ វា អភិនីតោ សក្ខិ បុដ្ឋោ ឯហម្ភោ(១) បុរិស យំ ជានាសិ(២) តំ វទេហីតិ ។ សោ អជានំ វា អាហ(៣) ជានាមីតិ ជានំ វា អាហ ន ជានាមីតិ អបស្សំ វា អាហ បស្សាមីតិ បស្សំ វា អាហ ន បស្សាមីតិ ឥតិ អត្តហេតុ វា បរហេតុ វា អាមិសកិញ្ចិក្ខហេតុ វា សម្បជានមុសាភាសិតា ហោតិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ គូថភាណី ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុប្ផភាណី ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ សភាគតោ វា បរិសគតោ វា ញាតិ-មជ្ឈគតោ វា បូគមជ្ឈគតោ វា រាជកុលមជ្ឈគតោ វា អភិនីតោ សក្ខិ បុដ្ឋោ ឯហម្ភោ បុរិស

១. អម្ហោ ។ ២ ម. ជានសិ ។ ៣ ម. អហំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានសំដីស្មើដូចលាមក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់សភា (ទីប្រជុំ) ក្តី ទៅកាន់បរិសទ្យក្តី ទៅកណ្តាលញាតិក្តី ទៅកណ្តាលពួកសេនាក្តី ទៅកណ្តាលរាជត្រកូលក្តី ដែលគេនាំទៅធ្វើជាសាក្សី ហើយសួរថា ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន អ្នកចូលមកនេះ អ្នកដឹងហេតុណា ចូរនិយាយហេតុនោះ ៗ បុរសនោះកាលមិនដឹងនិយាយថា ខ្ញុំដឹងក្តី កាលដឹងនិយាយថា ខ្ញុំមិនដឹងក្តី កាលមិនឃើញនិយាយថា ខ្ញុំឃើញក្តី កាលឃើញនិយាយថា ខ្ញុំមិនឃើញក្តី ជាអ្នកពោលពាក្យកុហក ដោយដឹងខ្លួន ព្រោះហេតុតែខ្លួនក្តី ព្រោះហេតុអ្នកដទៃក្តី ព្រោះហេតុលាភបន្តិចបន្តួចក្តី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានសំដីស្មើដូចលាមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានសំដីស្រស់ដូចផ្កា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់សភា (ទីប្រជុំ) ក្តី ទៅកាន់បរិសទ្យក្តី ទៅកណ្តាលញាតិក្តី ទៅកណ្តាលពួកសេនាក្តី ទៅកណ្តាលរាជត្រកូលក្តី ដែលគេនាំទៅធ្វើជាសាក្សី ហើយសួរថា ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន

យំ ជានាសិ តំ វទេហីតិ ។ សោ អជានំ វា អាហ ន ជានាមីតិ ជានំ វា អាហ ជានាមីតិ អបស្សំ វា អាហ ន បស្សាមីតិ បស្សំ វា អាហ បស្សាមីតិ ឥតិ អត្តហេតុ វា បរហេតុ វា អាមិសកិញ្ចិក្ខហេតុ វា ន សម្បជានមុសាភាសិតា ហោតិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុប្ផភាណី ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ មធុភាណី ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ផរុសំ វាចំ បហាយ ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ យា សា វាចា នេលា កណ្ណសុខា បេមនីយា ហទយង្គមា បោរី ពហុជនកន្តា ពហុជនមនាបា តថារូបឹ វាចំ ភាសិតា ហោតិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ មធុភាណី ។ តយោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិន្តិ ។

អ្នកចូរមកនេះ អ្នកដឹងហេតុណា ចូរនិយាយហេតុនោះ ។ បុគ្គលនោះ កាលមិនដឹងនិយាយថា ខ្ញុំមិនដឹងក្ដី កាលដឹងនិយាយថា ខ្ញុំដឹងក្ដី កាលមិនឃើញនិយាយថា ខ្ញុំមិនឃើញក្ដី កាលឃើញនិយាយថា ខ្ញុំឃើញក្ដី ជាអ្នកមិនពោលពាក្យកុហក ដោយដឹងខ្លួន ព្រោះហេតុខ្លួនក្ដី ព្រោះហេតុអ្នកដទៃក្ដី ព្រោះហេតុនៃអាមិសបន្តិចបន្តួចក្ដី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានសំដីប្រៀបដូចផ្កា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានសំដីផ្អែមដូចទឹកឃ្មុំ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លះបង់វាចាអាក្រក់ វៀរចាកវាចាអាក្រក់ សំដីណា ជាសំដីឥតទោស ជាសុខដល់ត្រចៀក គួរជាទីស្រឡាញ់ ប្រែបចូលទៅក្នុងចិត្ត ជាសំដីអ្នកក្រុងដែលជាទីពេញចិត្តនៃជនច្រើន ជាទីគាប់ចិត្តនៃជនច្រើន ជាអ្នកពោលនូវសំដី មានសភាពដូច្នោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានសំដីផ្អែមដូចទឹកឃ្មុំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។

(២៩) តយោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ តយោ ។ អន្ធោ ឯកចក្ខុ ទ្វិចក្ខុ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ អន្ធោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស តថារូបំ ចក្ខុ ន ហោតិ យថារូបេន ចក្ខុនា អនធិគតំ វា ភោគំ អធិគច្ឆេយ្យ អធិគតំ វា ភោគំ ផាតឹ ករេយ្យ តថារូបម្បិស្ស ចក្ខុ ន ហោតិ យថារូបេន ចក្ខុនា កុសលាកុសលេ ធម្មេ ជានេយ្យ សាវជ្ជានវជ្ជេ ធម្មេ ជានេយ្យ ហីនប្បណីតេ ធម្មេ ជានេយ្យ កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគេ ធម្មេ ជានេយ្យ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ អន្ធោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ឯកចក្ខុ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស តថារូបំ ចក្ខុ ហោតិ យថារូបេន ចក្ខុនា អនធិគតំ វា ភោគំ អធិគច្ឆេយ្យ អធិគតំ វា ភោគំ ផាតឹ ករេយ្យ

(២៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ រមែងមានទៅក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៣ ពួក តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលខ្វាក់១ បុគ្គលមានភ្នែកម្ខាង១ បុគ្គលមានភ្នែកទាំងពីរខាង១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្វាក់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ គប្បីបាននូវភោគៈដែលខ្លួនមិនធ្លាប់បានក្តី គប្បីធ្វើនូវភោគៈដែលខ្លួនបានហើយឲ្យចំរើនឡើងក្តី ដោយចក្ខុមានសភាពយ៉ាងណា ចក្ខុមានសភាពយ៉ាងនោះ មិនមានឡើយ មួយទៀត បុគ្គលគប្បីដឹងនូវពួកធម៌ ជាកុសលនិងអកុសល ដឹងនូវពួកធម៌ដែលមានទោស និងឥតទោស ដឹងនូវពួកធម៌ថោកទាប និងឧត្តម ដឹងនូវពួកធម៌ដែលមានចំណែកជាខ្មៅ និងសប្រកបដោយចំណែកបដិភាគធម៌ខ្មៅ និងធម៌ស ដោយចក្ខុមានសភាពយ៉ាងណា សូម្បីចក្ខុមានសភាពយ៉ាងនោះ ក៏មិនមានដល់បុគ្គលនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលខ្វាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានភ្នែកម្ខាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ គប្បីបាននូវភោគៈដែលខ្លួនមិនធ្លាប់បានក្តី គប្បីធ្វើនូវភោគៈដែលខ្លួនបានហើយ ឲ្យចំរើនឡើងក្តី ដោយចក្ខុមានសភាពយ៉ាងណា ចក្ខុមានសភាពយ៉ាងនោះ រមែងមាន ។

តថារូបម្បិស្ស ចក្ខុ ន ហោតិ យថារូបេន ចក្ខុនា កុសលាកុសលេ ធម្មេ ជានេយ្យ សាវជ្ជានវជ្ជេ ធម្មេ ជានេយ្យ ហីនប្បណីតេ ធម្មេ ជានេយ្យ កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគេ ធម្មេ ជានេយ្យ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ឯកចក្ខុ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ទ្វិចក្ខុ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស តថារូបំ ចក្ខុ ហោតិ យថារូបេន ចក្ខុនា អនធិគតំ វា ភោគំ អធិគច្ឆេយ្យ អធិគតំ វា ភោគំ ផាតឹ ករេយ្យ តថារូបម្បិស្ស ចក្ខុ ហោតិ យថារូបេន ចក្ខុនា កុសលាកុសលេ ធម្មេ ជានេយ្យ សាវជ្ជានវជ្ជេ ធម្មេ ជានេយ្យ ហីនប្បណីតេ ធម្មេ ជានេយ្យ កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគេ ធម្មេ ជានេយ្យ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ទ្វិចក្ខុ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។

ប៉ុន្តែបុគ្គលនោះ គប្បីដឹងនូវធម៌ជាកុសលនិងអកុសល ដឹងនូវធម៌មានទោស និងឥតទោស ដឹងនូវធម៌ដែលថោកទាបនិងឧត្តម ដឹងនូវធម៌ដែលមានចំណែកជាទំនាស់គ្នា ដោយអំណាចធម៌ខ្មៅនិងធម៌ស ដោយចក្ខុមានសភាពយ៉ាងណា សូម្បីចក្ខុមានសភាពយ៉ាងនោះ ក៏មិនមានឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានភ្នែកម្ខាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានភ្នែកទាំងពីរខាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ គប្បីបាននូវភោគៈដែលខ្លួនមិនទាន់បានក្តី ធ្វើនូវភោគៈដែលខ្លួនបានហើយឲ្យចំរើនឡើងក្តី ដោយចក្ខុមានសភាពយ៉ាងណា ចក្ខុមានសភាពយ៉ាងនោះក៏មាន ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលនោះ គប្បីដឹងនូវធម៌ ជាកុសលនិងអកុសល ដឹងនូវធម៌មានទោសនិងឥតទោស ដឹងនូវធម៌ថោកទាបនិងឧត្តម ដឹងនូវធម៌ដែលមានចំណែកជាទំនាស់គ្នា ដោយអំណាចធម៌ខ្មៅ និងធម៌ស ដោយចក្ខុមានសភាពយ៉ាងណា សូម្បីចក្ខុមានសភាពយ៉ាងនោះក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានចក្ខុទាំងពីរខាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។

ន ចេវ ភោគា តថារូបា
ន ច បុញ្ញានិ កុព្វតិ(១)
ឧភយត្ថ កលិគ្គាហោ
អន្ធស្ស ហតចក្ខុនោ ។
អថាបរាយំ អក្ខាតោ
ឯកចក្ខុ ច បុគ្គលោ
ធម្មាធម្មេន សំសដ្ឋោ(២)
ភោគានិ បរិយេសតិ
ថេយ្យេន កូដកម្មេន
មុសាវាទេន ចូភយំ
កុសលោ ហោតិ សំឃាតុំ(៣)
កាមភោគី ច មាណវោ
ឥតោ សោ និរយំ គន្ត្វា
ឯកចក្ខុ វិហញ្ញតិ ។
ទ្វិចក្ខុ បន អក្ខាតោ
សេដ្ឋោ បុរិសបុគ្គលោ
ធម្មលទ្ធេហិ ភោគេហិ

១ ម. បកុព្វតិ ។ ២ ម. ធម្មាធម្មេន សឋោសិ ។ ៣ ឱ. ម. សំឃាតុំ ។

ភោគៈទាំងឡាយ មានសភាពដូច្នោះ មិនមានដល់ បុគ្គលខ្វាក់ឡើយ បុគ្គលខ្វាក់មិនដែលធ្វើបុណ្យទាំងឡាយទេ ការចាប់ខុស ចំពោះប្រយោជន៍ទាំងពីរ រមែងមានដល់បុគ្គលខ្វាក់ខូចចក្ខុ ។ មួយទៀត បុគ្គលដែលលោកពោល ថាមានភ្នែកម្ខាងនេះ ជាអ្នកច្រឡូកច្រឡំ ដោយកុសលធម៌និងអកុសលធម៌ តែងរកភោគៈទាំងឡាយ ដោយថេយ្យចិត្ត ជាអ្នកឈ្លាសប្រមូលមកនូវភោគៈទាំងពីរ ដោយកូដកម្ម(១) ផង ដោយការពោលពាក្យកុហកផង ជាមនុស្សបរិភោគកាម បុគ្គលដែលមានចក្ខុម្ខាងនោះ លុះរំលាយខន្ធ អំពីលោកនេះហើយ ទៅកាន់នរកនឹងក្តៅក្រហាយ ។ ចំណែកខាងបុរសបុគ្គល ដែលលោកពោល មានចក្ខុទាំងពីរ ជាអ្នកប្រសើរ ដោយភោគៈទាំងឡាយ ដែលខ្លួនបានមកដោយធម៌

១ គឺកៀបក្រាប ឬ បំពើតោត ។

ឧដ្ឋានាធិគតំ ធនំ
ទទាតិ សេដ្ឋសង្កប្បោ
អព្យគ្គមនសោ នរោ
ឧបេតិ ភទ្ទកំ ឋានំ
យត្ថ គន្ត្វា ន សោចតិ ។
អន្ធញ្ច ឯកចក្ខុញ្ច
អារកា បរិវជ្ជយេ
ទ្វិចក្ខុំ បន សេវេថ
សេដ្ឋំ បុរិសបុគ្គលន្តិ ។

(៣០) តយោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ តយោ ។ អវកុជ្ជបញ្ញោ បុគ្គលោ ឧច្ឆង្គបញ្ញោ(១) បុគ្គលោ បុថុបញ្ញោ បុគ្គលោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ អវកុជ្ជបញ្ញោ បុគ្គលោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អារាមំ គន្តា ហោតិ អភិក្ខណំ ភិក្ខូនំ សន្តិកេ ធម្មស្សវនាយ តស្ស ភិក្ខូ ធម្មំ ទេសេន្តិ

១ ម. ឧច្ឆុង្គបញ្ញោ ។

ទ្រព្យដែលខ្លួនរកបាន ដោយសេចក្ដីព្យាយាម
មានតម្រិះដ៏ប្រសើរ ផ្តល់ទានមានចិត្តឥតសង្ស័យ រមែង
ចូលទៅកាន់ស្ថានដ៏ពិសេស ដែលខ្លួនបានទៅហើយ
មិនសោកសៅ បុគ្គលគប្បីវៀរ មនុស្សខ្វាក់ផង
មនុស្សមានភ្នែកម្ខាងផង ឲ្យឆ្ងាយ ហើយគប្បីសេព
គប់បុរសបុគ្គលដ៏ប្រសើរ មានភ្នែកទាំងពីរចុះ ។

(៣០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៣ ពួកតើដូចម្ដេច ។ គឺបុគ្គលមានប្រាជ្ញាដូចក្អមផ្កាប់ ១ បុគ្គលមានប្រាជ្ញាដូចថ្នក់ភ្លៅ ១ បុគ្គលមានប្រាជ្ញាធំទូលាយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានប្រាជ្ញាដូចក្អមផ្កាប់ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់អារាម ស្ដាប់ធម៌ក្នុងសំណាក់នៃពួកភិក្ខុរឿយៗ ពួកភិក្ខុសំដែងធម៌

អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានក-
ល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ
ព្រហ្មចរិយំ បកាសេន្តិ សោ តស្មឹ អាសនេ
និសិន្នោ តស្សា កថាយ នេវាទឹ មនសិករោតិ ន
មជ្ឈំ មនសិករោតិ ន បរិយោសានំ មនសិករោតិ
វុដ្ឋិតោបិ តម្ហា អាសនា តស្សា កថាយ នេវាទឹ
មនសិករោតិ ន មជ្ឈំ មនសិករោតិ ន បរិយោសានំ
មនសិករោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ កុម្ភោ និក្កុជ្ជោ
តត្រ ឧទកំ អាសិត្តំ វិវដ្ដតិ នោ សណ្ឋាតិ
ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អារាមំ
គន្តា ហោតិ អភិក្ខណំ ភិក្ខូនំ សន្តិកេ
ធម្មស្សវនាយ តស្ស ភិក្ខូ ធម្មំ ទេសេន្តិ
អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានក-
ល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ
ព្រហ្មចរិយំ បកាសេន្តិ សោ តស្មឹ អាសនេ និសិន្នោ
តស្សា កថាយ នេវាទឹ មនសិករោតិ ន
មជ្ឈំ មនសិករោតិ ន បរិយោសានំ មនសិករោតិ

មានលំអបទខាងដើម មានលំអបទកណ្តាល មានលំអបទខាងចុង ប្រ-
កាសព្រហ្មចរិយៈប្រកបដោយអត្ថប្រកបដោយព្យញ្ជនៈដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌
ទាំងអស់ ដល់បុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះ កាលអង្គុយលើអាសនៈនោះ ក៏
មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌ខាងដើម មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌កណ្តាល មិនធ្វើទុក
ក្នុងចិត្តនូវធម៌ខាងចុងនៃកថានោះ លុះក្រោកចាកអាសនៈនោះហើយ ក៏មិន
ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌ខាងដើម នូវធម៌កណ្តាល ទាំងនូវធម៌ខាងចុងនៃកថានោះដែរ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាក្អមផ្កាប់ ទឹកដែលគេចាក់ចុះលើក្អមនោះ ក៏
ហូរចេញអស់ទៅ មិនដក់នៅបាន យ៉ាងណាមិញ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់អារាម ស្តាប់
ធម៌ក្នុងសំណាក់ នៃភិក្ខុទាំងឡាយរឿយៗ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏សំ-
ដែងធម៌មានលំអបទខាងដើម មានលំអបទកណ្តាល មានលំអបទខាង
ចុង ហើយប្រកាសព្រហ្មចរិយៈប្រកបដោយអត្ថ ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈដ៏
បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ទាំងអស់ដល់បុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះ កាលដែល
អង្គុយលើអាសនៈនោះ ក៏មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌ខាងដើម មិនធ្វើ
ទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌កណ្តាល មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌ខាងចុង នៃកថានោះ

វុដ្ឋិតោបិ តម្ហា អាសនា តស្សា កថាយ នេវាទឹ មនសិករោតិ ន មជ្ឈំ មនសិករោតិ ន បរិយោសានំ មនសិករោតិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អវកុជ្ជបញ្ញោ បុគ្គលោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ ឧច្ឆង្គបញ្ញោ បុគ្គលោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អារាមំ គន្តា ហោតិ អភិក្ខណំ ភិក្ខូនំ សន្តិកេ ធម្មស្សវនាយ តស្ស ភិក្ខូ ធម្មំ ទេសេន្តិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេន្តិ សោ តស្មិំ អាសនេ និសិន្នោ តស្សា កថាយ អាទិម្បិ មនសិករោតិ មជ្ឈម្បិ មនសិករោតិ បរិយោសានម្បិ មនសិករោតិ វុដ្ឋិតោ(*) តម្ហា អាសនា តស្សា កថាយ នេវាទឹ មនសិករោតិ ន មជ្ឈំ មនសិករោតិ ន បរិយោសានំ មនសិករោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ បុរិសស្ស ឧច្ឆង្គេ នានាខជ្ជកានិ អាកិណ្ណានិ តិលា តណ្ឌុលា មោទកា ពទរា សោ តម្ហា អាសនា វុដ្ឋហន្តោ

* ម. ម. វុដ្ឋហិត្វា បាឋោ បទំ អត្ថិ ។

ខ្លួនជាក្រោកឡើងអំពីអាសនៈនោះហើយ ក៏នៅតែមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវខាងដើម មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវកណ្ដាល មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវខាងចុង នៃកថានោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញាដូចជាក្អមផ្កាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានប្រាជ្ញាដូចភ្លៅ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់អារាមស្ដាប់ធម៌ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយរឿយៗ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏សំដែងធម៌ មានលំអបទខាងដើម មានលំអបទកណ្ដាល មានលំអបទខាងចុង ប្រកាសព្រហ្មចរិយៈប្រកបដោយអត្ថ ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ បរិសុទ្ធបរិបូណ៌ទាំងអស់ដល់បុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះកាលអង្គុយលើអាសនៈនោះ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវខាងដើមផង ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវកណ្ដាលផង ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវខាងចុងផង នៃកថានោះដែរ តែលុះក្រោកចេញអំពីអាសនៈនោះទៅហើយ ក៏មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវខាងដើម មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវកណ្ដាល មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវខាងចុងនៃកថានោះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាបង្អែមផ្សេងៗ ដែលលាយច្រឡូកគ្នា គឺមានល្ង អង្ករ នំ ល្មុតផ្លែពុទ្រា ក្នុងផ្នែកលើភ្លៅនៃបុរស បុរសនោះកាលក្រោកអំពីអាសនៈនោះ

សតិសម្មោសា បកិរេយ្យ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អារាមំ គន្តា ហោតិ អភិក្ខណំ ភិក្ខូនំ សន្តិកេ ធម្មស្សវនាយ តស្ស ភិក្ខូ ធម្មំ ទេសេន្តិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោ-សានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេន្តិ សោ តស្មិំ អាសនេ និសិន្នោ តស្សា កថាយ អាទិម្បិ មនសិករោតិ មជ្ឈម្បិ មនសិករោតិ បរិយោសានម្បិ មនសិករោតិ វុដ្ឋិតោបិ តម្ហា អាសនា តស្សា កថាយ នេវាទឹ មនសិករោតិ ន មជ្ឈំ មនសិករោតិ ន បរិយោសានំ មនសិករោតិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ឧច្ឆង្គបញ្ញោ បុគ្គលោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បុថុបញ្ញោ បុគ្គលោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អារាមំ គន្តា ហោតិ អភិក្ខណំ ភិក្ខូនំ សន្តិកេ ធម្មស្សវនាយ

ក៏ព្រាត់ព្រាយ ព្រោះភ្លេចស្មារតី យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់អារាម ស្ដាប់ធម៌ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយរឿយៗ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏សំដែងធម៌ មានលំអបទខាងដើម មានលំអបទកណ្ដាល មានលំអបទខាងចុង ប្រកាសព្រហ្មចរិយធម៌ ប្រកបដោយអត្ថ ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ទាំងស្រុង ដល់បុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះ កាលអង្គុយលើអាសនៈនោះ ក៏ធ្វើទុកក្នុងចិត្តស្រេចនូវដើមផង ធ្វើទុកក្នុងចិត្តស្រេចកណ្ដាលផង ធ្វើទុកក្នុងចិត្តស្រេចនូវចុងផងនៃកថានោះ លុះក្រោកអំពីអាសនៈនោះទៅ ក៏មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តស្រេចនូវដើម មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តស្រេចកណ្ដាល មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តស្រេចនូវចុង នៃកថានោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញាដូចជាភ្លៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានប្រាជ្ញាទូលាយ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់អារាម ស្ដាប់ធម៌ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយរឿយៗ ។

តស្ស ភិក្ខូ ធម្មំ ទេសេន្តិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេ-កល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេន្តិ សោ តស្មឹ អាសនេ និសិន្នោ តស្សា កថាយ អាទិម្បិ មនសិករោតិ មជ្ឈម្បិ មនសិករោតិ បរិយោសានម្បិ មនសិករោតិ វុដ្ឋិតោបិ តម្ហា អាសនា តស្សា កថាយ អាទិម្បិ មនសិករោតិ មជ្ឈម្បិ មនសិករោតិ បរិយោសានម្បិ មនសិករោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ កុម្ភោ ឧក្កុជ្ជោ តត្រ ឧទកំ អាសិត្តំ សណ្ឋាតិ នោ វិវដ្ដតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អារាមំ គន្តា ហោតិ អភិក្ខណំ ភិក្ខូនំ សន្តិកេ ធម្មស្សវនាយ តស្ស ភិក្ខូ ធម្មំ ទេសេន្តិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវល-បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេន្តិ សោ

ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏សំដែងនូវធម៌មានលំអបទខាងដើម មានលំអបទកណ្ដាល មានលំអបទខាងចុង ប្រកាសព្រហ្មចរិយៈ ប្រកបដោយអត្ថ ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ទាំងអស់ដល់បុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះ កាលអង្គុយលើអាសនៈនោះ ក៏ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវខាងដើមផង ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវខាងកណ្ដាលផង ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវខាងចុងផង នៃកថានោះ ទុកជាក្រោកអំពីអាសនៈនោះទៅហើយ ក៏នៅតែធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវខាងដើមផង ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវខាងកណ្ដាលផង ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវខាងចុងផងនៃកថានោះទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាក្អមផ្ងារ ទឹកដែលគេចាក់ក្នុងក្អមនោះ ក៏ដក់នៅមិនហូរចេញទៅបាន យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់អារាម ស្ដាប់ធម៌ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយរឿយ ៗ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏សំដែងនូវធម៌មានលំអបទខាងដើម មានលំអបទកណ្ដាល មានលំអបទខាងចុង ប្រកាសព្រហ្មចរិយៈ ប្រកបដោយអត្ថ ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ទាំងអស់ដល់បុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះ

តស្មឹ អាសនេ និសិន្នោ តស្សា កថាយ អាទិម្បិ មនសិករោតិ មជ្ឈម្បិ មនសិករោតិ បរិយោសានម្បិ មនសិករោតិ វុដ្ឋិតោបិ តម្ហា អាសនា តស្សា កថាយ អាទិម្បិ មនសិករោតិ មជ្ឈម្បិ មនសិករោតិ បរិយោសានម្បិ មនសិករោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បុថុបញ្ញោ បុគ្គលោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិន្តិ ។

អវកុជ្ជបញ្ញោ បុរិសោ
ទុម្មេធោ អវិចក្ខណោ
អភិក្ខណម្បិ ចេ ហោតិ
គន្តា ភិក្ខូន សន្តិកេ
អាទឹ កថាយ មជ្ឈញ្ច
បរិយោសានញ្ច តាទិសោ
ឧគ្គហេតុំ ន សក្កោតិ
បញ្ញា ហិស្ស ន វិជ្ជតិ ។
ឧច្ឆង្គបញ្ញោ បុរិសោ

កាលអង្គុយលើអាសនៈនោះ ក៏ធ្វើទុកក្នុងចិត្តត្រង់ខាងដើមផង ធ្វើទុកក្នុងចិត្តត្រង់កណ្តាលផង ធ្វើទុកក្នុងចិត្តត្រង់ខាងចុងផង តែកថានោះ ទុកជាក្រោកចាកអាសនៈនោះហើយ ក៏នៅតែធ្វើទុកក្នុងចិត្តត្រង់ខាងដើម ធ្វើទុកក្នុងចិត្តត្រង់កណ្តាល ធ្វើទុកក្នុងចិត្តត្រង់ខាងចុងនៃកថានោះទៀត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញាដ៏ទូលាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។

បុរសមានប្រាជ្ញាដូចក្អមផ្កាប់ និងជាអ្នកឥតប្រាជ្ញា ឥតសេចក្តីពិចារណា ថ្វីបើមានសេចក្តីព្យាយាម ទុកជាចូលទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ រឿយៗ ក៏មិនអាចដើម្បីរៀនធម៌ត្រង់ខាងដើម ត្រង់កណ្តាល ត្រង់ខាងចុងនៃកថា (នោះ) បាន ព្រោះថាប្រាជ្ញាមិនមានដល់បុគ្គលនោះឡើយ ។ បុរសមានប្រាជ្ញាដូចផ្ទៃភ្លៅ

សេយ្យោ ឯកេន វុត្តិ

អភិក្ខណំបិ ចេ ហោតិ

គន្ត្វា ភិក្ខូន សន្តិកេ

ភាជី ភាជាយ មជ្ឈេ

ចកិយាសានញ្ញ កាមិសោ

និសិន្នោ អាសនេ តស្មិំ

ទុក្ខហោត្វាន ត្យាញ្ញំ

វុដ្ឋិតោ ឧបដ្ឋាតាតំ

គហាអំ មាស្ស(១) មុស្សតិ ។

មុត្តុខ្យញ្ញោ ខ មុតិសោ

សេយ្យោ ឯកេន(២) វុត្តិ

អភិក្ខណំបិ ចេ ហោតិ

គន្ត្វា ភិក្ខូន សន្តិកេ

---

១ ឱ. ម. អហេតុព្យិស្ស ។ ២ ឱ. ឯកេហិ ។

តែងតែពោលថា ប្រសើរជាង បុរសមានប្រាជ្ញា

ជួបជាមួយម្ដងប៉ុណ្ណោះ បុរសមានសេចក្ដីព្យាយាម បើ

ទុកជាចូលទៅកាន់សំណាក់នៃភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បី

ហើយ ៗ អង្គុយលើអាសនៈនោះ រៀនធម៌ទាំងដើម

ត្រង់កណ្ដាល ត្រង់ទាំងចុងនៃគាថា (នោះ) បានដែរ

តែលុះក្រោកចេញទៅក៏កំណត់ចាំព្យញ្ជនៈ មិនបាន

ព្រោះថា បុរសនោះ ភ្លេចព្យញ្ជនៈដែលខ្លួនរៀន

ហើយ ។ ចំណែកខាងបុរសមានប្រាជ្ញាដ៏ទូលាយ

តែងតែពោលថា ប្រសើរជាង បុរសមានប្រាជ្ញាជួប

ជួបតែលើកម្ដងប៉ុណ្ណោះ បុរសមានសេចក្ដីព្យាយាម កាលបើចូល

ទៅកាន់សំណាក់នៃភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីហើយ ៗ

អាទឹ កថាយ មជ្ឈញ្ច
បរិយោសានញ្ច តាទិសោ
និសិន្នោ អាសនេ តស្មិំ
ឧគ្គហេត្វាន ព្យញ្ជនំ
ធារេតិ សេដ្ឋសង្កប្បោ
អព្យគ្គមនសោ(១) នរោ
ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ
ទុក្ខស្សន្តករោ សិយាតិ ។

បុគ្គលវគ្គោ តតិយោ ។

តស្សុទ្ទានំ

សមិទ្ធគិលានសង្ខារា(២)
ពហុការា វជិរេន ច
សេវិជិគុច្ឆគូថភាណី
អន្ធោ ច អវកុជ្ជិតាតិ ។

១ ម. អព្យគ្គមានសោ ។ ២ ម. សេដ្ឋគិលានសង្ខារា ។

អន្តេវាសិកសមនៈនោះ រៀនចាំត្រង់ខាងដើម ត្រង់កណ្តាល ត្រង់ខាងចុង នៃកថា (នោះ) ចាំទុកនូវព្យញ្ជនៈបាន ជាជនមានតម្រិះដ៏ប្រសើរ មានចិត្តឥតរវើរវាយ ជាអ្នកប្រតិបត្តិនូវធម៌សមគួរដល់ធម៌ គប្បីធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខបាន ។

ចប់ បុគ្គលវគ្គ ទី ៣ ។

ឧទ្ទាននៃបុគ្គលវគ្គនោះគឺ

ពោលអំពីព្រះសមិទ្ធត្ថេរ ១ អំពីអ្នកជម្ងឺ ១ អំពីសង្ខារ ១ អំពីបុគ្គលមានឧបការៈច្រើន ១ អំពីបុគ្គល ប្រៀបដូចពេជ្រជាដើម ១ អំពីបុគ្គលគួរសេពគប់ជាដើម ១ អំពីបុគ្គលគួរខ្ពើមជាដើម ១ អំពីបុគ្គលមានសំដីស្អុយដូចលាមកជាដើម ១ អំពីបុគ្គលខ្វាក់ជាដើម ១ អំពីបុគ្គលមានប្រាជ្ញា (ដូចក្អម) ផ្កាប់ជាដើម ១ ។

ទេវទូតវគ្គោ

(៣១) សព្រហ្មកានិ ភិក្ខវេ តានិ កុលានិ យេសំ បុត្តានំ មាតាបិតរោ អជ្ឈាគារេ បូជិតា ហោន្តិ សបុព្វាចរិយកានិ ភិក្ខវេ តានិ កុលានិ យេសំ បុត្តានំ មាតាបិតរោ អជ្ឈាគារេ បូជិតា ហោន្តិ សាហុនេយ្យកានិ[១] ភិក្ខវេ តានិ កុលានិ យេសំ បុត្តានំ មាតាបិតរោ អជ្ឈាគារេ បូជិតា ហោន្តិ ។ ព្រហ្មាតិ ភិក្ខវេ មាតាបិតូនំ ឯតំ អធិវចនំ បុព្វាចរិយាតិ ភិក្ខវេ មាតាបិតូនំ ឯតំ អធិវចនំ អាហុនេយ្យាតិ ភិក្ខវេ មាតាបិតូនំ ឯតំ អធិវចនំ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ពហុការា ភិក្ខវេ មាតាបិតរោ បុត្តានំ អាបាទកា បោសកា ឥមស្ស លោកស្ស ទស្សេតារោតិ ។

ព្រហ្មាតិ មាតាបិតរោ
បុព្វាចរិយាតិ វុច្ចរេ
អាហុនេយ្យា ច បុត្តានំ
បជាយ អនុកម្បកា ។

[១] ម. អាហុនេយ្យកានិ ។

ទេវទូតវគ្គ

(៣១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កូនរបស់ត្រកូលទាំងឡាយណា បានបូជាមាតាបិតា ក្នុងផ្ទះរបស់ខ្លួន ត្រកូលទាំងនោះឈ្មោះថាប្រកបដោយព្រហ្ម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កូនរបស់ត្រកូលទាំងឡាយណា បានបូជាមាតាបិតា ក្នុងផ្ទះរបស់ខ្លួន ត្រកូលទាំងនោះឈ្មោះថាប្រកបដោយបុព្វាចារ្យ (គ្រូអាចារ្យដើម) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កូនរបស់ត្រកូលទាំងឡាយណា បានបូជាមាតាបិតាក្នុងផ្ទះរបស់ខ្លួន ត្រកូលទាំងនោះឈ្មោះថាប្រកបដោយអាហុនេយ្យ (អ្នកគួរទទួលរបស់ដែលកូនប្រុសស្រីបូជា) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា ព្រហ្មនុ៎ះ ជាឈ្មោះមាតាបិតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា បុព្វាចារ្យនុ៎ះជាឈ្មោះមាតាបិតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា អាហុនេយ្យនុ៎ះ ជាឈ្មោះមាតាបិតា ។ ដំណើរនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះមាតាបិតាជាអ្នកមានឧបការៈច្រើន ជាអ្នកបីបាច់ ថែចិញ្ចឹមកូន ជាអ្នកឲ្យកូនបានឃើញលោកនេះ ។

មាតាបិតាលោកហៅថា ព្រហ្មផងថា បុព្វាចារ្យ
ផង ថា អាហុនេយ្យផង របស់កូនទាំង
ឡាយ ព្រោះជាអ្នកអនុគ្រោះដល់ពួកសត្វ ។

តស្មា ហិ នេ នមស្សេយ្យ
សក្ការេយ្យាថ បណ្ឌិតោ
អន្នេន អថ បានេន
វត្ថេន សយនេន ច
ឧច្ឆាទនេន ន្ហាបនេន
បាទានំ ធោវនេន ច
តាយ នំ បារិចរិយាយ
មាតាបិតូសុ បណ្ឌិតា
ឥធេវ នំ បសំសន្តិ
បេច្ច សគ្គេ បមោទតីតិ ។

[៣២] អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវន្តំ ឯតទវោច

ព្រោះហេតុនោះ បណ្ឌិតត្រូវតែនមស្ការធ្វើសក្ការៈ មាតាបិតាទាំងនោះ ដោយបាយ ទឹក សំពត់ ទីដេក គ្រឿងដុសខាត់ទឹកងូតនិងទឹកលាងជើង បណ្ឌិតរមែងសរសើរកូននោះ ព្រោះការបម្រើមាតាបិតានោះ ក្នុងលោកនេះ (កូននោះ) លុះលះលោកនេះទៅកាន់បរលោកហើយរីករាយ ក្នុងស្ថានសួគ៌ ។

[៣៦] លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា

សិយា នុខោ ភន្តេ ភិក្ខុនោ តថារូបោ សមា-
ធិប្បដិលាភោ យថា ឥមស្មិញ្ច សវិញ្ញាណកេ
កាយេ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា នាស្សុ ពហិទ្ធា
ច សព្វនិមិត្តេសុ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា
នាស្សុ យញ្ច ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ
វិហរតោ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា ន ហោន្តិ
តញ្ច ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យាតិ ។
សិយា អានន្ទ ភិក្ខុនោ តថារូបោ សមាធិប្បដិ-
លាភោ យថា ឥមស្មិញ្ច សវិញ្ញាណកេ កាយេ
អហង្ការមមង្ការមានានុសយា នាស្សុ ពហិទ្ធា ច
សព្វនិមិត្តេសុ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា នាស្សុ
យញ្ច ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតោ
អហង្ការមមង្ការមានានុសយា ន ហោន្តិ តញ្ច
ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យាតិ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដើម្បីអហង្ការទិដ្ឋិ មមង្ការតណ្ហា និងមានានុស័យ មិន
មានក្នុងកាយប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង អហង្ការទិដ្ឋិ មមង្ការតណ្ហា និង
មានានុស័យ មិនមានក្នុងនិមិត្តទាំងអស់ ខាងក្រៅផង អហង្ការទិដ្ឋិ
មមង្ការតណ្ហា និងមានានុស័យ មិនមានដល់ភិក្ខុដែលដល់នូវចេតោវិមុត្តិ និង
បញ្ញាវិមុត្តិណា ភិក្ខុគប្បីដល់នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ សម្រេច
សម្រាន្តនៅយ៉ាងណា ការបាននូវសមាធិ មានសភាពយ៉ាងនោះ គប្បី
មានដល់ភិក្ខុដែរឬ ។ ម្នាលអានន្ទ ដើម្បីអហង្ការទិដ្ឋិ មមង្ការតណ្ហា និងមា-
នានុស័យ មិនមានក្នុងកាយដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង អហង្ការ-
ទិដ្ឋិ មមង្ការតណ្ហា និងមានានុស័យ មិនមានក្នុងនិមិត្តទាំងអស់ ខាងក្រៅផង
អហង្ការទិដ្ឋិ មមង្ការតណ្ហា និងមានានុស័យ មិនមានដល់ភិក្ខុ
ដែលដល់នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិណា ភិក្ខុគប្បីដល់
នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ សម្រេចសម្រាន្តនៅ យ៉ាងណា
ការបាននូវសមាធិ មានសភាពយ៉ាងនោះ គប្បីមានដល់ភិក្ខុដែរ

យថាកថំ បន ភន្តេ សិយា ភិក្ខុនោ តថារូបោ សមាធិប្បដិលាភោ យថា ឥមស្មិញ្ច សវិញ្ញាណកេ កាយេ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា នាស្សុ ពហិទ្ធា ច សព្វនិមិត្តេសុ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា នាស្សុ យញ្ច ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតោ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា ន ហោន្តិ តញ្ច ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យាតិ ។ ឥធានន្ទ ភិក្ខុនោ ឯវំ ហោតិ ឯតំ សន្តំ ឯតំ បណីតំ យទិទំ សព្វសង្ខារសមថោ សព្វូបធិប្បដិនិស្សគ្គោ តណ្ហក្ខយោ វិរាគោ និរោធោ និព្វានន្តិ ។ ឯវំ ខោ(១) អានន្ទ សិយា ភិក្ខុនោ តថារូបោ សមាធិប្បដិលាភោ យថា ឥមស្មិញ្ច សវិញ្ញាណកេ កាយេ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា នាស្សុ ពហិទ្ធា ច សព្វនិមិត្តេសុ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា នាស្សុ យញ្ច ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតោ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា ន ហោន្តិ តញ្ច ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យ(២) ។

[illegible] វិហរេយ្យាតិ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អហង្ការទិដ្ឋិ មមង្ការតណ្ហា និងមានានុស័យ មិនមានក្នុងកាយ ប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង អហង្ការទិដ្ឋិ មមង្ការ-តណ្ហា និងមានានុស័យ មិនមានក្នុងនិមិត្តទាំងអស់ ក្នុងខាងក្រៅផង អហង្ការទិដ្ឋិមមង្ការតណ្ហា និងមានានុស័យ មិនមានដល់ភិក្ខុដែលចូលនៅចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិណា សម្រេចសម្រាន្តនៅយ៉ាងណា ការចូលក្នុងសមាធិ មានសភាពយ៉ាងនោះ គប្បីមានដល់ភិក្ខុ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធម្មជាតដែលហៅថា ស្ងប់ ធម្មជាតដែលហៅថា ឧត្តមនោះគឺការ ស្ងប់រម្ងាប់សង្ខារទាំងអស់ ការលះបង់ឧបធិទាំងអស់ ការអស់តណ្ហា ការប្រាសចាករាគៈ ការរលត់ គឺព្រះនិព្វានហ្នឹងឯង ។ ម្នាលអានន្ទ អហង្ការទិដ្ឋិ មមង្ការតណ្ហា និងមា-នានុស័យ មិនមានក្នុងកាយប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង អហង្ការទិដ្ឋិ មមង្ការតណ្ហាមានានុស័យ មិនមានក្នុងនិមិត្តទាំងអស់ ក្នុងខាងក្រៅផង អហង្ការទិដ្ឋិ មមង្ការតណ្ហា និងមានានុស័យ មិនមានដល់ភិក្ខុដែលចូលនៅចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិណា ភិក្ខុគប្បីចូលនៅចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ សម្រេចសម្រាន្តនៅ យ៉ាងណា ការចូលនៅសមាធិ មានសភាពយ៉ាងនោះ គប្បីមានដល់ភិក្ខុ យ៉ាងនេះឯង ។

ឥទញ្ច បន មេតំ អានន្ទ សន្ធាយ ភាសិតំ បារាយនេ បុណ្ណកបញ្ហេ

សង្ខាយ លោកស្មិំ បរោបរានិ(១)
យស្សិញ្ជិតំ នត្ថិ កុហិញ្ចិ លោកេ
សន្តោ វិធូមោ អនីឃោ និរាសោ
អតារិ សោ ជាតិជរន្តិ ព្រូមីតិ ។

(៣៣) អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ភគវា ឯតទវោច សង្ខិត្តេនបិ ខោ អហំ សារីបុត្ត ធម្មំ ទេសេយ្យំ វិត្ថារេនបិ ខោ អហំ សារីបុត្ត ធម្មំ ទេសេយ្យំ សង្ខិត្តវិត្ថារេនបិ ខោ អហំ សារីបុត្ត ធម្មំ ទេសេយ្យំ អញ្ញាតារោ ច ទុល្លភាតិ ។ ឯតស្ស ភគវា កាលោ ឯតស្ស សុគត កាលោ យំ ភគវា សង្ខិត្តេនបិ ធម្មំ ទេសេយ្យ វិត្ថារេនបិ ធម្មំ ទេសេយ្យ សង្ខិត្តវិត្ថារេនបិ ធម្មំ ទេសេយ្យ ភវិស្សន្តិ ធម្មស្ស អញ្ញាតារោតិ ។

១. បរោវរានិ ។

ម្នាលអានន្ទ ពាក្យថា

បុគ្គលណាពិនិត្យស្គាល់របស់ខ្លួននិងរបស់អ្នកដទៃ ក្នុង
លោក រមែងមិនមានសេចក្ដីញាប់ញ័រ ក្នុងអារម្មណ៍
ណាមួយ ។ តថាគតពោលថា បុគ្គលនោះស្ងប់រម្ងាប់ប្រាស
ចាកផ្សែងគឺ ទុច្ចរិត មិនមានសេចក្ដីទុក្ខ មិនមានតណ្ហា
ឆ្លងផុតនូវជាតិនិងជរាហើយ ដូច្នេះនេះ

ដែលតថាគតពោលហើយ ក្នុងបុណ្ណកបញ្ហា បារាយនវគ្គ សំដៅសេចក្ដីនុ៎ះឯង ។

(៣៣) គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសារីបុត្តមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងថា ម្នាលសារីបុត្ត តថាគតសំដែងធម៌ដោយបំប្រួញខ្លះ ម្នាលសារីបុត្ត តថាគតគួរសំដែងធម៌ដោយពិស្តារខ្លះ ម្នាលសារីបុត្ត តថាគតគួរសំដែងធម៌ទាំងដោយបំប្រួញទាំងដោយពិស្តារខ្លះ ប៉ុន្តែបុគ្គលអ្នកយល់ធម៌ រកបានដោយកម្រ ។ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ជាកាលគួរនឹងសំដែងធម៌នុ៎ះហើយ បពិត្រព្រះសុគត ជាកាលគួរនឹងសំដែងធម៌នុ៎ះហើយ ព្រោះថាបើព្រះមានព្រះភាគ សំដែងធម៌ដោយសង្ខេបក្តី សំដែងធម៌ដោយពិស្តារក្តី សំដែងធម៌ទាំងសង្ខេបទាំងពិស្តារក្តី ពួកអ្នកយល់ធម៌

តស្មាតិហ សារីបុត្ត ឯវំ សិក្ខិតព្វំ ឥមស្មិញ្ច សវិញ្ញាណកេ កាយេ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា ន ភវិស្សន្តិ ពហិទ្ធា ច សព្វនិមិត្តេសុ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា ន ភវិស្សន្តិ យញ្ច ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតោ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា ន ហោន្តិ តញ្ច ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរិស្សាមាតិ ។ ឯវញ្ហិ តេ សារីបុត្ត សិក្ខិតព្វំ ។ យតោ ខោ សារីបុត្ត ភិក្ខុនោ ឥមស្មិញ្ច សវិញ្ញាណកេ កាយេ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា ន ហោន្តិ ពហិទ្ធា ច សព្វនិមិត្តេសុ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា ន ហោន្តិ យញ្ច ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតោ អហង្ការមមង្ការមានានុសយា ន ហោន្តិ តញ្ច ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ អយំ វុច្ចតិ សារីបុត្ត ភិក្ខុ អច្ឆេច្ឆិ តណ្ហំ វិវដ្ដយិ សញ្ញោជនំ សម្មា មានាភិសមយា អន្តមកាសិ ទុក្ខស្ស

គង់នឹងមាន ។ ម្នាលសារីបុត្ត ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុគឺសាវកនោះ ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះថា អហង្ការទិដ្ឋិ មមង្ការតណ្ហា និងមានានុស័យ នឹងមិនមានក្នុងកាយប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង អហង្ការទិដ្ឋិ មមង្ការតណ្ហា និងមានានុស័យ នឹងមិនមានក្នុងនិមិត្តទាំងអស់ក្នុងខាងក្រៅផង អហង្ការទិដ្ឋិ មមង្ការតណ្ហា និងមានានុស័យ មិនមានដល់ភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិណា យើងនឹងចូលទៅកាន់ចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ សម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលសារីបុត្ត អ្នកត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ ។ ម្នាលសារីបុត្ត កាលណាភិក្ខុមិនមានអហង្ការទិដ្ឋិ មមង្ការតណ្ហា និងមានានុស័យ ក្នុងកាយប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង មិនមានអហង្ការទិដ្ឋិ មមង្ការតណ្ហា និងមានានុស័យ ក្នុងនិមិត្តទាំងអស់ក្នុងខាងក្រៅផង អហង្ការទិដ្ឋិ មមង្ការតណ្ហា និងមានានុស័យ មិនមានដល់ភិក្ខុ ដែលចូលទៅកាន់ចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិណា ភិក្ខុក៏បានចូលទៅកាន់ចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ សម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលសារីបុត្ត ភិក្ខុនេះតថាគតហៅថា បានផ្តាច់បង់នូវតណ្ហា គាស់រំលើងនូវសំយោជនៈបាន ធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខ ព្រោះត្រាស់ដឹងនូវកិរិយាលះបង់មានះ ដោយប្រពៃហើយ

ឥទញ្ច បន មេតំ សារីបុត្ត សន្ធាយ ភាសិតំ បារាយនេ ឧទយប្បញ្ហេ

> បហានំ កាមសញ្ញានំ(១) ទោមនស្សាន ចូភយំ
> ថីនស្ស ច បនូទនំ កុក្កុច្ចានំ(២) និវារណំ
> ឧបេក្ខាសតិសំសុទ្ធំ ធម្មតក្កបុរេជវំ
> អញ្ញាវិមោក្ខំ បព្រូមិ អវិជ្ជាយប្បភេទនន្តិ(៣)។

(៣៤) តីណិមានិ ភិក្ខវេ និទានានិ កម្មានំ សមុទយាយ ។ កតមានិ តីណិ ។ លោភោ និទានំ កម្មានំ សមុទយាយ ទោសោ និទានំ កម្មានំ សមុទយាយ មោហោ និទានំ កម្មានំ សមុទយាយ ។ យំ ភិក្ខវេ លោភបកតំ កម្មំ លោភជំ លោភនិទានំ លោភសមុទយំ យត្ថស្ស អត្តភាវោ និព្វត្តតិ តត្ថ តំ កម្មំ វិបច្ចតិ យត្ថ តំ កម្មំ វិបច្ចតិ តត្ថ តស្ស កម្មស្ស វិបាកំ បដិសំវេទេតិ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឧបបជ្ជេ(៤) វា អបរេ វា បរិយាយេ ។ យំ ភិក្ខវេ ទោសបកតំ កម្មំ ទោសជំ ទោសនិទានំ

១ ម. កាមច្ឆន្ទានំ ។ ២ ម. កុក្កុច្ចាយ ។ ៣ ម. អវិជ្ជាយប្បភេទនន្តិ ។ ៤ ម. ឧបបជ្ជំ វា បរេ វា ។

ម្នាលសារីបុត្តពាក្យថា

> គឺជាគេសំដែងនូវការលះបង់កាមសញ្ញានិងទោមនស្ស
> ទាំងពីរផង នូវការបន្ទោបង់ថីនៈផង នូវការហាម
> ឃាត់កុក្កុច្ចៈផង នូវឧបេក្ខានិងស្មារតី ដោយបរិសុទ្ធិ
> ផង នូវប្រធាននៃសេចក្តីត្រិះរិះធម៌ផង នូវការប្រេះស្រាយ
> នៃអរហត្តផលផង ជាការទំលាយបង់នូវអវិជ្ជា

ដូច្នេះ ដែលតថាគតពោលហើយ ក្នុងឧទយប្បញ្ហាបារាយនៈ នោះ សំដៅហេតុនេះឯង ។

(៣៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មជាត ៣ នេះជាហេតុឲ្យកើតកម្ម ។ ធម្មជាត ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺលោភៈ ជាហេតុឲ្យកើតកម្ម ១ ទោសៈ ជាហេតុឲ្យកើតកម្ម ១ មោហៈ ជាហេតុឲ្យកើតកម្ម ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មណាដែលបុគ្គលធ្វើព្រោះលោភៈ កើតអំពីលោភៈ មានលោភៈជាហេតុ មានលោភៈជាដែនកើត អត្តភាពបុគ្គលនោះកើតក្នុងទីណា កម្មនោះរមែងឲ្យផលក្នុងទីនោះ កម្មនោះឲ្យផលក្នុងទីណា បុគ្គលរមែងទទួលផលនៃកម្មនោះ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអត្តភាពជាបច្ចុប្បន្ន ឬអត្តភាពដែលកើតបន្ទាប់ ឬអត្តភាពដទៃដែលតគ្នាតទៅទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មណាដែលបុគ្គលធ្វើដោយព្រោះទោសៈ កើតអំពីទោសៈ មានទោសៈជាហេតុ

លោភសមុទយំ យត្ថស្ស អត្តភាវោ និព្វត្តតិ តត្ថ តំ កម្មំ វិបច្ចតិ យត្ថ តំ កម្មំ វិបច្ចតិ តត្ថ តស្ស កម្មស្ស វិបាកំ បដិសំវេទេតិ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឧបបជ្ជេ វា អបរេ វា បរិយាយេ ។ យំ ភិក្ខវេ ទោសបកតំ កម្មំ ទោសជំ ទោសនិទានំ ទោសសមុទយំ យត្ថស្ស អត្តភាវោ និព្វត្តតិ តត្ថ តំ កម្មំ វិបច្ចតិ យត្ថ តំ កម្មំ វិបច្ចតិ តត្ថ តស្ស កម្មស្ស វិបាកំ បដិសំវេទេតិ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឧបបជ្ជេ វា អបរេ វា បរិយាយេ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ពីជានិ អខណ្ឌានិ អបូតីនិ អវាតាតបហតានិ សារាទានិ សុខសយិតានិ សុខេត្តេ សុបរិកម្មកតាយ ភូមិយា និក្ខិត្តានិ ទេវោ ច សម្មាធារំ អនុប្បវេច្ឆេយ្យ ឯវស្សុ តានិ ភិក្ខវេ ពីជានិ វុឌ្ឍឹ វិរូឡ្ហឹ វេបុល្លំ អាបជ្ជេយ្យុំ ។

មានលោភៈជាបច្ច័យ អត្តភាពរបស់បុគ្គលនោះ កើតក្នុងទីណា កម្មនោះរមែងឲ្យផលក្នុងទីនោះ កម្មនោះឲ្យផលក្នុងទីណា បុគ្គលរមែងទទួលផលរបស់កម្មនោះ ក្នុងទីនោះ គឺអត្តភាពជាបច្ចុប្បន្នក្តី អត្តភាពដែលកើតបន្ទាប់ក្តី អត្តភាពដទៃដែលកន្លងហួសទៅទៀតក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មណា ដែលបុគ្គលធ្វើដោយទោសៈ កើតអំពីទោសៈ មានទោសៈជាហេតុ មានទោសៈជាបច្ច័យ អត្តភាពរបស់បុគ្គលនោះ កើតក្នុងទីណា កម្មនោះរមែងឲ្យផលក្នុងទីនោះ កម្មនោះរមែងឲ្យផលក្នុងទីណា បុគ្គលរមែងទទួលផលរបស់កម្មនោះ ក្នុងទីនោះ គឺអត្តភាពជាបច្ចុប្បន្នក្តី អត្តភាពដែលកើតបន្ទាប់ក្តី អត្តភាពដទៃដែលកន្លងហួសទៅទៀតក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចពូជដែលមិនបែក មិនស្អុយ មិនខូចដោយខ្យល់និងកំដៅថ្ងៃ ប្រកបដោយខ្លឹមសារ (ជាគ្រាប់មានសាច់ពេញលេញ) ដេកនៅស្រួលបួល ដែលបុគ្គលសាបព្រោះលើទីដែលភ្ជួររាស់ល្អ ក្នុងស្រែមានដីជាតិ ភ្លៀងសោតក៏ធ្លាក់ឲ្យទឹកដោយស្រួល ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពូជទាំងនោះសមប្រកបយ៉ាងនេះ ទើបដល់នូវការលូតលាស់ ដុះដាលរីកធំ យ៉ាងណាមិញ ។

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ យំ លោភបកតំ កម្មំ លោភជំ លោភនិទានំ លោភសមុទយំ យត្ថស្ស អត្តភាវោ និព្វត្តតិ តត្ថ តំ កម្មំ វិបច្ចតិ យត្ថ តំ កម្មំ វិបច្ចតិ តត្ថ តស្ស កម្មស្ស វិបាកំ បដិសំវេទេតិ ទិដ្ឋេ វា ធម្មេ ឧបបជ្ជេ វា អបរេ វា បរិយាយេ ។ យំ ទោសបកតំ កម្មំ ។បេ។ យំ មោហបកតំ កម្មំ ។បេ។ អបរេ វា បរិយាយេ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ និទានានិ កម្មានំ សមុទយាយ ។

(៣៩) តីណិមានិ ភិក្ខវេ និទានានិ កម្មានំ សមុទយាយ ។ កតមានិ តីណិ ។ អលោភោ និទានំ កម្មានំ សមុទយាយ អទោសោ និទានំ កម្មានំ សមុទយាយ អមោហោ និទានំ កម្មានំ សមុទយាយ ។ យំ ភិក្ខវេ អលោភបកតំ កម្មំ អលោភជំ អលោភនិទានំ អលោភសមុទយំ លោភេ វិគតេ ឯវំ តំ កម្មំ បហីនំ ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវំកតំ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មណាដែលបុគ្គលធ្វើ ព្រោះលោភៈ កើតអំពីលោភៈ មានលោភៈជាហេតុ មានលោភៈជាបច្ច័យ អត្តភាពរបស់បុគ្គលនោះកើតក្នុងទីណា កម្មនោះរមែងឲ្យផល ក្នុងទីនោះ កម្មនោះឲ្យផលក្នុងទីណា បុគ្គលរមែងទទួលផលរបស់កម្មនោះក្នុងទីនោះ គឺអត្តភាពក្នុងបច្ចុប្បន្នក្តី អត្តភាពដែលកើតបន្ទាប់ក្តី អត្តភាពដទៃដែលសន្តានតទៅក្តី ។ កម្មណាដែលបុគ្គលធ្វើព្រោះទោសៈ ។បេ។ កម្មណាដែលបុគ្គលធ្វើព្រោះមោហៈ ។បេ។ គឺអត្តភាពដទៃដែលសន្តានតទៅក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មជាត ៣ នេះឯង ជាហេតុឲ្យកើតកម្មទាំងឡាយ ក៏យ៉ាងនេះដែរ ។

(៣៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មជាត ៣ នេះ ជាហេតុឲ្យកើតកម្មទាំងឡាយ ។ ធម្មជាត ៣ តើដូចម្តេច ។ អលោភៈ ជាហេតុឲ្យកើតកម្មទាំងឡាយ ១ អទោសៈ ជាហេតុឲ្យកើតកម្មទាំងឡាយ ១ អមោហៈ ជាហេតុឲ្យកើតកម្មទាំងឡាយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មណាដែលបុគ្គលធ្វើ ព្រោះអលោភៈ កើតអំពីអលោភៈ មានអលោភៈជាហេតុ មានអលោភៈជាបច្ច័យ បើសេចក្តីលោភ មិនមានហើយ កម្មនោះឈ្មោះថា បុគ្គលបានលះបង់ហើយដែរ ជាកម្មមានឫសគល់ដាច់ផ្តិលហើយ ធ្វើមិនឲ្យដុះទៀតបាន ដូចជាត្នោតកំបុតក ធ្វើមិនឲ្យមានកូន ជាកម្មមិនកើត តទៅទៀតជាធម្មតា ។

យំ ភិក្ខវេ អទោសសម្បយុត្តំ កម្មំ អទោសជំ អទោសនិទានំ អទោសសមុទយំ អទោសេ វិគតេ យំ តំ កម្មំ បហីនំ ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវំកតំ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មំ ។ យំ ភិក្ខវេ អមោហសម្បយុត្តំ កម្មំ អមោហជំ អមោហនិទានំ អមោហសមុទយំ អមោហេ វិគតេ យំ តំ កម្មំ បហីនំ ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវំកតំ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ពីជានិ អខណ្ឌានិ អបូតីនិ អវាតាតបហតានិ សារាទានិ សុខសយិតានិ តានិ បុរិសោ អគ្គិនា ឌហេយ្យ អគ្គិនា ឌហិត្វា មសឹ ករេយ្យ មសឹ ករិត្វា មហាវាតេ វា ឱផុនេយ្យ នទិយា វា សីឃសោតាយ បវាហេយ្យ ឯវស្សុ តានិ ភិក្ខវេ ពីជានិ ឧច្ឆិន្នមូលានិ តាលាវត្ថុកតានិ អនភាវំកតានិ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មានិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មណាដែលបុគ្គលធ្វើព្រោះអទោសៈ កើតអំពីអទោសៈ មានអទោសៈជាហេតុ មានអទោសៈជាបច្ច័យ កាលបើទោសៈមិនមានហើយ កម្មនោះឈ្មោះថាបុគ្គលបានលះបង់ហើយយ៉ាងនេះ ជាកម្មមានឫសគល់ដាច់ស្រឡះហើយ ធ្វើមិនឲ្យដុះទៀតបាន ដូចជាត្នោតកំបុតក ធ្វើមិនឲ្យមានកូន ជាកម្មមិនកើតតទៅទៀត ជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មណាដែលបុគ្គលធ្វើព្រោះអមោហៈ កើតអំពីអមោហៈ មានអមោហៈជាហេតុ មានអមោហៈជាបច្ច័យ កាលបើមោហៈមិនមានហើយ កម្មនោះឈ្មោះថា បុគ្គលបានលះបង់ហើយយ៉ាងនេះ ជាកម្មមានឫសគល់ដាច់ស្រឡះហើយ ធ្វើមិនឲ្យដុះទៀតបាន ដូចជាត្នោតកំបុតក ធ្វើឲ្យវិនាស ជាកម្មមិនកើតតទៅទៀតជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាពូជដែលមិនបែក មិនស្អុយ មិនវិនាសដោយខ្យល់និងកំដៅថ្ងៃ ប្រកបដោយខ្លឹមសារ ដេកនៅជាសុខ បុរសគប្បីដុតពូជនោះដោយភ្លើង ដុតដោយភ្លើងរួចហើយ ធ្វើជាធ្យូងម៉ត់ ធ្វើជាធ្យូងម៉ត់រួចហើយ គប្បីរោយក្នុងខ្យល់ធំខ្លាំងក្ដី ឬបណ្ដែតក្នុងស្ទឹងដែលមានខ្សែទឹកហូរច្រោះក្ដី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពូជទាំងនោះត្រូវគេធ្វើយ៉ាងនេះ មុខជាពូជមានឫសគល់ដាច់ស្រឡះ ធ្វើមិនឲ្យកើតទៀតបាន ដូចជាត្នោតកំបុតក ធ្វើឲ្យវិនាស ជាពូជមិនកើតតទៅទៀតជាធម្មតាយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនោះដែរ

យំ អលោភប្បកតំ កម្មំ អលោភជំ អលោភនិទានំ អលោភសមុទយំ លោភេ វិគតេ ឯវំ តំ កម្មំ បហីនំ ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវំ កតំ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មំ ។ យំ អទោសប្បកតំ កម្មំ ។បេ។ យំ អមោហប្បកតំ កម្មំ ។បេ។ អនភាវំ កតំ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ និទានានិ កម្មានំ សមុទយាយាតិ ។

លោភជំ ទោសជញ្ចេវ
មោហជញ្ចាបវិទ្ទសុ(១)
យំ តេន បកតំ កម្មំ
អប្បំ វា យទិ វា ពហុំ
ឥធេវ តំ វេទនីយំ
វត្ថុំ អញ្ញំ ន វិជ្ជតិ
តស្មា លោភញ្ច ទោសញ្ច
មោហជញ្ចាបិ វិទ្ទសុ
វិជ្ជំ ឧប្បាទយំ ភិក្ខុ
សព្វា ទុគ្គតិយោ ជហេតិ ។

១ ម. លោភជំ ទោសជំ ចេវ មោហជញ្ចាបិ វិទ្ទសុ ។

កម្មណាដែលបុគ្គលធ្វើព្រោះអលោភៈ កើតអំពីអលោភៈ មានអលោភៈជាហេតុ មានអលោភៈជាបច្ច័យ កាលបើលោភៈមិនមានហើយ កម្មនោះក្លាយទៅជាកម្មដែលបុគ្គលលះបង់ហើយយ៉ាងនេះ ជាកម្មមានគល់ដាច់ផ្តាច់ហើយ ធ្វើមិនឲ្យដុះទៀតបាន ដូចជាដើមត្នោតមានកំពូលដាច់ ធ្វើឲ្យវិនាស ជាកម្មមិនកើតទៅទៀតជាធម្មតា ។ កម្មណាដែលបុគ្គលធ្វើព្រោះអទោសៈ ។បេ។ កម្មណាដែលបុគ្គលធ្វើព្រោះអមោហៈ ។បេ។ ធ្វើឲ្យវិនាស ជាកម្មមិនកើតទៅទៀតជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៣ នេះឯង ជាហេតុឲ្យកើតកម្មទាំងឡាយ ។

បុគ្គលពាលជាអ្នកមិនដឹងច្បាស់នូវកម្ម ដែលកើតអំពី
លោភៈក្តី កើតអំពីទោសៈក្តី កើតអំពីមោហៈក្តី
កម្មណាដែលបុគ្គលនោះធ្វើហើយ ទោះតិចក្តី ច្រើនក្តី
បុគ្គលនោះត្រូវទទួលផលនោះ ក្នុងអត្តភាពនេះឯង វត្ថុដទៃ
មិនមានឡើយ ហេតុនោះភិក្ខុ (ណា) ជាអ្នកដឹងច្បាស់
(នូវកម្មដែលកើតអំពី) លោភៈក្តី ទោសៈក្តី
មោហៈក្តី (ក្នុងលោក) ឈ្មោះថាញ៉ាំងវិជ្ជាឲ្យកើតឡើង
ហើយលះបង់នូវទុគ្គតិទាំងអស់បាន ។

[៣៦] ឯកំ សមយំ ភគវា អាឡវិយំ វិហរតិ គោមគ្គេ សឹសបាវនេ បណ្ណសន្ថរេ ។ អថ ខោ ហត្ថកោ អាឡវកោ ជង្ឃាវិហារំ អនុចង្កមមានោ អនុវិចរមានោ អទ្ទស ភគវន្តំ គោមគ្គេ សឹសបាវនេ បណ្ណសន្ថរេ និសិន្នំ ទិស្វាន យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ហត្ថកោ អាឡវកោ ភគវន្តំ ឯតទវោច កច្ចិ ភន្តេ ភគវា សុខមសយិត្ថាតិ(១) ។ ឯវំ កុមារ សុខមសយិត្ថំ យេ ច បន លោកេ សុខំ សេន្តិ អហំ តេសំ អញ្ញតរោតិ ។ សីតា ភន្តេ ហេមន្តិកា រត្តិ អន្តរដ្ឋកោ ហិមបាតសមយោ ខរា គោកណ្ដកហតា ភូមិ តនុកោ បណ្ណសន្ថារោ វិរឡានិ រុក្ខស្ស បត្តានិ សីតានិ កាសាយានិ វត្ថានិ សីតោ ច វេរម្ភវាតោ វាតិ អថ ច បន ភគវា ឯវមាហ ឯវំ កុមារ សុខមសយិត្ថំ

១ ម. សុខំ សយិត្ថាតិ ។

[៣៦] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់លើកម្រាលស្លឹកឈើ ដែលប្រោះក្នុងព្រៃរកា ជិតផ្លូវគោ ក្នុងដែនអាឡវី ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះកុមារព្រះនាមហត្ថកអាឡវក ត្រាច់ទៅមកដើម្បីសម្រួលព្រះជង្ឃ ក៏បានឃើញព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់លើកម្រាលស្លឹកឈើក្នុងព្រៃរកាជិតផ្លូវគោ លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះហត្ថកអាឡវក អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ផ្ទំស្រួលទេ ។ ម្នាលកុមារ យ៉ាងហ្នឹងហើយ តថាគតបានផ្ទំស្រួលហើយ ពួកជនណាដេកស្រួលក្នុងលោក បណ្ដាជនទាំងនោះ តថាគតក៏ជាអ្នកផ្ទំស្រួលមួយអង្គដែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន រាត្រីក្នុងហេមន្តរដូវត្រជាក់ កាលក្នុង ៨ ថ្ងៃជាចន្លោះ (ខែមាឃនិងខែផល្គុន) ជាសម័យធ្លាក់ទឹកសន្សើម ផែនដីដែលត្រូវក្រចកគោជាន់រដេះ ដាច់ខ្ទីរលើងរដុបគគីរ កម្រាលស្លឹកឈើក៏ស្តើង អស់ទាំងស្លឹកឈើក៏ស្រើល សំពត់កាសាយៈក៏ត្រជាក់ ខ្យល់វេរម្ភត្រជាក់ក៏បក់មក កាលបើយ៉ាងនេះហ្នឹង ម្ដេចក៏ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្នាលកុមារ យ៉ាងហ្នឹងហើយ តថាគតបានផ្ទំស្រួលហើយ ។

យេ ច បន លោកេ សុខំ សេន្តិ អហំ តេសំ អញ្ញ-តរោតិ ។ តេនហិ កុមារ តំ យេវេត្ថ បដិបុច្ឆិស្សាមិ យថា តេ ខមេយ្យ តថា នំ ព្យាករេយ្យាសិ ។ តំ កឹ មញ្ញសិ កុមារ ឥធស្ស គហបតិស្ស វា គហបតិ-បុត្តស្ស វា កូដាគារំ ឧល្លិត្តាវលិត្តំ និវាតំ ផុសិតគ្គឡំ បិហិតវាតបានំ តត្រស្ស បល្លង្កោ គោនកត្ថតោ បដិកត្ថតោ បដលិកត្ថតោ កទលិមិគបវរប្បច្ចត្ថ-រណោ សឧត្តរច្ឆទោ ឧភតោលោហិតកូបធានោ តេលប្បទីបោ ចេត្ថ ឈាយេយ្យ(១) ចតស្សោ បជា-បតិយោ មនាបមនាបេន បច្ចុបដ្ឋេយ្យុំ ។ តំ កឹ មញ្ញសិ កុមារ សុខំ វា សោ សយេយ្យ នោ វា កថំ វា តេ ឯត្ថ ហោតីតិ ។ សុខំ សោ ភន្តេ សយេយ្យ យេ ច លោកេ សុខំ សេន្តិ សោ តេសំ អញ្ញតរោតិ ។

១ ម. ឈាយេយ្យ ។

ពួកជនណាដេកស្រួលក្នុងលោក បណ្តាជនទាំងនោះ តថាគតក៏ជាអ្នកដេកស្រួលមួយនឹងគេដែរ ។ ម្នាលកុមារ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងសួរ អ្នកក្នុងដំណើរនុ៎ះ ជារបស់គាប់ចិត្តយល់ដល់អ្នក អ្នកគប្បីព្យាករដំណើរនោះយ៉ាងនោះចុះ ។ ម្នាលកុមារ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច គហបតីឬគហបតិ-បុត្តក្នុងលោកនេះ មានផ្ទះកំពូលបូកលាបខាងក្នុង លាបខាងក្រៅ ឬស្រីពួនមិនខ្យល់ មានទ្វារបិទជិត មានបង្អួចបិទជិតក្នុងផ្ទះនោះ មានបល្ល័ង្ក ក្រាលដោយកម្រាលរោមវែង ក្រាលដោយកម្រាលស ក្រាលដោយកម្រាលបច្ចត្ថរណៈ មានកម្រាលដ៏ប្រសើរ ជាវិការនៃស្បែកឈ្លូស(១) មានពិដានក្រហមខាងលើ ព្រមទាំងខ្នើយក្រហមទាំងពីរខាង ប្រទីបប្រេងឆេះភ្លឺក្នុងផ្ទះនោះ មានប្រពន្ធ ៤ នាក់ នៅផ្គត់ផ្គង់បម្រើ ដោយសេចក្តីគាប់ចិត្ត ។ ម្នាលកុមារ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច បុគ្គលនោះគួរដេកជាសុខឬទេ ឬអ្នកមានសេចក្តីយល់ ក្នុងដំណើរនុ៎ះដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលនោះគួរដេកជាសុខ ពួកជនណាដេកជាសុខ ក្នុងលោក បណ្តាជនទាំងនោះ អ្នកនោះជាអ្នកដេកជាសុខមួយពួកនឹងគេដែរ ។

១. ឈ្មោះកម្រាលទាំងនេះ បានប្រែក្នុងសៀវភៅទី ១៧ ទំព័រ ១៦ រួចហើយ ។

តំ កឹ មញ្ញសិ កុមារ អបិ នុ តស្ស គហបតិស្ស វា គហបតិបុត្តស្ស វា ឧប្បជ្ជេយ្យុំ រាគជា បរិឡាហា កាយិកា វា ចេតសិកា វា យេហិ សោ រាគជេហិ បរិឡាហេហិ បរិឌយ្ហមានោ ទុក្ខំ សយេយ្យាតិ ។ ឯវំ ភន្តេ(១) ។ យេហិ ខោ សោ កុមារ គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា រាគជេហិ បរិឡាហេហិ បរិឌយ្ហមានោ ទុក្ខំ សយេយ្យ សោ រាគោ តថាគតស្ស បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំកតោ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មោ តស្មាហំ សុខមសយិត្ថំ ។ តំ កឹ មញ្ញសិ កុមារ អបិ នុ តស្ស គហបតិស្ស វា គហបតិបុត្តស្ស វា ឧប្បជ្ជេយ្យុំ ទោសជា បរិឡាហា ។ បេ ។ មោហជា បរិឡាហា កាយិកា វា ចេតសិកា វា យេហិ សោ មោហជេហិ បរិឡាហេហិ បរិឌយ្ហមានោ ទុក្ខំ សយេយ្យាតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ យេហិ ខោ សោ កុមារ គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា មោហជេហិ បរិឡាហេហិ បរិឌយ្ហមានោ ទុក្ខំ សយេយ្យ

១ ម. ឯវំ ភន្តេ ។

ម្នាលកុមារ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះ ដូចម្តេច គហបតីឬគហបតិបុត្រនោះ កើតសេចក្តីសាប់សល់ផ្សាយទៅក្នុងកាយក្នុងចិត្ត ដែលបណ្តាលអំពីរាគៈ គហបតីឬគហបតិបុត្រនោះ ត្រូវសេចក្តីសាប់សល់ដែលបណ្តាលអំពីរាគៈណា ហេតុហេល តើត្រូវដេកជាទុក្ខឬទេ ។ យ៉ាងហ្នឹងហើយព្រះអង្គ ។ ម្នាលកុមារ គហបតីឬគហបតិបុត្រនោះត្រូវសេចក្តីសាប់សល់ ដែលបណ្តាលអំពីរាគៈណា ហេតុហេលត្រូវដេកជាទុក្ខ រាគៈនោះ តថាគតបានលះបង់ហើយ បានផ្តាច់បង់ឫសគល់ហើយ ធ្វើមិនឲ្យកើតទៀត ដូចជាត្នោតកំបុតក ធ្វើឲ្យលែងមានទីកើតតទៅទៀតជាធម្មតា ហេតុនោះទើបតថាគតបានសម្រាន្តជាសុខ ម្នាលកុមារ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច គហបតីឬគហបតិបុត្រកើតសេចក្តីសាប់សល់ដែលបណ្តាលអំពីទោសៈ ។ បេ ។ កើតសេចក្តីសាប់សល់ផ្សាយទៅក្នុងកាយក្នុងចិត្ត ដែលបណ្តាលអំពីមោហៈ បុគ្គលនោះត្រូវសេចក្តីសាប់សល់ដែលបណ្តាលអំពីមោហៈណា ហេតុហេល តើត្រូវដេកជាទុក្ខឬទេ ។ យ៉ាងហ្នឹងហើយព្រះអង្គ ។ ម្នាលកុមារ គហបតី ឬគហបតិបុត្រនោះត្រូវសេចក្តីសាប់សល់ ដែលបណ្តាលអំពីមោហៈណា ហេតុហេល ត្រូវដេកជាទុក្ខ

សោ មោហោ តថាគតស្ស បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំ កតោ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មោ តស្មា តំ សុខមសយិត្ថន្តិ ។

សព្វទា វេ សុខំ សេតិ
ព្រាហ្មណោ បរិនិព្វុតោ
យោ ន លិម្បតិ កាមេសុ
សីតិភូតោ និរូបធិ
សព្វា អាសត្តិយោ ឆេត្វា
វិនេយ្យ ហទយេ ទរំ
ឧបសន្តោ សុខំ សេតិ
សន្តឹ បប្បុយ្យ(១) ចេតសោតិ

---
១ ម. បប្បុយ្យ

មោហៈនោះ តថាគតលះបង់ហើយ ផ្តាច់ឫសគល់ហើយ ធ្វើមិនឲ្យកើតទៀត ដូចជាត្នោតកំបុតក ធ្វើឲ្យវិនាស មិនឲ្យមានទីកើតតទៅទៀតជាធម្មតា ហេតុនោះ ទើបតថាគតដេកលក់ជាសុខ ។

ព្រាហ្មណ៍ណាមានចិត្តបរិនិព្វានពាល រលត់ទុក្ខហើយ រមែង
ដេកជាសុខសព្វកាល បុគ្គលណាមិនជាប់ជំពាក់ក្នុង
កាមទាំងឡាយ ជាអ្នកមានសេចក្ដីត្រជាក់ មិនមានឧបធិក្កិ-
លេស បានផ្ដាច់បង់នូវតណ្ហាទាំងអស់ បន្ទោបង់នូវ
សេចក្ដីក្រវល់ក្រវាយក្នុងហឫទ័យ បុគ្គលស្ងប់
រមែងដេកជាសុខដល់នូវការស្ងប់នៃចិត្តបាន ។

(៣៧) តីណិមានិ ភិក្ខវេ ទេវទូតានិ ។ កតមានិ តីណិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរតិ វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរតិ មនសា ទុច្ចរិតំ ចរតិ ។ សោ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា មនសា ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ ។ តមេនំ ភិក្ខវេ និរយបាលា នានាពាហាសុ គហេត្វា យមស្ស រញ្ញោ ទស្សេន្តិ អយំ ទេវ បុរិសោ អមេត្តេយ្យោ អបេត្តេយ្យោ អសាមញ្ញោ អព្រហ្មញ្ញោ ន កុលេ ជេដ្ឋាបចាយី ឥមស្ស ទេវោ ទណ្ឌំ បណេតូតិ ។ តមេនំ ភិក្ខវេ យមោ រាជា បឋមំ ទេវទូតំ សមនុយុញ្ជតិ សមនុគ្គាហតិ សមនុភាសតិ អម្ភោ បុរិស ន ត្វំ អទ្ទស មនុស្សេសុ បឋមំ ទេវទូតំ បាតុភូតន្តិ ។ សោ ឯវមាហ នាទ្ទសំ ភន្តេតិ ។ តមេនំ ភិក្ខវេ យមោ រាជា ឯវមាហ អម្ភោ បុរិស ន ត្វំ អទ្ទស មនុស្សេសុ ឥត្ថឹ វា បុរិសំ វា អសីតិកំ វា

(៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទូតនេះមាន ៣ ពួក ។ ទេវទូត ៣ ពួក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត ។ បុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្តហើយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅខាងមុខ រមែងកើតក្នុងប្រេត អសុរកាយ តិរច្ឆាន នរក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិរយបាល ចាប់បុគ្គលនោះត្រង់ដើមដៃទាំងពីរ នាំទៅថ្វាយដល់ព្រះយមរាជដោយពាក្យថា បពិត្រទេព បុរសនេះប្រព្រឹត្តខុសក្នុងមាតា ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងបិតា ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងសមណៈ ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ មិនកោតក្រែងបុគ្គលជាធំក្នុងត្រកូល សូមលោកដាក់ទណ្ឌកម្មដល់បុរសនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យមរាជដេញដោលពោលសាកសួរទេវទូតទី ១ ចំពោះបុរសនោះថា ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន អ្នកបានឃើញទេវទូតទី ១ ដែលកើតប្រាកដក្នុងពួកមនុស្សទេ ។ បុរសនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលយមរាជនោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទូលព្រះបង្គំមិនបានឃើញទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យមរាជ ពោលទៅនឹងបុរសនោះ យ៉ាងនេះថា ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន អ្នកបានឃើញស្រីឬប្រុសដែលមានអាយុ ៨០ ក្តី

វុត្តិកំ វា វស្សសតិកំ វា ជាតិយា ជិណ្ណំ គោបានសិវង្កំ ភោគ្គំ ទណ្ឌបរាយនំ បវេធមានំ គច្ឆន្តំ អាតុរំ គតយោព្វនំ ខណ្ឌទន្តំ បលិតកេសំ វិលូនំ ខលិតសិរំ វលិនំ(១) តិលកាហតគត្តន្តិ ។ សោ ឯវមាហ អទ្ទសំ ភន្តេតិ ។ តមេនំ ភិក្ខវេ យមោ រាជា ឯវមាហ អម្ភោ បុរិស តស្ស តេ វិញ្ញុស្ស សតោ មហល្លកស្ស ន ឯតទហោសិ អហម្បិ ខោម្ហិ ជរាធម្មោ ជរំ អនតីតោ ហន្ទាហំ កល្យាណំ ករោមិ កាយេន វាចាយ មនសាតិ ។ សោ ឯវមាហ នាសក្ខិស្សំ(២) ភន្តេ បមាទស្សំ ភន្តេតិ ។ តមេនំ ភិក្ខវេ យមោ រាជា ឯវមាហ អម្ភោ បុរិស បមាទវតាយ ន កល្យាណមកាសិ កាយេន វាចាយ មនសា តគ្ឃ ត្វំ(៣) អម្ភោ បុរិស តថា ករិស្សន្តិ យថា តំ បមត្តំ តំ ខោ បនេតំ បាបកម្មំ នេវ មាតរា កតំ ន បិតរា កតំ

---

១ ម. វលិតំ សី. វលិនំ ។ ២ ឱ. ម. នាសក្ខឹ សព្វត្ថ ។ ៣ ឱ. តុំ ។

អាយុ ៩០ ឆ្នាំក្តី អាយុ ១០០ ឆ្នាំក្តី គ្រាំគ្រាដោយជាតិ ខ្នងកោងដូចជាបង្កង់ មានខ្នងកោង មានឈើច្រត់នាំមុខ ដើរញ័រញ៉ាក់ សោបសល់ព្រោះជរា មានវ័យកន្លងហើយ ធ្មេញបាក់ សក់ស្កូវ មានសក់ជ្រុះ មានក្បាលទំពែក មានស្បែកជ្រីវជ្រួញ មានខ្លួនប្រឡាក់ដោយប្រជ្រុយ ក្នុងពួកមនុស្សនៃ ឬទេ ។ បុរសនោះក្រោយបន្តិចឆ្លើយយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យមរាជពោលនឹងបុរសនោះយ៉ាងនេះថា នែបុរសដ៏ចំរើន អ្នកនោះជាមនុស្សដឹងក្តី មានប្រាជ្ញា ចាស់ហើយ តែមិនមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញក៏មានសេចក្តីគ្រាំគ្រាជាធម្មតា មិនកន្លងនូវសេចក្តីគ្រាំគ្រាទៅបានឡើយ បើដូច្នោះគួរតែអាត្មាអញធ្វើសេចក្តីល្អដោយកាយ វាចា ចិត្ត ។ បុរសនោះក្រោយបន្តិចឆ្លើយយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបាន (ធ្វើអំពើល្អទៅហើយ) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គធ្វេសប្រហែសហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យមរាជពោលនឹងបុរសនោះយ៉ាងនេះថា នែបុរសដ៏ចំរើន អ្នកមិនបានធ្វើនូវអំពើល្អដោយកាយ វាចា ចិត្ត ព្រោះតែសេចក្តីប្រមាទ ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន ពួកនិរយបាលនឹងធ្វើនូវអ្នក តាមគំនិតដែលអ្នកប្រមាទហើយនោះឯង អំពើបាបនោះឯង មិនមែនមាតាធ្វើ មិនមែនបិតាធ្វើ

ន ភាតរា កតំ ន ភគិនិយា កតំ ន មិត្តាមច្ចេហិ កតំ ន ញាតិសាលោហិតេហិ កតំ ន ទេវតាហិ កតំ ន សមណព្រាហ្មណេហិ កតំ អថខោ តយាវេតំ បាបកម្មំ កតំ ត្វញ្ញេវ តស្ស វិបាកំ បដិសំវេទិស្សសីតិ(១) ។ តមេនំ ភិក្ខវេ យមោ រាជា បឋមំ ទេវទូតំ សមនុយុញ្ជិត្វា សមនុគ្គាហិត្វា សមនុភាសិត្វា ទុតិយំ ទេវទូតំ សមនុយុញ្ជតិ សមនុគ្គាហតិ សមនុភាសតិ អម្ភោ បុរិស ន ត្វំ អទ្ទស មនុស្សេសុ ទុតិយំ ទេវទូតំ បាតុភូតន្តិ ។ សោ ឯវមាហ នាទ្ទសំ ភន្តេតិ ។ តមេនំ ភិក្ខវេ យមោ រាជា ឯវមាហ អម្ភោ បុរិស ន ត្វំ អទ្ទស មនុស្សេសុ ឥត្ថឹ វា បុរិសំ វា អាពាធិកំ ទុក្ខិតំ ពាឡ្ហគិលានំ សកេ មុត្តករីសេ បលិបន្នំ សេមានំ អញ្ញេហិ វុដ្ឋាបិយមានំ(២) អញ្ញេហិ សំវេសិយមានន្តិ ។ សោ ឯវមាហ អទ្ទសំ ភន្តេតិ ។ តមេនំ ភិក្ខវេ យមោ រាជា ឯវមាហ អម្ភោ បុរិស តស្ស តេ វិញ្ញុស្ស សតោ មហល្លកស្ស ន ឯតទហោសិ

១ ម. បដិសំវេទិយសីតិ ។ ២ ម. វុដ្ឋាបិយមានំ អញ្ញេហិ វុដ្ឋាបិយមានំ ។ ម. អញ្ញេហិ ន វុដ្ឋាបិយមានំ ។

មិនមែនបងប្អូនប្រុសធ្វើ មិនមែនបងប្អូនស្រីធ្វើ មិនមែនពួកមិត្តនិងអាមាត្យធ្វើ មិនមែនពួកញាតិនិងសាលោហិតធ្វើ មិនមែនពួកទេវតាធ្វើ មិនមែនពួកសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ធ្វើទេ អំពើអាក្រក់នោះ អ្នកឯងធ្វើជាប្រាកដ អ្នកឯងនឹងទទួលផលនៃអំពើអាក្រក់នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យមរាជដេញដោលឲ្យសាកសួរទេវទូតទី ១ ជាការស្រេចហើយ ក៏ដេញដោលឲ្យសាកសួរទេវទូតទី ២ ថា នែបុរសដ៏ចំរើន អ្នកបានឃើញទេវទូតទី ២ កើតប្រាកដក្នុងពួកមនុស្សទេ ។ បុរសនោះក្រាបបង្គំទូលយមរាជថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានឃើញទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យមរាជពោលនឹងបុរសនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន អ្នកបានឃើញស្ត្រី ឬបុរស មានអាពាធដល់នូវសេចក្តីទុក្ខឈឺធ្ងន់ ដេកប្រឡាក់ក្នុងមូត្រនិងករីសរបស់ខ្លួន ដែលពួកជនដទៃត្រូវតែព្យុងក្រោក ពួកជនដទៃត្រូវតែផ្តេកក្នុងពួកមនុស្សដែរឬទេ ។ បុរសនោះក្រាបបង្គំទូលយមរាជថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យមរាជពោលនឹងបុរសនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន អ្នកឯងជាមនុស្សដឹងក្តីចាស់ហើយ ក៏មិនគិតឃើញនូវហេតុនេះថា

អហម្បិ ខោម្ហិ ព្យាធិធម្មោ ព្យាធឹ អនតីតោ ហន្ទាហំ កល្យាណំ ករោមិ កាយេន វាចាយ មនសាតិ ។ សោ ឯវមាហ នាសក្ខិស្សំ ភន្តេ បមាទស្សំ ភន្តេតិ ។ តមេនំ ភិក្ខវេ យមោ រាជា ឯវមាហ អម្ភោ បុរិស បមាទវតាយ ន កល្យាណមកាសិ កាយេន វាចាយ មនសា តគ្ឃ ត្វំ អម្ភោ បុរិស តថា ករិស្សន្តិ យថា តំ បមត្តំ តំ ខោ បនេតំ បាបកម្មំ នេវ មាតរា កតំ ន បិតរា កតំ ន ភាតរា កតំ ន ភគិនិយា កតំ ន មិត្តាមច្ចេហិ កតំ ន ញាតិសាលោហិតេហិ កតំ ន ទេវតាហិ កតំ ន សមណព្រាហ្មណេហិ កតំ អថខោ តយាវេតំ បាបកម្មំ កតំ ត្វញ្ញេវ ឯតស្ស វិបាកំ បដិសំវេទិស្សសីតិ ។ តមេនំ ភិក្ខវេ យមោ រាជា តតិយំ ទេវទូតំ សមនុយុញ្ជិត្វា សមនុគាហិត្វា សមនុភាសិត្វា ចតុត្ថំ ទេវទូតំ សមនុយុញ្ជតិ សមនុគាហតិ សមនុភាសតិ អម្ភោ បុរិស ន ត្វំ អទ្ទស មនុស្សេសុ ចតុត្ថំ ទេវទូតំ បាតុភូតន្តិ ។

អញ្ញមានព្យាធិជាធម្មតា មិនកន្លងនូវព្យាធិបានឡើយ គួរតែអាត្មាអញធ្វើល្អដោយកាយ វាចា ចិត្ត ។ បុរសនោះ ក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានជាមិនអាច(នឹងឃើញទៅហើយ) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានជាប្រហែសទៅហើយ ។ ព្រះយមរាជក៏និយាយ នឹងបុរសនោះ យ៉ាងនេះថា ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន អ្នកមិនបានធ្វើកុសលដោយកាយ វាចា ចិត្ត ព្រោះសេចក្តីធ្វេសប្រហែស ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន ពួកនិរយបាលនឹងធ្វើនូវអ្នកតាមអំពើដែលអ្នកប្រហែសហើយនោះ អំពើអាក្រក់នោះឯង មិនមែនមាតាធ្វើ មិនមែនបិតាធ្វើ មិនមែនបងប្អូនប្រុសធ្វើ មិនមែនបងប្អូនស្រីធ្វើ មិនមែនពួកមិត្តនិងអាមាត្យធ្វើ មិនមែនពួកញាតិនិងសាលោហិតធ្វើ មិនមែនពួកទេវតាធ្វើ មិនមែនពួកសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ធ្វើទេ អំពើអាក្រក់នោះអ្នកឯងធ្វើជាប្រាកដ អ្នកនឹងទទួលផលនៃអំពើអាក្រក់នោះ ។ ព្រះយមរាជក៏ចោទសួរ ដេញដោលសាកសួរទេវទូតទី ៣ ចំពោះបុរសនោះហើយ ក៏ដេញដោលសាកសួរទេវទូតទី ៤ ថា ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន អ្នកបានឃើញទេវទូត ទី ៤ កើតប្រាកដក្នុងពួកមនុស្សទេឬទេ ។

សោ ឯវមាហ នាទ្ទសំ ភន្តេតិ ។ តមេនំ ភិក្ខវេ យមោ រាជា ឯវមាហ អម្ភោ បុរិស ន ត្វំ អទ្ទស មនុស្សេសុ ឥត្ថឹ វា បុរិសំ វា ឯកាហមតំ វា ទ្វីហមតំ វា តីហមតំ វា ឧទ្ធុមាតកំ វិនីលកំ វិបុព្វកជាតន្តិ ។ សោ ឯវមាហ អទ្ទសំ ភន្តេតិ ។ តមេនំ ភិក្ខវេ យមោ រាជា ឯវមាហ អម្ភោ បុរិស តស្ស តេ វិញ្ញុស្ស សតោ មហល្លកស្ស ន ឯតទហោសិ ។ អហម្បិ ខោម្ហិ មរណធម្មោ មរណំ អនតីតោ ហន្ទាហំ កល្យាណំ ករោមិ កាយេន វាចាយ មនសាតិ ។ សោ ឯវមាហ នាសក្ខិស្សំ ភន្តេ បមាទស្សំ ភន្តេតិ ។ តមេនំ ភិក្ខវេ យមោ រាជា ឯវមាហ អម្ភោ បុរិស បមាទតាយ ន កល្យាណមកាសិ កាយេន វាចាយ មនសា តគ្ឃ ត្វំ អម្ភោ បុរិស តថា ករិស្សន្តិ យថាតំ បមត្តំ តំ ខោ បនេតំ បាបកម្មំ នេវ មាតរា កតំ

បុរសនោះក្រាបបង្គំទូលយមរាជនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនឃើញទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យមរាជពោលនឹងបុរសនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន អ្នកពុំបានឃើញស្រីក្ដី ប្រុសក្ដី ដែលស្លាប់ ១ ថ្ងៃក្ដី ស្លាប់ ២ ថ្ងៃក្ដី ស្លាប់ ៣ ថ្ងៃក្ដី ជាសាកសពហើមប៉ោងមានសម្បុរខៀវ មានខ្ទុះហូរចេញ ក្នុងពួកមនុស្សដែរឬទេ ។ បុរសនោះក្រាបបង្គំទូលយមរាជនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យមរាជពោលនឹងបុរសនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន អ្នកឯងជាមនុស្សវិញ្ញូផង ចាស់ហើយ នៅតែមិនមានសេចក្ដីត្រិះរិះថា អាត្មាអញមានសេចក្ដីស្លាប់ជាធម្មតា មិនកន្លងនូវសេចក្ដីស្លាប់ទៅបាន គួរតែអាត្មាអញធ្វើល្អដោយកាយ វាចា ចិត្ត ។ បុរសនោះក្រាបបង្គំទូលយមរាជនោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានជាមិនអាច (នឹកឃើញទៅហើយ) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានជាប្រហែសធ្វេសទៅហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យមរាជពោលនឹងបុរសនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន អ្នកមិនបានធ្វើកុសលដោយកាយ វាចា ចិត្ត ព្រោះសេចក្ដីប្រហែសធ្វេស អើបុរសដ៏ចំរើន មុខជាពួកនាយនិរយបាលនឹងធ្វើទោសអ្នកតាមអំពើដែលអ្នកប្រហែសហើយនោះ អំពើអាក្រក់នោះឯង មិនមែនមាតាធ្វើ

ន បិតរា កតំ ន ភាតរា កតំ ន ភគិនិយា កតំ ន មិត្តាមច្ចេហិ កតំ ន ញាតិសាលោហិតេហិ កតំ ន ទេវតាហិ កតំ ន សមណព្រាហ្មណេហិ កតំ អថខោ តយាវេតំ បាបកម្មំ កតំ ត្វញ្ញេវ តស្ស វិបាកំ បដិសំវេទិស្សសីតិ ។ តមេនំ ភិក្ខវេ យមោ រាជា តតិយំ ទេវទូតំ សមនុយុញ្ជិត្វា សមនុគ្គាហិត្វា សមនុភាសិត្វា តុណ្ហី ហោតិ ។ តមេនំ ភិក្ខវេ និរយបាលា បញ្ចវិធពន្ធនំ នាម កម្មករណំ ករោន្តិ តត្តំ អយោខីលំ ហត្ថេ គមេន្តិ តត្តំ អយោខីលំ ទុតិយស្មឹ ហត្ថេ គមេន្តិ តត្តំ អយោខីលំ បាទេ គមេន្តិ តត្តំ អយោខីលំ ទុតិយស្មឹ បាទេ គមេន្តិ តត្តំ អយោខីលំ មជ្ឈេ ឧរស្មឹ គមេន្តិ ។ សោ តត្ថ ទុក្ខា តិព្វា ខរា កដុកា វេទនា វេទេតិ ន ច តាវ កាលំ ករោតិ យាវ ន តំ បាបកម្មំ ព្យន្តីហោតិ ។ តមេនំ ភិក្ខវេ និរយបាលា សំវេសេត្វា កុឋារីហិ(១) តច្ឆន្តិ ។

---

១ ម. សំវេសេត្វា កុធារីហិ ។

មិនមែនបិតាធ្វើ មិនមែនបងប្អូនប្រុសធ្វើ មិនមែនបងប្អូនស្រីធ្វើ មិនមែនពួកមិត្តនិងអាមាត្យធ្វើ មិនមែនពួកញាតិនិងសាលោហិតធ្វើ មិនមែនពួកទេវតាធ្វើ មិនមែនពួកសមណព្រាហ្មណ៍ធ្វើទេ ព្រោះថាអ្នកឯងធ្វើអំពើអាក្រក់នោះ អ្នកឯងនឹងទទួលយកផល នៃអំពើអាក្រក់នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះយមរាជ ដេញដោលនូវទេវទូតទី៣ ហើយក៏ស្ងៀម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិរយបាលធ្វើកម្មករណ៍ ដែលហៅថាចំណងមាន៥ប្រការចំពោះបុរសនោះ គឺដោតដែកគោលដ៏ក្តៅទៅត្រង់ដៃម្ខាង ដោតដែកគោលដ៏ក្តៅទៅត្រង់ដៃម្ខាងទៀត ដោតដែកគោលដ៏ក្តៅទៅត្រង់ជើងម្ខាង ដោតដែកគោលដ៏ក្តៅទៅត្រង់ជើងម្ខាងទៀត ដោតដែកគោលដ៏ក្តៅត្រង់កណ្តាលទ្រូង ។ បុរសនោះទទួលវេទនាដ៏ក្លា ក្តៅក្រហាយ ក្នុងនរកនោះ រហូតដល់អំពើអាក្រក់នោះមិនទាន់អស់ដរាបណា មិនទាន់ធ្វើមរណកាល ដរាបនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិរយបាលផ្តួលបុរសនោះ ចាំងដោយពូថៅទាំងឡាយ ។

សោ តត្ថ ទុក្ខា តិព្វា ខរា កដុកា វេទនា វេទិយតិ ន ច តាវ កាលំ ករោតិ យាវ ន តំ បាបកម្មំ ព្យន្តីហោតិ ។ តមេនំ ភិក្ខវេ និរយបាលា ឧទ្ធំបាទំ អធោសិរំ ឋបេត្វា(១) វាសីហិ តច្ឆន្តិ... តមេនំ ភិក្ខវេ និរយបាលា រថេ យោជេត្វា អាទិត្តាយ បថវិយា សម្បជ្ជលិតាយ សជោតិភូតាយ សារេន្តិបិ បច្ចាសារេន្តិបិ(២)... តមេនំ ភិក្ខវេ និរយបាលា មហន្តំ អង្គារបព្វតំ អាទិត្តំ សម្បជ្ជលិតំ សជោតិភូតំ អារោបេន្តិបិ ឱរោបេន្តិបិ... តមេនំ ភិក្ខវេ និរយបាលា ឧទ្ធំបាទំ អធោសិរំ គហេត្វា តត្តាយ លោហកុម្ភិយា បក្ខិបន្តិ អាទិត្តាយ សម្បជ្ជលិតាយ សជោតិភូតាយ ។ សោ តត្ថ ផេណុទ្ទេហកំ បច្ចតិ ។ សោ តត្ថ ផេណុទ្ទេហកំ បច្ចមានោ សកិំបិ ឧទ្ធំ គច្ឆតិ សកិំបិ អធោ គច្ឆតិ សកិំបិ តិរិយំ គច្ឆតិ ។

---

១ ម. គហេត្វា ។ ២ម. សារេន្តិបិ បច្ចាសារេន្តិបិ ។

បុរសនោះ ក៏ទទួលនូវទុក្ខវេទនាដ៏ក្លាខ្លាំង ផ្សាក្ដៅ ក្នុងនរកនោះ តែបើបាបកម្មនោះមិនទាន់អស់ ដរាបណា មិនទាន់ធ្វើមរណកាល ដរាបនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិរយបាល ចាប់បុរសនោះបញ្ឈរជើងឡើងលើ ក្បាលចុះក្រោម ហើយពន្លះនឹងកាំបិតពន្លាក់ទាំងឡាយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិរយបាលទឹមបុរសនោះនឹងរទេះ ហើយបរទៅមកលើផែនដីដែលទាន់ភ្លើងឆេះ រុងរឿងសន្ធោសន្ធៅ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិរយ-បាលឲ្យបុរសនោះ ឡើងចុះភ្នំរងើកភ្លើងដ៏ធំ ដែលឆាភ្លើងឆេះព្រោងព្រាល ឆ្អៅសន្ធោសន្ធៅ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិរយបាល ចាប់បុរសនោះបញ្ឈរជើងឡើងលើ ក្បាលចុះក្រោម ទម្លាក់ទៅក្នុងខ្ទះលោហៈដ៏ក្ដៅ ដែលឆេះព្រោងព្រាតសន្ធោសន្ធៅ ។ បុរសនោះត្រូវបានគេស្ងោរនៅក្នុងខ្ទះលោហៈនោះ ពុះឡើងដូចជាពពុះទឹក ។ កាលបុរសនោះត្រូវបានគេស្ងោរនៅក្នុងខ្ទះលោហៈនោះ ពុះឡើង ដូចជាពពុះទឹក ជួនកាលពុះឡើងលើម្ដង ជួនចុះក្រោមម្ដង ជួនកាលទៅទទឹងម្ដង ។

សោ តត្ថ ទុក្ខា តិព្វា ខរា កដុកា វេទនា វេទិយតិ ន ច តាវ កាលំ ករោតិ យាវ ន តំ បាបកម្មំ ព្យន្តីហោតិ ។ តមេនំ ភិក្ខវេ និរយបាលា មហានិរយេ បក្ខិបន្តិ ។ សោ ខោ បន ភិក្ខវេ មហានិរយោ

ចតុក្កណ្ណោ ចតុទ្វារោ
វិភត្តោ ភាគសោ មិតោ
អយោបាការបរិយន្តោ
អយសា បដិកុជ្ជិតោ
តស្ស អយោមយា ភូមិ
ជលិតា តេជសា យុតា
សមន្តា យោជនសតំ
ផរិត្វា តិដ្ឋតិ សព្វទា ។

ភូតបុព្វំ ភិក្ខវេ យមស្ស រញ្ញោ ឯតទហោសិ យេ កិរ ភោ លោកេ បាបកានិ កម្មានិ ករោន្តិ

បុរសនោះ ក៏ទទួលវេទនាជាទុក្ខដ៏ក្លាថ្លា ក្តៅក្រហាយ ក្នុងនរកនោះ អំពើអាក្រក់មិនទាន់អស់ ដរាបណា ក៏មិនទាន់ធ្វើមរណកាលដរាបនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបពួកនិរយបាល បោះបុរសនោះទៅក្នុងមហានរក (មហាអវិចិ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯមហានរកនោះឯង

មានជ្រុង ៤ មានទ្វារ ៤ ចែកជាចំណែកហើយ ដោយ
ចំណែក វាស់ដោយចំណែក មានកំពែងដែកព័ទ្ធជុំវិញ
ប្រក់ដោយដែក ផែនដីរបស់នរកនោះ សុទ្ធតែដែក
ព្រាលផ្លៅ ប្រកបដោយភ្លើងផ្សាយទៅអស់ ១០០
យោជន៍ជុំវិញ តាំងនៅសព្វ ៗ កាល ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យនេះធ្លាប់មានមកហើយ យមរាជ មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នេះថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន បានឮថា ពួកសត្វណា ធ្វើអំពើអាក្រក់ក្នុងលោក

តេ ឯវរូបា វិវិធា កម្មការណា ការិយន្តិ អហោ វតាហំ មនុស្សត្តំ លភេយ្យំ តថាគតោ ច លោកេ ឧប្បជ្ជេយ្យ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ តញ្ចាហំ ភគវន្តំ បយិរុបាសេយ្យំ សោ ច មេ ភគវា ធម្មំ ទេសេយ្យ តស្ស ចាហំ ភគវតោ ធម្មំ អាជានេយ្យន្តិ ។ តំ ខោ បនាហំ ភិក្ខវេ ន អញ្ញស្ស សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា សុត្វា វទាមិ អបិច ខោ ភិក្ខវេ យទេវ មេ សាមំ ញាតំ សាមំ ទិដ្ឋំ សាមំ វិទិតំ តទេវាហំ វទាមីតិ ។

ចោទិតា ទេវទូតេហិ
យេ បមជ្ជន្តិ មាណវា
តេ ទីឃរត្តំ សោចន្តិ
ហីនកាយុបគា នរា ។
យេ ច ខោ ទេវទូតេហិ
សន្តា សប្បុរិសា ឥធ
ចោទិតា នប្បមជ្ជន្តិ
អរិយធម្មេ កុទាចនំ

ក្នុងសត្វនោះត្រូវពួកនិរយបាលធ្វើកម្មករណ៍ផ្សេងៗ មានសភាពយ៉ាងនេះ ហ្ន៎ ឱហ្ន៎ សូមឲ្យតាងអញបានកើតជាមនុស្ស សូមឲ្យព្រះតថាគតអរហន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធ កើតក្នុងលោក តាងអញគប្បីបានអង្គុយជិត ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ គប្បីស្តាប់ធម៌ តាងអញ គប្បីយល់ធម៌ របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងពោលពាក្យ ហេតុនោះ ព្រោះពីសំណាក់នៃសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ដទៃ ហើយសំដែង យ៉ាងនេះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះតែថាតថាគតបានសំដែងហេតុ នោះឯង ដែលតថាគតដឹងដោយខ្លួនឯង ឃើញដោយខ្លួនឯង យល់ជាក់ច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ។

មាណពណា ដែលទេវតាដាស់តឿនហើយ នៅតែ
ប្រហែសធ្វេស មាណពនោះ ទៅកើតក្នុងពួកថោក
ថយ ហើយតែងសោកសៅអស់រាត្រីវែង ។ ពួកជនណា
ជាសប្បុរស ស្ងប់ស្ងៀមក្នុងលោកនេះ ដែលទេវតាដាស់
តឿនហើយ មិនប្រហែសធ្វេសក្នុងអរិយធម៌ក្នុងកាលខ្លះ

ឧបាទានេ ភយំ ទិស្វា
ជាតិមរណសម្ភវេ
អនុបាទា វិមុច្ចន្តិ
ជាតិមរណសង្ខយេ
តេ ខេមប្បត្តា សុខិតា(១)
ទិដ្ឋធម្មាភិនិព្វុតា
សព្វវេរភយាតីតា
សព្វទុក្ខំ ឧបច្ចគុន្តិ ។

(៣៨) អដ្ឋមិយំ ភិក្ខវេ បក្ខស្ស ចាតុម្មហារាជានំ អមច្ចា បារិសជ្ជា ឥមំ លោកំ អនុវិចរន្តិ កច្ចិ ពហូ មនុស្សា មនុស្សេសុ មត្តេយ្យា បេត្តេយ្យា សាមញ្ញា ព្រហ្មញ្ញា កុលេ ជេដ្ឋាបចាយិនោ ឧបោសថំ ឧបវសន្តិ បដិជាគរោន្តិ បុញ្ញានិ ករោន្តីតិ ។ ចាតុទ្ទសិយំ ភិក្ខវេ បក្ខស្ស ចាតុម្មហារាជានំ បុត្តា ឥមំ លោកំ អនុវិចរន្តិ កច្ចិ ពហូ មនុស្សា មនុស្សេសុ

១ ម. តេ ខេមប្បត្តា សុខិនោ ។

ឃើញភ័យក្នុងឧបាទាន ជាដែនកើតនៃជាតិនិងមរណៈ រមែងរួចស្រឡះ ព្រោះមិនប្រកាន់ ក្នុងការអស់ទៅនៃជាតិនិងមរណៈ ពួកជននោះ ដល់នូវសេចក្ដីក្សេមក្សាន្ត មានសេចក្ដីសុខ រលត់ទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន កន្លងផុតនូវពៀរនិងភ័យទាំងពួង កន្លងនូវសេចក្ដីទុក្ខ ទាំងអស់បាន ។

(៣៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងថ្ងៃទី ៨ នៃបក្ខ ពួកអាមាត្យជាបរិសទ្យរបស់ស្ដេចចាតុម្មហារាជ តែងត្រាច់ទៅកាន់លោកនេះ ដោយគិតថា បណ្ដាមនុស្សទាំងឡាយ តើមានពួកមនុស្សដ៏ច្រើន ជាអ្នកគោរពមាតា គោរពបិតា គោរពសមណៈ គោរពព្រាហ្មណ៍ គោរពក្រេងបុគ្គលជាចាស់ ក្នុងត្រកូល រក្សាឧបោសថ ក្រោកចាំឧបោសថ ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយដែរឬ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងថ្ងៃទី ១៤ នៃបក្ខ ពួកបុត្ររបស់ស្ដេចចាតុម្មហារាជ តែងត្រាច់ទៅកាន់លោកនេះ ដោយគិតថា បណ្ដាមនុស្សទាំងឡាយ តើមានពួកមនុស្សដ៏ច្រើន

មេត្តេយ្យា បេត្តេយ្យា សាមញ្ញា ព្រហ្មញ្ញា កុលេជេដ្ឋាបចាយិនោ ឧបោសថំ ឧបវសន្តិ បដិជាគរន្តិ បុញ្ញានិ ករោន្តិ ។ តទហុ ភិក្ខវេ ឧបោសថេ បណ្ណរសេ ចត្តារោ មហា-រាជានោ សាមញ្ញេ ឥមំ លោកំ អនុវិចរន្តិ កច្ចិ ពហូ មនុស្សា មនុស្សេសុ មេត្តេយ្យា បេត្តេយ្យា សាមញ្ញា ព្រហ្មញ្ញា កុលេជេដ្ឋាបចា-យិនោ ឧបោសថំ ឧបវសន្តិ បដិជាគរន្តិ បុញ្ញានិ ករោន្តីតិ ។ សចេ ភិក្ខវេ អប្បកា ហោន្តិ មនុស្សា មនុស្សេសុ មេត្តេយ្យា បេត្តេយ្យា សាមញ្ញា ព្រហ្មញ្ញា កុលេជេដ្ឋាបចាយិនោ ឧបោ-សថំ ឧបវសន្តិ បដិជាគរន្តិ បុញ្ញានិ ករោន្តីតិ ។ តមេនំ ភិក្ខវេ ចត្តារោ មហារាជានោ ទេវានំ តាវតឹសានំ សុធម្មាយំ សភាយំ សន្និសិន្នានំ សន្និបតិតានំ អារោចេន្តិ អប្បកា ខោ មារិសា មនុស្សា មនុស្សេសុ មេត្តេយ្យា បេត្តេយ្យា សាមញ្ញា ព្រហ្មញ្ញា កុលេជេដ្ឋាបចាយិនោ

ជាអ្នកគោរពមាតា គោរពបិតា គោរពសមណៈ គោរពព្រាហ្មណ៍ គោរពក្រែងបុគ្គលចាស់ ក្នុងត្រកូល រក្សាបកតិឧបោសថ ធ្វើបដិជាគរឧបោសថ ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយផងដែរឬ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងថ្ងៃបណ្ណរស-ឧបោសថនោះ ពួកស្តេចធំទាំង ៤ តែងដើរត្រាច់មើលលោកនេះខ្លួនឯង ដោយគិតថា បណ្ដាមនុស្សទាំងឡាយ តើមានពួកមនុស្សជាច្រើន ជាអ្នកគោរពមាតា គោរពបិតា គោរពសមណៈ គោរពព្រាហ្មណ៍ គោរពក្រែងបុគ្គលចាស់ ក្នុងត្រកូល រក្សាបកតិឧបោសថ ធ្វើបដិជាគរឧបោសថ ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយផងដែរឬ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាមនុស្សទាំងឡាយ បើពួកមនុស្ស ជាអ្នកគោរពមាតា គោរពបិតា គោរពសមណៈ គោរពព្រាហ្មណ៍ គោរពក្រែងបុគ្គលចាស់ ក្នុងត្រកូល រក្សាបកតិឧបោសថ ធ្វើបដិជាគរឧបោសថ ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយមានតិចក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចធំទាំង ៤ ក្រាប់ដំណឹងនោះ ដល់ពួកទេវតាក្នុងតាវត្តិង្ស ដែលអង្គុយប្រជុំគ្នា ក្នុងសភាសុធម្មា ថាម្នាលនិទ្ទុក្ខទាំងឡាយ បណ្ដាមនុស្សទាំងឡាយ ពួកមនុស្សជាអ្នកគោរពមាតា គោរពបិតា គោរពសមណៈ គោរពព្រាហ្មណ៍

ឧបោសថំ ឧបវសន្តិ បដិជាគរោន្តិ បុញ្ញានិ ករោន្តីតិ ។ តេន(១) ភិក្ខវេ ទេវា តាវតឹសា អនត្តមនា ហោន្តិ ទិព្វា វត ភោ កាយា បរិហាយិស្សន្តិ បរិបូរិស្សន្តិ អសុរកាយាតិ ។ សចេ បន ភិក្ខវេ ពហូ ហោន្តិ មនុស្សា មនុស្សេសុ មត្តេយ្យា បេត្តេយ្យា សាមញ្ញា ព្រហ្មញ្ញា កុលេជេដ្ឋាបចាយិនោ ឧបោសថំ ឧបវសន្តិ បដិជាគរោន្តិ បុញ្ញានិ ករោន្តីតិ ។ តមេនំ ភិក្ខវេ ចត្តារោ មហារាជានោ ទេវានំ តាវតឹសានំ សុធម្មាយំ សភាយំ សន្និសិន្នានំ សន្និបតិតានំ អារោចេន្តិ ពហូ ខោ មារិសា មនុស្សា មនុស្សេសុ មត្តេយ្យា បេត្តេយ្យា សាមញ្ញា ព្រហ្មញ្ញា កុលេជេដ្ឋាបចាយិនោ ឧបោសថំ ឧបវសន្តិ បដិជាគរោន្តិ បុញ្ញានិ ករោន្តីតិ ។ តេន ភិក្ខវេ ទេវា តាវតឹសា អត្តមនា ហោន្តិ ទិព្វា វត ភោ កាយា បរិបូរិស្សន្តិ បរិហាយិស្សន្តិ អសុរកាយាតិ ។

១ ម. [illegible] ។ ម. [illegible] ។

កោតក្រែងចំពោះចាស់ទុំ ក្នុងត្រកូល រក្សាឧបោសថ ធ្វើបដិជាគរឧបោសថ ធ្វើកុសលទាំងឡាយតិចណាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ពួកតាវត្តិង្សទេវតា តូចចិត្តថា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ពួកទេវតានឹងសាបសូន្យ ពួកអសុរនឹងកុះករ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាមនុស្សទាំងឡាយ បើពួកមនុស្ស ជាអ្នកគោរពមាតា គោរពបិតា គោរពសមណៈ គោរពព្រាហ្មណ៍ កោតក្រែងចំពោះចាស់ទុំ ក្នុងត្រកូល រក្សាឧបោសថ ធ្វើបដិជាគរឧបោសថ ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ មានចំនួនច្រើនណាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្ដេចទាំង ៤ តែងក្រាបទូលដំណឹងទៅដល់តាវត្តិង្សទេវតា ដែលអង្គុយប្រជុំក្នុងសាលាឈ្មោះសុធម្មាថា ម្នាលអ្នកដ៏និរទុក្ខទាំងឡាយ បណ្ដាមនុស្សទាំងឡាយ ពួកមនុស្សជាអ្នកគោរពមាតា គោរពបិតា គោរពសមណៈ គោរពព្រាហ្មណ៍ កោតក្រែងចំពោះចាស់ទុំ ក្នុងត្រកូល រក្សាឧបោសថ ធ្វើបដិជាគរឧបោសថ ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយច្រើនណាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ពួកតាវត្តិង្សទេវតា មានសេចក្ដីពេញចិត្តថា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ពួកទេវតានឹងកុះករ ពួកអសុរនឹងសាបសូន្យ ។

[៣៨] ភូតបុព្វំ ភិក្ខវេ សក្កោ ទេវានមិន្ទោ ទេវេ តាវតឹសេ អនុនយមានោ តាយំ វេលាយំ ឥមំ គាថំ អភាសិ

ចាតុទ្ទសឹ បញ្ចទសឹ
យា ច បក្ខស្ស អដ្ឋមី
បាដិហារិយបក្ខញ្ច
អដ្ឋង្គសុសមាគតំ
ឧបោសថំ ឧបវសេយ្យ
យោបស្ស មាទិសោ នរោតិ ។

សា ខោ បនេសា ភិក្ខវេ សក្កេន ទេវានមិន្ទេន គាថា ទុគ្គីតា ន សុគីតា ទុព្ភាសិតា ន សុភាសិតា ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ សក្កោ ហិ ភិក្ខវេ ទេវានមិន្ទោ អវីតរាគោ អវីតទោសោ អវីតមោហោ ។ យោ ច ខោ សោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អរហំ ខីណាសវោ វុសិតវា កតករណីយោ ឱហិតភារោ

(៣៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធ្លាប់មានរឿងមក កាលសក្កទេវរាជ ជាធំជាងពួកទេវតា ដាស់តឿនក្រើនរំលឹកពួកតាវត្តិង្សទេវតា បានពោលគាថានេះ ក្នុងវេលានោះថា

នរៈណាដូចជាយើង នរៈនោះ ត្រូវរក្សាឧបោសថ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ក្នុងតិថីទី ១៤ ផង តិថីទី ១៥ ផង
ទី ៨ នៃបក្ខ ផង បាដិហារិយបក្ខ ផង

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គាថានោះឯង ដែលសក្កៈជាធំជាងទេវតា ច្រៀងទាស់ហើយ មិនមែនច្រៀងត្រូវទេ ពោលទាស់ហើយ មិនមែនពោលត្រូវទេ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសក្កៈជាធំជាងទេវតា មិនទាន់ប្រាសចាករាគៈ មិនទាន់ប្រាសចាកទោសៈ មិនទាន់ប្រាសចាកមោហៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះតែភិក្ខុណាជាអរហន្តខីណាស្រព នៅចប់ព្រហ្មចរិយហើយ មានកិច្ចធ្វើរួចហើយ មានភារៈដាក់ចុះហើយ

អនុប្បត្តសមនន្តរា ចក្ខុវិញ្ញាណាទិសំយោជនោ សមុច្ឆិន្ន-
វិមុត្តោ តស្ស ភោ ឯតំ ភិក្ខុនោ(១) កថេត្វា វចនាយ

ចាតុទ្ទសី បញ្ចទសី
យាវ ច បក្ខស្ស អដ្ឋមី
ពាដិហារិយបក្ខញ្ច
អដ្ឋង្គសុសមាគតំ
ឧបោសថំ ឧបវសិស្សំ
យោធស្ស ធាតិមោ ឯកេតិ ។

តំ តស្ស ភោ ។ សោ ហិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ
វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោតិ ។ ភូតមត្តំ
ភិក្ខវេ សាស្តា ទេសនំ បត្តោ ទេវ តាវតិំសេ
អនុពុយមានោ តាយំ វេលាយំ ឥមំ គាថំ អភាសិ

---

១ ម. ឯតំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ។ ឥ. ឯវំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ។

សម្រេចអរហត្តហើយ ឥតសំយោជនៈគឺកិលេសហើយ ជាមួយគ្នា
ព្រះបរមសាស្ដាទ្រង់ប្រកាសហេតុ ភិក្ខុនោះឯងទើបទ្រង់ត្រាស់ព្រះគាថានេះថា

នរៈណាប្រកបដោយសទ្ធា នរៈនោះឈ្មោះថាក្ខុរក្សាឧបោសថ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ គឺថ្ងៃទី ១៤ កើត ទី ១៥ កើត
ទី ៨ នៃបក្ខុងកើត ព្រមទាំងបាដិហារិយបក្ខដ៏ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះភិក្ខុនោះ
ប្រាសចាករាគៈ ប្រាសចាកទោសៈ ប្រាសចាកមោហៈ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ព្រះសាស្ដាសម្ដែង កាលសន្តេទ្រង់ ដល់ឋានទេវតា
តាវតិំស ក្នុងការទ្រង់ទេសនា បុគ្គលកាលសាសនា ក៏ទ្រង់ត្រាស់

ចាតុទ្ទសី បញ្ចទសី
យា ច បក្ខស្ស អដ្ឋមី
បាដិហារិយបក្ខញ្ច
អដ្ឋង្គសុសមាគតំ
ឧបោសថំ ឧបវសេយ្យ
យោបិស្ស មាទិសោ នរោតិ ។

សា ខោ បនេសា ភិក្ខវេ សក្កេន ទេវានមិន្ទេន គាថា ទុគ្គីតា ន សុគីតា ទុព្ភាសិតា ន សុភាសិតា ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ សក្កោ ហិ ភិក្ខវេ ទេវានមិន្ទោ អបរិមុត្តោ ជាតិយា ជរាមរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ អបរិមុត្តោ ទុក្ខស្មាតិ វទាមិ ។ យោ ច ខោ សោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អរហំ ខីណាសវោ វុសិតវា កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសំយោជនោ សម្មទញ្ញាវិមុត្តោ តស្ស ខោ ឯតំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ កល្លំ វចនាយ

ជនណា ប្រាថ្នាដូចជាយើង ជននោះ ត្រូវរក្សា
ឧបោសថ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ក្នុងថ្ងៃទី ១៤ កើត
ទី ១៥ កើត ទី ៨ នៃបក្ខ កើត ក្នុងបាដិហារិយបក្ខ កើត ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គាថានោះ សក្កទេវរាជ ជាធំនៃទេវតា ច្រៀងខុសហើយ មិនមែនច្រៀងត្រូវទេ ពោលខុសហើយ មិនមែនពោលត្រូវទេ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសក្កៈ ជាធំជាងទេវតា មិនទាន់ផុតចាកជាតិ ជរា មរណៈ សោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស សេចក្តីតានតឹង តថាគតហៅថា មិនទាន់ផុតចាកទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះតែភិក្ខុជាអរហន្តខីណាស្រព នៅចប់ព្រហ្មចរិយ្យហើយ បានធ្វើកិច្ចស្រេចហើយ មានភារៈដាក់ចុះហើយ បានសម្រេចអត្ថហើយ មានសំយោជនៈក្នុងភពអស់ហើយ រួចស្រឡះហើយ ព្រោះដឹងខ្លួនហេតុ ភិក្ខុនោះទើបគួរពោលនូវគាថានោះបាន

ចាតុទ្ទសិំ បញ្ចទសិំ
យា ច បក្ខស្ស អដ្ឋមី
បាដិហារិយបក្ខញ្ច
អដ្ឋង្គសុសមាគតំ
ឧបោសថំ ឧបវសេយ្យ
យោបស្ស មាទិសោ នរោតិ ។

តំ កិស្ស ហេតុ ។ សោ ហិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បរិមុត្តោ ជាតិយា ជរាមរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ បរិមុត្តោ ទុក្ខស្មាតិ វទាមីតិ ។

(៤០) សុខុមាលោ អហំ ភិក្ខវេ បរមសុខុមាលោ អច្ចន្តសុខុមាលោ ។ មយ្ហំ សុទំ ភិក្ខវេ បិតុ និវេសនេ បោក្ខរណិយោ ការិតា ហោន្តិ ឯកត្ថ សុទំ ភិក្ខវេ ឧប្បលំ វប្បតិ ឯកត្ថ បទុមំ ឯកត្ថ បុណ្ឌរីកំ យាវទេវ មមត្ថាយ ។ ន ខោ បនស្សាហំ ភិក្ខវេ អកាសិកំ ចន្ទនំ ធារេមិ កាសិកំ សុ មេ តំ ភិក្ខវេ វេឋនំ ហោតិ

នរៈណា ម្នាក់ដូចអាត្មាអញ នរៈនោះ គប្បីរក្សា
ឧបោសថប្រកបដោយអង្គ ៨ ក្នុងថ្ងៃទី ១៤ កើត ទី ១៥
កើត ទី ៨ នៃបក្ខកើត ព្រមទាំងបាដិហារិយបក្ខ ។

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះភិក្ខុនោះ រួចស្រឡះចាកជាតិ ជរា មរណៈ សោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស សេចក្តីតានតឹង តថាគតពោលថា រួចស្រឡះចាកទុក្ខ ។

(៤០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតជាអ្នកសុខុមាលៈក្រៃលែង ជាអ្នកសុខុមាលដ៏បំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះបិតានៃតថាគត ទ្រង់ឲ្យជីកស្រះបោក្ខរណី ក្នុងព្រះរាជនិវេសន៍ ទ្រង់ឲ្យដាំឧប្បលជាតិ មួយកន្លែង ឈូកស មួយកន្លែង ឈូកក្រហម មួយកន្លែង ប្រយោជន៍ ដល់តថាគតប៉ុណ្ណោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនដែលប្រើប្រាស់ខ្លឹមចន្ទន៍ ក្រៅតែដែនកាសីប៉ុណ្ណោះ(១)ទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឈ្នួតរបស់តថាគត ក៏មកពីដែនកាសី

១ សំដៅយករបស់ដែលល្អវិសេសប្រសើរបំផុត ។ អដ្ឋកថា ។

កាសិកោ កញ្ចុកោ កាសិកំ និវាសនំ កាសិកោ ឧត្តរាសង្គោ ។ រត្តិន្ទិវា ខោ បន ស្សុ មេ តំ ភិក្ខវេ សេតច្ឆត្តំ ធារីយតិ មា នំ(១) ផុសិ សីតំ វា ឧណ្ហំ វា តិណំ វា រជោ វា ឧស្សាវោ វាតិ ។ តស្ស មយ្ហំ ភិក្ខវេ តយោ បាសាទា អហេសុំ ឯកោ ហេមន្តិកោ ឯកោ គិម្ហិកោ ឯកោ វស្សិកោ ។ សោ ខោ អហំ ភិក្ខវេ វស្សិកេ បាសាទេ វស្សិកេ ចត្តារោ មាសេ និប្បុរិសេហិ តុរិយេហិ បរិចារយមានោ(២) ន ហេដ្ឋាបាសាទំ ឱរោហាមិ ។ យថា ខោ បន ភិក្ខវេ អញ្ញេសំ និវេសនេសុ ទាស-កម្មករបោរិសស្ស កណាជកំ ភោជនំ ទីយតិ ពិលង្គទុតិយំ ឯវមេវស្សុ មេ ភិក្ខវេ មម និវេសនេ ទាសកម្មករបោរិសស្ស សាលិមំសោទនោ ទីយតិ ។

---

១ ម. ឧ. មា នំ ផុសិ ។ ២ ឧ. បរិចារិយមានោ ។

អាវពាក់ខ្លួន ក៏មកពីដែនកាសី សំពត់ស្លៀក ក៏មកពីដែនកាសី សំពត់បង់ក ក៏មកពីដែនកាសី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេបាំងស្វេតច្ឆត្រលើតថាគត ទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ដោយការការពារកុំឲ្យត្រជាក់ក្ដី ក្ដៅក្ដី ស្មៅក្ដី ធូលីក្ដី ទឹកសន្សើមក្ដី ប៉ះត្រូវតថាគតឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនោះមានប្រាសាទ ៣ គឺប្រាសាទដែលសម្រាប់នៅក្នុងរដូវត្រជាក់ ១ សម្រាប់នៅក្នុងរដូវក្ដៅ ១ សម្រាប់នៅក្នុងរដូវភ្លៀង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមានគេបម្រើដោយតូរ្យតន្ត្រី មិនលាយដោយបុរសអស់ ៤ ខែ ក្នុងរដូវភ្លៀង ក្នុងប្រាសាទសម្រាប់រដូវភ្លៀង មិនដែលចុះមកកាន់ក្រោមប្រាសាទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលំនៅទាំងឡាយ របស់ពួកជនដទៃ គេឲ្យបាយចុងអង្ករដែលមានចំណៀកជាគំរប់ពីរ ដល់ទាសៈ និងអ្នកធ្វើការងារ និងបុរសអ្នកបម្រើ ចិញ្ចឹមជីវិតយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកក្នុងនិវេសនស្ថានរបស់ព្រះតថាគតវិញ គេឲ្យបាយអង្ករស្រូវសាលីនឹងសាច់ដល់ទាសៈ និងអ្នកធ្វើការ និងបុរសអ្នកបម្រើចិញ្ចឹមជីវិត តែយ៉ាងនោះឯង ។

[illegible]

[illegible]
ក្រពិរបស់ខ្លួនឯងទៅ ឡើយណាយ គឺខ្លួន ធ្វើអាហារ (អ្នកជំងឺទៀត) ។

អហម្បិ ខោម្ហិ ព្យាធិធម្មោ ព្យាធឹ អនតីតោ អហញ្ចេវ ខោ បន ព្យាធិធម្មោ សមានោ ព្យាធឹ អនតីតោ បរំ ព្យាធិតំ ទិស្វា អដ្ដិយេយ្យំ ហរាយេយ្យំ ជិគុច្ឆេយ្យំ ន មេតំ អស្ស បតិរូបន្តិ តស្ស មយ្ហំ ភិក្ខវេ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតោ យោ អារោគ្យមទោ សោ សព្វសោ បហីយិ ។ អស្សុតវា ខោ បុថុជ្ជនោ អត្តនា មរណធម្មោ សមានោ មរណំ អនតីតោ បរំ មតំ ទិស្វា អដ្ដិយតិ ហរាយតិ ជិគុច្ឆតិ អត្តានំយេវ អតិសិត្វា ។ អហម្បិ ខោម្ហិ មរណធម្មោ មរណំ អនតីតោ អហញ្ចេវ ខោ បន មរណធម្មោ សមានោ មរណំ អនតីតោ បរំ មតំ ទិស្វា អដ្ដិយេយ្យំ ហរាយេយ្យំ ជិគុច្ឆេយ្យំ ន មេតំ អស្ស បតិរូបន្តិ តស្ស មយ្ហំ ភិក្ខវេ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតោ យោ ជីវិតេ ជីវិតមទោ សោ សព្វសោ បហីយីតិ ។

ម្យ៉ាងអាត្មាអញ ក៏មានព្យាធិជាធម្មតាដែរ មិនកន្លងនូវព្យាធិបាន បើអាត្មាអញ មានព្យាធិជាធម្មតា មិនកន្លងនូវព្យាធិទៅបាន លុះឃើញអ្នកដទៃកើតព្យាធិហើយ នឿយណាយ ជិនឆ្អន់ ខ្ពើមរអើម ហេតុនោះ មិនសមគួរដល់អាត្មាអញទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលតថាគតនោះពិចារណាឃើញដូច្នេះ ក៏លះបង់សេចក្តីស្រវឹង ព្រោះមិនមានរោគដោយប្រការទាំងពួង ។ បុថុជ្ជនដែលមិនបានរៀនសូត្រ ខ្លួនឯង មានមរណៈជាធម្មតា មិនកន្លងនូវមរណៈទៅបាន លុះឃើញអ្នកដទៃស្លាប់ រំលងខ្លួនឯងទៅ នឿយណាយ ជិនឆ្អន់ ខ្ពើមរអើម (ប្តូលទៅខ្លួនឯង) ។ អាត្មាអញ ក៏មានមរណៈជាធម្មតាដែរ មិនកន្លងនូវមរណៈបាន ប្រសិនបើអាត្មាអញ មានមរណៈជាធម្មតាដែរ មិនកន្លងនូវមរណៈបានទេ លុះឃើញអ្នកដទៃស្លាប់ហើយ ក៏នឿយណាយ ជិនឆ្អន់ ខ្ពើមរអើម ហេតុនោះក៏មិនសមគួរដល់អាត្មាអញទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលតថាគតនោះពិចារណាឃើញដូច្នេះ សេចក្តីស្រវឹងព្រោះជីវិតនោះក៏បាត់ទៅ ដោយប្រការទាំងពួង ។

តយោមេ ភិក្ខវេ មទា ។ កតមេ តយោ ។ យោព្វនមទោ អារោគ្យមទោ ជីវិតមទោ ។ យោព្វនមទមត្តោ ហិ ភិក្ខវេ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរតិ វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរតិ មនសា ទុច្ចរិតំ ចរតិ ។ សោ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា មនសា ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ ។ អារោគ្យមទមត្តោ ហិ ភិក្ខវេ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ ។ បេ ។ ជីវិតមទមត្តោ ហិ ភិក្ខវេ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរតិ វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរតិ មនសា ទុច្ចរិតំ ចរតិ ។ សោ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា មនសា ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ ។ យោព្វនមទមត្តោ វា ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ ។ អារោគ្យមទមត្តោ វា ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីស្រវឹងនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សេចក្តីស្រវឹង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺស្រវឹងព្រោះវ័យ ១ ស្រវឹងព្រោះមិនមានរោគ ១ ស្រវឹងព្រោះជីវិត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជ្ជនដែលមិនបានរៀនសូត្រ ស្រវឹង ដោយសេចក្តីស្រវឹងព្រោះវ័យ តែងប្រព្រឹត្តទុច្ចរិត ដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត ។ បុថុជ្ជននោះ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត ហើយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅកើតជាប្រេត តិរច្ឆាន អសុរកាយ នរក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជ្ជនដែលមិនបានរៀនសូត្រ ស្រវឹងដោយសេចក្តីស្រវឹងព្រោះមិនមានរោគ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជ្ជនដែលមិនបានរៀនសូត្រ ស្រវឹងដោយសេចក្តីស្រវឹង ព្រោះជីវិត តែងប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត ។ បុថុជ្ជននោះ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្តហើយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅកើតជាប្រេត តិរច្ឆាន អសុរកាយ នរក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុស្រវឹងដោយសេចក្តីស្រវឹងព្រោះវ័យក្តី តែងលាសិក្ខាត្រឡប់មក កាន់ភេទថោកទាប ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុស្រវឹងដោយសេចក្តីស្រវឹង ព្រោះមិនមានរោគក្តី តែងលាសិក្ខាត្រឡប់មក កាន់ភេទថោកទាប

ជីវិតមទមត្តោ វា ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ
ហីនាយាវត្តតិ ។

ព្យាធិធម្មា ជរាធម្មា
អថោ មរណធម្មិនោ
យថា ធម្មា តថា សត្តា
ជិគុច្ឆន្តិ បុថុជ្ជនា ។
អហញ្ចេតំ ជិគុច្ឆេយ្យំ
ឯវំ ធម្មេសុ បាណិសុ
ន មេតំ បតិរូបស្ស
មម ឯវំ វិហារិនោ ។
សោហំ ឯវំ វិហរន្តោ
ញត្វា ធម្មំ និរូបធិំ
អារោគ្យេ យោព្វនស្មិញ្ច
ជីវិតស្មិញ្ច យោ មទោ
សព្វេ មទេ អភិភោស្មិ(១)
នេក្ខម្មំ ទដ្ឋុ ខេមតោ ។

១ ម. អភិភោស្មិ ។ នេក្ខម្មំ ទដ្ឋុ ខេមតំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុស្រវឹង ដោយសេចក្តីស្រវឹងព្រោះជីវិតក្តី រមែង
លាសិក្ខាហើយត្រឡប់មក កាន់ភេទដ៏ថោកទាប ។

ពួកបុថុជ្ជន មានព្យាធិជាធម្មតា មានជរាជាធម្មតា
មានមរណៈជាធម្មតា ធម្មតា(ខ្លួន)យ៉ាងណា ក៏ខ្ពើម
រអើមយ៉ាងនោះ នៃវត្ថុ (បុគ្គលដទៃ) ។ ប្រសិនបើ
តថាគត ខ្ពើមរអើមនូវធម្មតានោះ ក្នុងសត្វទាំងឡាយ
ដែលមានធម្មតា យ៉ាងនេះ សេចក្តីខ្ពើមរអើមនោះ
មិនសមគួរដល់តថាគត ដែលនៅយ៉ាងនេះទេ ។
កាលតថាគត កំពុងនៅ យ៉ាងនេះ បានដឹងនូវធម៌
ដែលមិនមានឧបធិ ក៏បានគ្របសង្កត់សេចក្តីស្រវឹង
ព្រោះមិនមានរោគ ព្រោះវ័យ ព្រោះជីវិតទាំងពួង
បាន ព្រោះឃើញនូវនេក្ខម្មដោយសេចក្តីក្សេម ។

តស្ស មេ អហុ ឧស្សាហោ
និព្វានំ អភិបស្សតោ
នាហំ ភព្វោ ឯតរហិ
កាមានិ បដិសេវិតុំ
អនិវត្តិ ភវិស្សាមិ
ព្រហ្មចរិយបរាយនោតិ ។

(៦១) តីណិមានិ ភិក្ខវេ អាធិបតេយ្យានិ ។ កតមានិ តីណិ ។ អត្តាធិបតេយ្យំ លោកាធិបតេយ្យំ ធម្មាធិបតេយ្យំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ អត្តាធិបតេយ្យំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អរញ្ញគតោ វា រុក្ខមូលគតោ វា សុញ្ញាគារគតោ វា ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ ន ខោ បនាហំ ចីវរហេតុ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជិតោ ន បិណ្ឌបាតហេតុ ន សេនាសនហេតុ ន ឥតិភវាភវហេតុ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជិតោ អបិច ខោម្ហិ ឱតិណ្ណោ ជាតិយា ជរាមរណេន (១) សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ

១ ម. ជាតិយា ជរាមរណេ ។

កាលតថាគតនោះ ឃើញច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ក៏កើត
ឧស្សាហ៍ តថាគតមិនគួរដើម្បីសេពនូវកាមទាំងឡាយ
ក្នុងកាលឥឡូវនេះទេ នឹងមិនត្រឡប់មកកាន់(កាម)វិញទេ
មានព្រហ្មចារ្យប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។

(៦១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាធិបតេយ្យ (ភាពជាធំ) នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ អាធិបតេយ្យ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺអត្តាធិបតេយ្យ ១ លោកាធិបតេយ្យ ១ ធម្មាធិបតេយ្យ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អត្តាធិបតេយ្យ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទៅកាន់ព្រៃក្តី ទៅកាន់គល់ឈើក្តី ទៅកាន់ផ្ទះស្ងាត់ក្តី រមែងពិចារណាឃើញច្បាស់យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញមិនមែនចេញចាកផ្ទះមកបួស ព្រោះហេតុតែចីវរទេ មិនមែនព្រោះហេតុតែបិណ្ឌបាតទេ មិនមែនព្រោះហេតុតែសេនាសនៈទេ មិនមែនចេញចាកផ្ទះមកបួស ព្រោះហេតុតែភពតូចភពធំ(១)ទេ ក៏តែអាត្មាអញជាបុគ្គលដែលជាតិ ជរា មរណៈ សោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ គ្របសង្កត់

១ សំដៅយករបស់ដែលថ្លៃថ្លាល្អៗនិងវត្ថុទាំងឡាយ ។ អដ្ឋកថា ។

ផុដ្ឋោ តិវណ្ណា ទុក្ខូបហតា អបរិយាទា ឥមស្ស
កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អន្តកិរិយា បញ្ញាយេថាតិ
អហោ វត្តេ បន យោនិសោ(១) កាមេ ឧបាយ
អកាសិ អនការិយំ បព្វជិតោ ពាលិសោ ច
កាមេ បរិយេសេយ្យ អតោ ច បាបិដ្ឋតរេ(២)
ន បេតំ អស្ស បតិរូបន្តិ ។ សោ ឥតិ បដិ-
សញ្ចិក្ខតិ អាទិ តេ បន មេ ភិយ្យោ ភវិស្សតិ
អសម្ពាធំ ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា បស្សទ្ធោ
កាយោ អសារទ្ធោ សមាហិតំ ចិត្តំ ឯកគ្គន្តិ ។
សោ អត្តានំយេវ អាធិបតេយ្យំ(៣) ករិត្វា អកុសលំ
បជហតិ កុសលំ ភាវេតិ សាវជ្ជំ បជហតិ
អនវជ្ជំ ភាវេតិ សុទ្ធំ អត្តានំ បរិហរតិ ។ ឥទំ
វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អត្តាធិបតេយ្យំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ
លោកាធិបតេយ្យំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អរញ្ញគតោ
វា រុក្ខមូលគតោ វា សុញ្ញាគារគតោ វា ឥតិ
បដិសញ្ចិក្ខតិ ន ខោ បនាហំ ចីវរហេតុ
អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជិតោ ន បិណ្ឌបាតហេតុ

១ ម. ឱរម្ភាគិ ភវិ ញាណ និស្សរំ ។ ២ ឥ. បាបិដ្ឋតរេ ។ ម. បាបិដ្ឋតរេ ។
៣ ម. អធិបតិំ ។

ត្រូវទុក្ខគ្របសង្កត់ មានទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ធ្វើដូចម្តេច គប្បីធ្វើ
បំផុតនៃកងទុក្ខទាំងអស់នេះ ឲ្យប្រាកដបាន ។ អាត្មាអញនោះ បាន
លះបង់កាមដែលខណៈហើយ ចេញចាកផ្ទះមកបួស គប្បីស្វែងរកនូវកាម
ដែលអាក្រក់ ឬអាក្រក់ក្រៃពេកជាងកាមទាំងនោះ ការនោះមិនសមគួរ
ដល់អាត្មាអញទេ ។ ភិក្ខុនោះ តែងពិចារណាដូច្នេះថា អាត្មាអញនឹង
ប្រារព្ធព្យាយាមមិនធ្លោយ នឹងប្រុងស្មារតី មិនឲ្យវង្វេងវង្វាន់ ឲ្យ
កាយ(១)ស្ងប់រម្ងាប់ មិនឲ្យក្រវល់ក្រវាយ ឲ្យចិត្តដំកល់ទាំងមានអារម្មណ៍
តែមួយ ។ ភិក្ខុនោះធ្វើខ្លួនឯងឲ្យជាធំជាអធិបតេយ្យហើយ រមែងលះបង់អកុសល
ចំរើនកុសល លះបង់អំពើដែលប្រកបដោយទោស ចំរើនតែអំពើដែល
មិនមានទោស គ្រប់គ្រងខ្លួនឲ្យស្អាត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
អត្តាធិបតេយ្យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកាធិបតេយ្យ តើដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទៅកាន់ព្រៃក្តី ទៅកាន់គល់ឈើក្តី
ទៅកាន់ផ្ទះស្ងាត់ក្តី រមែងពិចារណាដូច្នេះថា អាត្មាអញមិនមែនចេញចាក
ផ្ទះមកបួស ព្រោះហេតុតែចីវរ មិនមែនព្រោះហេតុតែបិណ្ឌបាតទេ

១ សំដៅយកទាំងនាមកាយទាំងរូបកាយ ។ អដ្ឋកថា ។

ន សេនាសនហេតុ ន ឥតិភវាភវហេតុ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជិតោ អបិច ខោម្ហិ ឱតិណ្ណោ ជាតិយា ជរាមរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ ទុក្ខោតិណ្ណោ ទុក្ខបរេតោ អប្បេវនាម ឥមស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អន្តកិរិយា បញ្ញាយេថាតិ ។ អហញ្ចេវ ខោ បន ឥមំ បព្វជិតោ សមានោ កាមវិតក្កំ ច វិតក្កេយ្យំ ព្យាបាទវិតក្កំ ច វិតក្កេយ្យំ វិហឹសាវិតក្កំ ច វិតក្កេយ្យំ មហា ខោ បនាយំ លោកសន្និវាសោ មហន្តស្មឹ ខោ បន លោកសន្និវាសេ សន្តិ សមណព្រាហ្មណា ឥទ្ធិមន្តោ ទិព្វចក្ខុកា បរចិត្តវិទុនោ តេ ទូរតោបិ បស្សន្តិ អាសន្នាបិ ន ទិស្សន្តិ ចេតសាបិ ចិត្តំ បជានន្តិ តេបិ មំ ជានេយ្យុំ បស្សថ ភោ ឥមំ កុលបុត្តំ សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជិតោ សមានោ វោកិណ្ណោ វិហរតិ បាបកេហិ អកុសលេហិ ធម្មេហីតិ ។

មិនមែនព្រោះហេតុតែសេនាសនៈទេ មិនមែនចេញចាកផ្ទះមកបួសព្រោះហេតុតែភពតូចភពធំទេ ក៏អាត្មាអញ ជាបុគ្គលដែលជាតិ ជរា មរណៈ សោក សេចក្ដីខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស សេចក្ដីចង្អៀតចង្អល់គ្របសង្កត់ ត្រូវទុក្ខគ្របសង្កត់ មានសេចក្ដីទុក្ខប្រាកដក្នុងទៅតាមទុក ធ្វើម្ដេចហ្ន៎ នឹងធ្វើនូវទីបំផុតនៃកងទុក្ខទាំងអស់នេះ ឲ្យប្រាកដបាន ។ អាត្មាអញ បួសយ៉ាងនេះហើយ ត្រិះរិះកាមវិតក្កៈក្ដី ត្រិះរិះព្យាបាទវិតក្កៈក្ដី ត្រិះរិះវិហឹសាវិតក្កៈក្ដី លោកសន្និវាសនេះធំណាស់ ក្នុងលោកសន្និវាសដ៏ធំ ក៏មានពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកមានឫទ្ធិ មានទិព្វចក្ខុ ដឹងចិត្តបុគ្គលដទៃ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ រមែងឃើញអំពីចម្ងាយ ទោះនៅជិតក៏មិនប្រាកដ រមែងដឹងច្បាស់នូវចិត្តដោយចិត្ត ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ គប្បីដឹងនូវអាត្មាអញយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន សូមអ្នកមើលកុលបុត្រនេះចេញចាកផ្ទះមកបួសដោយសទ្ធាហើយ នៅច្រឡូកច្រឡំ ដោយអកុសលធម៌ដ៏លាមក ។

ទេវតាបិ ខោ សន្តិ(១) ឥទ្ធិមន្តិនិយោ ទិព្វចក្ខុកា បរចិត្តវិទុនិយោ តា ទូរតោបិ បស្សន្តិ អាសន្នាបិ ន ទិស្សន្តិ ចេតសាបិ ចិត្តំ ជានន្តិ តាបិ មំ ឯវំ ជានេយ្យុំ បស្សថ ភោ ឥមំ កុលបុត្តំ សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជិតោ សមានោ វោកិណ្ណោ វិហរតិ បាបកេហិ អកុសលេហិ ធម្មេហីតិ ។ សោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ អារទ្ធំ ខោ បន មេ វីរិយំ ភវិស្សតិ អសល្លីនំ ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា បស្សទ្ធោ កាយោ អសារទ្ធោ(២) សមាហិតំ ចិត្តំ ឯកគ្គន្តិ ។ សោ លោកំយេវ អាធិបតេយ្យំ ករិត្វា អកុសលំ បជហតិ កុសលំ ភាវេតិ សាវជ្ជំ បជហតិ អនវជ្ជំ ភាវេតិ សុទ្ធំ អត្តានំ បរិហរតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ លោកាធិបតេយ្យំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ ធម្មាធិបតេយ្យំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ

១ ម. ទេវតាបិ ខោ សន្តិ ។ ២ ម. អសារទ្ធោ ហោតិ ។

ម្យ៉ាងទៀត ពួកទេវតាដែលមានឫទ្ធិ មានទិព្វចក្ខុ ដឹងចិត្តបុគ្គលដទៃ ពួកទេវតាទាំងនោះ តែងឃើញអំពីចម្ងាយ ទោះនៅជិតក៏មិនប្រាកដ ហើយដឹងនូវចិត្តដោយចិត្ត ពួកទេវតាទាំងនោះ គប្បីដឹងនូវអាត្មាអញយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន សូមអ្នកមើលកុលបុត្រនេះ ចេញចាកផ្ទះចូលបួសដោយសទ្ធាហើយ នៅតែប្រព្រឹត្តច្របល់ ដោយពួកធម៌ជាអកុសលដ៏លាមក ។ ភិក្ខុនោះពិចារណាដូច្នេះថា អាត្មាអញនឹងប្រារព្ធព្យាយាម មិនឲ្យធូរថយ នឹងប្រុងស្មារតី មិនឲ្យភ្លេចភ្លាំង ឲ្យកាយស្ងប់រម្ងាប់ មិនឲ្យធូរថយ ឲ្យចិត្តដំកល់មាំ មានអារម្មណ៍តែមួយ ។ លុះភិក្ខុនោះធ្វើលោកឲ្យជាអធិបតេយ្យហើយ ក៏លះបង់អកុសល ចំរើនកុសល លះបង់នូវធម៌ដែលប្រកបដោយទោស ចំរើននូវធម៌ដែលមិនមានទោស រក្សាខ្លួនឲ្យស្អាត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា លោកាធិបតេយ្យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មាធិបតេយ្យ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ

អរញ្ញគតោ វា រុក្ខមូលគតោ វា សុញ្ញាគារគតោ វា ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ ន ខោ អហំ ចីវរហេតុ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជិតោ ន បិណ្ឌបាតហេតុ ន សេនាសនហេតុ ន ឥតិភវាភវហេតុ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជិតោ អបិច ខោម្ហិ ឱតិណ្ណោ ជាតិយា ជរាមរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ ទុក្ខោ-តិណ្ណោ ទុក្ខបរេតោ អប្បេវនាម ឥមស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អន្តកិរិយា បញ្ញាយេថាតិ ។ ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ សន្ទិដ្ឋិកោ អកាលិកោ ឯហិបស្សិកោ ឱបនយិកោ បច្ចត្តំ វេទិតព្វោ វិញ្ញូហីតិ ។ សត្ថុ ខោ បន(១) សព្រហ្មចារី ជានំ បស្សំ វិហរន្តិ ។ អហញ្ចេវ ខោ បន ឯវំ ស្វាក្ខាតេ ធម្មវិនយេ បព្វជិតោ សមានោ កុសីតោ វិហរេយ្យំ បមត្តោ ច នេតំ បតិរូបន្តិ ។

---

១ ម. សត្ថា [illegible] ។

នៅក្នុងព្រៃក្តី នៅជិតគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី តែងពិចារណាដូច្នេះថា អាត្មាអញមិនមែនចេញចាកផ្ទះមកបួស ព្រោះហេតុតែចីវរទេ មិនមែនព្រោះហេតុតែបិណ្ឌបាតទេ មិនមែនព្រោះហេតុតែសេនាសនៈទេ មិនមែនចេញចាកផ្ទះមកបួស ព្រោះហេតុតែភពតូចភពធំទេ ពិតណាស់អាត្មាអញជាបុគ្គលដែលជាតិ ជរា មរណៈ សោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ គ្របសង្កត់ ត្រូវទុក្ខគ្របសង្កត់ មានទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ធ្វើនូវទីបំផុតនៃកងទុក្ខទាំងអស់នេះឲ្យប្រាកដបាន ។ ធម៌ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ល្អហើយ ជាធម៌ដែលអរិយបុគ្គលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ឲ្យផលមិនរង់ចាំកាល គួរនឹងហៅបុគ្គលដទៃឲ្យមកមើលបាន គួរបង្អោនចូលមកទុកក្នុងខ្លួន ជាធម៌ដែលវិញ្ញូជនគប្បីដឹងច្បាស់ចំពោះខ្លួន ។ ទាំងសព្រហ្មចារីបុគ្គលដឹងឃើញនៅ ។ អាត្មាអញបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងល្អហើយ យ៉ាងនេះត្រូវឡើងនៅជាអ្នកខ្ជិលច្រអូសប្រហែស ហេតុនោះមិនសមគួរទេ

សោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ អារទ្ធំ ខោ បន មេ វីរិយំ ភវិស្សតិ អសល្លីនំ ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា(១) បស្សទ្ធោ កាយោ អសារទ្ធោ សមាហិតំ ចិត្តំ ឯកគ្គន្តិ ។ សោ ធម្មំយេវ អាធិបតេយ្យំ ករិត្វា អកុសលំ បជហតិ កុសលំ ភាវេតិ សាវជ្ជំ បជហតិ អនវជ្ជំ ភាវេតិ សុទ្ធំ អត្តានំ បរិហរតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ធម្មាធិបតេយ្យំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ អាធិបតេយ្យានីតិ ។

នត្ថិ លោកេ រហោ នាម
បាបកម្មំ បកុព្វតោ(២)
អត្តា តេ បុរិស(៣) ជានាតិ
សច្ចំ វា យទិ វា មុសា
កល្យាណំ វត ភោ សក្ខិ
អត្តានំ អតិមញ្ញសិ
យោ សន្តំ អត្តនិ បាបំ
អត្តានំ បរិគូហសិ

---

១ ម. អសម្មុដ្ឋា ។ ២ ម. បកុព្វតោ ។ ៣ ម. តេ បុរិ ។

ភិក្ខុនោះតែងពិចារណាឃើញដូច្នេះថា អាត្មាអញនឹងប្រារព្ធព្យាយាម មិនឱ្យធូរថយ តំកល់ស្មារតី មិនឱ្យភ្លេចភ្លាំង ឱ្យកាយស្ងប់រម្ងាប់ មិនឱ្យរសាប់រសល់ ឱ្យចិត្តតំកល់មាំ មានអារម្មណ៍តែមួយ ។ ភិក្ខុនោះ ប្រារព្ធនូវធម៌នោះឯងឱ្យជាអធិបតេយ្យ ហើយលះបង់អកុសល ចំរើនតែកុសល លះបង់អំពើប្រកបដោយទោស ចំរើនអំពើដែលមិនមានទោស រក្សាខ្លួនឱ្យស្អាត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម្មាធិបតេយ្យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អធិបតេយ្យមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

ធម្មតាបុគ្គលអ្នកធ្វើអំពើអាក្រក់ គ្មានក្នុងលោក មិនដែល
កំបាំងទេ ម្នាលបុរស ខ្លួនអ្នកឯង រមែងដឹងនូវពាក្យពិតក្ដី
មិនពិត (ក្ដី) ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន អ្នកឯងជាសាក្សី
ចំពោះខ្លួនល្អណាស់ អ្នកឯងមើលងាយខ្លួនឯង បើអ្នកឯង
បិទបាំងនូវអំពើអាក្រក់ ដែលមានក្នុងខ្លួនរបស់ខ្លួនហើយ

បស្សន្តិ ទេវា ច តថាគតា ច
លោកស្មឹ ពាលំ វិសមំ ចរន្តំ
តស្មា ហិ អត្តាធិបកោ(១) សតោ ចរេ
លោកាធិបោ ច និបកោ ច ឈាយី
ធម្មាធិបោ ច អនុធម្មចារី
ន ហីយតិ សច្ចបរក្កមោ មុនិ
បសយ្ហ មារំ អភិភុយ្យ អន្តកំ
យោ ច ផុសី ជាតិក្ខយំ បធានវា
សោ តាទិសោ លោកវិទូ សុមេធោ
សព្វេសុ ធម្មេសុ អតម្មយោ មុនីតិ ។

ទេវទូតវគ្គោ ចតុត្ថោ ។

តស្សុទ្ទានំ

ព្រហ្មា អានន្ទសារីបុត្តោ
និទានំ ហត្ថកេន ច
ទូតា ទុវេ ច រាជានោ
សុខុមាលោ អធិបតេយ្យេន តេទ

១ ម. អត្តាធិបតេយ្យោ ច ។

ទេវតាទាំងឡាយនឹងព្រះតថាគតទាំងឡាយ រមែងឃើញបុគ្គលពាល ដែលប្រព្រឹត្តខុសក្នុងលោក ហេតុនោះបុគ្គល ត្រូវមានខ្លួនជាធំ ប្រកបដោយស្មារតីប្រព្រឹត្តផង មានលោកជាធំ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាចាស់ មានឈានផង មានធម៌ជាធំជាអ្នកប្រព្រឹត្តតាមធម៌ផង ជាអ្នកប្រាជ្ញមានព្យាយាមទៀងត្រង់ រមែងមិនសាបសូន្យ បុគ្គលណា មានព្យាយាមគ្របសង្កត់មារជាអ្នកបំផ្លាញ រមែងសម្រេចនូវព្រះនិព្វានជាទីអស់ទៅនៃជាតិ បុគ្គលបែបនោះ ជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវលោក មានប្រាជ្ញាល្អ ជាអ្នកប្រាជ្ញ មិនមានចំណង់ ក្នុងធម៌ទាំងអស់ ។

ចប់ ទេវទូតវគ្គទី ៤ ។

ឧទ្ទាននៃទេវទូតវគ្គនោះគឺ

មានរឿងជាព្រហ្ម ១ សូត្រ រឿងព្រះអានន្ទ ១ សូត្រ
រឿងព្រះសារីបុត្រ ១ សូត្រ ហេតុនៃកម្ម ១ សូត្រ
ហត្ថក ១ សូត្រ ទេវទូត ១ សូត្រ ទេវរាជ ២ សូត្រ
ភោគសម្បត្តិជាទីសុខ ១ សូត្រ អធិបតេយ្យ ១ សូត្រ ។

(៤២) តិណ្ណំ ភិក្ខវេ សម្មុខីភាវា សទ្ធោ កុលបុត្តោ ពហុំ បុញ្ញំ បសវតិ ។ កតមេសំ តិណ្ណំ ។ សទ្ធាយ ភិក្ខវេ សម្មុខីភាវា សទ្ធោ កុលបុត្តោ ពហុំ បុញ្ញំ បសវតិ ។ ទេយ្យធម្មស្ស ភិក្ខវេ សម្មុខីភាវា សទ្ធោ កុលបុត្តោ ពហុំ បុញ្ញំ បសវតិ ។ ទក្ខិណេយ្យានំ ភិក្ខវេ សម្មុខីភាវា សទ្ធោ កុលបុត្តោ ពហុំ បុញ្ញំ បសវតិ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខវេ តិណ្ណំ សម្មុខីភាវា សទ្ធោ កុលបុត្តោ ពហុំ បុញ្ញំ បសវតីតិ ។

(៤៣) តីហិ ភិក្ខវេ ឋានេហិ សទ្ធោ បសន្នោ វេទិតព្វោ ។ កតមេហិ តីហិ ។ សីលវន្តានំ ទស្សនកាមោ ហោតិ សទ្ធម្មំ សោតុកាមោ ហោតិ វិគតមលមច្ឆេរេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ មុត្តចាគោ បយតបាណិ វោស្សគ្គរតោ យាចយោគោ ទានសំវិភាគរតោ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ឋានេហិ សទ្ធោ បសន្នោ វេទិតព្វោតិ ។

(៤២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្រមានសទ្ធា រមែងបានបុណ្យច្រើន ព្រោះមានរបស់ ៣ ក្នុងទីចំពោះមុខ ។ របស់ ៣ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្រមានសទ្ធា រមែងបានបុណ្យច្រើន ព្រោះមានសទ្ធាក្នុងទីចំពោះមុខ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្រមានសទ្ធា រមែងបានបុណ្យច្រើន ព្រោះមានទេយ្យធម៌ក្នុងទីចំពោះមុខ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្រមានសទ្ធា រមែងបានបុណ្យច្រើន ព្រោះមានទក្ខិណេយ្យបុគ្គលក្នុងទីចំពោះមុខ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្រមានសទ្ធា តែងបានបុណ្យច្រើន ព្រោះមានរបស់ ៣ នេះឯងក្នុងទីចំពោះមុខ ។

(៤៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសទ្ធាជ្រះថ្លា បណ្ឌិតគប្បីដឹងដោយហេតុ ៣ យ៉ាង ។ ហេតុ ៣ យ៉ាងដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលនោះ ចង់ឃើញបុគ្គលមានសីល ១ ចង់ស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ១ មានចិត្តប្រាសចាកសេចក្តីកំណាញ់ជាមន្ទិល នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មានការលះបង់ហើយ មានដៃលាងហើយ ត្រេកអរក្នុងការលះ ជាអ្នកគួរដល់សូម ជាអ្នកត្រេកអរក្នុងការឲ្យ ទានក្នុងការចែករំលែក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសទ្ធាជ្រះថ្លា បណ្ឌិតគប្បីដឹងដោយហេតុ ៣ យ៉ាងនេះ ។

ទស្សនកាមោ សីលវតំ
សទ្ធម្មំ សោតុមិច្ឆតិ
វិនេយ្យ មច្ឆេរមលំ
ស វេ សទ្ធោតិ វុច្ចតីតិ ។

[៦៦] តយោ ភិក្ខវេ អត្ថវសេ សម្បស្សមានេន អលមេវ បរេសំ ធម្មំ ទេសេតុំ ។ កតមេ តយោ ។ យោ ធម្មំ ទេសេតិ សោ អត្ថប្បដិសំវេទី ច ហោតិ ធម្មប្បដិសំវេទី ច ។ យោ ធម្មំ សុណាតិ សោ អត្ថប្បដិសំវេទី ច ហោតិ ធម្មប្បដិសំវេទី ច ។ យោ ចេវ ធម្មំ ទេសេតិ យោ ច ធម្មំ សុណាតិ ឧភោ អត្ថប្បដិសំវេទិនោ ច ហោន្តិ ធម្មប្បដិសំវេទិនោ ច ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ អត្ថវសេ សម្បស្សមានេន អលមេវ បរេសំ ធម្មំ ទេសេតុន្តិ ។

[៦៧] តីហិ ភិក្ខវេ ឋានេហិ កថា បវត្តិនី ហោតិ ។ កតមេហិ តីហិ ។ យោ ធម្មំ ទេសេតិ សោ

បុគ្គលណា ចង់ឃើញពួកបុគ្គលមានសីល ចង់ស្តាប់
ព្រះសទ្ធម្ម កំចាត់បង់នូវមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់
បុគ្គលនោះឯងហៅថា អ្នកមានសទ្ធា ។

(៦៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលឃើញអំណាចប្រយោជន៍ ៣ យ៉ាង ទើបគួរសំដែងធម៌ដល់បុគ្គលដទៃ ។ អំណាចប្រយោជន៍ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលអ្នកសំដែងធម៌នោះជាអ្នកយល់អដ្ឋកថា ជាអ្នកយល់បាលី ១ បុគ្គលអ្នកស្តាប់ធម៌នោះ ជាអ្នកយល់អដ្ឋកថា ជាអ្នកយល់បាលី ១ បុគ្គលអ្នកសំដែងធម៌ និងបុគ្គលអ្នកស្តាប់ធម៌ ទាំងពីរនាក់ ជាអ្នកយល់អដ្ឋកថា ជាអ្នកយល់បាលី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលឃើញអំណាចប្រយោជន៍ ៣ យ៉ាងនេះឯង ទើបគួរសំដែងធម៌ដល់បុគ្គលដទៃបាន ។

(៦៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំដីដែលប្រព្រឹត្តទៅស្រួល ដោយហេតុ ៣ យ៉ាង ។ ហេតុ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលអ្នកសំដែងធម៌

អត្ថប្បដិសំវេទី ច ហោតិ ធម្មប្បដិសំវេទី ច យោ ធម្មំ សុណាតិ សោ អត្ថប្បដិសំវេទី ច ហោតិ ធម្មប្បដិសំវេទី ច យោ ចេវ ធម្មំ ទេសេតិ យោ ច ធម្មំ សុណាតិ ឧភោ អត្ថប្បដិសំវេទិនោ ច ហោន្តិ ធម្មប្បដិសំវេទិនោ ច ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ឋានេហិ កថា បវត្តិនី ហោតីតិ ។

(៤៥) តីណិមានិ ភិក្ខវេ បណ្ឌិតបញ្ញត្តានិ សប្បុរិសបញ្ញត្តានិ ។ កតមានិ តីណិ ។ ទានំ ភិក្ខវេ បណ្ឌិតបញ្ញត្តំ សប្បុរិសបញ្ញត្តំ បព្វជ្ជា ភិក្ខវេ បណ្ឌិតបញ្ញត្តា សប្បុរិសបញ្ញត្តា មាតាបិតូនំ ភិក្ខវេ ឧបដ្ឋានំ បណ្ឌិតបញ្ញត្តំ សប្បុរិសបញ្ញត្តំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ បណ្ឌិតបញ្ញត្តានិ សប្បុរិសបញ្ញត្តានីតិ ។

ព្រោះយល់អត្ថផងព្រោះយល់ធម៌ផង បុគ្គលអ្នកស្តាប់ធម៌នោះ ព្រោះយល់អត្ថផង ព្រោះយល់ធម៌ផង បុគ្គលអ្នកសំដែងធម៌ក្តី បុគ្គលអ្នកស្តាប់ធម៌ក្តី ទាំងពីរនាក់ ជាអ្នកយល់អត្ថផង ព្រោះយល់ធម៌ផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំដីដែលប្រព្រឹត្តទៅស្រួល ដោយហេតុ៣យ៉ាងនេះឯង ។

(៤៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុ៣យ៉ាងនេះ ដែលបណ្ឌិតបញ្ញត្តហើយ ដែលសប្បុរសបញ្ញត្តហើយ ។ ហេតុ៣យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទានជាគុណជាត ដែលបណ្ឌិតបញ្ញត្តហើយ ដែលសប្បុរសបញ្ញត្តហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បព្វជ្ជាជាគុណជាតិ ដែលបណ្ឌិតបញ្ញត្តហើយ ដែលសប្បុរសបញ្ញត្តហើយ ។ មាតាបិតុបដ្ឋាន (ការបម្រើមាតាបិតា) ជាគុណជាត ដែលបណ្ឌិតបញ្ញត្តហើយ ដែលសប្បុរសបញ្ញត្តហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុ៣យ៉ាងនេះឯង ជាគុណជាតដែលបណ្ឌិតបញ្ញត្តហើយ ដែលសប្បុរសបញ្ញត្តហើយ ។

សត្តិ តាលំ ឧបញ្ញត្តិ
អហឹសា សញ្ញតោ ធីរោ
មាតាបិតុឧបដ្ឋានំ
សន្តានំ ព្រហ្មចារិនំ
សតំ ឯតានិ ឋានានិ
យានិ សេវេថ បណ្ឌិតោ
អរិយោ ទស្សនសម្បន្នោ
ស លោកំ ភជតេ សិវន្តិ

(៤៧) យំ ភិក្ខវេ សីលវន្តា បព្វជិតា គាមំ វា និគមំ វា ឧបនិស្សាយ វិហរន្តិ តត្ថ មនុស្សា តីហិ ឋានេហិ ពហុំ បុញ្ញំ បសវន្តិ ។ កតមេហិ តីហិ ។ កាយេន វាចាយ មនសា ។ យំ ភិក្ខវេ សីលវន្តា បព្វជិតា គាមំ វា និគមំ វា ឧបនិស្សាយ វិហរន្តិ តត្ថ មនុស្សា ឥមេហិ តីហិ ឋានេហិ ពហុំ បុញ្ញំ បសវន្តីតិ ។

មានជាគុណជាត ដែលពួកសប្បុរសបញ្ញត្តហើយ ការមិនបៀតបៀន ការសង្រួម ការទូន្មានខ្លួនជាគុណជាត ដែលសប្បុរសបញ្ញត្តហើយ ការបម្រើមាតាបិតា ជាគុណជាត ដែលសប្បុរសបញ្ញត្តហើយ បណ្ឌិតជាអ្នកប្រសើរ ប្រកបដោយសេចក្ដីយល់ឃើញ គួរប្រតិបត្តិនូវហេតុ របស់សប្បុរស ជាអ្នកស្ងប់ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ បណ្ឌិតនោះ រមែងទៅកាន់លោកជាទីក្សេម ។

(៤៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកបព្វជិតជាអ្នកមានសីល ចូលទៅនៅអាស្រ័យស្រុកឬនិគមណា ពួកមនុស្សក្នុងស្រុកឬនិគមនោះ រមែងបានបុណ្យច្រើន ដោយហេតុ ៣ ប្រការ ។ ហេតុ ៣ ប្រការ តើដូចម្ដេច ។ គឺកាយ ១ វាចា ១ ចិត្ត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកបព្វជិតជាអ្នកមានសីល ចូលទៅនៅអាស្រ័យស្រុកឬនិគមណា ពួកមនុស្សក្នុងស្រុកឬនិគមនោះ រមែងបានបុណ្យច្រើន ដោយហេតុ ៣ ប្រការនេះ ។

[៤៧] តីណិមានិ ភិក្ខវេ សង្ខតស្ស សង្ខតលក្ខណានិ ។ កតមានិ តីណិ ។ ឧប្បាទោ បញ្ញាយតិ វយោ បញ្ញាយតិ ឋិតស្ស អញ្ញថត្តំ បញ្ញាយតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ សង្ខតស្ស សង្ខតលក្ខណានីតិ ។

[៤៨] តីណិមានិ ភិក្ខវេ អសង្ខតស្ស អសង្ខតលក្ខណានិ ។ កតមានិ តីណិ ។ ន ឧប្បាទោ បញ្ញាយតិ ន វយោ បញ្ញាយតិ ន ឋិតស្ស អញ្ញថត្តំ បញ្ញាយតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ អសង្ខតស្ស អសង្ខតលក្ខណានីតិ ។

[៤៩] ហិមវន្តំ ភិក្ខវេ បព្វតរាជំ និស្សាយ មហាសាលា តីហិ វឌ្ឍីហិ វឌ្ឍន្តិ ។ កតមាហិ តីហិ ។ សាខាបត្តបលាសេន វឌ្ឍន្តិ តចបបដិកាយ វឌ្ឍន្តិ ផេគ្គុសារេន វឌ្ឍន្តិ ។

[៤៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខតលក្ខណៈ(១) របស់សង្ខតធម៌(២)នេះ មាន ៣ យ៉ាង ។ សង្ខតលក្ខណៈ ៣ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ គឺការកើត ឡើងប្រាកដ ១ ការបែកធ្លាយ ឡើងប្រាកដ ១ ការប្រែប្រួលនៃសភាវៈ ដែលតាំងនៅ ឡើងប្រាកដ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសង្ខតលក្ខណៈរបស់សង្ខតធម៌ទាំង ៣ យ៉ាង ។

[៤៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសង្ខតលក្ខណៈ នៃអសង្ខតធម៌នេះ មាន ៣ យ៉ាង ។ អសង្ខតលក្ខណៈ ៣ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ គឺការកើត មិនប្រាកដ ១ ការបែកធ្លាយ មិនប្រាកដ ១ ការប្រែប្រួលនៃសភាវៈ ដែលតាំងនៅ មិនប្រាកដ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាអសង្ខតលក្ខណៈ របស់អសង្ខតធម៌ទាំង ៣ យ៉ាង ។

[៤៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឈើធំៗអាស្រ័យស្តេចភ្នំហេមវន្ត រមែងចំរើនដោយសេចក្តីចំរើន ៣ យ៉ាង ។ សេចក្តីចំរើន ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺចំរើនដោយមែកស្លឹកនិងត្រួយ ១ ចំរើនដោយសម្បកនិងក្រមរ ១ ចំរើនដោយស្រាយនិងខ្លឹម ១ ។

១-២ របស់ដែលបច្ច័យប្រជុំតាក់តែងឡើង រមែងមាន ៣ យ៉ាង ។ អដ្ឋកថា ។

ហិមវន្តំ ភិក្ខវេ បព្វតរាជំ និស្សាយ មហាសាលា បញ្ចហិ វឌ្ឍីហិ វឌ្ឍន្តិ ។ ឯវមេវំ ខោ ភិក្ខវេ សទ្ធំ កុលបតឹ និស្សាយ អន្តោជនោ បញ្ចហិ វឌ្ឍីហិ វឌ្ឍតិ ។ កតមាហិ បញ្ចហិ ។ សទ្ធាយ វឌ្ឍតិ សីលេន វឌ្ឍតិ បញ្ញាយ វឌ្ឍតិ ។ សទ្ធំ ភិក្ខវេ កុលបតឹ និស្សាយ អន្តោជនោ ឥមាហិ បញ្ចហិ វឌ្ឍីហិ វឌ្ឍតីតិ ។

យថាបិ បព្វតោ សេលោ
អរញ្ញស្មឹ ព្រហាវនេ
តំ រុក្ខា ឧបនិស្សាយ
វឌ្ឍន្តេ តេ វនប្បតី
តថេវ សីលសម្បន្នំ
សទ្ធំ កុលបតឹ ឥធ
ឧបនិស្សាយ វឌ្ឍន្តិ
បុត្តទារា ច ពន្ធវា
អមច្ចា ញាតិសង្ឃា ច
យេ ចស្ស អនុជីវិនោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឈើធំអាស្រ័យស្តេចភ្នំឈ្មោះហិមវន្ត តែងចំរើនដោយសេចក្តីចំរើន ៣ យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជនខាងក្នុង អាស្រ័យម្ចាស់ត្រកូល ដែលមានសទ្ធា តែងចំរើនដោយសេចក្តីចំរើន ៣ យ៉ាង ។ ការចំរើន ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺចំរើនដោយសទ្ធា ១ ចំរើនដោយសីល ១ ចំរើនដោយបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជនខាងក្នុង អាស្រ័យម្ចាស់ត្រកូល ដែលមានសទ្ធា តែងចំរើនដោយសេចក្តីចំរើន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

ភ្នំតាំងនៅដោយថ្ម ពួកឈើជាឡើងក្នុងព្រៃ តែងចំរើន
ព្រោះអាស្រ័យភ្នំនោះ ក្នុងព្រៃធំជាអរញ្ញស្ថានយ៉ាងណាមិញ
កូនប្រពន្ធផង ផៅពង្សផង ពួកអមាត្យផង ពួកញាតិផង
ពួកជនដែលរស់នៅ ដោយអាស្រ័យនោះផង តែងចំរើន
ព្រោះអាស្រ័យម្ចាស់ត្រកូល ដែលបរិបូណ៌ដោយសីល

តស្ស សីលវតោ សីលំ
ជាតំ សុចរិតំ ច
បស្សមានានុគាមិនំ
យេ ភវន្តិ វិចក្ខណា[១]
ឥធ ធម្មំ ចរិត្វាន
មគ្គំ សុគតិគាមិនំ
នន្ទិនោ ទេវលោកស្មឹ
មោទន្តិ កាមកាមិនោតិ ។

(៥១) តីហិ ភិក្ខវេ ឋានេហិ អាតប្បំ ករណីយំ ។ កតមេហិ តីហិ ។ អនុប្បន្នានំ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អនុប្បាទាយ អាតប្បំ ករណីយំ អនុប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឧប្បាទាយ អាតប្បំ ករណីយំ ឧប្បន្នានំ សារីរិកានំ វេទនានំ ទុក្ខានំ តិព្វានំ ខរានំ កដុកានំ អសាតានំ អមនាបានំ បាណហរានំ អធិវាសនាយ

១ ម. អក្ខន្តិ វិចក្ខណា ។

បានសួគ៌ គឺទេវលោកនេះក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ជនទាំងនោះឃើញសីលផង ចាគៈផង សុចរិតផង របស់ម្ចាស់ត្រកូលដែលមានសីលនោះហើយ រមែងប្រព្រឹត្តតាមពួកជនអ្នកមានប្រាជ្ញាណាមួយនោះ លុះប្រព្រឹត្តធម៌ ដែលជាផ្លូវទៅកាន់សុគតិក្នុងលោកនេះ ហើយជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងកាម មានសេចក្តីត្រេកអរ រមែងរីករាយ ក្នុងទេវលោក ។

(៥១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីធ្វើព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដោយហេតុ ៣ យ៉ាង ។ ហេតុ ៣ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺភិក្ខុគប្បីធ្វើព្យាយាម ដើម្បីញុំាងអកុសលធម៌លាមក ដែលមិនទាន់កើតឡើង មិនឲ្យកើតឡើងបាន ១ គប្បីធ្វើព្យាយាម ដើម្បីញុំាងកុសលធម៌ ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងបាន ១ គប្បីធ្វើព្យាយាម ដើម្បីអត់សង្កត់នូវវេទនាជាទុក្ខក្នុងសរីរៈដែលកើតឡើងហើយ ដ៏ក្លាខ្លាំងដោយលំបាក ក្តៅក្រហល់ក្រហាយ មិនឆ្ងាញ់ មិនគាប់ចិត្ត ជាវេទនាល្មមផ្តាច់ជីវិត ១

អាតប្បំ ករោតិ(១) យតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អនុប្បន្នានំ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អនុប្បាទាយ អាតប្បំ ករោតិ អនុប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឧប្បាទាយ អាតប្បំ ករោតិ ឧប្បន្នានំ សារីរិកានំ វេទនានំ ទុក្ខានំ តិព្វានំ ខរានំ កដុកានំ អសាតានំ អមនាបានំ បាណហរានំ អធិវាសនាយ អាតប្បំ ករោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អាតាបី និបកោ សតោ សម្មា ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយាយាតិ ។

(៥២) តីហិ ភិក្ខវេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ មហាចោរោ សន្ធិម្បិ ឆិន្ទតិ និល្លោបម្បិ ហរតិ ឯកាគារិកម្បិ ករោតិ បរិបន្ថេបិ តិដ្ឋតិ ។ កតមេហិ តីហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ មហាចោរោ វិសមនិស្សិតោ ច ហោតិ គហននិស្សិតោ ច ហោតិ ពលវនិស្សិតោ ច ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ មហាចោរោ វិសមនិស្សិតោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ មហាចោរោ នទីវិទុគ្គំ វា និស្សិតោ ហោតិ បព្វតវិសមំ វា ។

១ ឱ. ម. ឯត្ថន្តរេ តីហិ ភិក្ខវេ ឋានេហិ អាតប្បំ ករណីយន្តិ ទិស្សតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាភិក្ខុធ្វើព្យាយាម ដើម្បីញុំាងអកុសលធម៌ដ៏លាមក ដែលមិនទាន់កើតឡើងមិនឲ្យកើតឡើងបាន ធ្វើព្យាយាម ដើម្បីញុំាងកុសលធម៌ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងបាន ធ្វើព្យាយាមអត់សង្កត់នូវវេទនា ជាទុក្ខក្នុងសរីរៈដែលកើតឡើងហើយ ដ៏ខ្លាំងក្លៀវក្លា ក្រហល់ក្រហាយ មិនឆ្ងាញ់ មិនគាប់ចិត្ត ជាវេទនាគួរផ្តាច់បង់នូវជីវិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឈ្មោះថា មានព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស មានបញ្ញា មានស្មារតី ដើម្បីធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខដោយប្រពៃបាន ។

(៥២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាចោរដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ រមែងកាត់នូវទីតផ្ទះខ្លះ ប្លន់ខ្លះ ប្លន់ផ្ទះមួយខ្នង ចាំស្ទាក់ក្នុងផ្លូវខ្លះ ។ អង្គ ៣ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាចោរ ក្នុងលោកនេះ អាស្រ័យទីដែលមិនរាបស្មើ១ អាស្រ័យព្រៃញឹកស្បាត១ អាស្រ័យអ្នកមានអំណាច១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាចោរអាស្រ័យទីដែលមិនរាបស្មើ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាចោរក្នុងលោកនេះ អាស្រ័យទីជាច្រាំងនៃស្ទឹងខ្លះ អាស្រ័យភ្នំមិនរាបស្មើខ្លះ ។

ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ មហាចោរោ វិសមនិស្សិតោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ មហាចោរោ គហននិស្សិតោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ មហាចោរោ តិណគហនំ វា និស្សិតោ ហោតិ រុក្ខគហនំ វា រោធំ វា(១) មហាវនសណ្ឌំ វា ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ មហាចោរោ គហននិស្សិតោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ មហាចោរោ ពលវនិស្សិតោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ មហាចោរោ រាជានំ វា រាជមហាមត្តានំ វា និស្សិតោ ហោតិ តស្ស ឯវំ ហោតិ សចេ មំ កោចិ កិញ្ចិ វក្ខតិ ឥមេ មេ រាជានោ វា រាជមហាមត្តា វា បរិយោទាយ អត្ថំ ភណិស្សន្តីតិ ។ សចេ នំ កោចិ កិញ្ចិ អាហ ត្យាស្ស រាជានោ វា រាជមហាមត្តា វា បរិយោទាយ អត្ថំ ភណន្តិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ មហាចោរោ ពលវនិស្សិតោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ មហាចោរោ សន្ធិម្បិ ឆិន្ទតិ និល្លោបម្បិ ហរតិ ឯកាគារិកម្បិ ករោតិ បរិបន្ថេបិ តិដ្ឋតិ ។

១ ម. រោធំ វា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាចោរអាស្រ័យនូវទីមិនស្មើ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាចោរជាអ្នកអាស្រ័យព្រៃញ្ញាតស្បាត តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាចោរក្នុងលោកនេះ អាស្រ័យនូវព្រៃស្បូវស្មៅខ្លះ ព្រៃស្បាតឈើខ្លះ គ្រើយត្រាំងខ្លះ ផងព្រៃធំខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាចោរជាអ្នកអាស្រ័យព្រៃញ្ញាតស្បាត យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាចោរអាស្រ័យអ្នកមានកម្លាំង តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាចោរក្នុងលោកនេះ អាស្រ័យស្ដេចឬពួករាជមហាមាត្យ មហាចោរនោះមានសេចក្ដីសង្ឃឹមដូច្នេះថា បើបុគ្គលណាមួយប្រឹងនឹងចោទអញ ពួកស្ដេចឬពួករាជមហាមាត្យទាំងនេះ មុខជានឹងពោលបង្ក្រប់ឲ្យអញមិនខាន ។ បើបុគ្គលណាចូលនឹងចោទចោរនោះ ពួកស្ដេចឬពួករាជមហាមាត្យនោះ ក៏ពោលបង្ក្រប់បុគ្គលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាចោរអាស្រ័យអ្នកមានកម្លាំង យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាចោរដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ យ៉ាងនេះឯង តែងតែកាត់ទីជ្រកខ្លះ ប្លន់ខ្លះ ប្លន់ផ្ទះតែមួយខ្លះ នៅចាំស្ទាក់ផ្លូវខ្លះ ។

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ(១) សមន្នាគតោ បាបភិក្ខុ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ ។ កតមេហិ តីហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ បាបភិក្ខុ វិសមនិស្សិតោ ច ហោតិ គហននិស្សិតោ ច ពលវនិស្សិតោ ច ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បាបភិក្ខុ វិសមនិស្សិតោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ បាបភិក្ខុ វិសមេន កាយកម្មេន សមន្នាគតោ ហោតិ វិសមេន វចីកម្មេន សមន្នាគតោ ហោតិ វិសមេន មនោកម្មេន សមន្នាគតោ ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បាបភិក្ខុ វិសមនិស្សិតោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បាបភិក្ខុ គហននិស្សិតោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ បាបភិក្ខុ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ អន្តគ្គាហិកាយ ទិដ្ឋិយា សមន្នាគតោ(២) ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បាបភិក្ខុ គហននិស្សិតោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បាបភិក្ខុ ពលវនិស្សិតោ ហោតិ ។

---
១ ម. ធម្មេហិ ។ ២ ឱ. ម. សមន្នាគតោ ហោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានមារយាទអាក្រក់ ដែលប្រកបដោយធម៌ ៣ ក៏យ៉ាងនោះដែរ រមែងរក្សាខ្លួនដែលគាស់រំលើងចោលហើយ ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយទោសខ្លួនផង ដែលពួកវិញ្ញូជនគួរតិះដៀលផង រមែងបង្កើតបាបច្រើនផង ។ ធម៌ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាក្រក់ក្នុងសាសនានេះ អាស្រ័យអំពើមិនស្មើ ១ អាស្រ័យសេចក្តីយល់ជំរាក់ញ៉ាំ ១ អាស្រ័យអ្នកមានកំឡាំង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាក្រក់អាស្រ័យអំពើមិនស្មើ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាក្រក់ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយកាយកម្មមិនស្មើផង ប្រកបដោយវចីកម្មមិនស្មើផង ប្រកបដោយមនោកម្មមិនស្មើផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាក្រក់អាស្រ័យអំពើមិនស្មើយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាក្រក់អាស្រ័យសេចក្តីយល់ជំរាក់ញ៉ាំ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាក្រក់ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកយល់ខុស ប្រកបដោយអន្តគ្គាហិកទិដ្ឋិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាក្រក់អាស្រ័យសេចក្តីយល់ជំរាក់ញ៉ាំ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាក្រក់អាស្រ័យអ្នកមានកំឡាំង តើដូចម្តេច ។

ឥធ ភិក្ខវេ បាបភិក្ខុ រាជានំ វា រាជមហាមត្តានំ វា និស្សិតោ ហោតិ តស្ស ឯវំ ហោតិ សចេ មំ កោចិ កិញ្ចិ វក្ខតិ ឥមេ មេ រាជានោ វា រាជមហាមត្តា វា បរិយោធាយ អត្ថំ ភណិស្សន្តីតិ ។ សចេ នំ កោចិ កិញ្ចិ អាហ ត្យាស្ស រាជានោ វា រាជមហាមត្តា វា បរិយោធាយ អត្ថំ ភណន្តិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បាបភិក្ខុ ពលវនិស្សិតោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បាបភិក្ខុ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតីតិ ។

ចូឡវគ្គោ បញ្ចមោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាក្រក់ក្នុងសាសនានេះ ចូលអាស្រ័យស្តេច ឬពួករាជមហាមាត្យ ភិក្ខុអាក្រក់នោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើអ្នកណាមួយ ចោទប្រកាន់នូវអ្វីតិចអញ ព្រះរាជាទាំងឡាយនេះ ឬពួករាជមហាមាត្យទាំងនេះ នឹងពោលសេចក្តីបន្ធូរឲ្យអញ ។ បើបុគ្គលណាមួយ ចោទប្រកាន់តិចតួចដល់ភិក្ខុនោះ ព្រះរាជាឬពួករាជមហាមាត្យទាំងនោះ តែងពោលសេចក្តីបន្ធូរបុគ្គលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាក្រក់អាស្រ័យអ្នកមានកម្លាំង យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានធម៌អាក្រក់ដែលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង រមែងរក្សាខ្លួនដែលគាស់រំលើងចោលហើយ ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយទោសគួរផង ដែលពួកវិញ្ញូជន ត្រូវតិះដៀលបាន រមែងបង្កើតបាបច្រើនផង ។

ចប់ ចូឡវគ្គ ទី ៥ ។

តស្សុទ្ទានំ

សម្មុខិ ឋានត្ថវសា ស្វាយត្តំ

បរិសំ បណ្ឌិតសីលញ្ច

សង្ខតំ បព្វតានុជំ

មហាចោរេន តេ ទស (១) ។

បឋមោ បណ្ណាសកោ សមត្តោ ។

---

១ ម. សម្មុខិឋានត្ថវសា បរិសំ បណ្ឌិតសីលញ្ច សង្ខតាបព្វតានុជំ មហាចោរេន តេ ទសាតិ ។

ឧទ្ទាននៃវគ្គនោះ គឺ

អំពីរបស់ ៣ ចំពោះមុខ ១ សូត្រ សម្មា

ត្រៀមទីទៅយាហេតុបី ១ សូត្រ អំណាច

ប្រយោជន៍ ១ សូត្រ សំដីប្រព្រឹត្តទៅស្រួល

១ សូត្រ បណ្ឌិតបញ្ញត្តនិងសូត្រ កំពុងមាន

សីល ១ សូត្រ សង្ខតធម៌ ១ សូត្រ អសង្ខត-

ធម៌ ១ សូត្រ សេចក្តីគ្រប់គ្រង ១ សូត្រ

ក្បាលយាម ១ សូត្រ មហាចោរ ១ សូត្រ

រួមជា ១០ សូត្រ ។

ចប់ បឋមបណ្ណាសក ។

ទុតិយបណ្ណាសកោ

ព្រាហ្មណវគ្គោ

(៥៣) ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ ទ្វេ ព្រាហ្មណា ជិណ្ណា វុឌ្ឍា មហល្លកា អទ្ធគតា វយោអនុប្បត្តា វីសវស្សសតិកា ជាតិយា យេន ភគវា តេនុបសង្កមឹសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធឹ សម្មោទឹសុ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទឹសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ តេ ព្រាហ្មណា ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ មយមស្សុ ភោ គោតម ព្រាហ្មណា ជិណ្ណា វុឌ្ឍា មហល្លកា អទ្ធគតា វយោអនុប្បត្តា វីសវស្សសតិកា ជាតិយា តេ ចម្ហ អកតកល្យាណា អកតកុសលា អកតភីរុត្តាណា ឱវទតុ នោ ភវំ គោតមោ អនុសាសតុ នោ ភវំ គោតមោ យំ អម្ហាកំ អស្ស ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក

ព្រាហ្មណវគ្គ

(៥៣) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានព្រាហ្មណ៍ ២ នាក់ជា ជរា ចាស់ចំរើន ចាស់ មានវ័យកន្លង ចូលដល់បច្ឆិមវ័យ តាំងពីកើតមកបាន ១២០ ឆ្នាំហើយ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យរាក់ទាក់ជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួររាក់ទាក់ និងពាក្យគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំជា ព្រាហ្មណ៍ ជរា ចាស់ចំរើនហើយ ចាស់ កន្លងវ័យ ចូលដល់បច្ឆិមវ័យ តាំងពីកើតមកបាន ១២០ ឆ្នាំហើយ តែយើងខ្ញុំទាំងនោះ មិនបានធ្វើអំពើល្អ មិនបានធ្វើកុសល មិនបានធ្វើទីពឹង ដើម្បីការភ័យ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ទូន្មានយើងខ្ញុំ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ប្រៀនប្រដៅពួកយើងខ្ញុំ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសុខ ដល់យើងខ្ញុំអស់កាលយូរ ។

តស្ស តុម្ហេ ព្រាហ្មណា ជិណ្ណា វុឌ្ឍា មហល្លកា អទ្ធគតា វយោអនុប្បត្តា វីសវស្សសតិកា ជាតិយា តេ ចត្ថ(១) អកតកល្យាណា អកតកុសលា អកតភីរុត្តាណា ឧបនីយតិ ខោ អយំ ព្រាហ្មណា លោកោ ជរាយ ព្យាធិនា មរណេន ឯវំ ឧបនីយមានេ ខោ ព្រាហ្មណា លោកេ ជរាយ ព្យាធិនា មរណេន យោ ឥធ កាយេន សញ្ញមោ វាចាយ សញ្ញមោ មនសា សញ្ញមោ តំ តស្ស បេតស្ស តាណញ្ច លេណញ្ច ទីបញ្ច សរណញ្ច បរាយណញ្ចាតិ ។

ឧបនីយតិ ជីវិតមប្បមាយុំ
ជរូបនីតស្ស ន សន្តិ តាណា
ឯតំ ភយំ មរណេ បេក្ខមានោ
បុញ្ញានិ កយិរាថ សុខាវហានិ ។

● ម. តេ ចេត្ថ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា អើអ្នកទាំងឡាយជាព្រាហ្មណ៍ចាស់ មានវ័យចំរើនហើយ ចាស់គម្រឹលវ័យ ចូលដល់បច្ឆិមវ័យ កំណើតកើតមកបាន ១២០ ឆ្នាំហើយ តែថាអ្នកទាំងនោះ មិនបានធ្វើសេចក្ដីល្អ មិនបានធ្វើកុសល មិនបានធ្វើទីពឹង ដើម្បីការពារភ័យ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ សត្វលោកនេះដែលជរា ព្យាធិ មរណៈបញ្ជូន(១)ទៅ ៗ គ្នា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ កាលបើសត្វលោកដែលជរា ព្យាធិ មរណៈបញ្ជូនទៅ ៗ គ្នាយ៉ាងនេះ សេចក្ដីសង្រួមដោយកាយ សេចក្ដីសង្រួមដោយវាចា សេចក្ដីសង្រួមដោយចិត្តណា ពីឥឡូវនេះទៅ បុណ្យដែលកើតអំពីសេចក្ដីសង្រួមនោះជាទីជ្រកកោនផង ជាទីពួនផង ជាទីពឹងផង ជាទីរឭកផង ជាទីសង្ឃឹមផង របស់បុគ្គលអ្នកទៅកាន់បរលោកនោះ ។

ជីវិតគឺអាយុមានប្រមាណតិច ដែលជរាបញ្ជូន
ទៅ ៗ គ្នា ទីពឹងទាំងឡាយ មិនមានដល់បុគ្គល
ដែលជរាបញ្ជូនទៅ ៗ គ្នាទៅ កាលបើបុគ្គលឃើញ
ភ័យក្នុងមរណៈនុ៎ះ គួរធ្វើនូវបុណ្យទាំងឡាយ
ដែលជាហេតុនាំមកនូវសេចក្ដីសុខ ។

● សត្វលោកដែលជាតិបញ្ជូនទៅឲ្យជរា ។ បញ្ជូនទៅឲ្យព្យាធិ ។ បញ្ជូនទៅឲ្យមរណៈ ។ បញ្ជូនទៅឲ្យជាតិវិញ ។

យោធ កាយេន សញ្ញមោ
វាចាយ ឧទ ចេតសា
តំ តស្ស បេតស្ស សុខាយ ហោតិ
យំ ជីវមានោ បករោតិ បុញ្ញន្តិ ។

(៤៦) អថខោ ទ្វេ ព្រាហ្មណា ជិណ្ណា វុឌ្ឍា មហល្លកា អទ្ធគតា វយោអនុប្បត្តា វីសវស្សសតិកា ជាតិយា យេន ភគវា តេនុបសង្កមឹសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទឹសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ តេ ព្រាហ្មណា ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ មយមស្សុ ភោ គោតម ព្រាហ្មណា ជិណ្ណា វុឌ្ឍា មហល្លកា អទ្ធគតា វយោអនុប្បត្តា វីសវស្សសតិកា ជាតិយា តេ ចម្ហ អកតកល្យាណា អកតកុសលា អកតភីរុត្តាណា ឱវទតុ នោ ភវំ គោតមោ អនុសាសតុ នោ ភវំ គោតមោ យំ អម្ហាកំ អស្ស ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។

សេចក្តីសង្រួមដោយកាយវាចាចិត្តណា តាំង
ពីឥឡូវនេះទៅ បុណ្យដែលកើតអំពីការសង្រួម
នោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាសុខដល់បុគ្គល
ដែលទៅកាន់បរលោកនោះ (ព្រោះហេតុនោះ)
កាលបើបុគ្គលរស់នៅ គួរតែធ្វើបុណ្យ ។

(៤៦) គ្រានោះឯង ព្រាហ្មណ៍ ២ នាក់ជរា មានវ័យចំរើនហើយ ចាស់គម្រឹវ័យ ចូលដល់បច្ឆិមវ័យ តាំងពីកើតមកបាន ១២០ ឆ្នាំហើយ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគហើយអង្គុយ ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន យើងជាព្រាហ្មណ៍ជរា មានវ័យចំរើនហើយ ចាស់គម្រឹវ័យហើយចូលដល់បច្ឆិមវ័យតាំងពីកើតមកបាន ១២០ ឆ្នាំហើយ តែយើងទាំងនោះ មិនបានធ្វើសេចក្តីល្អ មិនបានធ្វើកុសល មិនបានធ្វើទីពឹងការពារភ័យសោះ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ទូន្មានយើងខ្ញុំព្រះអង្គ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ប្រៀនប្រដៅយើងខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គអស់កាលជាយូរ ។

តគ្ឃ តុម្ហេ ព្រាហ្មណា ជិណ្ណា វុឌ្ឍា មហល្លកា អទ្ធគតា វយោអនុប្បត្តា វីសវស្សសតិកា ជាតិយា តេ ចត្ថ អកតកល្យាណា អកតកុសលា អកតភីរុត្តាណា អាទិត្តោ ខោ អយំ ព្រាហ្មណា លោកោ ជរាយ ព្យាធិនា មរណេន ឯវំ អាទិត្តេ ខោ ព្រាហ្មណា លោកេ ជរាយ ព្យាធិនា មរណេន យោ ឥធ កាយេន សញ្ញមោ វាចាយ សញ្ញមោ មនសា សញ្ញមោ តំ តស្ស បេតស្ស តាណញ្ច លេណញ្ច ទីបញ្ច សរណញ្ច បរាយណញ្ចាតិ ។

អាទិត្តស្មឹ អគារស្មឹ
យំ នីហរតិ ភាជនំ
តំ តស្ស ហោតិ អត្ថាយ
នោ ច យំ តត្ថ ឌយ្ហតិ
ឯវមាទិត្តកោ លោកោ
ជរាយ មរណេន ច
នីហរេថេវ ទានេន
ទិន្នំ ហោតិ សុនីហតំ (១) ។

១ ម. សុនិព្ភតំ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា អើ អ្នកទាំងឡាយជាព្រាហ្មណ៍ជរា មានវ័យចំរើនហើយ ចាស់ គម្រប់វ័យ ចូលដល់បច្ឆិមវ័យ តាំងពីកើតមកបាន ១២០ ឆ្នាំហើយ តែថាអ្នកទាំងនោះ មិនបានធ្វើសេចក្ដីល្អ មិនបានធ្វើកុសល មិនបានធ្វើទីពឹងការពារភ័យសោះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ សត្វលោកនេះ ក្ដៅក្រហាយព្រោះជរា ព្យាធិ មរណៈ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ កាលបើសត្វលោកក្ដៅក្រហាយ ព្រោះជរាព្យាធិមរណៈយ៉ាងនេះហើយ សេចក្ដីសង្រួមដោយកាយ សេចក្ដីសង្រួមដោយវាចា សេចក្ដីសង្រួមដោយចិត្តណា តាំងពីជាតិនេះទៅ បុណ្យ (ដែលកើតអំពីសេចក្ដីសង្រួម) នោះជាទីជ្រកកោនផង ជាទីពួនផង ជាទីពឹងផង ជាទីរឭកផង ជាទីសន្សឹមផង របស់បុគ្គលដែលទៅកាន់បរលោកនោះ ។

កាលបើផ្ទះ ត្រូវភ្លើងឆេះ ជនម្ចាស់ផ្ទះតែងជញ្ជូន
ភាជនណា ចេញផុត (អំពីផ្ទះ) ឬទ្រព្យណា ក្នុងផ្ទះនោះ
(ដែលគេជញ្ជូនចេញហើយ) ភ្លើងឆេះមិនបាន ទ្រព្យ
នោះ រមែងបានជាប្រយោជន៍របស់គេ យ៉ាងណា
សត្វលោក ដែលត្រូវភ្លើងគឺជរានិងមរណៈឆាបឆេះ
គួរប្រញាប់ជញ្ជូនចេញឲ្យផុត (អំពីផ្ទះគឺកាយ)
ដោយការឲ្យទាន (ព្រោះថា) ទានដែលគេឲ្យហើយ
ឈ្មោះថា បានជញ្ជូនដោយល្អ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

យោ ច កាយេន សញ្ញមោ
វាចាយ ឧទ ចេតសា
តំ តស្ស បេតស្ស សុខាយ ហោតិ
យំ ជីវមានោ បករោតិ បុញ្ញន្តិ ។

(៥៥) អថ ខោ អញ្ញតរោ ព្រាហ្មណោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធឹ សម្មោទិ ។ បេ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច សន្ទិដ្ឋិកោ ធម្មោ សន្ទិដ្ឋិកោ ធម្មោតិ ភោ គោតម វុច្ចតិ ។ កិត្តាវតា នុ ខោ ភោ គោតម សន្ទិដ្ឋិកោ ធម្មោ ហោតិ អកាលិកោ ឯហិបស្សិកោ ឱបនយិកោ បច្ចត្តំ វេទិតព្វោ វិញ្ញូហីតិ ។ រត្តោ ខោ ព្រាហ្មណ រាគេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ អត្តព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ បរព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ

ការសង្រួមដោយកាយ វាចា ចិត្តណា ពីក្នុងលោកនេះទៅ
បុណ្យ (ដែលកើតមកអំពីការសង្រួម) នោះ រមែង
កើតសុខដល់បុគ្គលដែលទៅកាន់បរលោក ហើយនោះ
ហេតុនោះ កាលបើបុគ្គលរស់នៅ គួរតែធ្វើបុណ្យ ។

(៥៥) គ្រានោះឯង មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យរាក់ទាក់ជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះព្រាហ្មណ៍នោះ គង់យកនូវទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រះអង្គតែងសំដែងថា ធម៌ដែលបុគ្គលឃើញច្បាស់ ដោយខ្លួនឯង ធម៌ដែលបុគ្គលឃើញច្បាស់ ដោយខ្លួនឯង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ធម៌ដែលបុគ្គលឃើញច្បាស់ ដោយខ្លួនឯង ឲ្យនូវផលមិនរើសកាល គួរហៅបុគ្គលដទៃឲ្យចូលមកមើលបាន គួរបង្អោនចូលមកទុកក្នុងចិត្តរបស់ខ្លួនបាន ដែលពួកអ្នកប្រាជ្ញគប្បីឃើញ ចំពោះខ្លួន តើដោយហេតុដូចម្តេច ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលត្រេកអរ ដែលរាគៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តប្រកាន់ហើយ តែងគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងខ្លះ គិតដើម្បីបៀតបៀនអ្នកដទៃខ្លះ

ឧភយព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ចេតសិកម្បិ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។ រាគេ បហីនេ នេវ អត្តព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ន បរព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ន ឧភយព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ន ចេតសិកំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។ ឯវំបិ ខោ ព្រាហ្មណ សន្ទិដ្ឋិកោ ធម្មោ ហោតិ... ទុដ្ឋោ ខោ ព្រាហ្មណ ទោសេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ អត្តព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ បរព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ឧភយព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ចេតសិកម្បិ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។ ទោសេ បហីនេ នេវ អត្តព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ន បរព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ន ឧភយព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ចេតសិកំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។ ឯវំបិ ខោ ព្រាហ្មណ សន្ទិដ្ឋិកោ ធម្មោ ហោតិ... មូឡ្ហោ ខោ ព្រាហ្មណ មោហេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ អត្តព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ

គិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯង ទាំងអ្នកដទៃខ្លះ ក៏រមែងទទួលទុក្ខ ទោមនស្សដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត ។ កាលបើលះបង់រាគៈហើយ បុគ្គលរមែងមិនគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងផង មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនអ្នកដទៃផង មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯង ទាំងអ្នកដទៃផង រមែងមិនទទួលទុក្ខ ទោមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះឯងហើយឈ្មោះថាធម៌ដែលបុគ្គលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង...ម្នាលព្រាហ្មណ៍បុគ្គលប្រទូស្ត ដែលទោសៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តប្រកាន់មាំ តែងគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងខ្លះ គិតដើម្បីបៀតបៀនអ្នកដទៃខ្លះ គិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងទាំងអ្នកដទៃខ្លះ ក៏រមែងទទួលទុក្ខ ទោមនស្សដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត ។ កាលបើលះទោសៈបានហើយ បុគ្គលតែងមិនគិត ដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងផង មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនអ្នកដទៃផង មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងទាំងអ្នកដទៃផង រមែងមិនទទួលទុក្ខ ទោមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះហើយឈ្មោះថា ធម៌ដែលបុគ្គលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង... ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលវង្វេងដែលមោហៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តប្រកាន់មាំ តែងគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងខ្លះ

បរព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ឧភយព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ចេតសិកំបិ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។ មោហេ បហីនេ នេវ អត្តព្យាពាធាយ ចេតេតិ ន បរព្យាពាធាយ ចេតេតិ ន ឧភយព្យាពាធាយ ចេតេតិ ន ចេតសិកំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ។ ឯវំបិ ខោ ព្រាហ្មណ សន្ទិដ្ឋិកោ ធម្មោ ហោតិ អកាលិកោ ឯហិបស្សិកោ ឱបនយិកោ បច្ចត្តំ វេទិតព្វោ វិញ្ញូហីតិ ។ អភិក្កន្តំ ភោ គោតម ។បេ។ ឧបាសកំ មំ ភវំ គោតមោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតន្តិ ។

(៥៦) អថខោ អញ្ញតរោ ព្រាហ្មណបរិព្វាជកោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ។បេ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ព្រាហ្មណបរិព្វាជកោ ភគវន្តំ ឯតទវោច សន្ទិដ្ឋិកោ ធម្មោ សន្ទិដ្ឋិកោ ធម្មោតិ ភោ គោតម វុច្ចតិ ។

គិតដើម្បីបៀតបៀនអ្នកដទៃខ្លះ គិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងនិងអ្នកដទៃខ្លះ តែងទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត ។ កាលបើលះមោហៈហើយ បុគ្គលមិនគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងផង មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនអ្នកដទៃផង មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងនិងអ្នកដទៃផង រមែងមិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះហើយ ឈ្មោះថាធម៌ដែលបុគ្គលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ឲ្យនូវផលមិនរង់ចាំកាល គួរហៅបុគ្គលដទៃឲ្យចូលមកមើលបាន គួរបង្អោនចូលមកទុកក្នុងចិត្តរបស់ខ្លួនបាន ដែលវិញ្ញូជនគប្បីដឹងច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ ។បេ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសក អ្នកដល់នូវសរណគមន៍ ស្មើដោយជីវិត តាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ។

(៥៦) គ្រានោះឯង មានព្រាហ្មណ៍បរិព្វាជកម្នាក់ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។បេ។ លុះព្រាហ្មណ៍បរិព្វាជកនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រះអង្គតែងសំដែងថាធម៌ដែលបុគ្គលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯងៗ

កិត្តាវតា នុ ខោ ភោ គោតម សន្ទិដ្ឋិកោ ធម្មោ ហោតិ អកាលិកោ ឯហិបស្សិកោ ឱបនយិកោ បច្ចត្តំ វេទិតព្វោ វិញ្ញូហីតិ ។ រត្តោ ខោ ព្រាហ្មណ រាគេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ អត្តព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ បរព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ឧភយព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ចេតសិកម្បិ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។ រាគេ បហីនេ នេវ អត្តព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ន បរព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ន ឧភយព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ន ចេតសិកំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។ រត្តោ ខោ ព្រាហ្មណ រាគេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរតិ វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរតិ មនសា ទុច្ចរិតំ ចរតិ ។ រាគេ បហីនេ នេវ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរតិ ន វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរតិ ន មនសា ទុច្ចរិតំ ចរតិ ។ រត្តោ ខោ ព្រាហ្មណ រាគេន អភិភូតោ

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ធម៌ដែលបុគ្គលឃើញច្បាស់ ដោយខ្លួនឯង ឲ្យផលមិនរង់ចាំកាល គួរហៅបុគ្គលដទៃ ឲ្យចូលមកមើលបាន គួរបង្អោនចូលមកទុកក្នុងចិត្តរបស់ខ្លួន ដែលពួកវិញ្ញូជន គប្បីដឹងច្បាស់ដោយខ្លួនឯង តើដោយហេតុដូចម្តេច ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលត្រេកអរដែលរាគៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តប្រកាន់មាំ រមែងគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងខ្លះ គិតដើម្បីបៀតបៀនអ្នកដទៃខ្លះ គិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯង នឹងអ្នកដទៃខ្លះ ក៏រមែងទទួលទុក្ខទោមនស្សដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត ។ កាលបើលះបង់រាគៈបានហើយ បុគ្គលរមែងមិនគិត ដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងផង មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនអ្នកដទៃផង មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងនឹងអ្នកដទៃផង រមែងមិនទទួលទុក្ខ ទោមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលត្រេកអរដែលរាគៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តប្រកាន់មាំ រមែងប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត ។ កាលបើលះបង់រាគៈហើយ បុគ្គលរមែងមិនប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ មិនប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា មិនប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលត្រេកអរដែលរាគៈគ្របសង្កត់

បរិយាទិន្នចិត្តោ អត្តត្ថម្បិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ បរត្ថម្បិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ ឧភយត្ថម្បិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ ។ រាគេ បហីនេ អត្តត្ថម្បិ យថាភូតំ បជានាតិ បរត្ថម្បិ យថាភូតំ បជានាតិ ឧភយត្ថម្បិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ ឯវម្បិ ខោ ព្រាហ្មណ សន្ទិដ្ឋិកោ ធម្មោ ហោតិ... ទុដ្ឋោ ខោ ព្រាហ្មណ ។ បេ ។ មូឡ្ហោ ខោ ព្រាហ្មណ មោហេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ អត្តព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ បរព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ឧភយព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ចេតសិកម្បិ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។ មោហេ បហីនេ នេវ អត្តព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ន បរព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ន ឧភយព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ន ចេតសិកំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។ មូឡ្ហោ ខោ ព្រាហ្មណ មោហេន អភិភូតោ

មានចិត្តប្រកាន់មាំ រមែងមិនដឹងនូវប្រយោជន៍របស់ខ្លួនតាមពិតខ្លះ មិនដឹងនូវប្រយោជន៍របស់បុគ្គលដទៃតាមពិតខ្លះ មិនដឹងនូវប្រយោជន៍ខ្លួនឯងនិងអ្នកដទៃតាមពិតខ្លះ ។ កាលបើលះបង់រាគៈបានហើយ បុគ្គលរមែងដឹងនូវប្រយោជន៍របស់ខ្លួនតាមពិតផង ដឹងនូវប្រយោជន៍របស់អ្នកដទៃតាមពិតផង ដឹងនូវប្រយោជន៍ខ្លួននិងអ្នកដទៃតាមពិតផង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះឯងហើយ ឈ្មោះថា ធម៌ដែលបុគ្គលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ... ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលប្រទូស្ត ។ បេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលវង្វេងដែលមោហៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តប្រកាន់មាំ រមែងគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងខ្លះ គិតដើម្បីបៀតបៀនអ្នកដទៃខ្លះ គិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងនិងអ្នកដទៃខ្លះ ក៏រមែងទទួលទុក្ខទោមនស្សដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត ។ កាលបើលះបង់មោហៈបានហើយ បុគ្គលរមែងមិនគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងផង មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនអ្នកដទៃផង មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងនិងអ្នកដទៃផង រមែងមិនទទួលទុក្ខទោមនស្សដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលវង្វេងដែលមោហៈគ្របសង្កត់

បរិយាទិន្នចិត្តោ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរតិ វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរតិ មនសា ទុច្ចរិតំ ចរតិ ។ មោហេ បហីនេ នេវ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរតិ ន វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរតិ ន មនសា ទុច្ចរិតំ ចរតិ ។ មូឡ្ហោ ខោ ព្រាហ្មណ មោហេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ អត្តត្ថំបិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ បរត្ថំបិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ ឧភយត្ថំបិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ ។ មោហេ បហីនេ អត្តត្ថំបិ យថាភូតំ បជានាតិ បរត្ថំបិ យថាភូតំ បជានាតិ ឧភយត្ថំបិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ ឯវំ ខោ ព្រាហ្មណ សន្ទិដ្ឋិកោ ធម្មោ ហោតិ អកាលិកោ ឯហិបស្សិកោ ឱបនយិកោ បច្ចត្តំ វេទិតព្វោ វិញ្ញូហីតិ ។ អភិក្កន្តំ ភោ គោតម ។ បេ ។ ឧបាសកំ មំ ភវំ គោតមោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតន្តិ ។

មានចិត្តប្រកាន់មាំ រមែងប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត ។ កាលបើលះមោហៈបានហើយ បុគ្គលរមែងមិនប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ មិនប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា មិនប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលវង្វេងដែលមោហៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តប្រកាន់មាំ រមែងមិនដឹងនូវប្រយោជន៍របស់ខ្លួនតាមពិតខ្វះ មិនដឹងនូវប្រយោជន៍របស់បុគ្គលដទៃតាមពិតខ្វះ មិនដឹងនូវប្រយោជន៍ខ្លួនឯងនិងនៃអ្នកដទៃតាមពិតខ្វះ ។ កាលបើលះមោហៈបានហើយ បុគ្គល រមែងដឹងនូវប្រយោជន៍របស់ខ្លួនតាមពិតផង ដឹងនូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃតាមពិតផង ដឹងនូវប្រយោជន៍ខ្លួននិងអ្នកដទៃតាមពិតផង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា ធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ឲ្យនូវផលមិនរង់ចាំកាល គួរហៅបុគ្គលដទៃឲ្យចូលមកមើលបាន គួរបង្អោនចូលមកទុកក្នុងចិត្តរបស់ខ្លួនបាន ដែលពួកវិញ្ញូជនគប្បីដឹងច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសកអ្នកដល់នូវសរណគមន៍ស្មើដោយជីវិត តាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ។

(៥៧) អថ ខោ ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ។ បេ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច សន្ទិដ្ឋិកំ និព្វានំ សន្ទិដ្ឋិកំ និព្វានន្តិ ភោ គោតម វុច្ចតិ ។ កិត្តាវតា នុ ខោ ភោ គោតម សន្ទិដ្ឋិកំ និព្វានំ ហោតិ អកាលិកំ ឯហិបស្សិកំ ឱបនយិកំ បច្ចត្តំ វេទិតព្វំ វិញ្ញូហីតិ ។ រត្តោ ខោ ព្រាហ្មណ រាគេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ អត្តព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ បរព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ឧភយព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ចេតសិកម្បិ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។ រាគេ បហីនេ នេវ អត្តព្យាពាធាយ ចេតេតិ ន បរព្យាពាធាយ ចេតេតិ ន ឧភយព្យាពាធាយ ចេតេតិ ន ចេតសិកំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។

(៥៧) គ្រានោះឯង ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះជាណុស្សោណិ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។បេ។ លុះជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រះអង្គតែងសំដែងថា ព្រះនិព្វានដែលបុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ព្រះនិព្វានជាធម្មជាតដែលបុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រះនិព្វានជាធម្មជាតដែលបុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ឲ្យនូវផលមិនរង់ចាំកាល គួរហៅបុគ្គលដទៃឲ្យចូលមកមើលបាន គួរបង្អោនចូលមកទុកក្នុងចិត្តរបស់ខ្លួនបាន ដែលវិញ្ញូជនទាំងឡាយ គប្បីដឹងច្បាស់ដោយខ្លួនឯង តើដោយហេតុដូចម្តេច ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលត្រេកអរដែលរាគៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តប្រកាន់ខ្ជាប់ រមែងគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងខ្លះ គិតដើម្បីបៀតបៀនអ្នកដទៃខ្លះ គិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងនិងអ្នកដទៃខ្លះ ក៏រមែងទទួលទុក្ខទោមនស្សប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត ។ កាលបើលះរាគៈបានហើយ បុគ្គលរមែងមិនគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯង មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនអ្នកដទៃផង មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងនិងអ្នកដទៃផង រមែងមិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត ។

ឯវំបិ ខោ ព្រាហ្មណ សន្ទិដ្ឋិកំ និព្វានំ ហោតិ... ទុដ្ឋោ ខោ ព្រាហ្មណ ។ បេ ។ មូឡ្ហោ ខោ ព្រាហ្មណ មោហេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ អត្តព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ បរព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ឧភយព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ចេតសិកម្បិ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។ មោហេ បហីនេ នេវ អត្តព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ន បរព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ន ឧភយព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ន ចេតសិកំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។ ឯវំ ខោ ព្រាហ្មណ សន្ទិដ្ឋិកំ និព្វានំ ហោតិ... យតោ ខោ អយំ ព្រាហ្មណ អនវសេសំ រាគក្ខយំ បដិសំវេទេតិ អនវសេសំ ទោសក្ខយំ បដិសំវេទេតិ អនវសេសំ មោហក្ខយំ បដិសំវេទេតិ ។ ឯវំ ខោ ព្រាហ្មណ សន្ទិដ្ឋិកំ និព្វានំ ហោតិ អកាលិកំ ឯហិបស្សិកំ ឱបនយិកំ បច្ចត្តំ វេទិតព្វំ វិញ្ញូហីតិ ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះឯងហើយ ព្រះនិព្វានឈ្មោះថាជាធម្មជាតដែលបុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង... ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលប្រទូស្ត ។ បេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលវង្វេងដែលមោហៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តប្រកាន់ម៉ាំ រមែងគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងខ្លះ គិតដើម្បីបៀតបៀនអ្នកដទៃខ្លះ គិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងនឹងអ្នកដទៃខ្លះ ក៏រមែងទទួលទុក្ខ ទោមនស្សដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត ។ កាលបើលះបង់មោហៈហើយ បុគ្គលរមែងមិនគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនផង មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនអ្នកដទៃផង មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងនឹងអ្នកដទៃផង រមែងមិនទទួលទុក្ខ ទោមនស្សដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះឯងហើយព្រះនិព្វាន ឈ្មោះថាជាធម្មជាតដែលបុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង...ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលនេះ ទទួលនូវការអស់រាគៈឥតសេសសល់ ទទួលនូវការអស់ទោសៈឥតសេសសល់ ទទួលនូវការអស់មោហៈឥតសេសសល់ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះឯងហើយព្រះនិព្វានឈ្មោះថាជាធម្មជាតដែលបុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯងឲ្យផ្លែផលមិនរង់ចាំកាល គួរហៅបុគ្គលដទៃឲ្យចូលមកមើលបាន គួរបង្អោនចូលមកទុកក្នុងចិត្តរបស់ខ្លួន ដែលពួកវិញ្ញូជនគប្បីដឹងច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ។

អភិក្កន្តំ ភោ គោតម ។បេ។ ឧបាសកំ មំ ភវំ គោតមោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតន្តិ ។

(៤៨) អថខោ អញ្ញតរោ ព្រាហ្មណមហាសាលោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ។បេ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ព្រាហ្មណមហាសាលោ ភគវន្តំ ឯតទវោច សុតម្មេតំ ភោ គោតម បុព្វកានំ ព្រាហ្មណានំ វុឌ្ឍានំ មហល្លកានំ អាចរិយបាចរិយានំ ភាសមានានំ បុព្វស្សុទំ អយំ លោកោ អវីចិ មញ្ញេ ផុដោ ហោតិ[១] មនុស្សេហិ កុក្កុដសម្បាតិកា[២] គាមនិគមជនបទរាជធានិយោ ។ កោ នុ ខោ ភោ គោតម ហេតុ កោ បច្ចយោ យេនេតរហិ មនុស្សានំ ខយោ ហោតិ តនុត្តំ បញ្ញាយតិ គាមាបិ អគាមា ហោន្តិ និគមាបិ អនិគមា ហោន្តិ នគរាបិ អនគរា ហោន្តិ ជនបទាបិ អជនបទា ហោន្តីតិ ។ ឯតរហិ ព្រាហ្មណ មនុស្សា

១ ម. ឆ. អហោសីតិ ទិស្សតិ ។ ២ ម. ឆ. កុក្កុដសម្បាតិកា ។

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ ។បេ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចាំទុកខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសក អ្នកដល់នូវសរណគមន៍ស្មើដោយជីវិតតាំងពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ។

(៤៨) គ្រានោះឯង មានព្រាហ្មណ៍មហាសាលម្នាក់ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។បេ។ លុះព្រាហ្មណ៍មហាសាលនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮពាក្យនេះអំពីពួកព្រាហ្មណ៍ជាន់មុន មានវ័យចំរើន ចាស់ជាអាចារ្យ ៗ តាមកនិយាយថា កាលពីដើម លោកនេះពេញពាសដោយពួកមនុស្ស ហាក់ដូចជាអវីចិមហានរក ស្រុកនិគម ជនបទ រាជធានី (ជិត ៗ គ្នា) ល្មមចម្ងាយមាន់ហើរដល់ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច ដែលនាំឲ្យពួកមនុស្សក្នុងកាលឥឡូវនេះអស់ទៅ តិចទៅ ស្រុកទៅជាមិនមែនស្រុក និគមទៅជាមិនមែននិគម នគរទៅជាមិនមែននគរ ជនបទទៅជាមិនមែនជនបទ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ពួកមនុស្សឥឡូវនេះ

អធម្មរាគរត្តា វិសមលោភាភិភូតា មិច្ឆាធម្មបរេតា តេ អធម្មរាគរត្តា វិសមលោភាភិភូតា មិច្ឆាធម្មបរេតា តិណ្ហានិ សត្ថានិ គហេត្វា អញ្ញមញ្ញស្ស ជីវិតា វោរោបេន្តិ តេន ពហូ មនុស្សា កាលំ ករោន្តិ ។ អយម្បិ ខោ ព្រាហ្មណ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេនេតរហិ មនុស្សានំ ខយោ ហោតិ តនុត្តំ បញ្ញាយតិ គាមាបិ អគាមា ហោន្តិ និគមាបិ អនិគមា ហោន្តិ នគរាបិ អនគរា ហោន្តិ ជនបទាបិ អជនបទា ហោន្តិ ។ បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ ឯតរហិ មនុស្សា អធម្មរាគរត្តា វិសមលោភាភិភូតា មិច្ឆាធម្មបរេតា តេសំ អធម្មរាគរត្តានំ វិសមលោភាភិភូតានំ មិច្ឆាធម្មបរេតានំ ទេវោ ន សម្មា ធារំ អនុប្បវេច្ឆតិ តេន ទុព្ភិក្ខំ ហោតិ ទុស្សស្សំ សេតដ្ឋិកំ សលាកាវុត្តំ តេន ពហូ មនុស្សា កាលំ ករោន្តិ ។ អយម្បិ ខោ ព្រាហ្មណ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេនេតរហិ មនុស្សានំ ខយោ ហោតិ តនុត្តំ បញ្ញាយតិ គាមាបិ អគាមា ហោន្តិ

ត្រេកអរក្នុងអធម្មរាគៈ ត្រូវវិសមលោភៈគ្របសង្កត់ ត្រូវមិច្ឆាធម៌ប្រើត កាលបើមនុស្សទាំងនោះ ត្រេកអរក្នុងអធម្មរាគៈ ត្រូវវិសមលោភៈគ្របសង្កត់ ត្រូវមិច្ឆាធម៌ប្រើតហើយ ក៏ចាប់យកសស្ត្រាដ៏មុតផ្តាច់ជីវិតគ្នានឹងគ្នា ហេតុនោះ បានជាពួកមនុស្សដ៏ច្រើន ក៏ធ្វើមរណកាល ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំពួកមនុស្សក្នុងកាលឥឡូវនេះអស់ទៅ តិចទៅ ស្រុកទៅជាមិនមែនស្រុក និគមទៅជាមិនមែននិគម នគរទៅជាមិនមែននគរ ជនបទទៅជាមិនមែនជនបទ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត ពួកមនុស្សឥឡូវនេះ ត្រេកអរក្នុងអធម្មរាគៈ ត្រូវវិសមលោភៈគ្របសង្កត់ ត្រូវមិច្ឆាធម៌ប្រើត កាលបើពួកមនុស្សទាំងនោះត្រេកអរក្នុងអធម្មរាគៈ ត្រូវវិសមលោភៈគ្របសង្កត់ ត្រូវមិច្ឆាធម៌ប្រើត ភ្លៀងក៏មិនបង្អុរនូវទឹកដោយប្រពៃ ហេតុនោះ បានជាកើតទុព្ភិក្ស សំទូងមិនល្អ ក្រាស៊ី ស្កកស្តី ហេតុនោះ បានជាពួកមនុស្សដ៏ច្រើន ធ្វើមរណកាល ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យពួកមនុស្សឥឡូវនេះអស់ទៅ តិចទៅ ស្រុកទៅជាមិនមែនស្រុក

និគមាបិ អនិគមា ហោន្តិ នគរាបិ អនគរា ហោន្តិ ជនបទាបិ អជនបទា ហោន្តិ ។ បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ ឯតរហិ មនុស្សា អធម្មរាគរត្តា វិសមលោភាភិភូតា មិច្ឆាធម្មបរេតា តេសំ អធម្មរាគរត្តានំ វិសមលោភាភិភូតានំ មិច្ឆាធម្មបរេតានំ យក្ខា វាឡេ អមនុស្សេ ឱស្សជ្ជន្តិ តេន ពហូ មនុស្សា កាលំ ករោន្តិ ។ អយំបិ ខោ ព្រាហ្មណ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេនេតរហិ មនុស្សានំ ខយោ ហោតិ តនុត្តំ បញ្ញាយតិ គាមាបិ អគាមា ហោន្តិ និគមាបិ អនិគមា ហោន្តិ នគរាបិ អនគរា ហោន្តិ ជនបទាបិ អជនបទា ហោន្តីតិ ។ អភិក្កន្តំ ភោ គោតម ។ បេ ។ ឧបាសកំ មំ ភវំ គោតមោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតន្តិ ។

និគមទៅជាមិនមែននិគម នគរទៅជាមិនមែននគរ ជនបទទៅជាមិនមែនជនបទ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត ពួកមនុស្សឥឡូវនេះ ត្រេកអរក្នុងអធម្មរាគៈ ត្រូវវិសមលោភៈគ្របសង្កត់ ត្រូវមិច្ឆាធម៌ប្រើ កាលបើពួកមនុស្សទាំងនោះត្រេកអរក្នុងអធម្មរាគៈ ត្រូវវិសមលោភៈគ្របសង្កត់ ត្រូវមិច្ឆាធម៌ប្រើហើយ យក្ខទាំងឡាយ ក៏លែងពួកអមនុស្សដ៏កាច (ឲ្យខាំ) ហេតុនោះ បានជាមនុស្សដ៏ច្រើន ធ្វើមរណកាល ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យពួកមនុស្សឥឡូវនេះ អស់ទៅ តិចទៅ ស្រុកទៅជាមិនមែនស្រុក និគមទៅជាមិនមែននិគម នគរទៅជាមិនមែននគរ ជនបទទៅជាមិនមែនជនបទ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសក អ្នកដល់នូវសរណគមន៍ស្មើដោយជីវិត តាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ។

[៨៥] អថ ខោ វច្ឆគោត្តោ(១) បរិព្វាជកោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ វច្ឆគោត្តោ បរិព្វាជកោ ភគវន្តំ ឯតទវោច សុតម្មេតំ ភោ គោតម សមណោ គោតមោ ឯវមាហ មយ្ហមេវ ទានំ ទាតព្វំ នាញ្ញេសំ ទានំ ទាតព្វំ មយ្ហមេវ សាវកានំ ទានំ ទាតព្វំ នាញ្ញេសំ សាវកានំ ទានំ ទាតព្វំ មយ្ហមេវ ទិន្នំ មហប្ផលំ នាញ្ញេសំ ទិន្នំ មហប្ផលំ មយ្ហមេវ សាវកានំ ទិន្នំ មហប្ផលំ នាញ្ញេសំ សាវកានំ ទិន្នំ មហប្ផលន្តិ ។ យេ តេ ភោ គោតម ឯវមាហំសុ សមណោ គោតមោ ឯវមាហ មយ្ហមេវ ទានំ ទាតព្វំ នាញ្ញេសំ ទានំ ទាតព្វំ មយ្ហមេវ សាវកានំ ទានំ ទាតព្វំ

១ ម. វច្ឆគោត្តោ ។

[៨៥] គ្រានោះឯង វច្ឆគោត្តបរិព្វាជក ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួររីករាយនិងពាក្យគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះវច្ឆគោត្តបរិព្វាជក អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮពាក្យនេះថា ព្រះសមណគោតម ត្រាស់យ៉ាងនេះថា បុគ្គលគួរឲ្យទាន ដល់តថាគត មិនគួរឲ្យទានដល់ពួកជនដទៃឡើយ បុគ្គលគួរឲ្យទានដល់ពួកសាវ័កតថាគត មិនគួរឲ្យទានដល់ពួកសាវ័កក្រុមដទៃឡើយ ទានដែលបុគ្គលឲ្យដល់តថាគតហើយ មានផលច្រើន ទានដែលបុគ្គលឲ្យដល់ពួកជនដទៃ មិនមានផលច្រើនទេ ទានដែលបុគ្គលឲ្យដល់ពួកសាវ័ក នៃតថាគត មានផលច្រើន ទានដែលបុគ្គលឲ្យដល់ពួកសាវ័ករបស់ក្រុមដទៃ មិនមានផលច្រើនទេ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ពួកជនណានិយាយយ៉ាងនេះថា ព្រះសមណគោតម ត្រាស់យ៉ាងនេះថា បុគ្គលគួរឲ្យទានដល់តថាគតតែមួយយ៉ាង មិនគួរឲ្យទានដល់ពួកជនដទៃឡើយ បុគ្គលគួរឲ្យទានដល់ពួកសាវ័ករបស់តថាគតតែមួយយ៉ាង

នាញ្ញេសំ សាវកានំ ទានំ ទាតព្វំ មយ្ហមេវ ទិន្នំ មហប្ផលំ នាញ្ញេសំ ទិន្នំ មហប្ផលំ មយ្ហមេវ សាវកានំ ទិន្នំ មហប្ផលំ នាញ្ញេសំ សាវកានំ ទិន្នំ មហប្ផលន្តិ ។ កច្ចិ តេ ភោតោ គោតមស្ស វុត្តវាទិនោ ន ច ភវន្តំ គោតមំ អភូតេន អព្ភាចិក្ខន្តិ ធម្មស្ស ចានុធម្មំ ព្យាករោន្តិ ន ច កោចិ សហធម្មិកោ វាទានុវាទោ គារយ្ហំ ឋានំ អាគច្ឆតិ អនព្ភក្ខាតុកាមា ហិ មយំ ភវន្តំ គោតមន្តិ ។ យេ តេ វច្ឆ ឯវមាហំសុ សមណោ គោតមោ ឯវមាហ មយ្ហមេវ ទានំ ទាតព្វំ ។បេ។ នាញ្ញេសំ សាវកានំ ទិន្នំ មហប្ផលន្តិ ន មេ តេ វុត្តវាទិនោ អព្ភាចិក្ខន្តិ ច បន មំ តេ អសតា អភូតេន យោ ខោ វច្ឆ បរំ ទានំ ទទន្តំ វារេតិ សោ តិណ្ណំ អន្តរាយករោ ហោតិ តិណ្ណំ បារិបន្ថិកោ ។

មិនគួរឲ្យទានដល់ពួកសាវ័ករបស់ពួកគ្រូដទៃឡើយ ទានដែលបុគ្គលឲ្យដល់តថាគត មានផលច្រើន ទានដែលបុគ្គលឲ្យដល់ពួកដទៃ មិនមានផលច្រើនទេ ទានដែលបុគ្គលឲ្យដល់ពួកសាវ័កតថាគត មានផលច្រើន ទានដែលបុគ្គលឲ្យដល់ពួកសាវ័ករបស់ពួកគ្រូដទៃ មិនមានផលច្រើនឡើយ ។ ពួកជនទាំងនោះឈ្មោះថា និយាយតាមពាក្យដែលព្រះគោតមដ៏ចំរើនពោលហើយ មិននិយាយបង្កាច់ព្រះគោតមដ៏ចំរើនដោយពាក្យមិនពិត ទាំងឈ្មោះថាព្យាករនូវធម៌សមគួរដល់ធម៌ លំដាប់នៃពាក្យប្រកបដោយហេតុនីមួយ មិនមកកាន់ឋានៈ ដែលគប្បីតិះដៀលទេឬ ព្រោះយើងមិនមានប្រាថ្នាដើម្បីនិយាយបង្កាច់ព្រះគោតមដ៏ចំរើនទេ ។ ម្នាលវច្ឆៈ ពួកជនណា និយាយយ៉ាងនេះថា ព្រះសមណគោតម ត្រាស់យ៉ាងនេះថា បុគ្គលត្រូវឲ្យទានដល់តថាគតតែមួយយ៉ាង ។បេ។ ទានដែលបុគ្គលឲ្យដល់ពួកសាវ័ករបស់ពួកគ្រូដទៃ មិនមានផលច្រើនទេ ពួកជនទាំងនោះឈ្មោះថា មិននិយាយតាមពាក្យដែលតថាគតពោលហើយ មួយទៀត ពួកជនទាំងនោះឈ្មោះថា និយាយបង្កាច់តថាគតដោយពាក្យមិនទៀង មិនពិត ម្នាលវច្ឆៈ អ្នកណា ហាមឃាត់បុគ្គលដទៃកំពុងឲ្យទាន អ្នកនោះឈ្មោះថា ធ្វើអន្តរាយដល់ជន ៣ នាក់ ឈ្មោះថា បៀតបៀនដល់ជន ៣ នាក់ ។

កតមេសំ តិណ្ណំ ។ ទាយកស្ស បុញ្ញន្តរាយករោ ហោតិ បដិគ្គាហកានំ លាភន្តរាយករោ ហោតិ បុព្វេវ ខោ បនស្ស អត្តា ខតោ ច ហោតិ ឧបហតោ ច ។ យោ ខោ វច្ឆ បរំ ទានំ ទទន្តំ វារេតិ សោ ឥមេសំ តិណ្ណំ អន្តរាយករោ ហោតិ តិណ្ណំ បារិបន្ថិកោ ។ អហំ ខោ បន វច្ឆ ឯវំ វទាមិ យេហិ តេ ចន្ទនិកាយ វា ឱលិគល្លេ វា បាណា តត្រាបិ យោ ថាលិធោវនំ វា សរាវធោវនំ វា ឆឌ្ឌេតិ យេ តត្ថ បាណា តេ តេន យាបេន្តូតិ តតោនិទានំបហំ វច្ឆ បុញ្ញស្ស អាគមំ វទាមិ កោ បន វាទោ មនុស្សភូតេ ។ អបិ ចាហំ វច្ឆ សីលវតោ ទិន្នំ មហប្ផលំ វទាមិ នោ តថា ទុស្សីលេ ។ សោ ច ហោតិ បញ្ចង្គវិប្បហីនោ បញ្ចង្គសមន្នាគតោ ។ កតមានិ បញ្ចង្គានិ បហីនានិ ហោន្តិ ។ កាមច្ឆន្ទោ បហីនោ ហោតិ ព្យាបាទោ បហីនោ ហោតិ ថីនមិទ្ធំ បហីនំ ហោតិ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ បហីនំ ហោតិ វិចិកិច្ឆា បហីនា ហោតិ ។

ដល់ជន ៣ នាក់ដូចម្ដេច ។ គឺជាអ្នកធ្វើឲ្យអន្តរាយបុណ្យរបស់ទាយក ១ ធ្វើអន្តរាយលាភរបស់បដិគ្គាហកៈទាំងឡាយ ១ ការលើកគុណរបស់ខ្លួនឯង ក៏ខាតគុណរបស់ខ្លួនឯង ដែលមានក្នុងកាលមុន ១ ។ ម្នាលវច្ឆៈ អ្នកណាហាមឃាត់បុគ្គលដទៃកំពុងឲ្យទាន អ្នកនោះឈ្មោះថា ធ្វើអន្តរាយដល់ជនទាំង ៣ នាក់នេះ បៀតបៀនដល់ជនទាំង ៣ នាក់នេះ ។ ម្នាលវច្ឆៈ ចំណែកតថាគតពោលយ៉ាងនេះថា សត្វល្អិតសត្វតូចដទៃណា ដែលនៅក្នុងរណ្ដៅស្មោកគ្រោកក្ដី រណ្ដៅស្មោកគ្រោកក្ដី ជនណាចាក់ទឹកលាងចានក្ដី ទឹកលាងឆ្នាំងក្ដី ក្នុងទីស្មោកគ្រោកនោះ ដោយគិតថា ពួកសត្វណាមានក្នុងទីស្មោកគ្រោកនោះ សត្វទាំងនោះ ចូរញុំាងជីវិតឲ្យរស់នៅ ដោយភាគអាហារនោះចុះ ម្នាលវច្ឆៈ គ្រាន់តែប៉ុណ្ណឹងទេ តថាគតហៅថាហេតុជាទីមកនៃបុណ្យ ចាំបាច់ពោលទៅថ្វីដល់ពួកមនុស្ស ។ ម្នាលវច្ឆៈ តថាគតគ្រាន់តែពោលថា ទានដែលឲ្យដល់បុគ្គលមានសីល មានផលច្រើន ដល់បុគ្គលទ្រុស្តសីល មិនដូច្នោះទេ ។ ព្រោះបុគ្គលមានសីលនោះ លះអង្គ ៥ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ។ លះអង្គ ៥ ដូចម្ដេច ។ គឺជាអ្នកលះកាមច្ឆន្ទៈ ១ លះព្យាបាទៈ ១ លះថីនមិទ្ធៈ ១ លះឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចៈ ១ លះវិចិកិច្ឆា ១ ។

កល្យាណជវនិក្កមោ
តមេវ ភារេ យុញ្ជន្តិ
នាស្ស វណ្ណំ បរិក្ខរេ
ឯវមេវ មនុស្សេសុ
យស្មឹ កស្មិញ្ចិ ជាតិយំ
ខត្តិយេ ព្រាហ្មណេ វេស្សេ
សុទ្ទេ ចណ្ឌាលបុក្កុសេ
យាសុ កាសុចិ ឯតាសុ
ទន្តោ ជាយតិ សុព្វតោ
ធម្មដ្ឋោ សីលសម្បន្នោ
សច្ចវាទី ហិរីមនោ
បហីនជាតិមរណោ
ព្រហ្មចរិយស្ស កេវលី
បន្នភារោ វិសំយុត្តោ
កតកិច្ចោ អនាសវោ
បារគូ សព្វធម្មានំ

មានសន្ទុះល្អ គេទឹមគោនោះក្នុងរទេះ គេមិនបានគិត
ដល់ពណ៌សម្បុរនៃគោនោះឡើយ យ៉ាងណាមិញ
បុគ្គលល្អ កើតក្នុងត្រកូលណាមួយ ទោះជាក្សត្រិយ៍
ក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី វេស្សៈក្តី សុទ្ទៈក្តី ចណ្ឌាលក្តី
បុក្កុសៈក្តី ដែលបានទូន្មានចិត្ត ឲ្យប្រាសចាកកិលេស
ស្ថិតនៅក្នុងធម៌ បរិបូណ៌ដោយសីល និយាយពាក្យ
សច្ចៈ មានចិត្តប្រកបដោយហិរិ លះជាតិនិងមរណៈ
បរិបូណ៌ដោយព្រហ្មចារ្យ មានភារៈដាក់ចុះហើយ
ប្រាសចាកយោគៈ មានសោឡសកិច្ចធ្វើស្រេចហើយ មិន
មានអាសវៈ ជាអ្នកដល់(១)ត្រើយ នៃធម៌ទាំងអស់(២)

---

១ សំដៅយកត្រើយ ៦ គឺត្រើយគឺអភិញ្ញា ១ បហានៈ ១ ឈាន ១ ភាវនា ១ សច្ឆិកិរិយា ១ សមាបត្តិ ១ ។ ២ សំដៅយកខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨ ។ ឥន្ទ្រិយ ។

អនុទាធាយ និទ្ទេតា
តស្មឹ វ បរេ ទេសេ
វិបុលា ហោតិ ទក្ខិណា ។
កាលេ ន អវិជានន្តា
ទុម្មេធា អស្សុតាវិនោ
ពហិទ្ធា ទេន្តិ ទានំ
ន ហិ សន្តេ ឧបាសរេ ។
យេ ច សន្តេ ឧបាសន្តិ
សប្បញ្ញេ ធីរសម្មតេ
សទ្ធា ច នេសំ សុគតេ
មូលជាតា បតិដ្ឋិតា
ទេវលោកញ្ច តេ យន្តិ
កុលេ វា ឥធ ជាយរេ
អនុបុព្វេន និព្វានំ
អធិគច្ឆន្តិ បណ្ឌិតា ។

មិនប្រកាន់ខ្ជាប់ ព្រោះហេតុតែកំណើតវិសេស ។ មាន ផលបុគ្គលឲ្យហើយអក្ខិឆេទ្ត ដែលព្រោះហេតុ ភ្លឺ មានពរៈជាដើមមោះលង់ ជាមនុស្សមានផល ពុំទូលាយ កំណើតនោះដែរ ។ បរលោកទានក្នុង បុគ្គលពាល អប្បប្រាជ្ញមិនបានរៀនសូត្រ មិនស្គាល់ (ពុទ្ធក្ខេត្ត) រមែងឲ្យទានខាងក្រៅ (ពុទ្ធសាសនា) មិនដែលចូលទៅរកពួកសប្បុរស ។ ចំណែកបុគ្គល ណា ចូលទៅរកពួកសប្បុរស ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា សន្មតថាជាអ្នកប្រាជ្ញ សទ្ធាជាមូលគល់របស់ពួក បុគ្គលនោះ ស្ថិតនៅក្នុងព្រះសុគត បុគ្គលទាំងនោះ រមែងទៅកាន់ទេវលោក ឬកំកើតក្នុងត្រកូល (មាន ត្រកូលក្សត្រិយ៍ជាដើម) ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកបណ្ឌិត សម្រេចនូវព្រះនិព្វានតាមលំដាប់ ។

(៦០) អថខោ តិកណ្ណោ ព្រាហ្មណោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ តិកណ្ណោ ព្រាហ្មណោ ភគវតោ សម្មុខា តេវិជ្ជានំ ព្រាហ្មណានំ វណ្ណំ ភាសតិ ឯវម្បិ តេវិជ្ជា ព្រាហ្មណា ឥតិបិ តេវិជ្ជា ព្រាហ្មណាតិ ។ យថាកថំ បន ព្រាហ្មណ ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណំ តេវិជ្ជំ បញ្ញាបេន្តីតិ ។ ឥធ ភោ គោតម ព្រាហ្មណោ ឧភតោ សុជាតោ ហោតិ មាតិតោ ច បិតិតោ ច សំសុទ្ធគហណិកោ យាវ សត្តមា បិតាមហយុគា អក្ខិត្តោ អនុបក្កុដ្ឋោ ជាតិវាទេន អជ្ឈាយកោ មន្តធរោ តិណ្ណំ វេទានំ បារគូ សនិឃណ្ឌុកេដុភានំ សាក្ខរប្បភេទានំ ឥតិហាសបញ្ចមានំ បទកោ វេយ្យាករណោ

(៦០) គ្រានោះឯង តិកណ្ណព្រាហ្មណ៍ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យគួររីករាយនឹងពាក្យគួររឭកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះតិកណ្ណព្រាហ្មណ៍អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏និយាយសរសើរព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ អ្នកមានវិជ្ជា ៣ ចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ពួកព្រាហ្មណ៍មានវិជ្ជា ៣ យ៉ាងនេះ ពួកព្រាហ្មណ៍មានវិជ្ជា ៣ ផ្លូវនេះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះពួកព្រាហ្មណ៍ បញ្ញត្តព្រាហ្មណ៍អ្នកមានវិជ្ជា ៣ ដោយប្រការយ៉ាងណា ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោកនេះ ជាឧភតោសុជាត (មានជាតិល្អទាំងពីរខាង) គឺខាងមាតាផង ខាងបិតាផង កើតក្នុងផ្ទៃបរិសុទ្ធល្អ ដែលបុគ្គលមិនគាន់ទៀស មិនតិះដៀលដោយពោលអំពីជាតិ ចុះដល់ចាប់ជីដូនជីតាអស់ ៧ ជាអ្នករៀនមន្ត ចេះចាំមន្ត ជាអ្នកដល់ត្រើយនៃត្រៃវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរនិឃណ្ឌុនឹងកេដុភៈ ព្រមទាំងអក្ខរប្បភេទ គឺសិក្ខានឹងនិរុត្តិ មានគម្ពីរឥតិហាសៈជាគំរប់ ៥ ជាអ្នកចេះបទនឹងវេយ្យាករណ៍

លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណេសុ អនវយោតិ ។ ឯវំ ខោ ភោ គោតម ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណំ តេវិជ្ជំ បញ្ញាបេន្តីតិ ។ អញ្ញថា ខោ ព្រាហ្មណ ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណំ តេវិជ្ជំ បញ្ញាបេន្តិ អញ្ញថា ច បន អរិយស្ស វិនយេ តេវិជ្ជោ ហោតីតិ ។ យថាកថំ បន ភោ គោតម អរិយស្ស វិនយេ តេវិជ្ជោ ហោតិ សាធុ មេ ភវំ គោតមោ តថា ធម្មំ ទេសេតុ យថា អរិយស្ស វិនយេ តេវិជ្ជោ ហោតីតិ ។ តេនហិ ព្រាហ្មណ សុណាហិ សាធុកំ មនសិករោហិ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ ភោតិ ខោ តិកណ្ណោ ព្រាហ្មណោ ភគវតោ បច្ចស្សោសិ ។ ភគវា ឯតទវោច ឥធ ព្រាហ្មណ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ

ជាអ្នកមិនខុសឆ្គងនិងស្ទាត់ជំនាញ ក្នុងលោកាយតសាស្ត្រនិងមហាបុរិសលក្ខណសាស្ត្រ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្តព្រាហ្មណ៍អ្នកបានវិជ្ជា ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្តព្រាហ្មណ៍អ្នកបានវិជ្ជា ៣ ដោយឡែក ឯវិជ្ជា ៣ ក្នុងវិន័យរបស់អរិយៈដោយឡែក ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចុះវិជ្ជា ៣ ក្នុងវិន័យរបស់អរិយៈ តើដូចម្តេច វិជ្ជា ៣ ក្នុងវិន័យរបស់អរិយៈយ៉ាងណា សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន មេត្តាសំដែងធម៌យ៉ាងនោះដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ អ្នកចូរប្រុងស្តាប់ ប្រុងធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ តិកណ្ណព្រាហ្មណ៍ទទួលស្តាប់ព្រះតំរាស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងវិចារៈ មានបីតិនិងសុខកើតអំពីវិវេក សម្រេចសម្រាន្តនៅ ព្រោះស្ងប់វិតក្កៈវិចារៈ ក៏ចូលដល់ទុតិយជ្ឈាន ជាធម្មជាតកើតឯក្នុងសន្តាននៃខ្លួន ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈវិចារៈ

សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហរតិ សតោ ច សម្បជានោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ យន្តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារីតិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្វេវ សោមនស្ស-ទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិ-បារិសុទ្ធឹ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ សោ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរតិ សេយ្យថីទំ ឯកម្បិ ជាតឹ ទ្វេបិ ជាតិយោ តិស្សោបិ ជាតិយោ ចតស្សោបិ ជាតិយោ បញ្ចបិ ជាតិយោ ទសបិ ជាតិយោ

មានបីតិនិងសុខកើតអំពីសមាធិ សម្រេចសម្រាន្តនៅ ព្រោះប្រាសចាកបីតិផង ជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ មានសតិសម្បជញ្ញៈផង ទទួលសុខដោយនាមកាយផង ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ តែងសរសើរបុគ្គលដែលបានតតិយជ្ឈាននោះថាប្រកបដោយឧបេក្ខា មានស្មារតី មានការនៅជាសុខដូច្នេះ ព្រោះតតិយជ្ឈានណា ក៏ចូលកាន់តតិយជ្ឈាននោះសម្រេចសម្រាន្តនៅ ព្រោះលះបង់សុខផង លះបង់ទុក្ខផង ព្រោះសោមនស្សទោមនស្ស ក្នុងកាលមុនផង ក៏ចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន មានអារម្មណ៍មិនជាទុក្ខ មិនជាសុខ មានសតិដ៏បរិសុទ្ធ ដោយឧបេក្ខាសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ កាលបើចិត្ត តាំងខ្ជាប់ខ្ជួន បរិសុទ្ធស្អាត មិនមានកិលេសប្រាសចាកឧបក្កិលេស ជាចិត្តទន់ គួរដល់ការងារ ជាចិត្តមិនញាប់ញ័រយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុនោះក៏បង្អោនចិត្តទៅដើម្បីបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ ភិក្ខុនោះរឭកឃើញខន្ធដែលខ្លួនធ្លាប់អាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុនជាច្រើនប្រការ គឺ-រឭកបាន ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិខ្លះ ៥ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ

វីសម្បិ ជាតិយោ តឹសម្បិ ជាតិយោ ចត្តាឡីសម្បិ ជាតិយោ បញ្ញាសម្បិ ជាតិយោ ជាតិសតម្បិ ជាតិសហស្សម្បិ ជាតិសតសហស្សម្បិ អនេកេបិ សំវដ្ដកប្បេ អនេកេបិ វិវដ្ដកប្បេ អនេកេបិ សំវដ្ដវិវដ្ដកប្បេ អមុត្រាសឹ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ អមុត្រ ឧទបាទឹ តត្រាបាសឹ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ ឥធូបបន្នោតិ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរតិ ។ អយមស្ស បឋមា វិជ្ជា អធិគតា ហោតិ អវិជ្ជា វិហតា វិជ្ជា ឧប្បន្នា តមោ វិហតោ អាលោកោ ឧប្បន្នោ យថាតំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ ។

២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ ៥០ ជាតិខ្លះ ១០០ ជាតិខ្លះ ១០០០ ជាតិខ្លះ ១០០.០០០ ជាតិខ្លះ រឭកឃើញសំវដ្ដកប្បជាច្រើន វិវដ្ដកប្បជាច្រើន សំវដ្ដវិវដ្ដកប្បជាច្រើនក៏បានថា អាត្មាអញបានកើតក្នុងភពឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណេះ លុះអាត្មាអញនោះ ច្យុតចាកភពនោះហើយ ក៏បានទៅកើតក្នុងភពឯណោះ ដែលអាត្មាកើតក្នុងភពនោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណេះ អាត្មាអញនោះ លុះច្យុតចាកភពនោះហើយ ក៏បានមកកើតក្នុងភពនេះ ភិក្ខុនោះរឭកបាននូវខន្ធដែលខ្លួននៅ ក្នុងកាលមុនជាច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការៈ គឺសម្បុរនិងអាហារជាដើម ព្រមទាំងឧទ្ទេស គឺឈ្មោះនិងគោត្រដោយប្រការដូច្នេះ ។ នេះជាវិជ្ជាទី ១ ដែលភិក្ខុនោះបានសម្រេចហើយ អវិជ្ជាក៏បាត់ទៅ វិជ្ជាក៏កើតឡើង ងងឹតបាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើង (ជាដល់) សមគួរដល់ភិក្ខុមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានសេចក្តីព្យាយាម ដុតកម្តៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។

សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ សត្តានំ ចុតូបបាតញ្ញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ សោ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ ឥមេ វត ភោន្តោ សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា វចីទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា មនោទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា ។ ឥមេ វា បន ភោន្តោ សត្តា កាយសុចរិតេន សមន្នាគតា វចីសុចរិតេន សមន្នាគតា មនោសុចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នាតិ ឥតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន

កាលបើចិត្ត តាំងខ្ជាប់ខ្ជួន បរិសុទ្ធស្អាត មិនមានកិលេស ប្រាសចាកឧបក្កិលេស ជាចិត្តទន់ គួរដល់ការងារ ជាចិត្តមិនញាប់ញ័រយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុនោះក៏បង្អោនចិត្តទៅ ដើម្បី សត្តានំ ចុតូបបាតញ្ញាណ ភិក្ខុនោះ មានចក្ខុដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា រមែងឃើញពួកសត្វដែលកំពុងច្យុត ដែលកំពុងកើត ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វថោកទាប ឧត្តម មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្មរបស់ខ្លួនថា អើហ្ន៎ ពួកសត្វនេះប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយវចីទុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាអ្នកតិះដៀលព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ប្រកាន់អំពើមិច្ឆាទិដ្ឋិ សត្វទាំងនោះ លុះបែកធ្លាយនៃកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក អើហ្ន៎ ចំណែកសត្វទាំងអម្បាលនេះ បានប្រកបដោយកាយសុចរិត ប្រកបដោយវចីសុចរិត ប្រកបដោយមនោសុចរិត មិនតិះដៀលព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ប្រកាន់អំពើសម្មាទិដ្ឋិ សត្វទាំងនោះលុះបែកធ្លាយនៃកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងសុគតិ សួគ៌ ទេវលោក ភិក្ខុនោះ មានចក្ខុដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា

សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ ។ អយមស្ស ទុតិយា វិជ្ជា អធិគតា ហោតិ អវិជ្ជា វិហតា វិជ្ជា ឧប្បន្នា តមោ វិហតោ អាលោកោ ឧប្បន្នោ យថាតំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ ។ សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ អាសវានំ ខយញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ ។ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ឥមេ អាសវាតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ អាសវសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ អាសវនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ អាសវនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។

ពេលឃើញពួកសត្វ ដែលច្យុត ដែលកើត គឺដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វ ថោកទាបខ្ពង់ខ្ពស់ មានសម្បុរល្អ សម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្មរបស់ខ្លួនដោយប្រការដូច្នេះ ។ នេះជាវិជ្ជាទី ២ ដែលភិក្ខុនោះបានសម្រេចហើយ អវិជ្ជាបាត់ទៅ វិជ្ជាក៏កើតឡើង ងងឹតបាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើង (ដំដែល) សមគួរដល់ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ កាលបើចិត្ត តាំងនៅមាំមួន បរិសុទ្ធផូរផង់ មិនមានកិលេស ប្រាសចាកឧបក្កិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការងារ ជាចិត្តមិនញាប់ញ័រយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុនោះក៏បង្អោនចិត្តទៅ ដើម្បីអាសវក្ខយញ្ញាណ ភិក្ខុនោះដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាសេចក្តីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាបដិបទា នាំឲ្យបានដល់នូវសេចក្តីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាអាសវៈទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហេតុនាំឲ្យកើតអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាសេចក្តីរលត់អាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាបដិបទា នាំឲ្យដល់នូវសេចក្តីរលត់អាសវៈ ។

តស្ស ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ វិមុត្តស្មឹ វិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតិ ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតិ ។ អយមស្ស តតិយា វិជ្ជា អធិគតា ហោតិ អវិជ្ជា វិហតា វិជ្ជា ឧប្បន្នា តមោ វិហតោ អាលោកោ ឧប្បន្នោ យថាតំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោតិ ។

អនុច្ចាវចសីលស្ស
និបកស្ស ច ឈាយិនោ
ចិត្តំ យស្ស វសីភូតំ
ឯកគ្គំ សុសមាហិតំ
តំ វេ តមោនុទំ ធីរំ
តេវិជ្ជំ មច្ចុហាយិនំ
ហិតំ ទេវមនុស្សានំ
អាហុ សព្វប្បហាយិនំ
តីហិ វិជ្ជាហិ សម្បន្នំ
អសម្មូឡ្ហវិហារិនំ

កាលភិក្ខុនោះមើលឃើញនូវធម៌នេះ ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកកាមាសវៈផង ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកភវាសវៈផង ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកអវិជ្ជាសវៈផង កាលបើចិត្តផុតស្រឡះហើយ ញាណក៏កើតឡើងថា ចិត្តផុតស្រឡះហើយ ដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈអាត្មាអញ បានប្រព្រឹត្តស្រេចហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញបានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គភាវនាកិច្ច ដទៃប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀតមិនមានឡើយ ។ នេះជាវិជ្ជាទី ៣ ដែលភិក្ខុនោះ បានសម្រេចហើយ អវិជ្ជាបាត់ទៅ វិជ្ជាក៏កើតឡើង ងងឹតបាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើង (ជាផល) សមគួរដល់ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។

ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មានសីលមិនខ្ពស់ទាប មានប្រាជ្ញា
ចាស់ក្លា អ្នកដុតកំដៅកិលេស ជាចិត្តដ៏ស្ទាត់មានអារម្មណ៍
តែមួយតាំងនឹងល្អ (ដោយអារម្មណ៍) ពួកអ្នកប្រាជ្ញ
ហៅបុគ្គលនោះ ថាជាអ្នកបន្ទោបង់នូវងងឹត ជាអ្នក
ប្រាជ្ញបានវិជ្ជា ៣ លះបង់មច្ចុ ជាប្រយោជន៍ដល់
ទេវតានិងមនុស្ស លះបង់នូវបាបធម៌ទាំងអស់ បរិបូណ៌
ដោយវិជ្ជា ៣ មានការនៅដោយសេចក្ដីមិនភាន់ច្រឡំ

ពុទ្ធំ អន្តិមសារីរំ(១)
តំ នមស្សន្តិ គោតមំ ។
បុព្វេនិវាសំ យោ វេទិ
សគ្គាបាយញ្ច បស្សតិ
អថោ ជាតិក្ខយំ បត្តោ
អភិញ្ញាវោសិតោ មុនិ
ឯតាហិ តីហិ វិជ្ជាហិ
តេវិជ្ជោ ហោតិ ព្រាហ្មណោ
តមហំ វទាមិ តេវិជ្ជំ
នាញ្ញំ លបិតលាបនន្តិ ។

ឥទំ ខោ ព្រាហ្មណ អរិយស្ស វិនយេ តេវិជ្ជោ ហោតីតិ ។ អញ្ញថា ភោ គោតម ព្រាហ្មណានំ តេវិជ្ជោ អញ្ញថា ច បន អរិយស្ស វិនយេ តេវិជ្ជោ ហោតិ ឥមស្ស ច ភោ គោតម អរិយស្ស វិនយេ តេវិជ្ជស្ស ព្រាហ្មណានំ តេវិជ្ជោ កលំ នាគ្ឃតិ សោឡសឹ ។ អភិក្កន្តំ ភោ គោតម ។បេ។ ឧបាសកំ មំ ភវំ គោតមោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតន្តិ ។

១ ម. អន្តិមទេហំ ។

ជាក់ក្នុងខ្លួនសុខៈ ជាដើម ៤ ទ្រទ្រង់នូវសរីរៈជាគម្រប់ទីបំផុត
គួរទៅជាទីនមស្ការនូវព្រះគោតម នោះ ។
បុគ្គលណាដឹងនូវបុព្វេនិវាស ឃើញនូវសួគ៌និងអបាយ
មួយទៀត ជាមុនីណាសម្រេច ដល់នូវការអស់ទៅនៃជាតិ
ដឹងហើយ បានសម្រេចសម្រាន្តនៅដោយទីបំផុតនៃគុណ
បានវិជ្ជា ៣ ដោយវិជ្ជា ៣ ទាំងនុ៎ះ តថាគតហៅបុគ្គលអ្នកបាន
វិជ្ជា ៣ នោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ មិនមែនហៅបុគ្គលដទៃ
តាមពាក្យដែលគេច្រាប់ហៅឡើយ ។

ព្រាហ្មណ៍ វិជ្ជា ៣ ក្នុងវិន័យរបស់អរិយៈយ៉ាងនេះឯង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន វិជ្ជា ៣ របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដោយឡែក វិជ្ជា ៣ ក្នុងវិន័យរបស់អរិយៈដោយឡែក បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន តែវិជ្ជា ៣ របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ មិនដល់នូវចំណែកទី ១៦ នៃវិជ្ជា ៣ ក្នុងវិន័យរបស់អរិយៈនេះទេ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ ។បេ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសក អ្នកដល់សរណគមន៍ស្មើដោយជីវិតតាំងពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ។

[៦១] អថខោ ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ។បេ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច យស្សស្សុ ភោ គោតម យញ្ញោ វា សទ្ធំ វា ថាលិបាកោ វា ទេយ្យធម្មំ វា តេវិជ្ជេសុ ព្រាហ្មណេសុ ទានំ ទទេយ្យាតិ ។ យថា កថំ បន ព្រាហ្មណ ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណំ តេវិជ្ជំ បញ្ញាបេន្តីតិ ។ ឥធ ភោ គោតម ព្រាហ្មណោ ឧភតោ សុជាតោ ហោតិ មាតិតោ ច បិតិតោ ច សំសុទ្ធគហណិកោ យាវ សត្តមា បិតាមហយុគា អក្ខិត្តោ អនុបក្កុដ្ឋោ ជាតិវាទេន អជ្ឈាយកោ មន្តធរោ តិណ្ណំ វេទានំ បារគូ សនិឃណ្ឌុកេដុភានំ សាក្ខរប្បភេទានំ ឥតិហាសបញ្ចមានំ បទកោ វេយ្យាករណោ លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណេសុ អនវយោតិ ។

[៦១] គ្រានោះឯង ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។បេ។ លុះជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន គ្រឿងបូជាក្តី មតកភត្តដែលឆ្អិនដោយសព្វគ្រឿងក្តី អាហារៈជាស់ករដែលគេរៀបចំឲ្យបុគ្គលដទៃក្តី ទេយ្យធម៌គឺគ្រឿងត្រូវឲ្យក្តី របស់បុគ្គលណា បុគ្គលនោះគួរឲ្យទាន ចំពោះព្រាហ្មណ៍តេវិជ្ជៈ អ្នកបានវិជ្ជា ៣ ដែរឬទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្ត ព្រាហ្មណ៍អ្នកមានវិជ្ជា៣ដោយប្រការដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោកនេះជាអ្នកកើតល្អ (មានជាតិល្អទាំងពីរខាង) គឺខាងមាតានិងខាងបិតា កើតអំពីគភ៌បរិសុទ្ធ រៀងរាបបុព្វបុរសរៀងរៀង មិនមានគេតិះដៀលដោយពាក្យពោលអំពីជាតិកំណើតក្នុងវង្សប៉ាតីជួតជីតាទួត ៧ ជាអ្នកស្វាធ្យាយ ទ្រទ្រង់នូវមន្ត ដល់ត្រើយនៃត្រៃវេទ គ្រប់ទាំងគម្ពីរនិឃណ្ឌុ គឺនិកេដុភៈ គ្រមទាំងគម្ពីរអក្ខរប្បភេទ និងសិក្សាទីទំនៀម ដែលមានគម្ពីរឈ្មោះឥតិហាសៈជាគំរប់ ៥ ជាអ្នកចេះបទនិងវេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញ ក្នុងលោកាយតសាស្ត្រ និងមហាបុរិសលក្ខណៈ ។

ថំ ភោ ភោ គោតម ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណំ តេវិជ្ជំ
បញ្ញាបេន្តីតិ ។ អញ្ញថា ខោ ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណា
ព្រាហ្មណំ តេវិជ្ជំ បញ្ញាបេន្តិ អញ្ញថា ច បន
អរិយស្ស វិនយេ តេវិជ្ជោ ហោតីតិ ។ យថាកថំ
បន ភោ គោតម អរិយស្ស វិនយេ
តេវិជ្ជោ ហោតិ សាធុ មេ ភវំ គោតមោ តថា ធម្មំ
ទេសេតុ យថា អរិយស្ស វិនយេ តេវិជ្ជោ ហោតីតិ ។
តេនហិ ព្រាហ្មណ សុណាហិ សាធុកំ មនសិករោហិ
ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ ភោតិ ខោ ជាណុស្សោណិ
ព្រាហ្មណោ ភគវតោ បច្ចស្សោសិ ។ ភគវា ឯតទវោច
ឥធ ព្រាហ្មណ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ ។បេ។ ចតុត្ថំ
ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ ឯវំ សមាហិតេ
ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូ-
បក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ
បុព្វេនិវាសានុស្សតិញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ
សោ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរតិ ។បេ។

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ពួកព្រាហ្មណ៍ បញ្ញត្តព្រាហ្មណ៍អ្នកប្រកបដោយវិជ្ជា
៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ពួកព្រាហ្មណ៍ បញ្ញត្តព្រាហ្មណ៍អ្នក
ប្រកបដោយវិជ្ជា ៣ យ៉ាងដទៃ ឯវិជ្ជា ៣ ក្នុងវិន័យរបស់អរិយៈយ៉ាងដទៃ ។
បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចុះវិជ្ជា ៣ ក្នុងវិន័យរបស់អរិយៈតើដូចម្តេច
វិជ្ជា ៣ ក្នុងវិន័យរបស់អរិយៈយ៉ាងណា សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន មេត្តា
ប្រោសសំដែងធម៌ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គយ៉ាងនោះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ
អ្នកចូរប្រុងស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។
ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ ទទួលស្តាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណា
ព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។បេ។ ក៏ចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ។
កាលបើចិត្ត តាំងខ្ជាប់ខ្ជួន បរិសុទ្ធស្អាត ផុតចាកកិលេស ប្រាសចាក
ឧបក្កិលេស ជាចិត្តទន់ គួរដល់ការងារ ជាចិត្តនឹងនឹង មិនញាប់
ញ័រយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុនោះក៏បង្អោនចិត្តទៅ ដើម្បីបុព្វេនិវាសានុស្ស-
តិញ្ញាណ ភិក្ខុនោះរឭកឃើញនូវបុព្វេនិវាសច្រើនប្រការ ។បេ។

អយមស្ស បឋមា វិជ្ជា អធិគតា ហោតិ អវិជ្ជា វិហតា វិជ្ជា ឧប្បន្នា តមោ វិហតោ អាលោកោ ឧប្បន្នោ យថាតំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ ។ សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ សត្តានំ ចុតូបបាតញ្ញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ សោ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ។ បេ ។ អយមស្ស ទុតិយា វិជ្ជា អធិគតា ហោតិ អវិជ្ជា វិហតា វិជ្ជា ឧប្បន្នា តមោ វិហតោ អាលោកោ ឧប្បន្នោ យថាតំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ ។ សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ អាសវានំ ខយញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ

នេះជាវិជ្ជាទី ១ ដែលភិក្ខុនោះបានដល់ហើយ អវិជ្ជាបាត់ទៅ វិជ្ជាកើតឡើង ងងឹតបាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើង (ជាផល) សមគួរដល់ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ កាលបើចិត្តតាំងខ្ជាប់ បរិសុទ្ធស្អាត ឥតមានកិលេស ប្រាសចាកឧបក្កិលេស ជាចិត្តទន់ គួរដល់ការងារកម្ម ជាចិត្តនឹងធឹងមិនញាប់ញ័រយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុនោះក៏បង្អោនចិត្តទៅ ដើម្បី សត្តានំចុតូ-បបាតញ្ញាណ ភិក្ខុនោះមានចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងចក្ខុជារបស់មនុស្សធម្មតា ឃើញពួកសត្វ ។ បេ ។ នេះជាវិជ្ជាទី ២ ដែលភិក្ខុនោះបានដល់ហើយ អវិជ្ជាបាត់ទៅ វិជ្ជាក៏កើតឡើង ងងឹតបាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើង (ជាផល) សមគួរដល់ភិក្ខុអ្នកមិនមានសេចក្ដីប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ កាលបើចិត្តតាំងខ្ជាប់ខ្ជួន បរិសុទ្ធស្អាត ឥតមានកិលេស ប្រាសចាកឧបក្កិលេស ជាចិត្តទន់ គួរដល់ការងារកម្ម ជាចិត្តនឹងធឹង មិនញាប់-ញ័រយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុនោះ ក៏បង្អោនចិត្តទៅ ដើម្បីអាសវក្ខយញ្ញាណ

សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ ឥមេ អាសវាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ បេ ។ អយំ អាសវនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ តស្ស ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ វិមុត្តស្មឹ វិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតិ ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតិ អយមស្ស តតិយា វិជ្ជា អធិគតា ហោតិ អវិជ្ជា វិហតា វិជ្ជា ឧប្បន្នា តមោ វិហតោ អាលោកោ ឧប្បន្នោ យថាតំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ ។

ភិក្ខុនោះដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាបដិបទាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់ទុក្ខ ។ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា ទាំងនេះជាអាសវៈ ។បេ។ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាបដិបទាដំណើរទៅដល់សេចក្តីរលត់អាសវៈ ។ កាលភិក្ខុនោះដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ ចិត្តក៏រួចស្រឡះ ចាកកាមាសវៈផង ចិត្តក៏រួចស្រឡះ ចាកភវាសវៈផង ចិត្តក៏រួចស្រឡះ ចាកអវិជ្ជាសវៈផង កាលចិត្តរួចស្រឡះហើយ ញាណកើតឡើងថា ចិត្តរួចស្រឡះហើយ ដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌ អាត្មាអញបានប្រព្រឹត្តស្រេចហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញបានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀតមិនមានឡើយ នេះជាវិជ្ជាទី ៣ ដែលភិក្ខុនោះបានសម្រេចហើយ អវិជ្ជាបាត់ទៅ វិជ្ជាក៏កើតឡើង ងងឹតបាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើង(ជាដរាប) សមគួរដល់ភិក្ខុអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។

យោ សីលព្វតសម្បន្នោ
បហិតត្តោ សមាហិតោ
ចិត្តំ យស្ស វសីភូតំ
ឯកគ្គំ សុសមាហិតំ
បុព្វេនិវាសំ យោ វេទី
សគ្គាបាយញ្ច បស្សតិ
អថោ ជាតិក្ខយំ បត្តោ
អភិញ្ញាវោសិតោ មុនិ
ឯតាហិ តីហិ វិជ្ជាហិ
តេវិជ្ជោ ហោតិ ព្រាហ្មណោ
តមហំ វទាមិ តេវិជ្ជំ
នាញ្ញំ លបិតលាបនន្តិ ។

ឯវំ ខោ ព្រាហ្មណ អរិយស្ស វិនយេ តេវិជ្ជោ ហោតីតិ ។ អញ្ញថា ភោ គោតម ព្រាហ្មណានំ តេវិជ្ជោ អញ្ញថា ច បន អរិយស្ស វិនយេ តេវិជ្ជោ ហោតិ ឥមស្ស ច ភោ គោតម អរិយស្ស វិនយេ តេវិជ្ជស្ស ព្រាហ្មណានំ តេវិជ្ជោ កលំ នាគ្ឃតិ សោឡសឹ ។ អភិក្កន្តំ ភោ គោតម ។បេ។

បុគ្គលណា បរិបូណ៌ដោយសីលនិងវ័ត មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មានចិត្តដ៏តាំងមាំ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ស្ទាត់ប្រសើរឯក តាំងខ្ជាប់ល្អ បុគ្គលណាដឹងនូវបុព្វេនិវាសផង ឃើញនូវសួគ៌និងអបាយផង មួយទៀត ដល់នូវការអស់ទៅនៃជាតិ ជាអ្នកដឹងច្បាស់ហើយ សម្រេចសម្រាន្តនៅដោយទីបំផុតនៃកិច្ច ជាមុនីណាសម្រេច អ្នកបានវិជ្ជា ៣ ដោយវិជ្ជា ៣ នុ៎ះ តថាគតហៅបុគ្គល អ្នកបានវិជ្ជា ៣ នោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ មិនហៅបុគ្គលដទៃតាមពាក្យ ដែលគេច្រើនពោលឡើយ ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ វិជ្ជា ៣ ក្នុងវិន័យរបស់អរិយៈ យ៉ាងនេះឯង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន វិជ្ជា ៣ របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ដោយឡែក វិជ្ជា ៣ ក្នុងវិន័យរបស់អរិយៈដោយឡែក បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន វិជ្ជា ៣ របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ មិនដល់នូវចំណែកទី ១៦ នៃវិជ្ជា ៣ ក្នុងវិន័យរបស់អរិយៈនេះទេ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ ។បេ ។

ឧបាសកំ មំ ភវំ គោតមោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតន្តិ ។

(៦៦) អថខោ សង្គារវោ ព្រាហ្មណោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សង្គារវោ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច មយមស្សុ ភោ គោតម ព្រាហ្មណា នាម យញ្ញំ យជាមបិ យជាបេមបិ តត្រ ភោ គោតម យោ ចេវ យញ្ញំ យជតិ យោ ច យជាបេតិ សព្វេ តេ អនេកសារីរិកំ បុញ្ញប្បដិបទំ បដិបន្នា ហោន្តិ យទិទំ យញ្ញាធិករណំ យោ បនាយំ ភោ គោតម យស្ស វា តស្ស វា កុលា អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជិតោ ឯកមត្តានំ ទមេតិ ឯកមត្តានំ សមេតិ ឯកមត្តានំ បរិនិព្វាបេតិ ឯវមស្សាយំ ឯកសារីរិកា បុញ្ញប្បដិបទា ហោតិ

សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសកដល់នូវសរណៈ ស្មើដោយជីវិត តាំងពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ។

(៦៦) គ្រានោះឯង សង្គារវព្រាហ្មណ៍ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្ដីរីករាយជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យគួររឭកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសង្គារវព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន យើងទាំងឡាយឈ្មោះថាជាព្រាហ្មណ៍ បូជាខ្លួនយញ្ញដោយខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យបូជាខ្លះ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ក្នុងជំនុំនោះ ព្រាហ្មណ៍ណា បូជាយញ្ញដោយខ្លួនឯងក្ដី ព្រាហ្មណ៍ណា ប្រើគេឲ្យបូជាក្ដី ព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថាប្រតិបត្តិនូវសេចក្ដីប្រតិបត្តិជាហេតុឲ្យកើតបុណ្យ ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងសរីរៈដ៏ច្រើន ព្រោះហេតុតែការបូជានេះ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចំណែកខាងបុគ្គលណា ចេញចាកត្រកូលណាក្ដី ចេញចាកផ្ទះណាក្ដី ហើយបួសក្នុងសំណាក់បុគ្គលមិនមានផ្ទះ ក៏ទូន្មានចិត្តតែខ្លួនមួយៗ ឲ្យស្ងប់ចិត្តតែខ្លួនមួយ ៗ រំលត់ទុក្ខចិត្តតែខ្លួនមួយៗ បុញ្ញប្បដិបទានេះ ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងសរីរៈតែមួយ ព្រោះមានដល់បុគ្គលនោះយ៉ាងនេះ

យទិទំ យញ្ញាធិករណន្តិ ។ តេនហិ ព្រាហ្មណ តញ្ញេវេត្ថ បដិបុច្ឆិស្សាមិ យថា តេ ខមេយ្យ តថា នំ ព្យាករេយ្យាសិ ។ តំ កឹ មញ្ញសិ ព្រាហ្មណ ឥធ តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ជតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា សោ ឯវមាហ ឯថាយំ មគ្គោ អយំ បដិបទា យថា បដិបន្នោ អហំ អនុត្តរំ ព្រហ្មចរិយោគធំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេមិ ឯថ តុម្ហេបិ តថា បដិបជ្ជថ យថា បដិបន្នា តុម្ហេបិ អនុត្តរំ ព្រហ្មចរិយោគធំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរិស្សថាតិ ។ ឥតិ អយញ្ចេវ សត្ថា ធម្មំ ទេសេតិ បរេ ច តថត្តាយ បដិបជ្ជន្តិ ។

ព្រោះហេតុនៃយញ្ញនោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងត្រឡប់សួរដំណើរនោះចំពោះអ្នកវិញ អ្នកគាប់ចិត្តយ៉ាងណា គប្បីដោះស្រាយប្រស្នានោះ យ៉ាងនោះចុះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច ព្រះតថាគត កើតឡើង ក្នុងលោកនេះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ មានដំណើរល្អ ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក មិនមានបុគ្គលដទៃប្រសើរជាង ជាសារថីទូន្មាននូវបុរស ដែលគួរទូន្មានបាន ជាគ្រូនៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចទាំង ៤ លែងវិលមកកាន់ភពថ្មីទៀត ព្រះតថាគតនោះ ពោលយ៉ាងនេះថា នេះជាផ្លូវ នេះជាបដិបទា ក្នុងដំណើរនោះ ដូចតថាគតប្រតិបត្តិ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវការចុះស៊ប់កាន់ព្រហ្មចរិយៈដ៏ប្រសើរ ដោយប្រាជ្ញាផ្ទាល់ខ្លួនឯង ទើបប្រកាសប្រាប់ (សត្វលោក) ថា អើអ្នកទាំងឡាយ ចូរមក អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រតិបត្តិធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវការចុះស៊ប់កាន់ព្រហ្មចរិយៈដ៏ប្រសើរ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង សម្រេចសម្រាន្តនៅយ៉ាងណា អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រតិបត្តិយ៉ាងនោះចុះ ។ ព្រះសាស្តានេះ តែងសំដែងធម៌ផង ពួកជនដទៃប្រតិបត្តិតាមបែបនោះផង ដោយប្រការដូច្នេះ ។

តានិ ខោ បន ហោន្តិ អនេកានិបិ សតានិ អនេកានិបិ សហស្សានិ អនេកានិបិ សតសហស្សានិ ។ តំ កឹ មញ្ញសិ ព្រាហ្មណ ឥច្ចាយំ ឯវំ សន្តេ ឯកសារីរិកា វា បុញ្ញប្បដិបទា ហោតិ អនេកសារីរិកា វា យទិទំ បព្វជ្ជាធិករណន្តិ ។ ឥច្ចាយំបិ ភោ គោតម ឯវំ សន្តេ អនេកសារីរិកា បុញ្ញប្បដិបទា ហោតិ យទិទំ បព្វជ្ជាធិករណន្តិ ។ ឯវំ វុត្តេ អាយស្មា អានន្ទោ សង្គារវំ ព្រាហ្មណំ ឯតទវោច ឥមាសំ តេ ព្រាហ្មណ ទ្វិន្នំ បដិបទានំ កតមា បដិបទា ខមតិ អប្បត្ថតរា(១) ច អប្បសមារម្ភតរា ច មហប្ផលតរា ច មហានិសំសតរា ចាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ សង្គារវោ ព្រាហ្មណោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោច សេយ្យថាបិ ភវំ គោតមោ ភវញ្ចានន្ទោ ឯតេ មេ បុជ្ជា ឯតេ មេ បាសំសាតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ សង្គារវំ ព្រាហ្មណំ ឯតទវោច

១ អប្បដ្ឋតរាតិបិ បាឋោ ។

ការប្រមាណនៃសត្វទាំងឡាយនោះ មានរយជាច្រើនផង មានពាន់ជាច្រើនផង មានសែនជាច្រើនផង ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច កាលបើហេតុមានយ៉ាងនេះ បុញ្ញប្បដិបទានេះឈ្មោះថា ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងសរីរៈតែមួយ ឬប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងសរីរៈដ៏ច្រើន ព្រោះហេតុតែបព្វជ្ជាដោយប្រការដូច្នេះ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន កាលបើហេតុមានយ៉ាងនេះ បុញ្ញប្បដិបទានេះ ឈ្មោះថាប្រព្រឹត្តទៅក្នុងសរីរៈដ៏ច្រើន ព្រោះហេតុតែបព្វជ្ជាដូច្នេះ ។ កាលបើព្រាហ្មណ៍និយាយយ៉ាងនេះហើយ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក៏បាននិយាយនឹងសង្គារវព្រាហ្មណ៍ដូច្នេះថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បណ្តាបដិបទាទាំង ២ នេះ អ្នកគាប់ចិត្តបដិបទាណា ថា មានសេចក្តីត្រូវការតិចផង មានការរៀបចំតិចផង មានផលច្រើនផង មានអានិសង្សច្រើនផង ។ កាលបើព្រះអានន្ទ និយាយយ៉ាងនេះហើយ សង្គារវព្រាហ្មណ៍ ក៏បាននិយាយនឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុដូច្នេះថា បុគ្គលដូចជាព្រះគោតមដ៏ចំរើន នឹងព្រះអានន្ទដ៏ចំរើនទាំងនេះ ខ្ញុំគួរបូជា ខ្ញុំគួរសរសើរ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក៏បាននិយាយនឹងសង្គារវព្រាហ្មណ៍ជាគំរប់ ២ ដងដូច្នេះថា

ន ខោ ត្យាហំ ព្រាហ្មណ ឯវំ បុច្ឆាមិ កេ នុ តេ បុជ្ជា កេ នុ តេ បាសំសាតិ ។ ឯវញ្ច ខោ ត្យាហំ ព្រាហ្មណ បុច្ឆាមិ ឥមាសំ តេ ព្រាហ្មណ ទ្វិន្នំ បដិបទានំ កតមា បដិបទា ខមតិ អប្បត្ថតរា ច អប្បសមារម្ភតរា ច មហប្ផលតរា ច មហានិសំសតរា ចាតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ សង្គារវោ ព្រាហ្មណោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោច សេយ្យថាបិ ភវំ គោតមោ ភវញ្ចានន្ទោ ឯតេ មេ បុជ្ជា ឯតេ មេ បាសំសាតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ សង្គារវំ ព្រាហ្មណំ ឯតទវោច ន ខោ ត្យាហំ ព្រាហ្មណ បុច្ឆាមិ កេ នុ តេ បុជ្ជា កេ នុ តេ បាសំសាតិ ។ ឯវញ្ច ខោ ត្យាហំ ព្រាហ្មណ បុច្ឆាមិ ឥមាសំ តេ ព្រាហ្មណ ទ្វិន្នំ បដិបទានំ កតមា បដិបទា ខមតិ អប្បត្ថតរា ច អប្បសមារម្ភតរា ច មហប្ផលតរា ច មហានិសំសតរា ចាតិ ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតមិនសួរអ្នកថា ពួកបុគ្គលដូចម្ដេច ដែលអ្នកត្រូវបូជា ឬ ពួកបុគ្គលដូចម្ដេច ដែលអ្នកត្រូវសរសើរយ៉ាងនេះទេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតសួរអ្នកយ៉ាងនេះថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បណ្ដាបដិបទាពីរនេះ អ្នកគាប់ចិត្តបដិបទាណា ថា មានសេចក្ដីត្រូវការតិចផង មានការរៀបចំតិចផង មានផលច្រើនផង មានអានិសង្សច្រើនផង ដូច្នេះទេតើ ។ សង្គារវព្រាហ្មណ៍ បាននិយាយនឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ជាគំរប់ ២ ផងដូច្នេះថា បុគ្គលដូចជាព្រះសមណគោតមដ៏ចំរើន នឹងព្រះអានន្ទដ៏ចំរើននេះ ខ្ញុំត្រូវបូជា ខ្ញុំត្រូវសរសើរ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បាននិយាយនឹងសង្គារវព្រាហ្មណ៍ជាគំរប់ ៣ ផងដូច្នេះថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតមិនសួរអ្នកថា ពួកបុគ្គលដូចម្ដេច ដែលអ្នកត្រូវបូជា ឬពួកបុគ្គលដូចម្ដេច ដែលអ្នកត្រូវសរសើរទេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតសួរអ្នកយ៉ាងនេះថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បណ្ដាបដិបទាទាំងពីរនេះ អ្នកគាប់ចិត្តបដិបទាណា ថា មានសេចក្ដីត្រូវការតិចផង មានការរៀបចំតិចផង មានផលច្រើនផង មានអានិសង្សច្រើនផង ដូច្នេះទេតើ ។

តតិយម្បិ ខោ សង្គារវោ ព្រាហ្មណោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោច សេយ្យថាបិ ភវំ គោតមោ ភវញ្ចានន្ទោ ឯតេ មេ បុជ្ជា ឯតេ មេ បាសំសាតិ ។ អថខោ ភគវតោ ឯតទហោសិ យាវតតិយម្បិ ខោ សង្គារវោ ព្រាហ្មណោ អានន្ទេន សហធម្មិកំ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សំសាទេតិ នោ វិស្សជ្ជេតិ យន្នូនាហំ បរិមោចេយ្យន្តិ ។ អថខោ ភគវា សង្គារវំ ព្រាហ្មណំ ឯតទវោច កា នុជ្ជ ព្រាហ្មណ រាជន្តេបុរេ រាជបុរិសានំ សន្និសិន្នានំ សន្និបតិតានំ អន្តរាកថា ឧទបាទីតិ ។ អយំ ខ្វជ្ជ ភោ គោតម រាជន្តេបុរេ រាជបុរិសានំ សន្និសិន្នានំ សន្និបតិតានំ អន្តរាកថា ឧទបាទិ បុព្វេ សុទំ អប្បតរា ចេវ ភិក្ខូ អហេសុំ ពហុតរា ច ឧត្តរិមនុស្សធម្មា ឥទ្ធិបាដិហារិយំ ទស្សេសុំ ឯតរហិ បន ពហុតរា ចេវ ភិក្ខូ អប្បតរា ច ឧត្តរិមនុស្សធម្មា ឥទ្ធិបាដិហារិយំ ទស្សេន្តីតិ ។ អយំ ខ្វជ្ជ ភោ គោតម រាជន្តេបុរេ រាជបុរិសានំ សន្និសិន្នានំ សន្និបតិតានំ អន្តរាកថា ឧទបាទីតិ ។

សង្គារវព្រាហ្មណ៍ ទូលនិយាយនឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុជាគំរប់បីដងថា ដូចជាបុគ្គលដូចជាព្រះគោតមដ៏ចំរើន នឹងព្រះអានន្ទដ៏ចំរើននេះ ទាំងពីរអង្គជាទីគួរសរសើរ លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា សង្គារវព្រាហ្មណ៍ត្រូវអានន្ទសួរប្រស្នាប្រកបដោយហេតុ ដរាបដល់បីដងហើយ បង្អង់មិនដោះស្រាយ បើដូច្នោះមានតែតថាគតដោះស្រាយ។ លំដាប់នោះព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់នឹងសង្គារវព្រាហ្មណ៍ដូច្នេះថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ថ្ងៃនេះអន្តរកថា (ពាក្យពោលក្នុងចន្លោះរឿងដទៃ) ដូចម្តេចកើតឡើង ដល់ពួកជន ដែលអង្គុយប្រជុំគ្នា ក្នុងរាជបរិស័ទ ក្នុងរាជវាំង បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ថ្ងៃនេះខាងក្នុងរាជវាំង អន្តរកថានេះឯង កើតឡើងដល់ពួកជន ដែលអង្គុយប្រជុំគ្នា ក្នុងរាជបរិស័ទថា កាលពីដើម ពួកភិក្ខុមានប្រមាណតិច តែភិក្ខុអ្នកមានឧត្តរិមនុស្សធម៌ សំដែងឥទ្ធិបាដិហារិយ មានច្រើន ឥឡូវនេះ ពួកភិក្ខុមានច្រើនតែមាន តែភិក្ខុអ្នកមានឧត្តរិមនុស្សធម៌ សំដែងឥទ្ធិបាដិហារិយ មានប្រមាណតិចវិញ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ថ្ងៃនេះខាងក្នុងរាជវាំង អន្តរកថានេះកើតឡើង ដល់ពួកជន ដែលអង្គុយប្រជុំគ្នា ក្នុងរាជបរិស័ទ ។

តីណិ ខោ ឥមានិ ព្រាហ្មណ បាដិហារិយានិ ។ កតមានិ តីណិ ឥទ្ធិបាដិហារិយំ អាទេសនាបាដិហារិយំ អនុសាសនីបាដិហារិយំ ។ កតមញ្ច ព្រាហ្មណ ឥទ្ធិបាដិហារិយំ ។ ឥធ ព្រាហ្មណ ឯកច្ចោ អនេកវិហិតំ ឥទ្ធិវិធំ បច្ចនុភោតិ ឯកោបិ ហុត្វា ពហុធា ហោតិ ពហុធាបិ ហុត្វា ឯកោ ហោតិ អាវិភាវំ តិរោភាវំ តិរោកុឌ្ឌំ តិរោបាការំ តិរោបព្វតំ អសជ្ជមានោ គច្ឆតិ សេយ្យថាបិ អាកាសេ បឋវិយាបិ ឧម្មុជ្ជនិមុជ្ជំ ករោតិ សេយ្យថាបិ ឧទកេ ឧទកេបិ អភិជ្ជមានេ គច្ឆតិ សេយ្យថាបិ បឋវិយា អាកាសេបិ បល្លង្កេន កមតិ សេយ្យថាបិ បក្ខីសកុណោ ឥមេបិ ចន្ទិមសុរិយេ ឯវំមហិទ្ធិកេ ឯវំមហានុភាវេ បាណិនា បរិមសតិ បរិមជ្ជតិ យាវ ព្រហ្មលោកាបិ កាយេន វសំ វត្តេតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ព្រាហ្មណ ឥទ្ធិបាដិហារិយំ ។ កតមញ្ច ព្រាហ្មណ អាទេសនាបាដិហារិយំ ។ ឥធ ព្រាហ្មណ ឯកច្ចោ និមិត្តេន អាទិសតិ ឯវម្បិ តេ មនោ ឥត្ថម្បិ តេ មនោ ឥតិបិ តេ ចិត្តន្តិ ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បាដិហារ្យនេះមាន ៣ ។ បាដិហារ្យ ៣ ដូចម្តេច ។ គឺឥទ្ធិបាដិហារ្យ ១ អាទេសនាបាដិហារ្យ ១ អនុសាសនីបាដិហារ្យ ១ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ឥទ្ធិបាដិហារ្យ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានសម្រេចឫទ្ធិច្រើនប្រការ គឺមនុស្សម្នាក់ ធ្វើឲ្យទៅជាមនុស្សច្រើននាក់ក៏បាន មនុស្សច្រើននាក់ ធ្វើឲ្យទៅជាមនុស្សម្នាក់វិញក៏បាន ដើរទៅមិនជាប់ជំពាក់នឹងទីដ៏លេចទីខាងក្រៅ ទីខាងក្រៅជញ្ជាំង ទីខាងក្រៅកំផែង ទីខាងក្រៅភ្នំហាក់ដូចជាដើរទៅ ក្នុងអាកាសក៏បាន ធ្វើនូវការលិចឡើង ចុះក្នុងផែនដី ហាក់ដូចជាលិចឡើង ចុះក្នុងទឹកក៏បាន ដើរលើទឹកមិនបែកធ្លាយ ហាក់ដូចជា ដើរលើផែនដីក៏បាន ទៅឯអាកាសទាំងភ្នែន ហាក់ដូចសត្វស្លាបក៏បាន យកដៃទៅស្ទាបអង្អែល ចាប់ពាល់ព្រះចន្ទ្រព្រះអាទិត្យនេះ ដែលមានឫទ្ធិច្រើនយ៉ាងនេះ មានអានុភាពច្រើនយ៉ាងនេះក៏បាន ធ្វើអំណាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយកាយរហូតដល់ព្រហ្មលោក ក៏បាន ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា ឥទ្ធិបាដិហារ្យ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អាទេសនាបាដិហារ្យ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទាយ (ចិត្ត) តាមនិមិត្តថា មនោរបស់អ្នកយ៉ាងនេះខ្លះ មនោរបស់អ្នក ដោយប្រការដូច្នេះខ្លះ ចិត្តអ្នកដូច្នេះខ្លះ ។

សោ ពហុញ្ចេបិ អាទិសតិ តថេវ តំ ហោតិ នោ អញ្ញថា ។ ឥធ បន ព្រាហ្មណ ឯកច្ចោ ន ហេវ ខោ និមិត្តេន អាទិសតិ អបិច ខោ មនុស្សានំ វា អមនុស្សានំ វា ទេវតានំ វា សទ្ទំ សុត្វា អាទិសតិ ឯវម្បិ តេ មនោ ឥត្ថម្បិ តេ មនោ ឥតិបិ តេ ចិត្តន្តិ ។ សោ ពហុញ្ចេបិ អាទិសតិ តថេវ តំ ហោតិ នោ អញ្ញថា ។ ឥធ បន ព្រាហ្មណ ឯកច្ចោ ន ហេវ ខោ និមិត្តេន អាទិសតិ នបិ មនុស្សានំ វា អមនុស្សានំ វា ទេវតានំ វា សទ្ទំ សុត្វា អាទិសតិ អបិច ខោ វិតក្កយតោ វិចារយតោ វិតក្កវិប្ផារសទ្ទំ សុត្វា អាទិសតិ ឯវម្បិ តេ មនោ ឥត្ថម្បិ តេ មនោ ឥតិបិ តេ ចិត្តន្តិ ។ សោ ពហុញ្ចេបិ អាទិសតិ តថេវ តំ ហោតិ នោ អញ្ញថា ។ ឥធ បន ព្រាហ្មណ ឯកច្ចោ ន ហេវ ខោ និមិត្តេន អាទិសតិ នបិ មនុស្សានំ វា អមនុស្សានំ វា ទេវតានំ វា សទ្ទំ សុត្វា អាទិសតិ នបិ វិតក្កយតោ វិចារយតោ វិតក្កវិប្ផារសទ្ទំ សុត្វា អាទិសតិ

បុគ្គលនោះ ទោះបើទាយច្រើន ហេតុដែលទាយប៉ុណ្ណោះនោះ ក៏មិនឃ្លាត ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ មិនបាច់ទាយចិត្តតាមនិមិត្តទេ គ្រាន់តែឮសំឡេងពួកមនុស្ស ពួកអមនុស្ស និងពួកទេវតា ហើយក៏ទាយបានថា មនោរបស់អ្នកយ៉ាងនេះខ្លះ មនោរបស់អ្នកដោយប្រការដូច្នេះខ្លះ ចិត្តអ្នកដូច្នេះខ្លះ ។ បុគ្គលនោះ ទោះបើទាយច្រើន ហេតុដែលទាយប៉ុណ្ណោះនោះ ក៏មិនឃ្លាត ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនបាច់ទាយចិត្តតាមនិមិត្តទេ មិនបាច់ឮសំឡេងពួកមនុស្ស ពួកអមនុស្ស និងពួកទេវតាហើយទាយទេ គ្រាន់តែឮសូរវិតក្កៈវិចារៈរបស់បុគ្គល ដែលត្រិះរិះពិចារណា ក៏ទាយបានថា មនោរបស់អ្នកយ៉ាងនេះខ្លះ មនោរបស់អ្នក ដោយប្រការដូច្នេះខ្លះ ចិត្តអ្នកដូច្នេះខ្លះ ។ បុគ្គលនោះ ទោះបើទាយច្រើន ហេតុដែលទាយប៉ុណ្ណោះនោះ ក៏មិនឃ្លាត ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនបាច់ទាយចិត្តតាមនិមិត្តទេ ទាំងមិនបាច់ស្ដាប់សំឡេងពួកមនុស្ស ពួកអមនុស្ស ពួកទេវតា ហើយទាយទេ ទាំងមិនបាច់ស្ដាប់សូរវិតក្កៈវិចារៈ របស់មនុស្សដែលត្រិះរិះ ដែលពិចារណាហើយទាយទេ

អបិច ខោ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិំ សមាបន្នស្ស ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជានាតិ យថា ឥមស្ស ភោតោ មនោសង្ខារា បណិហិតា តថា ឥមស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អមុំ នាម វិតក្កំ វិតក្កេស្សតីតិ ។ សោ ពហុ-ញ្ចេបិ អាទិសតិ តថេវ តំ ហោតិ នោ អញ្ញថា ។ ឥទំ វុច្ចតិ ព្រាហ្មណ អាទេសនាបាដិហារិយំ ។ កតមញ្ច ព្រាហ្មណ អនុសាសនីបាដិហារិយំ ។ ឥធ ព្រាហ្មណ ឯកច្ចោ ឯវំ អនុសាសតិ ឯវំ វិតក្កេថ មា ឯវំ វិតក្កយិត្ថ ឯវំ មនសិករោថ មា ឯវំ មនសាកត្ថ ឥទំ បជហថ ឥទំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរថាតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ព្រាហ្មណ អនុសាសនីបាដិហារិយំ ។ ឥមានិ ខោ ព្រាហ្មណ តីណិ បាដិហារិយានិ ។ ឥមេសំ តេ ព្រាហ្មណ តិណ្ណំ បាដិហារិយានំ កតមំ បាដិហារិយំ ខមតិ អភិក្កន្តតរញ្ច បណីតតរញ្ចាតិ ។ អត្រ ភោ គោតម យមិទំ បាដិហារិយំ ឥធេ-កច្ចោ អនេកវិហិតំ ឥទ្ធិវិធំ បច្ចនុភោតិ ។ បេ ។ យាវ ព្រហ្មលោកាបិ កាយេន វសំ វត្តេតីតិ

ប៉ុន្តែចាំកំណត់ដឹងចិត្តដោយចិត្តនៃបុគ្គលដែលចូលសមាធិ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈថា មនោសង្ខារទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដ៏ចំរើននេះ តាំងទុកហើយយ៉ាងណា បុគ្គលដ៏ចំរើន នឹងត្រិះរិះនូវវិតក្កៈ ឈ្មោះឯណោះ អំពីលំដាប់នៃចិត្តនេះ ។ បុគ្គលនោះ ទោះទាយច្រើន ហេតុដែលទាយជាយ៉ាងនោះ ពិតប្រាកដ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា អាទេសនា-បាដិហារ្យ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះអនុសាសនីបាដិហារ្យ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រៀនប្រដៅយ៉ាងនេះថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរត្រិះរិះយ៉ាងនេះ កុំត្រិះរិះយ៉ាងនេះឡើយ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះ កុំធ្វើទុកក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះឡើយ ចូរលះបង់ នូវអំពើនេះចេញ ចូរចូលប្រកបនូវអំពើនេះចុះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា អនុសាសនី-បាដិហារ្យ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បាដិហារ្យមាន ៣ ប្រការនេះឯង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បណ្តាបាដិហារ្យ ៣ ប្រការនេះ អ្នកគាប់ចិត្តបាដិហារ្យណាថា ល្អផង ឧត្តមផង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន បណ្តាបាដិហារ្យទាំងនោះ បាដិហារ្យដែលបុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានសម្រេចឫទ្ធិច្រើនប្រការ ។ បេ ។ ធ្វើអំណាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយកាយដរាបដល់ព្រហ្មលោក

ឥទំ ភោ គោតម បាដិហារិយំ យោ ចេវ នំ ករោតិ សោ ចេវ នំ បដិសំវេទេតិ យោ ចេវ នំ ករោតិ តស្សេវ តំ ហោតិ ។ ឥទំ មេ ភោ គោតម បាដិហារិយំ មាយាសហធម្មរូបំ វិយ ខាយតិ ។ យមិទំ ភោ គោតម បាដិហារិយំ ឥធេកច្ចោ និមិត្តេន អាទិសតិ ឯវម្បិ តេ មនោ ឥត្ថម្បិ តេ មនោ ឥតិបិ តេ ចិត្តន្តិ សោ ពហុញ្ចេបិ អាទិសតិ តថេវ តំ ហោតិ នោ អញ្ញថា ។ ឥធ បន ភោ គោតម ឯកច្ចោ ន ហេវ ខោ និមិត្តេន អាទិសតិ អបិច ខោ មនុស្សានំ វា អមនុស្សានំ វា ទេវតានំ វា សទ្ទំ សុត្វា អាទិសតិ... នាបិ មនុស្សានំ វា អមនុស្សានំ វា ទេវតានំ វា សទ្ទំ សុត្វា អាទិសតិ អបិច ខោ វិតក្កយតោ វិចារយតោ វិតក្កវិប្ផារសទ្ទំ សុត្វា អាទិសតិ... នាបិ វិតក្កយតោ វិចារយតោ វិតក្កវិប្ផារសទ្ទំ សុត្វា អាទិសតិ អបិច ខោ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិំ សមាបន្នស្ស ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជានាតិ

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន បាដិហារ្យនេះ បុគ្គលណាធ្វើបាដិហារ្យនោះ បុគ្គលនោះឯង រមែងបានទទួលបាដិហារ្យនោះ បុគ្គលណាធ្វើបាដិហារ្យនោះ បាដិហារ្យនោះ តែងមានផលដល់បុគ្គលនោះឯង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន បាដិហារ្យនេះ ប្រាកដដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដូចជាមាយាប្រកបដោយកលមាយា ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន បាដិហារ្យណា ដែលបុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទាយចិត្តតាមនិមិត្តថា មនោរបស់អ្នកយ៉ាងនេះខ្លះ មនោរបស់អ្នកដោយប្រការដូច្នេះខ្លះ ចិត្តរបស់អ្នកដូច្នេះខ្លះ ។ បុគ្គលនោះ ទោះបីទាយច្រើន ហេតុដែលទាយដូច្នោះនោះ ក៏មិនក្លាយ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ មិនបានទាយចិត្តតាមនិមិត្តទេ គ្រាន់តែឮសំឡេងពួកមនុស្ស ពួកអមនុស្ស ឬពួកទេវតា ហើយទាយបាន... មិនបាន ឮសំឡេងពួកមនុស្ស ពួកអមនុស្ស ឬ ពួកទេវតា ហើយទាយ គ្រាន់តែឮសូរវិតក្កៈ វិចារៈរបស់បុគ្គលកំពុងត្រិះរិះ កំពុងពិចារណា ហើយទាយត្រូវ... មិនបានឮសូរវិតក្កៈ វិចារៈរបស់បុគ្គលកំពុងត្រិះរិះ កំពុងពិចារណា ហើយទាយទេ គ្រាន់តែកំណត់ដឹងចិត្តដោយចិត្តរបស់អ្នកបានសមាធិ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈដោ

យថា ឥមស្ស ភោតោ មនោសង្ខារា បណិហិតា ឥមស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អមុំ នាម វិតក្កំ វិតក្កេស្សតីតិ ។ សោ ពហុញ្ចេបិ អាទិសតិ តថេវ តំ ហោតិ នោ អញ្ញថាតិ ឥទម្បិ ភោ គោតម បាដិហារិយំ យោ ច នំ ករោតិ សោ ច នំ បដិសំវេទេតិ យោ ច នំ ករោតិ តស្សេវ តំ ហោតិ ឥទម្បិ មេ ភោ គោតម បាដិហារិយំ មាយាសហធម្មរូបំ វិយ ខាយតិ ។ យញ្ច ខោ ឥទំ ភោ គោតម បាដិហារិយំ ឥធេកច្ចោ ឯវំ អនុសាសតិ ឯវំ វិតក្កេថ មា ឯវំ វិតក្កយិត្ថ ឯវំ មនសិករោថ មា ឯវំ មនសាកត្ថ ឥទំ បជហថ ឥទំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរថាតិ ។ ឥទមេវ ភោ គោតម បាដិហារិយំ ខមតិ ឥមេសំ តិណ្ណំ បាដិហារិយានំ អភិក្កន្តតរញ្ច បណីតតរញ្ច ។ អច្ឆរិយំ ភោ គោតម អព្ភុតំ ភោ គោតម យាវ សុភាសិតញ្ចិទំ ភោតា គោតមេន

មនោសង្ខារទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដ៏ចំរើននេះ តាំងទុកយ៉ាងណា បុគ្គលដ៏ចំរើន នឹងត្រិះរិះនូវវិតក្កៈឈ្មោះឯណោះ តាមលំដាប់នៃចិត្តនេះ ។ បុគ្គលនោះទោះបើទាយច្រើន ហេតុផលតាមសេចក្ដីនោះ ក៏មិនឃ្លាត បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន បាដិហារ្យនេះ បុគ្គលណាបានធ្វើបាដិហារ្យនោះ បុគ្គលនោះឯងបានទទួលបាដិហារ្យនោះ បុគ្គលណាធ្វើបាដិហារ្យនោះ បាដិហារ្យនោះ កើតមានដល់បុគ្គលនោះឯង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន បាដិហារ្យនេះប្រាកដដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ បីដូចរូបធម៌ប្រកបដោយកលមាយា ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន បាដិហារ្យណា ដែលបុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រៀនប្រដៅយ៉ាងនេះថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរត្រិះរិះយ៉ាងនេះ កុំត្រិះរិះយ៉ាងនេះឡើយ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះ កុំធ្វើទុកក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះឡើយ ចូរលះបង់ធម៌នេះចេញ ចូរប្រកបធម៌នេះនៅវិញ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន បណ្ដាបាដិហារ្យទាំង ៣ នេះ ខ្ញុំព្រះអង្គគាប់ចិត្តបាដិហារ្យនេះល្អផង ឧត្តមផង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន អស្ចារ្យណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចំឡែកណាស់ ពាក្យដែលព្រះគោតមដ៏ចំរើន ត្រាស់ទុកល្អហើយនេះ ជាសុភាសិត

ឥមេហិ ច មយំ តីហិ បាដិហារិយេហិ សមន្នាគតំ ភវន្តំ គោតមំ ធារេម ភវញ្ហិ គោតមោ អនេកវិហិតំ ឥទ្ធិវិធំ បច្ចនុភោតិ ។ បេ ។ យាវ ព្រហ្មលោកាបិ កាយេន វសំ វត្តេតិ ភវញ្ហិ គោតមោ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិំ សមាបន្នស្ស ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជានាតិ យថា ឥមស្ស ភោតោ មនោសង្ខារា បណិហិតា ឥមស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អមុំ នាម វិតក្កំ វិតក្កេស្សតីតិ ភវញ្ហិ គោតមោ ឯវំ អនុសាសតិ ឯវំ វិតក្កេថ មា ឯវំ វិតក្កយិត្ថ ឯវំ មនសិករោថ មា ឯវំ មនសាកត្ថ ឥទំ បជហថ ឥទំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរថាតិ ។ អទ្ធា ខោ ត្យាហំ ព្រាហ្មណ អាសជ្ជ ឧបនីយ វាចា ភាសិតា អបិច ត្យាហំ ព្យាករិស្សាមិ អហញ្ហិ ព្រាហ្មណ អនេកវិហិតំ ឥទ្ធិវិធំ បច្ចនុភោមិ ។ បេ ។ យាវ ព្រហ្មលោកាបិ កាយេន វសំ វត្តេមិ

យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ទុកនូវព្រះគោតមដ៏ចំរើន ដែលប្រកបដោយបាដិហារ្យទាំង ៣ នេះ ព្រោះព្រះគោតមដ៏ចំរើន បានសម្រេចឫទ្ធិច្រើនប្រការ ។ បេ ។ ប្រើអំណាច ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយកាយ ដរាបដល់ព្រហ្មលោក ព្រោះព្រះគោតមដ៏ចំរើន កំណត់ដឹងនូវចិត្តដោយចិត្តរបស់បុគ្គលអ្នកចូលសមាធិ ឥតមានវិតក្កៈ ឥតមានវិចារៈថា មនោសង្ខារទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលដ៏ចំរើននេះតម្កល់ទុក បុគ្គលដ៏ចំរើននេះ នឹងត្រិះរិះនូវវិតក្កៈឈ្មោះឯណោះ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនេះ ព្រោះព្រះគោតមដ៏ចំរើន ប្រៀនប្រដៅយ៉ាងនេះថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរត្រិះរិះយ៉ាងនេះ កុំត្រិះរិះយ៉ាងនោះឡើយ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះ កុំធ្វើទុកក្នុងចិត្តយ៉ាងនោះឡើយ ចូរលះបង់ធម៌នេះចេញ ចូរប្រកបចូលកាន់ធម៌នេះចុះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ វាចាដែលនាំបដែលអ្នកពោលហើយ ចំពោះតថាគតដោយពិត តែតថាគតនឹងសំដែងដល់អ្នក ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះតថាគត បានសម្រេចឫទ្ធិច្រើនប្រការ ។ បេ ។ ប្រើអំណាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយកាយដរាបដល់ព្រហ្មលោក

អហញ្ហិ ព្រាហ្មណ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធឹ សមាបន្នស្ស ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជានាមិ យថា ឥមស្ស ភោតោ មនោសង្ខារា បណិហិតា ឥមស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អមុំ នាម វិតក្កំ វិតក្កិស្សតីតិ អហញ្ហិ ព្រាហ្មណ ឯវំ អនុសាសាមិ ឯវំ វិតក្កេថ មា ឯវំ វិតក្កយិត្ថ ឯវំ មនសិករោថ មា ឯវំ មនសាកត្ថ ឥទំ បជហថ ឥទំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរថាតិ ។ អត្ថិ បន ភោ គោតម អញ្ញោ ឯកភិក្ខុបិ យោ ឥមេហិ តីហិ បាដិហារិយេហិ សមន្នាគតោ អញ្ញត្រ ភោតា គោតមេនាតិ ។ ន ខោ ព្រាហ្មណ ឯកំយេវ សតំ ន ទ្វេ សតានិ ន តីណិ សតានិ ន ចត្តារិ សតានិ ន បញ្ចសតានិ អថខោ ភិយ្យោវ យេ ភិក្ខូ ឥមេហិ តីហិ បាដិហារិយេហិ សមន្នាគតាតិ ។ កហំ បន ភោ គោតម ឯតរហិ តេ ភិក្ខូ វិហរន្តីតិ ។ ឥមស្មិំយេវ ខោ ព្រាហ្មណ ភិក្ខុសង្ឃេតិ ។ អភិក្កន្តំ ភោ គោតម អភិក្កន្តំ ភោ គោតម សេយ្យថាបិ ភោ គោតម និក្កុជ្ជិតំ វា ឧក្កុជ្ជេយ្យ

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះតថាគត កំណត់ដឹងនូវចិត្តដោយចិត្តរបស់បុគ្គលអ្នកចូលសមាធិ ឥតមានវិតក្កៈ ឥតមានវិចារៈថា មនោសង្ខារទាំងឡាយដែលបុគ្គលដ៏ចំរើននេះ បានដំកល់ទុក បុគ្គលដ៏ចំរើននេះ នឹងត្រិះរិះនូវវិតក្កៈឈ្មោះឯណោះ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តនេះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះតថាគតប្រៀនប្រដៅយ៉ាងនេះថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរត្រិះរិះយ៉ាងនេះ កុំត្រិះរិះយ៉ាងនេះឡើយ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះ កុំធ្វើទុកក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះឡើយ ចូរលះបង់ធម៌នេះចេញ ចូរប្រកបធម៌នេះវិញ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចុះភិក្ខុអង្គណាមួយដទៃទៀត ដែលប្រកបដោយបាដិហារ្យទាំង ៣ នេះ លើកលែងតែព្រះគោតមដ៏ចំរើនចេញ តើមានឬ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មិនមានត្រឹមមួយរយ មិនមានត្រឹម ២ រយ មិនមានត្រឹម ៣ រយ មិនមានត្រឹម ៤ រយ មិនមានត្រឹមតែ ៥ រយទេ ដែលពិតនោះ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយបាដិហារ្យទាំង ៣ នេះ មានច្រើនណាស់ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចុះឥឡូវនេះ ភិក្ខុទាំងនោះ នៅក្នុងទីណា ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នៅក្នុងភិក្ខុសង្ឃនេះឯង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ដូចជាគេផ្ងាររបស់ដែលផ្កាប់

បដិច្ឆន្នំ វា វិវរេយ្យ មូឡ្ហស្ស វា មគ្គំ អាចិក្ខេយ្យ អន្ធការេ វា តេលបជ្ជោតំ ធារេយ្យ ចក្ខុមន្តោ រូបានិ ទក្ខន្តីតិ ឯវមេវំ ភោតា គោតមេន អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ ឯសាហំ ភវន្តំ គោតមំ សរណំ គច្ឆាមិ ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច ឧបាសកំ មំ ភវំ គោតមោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតន្តិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គោ បឋមោ ។

តស្សុទ្ទានំ

ទ្វេជេ ព្រាហ្មណា ទេវ
បរិព្វាជកោ និព្វុតំ
បលោកវជ្ជា តិកណ្ណោ
សោណិ សង្គារវេន ចាតិ ។

ឬបើកបង្ហាញរបស់ដែលបិទបាំង ឬក៏ប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកវង្វេងផ្លូវ ពុំនោះ ឬទ្រោលប្រទីបប្រេងក្នុងទីងងឹតឲ្យមនុស្សមានចក្ខុមើលឃើញរូបទាំងឡាយបាន យ៉ាងណាមិញ ធម៌ដែលព្រះគោតមដ៏ចំរើន ប្រកាសហើយ ដោយអនេកបរិយាយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ សូមដល់នូវព្រះគោតមដ៏ចំរើនផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាទីរឭក សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គ ថាជាឧបាសកអ្នកដល់នូវសរណគមន៍ ជាទីពឹងស្មើដោយជីវិត តាំងពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ។

ចប់ ព្រាហ្មណវគ្គ ទី ១ ។

ឧទ្ទាននៃព្រាហ្មណវគ្គនោះគឺ

ពោលអំពីពួក ២ រឿងអំពីព្រាហ្មណ៍ ១ អំពីបរិព្វាជក ១ អំពីសេចក្តីរលត់ ១ អំពីសត្វលោកដែលជាប់ជំពាក់ដោយអាសវក្កិលេសៈជាដើម ១ អំពីសេដ្ឋីក្រុងវេសាលី ១ អំពីព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះតិកណ្ណៈ ១ អំពីព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះជាណុស្សោណិ ១ អំពីព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះសង្គារវៈ ១ ។

មហាវគ្គោ

(២៣) តីណីមានិ ភិក្ខវេ តិត្ថាយតនានិ យានិ បណ្ឌិតេហិ សមនុយុញ្ជិយមានានិ សមនុគ្គាហិយមានានិ សមនុភាសិយមានានិ បរម្បិ គន្ត្វា អកិរិយាយ សណ្ឋហន្តិ ។ កតមានិ តីណិ ។ សន្តិ ភិក្ខវេ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ យំ កិញ្ចាយំ បុរិសបុគ្គលោ បដិសំវេទេតិ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា សព្វន្តំ បុព្វេ កតហេតូតិ ។ សន្តិ ភិក្ខវេ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ យំ កិញ្ចាយំ បុរិសបុគ្គលោ បដិសំវេទេតិ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា សព្វន្តំ ឥស្សរនិម្មានហេតូតិ ។ សន្តិ ភិក្ខវេ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ យំ កិញ្ចាយំ បុរិសបុគ្គលោ បដិសំវេទេតិ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា សព្វន្តំ អហេតុអប្បច្ចយាតិ ។

មហាវគ្គ

(២៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លទ្ធិនៃតិរ្ថិយមាន ៣ យ៉ាងនេះ ដែលពួកបណ្ឌិតសាកសួរហើយ ។ ដេញដោលហើយ ។ ប្រស្នាហើយ ។ ប្រព្រឹត្តទៅតាមបរម្បរាចារ្យ ហើយតាំងនៅក្នុងអកិរិយមតិ ។ លទ្ធិនៃតិរ្ថិយ ៣ យ៉ាងនោះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណព្រាហ្មណ៍មួយពួក មានវាទៈយ៉ាងនេះ មានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា បុរសបុគ្គលនេះទទួលនូវអារម្មណ៍ណាមួយ ជាសុខឬជាទុក្ខឬមិនមែនទុក្ខ មិនមែនសុខ អារម្មណ៍ទាំងអស់នោះ (ដែលបុគ្គលបានទទួលហើយ) ព្រោះហេតុតែកំពើដែលខ្លួនបានធ្វើហើយក្នុងកាលមុន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណព្រាហ្មណ៍មួយពួក មានវាទៈយ៉ាងនេះ មានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា បុរសបុគ្គលនេះទទួលនូវអារម្មណ៍ណាមួយ ជាសុខឬជាទុក្ខ ឬមិនមែនទុក្ខ មិនមែនសុខ អារម្មណ៍ទាំងអស់នោះ (ដែលបុគ្គលទទួលហើយ) ព្រោះហេតុតែព្រះឥសូរបានតាក់តែងមក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណព្រាហ្មណ៍មួយពួក មានវាទៈយ៉ាងនេះ មានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា បុរសបុគ្គលនេះទទួលនូវអារម្មណ៍ណាមួយ ជាសុខឬជាទុក្ខ ឬមិនមែនទុក្ខ មិនមែនសុខ អារម្មណ៍ទាំងអស់នោះ(ដែលបុគ្គលបានទទួលហើយ) ព្រោះមិនមានហេតុ មិនមានបច្ច័យ ។

តត្រ ភិក្ខវេ យេ តេ សមណព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ យំ កិញ្ចាយំ បុរិសបុគ្គលោ បដិសំវេទេតិ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា សព្វន្តំ បុព្វេកតហេតូតិ ត្យាហំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវំ វទាមិ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ អាយស្មន្តោ ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ យំ កិញ្ចាយំ បុរិសបុគ្គលោ បដិសំវេទេតិ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា សព្វន្តំ បុព្វេកតហេតូតិ ។ តេ ចេ មេ ឯវំ បុដ្ឋា អាមាតិ បដិជានន្តិ ត្យាហំ ឯវំ វទាមិ តេនហាយស្មន្តោ បាណាតិបាតិនោ ភវិស្សន្តិ បុព្វេកតហេតុ អទិន្នាទាយិនោ ភវិស្សន្តិ បុព្វេកតហេតុ អព្រហ្មចារិនោ ភវិស្សន្តិ បុព្វេកតហេតុ មុសាវាទិនោ ភវិស្សន្តិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ សមណព្រាហ្មណ៍ណា មានវាទៈយ៉ាងនេះ មានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា បុរសបុគ្គលនេះទទួលនូវអារម្មណ៍ណាមួយ ជាសុខក្ដី ជាទុក្ខក្ដី មិនមែនទុក្ខ មិនមែនសុខ អារម្មណ៍ទាំងអស់នោះ (ដែលបុគ្គលបានទទួលហើយ) ព្រោះហេតុតែអំពើដែលគេបានធ្វើហើយក្នុងកាលមុន តថាគតចូលទៅរកពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយ មានវាទៈយ៉ាងនេះ មានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា បុរសបុគ្គលនេះទទួលនូវអារម្មណ៍ណាមួយ ជាសុខក្ដី ជាទុក្ខក្ដី មិនមែនទុក្ខ មិនមែនសុខ អារម្មណ៍ទាំងអស់នោះ (ដែលបុគ្គលបានទទួលហើយ) ព្រោះហេតុតែអំពើដែលគេបានធ្វើហើយក្នុងកាលមុនពិតមែនឬ ។ បើសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះដែលតថាគតសួរយ៉ាងនេះហើយ ក៏ប្ដេជ្ញាថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ តថាគតក៏និយាយទៅនឹងពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ យ៉ាងនេះវិញថា បើដូច្នោះអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយនឹងប្រព្រឹត្តបាណាតិបាត ព្រោះហេតុតែអំពើដែលខ្លួនបានធ្វើហើយ ក្នុងកាលមុននឹងប្រព្រឹត្តអទិន្នាទាន ព្រោះហេតុតែអំពើដែលខ្លួនបានធ្វើហើយ ក្នុងកាលមុន នឹងប្រព្រឹត្តអព្រហ្មចរិយ ព្រោះហេតុតែអំពើដែលខ្លួនបានធ្វើហើយ ក្នុងកាលមុននឹងប្រព្រឹត្តមុសាវាទ ព្រោះហេតុតែអំពើដែលខ្លួនបានធ្វើហើយ ក្នុងកាលមុន

បុព្វេ កតហេតុ បិសុណាវាចា ភវិស្សន្តិ បុព្វេ កត-
ហេតុ ផរុសវាចា ភវិស្សន្តិ បុព្វេ កតហេតុ សម្ផប្ប-
លាបិនោ ភវិស្សន្តិ បុព្វេ កតហេតុ អភិជ្ឈាលុនោ
ភវិស្សន្តិ បុព្វេ កតហេតុ ព្យាបន្នចិត្តា ភវិស្សន្តិ បុព្វេ
កតហេតុ មិច្ឆាទិដ្ឋិកា ភវិស្សន្តិ បុព្វេ កតហេតុ ។
បុព្វេ កតំ ខោ បន ភិក្ខវេ សារតោ បច្ចាគច្ឆតំ ន
ហោតិ ឆន្ទោ វា វាយាមោ វា ឥទំ វា ករណីយំ
ឥទំ វា អករណីយន្តិ ។ ឥតិ ករណីយាករណីយេ
ខោ បន សច្ចតោ ថេតតោ អនុបលព្ភិយមានេ
មុដ្ឋស្សតីនំ អនារក្ខានំ វិហរតំ ន ហោតិ បច្ចត្តំ
សហធម្មិកោ សមណវាទោ ។ អយំ ខោ មេ
ភិក្ខវេ តេសុ សមណព្រាហ្មណេសុ ឯវំវាទីសុ
ឯវំទិដ្ឋីសុ បឋមោ សហធម្មិកោ និគ្គហោ ហោតិ ។
តត្រ ភិក្ខវេ យេ តេ សមណព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ

នឹងប្រព្រឹត្តបិសុណវាចា ព្រោះហេតុតែអំពើដែលខ្លួនបានធ្វើហើយ ក្នុង
កាលមុន នឹងប្រព្រឹត្តផរុសវាចា ព្រោះហេតុតែអំពើដែលខ្លួនបានធ្វើ
ហើយ ក្នុងកាលមុន នឹងប្រព្រឹត្តសម្ផប្បលាបៈ ព្រោះហេតុតែអំពើដែល
ខ្លួនបានធ្វើហើយ ក្នុងកាលមុន នឹងជាអ្នកប្រកបដោយអភិជ្ឈា ព្រោះ
ហេតុតែអំពើដែលខ្លួនបានធ្វើហើយ ក្នុងកាលមុន នឹងមានចិត្តព្យាបាទ
ព្រោះហេតុតែអំពើដែលខ្លួនបានធ្វើហើយ ក្នុងកាលមុន នឹងជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ
ព្រោះហេតុតែអំពើដែលខ្លួនបានធ្វើហើយ ក្នុងកាលមុន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ សេចក្តីប្រាថ្នាក្តីសេចក្តីព្យាយាមថា កិច្ចនេះគួរធ្វើ កិច្ចនេះមិនគួរ
ធ្វើ មិនសម្រេចដល់បុគ្គលដែលប្រកាន់នូវអំពើដែលខ្លួនបានធ្វើហើយ
ក្នុងកាលមុនថា មានសារៈទេ ។ កាលបើកិច្ចដែលគួរធ្វើនឹងមិនគួរធ្វើ
មិនប្រាកដដោយពិត ដោយមាំមួនហើយ សមណវាទដែលប្រកបដោយ
ហេតុចំពោះខ្លួន ក៏មិនសម្រេចដល់បុគ្គល ដែលភាន់ភាំងស្មារតីមិន
មានការរក្សាឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាកំទេចរបស់តថាគត
ប្រកបដោយហេតុទី ១ ជាគម្រប់សង្កត់សង្កិនពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
ដែលមានវាទៈយ៉ាងនេះ មានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា
សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណាមានវាទៈយ៉ាងនេះ

ឯវំទិដ្ឋិនោ យំកិញ្ចាយំ បុរិសបុគ្គលោ បដិសំវេទេតិ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា សព្វន្តំ ឥស្សរនិម្មានហេតូតិ ត្យាហំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវំ វទាមិ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ អាយស្មន្តោ ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ យំកិញ្ចាយំ បុរិសបុគ្គលោ បដិសំវេទេតិ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា សព្វន្តំ ឥស្សរនិម្មានហេតូតិ ។ តេ ច មេ ឯវំ បុដ្ឋា អាមាតិ បដិជានន្តិ ត្យាហំ ឯវំ វទាមិ តេនហាយស្មន្តោ បាណាតិបាតិនោ ភវិស្សន្តិ ឥស្សរនិម្មានហេតុ ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិកា (១) ភវិស្សន្តិ ឥស្សរនិម្មានហេតុ ។

ឥស្សរនិម្មានំ ខោ បន ភិក្ខវេ សារតោ បច្ចាគច្ឆតំ ន ហោតិ ឆន្ទោ វា វាយាមោ វា ឥទំ វា ករណីយំ ឥទំ វា អករណីយន្តិ ។

១ ម. មិច្ឆាទិដ្ឋិនោ ។

មានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា បុរសបុគ្គលនេះ រមែងទទួលនូវអារម្មណ៍ណាមួយ ជាសុខក្តីជាទុក្ខក្តី ឬមិនមែនទុក្ខ មិនមែនសុខ អារម្មណ៍ទាំងអស់នោះ (ដែលបុគ្គលបានទទួលហើយ) ព្រោះហេតុនៃព្រះឥសូរ ជាអ្នកតាក់តែងនិម្មិត តថាគតចូលទៅរកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះហើយ សួរយ៉ាងនេះថា ចុះលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយ មានវាទៈយ៉ាងនេះ មានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា បុរសបុគ្គលនេះ ទទួលនូវអារម្មណ៍ណាមួយ ជាសុខក្តីជាទុក្ខក្តី ឬមិនមែនទុក្ខ មិនមែនសុខ អារម្មណ៍ទាំងអស់នោះ (ដែលបុគ្គលបានទទួលហើយ) ព្រោះហេតុនៃព្រះឥសូរ ជាអ្នកតាក់តែងនិម្មិត ។ បើតថាគត សួរលោកនេះហើយ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះក៏ប្តេជ្ញាថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ តថាគតក៏ពោលទៅនឹងសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ យ៉ាងនេះវិញថា បើដូច្នោះ អ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ នឹងប្រព្រឹត្តបាណាតិបាត ព្រោះហេតុនៃព្រះឥសូរ ជាអ្នកតាក់តែងនិម្មិត ។ បេ ។ នឹងមានមិច្ឆាទិដ្ឋិ ព្រោះហេតុនៃព្រះឥសូរ ជាអ្នកតាក់តែងនិម្មិត ។ សេចក្តីពេញចិត្តក្តី សេចក្តីព្យាយាមក្តី ក្នុងកិច្ចនេះ គួរធ្វើ កិច្ចនេះ មិនគួរធ្វើ មិនមានដល់ពួកបុគ្គលដែលប្រកាន់ខ្ជាប់នូវសេចក្តីយល់ថា ព្រះឥសូរ ជាអ្នកតាក់តែងនិម្មិតថា ជាសារៈ ។

ឥតិ ការណីយាការណីយេ ខោ បន សច្ចតោ ថេតតោ អនុបលព្ភិយមានេ មុដ្ឋស្សតីនំ អនារក្ខានំ វិហរតំ ន ហោតិ បច្ចត្តំ សហធម្មិកោ សមណវាទោ ។ អយំ ខោ មេ ភិក្ខវេ តេសុ សមណព្រាហ្មណេសុ ឯវំវាទីសុ ឯវំទិដ្ឋីសុ ទុតិយោ សហធម្មិកោ និគ្គហោ ហោតិ ។ តត្រ ភិក្ខវេ យេ តេ សមណ-ព្រាហ្មណា ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ យំ កិញ្ចាយំ បុរិសបុគ្គលោ បដិសំវេទេតិ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា សព្វំ តំ អហេតុអប្បច្ចយាតិ ត្យាហំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវំ វទាមិ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ អាយស្មន្តោ ឯវំវាទិនោ ឯវំទិដ្ឋិនោ យំ កិញ្ចាយំ បុរិសបុគ្គលោ បដិសំវេទេតិ សុខំ វា ទុក្ខំ វា អទុក្ខមសុខំ វា សព្វំ តំ អហេតុអប្បច្ចយាតិ ។ តេ ចេ មេ ឯវំ បុដ្ឋា អាមាតិ បដិជានន្តិ

កាលបើកិច្ចគួរធ្វើនិងមិនគួរធ្វើ មិនប្រាកដតាមពិត ហើយជាបុគ្គលភ្លេច សមណភាពដែលប្រកបដោយហេតុចំពោះខ្លួន ក៏មិនសម្រេចដល់បុគ្គលដែលភ្លេចសតិ ពីព្រោះមិនមានការរក្សាឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាគំនាបរបស់តថាគតប្រកបដោយហេតុទី ២ ជាគម្រិតសង្កត់សង្កិនពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះដែលមានវាទៈយ៉ាងនេះ មានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកព្រាហ្មណ៍ណាមានវាទៈយ៉ាងនេះ មានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា បុរសបុគ្គលនេះទទួលនូវអារម្មណ៍ណាមួយ ជាសុខក្ដី ជាទុក្ខក្ដី មិនមែនទុក្ខ មិនមែនសុខ អារម្មណ៍ទាំងអស់នោះ (ដែលបុគ្គលបានទទួលហើយ) ព្រោះមិនមានហេតុ មិនមានបច្ច័យ តថាគតក៏ចូលទៅរកពួកសមណ-ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយ មានវាទៈយ៉ាងនេះ មានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា បុរសបុគ្គលនេះទទួលនូវអារម្មណ៍ណាមួយ ជាសុខ ឬជាទុក្ខ ឬមិនមែនទុក្ខ មិនមែនសុខ អារម្មណ៍ទាំងអស់នោះ (ដែលបុគ្គលបានទទួលហើយ) ព្រោះមិនមានហេតុ មិនមានបច្ច័យពិតឬ ។ បើតថាគតសួរយ៉ាងនេះហើយ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ប្ដេជ្ញាថា ព្រះករុណាព្រមអន្លើ

ត្យាហំ ឯវំ វទាមិ តេនហាយស្មន្តោ បាណាតិ-
បាតិនោ ភវិស្សន្តិ អហេតុអប្បច្ចយា ។ បេ ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិកា ភវិស្សន្តិ អហេតុអប្បច្ចយា ។
អហេតុ(១) ខោ បន ភិក្ខវេ សារតោ បច្ចាគច្ឆតំ
ន ហោតិ ឆន្ទោ វា វាយាមោ វា ឥទំ វា ករណីយំ
ឥទំ វា អករណីយន្តិ ។ ឥតិ ករណីយាករណីយេ
ខោ បន សច្ចតោ ថេតតោ អនុបលព្ភិយមានេ
មុដ្ឋស្សតីនំ អនារក្ខានំ វិហរតំ ន ហោតិ បច្ចត្តំ
សហធម្មិកោ សមណវាទោ ។ អយំ ខោ មេ ភិក្ខវេ
តេសុ សមណព្រាហ្មណេសុ ឯវំវាទីសុ ឯវំទិដ្ឋីសុ
តតិយោ សហធម្មិកោ និគ្គហោ ហោតិ ។ ឥមានិ ខោ
ភិក្ខវេ តីណិ តិត្ថាយតនានិ យានិ(២) បណ្ឌិតេហិ
សមនុយុញ្ជិយមានានិ សមនុគ្គាហិយមានានិ សមនុ-
ភាសិយមានានិ បរម្បិ គន្ត្វា អកិរិយាយ សណ្ឋហន្តិ ។

---

១. ម. អហេតុ អប្បច្ចយា ។ ឱ. អហេតុំ អប្បច្ចយំ ។ ២. ម. យានិ ឋានិ ។

តថាគតពោលទៅនឹងសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ យ៉ាងនេះវិញថា បើ
ដូច្នោះលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ នឹងប្រព្រឹត្តបាណាតិបាត ព្រោះមិនមាន
ហេតុ មិនមានបច្ច័យ ។ បេ ។ នឹងគំនិតយល់ខុស ព្រោះមិនមានហេតុ
មិនមានបច្ច័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្ដីប្រាថ្នាឬសេចក្ដីព្យាយាម
ថា កិច្ចនេះ គួរធ្វើ កិច្ចនេះ មិនគួរធ្វើ មិនសម្រេចដល់ពួកបុគ្គល
ដែលប្រកាន់ខ្ជាប់ក្រៃពេក ដែលមិនមានហេតុជាសារៈឡើយ ។ កាលបើ
កិច្ចដែលគួរធ្វើនិងមិនគួរធ្វើ មិនត្រូវគេដឹងដោយពិត ដោយទៀងទេ
សមណវាទដែលប្រកបដោយហេតុចំពោះខ្លួន ក៏មិនសម្រេច ដល់ពួក
បុគ្គលដែលភ្លេចស្មារតីនិងមិនមានការរក្សាឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះឯង ជាគំនាបរបស់តថាគតប្រកបដោយហេតុទី ៣ ជាការសង្កត់
សង្កិនពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ដែលមានវាទៈយ៉ាងនេះ មានទិដ្ឋិ
យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លទ្ធិនៃតិរ្ថិយទាំង ៣ យ៉ាងនេះឯង
ហើយ ដែលបណ្ឌិតសាកសួរហើយ ៗ ដេញដោលហើយ ៗ ប្រកែ
រឿយ ៗ ប្រព្រឹត្តតបតាមប្រពៃណី តាំងនៅដោយអកិរិយមតិ ។

អយំ ខោ បន ភិក្ខវេ មយា ធម្មោ ទេសិតោ អនិគ្គហិតោ អសំកិលិដ្ឋោ អនុបវជ្ជោ អប្បដិក្កុដ្ឋោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហិ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ មយា ធម្មោ ទេសិតោ អនិគ្គហិតោ អសំកិលិដ្ឋោ អនុបវជ្ជោ អប្បដិក្កុដ្ឋោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហិ ។ ឥមា ឆ ធាតុយោតិ ភិក្ខវេ មយា ធម្មោ ទេសិតោ អនិគ្គហិតោ អសំកិលិដ្ឋោ អនុបវជ្ជោ អប្បដិក្កុដ្ឋោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហិ ។ ឥមានិ ឆ ផស្សាយតនានីតិ ភិក្ខវេ មយា ធម្មោ ទេសិតោ អនិគ្គហិតោ អសំកិលិដ្ឋោ អនុបវជ្ជោ អប្បដិក្កុដ្ឋោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហិ ។ ឥមេ អដ្ឋារស មនោបវិចារាតិ ភិក្ខវេ មយា ធម្មោ ទេសិតោ អនិគ្គហិតោ អសំកិលិដ្ឋោ អនុបវជ្ជោ អប្បដិក្កុដ្ឋោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហិ ។ ឥមានិ ចត្តារិ អរិយសច្ចានីតិ ភិក្ខវេ មយា ធម្មោ ទេសិតោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលតថាគតបានសំដែងហើយនេះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកប្រាជ្ញ សង្កត់សង្កិនមិនបាន ធ្វើឲ្យសៅហ្មងមិនបាន តិះដៀលមិនបាន ស្អប់ខ្ពើមមិនបានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលតថាគត បានសំដែងហើយ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកប្រាជ្ញសង្កត់សង្កិនមិនបាន ធ្វើឲ្យសៅហ្មងមិនបាន តិះដៀលមិនបាន ស្អប់ខ្ពើមមិនបានតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលតថាគតបានសំដែងហើយថា នេះធាតុ ៦ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកប្រាជ្ញ សង្កត់សង្កិនមិនបាន ធ្វើឲ្យសៅហ្មងមិនបាន តិះដៀលមិនបាន ស្អប់ខ្ពើមមិនបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលតថាគតបានសំដែងហើយថា នេះផស្សាយតនៈ ៦ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកប្រាជ្ញសង្កត់សង្កិនមិនបាន ធ្វើឲ្យសៅហ្មងមិនបាន តិះដៀលមិនបាន ស្អប់ខ្ពើមមិនបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលតថាគតបានសំដែងហើយថា នេះមនោបវិចារ ១៨ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកប្រាជ្ញសង្កត់សង្កិនមិនបាន ធ្វើឲ្យសៅហ្មងមិនបាន តិះដៀលមិនបាន ស្អប់ខ្ពើមមិនបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលតថាគតបានសំដែងហើយថា នេះអរិយសច្ច ៤

អនិគ្គហិតោ អសំកិលិដ្ឋោ អនុបវជ្ជោ អប្បដិក្កុដ្ឋោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហិ ។ ឥមា ឆ ធាតុយោតិ ភិក្ខវេ មយា ធម្មោ ទេសិតោ អនិគ្គហិតោ អសំកិលិដ្ឋោ អនុបវជ្ជោ អប្បដិក្កុដ្ឋោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហីតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ ។ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឆយិមា ភិក្ខវេ ធាតុយោ បឋវីធាតុ អាបោធាតុ តេជោធាតុ វាយោធាតុ អាកាសធាតុ វិញ្ញាណធាតុ ។ ឥមា ឆ ធាតុយោតិ ភិក្ខវេ មយា ធម្មោ ទេសិតោ អនិគ្គហិតោ អសំកិលិដ្ឋោ អនុបវជ្ជោ អប្បដិក្កុដ្ឋោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហីតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឥមានិ ឆ ផស្សាយតនានីតិ ភិក្ខវេ មយា ធម្មោ ទេសិតោ អនិគ្គហិតោ អសំកិលិដ្ឋោ អនុបវជ្ជោ អប្បដិក្កុដ្ឋោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហីតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ ។

ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកប្រាជ្ញសង្កត់សង្កិនមិនបាន ធ្វើឲ្យសៅហ្មងមិនបាន តិះដៀលមិនបាន ស្តីបន្ទោសមិនបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលតថាគតបានសំដែងហើយថា នេះធាតុ ៦ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកប្រាជ្ញសង្កត់សង្កិនមិនបាន ធ្វើឲ្យសៅហ្មងមិនបាន តិះដៀលមិនបាន ស្តីបន្ទោសមិនបាន ពាក្យនុ៎ះតថាគតបានពោលទុកដូច្នេះឯង ។ ពាក្យដែលតថាគតបានពោលហើយនុ៎ះ ព្រោះអាស្រ័យនូវហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ព្រោះអាស្រ័យ) នូវធាតុ ៦ នេះ គឺបឋវីធាតុ ១ អាបោធាតុ ១ តេជោធាតុ ១ វាយោធាតុ ១ អាកាសធាតុ ១ វិញ្ញាណធាតុ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលតថាគត បានសំដែងហើយថា នេះធាតុ ៦ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកប្រាជ្ញ សង្កត់សង្កិនមិនបាន ធ្វើឲ្យសៅហ្មងមិនបាន តិះដៀលមិនបាន ស្តីបន្ទោសមិនបាន ពាក្យណាដែលតថាគត បានពោលទុកហើយ ពាក្យនុ៎ះតថាគតបានពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យនូវហេតុនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលតថាគត បានសំដែងហើយថា នេះផស្សាយតនៈ ៦ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ សង្កត់សង្កិនមិនបាន ធ្វើឲ្យសៅហ្មងមិនបាន តិះដៀលមិនបាន ស្តីបន្ទោសមិនបាន ពាក្យនោះតថាគតបានពោលហើយដូច្នេះឯង ។

ទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឆយិមានិ ភិក្ខវេ ផស្សាយតនានិ ចក្ខុ ផស្សាយតនំ សោតំ ផស្សាយតនំ ឃានំ ផស្សាយតនំ ជិវ្ហា ផស្សាយតនំ កាយោ ផស្សាយតនំ មនោ ផស្សាយតនំ ។ ឥមានិ ឆ ផស្សាយតនានីតិ ភិក្ខវេ មយា ធម្មោ ទេសិតោ អនិគ្គហិតោ អសង្កិលិដ្ឋោ អនុបវជ្ជោ អប្បដិក្កុដ្ឋោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហីតិ ។ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឥមេ អដ្ឋារស មនោបវិចារាតិ ភិក្ខវេ មយា ធម្មោ ទេសិតោ អនិគ្គហិតោ អសង្កិលិដ្ឋោ អនុបវជ្ជោ អប្បដិក្កុដ្ឋោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហីតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ។ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា សោមនស្សដ្ឋានិយំ រូបំ ឧបវិចរតិ ទោមនស្សដ្ឋានិយំ រូបំ ឧបវិចរតិ ឧបេក្ខាដ្ឋានិយំ រូបំ ឧបវិចរតិ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា... ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា...

ពាក្យដែលតថាគតបានពោលហើយនុ៎ះ ព្រោះអាស្រ័យនូវហេតុនុ៎ះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ព្រោះអាស្រ័យ) នូវផស្សាយតនៈ ៦ នេះគឺ ផស្សាយតនៈគឺចក្ខុ ១ ផស្សាយតនៈគឺសោតៈ ១ ផស្សាយតនៈគឺឃានៈ ១ ផស្សាយតនៈគឺជិវ្ហា ១ ផស្សាយតនៈគឺកាយៈ ១ ផស្សាយតនៈគឺមនោ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលតថាគត បានសំដែងហើយថា នេះផស្សាយតនៈ ៦ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍សង្កត់សង្កិនមិនបាន ធ្វើឲ្យសៅហ្មងមិនបាន តិះដៀលមិនបាន ស្អប់ខ្ពើមមិនបាន ពាក្យណាដែលតថាគត បានពោលហើយនុ៎ះ ពាក្យដែលតថាគតបានពោលហើយនុ៎ះ ព្រោះអាស្រ័យនូវហេតុនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលតថាគតបានសំដែងហើយថា នេះមនោបវិចារៈ ១៨ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ សង្កត់សង្កិនមិនបាន ធ្វើឲ្យសៅហ្មងមិនបាន តិះដៀលមិនបាន ស្អប់ខ្ពើមមិនបាន ពាក្យនុ៎ះតថាគតបានពោលហើយដូច្នេះឯង ។ ពាក្យដែលតថាគតបានពោលហើយនុ៎ះ ព្រោះអាស្រ័យនូវហេតុនុ៎ះ ។ ព្រោះឃើញនូវរូបដោយចក្ខុ ហើយគិតរកនូវរូប ដែលជាទីតាំងនៃសោមនស្ស គិតរកនូវរូបដែលជាទីតាំងនៃទោមនស្ស គិតរកនូវរូបដែលជាទីតាំងនៃឧបេក្ខា ឮសំឡេងដោយត្រចៀក... ធុំក្លិនដោយច្រមុះ...

ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា ... កាយេន ផោដ្ឋព្វំ ផុសិត្វា... មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ សោមនស្សដ្ឋានិយំ ធម្មំ ឧបវិចរតិ ទោមនស្សដ្ឋានិយំ ធម្មំ ឧបវិចរតិ ឧបេក្ខាដ្ឋានិយំ ធម្មំ ឧបវិចរតិ ។ ឥមេ អដ្ឋារស មនោបវិចារាតិ ភិក្ខវេ មយា ធម្មោ ទេសិតោ អនិគ្គហិតោ អសង្កិលិដ្ឋោ អនុបវជ្ជោ អប្បដិកុដ្ឋោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហីតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឥមានិ ចត្តារិ អរិយសច្ចានីតិ ភិក្ខវេ មយា ធម្មោ ទេសិតោ អនិគ្គហិតោ អសង្កិលិដ្ឋោ អនុបវជ្ជោ អប្បដិកុដ្ឋោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហីតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ ។ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឆន្នំ ភិក្ខវេ ធាតូនំ ឧបាទាយ គព្ភស្សាវក្កន្តិ ហោតិ ឱក្កន្តិយា សតិ នាមរូបំ នាមរូបបច្ចយា សឡាយតនំ សឡាយតនបច្ចយា ផស្សោ ផស្សបច្ចយា វេទនា ។

ផ្ចង់ចិត្តនូវរសដោយអណ្តាត... ពាល់ត្រូវនូវផោដ្ឋព្វៈដោយកាយ... ដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្ត ពិចារណានូវធម្មារម្មណ៍ដែលជាទីតាំងនៃសោមនស្ស ពិចារណានូវធម្មារម្មណ៍ ដែលជាទីតាំងនៃទោមនស្ស ពិចារណានូវធម្មារម្មណ៍ដែលជាទីតាំងនៃឧបេក្ខា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលតថាគត បានសំដែងហើយថា នេះមនោបវិចារៈ ១៨ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកប្រាជ្ញសង្កត់សង្កិនមិនបាន ធ្វើឲ្យសៅហ្មងមិនបាន តិះដៀលមិនបាន ស្អប់ខ្ពើមមិនបាន ពាក្យណាដែលតថាគតបានពោលហើយដូច្នេះ ពាក្យដែលតថាគតបានពោលហើយនុ៎ះ ព្រោះអាស្រ័យនូវហេតុនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលតថាគតបានសំដែងហើយថា នេះអរិយសច្ច ៤ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍សង្កត់សង្កិនមិនបាន ធ្វើឲ្យសៅហ្មងមិនបាន តិះដៀលមិនបាន ស្អប់ខ្ពើមមិនបាន ពាក្យនុ៎ះតថាគតបានពោលហើយដូច្នេះឯង ។ ពាក្យដែលតថាគតបានពោលហើយនុ៎ះ ព្រោះអាស្រ័យនូវហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការចុះកាន់គភ៌ព្រោះតែប្រជុំនូវធាតុ កាលបើចុះកាន់គភ៌មាន នាមរូបក៏មាន កាលបើនាមរូបជាបច្ច័យមាន សឡាយតនៈក៏មាន កាលបើសឡាយតនៈជាបច្ច័យមាន ផស្សៈក៏មាន កាលបើផស្សៈជាបច្ច័យមាន វេទនាក៏មាន ។

វេទិយមានស្ស ខោ បនាហំ ភិក្ខវេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ បញ្ញាបេមិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ បញ្ញាបេមិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ បញ្ញាបេមិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ បញ្ញាបេមិ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ ។ ជាតិបិ ទុក្ខា ជរាបិ ទុក្ខា(១) មរណម្បិ ទុក្ខំ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសាបិ ទុក្ខា អប្បិយេហិ សម្បយោគោ ទុក្ខោ បិយេហិ វិប្បយោគោ ទុក្ខោ យម្បិច្ឆំ ន លភតិ តម្បិ ទុក្ខំ សង្ខិត្តេន បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា ទុក្ខា ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ ទុក្ខសមុទយោ អរិយសច្ចំ ។ អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូបំ នាមរូបបច្ចយា សឡាយតនំ សឡាយតនបច្ចយា ផស្សោ ផស្សបច្ចយា វេទនា វេទនាបច្ចយា តណ្ហា តណ្ហាបច្ចយា ឧបាទានំ ឧបាទានបច្ចយា ភវោ ភវបច្ចយា ជាតិ

១. ឧត្តរស្ស ព្យាធិបិ ទុក្ខា ។ ម. ព្យាធិបិ ទុក្ខាតិ បាឋោ ទិស្សតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបុគ្គលដឹងនូវអារម្មណ៍ (ទាំងនោះ) ហើយ តថាគតបញ្ញត្តថា នេះជាទុក្ខ បញ្ញត្តថា នេះជាទុក្ខសមុទ័យ បញ្ញត្តថា នេះជាទុក្ខនិរោធ បញ្ញត្តថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខអរិយសច្ច តើដូចម្តេច ។ គឺជាតិទុក្ខ ជរាទុក្ខ មរណទុក្ខ សោកទុក្ខ បរិទេវទុក្ខ ទុក្ខទុក្ខ ទោមនស្សទុក្ខ ឧបាយាសទុក្ខ អប្បិយេហិ សម្បយោគទុក្ខ បិយេហិ វិប្បយោគទុក្ខ យម្បិច្ឆំ ន លភតិ តម្បិទុក្ខ សង្ខិត្តេន បញ្ចុបាទានក្ខន្ធទុក្ខ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាទុក្ខអរិយសច្ច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច តើដូចម្តេច ។ គឺ សង្ខារកើតមាន ព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ វិញ្ញាណកើតមាន ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ នាមរូបកើតមាន ព្រោះវិញ្ញាណជាបច្ច័យ សឡាយតនៈកើតមាន ព្រោះនាមរូបជាបច្ច័យ ផស្សៈកើតមាន ព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ វេទនាកើតមានព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ តណ្ហាកើតមាន ព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ ឧបាទានកើតមាន ព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ ភពកើតមាន ព្រោះឧបាទានជាបច្ច័យ ជាតិកើតមាន ព្រោះភពជាបច្ច័យ

ជាតិប្បច្ចយា ជរាមរណំ សោកបរិទេវទុក្ខទោម-
នស្សុបាយាសា សម្ភវន្តិ ។ ឯវមេតស្ស កេវលស្ស
ទុក្ខក្ខន្ធស្ស សមុទយោ ហោតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ
ភិក្ខវេ ទុក្ខសមុទយោ អរិយសច្ចំ ។ កតមញ្ច
ភិក្ខវេ ទុក្ខនិរោធោ អរិយសច្ចំ ។ អវិជ្ជាយត្វេវ
អសេសវិរាគនិរោធា សង្ខារនិរោធោ សង្ខារនិរោធា
វិញ្ញាណនិរោធោ វិញ្ញាណនិរោធា នាមរូបនិរោធោ
នាមរូបនិរោធា សឡាយតននិរោធោ សឡាយ-
តននិរោធា ផស្សនិរោធោ ផស្សនិរោធា វេទនានិរោធោ
វេទនានិរោធា តណ្ហានិរោធោ តណ្ហានិរោធា ឧបាទា-
ននិរោធោ ឧបាទាននិរោធា ភវនិរោធោ ភវនិរោធា
ជាតិនិរោធោ ជាតិនិរោធា ជរាមរណំ សោកបរិទេវ-
ទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា និរុជ្ឈន្តិ ។ ឯវមេតស្ស
កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស និរោធោ ហោតិ ។ ឥទំ
វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទុក្ខនិរោធោ អរិយសច្ចំ ។ កតមញ្ច
ភិក្ខវេ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា អរិយសច្ចំ ។

ជរាមរណៈកើតមាន ព្រោះជាតិជាបច្ច័យ សេចក្តីសោកខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ
ទោមនស្ស និងសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តក៏កើតមានព្រម ។ សេចក្តីកើតឡើងនៃគំនរទុក្ខទាំង
អស់នេះ រមែងមានយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
ទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខនិរោធអរិយសច្ច តើដូច
ម្តេច ។ សេចក្តីរលត់សង្ខារ ព្រោះវិរាគរលត់ មិនមានសេសសល់
នៃអវិជ្ជា សេចក្តីរលត់វិញ្ញាណ ព្រោះរលត់សង្ខារ សេចក្តីរលត់នាមរូប
ព្រោះរលត់វិញ្ញាណ សេចក្តីរលត់សឡាយតនៈ ព្រោះរលត់នាមរូប
សេចក្តីរលត់ផស្សៈ ព្រោះរលត់សឡាយតនៈ សេចក្តីរលត់វេទនា ព្រោះ
រលត់ផស្សៈ សេចក្តីរលត់តណ្ហា ព្រោះរលត់វេទនា សេចក្តីរលត់ឧបា-
ទាន ព្រោះរលត់តណ្ហា សេចក្តីរលត់ភព ព្រោះរលត់ឧបាទាន សេចក្តី
រលត់ជាតិ ព្រោះរលត់ភព សេចក្តីចាស់ ស្លាប់ រលត់ ព្រោះរលត់ជាតិ
សេចក្តីសោកខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយ លំបាកចិត្តនិងការចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត
ទាំងឡាយក៏រលត់ទៅ ។ សេចក្តីរលត់នៃគំនរទុក្ខទាំងអស់នេះ រមែងមាន
យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទុក្ខនិរោធអរិយសច្ច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាអរិយសច្ច តើដូចម្តេច ។

អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ សេយ្យថីទំ សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តោ សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា អរិយសច្ចំ ។ ឥមានិ ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ ភិក្ខវេ មយា ធម្មោ ទេសិតោ អនិគ្គហិតោ អសង្កិលិដ្ឋោ អនុបវជ្ជោ អប្បដិកុដ្ឋោ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហីតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តន្តិ ។

(៦៤) តីណិមានិ ភិក្ខវេ អមាតាបុត្តិកានិ ភយានីតិ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ ភាសតិ ។ កតមានិ តីណិ ។ ហោតិ សោ ភិក្ខវេ សមយោ យំ មហាអគ្គិឌាហោ វុដ្ឋាតិ ។ មហាអគ្គិឌាហោ ខោ បន ភិក្ខវេ វុដ្ឋិតេ តេន គាមាបិ ឌយ្ហន្តិ និគមាបិ ឌយ្ហន្តិ នគរាបិ ឌយ្ហន្តិ គាមេសុបិ ឌយ្ហមានេសុ និគមេសុបិ ឌយ្ហមានេសុ នគរេសុបិ ឌយ្ហមានេសុ

មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះឯង គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ សម្មាសង្កប្បៈ ១ សម្មាវាចា ១ សម្មាកម្មន្តៈ ១ សម្មាអាជីវៈ ១ សម្មាវាយាមៈ ១ សម្មាសតិ ១ សម្មាសមាធិ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា-អរិយសច្ច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយថា នេះអរិយសច្ច ៤ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកប្រាជ្ញសង្កត់សង្កិនមិនបាន ធ្វើឲ្យសៅហ្មងមិនបាន តិះដៀលមិនបាន ស្អប់ខ្ពើមមិនបាន ពាក្យណាដែលតថាគតពោលហើយដូច្នេះ ពាក្យនេះតថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យនូវហេតុនុ៎ះ ។

(៦៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជ្ជនមិនចេះដឹង រមែងពោលថា អមាតាបុត្តិកភ័យ (ភ័យដែលមាតាមិនបានឃើញបុត្រ បុត្រមិនបានឃើញមាតា) នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ភ័យ ៣ យ៉ាងដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យដែលមានកំណាប់ភ្លើងធំកើតឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលកំណាប់ភ្លើងធំកើតឡើងហើយ អ្នកស្រុកក៏ក្តៅ អ្នកនិគមក៏ក្តៅ អ្នកនគរក៏ក្តៅដោយភ្លើងនោះ កាលបើអ្នកស្រុកក្តៅ អ្នកនិគមក្តៅ អ្នកនគរក្តៅ

តត្ថ មាតាបិ បុត្តំ ន បដិលភតិ បុត្តោបិ មាតរំ ន បដិលភតិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ បឋមំ អមាតាបុត្តិកំ ភយន្តិ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ ភាសតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ហោតិ សោ សមយោ យំ មហាមេឃា វុដ្ឋហន្តិ ។ មហាមេឃេ ខោ បន ភិក្ខវេ វុដ្ឋិតេ មហាឧទកវាហកោ សញ្ជាយតិ មហាឧទកវាហកេ សញ្ជាតេ តេន គាមាបិ វុយ្ហន្តិ និគមាបិ វុយ្ហន្តិ នគរាបិ វុយ្ហន្តិ គាមេសុបិ វុយ្ហមានេសុ និគមេសុបិ វុយ្ហមានេសុ នគរេសុបិ វុយ្ហមានេសុ តត្ថ មាតាបិ បុត្តំ ន បដិលភតិ បុត្តោបិ មាតរំ ន បដិលភតិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ ទុតិយំ អមាតាបុត្តិកំ ភយន្តិ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ ភាសតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ហោតិ សោ សមយោ យំ ភយំ ហោតិ អដវីសង្កោបោ(១) ចក្កសមារូឡ្ហា ជានបទា បរិយាយន្តិ ។ ភយេ ខោ បន ភិក្ខវេ សតិ អដវីសង្កោបេ ចក្កសមារូឡ្ហេសុ ជានបទេសុ បរិយាយន្តេសុ តត្ថ មាតាបិ បុត្តំ ន បដិលភតិ បុត្តោបិ មាតរំ ន បដិលភតិ ។

១. ម. អដវីសង្កោបោ ។

មាតាក៏មិនបានឃើញកូន ទាំងកូនក៏មិនបានឃើញមាតា ក្នុងកាលដែលអគ្គិភ័យកើតឡើងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជ្ជនអ្នកមិនបានស្ដាប់ តែងពោលថា នេះជាអមាតាបុត្តិកភ័យទី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត សម័យដែលមហាមេឃធំកើតឡើង គឺបង្អុរភ្លៀងឲ្យធ្លាក់ចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមហាមេឃ បង្អុរភ្លៀងធ្លាក់ចុះ ជំនន់ទឹកធំ រមែងកើតព្រម កាលបើជំនន់ទឹកកើតព្រមហើយ អ្នកស្រុករមែងរសាត់ទៅ អ្នកនិគមរមែងរសាត់ទៅ អ្នកនគររមែងរសាត់ទៅដោយទឹកនោះ កាលបើអ្នកស្រុករសាត់ទៅ អ្នកនិគមរសាត់ទៅ អ្នកនគររសាត់ទៅ មាតាក៏មិនបានឃើញកូន ទាំងកូនក៏មិនបានឃើញមាតា ក្នុងពេលដែលទឹកជំនន់កើតឡើងនុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជ្ជនអ្នកមិនបានស្ដាប់ រមែងពោលថា នេះជាអមាតាបុត្តិកភ័យទី ២ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត សម័យដែលមាន អដវីសង្កោបភ័យ (គឺសេចក្ដីកម្រើករវើករវាយនៃព្រៃ)(១) ពួកអ្នកជនបទក៏នាំគ្នាឡើងកាន់ចក្កយានចេញទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ អដវីសង្កោបភ័យមានហើយ ពួកអ្នកជនបទនាំគ្នាឡើងកាន់ចក្កយានចេញទៅ មាតាក៏មិនបានឃើញបុត្រ ទាំងបុត្រក៏មិនបានឃើញមាតា ក្នុងកាលដែលអដវីសង្កោបភ័យ កើតឡើងនោះ ។

១. ពួកចោរកើតឡើងនៅក្នុងព្រៃ បៀតបៀនអ្នកស្រុក (អដ្ឋកថា)

ឥទំ ភិក្ខវេ តតិយំ អមាតាបុត្តិកំ ភយន្តិ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ ភាសតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ អមាតា-បុត្តិកានិ ភយានីតិ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ ភាសតិ ។ តានិ ខោ បនិមានិ ភិក្ខវេ តីណិ សមាតាបុត្តិកានិយេវ ភយានិ អមាតាបុត្តិកានិ ភយានីតិ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ ភាសតិ ។ កតមានិ តីណិ ។ ហោតិ សោ ភិក្ខវេ សមយោ យំ មហាអគ្គិឌាហោ វុដ្ឋាតិ ។ មហាអគ្គិឌាហេ ខោ បន ភិក្ខវេ វុដ្ឋិតេ តេន គាមាបិ ឌយ្ហន្តិ និគមាបិ ឌយ្ហន្តិ នគរាបិ ឌយ្ហន្តិ គាមេសុបិ ឌយ្ហមានេសុ និគមេសុបិ ឌយ្ហមានេសុ នគរេសុបិ ឌយ្ហមានេសុ ហោតិ សោ សមយោ យំ កទាចិ ករហចិ មាតាបិ បុត្តំ បដិលភតិ បុត្តោបិ មាតរំ បដិលភតិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ បឋមំ សមាតាបុត្តិ-កំ ភយំ អមាតាបុត្តិកំ ភយន្តិ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ ភាសតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជ្ជនអ្នកមិនចេះដឹង តែងពោលថា នេះជាអមាតាបុត្តិកភ័យទី ៣ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជ្ជនអ្នកមិនចេះដឹង តែងពោលថា អមាតាបុត្តិកភ័យមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជ្ជនអ្នកមិនចេះដឹង រមែងពោលនូវសមាតាបុត្តិ-កភ័យ (ភ័យដែលមាតានិងបុត្រនៅឃើញគ្នាបាន) ជាអមាតាបុត្តិ-កភ័យ (ភ័យដែលមាតានិងបុត្រមិនបានឃើញគ្នា) នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ភ័យ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យដែលមានកំលាំងភ្លើងធំកើតឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើកំលាំងភ្លើងធំកើតឡើងហើយ អ្នកស្រុកក៏ក្តៅ អ្នកនិគមក៏ក្តៅ អ្នកនគរក៏ក្តៅ ដោយភ្លើងនោះ កាលបើអ្នកស្រុកក្តៅ អ្នកនិគមក្តៅ អ្នកនគរក្តៅ សម័យនោះ ជួនកាលមាតាបានឃើញបុត្រ បុត្រក៏បានឃើញមាតាវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជ្ជនអ្នកមិនចេះដឹង រមែងពោលនូវសមាតាបុត្តិកភ័យនេះថាជា អមាតាបុត្តិកភ័យទី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត

ហោតិ សោ សមយោ យំ មហាមេឃោ វុដ្ឋាតិ ។ មហាមេឃេ ខោ បន ភិក្ខវេ វុដ្ឋេ មហាឧទកាភិហារោ សញ្ជាយតិ មហាឧទកាភិហារេ សញ្ជាតេ តេន គាមាបិ វុយ្ហន្តិ និគមាបិ វុយ្ហន្តិ នគរាបិ វុយ្ហន្តិ គាមេសុបិ វុយ្ហមានេសុ និគមេសុបិ វុយ្ហមានេសុ នគរេសុបិ វុយ្ហមានេសុ ហោតិ សោ សមយោ យំ កទាចិ ករហចិ មាតាបិ បុត្តំ បដិលភតិ បុត្តោបិ មាតរំ បដិលភតិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ ទុតិយំ សមាតាបុត្តិកំ ភយំ អមាតាបុត្តិកំ ភយន្តិ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ ភាសតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ហោតិ សោ សមយោ យំ ភយំ ហោតិ អដវិសង្កោបោ ចក្កសមារុឡ្ហា ជានបទា បរិយាយន្តិ ។ ភយេ ខោ បន ភិក្ខវេ សតិ អដវិសង្កោបេ ចក្កសមារុឡ្ហេសុ ជានបទេសុ បរិយាយន្តេសុ ហោតិ សោ សមយោ យំ កទាចិ ករហចិ មាតាបិ បុត្តំ បដិលភតិ

សម័យដែលមហាមេឃបង្អុរភ្លៀង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមហាមេឃបង្អុរភ្លៀងហើយ ជំនន់ទឹកក៏កើតឡើង កាលបើជំនន់ទឹកកើតហើយ ពួកស្រុកក៏រសាត់ទៅ ពួកនិគមក៏រសាត់ទៅ ពួកនគរក៏រសាត់ទៅដោយទឹកនោះ កាលបើពួកស្រុករសាត់ទៅ ពួកនិគមរសាត់ទៅ ពួកនគររសាត់ទៅ សម័យនោះជួនកាលមាតាក៏បានឃើញបុត្រ បុត្រក៏បានឃើញមាតាវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជ្ជនអ្នកមិនចេះដឹង តែងពោលថាជាអមាតាបុត្តិកភ័យ នេះជាសមាតាបុត្តិកភ័យទី ២ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត សម័យដែលមាន អដវីសង្កោបភ័យ ពួកអ្នកជនបទក៏នាំគ្នាឡើងជិះកាន់ចក្កយានចេញទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត កាលបើអដវីសង្កោបភ័យមានហើយ ពួកអ្នកជនបទក៏នាំគ្នាឡើងជិះកាន់ចក្កយានចេញទៅ សម័យនោះ ជួនកាលមាតាបានឃើញបុត្រ

បុត្តោបិ មាតរំ បដិលភតិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ តតិយំ សមាតាបុត្តិកញ្ចេវ ភយំ អមាតាបុត្តិកំ ភយន្តិ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ ភាសតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ សមាតាបុត្តិកានិ ភយានិ អមាតាបុត្តិកានិ ភយានីតិ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ ភាសតិ ។ តីណិមានិ ភិក្ខវេ អមាតាបុត្តិកានិ ភយានិ ។ កតមានិ តីណិ ។ ជរាភយំ ព្យាធិភយំ មរណភយំ ។ ន ភិក្ខវេ មាតា បុត្តំ ជីរមានំ ឯវំ លភតិ អហំ ជីរាមិ មា មេ បុត្តោ ជីរីតិ បុត្តោ វា បន មាតរំ ជីរមានំ ឯវំ លភតិ អហំ ជីរាមិ មា មេ មាតា ជីរីតិ ។ ន ភិក្ខវេ មាតា បុត្តំ ព្យាធិយមានំ ឯវំ លភតិ អហំ ព្យាធិយាមិ មា មេ បុត្តោ ព្យាធិយីតិ បុត្តោ វា បន មាតរំ ព្យាធិយមានំ ឯវំ លភតិ អហំ ព្យាធិយាមិ មា មេ មាតា ព្យាធិយីតិ ។ ន ភិក្ខវេ មាតា បុត្តំ មិយ្យមានំ ឯវំ លភតិ អហំ មិយ្យាមិ មា មេ បុត្តោ មិយ្យីតិ

បុត្រក៏បានឃើញមាតាវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជ្ជនអ្នកមិនចេះដឹង តែងពោលនូវសមាតាបុត្តិកភ័យនេះ ថាជាអមាតាបុត្តិកភ័យទី ៣ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជ្ជនអ្នកមិនចេះដឹង រមែងពោលនូវសមាតា-បុត្តិកភ័យ ៣ យ៉ាងនេះឯង ថាជាអមាតាបុត្តិកភ័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អមាតាបុត្តិកភ័យនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ អមាតាបុត្តិកភ័យ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺជរាភ័យ ភ័យព្រោះជរា ១ ព្យាធិភ័យ ភ័យព្រោះព្យាធិ ១ មរណភ័យ ភ័យព្រោះមរណៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតាមិនបានឃើញបុត្រដែលកំពុងជរាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញចាស់ សូមកុំឲ្យបុត្រអាត្មាអញចាស់ឡើយ ចំណែកខាងបុត្រក៏មិនបានឃើញមាតាដែលកំពុងចាស់យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ សូមកុំឲ្យមាតារបស់អញចាស់ឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតាមិនបានឃើញបុត្រដែលកំពុងមានព្យាធិយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញមានព្យាធិ សូមកុំឲ្យបុត្ររបស់អាត្មាអញមានព្យាធិឡើយ ចំណែកខាងបុត្រមិនបានឃើញមាតាដែលកំពុងមានព្យាធិយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញមានព្យាធិ សូមកុំឲ្យមាតារបស់អាត្មាអញមានព្យាធិឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតាមិនបានឃើញបុត្រដែលស្លាប់យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងស្លាប់ សូមកុំឲ្យបុត្ររបស់អញស្លាប់ឡើយ

បុត្តោ វា បន មាតរិ មិយ្យមានាយ ន លភតិ អហំ មិយ្យាមិ មា មេ មាតា មិយ្យីតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ អមាតាបុត្តិកានិ ភយានិ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ មគ្គោ អត្ថិ បដិបទា តេសញ្ច តិណ្ណំ សមាតាបុត្តិកានំ ភយានំ តិណ្ណញ្ច អមាតា-បុត្តិកានំ ភយានំ បហានាយ សមតិក្កមាយ សំវត្តតិ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ មគ្គោ កតមា បដិបទា តេសញ្ច តិណ្ណំ សមាតាបុត្តិកានំ ភយានំ តិណ្ណញ្ច អមាតាបុត្តិកានំ ភយានំ បហា-នាយ សមតិក្កមាយ សំវត្តតិ ។ អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ សេយ្យថីទំ សម្មាទិដ្ឋិ សម្មា-សង្កប្បោ សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តោ សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខវេ មគ្គោ អយំ បដិបទា តេសញ្ច តិណ្ណំ សមាតាបុត្តិកានំ ភយានំ តិណ្ណញ្ច អមាតាបុត្តិកានំ ភយានំ បហានាយ សមតិក្កមាយ សំវត្តតីតិ ។

ចំណែកឯកូនក្រែងមិនបានឃើញមាតាដែលស្លាប់ហើយនោះថា អាត្មាអញរមែងដល់នូវស្លាប់ សូមកុំឱ្យមាតារបស់អាត្មាអញស្លាប់ឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អមាតាបុត្តិកភ័យមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គក៏មាន បដិបទា រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីលះបង់ ដើម្បីកន្លងបង់នូវសមាតាបុត្តិកភ័យទាំង ៣ យ៉ាងនេះផង នូវអមាតាបុត្តិកភ័យទាំង ៣ យ៉ាងនេះផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គ តើដូចម្ដេច បដិបទា តើដូចម្ដេច រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីលះបង់ កន្លងបង់នូវសមាតាបុត្តិកភ័យទាំង ៣ យ៉ាងនេះផង នូវអមាតាបុត្តិកភ័យទាំង ៣ នេះផង ។ មគ្គដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះឯង គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ សម្មាសង្កប្បៈ ១ សម្មាវាចា ១ សម្មាកម្មន្តៈ ១ សម្មាអាជីវៈ ១ សម្មាវាយាមៈ ១ សម្មា-សតិ ១ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងហៅថា មគ្គ នេះហៅថា បដិបទា ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីលះបង់ ដើម្បីកន្លងបង់នូវសមាតា-បុត្តិកភ័យទាំង ៣ យ៉ាងនេះផង នូវអមាតាបុត្តិកភ័យទាំង ៣ យ៉ាងនេះផង ។

(៦៨) ឯកំ សមយំ ភគវា កោសលេសុ ចារិកំ ចរមានោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ យេន វេនាគបុរំ នាម(១) កោសលានំ ព្រាហ្មណគាមោ តទវសរិ ។ អស្សោសុំ ខោ វេនាគបុរិកា ព្រាហ្មណ-គហបតិកា សមណោ ខលុ ភោ គោតមោ សក្យ-បុត្តោ សក្យកុលា បព្វជិតោ វេនាគបុរំ អនុប្បត្តោ ។ តំ ខោ បន ភវន្តំ គោតមំ ឯវំ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ សព្រហ្មកំ សស្សមណព្រាហ្មណិំ បជំ សទេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេតិ សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោ-សានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ សាធុ ខោ បន តថារូបានំ អរហតំ ទស្សនំ ហោតីតិ ។

១ ម. វេនាគបុរំ តម ។

(៦៨) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្ដេចយាងទៅកាន់ចារិកក្នុងកោសលជនបទមួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃជាច្រើនអង្គ ទ្រង់បានចូលទៅដល់ព្រាហ្មណគ្រាម ឈ្មោះវេនាគបុរីនៃកោសលជនបទ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតីអ្នកនៅក្នុងវេនាគបុរី បានឮច្បាស់នូវដំណឹងនោះថា អើយប្រកាសសេចក្ដីថា ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ ឮថាព្រះសមណគោតមជាសក្យបុត្រចេញចាកសក្យត្រកូល ទៅទ្រង់ព្រះផ្នួសហើយស្ដេចយាងមកដល់វេនាគបុរី ។ កិត្តិស័ព្ទសរសើរព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ គឺពាក្យខ្ចរខ្ចាយសុះសាយយ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះទ្រង់ព្រះនាមថា អរហំ ថា សម្មាសម្ពុទ្ធោ ថា វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ ថា សុគតោ ថា លោកវិទូ ថា អនុត្តរោ ថា បុរិស-ទម្មសារថិ ថា សត្ថាទេវមនុស្សានំ ថា ពុទ្ធោ ថា ភគវា ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះវិជ្ជាដោយព្រះអង្គ ហើយញ៉ាំងលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ញ៉ាំងពពួកសត្វព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព ទាំងមនុស្សដ៏សេសឲ្យបានត្រាស់ដឹងផង ព្រះអង្គសំដែងធម៌ពីរោះបទដើម ពីរោះបទកណ្ដាល និងពីរោះបទខាងចុង ទ្រង់ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ថទាំងព្យញ្ជនៈដ៏បរិបូណ៌បរិសុទ្ធទាំងអស់ ពួកអ្នកដែលបានឃើញបានជួបនឹងព្រះអរហន្តទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងហ្នឹង ជាការប្រពៃពេក ។

អថខោ វេនាគបុរិកា ព្រាហ្មណគហបតិកា យេន ភគវា តេនុបសង្កមឹសុ ឧបសង្កមិត្វា អប្បេកច្ចេ ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទឹសុ អប្បេកច្ចេ ភគវតា សទ្ធឹ សម្មោទឹសុ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទឹសុ អប្បេកច្ចេ យេន ភគវា តេនញ្ជលឹ បណាមេត្វា ឯកមន្តំ និសីទឹសុ អប្បេកច្ចេ នាមគោត្តំ សាវេត្វា ឯកមន្តំ និសីទឹសុ អប្បេកច្ចេ តុណ្ហីភូតា ឯកមន្តំ និសីទឹសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ វេនាគបុរិកោ វច្ឆគោត្តោ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច អច្ឆរិយំ ភោ គោតម អព្ភុតំ ភោ គោតម យាវញ្ចិទំ ភោតោ គោតមស្ស វិប្បសន្នានិ ឥន្ទ្រិយានិ បរិសុទ្ធោ ឆវិវណ្ណោ បរិយោទាតោ សេយ្យថាបិ ភោ គោតម សារទំ ពទរបណ្ឌុំ (១) បរិសុទ្ធំ ហោតិ បរិយោទាតំ ឯវមេវ ភោតោ គោតមស្ស វិប្បសន្នានិ ឥន្ទ្រិយានិ បរិសុទ្ធោ ឆវិវណ្ណោ បរិយោទាតោ ។ សេយ្យថាបិ ភោ គោតម តាលបក្កំ សម្បតិពន្ធនា បមុត្តំ បរិសុទ្ធំ ហោតិ

១ ម. ករណ្ឌុំ ។

លំដាប់នោះឯង ព្រាហ្មណ៍និងគហបតីអ្នកនៅក្នុងវេនាគបុរៈ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ពួកខ្លះក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ពួកខ្លះក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ពួកខ្លះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរប្រណម្យអញ្ជលីឆ្ពោះទៅរកព្រះមានព្រះភាគ ពួកខ្លះញ៉ាំងនាមនិងគោត្រឲ្យឮហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ពួកខ្លះអង្គុយស្ងៀមក្នុងទីសមគួរ ។ ព្រាហ្មណ៍ជាវច្ឆគោត្រអ្នកនៅក្នុងវេនាគបុរៈអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន សេចក្តីអស្ចារ្យមិនធ្លាប់កើតក៏កើតមាន បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ឥន្ទ្រិយរបស់ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ជ្រះថ្លា ពណ៌សម្បុរស្បែក ក៏បរិសុទ្ធផូរផង់ដោយពិត បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ប្រៀបដូចជាផ្លែពុទ្រាទុំក្នុងសារទកាល បរិសុទ្ធផូរផង់យ៉ាងណាមិញ ឥន្ទ្រិយរបស់ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ជ្រះថ្លា ពណ៌សម្បុរស្បែក ក៏បរិសុទ្ធផូរផង់ យ៉ាងនោះដែរ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន មួយទៀត ប្រៀបដូចជាផ្លែត្នោតទុំ បរិសុទ្ធល្អ ជ្រុះចាកទងយ៉ាងណាមិញ

បរិយោទាតំ យាវញ្ចិទំ ភោតោ គោតមស្ស វិប្បសន្នានិ ឥន្ទ្រិយានិ បរិសុទ្ធោ ឆវិវណ្ណោ បរិយោទាតោ ។ សេយ្យថាបិ ភោ គោតម នេក្ខំ ជម្ពោនទំ ទក្ខកម្មារបុត្តសុបរិកម្មកតំ(១) កុសលសម្បហដ្ឋំ បណ្ឌុកម្ពលេ និក្ខិត្តំ ភាសតេ ច តបតេ ច វិរោចតិ ច ឯវមេវ ភោតោ គោតមស្ស វិប្បសន្នានិ ឥន្ទ្រិយានិ បរិសុទ្ធោ ឆវិវណ្ណោ បរិយោទាតោ ។ យានិ នូន តានិ ភោ គោតម ឧច្ចាសយនមហាសយនានិ សេយ្យថីទំ អាសន្ទិ បល្លង្កោ គោណកោ ចិត្តកា បដិកា បដលិកា តូលិកា

១ ឱ. [illegible] ។

ឥន្ទ្រិយរបស់ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ផូរផង់ ពណ៌សម្បុរស្បែក ក៏បរិសុទ្ធផូរផង់ យ៉ាងនេះដែរ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ម្យ៉ាងទៀត ដូចជាមាសជម្ពូនទៈ ដែលកូនជាងមាសឈ្លាស ធ្វើបរិកម្មល្អ ដុតនឹងឡយ៉ាងល្អហើយ ដាក់លើសំពត់កម្ពល មានពណ៌លឿងទុំ រមែងភ្លឺផង ច្បាស់ផង រុងរឿងផង យ៉ាងណាមិញ ឥន្ទ្រិយរបស់ព្រះគោតមដ៏ចំរើនផូរផង់ ពណ៌សម្បុរស្បែក ក៏បរិសុទ្ធផូរផង់ យ៉ាងនោះដែរ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ឧច្ចាសយនៈនិងមហាសយនៈ ទាំងនោះ គឺគ្រែដែលយកជើង អាសន្ទិ (អាសនៈដែលខ្ពស់ហួសប្រមាណ)១ បល្លង្ក (គ្រែដែលមានជើងឆ្លាក់ជារូបសត្វសាហាវ)១ គោណកៈ (កំរាលដែលមានរោមវែងជាងបួនធ្នាប់)១ ចិត្តកា (កំរាលដែលគេធ្វើដោយរោមសត្វវិចិត្រដោយពណ៌:)១ បដិកា (កំរាលដែលមានពណ៌សធ្វើដោយរោមសត្វ)១ បដលិកា (កំរាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វជាផ្កាក្រាស់)១ តូលិកា (កំរាលដែលញាត់ដោយសំឡី)១

វិកតិកំ ឧទ្ទលោមឹ ឯកន្តលោមឹ កដ្ឋិស្សំ កោសេយ្យំ កុត្តកំ ហត្ថត្ថរំ អស្សត្ថរំ រថត្ថរំ អជិនប្បវេណិំ កទលិមិគបវរប្បច្ចត្ថរណំ សឧត្តរច្ឆទំ ឧភតោលោហិតកូបធានំ ឯវរូបានំ នូន ភវំ គោតមោ ឧច្ចាសយនមហាសយនានំ និកាមលាភី អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភីតិ ។ យានិ ខោ បន តានិ ព្រាហ្មណ ឧច្ចាសយនមហាសយនានិ សេយ្យថីទំ អាសន្ទិ ... ឧភតោលោហិតកូបធានំ ទុល្លភានិ តានិ បព្វជិតានំ

វិកតិកា (កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វដែលត្បាញដោយរូបសត្វមានសីហៈនិងខ្លាជាដើម) ១ ឧទ្ទលោមី (កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វមានផ្កាពាក់សងខាង) ១ ឯកន្តលោមី (កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វមានផ្កាតែម្ខាង) ១ កដ្ឋិស្សៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយកំរាលរោយសូត្រដោតក្រវិលដោយកែវ) ១ កោសេយ្យៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយសូត្រដោតក្រវិលដោយកែវ) ១ កុត្តកៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វល្មមស្រីរាំ ១០ នាក់ឈរកើតបាន) ១ ហត្ថត្ថរៈ (កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើខ្នងដំរី) ១ អស្សត្ថរៈ (កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើខ្នងសេះ) ១ រថត្ថរៈ (កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើរថ) ១ អជិនប្បវេណិ (កម្រាលដែលគេធ្វើដោយស្បែកខ្លាឃ្មុំ) ១ កទលិមិគបវរប្បច្ចត្ថរណៈ (កម្រាលដ៏ឧត្តមដែលធ្វើដោយស្បែកសត្វឈ្លូស) ១ សឧត្តរច្ឆទៈ (ពិដានដែលមានពិតានក្រហម) ១ ឧភតោលោហិតកូបធានៈ (ខ្នើយពានពណ៌ក្រហមទាំងពីរខាង) ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើនបានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយងាយ បានដោយមិនលំបាក នូវឧច្ចាសយនៈនិងមហាសយនៈ មានសភាពយ៉ាងនេះដោយពិត ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ឧច្ចាសយនៈនិងមហាសយនៈទាំងនោះគឺ អាសន្ទិ ១... ឧភតោលោហិតកូបធានៈ ១ ពួកបព្វជិតរកបានដោយលំបាក

លព្ភានិ ច ន កប្បន្តិ ។ តីណិ ខោ ឥមានិ ព្រាហ្មណ ឧច្ចាសយនមហាសយនានិ យេសាហំ ឯតរហិ និកាមលាភី អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី ។ កតមានិ តីណិ ។ ទិព្វំ ឧច្ចាសយនមហាសយនំ ព្រហ្មំ ឧច្ចាសយនមហាសយនំ អរិយំ ឧច្ចាសយនមហាសយនំ ។ ឥមានិ ខោ ព្រាហ្មណ តីណិ ឧច្ចាសយនមហាសយនានិ យេសាហំ ឯតរហិ និកាមលាភី អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភីតិ ។ កតមំ បន តំ ភោ គោតម ទិព្វំ ឧច្ចាសយនមហាសយនំ យស្ស ភវំ គោតមោ ឯតរហិ និកាមលាភី អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភីតិ ។ ឥធាហំ ព្រាហ្មណ យំ គាមំ វា និគមំ វា ឧបនិស្សាយ វិហរាមិ សោ បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ តមេវ គាមំ វា និគមំ វា បិណ្ឌាយ បវិសាមិ សោ បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតប្បដិក្កន្តោ វនន្តយេវ បវិសាមិ

ប្រសិនបើបព្វជិតបានហើយ ក៏មិនគួរប្រើប្រាស់បានទេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ឥឡូវនេះ តថាគតជាអ្នកបានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយងាយ បានដោយមិនលំបាក នូវឧច្ចាសយនៈ និងមហាសយនៈ ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ឧច្ចាសយនៈនិងមហាសយនៈ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺឧច្ចាសយនៈនិងមហាសយនៈជាទិព្វ ១ ឧច្ចាសយនៈនិងមហាសយនៈជារបស់ព្រហ្ម ១ ឧច្ចាសយនៈនិងមហាសយនៈជារបស់អរិយៈ ១ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ឥឡូវនេះ តថាគតបានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយងាយ បានដោយមិនលំបាកនូវឧច្ចាសយនៈនិងមហាសយនៈ ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ឥឡូវព្រះគោតមដ៏ចំរើន បានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយងាយ បានដោយមិនលំបាកនូវឧច្ចាសយនៈនិងមហាសយនៈជាទិព្វនោះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ក្នុងទីនេះ តថាគតបានចូលទៅអាស្រ័យនូវស្រុកឬនិគមណា ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ តថាគតស្លៀកស្បង់ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ចូលទៅកាន់ស្រុកឬនិគមនោះឯង ដើម្បីបិណ្ឌបាត្រ ។ កាលតថាគតត្រឡប់ពីបិណ្ឌបាត្រក្នុងបច្ឆាភត្ត ក៏ចូលទៅកាន់ព្រៃ

សោ យមេវ តត្ថ ហោតិ តិណំ វា បណ្ណំ វា តំ ឯកជ្ឈំ សំហរិត្វា និសីទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតឹ ឧបដ្ឋបេត្វា សោ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហរតិ សតោ ច សម្បជានោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ យន្តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារីតិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្វេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធឹ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។

នៅត្រង់ទី ក៏ប្រមូលយកស្មៅឬស្លឹកឈើជាដើមនោះ ដែលមានក្នុងព្រៃនោះឲ្យនៅតែមួយកន្លែងហើយ អង្គុយពែនភ្នែនតម្កល់កាយឲ្យត្រង់តាំងស្មារតីឆ្ពោះទៅកាន់កម្មដ្ឋាន ភិក្ខុនោះស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ក៏ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងវិចារៈ មានបីតិនិងសុខដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ សម្រេចសម្រាន្តនៅ ព្រោះរម្ងាប់នូវវិតក្កៈវិចារៈ ក៏ចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន ជាធម្មជាតកើតមានក្នុងសន្តានខ្លួន ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លានៃសទ្ធា មានសភាពជាចិត្តខ្ពង់ឯក មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ មានតែបីតិនិងសុខដែលកើតអំពីសមាធិ គឺទុតិយជ្ឈានក៏សម្រេចសម្រាន្តនៅ ព្រោះនឿយណាយចាកបីតិផង ជាអ្នកប្រកបដោយឧបេក្ខាផង មានស្មារតីនិងសម្បជញ្ញៈផង ទទួលនូវសុខដោយនាមកាយផង ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ តែងសរសើរនូវបុគ្គលដែលបាននូវតតិយជ្ឈាននោះថា ប្រកបដោយឧបេក្ខា មានស្មារតី ជាធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខដូច្នេះ ព្រោះបានដល់នូវតតិយជ្ឈាននោះ ទើបសម្រេចសម្រាន្តនៅ ព្រោះលះបង់នូវសុខផង លះបង់នូវទុក្ខផង ព្រោះអស់ទៅនៃសោមនស្សនិងទោមនស្សក្នុងកាលមុនផង ចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ជាធម្មជាតមានអារម្មណ៍មិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខ មានសតិដ៏បរិសុទ្ធដោយឧបេក្ខា ក៏សម្រេចសម្រាន្តនៅ ។

សោ ចេ អហំ ព្រាហ្មណ ឯវម្ភូតោ ចង្កមាមិ ទិព្វោ មេ ឯសោ តស្មឹ សមយេ ចង្កមោ ហោតិ សោ ចេ អហំ ព្រាហ្មណ ឯវម្ភូតោ តិដ្ឋាមិ ទិព្វំ មេ ឯតំ តស្មឹ សមយេ ឋានំ ហោតិ សោ ចេ អហំ ព្រាហ្មណ ឯវម្ភូតោ និសីទាមិ ទិព្វំ មេ ឯតំ តស្មឹ សមយេ អាសនំ ហោតិ សោ ចេ អហំ ព្រាហ្មណ ឯវម្ភូតោ សេយ្យំ កប្បេមិ ទិព្វំ មេ ឯតំ តស្មឹ សមយេ ឧច្ចាសយនមហាសយនំ ហោតិ ។ ឥទំ ខោ តំ ព្រាហ្មណ ទិព្វំ ឧច្ចាសយនមហា-សយនំ យស្សាហំ ឯតរហិ និកាមលាភី អកិច្ឆ-លាភី អកសិរលាភីតិ ។ អច្ឆរិយំ ភោ គោតម អព្ភុតំ ភោ គោតម កោ ចញ្ញោ ឯវរូបស្ស ទិព្វស្ស ឧច្ចាសយនមហាសយនស្ស និកាមលាភី ភវិស្សតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី អញ្ញត្រ ភោតា គោតមេន ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើតថាគតនោះចង្ក្រមមានសភាពយ៉ាងនេះ ចង្ក្រមជាទិព្វនោះ រមែងមានដល់តថាគតក្នុងសម័យនោះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើតថាគតនោះឈរ មានសភាពយ៉ាងនេះ ទីឈរជាទិព្វនោះ រមែងមានដល់តថាគតក្នុងសម័យនោះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើតថាគតនោះ អង្គុយមានសភាពយ៉ាងនេះ ទីអង្គុយជាទិព្វនោះ រមែងមានដល់តថាគតក្នុងសម័យនោះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើតថាគតនោះសម្រេចនូវសំណឹង មានសភាពយ៉ាងនេះ សំណឹងដ៏ខ្ពស់ដ៏ធំទូលាយដ៏ប្រសើរជាទិព្វនោះ រមែងមានដល់តថាគតក្នុងសម័យនោះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ឥឡូវតថាគតជាអ្នកបានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយងាយ បានដោយមិនលំបាកនូវសំណឹងដ៏ខ្ពស់ ដ៏ធំទូលាយដ៏ប្រសើរ ជាទិព្វនោះឯង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អស្ចារ្យណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចំឡែកណាស់ តើមានបុគ្គលណាដទៃ ជាអ្នកបានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយងាយ បានដោយមិនលំបាក នូវទីដេកដ៏ខ្ពស់ទីដេកដ៏ធំដ៏ប្រសើរ ជាទិព្វ មានសភាពយ៉ាងនេះបានឡើយ វៀរលែងតែព្រះគោតមដ៏ចម្រើនចេញ ។

កតមំ បន តំ ភោ គោតម ព្រហ្មំ ឧច្ចា-
សយនមហាសយនំ យស្ស ភវំ គោតមោ ឯតរហិ
និកាមលាភី អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភីតិ ។
ឥធាហំ ព្រាហ្មណ យំ គាមំ វា និគមំ វា ឧបនិស្សាយ
វិហរាមិ សោ បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា
បត្តចីវរមាទាយ តមេវ គាមំ វា និគមំ វា បិណ្ឌាយ
បវិសាមិ សោ បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតប្បដិក្កន្តោ វនន្តំ-
យេវ បវិសាមិ សោ យទេវ តត្ថ ហោន្តិ តិណានិ
វា បណ្ណានិ វា តានិ ឯកជ្ឈំ សង្ហរិត្វា និសីទាមិ
បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ
សតឹ ឧបដ្ឋបេត្វា សោ មេត្តាសហគតេន ចេតសា
ឯកំ ទិសំ ផរិត្វា វិហរាមិ តថា ទុតិយំ តថា តតិយំ
តថា ចតុត្ថំ ឥតិ ឧទ្ធមធោ តិរិយំ សព្វធិ សព្វត្ត-
តាយ សព្វាវន្តំ លោកំ មេត្តាសហគតេន ចេតសា
វិបុលេន មហគ្គតេន អប្បមាណេន អវេរេន អព្យា-
បជ្ឈេន ផរិត្វា វិហរាមិ ករុណាសហគតេន ចេតសា ...

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ឥឡូវ ព្រះគោតមដ៏ចំរើនតែងបានតាមសេចក្តី
ប្រាថ្នា បានដោយងាយ បានដោយមិនលំបាកនូវទីដេកដ៏ខ្ពស់ដ៏ធំទីអង្គុយ
ដ៏ប្រសើរ ជារបស់ព្រហ្មនោះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
ក្នុងលោកនេះ តថាគតចូលទៅអាស្រ័យស្រុកឬនិគមណា ក៏តថាគត
ស្លៀកស្បង់ប្រដាប់ដោយបាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ហើយ
ចូលទៅកាន់ស្រុកនិងនិគមនោះឯង ដើម្បីបិណ្ឌបាត កាលតថាគតនោះ
ត្រឡប់ពីបិណ្ឌបាត ក្នុងបច្ឆាភត្ត ហើយចូលទៅក្នុងដងព្រៃ តថាគតនោះ
បានប្រមូលស្មៅឬស្លឹកឈើទាំងឡាយ ដែលមានក្នុងដងព្រៃនោះ ឲ្យ
មកគល់នៅមួយកន្លែង ហើយអង្គុយពែនភ្នែន តាំងកាយឲ្យត្រង់ប្រុងសតិឲ្យ
មានមុខឆ្ពោះទៅកាន់កម្មដ្ឋាន តថាគតនោះ មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តា
ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២ ទិសទី ៣ និងទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ផ្សាយ
ទៅកាន់ទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹងនិងទិសតូច ។ បាន
ចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ជាចិត្តទូលាយដល់នូវសភាពធំ មិនមានប្រមាណ
មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
ដោយការតាំងខ្លួន ក្នុងទីទាំងពួង មានចិត្តប្រកបដោយករុណា...

មុទិតាសហគតេន ចេតសា... ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ផរិត្វា វិហរាមិ តថា ទុតិយំ តថា តតិយំ តថា ចតុត្ថំ ឥតិ ឧទ្ធមធោ តិរិយំ សព្វធិ សព្វត្តតាយ សព្វាវន្តំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន មហគ្គតេន អប្បមាណេន អវេរេន អព្យាបជ្ជេន ផរិត្វា វិហរាមិ ។ សោ ខោ អហំ ព្រាហ្មណ ឯវំភូតោ ចង្កមាមិ ព្រហ្មា មេ ឯសោ តស្មិំ សមយេ ចង្កមោ ហោតិ សោ ខោ អហំ ព្រាហ្មណ ឯវំភូតោ តិដ្ឋាមិ... និសីទាមិ... សេយ្យំ កប្បេមិ ព្រហ្មំ មេ ឯតំ តស្មិំ សមយេ ឧច្ចាសយនមហាសយនំ ហោតិ ។ ឥទំ ខោ តំ ព្រាហ្មណ ព្រហ្មំ ឧច្ចាសយនមហាសយនំ យស្សាហំ ឯតរហិ និកាមលាភី អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភីតិ ។ អច្ឆរិយំ ភោ គោតម អព្ភុតំ ភោ គោតម

បានចិត្តប្រកបដោយមុទិតា...មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២ ទិសទី ៣ ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ផ្សាយទៅកាន់ទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹងគឺទិសតូច ។ មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាចិត្តទូលាយ ដល់នូវសភាវៈធំ មិនមានប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់ដោយការតាំងទុកក្នុងចិត្តទាំងអស់ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើតថាគតនោះចង្ក្រមយ៉ាងនេះ ជាទីចង្ក្រមដ៏ប្រសើរ ដែលមានដល់តថាគត ក្នុងសម័យនោះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើតថាគតនោះឈរយ៉ាងនេះ...អង្គុយ ... សម្រេចនូវដំណេក ដំណេកដ៏ខ្ពស់ដ៏ធំដ៏ប្រសើរជារបស់ព្រហ្មនោះ ដែលមានដល់តថាគតក្នុងសម័យនោះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតជាអ្នកបានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយងាយ បានដោយមិនលំបាក នូវដំណេកដ៏ខ្ពស់ដ៏ធំដ៏ប្រសើរ ជារបស់ព្រហ្មនេះឯង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន អស្ចារ្យណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចំឡែកណាស់

កោ ចញ្ញោ ឯវរូបស្ស ព្រហ្មស្ស ឧច្ចាសយនមហា-សយនស្ស និកាមលាភី ភវិស្សតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី អញ្ញត្រ ភោតា គោតមេន ។ កតមំ បន តំ ភោ គោតម អរិយំ ឧច្ចាសយនមហា-សយនំ យស្ស ភវំ គោតមោ ឯតរហិ និកាម-លាភី អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភីតិ ។ ឥធាហំ ព្រាហ្មណ យំ គាមំ វា និគមំ វា ឧបនិស្សាយ វិហរាមិ សោ បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរ-មាទាយ តមេវ គាមំ វា និគមំ វា បិណ្ឌាយ បវិសាមិ សោ បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតប្បដិក្កន្តោ វនន្តំយេវ បវិសាមិ សោ យទេវ តត្ថ ហោន្តិ តិណានិ វា បណ្ណានិ វា តានិ ឯកជ្ឈំ សង្ឃរិត្វា និសីទាមិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតឹ ឧបដ្ឋបេត្វា សោ ឯវំ បជានាមិ រាគោ មេ បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំកតោ

តើបុគ្គលដទៃដទៃណា នឹងបានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយងាយ បានដោយមិនលំបាក នូវទីដេកទីអង្គុយដ៏ខ្ពស់ ទីដេកទីអង្គុយដ៏ប្រសើរ ជារបស់ព្រហ្ម មានសភាពយ៉ាងនេះ លើកលែងតែព្រះគោតមដ៏ចំរើនចេញ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចុះព្រះគោតមដ៏ចំរើន បានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយងាយ បានដោយមិនលំបាក នូវទីដេកទីអង្គុយដ៏ខ្ពស់ ទីដេកទីអង្គុយដ៏ប្រសើរ ជារបស់អរិយៈដូចម្តេច ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ក្នុងទីណា តថាគតនោះ ចូលទៅអាស្រ័យនូវស្រុកឬនិគមណា តថាគតនោះស្លៀកស្បង់ប្រដាប់ដោយបាត្រនិងចីវរក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ចូលទៅកាន់ស្រុកឬនិគមនោះឯង ដើម្បីបិណ្ឌបាត កាលតថាគតនោះត្រឡប់ពីបិណ្ឌបាតក្នុងបច្ឆាភត្ត ចូលទៅកាន់ដងព្រៃ តថាគតនោះ ប្រមូលនូវស្មៅឬស្លឹកឈើ ដែលកើតក្នុងដងព្រៃនោះឲ្យតាំងនៅក្នុងទី ១ ហើយអង្គុយពែនភ្នែន តាំងកាយឲ្យត្រង់ ប្រុងស្មារតីឆ្ពោះទៅកាន់កម្មដ្ឋាន តថាគតនោះ ដឹងយ៉ាងនេះថា រាគៈតថាគត បានលះបង់ហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅ ដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត

អាយតឹអនុប្បាទធម្មោ ទោសោ មេ បហីនោ ឧច្ឆិន្ន-
មូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំកតោ អាយតឹ-
អនុប្បាទធម្មោ មោហោ មេ បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ
តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំកតោ អាយតឹអនុប្បាទ-
ធម្មោ ។ សោ ចេ អហំ ព្រាហ្មណ ឯវម្ភូតោ
ចង្កមាមិ អរិយោ មេ ឯសោ តស្មិំ សមយេ
ចង្កមោ ហោតិ សោ ចេ អហំ ព្រាហ្មណ
ឯវម្ភូតោ តិដ្ឋាមិ... និសីទាមិ... សេយ្យំ កប្បេមិ
អរិយំ មេ ឯតំ តស្មិំ សមយេ ឧច្ចាសយនមហា-
សយនំ ហោតិ ។ ឥទំ ខោ តំ ព្រាហ្មណ
អរិយំ ឧច្ចាសយនមហាសយនំ យស្សាហំ ឯតរហិ
និកាមលាភី អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភីតិ ។
អច្ឆរិយំ ភោ គោតម អព្ភុតំ ភោ គោតម ភោ ចេ ញ

ជាសភាវៈដល់នូវការសាបសូន្យ មានសភាពមិនកើតទៀតតទៅឡើយ
ទោសៈ តថាគត បានលះបង់ហើយ បានផ្ដាច់ផ្ដិលឫសគល់អស់ហើយ
បានធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅ ដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត ជាសភាវៈដល់នូវ
ការសាបសូន្យ មានសភាពមិនកើតទៀតតទៅ មោហៈ តថាគតបានលះបង់
ហើយ បានផ្ដាច់ផ្ដិលឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅ
ដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត ជាសភាវៈដល់នូវការសាបសូន្យ មានសភាព
មិនកើតទៀតតទៅឡើយ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើតថាគតនោះ ចង្ក្រម
មានសភាពយ៉ាងនេះ ទីចង្ក្រមជារបស់អរិយៈនុ៎ះ រមែងមានដល់តថាគត
ក្នុងសម័យនោះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើតថាគតនោះឈរ មានសភាពយ៉ាង
នេះ ... អង្គុយ ... សម្រេចនូវសំណឹង សំណឹងដ៏ខ្ពស់ដ៏ធំ
ក្នុងធម៌ដ៏ប្រសើរ ជារបស់អរិយៈនុ៎ះ រមែងមានដល់តថាគតក្នុងសម័យ
នោះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតជាម្ចាស់បានតាមសេចក្ដីប្រាថ្នា បាន
ដោយងាយ បានដោយមិនលំបាក នូវសំណឹងដ៏ខ្ពស់ ដ៏ធំក្នុងធម៌
ប្រសើរជារបស់អរិយៈនោះឯង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន អស្ចារ្យណាស់
បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចំឡែកណាស់ តើមានបុគ្គលដទៃណា

ឯកច្ចស្ស អរិយស្ស ទុក្ខាសយនិបាតាសយនស្ស និកាមលាភី អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី អញ្ញត្រ ភោតា គោតមេន ។ អភិក្កន្តំ ភោ គោតម អភិក្កន្តំ ភោ គោតម សេយ្យថាបិ ភោ គោតម និក្កុជ្ជិតំ វា ឧក្កុជ្ជេយ្យ បដិច្ឆន្នំ វា វិវរេយ្យ មូឡ្ហស្ស វា មគ្គំ អាចិក្ខេយ្យ អន្ធការេ វា តេលបជ្ជោតំ ធារេយ្យ ចក្ខុមន្តោ រូបានិ ទក្ខន្តីតិ ឯវមេវ ភោតា គោតមេន អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ ។ ឯសាហំ ភវន្តំ គោតមំ សរណំ គច្ឆាមិ ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច ឧបាសកំ មំ ភវំ គោតមោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតន្តិ ។

(២២) ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ គិជ្ឈកូដេ បព្វតេ ។ តេន ខោ បន សមយេន សរភោ នាម បរិព្វាជកោ អចិរបក្កន្តោ ហោតិ ឥមស្មា ធម្មវិនយា ។ សោ រាជគហេ បរិសតិ ឯវំ វាចំ ភាសតិ

ទីពឹងបានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយងាយ បានដោយមិនលំបាកឡើយ សំណាក់នៃព្រះសមណគោតមដ៏ប្រសើរ វៀរលែងតែ ខានសការៈយ៉ាងនេះ នេះ ភ្លឺក្រៃពេកណាស់ព្រះគោតមដ៏ចំរើនពេក ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ច្បាស់ពេកណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ច្បាស់ពេកណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ដូចជាបុគ្គលផ្ងាររបស់ដែលគេផ្កាប់ ឬបើករបស់ដែលគេបិទជិត ពុំនោះគង់ដូចគេប្រាប់ផ្លូវ ដល់បុគ្គលអ្នកវង្វេងទិស ពុំនោះសោតដូចគេទ្រោលប្រទីបបំភ្លឺក្នុងទីងងឹត ឲ្យបុគ្គលអ្នកមានចក្ខុឃើញនូវរូបទាំងឡាយបាន យ៉ាងណាមិញ ធម៌ដែលព្រះគោតមដ៏ចំរើនសំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ យើងខ្ញុំព្រះអង្គនេះ សូមដល់នូវព្រះគោតមដ៏ចំរើនផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាទីពឹង សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចាំទុកនូវយើងខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសកដល់នូវសរណៈស្មើដោយជីវិត តាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ។

(២២) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅលើភ្នំគិជ្ឈកូដ ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង សរភបរិព្វាជក (ចូលក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា) ទើបនឹងសឹក (ចេញ) ចាកធម្មវិន័យនេះ បរិព្វាជកនោះ តែងពោលពាក្យយ៉ាងនេះ

អញ្ញាតោ មយា សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ធម្មោ អញ្ញាយ ច បនាហំ សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ធម្មំ ឯវាហំ តស្មា ធម្មវិនយា អបក្កន្តោតិ ។ អថខោ សម្ពហុលា ភិក្ខូ បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ រាជគហំ បិណ្ឌាយ បាវិសឹសុ ។ អស្សោសុំ ខោ តេ ភិក្ខូ សរភស្ស បរិព្វាជកស្ស រាជគហេ បរិសតិ ឯវំ វាចំ ភាសមានស្ស អញ្ញាតោ មយា សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ធម្មោ អញ្ញាយ ច បនាហំ សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ធម្មំ ឯវាហំ តស្មា ធម្មវិនយា អបក្កន្តោតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ រាជគហេ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតប្បដិក្កន្តា យេន ភគវា តេនុបសង្កមឹសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទឹសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ សរភោ នាម ភន្តេ បរិព្វាជកោ អចិរបក្កន្តោ ឥមស្មា ធម្មវិនយា សោ រាជគហេ បរិសតិ ឯវំ វាចំ ភាសតិ

ក្នុងបរិសទ្យក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះថា ធម៌របស់ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍អញបានដឹងច្បាស់ហើយ លុះតែអញ ដឹងច្បាស់នូវធម៌របស់ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ហើយ ទើបអញ សឹកចាកធម្មវិន័យនោះយ៉ាងនេះ ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុច្រើនរូប ស្លៀកស្បង់ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះ ដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ ភិក្ខុទាំងនោះ បានស្តាប់នូវពាក្យដែលសរភបរិព្វាជក ពោលក្នុងបរិសទ្យក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះយ៉ាងនេះថា ធម៌របស់ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍អញបានដឹងច្បាស់ហើយ លុះតែអញដឹងច្បាស់នូវធម៌របស់សមណសក្យបុត្តិយ៍ហើយ ទើបអញសឹកចាកធម្មវិន័យនេះ ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះ ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ កាលត្រឡប់ពីបិណ្ឌបាតក្នុងបច្ឆាភត្ត ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សរភបរិព្វាជក ទើបនឹងសឹកចាកធម្មវិន័យនេះ អាត់ពោលនូវពាក្យ ក្នុងបរិសទ្យក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ យ៉ាងនេះថា

អញ្ញាតោ មយា សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ធម្មោ អញ្ញាយ ច បនាហំ សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ធម្មំ ឯវាហំ តស្មា ធម្មវិនយា អបក្កន្តោតិ សាធុ ភន្តេ ភគវា យេន សប្បិនិកា តីរំ បរិព្វាជការាមោ យេន សរភោ បរិព្វាជកោ តេនុបសង្កមតុ អនុកម្បំ ឧបាទាយាតិ ។ អធិវាសេសិ ភគវា តុណ្ហីភាវេន ។ អថ ខោ ភគវា សាយណ្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ យេន សប្បិនិកា តីរំ បរិព្វាជការាមោ យេន សរភោ បរិព្វាជកោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ និសជ្ជ ខោ ភគវា សរភំ បរិព្វាជកំ ឯតទវោច សច្ចំ កិរ ត្វំ សរភ ឯវំ វទេសិ អញ្ញាតោ មយា សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ធម្មោ អញ្ញាយ ច បនាហំ សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ធម្មំ ឯវាហំ តស្មា ធម្មវិនយា អបក្កន្តោតិ ។ ឯវំ វុត្តេ សរភោ បរិព្វាជកោ តុណ្ហី អហោសិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ភគវា សរភំ បរិព្វាជកំ ឯតទវោច វទេហិ សរភ កិន្តិ

ធម៌របស់ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ អញដឹងច្បាស់ហើយ លុះអាត្មាអញបានដឹងច្បាស់ធម៌របស់ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ហើយ ទើបអាត្មាអញសឹកចាកធម្មវិន័យនោះយ៉ាងនេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគចូលទៅជួបនឹងសរភបរិព្វាជក ក្នុងបរិព្វាជការាម ត្រើយស្ទឹងឈ្មោះសប្បិនី ដោយសេចក្តីអនុគ្រោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលដោយតុណ្ហីភាព ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចេញចាកទីសម្ងំ ក្នុងសាយណ្ហសម័យ ហើយចូលទៅជួបនឹងសរភបរិព្វាជក ក្នុងបរិព្វាជការាម ត្រើយស្ទឹងឈ្មោះសប្បិនី លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ហើយ បានត្រាស់ទៅនឹងសរភបរិព្វាជកដូច្នេះថា ម្នាលសរភៈឮថា អ្នកនិយាយយ៉ាងនេះថា ធម៌របស់ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ អាត្មាអញបានដឹងច្បាស់ហើយ លុះអាត្មាអញបានដឹងច្បាស់ធម៌របស់ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ហើយ ទើបអាត្មាអញសឹកចាកធម្មវិន័យនោះយ៉ាងនេះ ពិតមែនឬ ។ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ សរភបរិព្វាជកក៏នៅស្ងៀម ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ទៅនឹងសរភបរិព្វាជកអស់វារៈ ២ ដងថា ម្នាលសរភៈ អ្នកចូរនិយាយទៅមើលថាដូចម្តេច

តេ អញ្ញាតោ សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ធម្មោ សចេ តេ អបរិបូរំ ភវិស្សតិ អហំ បរិបូរេស្សាមិ សចេ បន តេ បរិបូរំ ភវិស្សតិ អហំ អនុមោទិស្សាមីតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ សរភោ បរិព្វាជកោ តុណ្ហី អហោសិ ។ តតិយម្បិ ខោ ភគវា សរភំ បរិព្វាជកំ ឯតទវោច ឆយា ខោ សរភ បញ្ញាយតិ សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ធម្មោ វទេហិ សរភ កិន្តិ តេ អញ្ញាតោ សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ធម្មោ សចេ តេ អបរិបូរំ ភវិស្សតិ អហំ បរិបូរេស្សាមិ សចេ បន តេ បរិបូរំ ភវិស្សតិ អហំ អនុមោទិស្សាមីតិ ។ តតិយម្បិ ខោ សរភោ បរិព្វាជកោ តុណ្ហី អហោសិ ។ អថខោ តេ បរិព្វាជកា សរភំ បរិព្វាជកំ ឯតទវោចុំ យទេវ ខោ ត្វំ អាវុសោ សរភ សមណំ គោតមំ យាចេយ្យាសិ តទេវ តេ សមណោ គោតមោ បវារេតិ វទេហិ អាវុសោ សរភ កិន្តិ តេ អញ្ញាតោ សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ធម្មោ សចេ តេ អបរិបូរំ ភវិស្សតិ សមណោ គោតមោ

ធម៌របស់ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍អ្នកបានដឹងហើយ ប្រសិនបើមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ដល់អ្នកទេ តថាគតនឹងបំពេញឲ្យ តែបើគ្រប់គ្រាន់ដល់អ្នកហើយ តថាគតនឹងអនុមោទនា ។ សរភបរិព្វាជកក៏ស្ងៀមអស់វារៈ ២ ដង ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ទៅនឹងសរភបរិព្វាជកអស់វារៈ ៣ ដងទៀតថា ម្នាលសរភៈ ធម៌របស់ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ តថាគតធ្វើឲ្យប្រាកដបានថា ម្នាលសរភៈ អ្នកចូរនិយាយទៅមើលថា ដូចម្តេច ធម៌របស់ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ដែលអ្នកបានដឹងហើយ ប្រសិនបើមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ដល់អ្នកទេ តថាគតនឹងបំពេញឲ្យ តែបើគ្រប់គ្រាន់ដល់អ្នកហើយ តថាគតនឹងអនុមោទនា ។ សរភបរិព្វាជកក៏ស្ងៀមអស់វារៈ ៣ ដង ។ លំដាប់នោះ បរិព្វាជកទាំងនោះ បាននិយាយទៅនឹងសរភបរិព្វាជកដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោសរភៈ អ្នកគប្បីសូមនូវវត្ថុណា ចំពោះព្រះសមណគោតម ឯព្រះសមណគោតមបវារណានូវវត្ថុនោះដល់អ្នក ម្នាលអាវុសោសរភៈ អ្នកចូរនិយាយទៅមើលថា ដូចម្តេច ធម៌របស់ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍អ្នកបានដឹងហើយ ប្រសិនបើមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ដល់អ្នកទេ ព្រះសមណគោតម

បរិបូរេស្សតិ សចេ បន តេ បរិបូរំ ភវិស្សតិ សមណោ គោតមោ អព្ភនុមោទិស្សតីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ សរភោ បរិព្វាជកោ តុណ្ហីភូតោ មង្កុភូតោ បត្តក្ខន្ធោ អធោមុខោ បជ្ឈាយន្តោ អប្បដិភាណោ និសីទិ ។ អថខោ ភគវា សរភំ បរិព្វាជកំ តុណ្ហីភូតំ មង្កុភូតំ បត្តក្ខន្ធំ អធោមុខំ បជ្ឈាយន្តំ អប្បដិភាណំ វិទិត្វា តេ បរិព្វាជកេ ឯតទវោច យោ ខោ មំ បរិព្វាជកា ឯវំ វទេយ្យ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស តេ បដិជានតោ ឥមេ ធម្មា អនភិសម្ពុទ្ធាតិ តមហំ តត្ថ សាធុកំ សមនុយុញ្ជេយ្យំ សមនុគ្គាហេយ្យំ សមនុភាសេយ្យំ សោ វត មយា សាធុកំ សមនុយុញ្ជិយមានោ សមនុគ្គាហិយមានោ សមនុភាសិយមានោ អដ្ឋានមេតំ អនវកាសោ យំ សោ តិណ្ណំ ឋានានំ នាញ្ញតរំ ឋានំ និគច្ឆេយ្យ អញ្ញេន វា អញ្ញំ បដិចរិស្សតិ ពហិទ្ធា កថំ អបនាមេស្សតិ កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្-យញ្ច បាតុករិស្សតិ តុណ្ហីភូតោ វា មង្កុភូតោ

នឹងបំពេញឲ្យ តែបើគ្រប់គ្រាន់ដល់អ្នកហើយ ព្រះសមណគោតម នឹងអនុមោទនា ។ កាលបរិព្វាជកទាំងនោះនិយាយ យ៉ាងនេះហើយ សារភបរិព្វាជកក៏នៅស្ងៀម មានមុខស្រយុតចុះ មានកទោរចុះ មានមុខផ្កាប់ចុះ ស្រពោនមុខ រកនិយាយតបតម ក៏មិនរួចឡើយ ក៏អង្គុយនៅ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា សារភបរិព្វាជកនៅស្ងៀម មានមុខស្រយុតចុះ មានកទោរចុះ មានមុខផ្កាប់ចុះ ស្រពោន មិននិយាយ តបហើយ ក៏ត្រាស់នឹងបរិព្វាជកទាំងនោះដូច្នេះថា ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ បុគ្គលណា ពោលចំពោះតថាគតយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងនេះ ដែលព្រះអង្គជាសម្មាសម្ពុទ្ធ គ្រាន់តែប្តេជ្ញា មិនទាន់បានត្រាស់ដឹងទេ តថាគតគប្បី សាកសួរ ដេញដោល ពេញបញ្ជាក់នូវហេតុចំពោះបុគ្គលនោះ កាលដែលតថាគតបានសួរហើយនោះ បុគ្គលនោះឯង កាលបើត្រូវតថាគត សាកសួរ ដេញដោល ពេញបញ្ជាក់មែនទែនក៏មិនមាន ហេតុ ឥតមានឱកាស ដែលបុគ្គលនោះមិនដល់នូវឋានៈ ៣ ឋានៈ ណាមួយ គឺបំបិទពាក្យដទៃ ដោយពាក្យដទៃ ឬនាំពាក្យទៅក្រៅខ្ចាត ១ ធ្វើនូវសេចក្តីក្រោធផង នូវទោសៈផង នូវសេចក្តីមិនត្រេកអរផង ១ ឬក៏ស្ងាត់ស្ងៀម មានមុខស្រយុតចុះ

បត្តក្ខន្ធោ អធោមុខោ បជ្ឈាយន្តោ អប្បដិភានោ
និសីទិស្សតិ សេយ្យថាបិ សរភោ បរិព្វាជកោ ។ យោ ខោ
មំ បរិព្វាជក ឯវំ វទេយ្យ ខីណាសវស្ស តេ បដិជានតោ
ឥមេ អាសវា អបរិក្ខីណាតិ តមហំ តត្ថ សាធុកំ
សមនុយុញ្ជេយ្យំ សមនុគ្គាហេយ្យំ សមនុភាសេយ្យំ
សោ វត មយា សាធុកំ សមនុយុញ្ជិយមានោ
សមនុគ្គាហិយមានោ សមនុភាសិយមានោ អដ្ឋានមេតំ
អនវកាសោ យំ សោ តិណ្ណំ ឋានានំ នាញ្ញតរំ ឋានំ
និគច្ឆេយ្យ អញ្ញេន វា អញ្ញំ បដិចរិស្សតិ ពហិទ្ធា
កថំ អបនាមេស្សតិ កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច
បាតុករិស្សតិ តុណ្ហីភូតោ វា មង្កុភូតោ បត្តក្ខន្ធោ
អធោមុខោ បជ្ឈាយន្តោ អប្បដិភានោ និសីទិស្សតិ
សេយ្យថាបិ សរភោ បរិព្វាជកោ ។ យោ ខោ មំ
បរិព្វាជក ឯវំ វទេយ្យ យស្ស ខោ បន តេ
អត្ថាយ ធម្មោ ទេសិតោ សោ ន និយ្យាតិ

មានកធ្លាក់ចុះ មានមុខសំយុងចុះ ស្រពោន រកនិយាយតបតមកវិញមិនរួច
អង្គុយនៅ ដូចជាសរភបរិព្វាជក ។ ម្នាលបរិព្វាជក បុគ្គល
ណាគប្បីពោល ចំពោះតថាគត យ៉ាងនេះថា អាសវៈទាំងនេះ ដែលព្រះ
អង្គជាខីណាស្រព ប្ដេជ្ញាថាខ្លួនជាខីណាស្រព មិនទាន់អស់រលីងទេ តថាគតគប្បី
សាកសួរ ដេញដោល ល្បងល្បើឲ្យល្អ ចំពោះបុគ្គលនោះក្នុងពាក្យ
ដែលតថាគតសំដែងហើយនោះ បុគ្គលនោះឯង កាលបើត្រូវតថាគតសាក-
សួរ ដេញដោល ល្បងល្បើឲ្យល្អ ក៏រកបានហេតុគ្មានឱកាស គួរនឹង
ឲ្យបុគ្គលនោះ មិនដល់នូវឋានៈ ៣ ឋានៈណាមួយ គឺបិទបាំងពាក្យដទៃដោយ
ពាក្យដទៃ ឬនាំពាក្យចេញក្រៅចេញ ១ បញ្ចេញនូវសេចក្ដីក្រោធផង នូវ
ទោសៈផង នូវសេចក្ដីមិនត្រេកអរផង ១ ឬតែងស្ងៀម មានមុខសំយុង
ចុះ មានកធ្លាក់ចុះ មានមុខសំយុងចុះ ស្រពោន រកនិយាយតបតមកវិញមិនរួច
អង្គុយនៅ ដូចជាសរភបរិព្វាជក ។ ម្នាលបរិព្វាជក បុគ្គល
ណាគប្បីពោលចំពោះតថាគតយ៉ាងនេះថា ធម៌ដែលព្រះអង្គ
សំដែងហើយ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់មនុស្សណា ធម៌នោះមិនប្រព្រឹត្តទៅ

តក្ករស្ស សម្មាទុក្ខក្ខយាយាតិ តមហំ តត្ថ សាធុកំ សមនុយុញ្ជេយ្យំ សមនុគ្គាហេយ្យំ សមនុភាសេយ្យំ សោ វត មយា សាធុកំ សមនុយុញ្ជិយមានោ សមនុគ្គាហិយ-មានោ សមនុភាសិយមានោ អដ្ឋានមេតំ អនវកាសោ យំ សោ តិណ្ណំ ឋានានំ នាញ្ញតរំ ឋានំ និគច្ឆេយ្យ អញ្ញេន វា អញ្ញំ បដិចរិស្សតិ ពហិទ្ធា កថំ អបនាមេ-ស្សតិ កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករិស្សតិ តុណ្ហីភូតោ វា មង្កុភូតោ បត្តក្ខន្ធោ អធោមុខោ បជ្ឈាយន្តោ អប្បដិភានោ និសីទិស្សតិ សេយ្យថាបិ សរភោ បរិព្វាជកោតិ ។ អថខោ ភគវា សប្បិនិយា តីរេ បរិព្វាជការាមេ តិក្ខត្តុំ សីហនាទំ នទិត្វា វេហាសំ បក្កាមិ ។ អថខោ តេ បរិព្វាជកា អចិរបក្កន្តស្ស ភគវតោ សរភំ បរិព្វាជកំ សមន្តតោ វាចាយ សន្និតោ-ទកេន សញ្ជម្ភរិមកំសុ សេយ្យថាបិ អាវុសោ សរភ ព្រហារញ្ញេ ជរសិគាលោ សីហនាទំ នទិស្សាមីតិ

ដើម្បីឲ្យអស់ទៅនៃទុក្ខដោយប្រពៃដល់បុគ្គលអ្នកធ្វើ ដើម្បីមគ្គផលនោះទេ តថាគតនឹងសាកសួរ ដេញដោល ឲ្យបញ្ជាក់នៃពាក្យនោះចំពោះបុគ្គលនោះ ក្នុងធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយ បុគ្គលនោះឯង កាលបើត្រូវតថាគតសាកសួរ ដេញដោល ឲ្យបញ្ជាក់ដោយខ្លួន ក៏មិនមានហេតុមិនមានឱកាស នូវទីដែលឲ្យបុគ្គលនោះមិនដល់នូវឋានៈ ៣ ឋានៈណាមួយ គឺបិទបាំងពាក្យដទៃដោយពាក្យដទៃ១ នាំពាក្យនាំក្រៅចេញ១ បញ្ចេញនូវសេចក្ដីក្រោធផង នូវទោសៈផង នូវការមិនត្រេកអរផង១ មានសភាពស្ងៀម កោនមុខ សំយុងចុះ ទាល់គំនិតចុះ អោនមុខចុះ ស្រពោន រកនិយាយតបតប វិញមិនរួចនឹងនិយាយទៅ ១ ដូចជាសរភបរិព្វាជក ។ លំដាប់នោះព្រះមានព្រះភាគបន្លឺនូវសីហនាទអស់វារៈ ៣ ដង ក្នុងបរិព្វាជការាម ជិតឆ្នេរស្ទឹងសប្បិនី ហើយហោះទៅកាន់វេហាស ។ កាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់និមន្តចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន បរិព្វាជកទាំងនោះ ក៏និយាយពាក់ដោតទៅនឹងសរភបរិព្វាជកដោយជុំវិញ គឺសំដីដោយជុំវិញថា ម្នាលអាវុសោសរភៈ ប្រៀបដូចជាចចកចាស់ក្នុងព្រៃធំ គិតថា អញនឹងបន្លឺនូវសីហនាទ

សិង្គាលកំយេវ នទតិ ភេរណ្ឌកំយេវ នទតិ ឯវមេវ ខោ ត្វំ អាវុសោ សរភ អញ្ញត្រេវ សមណេន គោតមេន សីហនាទំ នទិស្សាមីតិ សិង្គាលកំយេវ នទសិ ភេរណ្ឌកំយេវ នទសិ ។ សេយ្យថាបិ អាវុសោ សរភ អម្ពុកសញ្ចរី បុរិសករវិតំ[១] រវិស្សាមីតិ អម្ពុកសញ្ចរីរវិតំយេវ រវតិ ឯវមេវ ខោ ត្វំ អាវុសោ សរភ អញ្ញត្រេវ សមណេន គោតមេន បុរិសករវិតំ រវិស្សាមីតិ អម្ពុកសញ្ចរីរវិតំយេវ រវសិ ។ សេយ្យថាបិ អាវុសោ សរភ ឧសភោ សុញ្ញាយ គោសាលាយ គម្ភីរំ នទិតព្វំ មញ្ញតិ ឯវមេវ ខោ ត្វំ អាវុសោ សរភ អញ្ញត្រេវ សមណេន គោតមេន គម្ភីរំ នទិតព្វំ មញ្ញសីតិ ។ អថខោ តេ បរិព្វាជកា សរភំ បរិព្វាជកំ សមន្តតោ វាចាយ សន្និតោទកេន សញ្ជម្ភរិំ អកំសុ ។

១ អម្ពុកសញ្ចរី [illegible] ។ ម. អម្ពុកសញ្ចារី [illegible] ។

ហើយក៏បន្លឺនូវសំឡេងជាសំឡេងចចកដែល បន្លឺនូវសំឡេងក៏នៅជាសំឡេងស្អកដែរយ៉ាងណាមិញ ម្នាលអាវុសោ សរភៈ អ្នកវៀរលែងព្រះសមណគោតមចេញក៏ដោយ អញនឹងបន្លឺនូវសីហនាទហើយ ក៏បន្លឺនូវជាសំឡេងរបស់ចចកដែលបន្លឺនូវសំឡេង ក៏នៅជាសំឡេងស្អកដែលយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលអាវុសោ សរភៈ ប្រៀបដូចជាមាន់ញីគិតថា អញនឹងរងាវឲ្យដូចជាមាន់ឈ្មោលហើយក៏រងាវជាសំឡេងមាន់ញីដដែលយ៉ាងណាមិញ ម្នាលអាវុសោសរភៈ អ្នកវៀរលែងព្រះសមណគោតមចេញគិតថា អញនឹងរងាវឲ្យដូចជាមាន់ឈ្មោលហើយរងាវជាសំឡេងមាន់ញីដដែល យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលអាវុសោសរភៈ ប្រៀបដូចគោឧសភៈ សំគាល់នូវសំឡេងដែលខ្លួនគប្បី បន្លឺឡើងដ៏ខ្លាំងក្នុងគោក្រោល ដែលមិនមានគោយ៉ាងណាមិញ ម្នាលអាវុសោសរភៈ អ្នកវៀរលែងព្រះសមណគោតមចេញហើយ សំគាល់នូវសំឡេងដែលខ្លួនគប្បីបន្លឺឡើងដ៏ខ្លាំង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ លំដាប់នោះ បរិព្វាជកទាំងនោះ ព្រោលពាក្យចាក់ដោតចំពោះសរភបរិព្វាជកដោយវចនញុះញង់ពាក្យដោយជុំវិញ ។

(៦៧) ឯកំ សមយំ ភគវា កោសលេសុ ចារិកំ ចរមានោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធឹ យេន កេសបុត្តំ នាម កាលាមានំ និគមោ តទវសរិ ។ អស្សោសុំ ខោ កេសបុត្តិយា កាលាមា សមណោ ខលុ ភោ គោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្វជិតោ កេសបុត្តំ អនុប្បត្តោ តំ ខោ បន ភវន្តំ គោតមំ ឯវំ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ សព្រហ្មកំ សស្សមណព្រាហ្មណឹ បជំ សទេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេតិ សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ

(៦៧) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ចារិក ក្នុងកោសលជនបទជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើន ក៏បានទៅដល់និគមឈ្មោះកេសបុត្ររបស់ពួកក្សត្រិយ៍ឈ្មោះកាលាមៈ ។ ពួកកាលាមក្សត្រិយ៍នៅក្នុងកេសបុត្តនិគម បានឮដំណឹងហើយប្រកាសប្រាប់គ្នាថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន បានឮថា ព្រះសមណគោតមជាសក្យបុត្រចេញពីសក្យត្រកូលបួសហើយ បានមកដល់កេសបុត្តនិគម កិត្តិស័ព្ទសរសើរព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះឯង ពីរោះល្បីខ្ចរខ្ចាយយ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ជាព្រះអរហន្ត ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវធម៌ទាំងពួងដោយព្រះអង្គឯង ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ ទ្រង់មានដំណើរល្អ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវលោក ទ្រង់ប្រសើរជាងសត្វលោក ទ្រង់ទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មាន ជាសាស្តារបស់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវចតុរារិយសច្ច ទ្រង់លែងវិលត្រឡប់មកកាន់ភពថ្មីទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ទ្រង់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយព្រះអង្គឯង នូវលោកនេះព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក នូវពួកសត្វព្រមទាំងពួកសមណព្រាហ្មណ៍និងមនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ហើយសំដែងប្រកាសឲ្យដឹង ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងធម៌ ពីរោះបទដើម ពីរោះបទកណ្តាល ពីរោះបទចុង

សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្ម-
ចរិយំ បកាសេតិ សាធុ ខោ បន តថារូបានំ
អរហតំ ទស្សនំ ហោតីតិ ។ អថ ខោ កេសបុ-
ត្តិយា កាលាមា យេន ភគវា តេនុបសង្កមឹសុ
ឧបសង្កមិត្វា អប្បេកច្ចេ ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ និសីទិំសុ អប្បេកច្ចេ ភគវតា សទ្ធិំ
សម្មោទិំសុ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា
ឯកមន្តំ និសីទិំសុ អប្បេកច្ចេ យេន ភគវា
តេនញ្ជលិំ បណាមេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ អប្បេកច្ចេ
នាមគោត្តំ សាវេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ អប្បេកច្ចេ
តុណ្ហីភូតា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា
ខោ កេសបុត្តិយា កាលាមា ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ
សន្តិ ភន្តេ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា កេសបុត្តំ
អាគច្ឆន្តិ តេ សកំយេវ វាទំ ទីបេន្តិ ជោតេន្តិ បរប្បវាទំ
បន ខុំសេន្តិ វម្ភេន្តិ បរិភវន្តិ ឱបបក្ខឹ ករោន្តិ អបរេបិ
ភន្តេ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា កេសបុត្តំ អាគច្ឆន្តិ

ព្រះអង្គប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ថនឹងព្យញ្ជនៈដ៏ពេញបរិបូណ៌
ជាសុទ្ធទាំងអស់ ការដំណើរដែលបានឃើញបានជួបនឹងព្រះអរហន្តទាំង
ឡាយ មានសភាពដូច្នោះ ជាការប្រពៃពេកណាស់ ។ លំដាប់នោះ
ពួកកាលាមក្សត្រិយ៍នៅក្នុងកេសបុត្តនិគម បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ពួកខ្លះក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ពួកខ្លះក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនិងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏
អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ពួកខ្លះប្រណមអញ្ជលីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរ ពួកខ្លះប្រកាសនាមនិងគោត្តអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ពួកខ្លះអង្គុយ
ស្ងៀមក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពួកកាលាមក្សត្រិយ៍ក្នុងកេសបុត្តនិគម អង្គុយក្នុងទី
សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន មានសមណព្រាហ្មណ៍មួយពួកមកកាន់កេសបុត្តនិគម សមណ-
ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ សំដែងប្រកាសនូវវាទៈគឺលទ្ធិរបស់ខ្លួនឯង តែបៀតបៀន
មើលងាយបន្តុះបង្អាប់ លើកទោសនូវវាទៈរបស់បុគ្គលដទៃ បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន មានសមណព្រាហ្មណ៍ដទៃមួយពួកទៀត មកកាន់កេសបុត្តនិគម

តេបិ សកំយេវ វាទំ ទីបេន្តិ ជោតេន្តិ បរវាទំ បន ខុំសេន្តិ វម្ភេន្តិ បរិភវន្តិ ឱមក្ខិំ ករោន្តិ តេសំ នោ ភន្តេ អម្ហាកំ ហោតេវ កង្ខា ហោតិ វិចិកិច្ឆា កោ សុ នាម ឥមេសំ ភវន្តានំ សមណព្រាហ្មណានំ សច្ចំ អាហ កោ មុសាតិ ។ អលំ ហិ វោ កាលាមា កង្ខិតុំ អលំ វិចិកិច្ឆិតុំ កង្ខនីយេ ច បន វោ ឋានេ វិចិកិច្ឆា ឧប្បន្នា ។ ឯថ តុម្ហេ កាលាមា មា អនុស្សវេន មា បរម្បរាយ មា ឥតិកិរាយ មា បិដកសម្បទានេន មា តក្កហេតុ មា នយហេតុ(១) មា អាការបរិវិតក្កេន មា ទិដ្ឋិនិជ្ឈានក្ខន្តិយា មា ភព្វរូបតាយ មា សមណោ នោ គរូតិ យទា តុម្ហេ កាលាមា អត្តនាវ ជានេយ្យាថ ឥមេ ធម្មា អកុសលា ឥមេ ធម្មា សាវជ្ជា ឥមេ ធម្មា វិញ្ញុគរហិតា ឥមេ ធម្មា សមត្តា សមាទិន្នា

១ ម. ឆ. បញ្ញាហេតុ ពា ធម្មហេតុ ។

សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ក៏សំដែងប្រកាសនូវវាទៈរបស់ខ្លួនឯង ទៀតទៀតមើលងាយ បន្តិះបន្តៀន លើកទោសនូវវាទៈរបស់បុគ្គលដទៃវិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំទាំងនោះ មានសេចក្តីងឿងឆ្ងល់សង្ស័យពេកណាស់ ថាបណ្តាសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើនទាំងនេះ អ្នកណានិយាយពិត អ្នកណានិយាយកុហក ។ ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ អ្នកទាំងឡាយ ងឿងឆ្ងល់ដែរ គួរសង្ស័យដែរ ព្រោះការងឿងឆ្ងល់ចំពោះការសង្ស័យកើតឡើងដល់អ្នកទាំងឡាយក្នុងទីនេះហើយ ។ ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ទាំងឡាយ អ្នកចូរមក អ្នកកុំប្រកាន់ដោយត្រចៀកឮតាមគ្នា កុំប្រកាន់តាមពាក្យបរម្បរា កុំប្រកាន់ដោយឮតៗគ្នាថាដូច្នេះ កុំប្រកាន់ដោយអាងក្បួនតម្រា កុំប្រកាន់តាមតែការត្រិះរិះ កុំប្រកាន់ដោយការប៉ាន់ស្មាន កុំប្រកាន់ដោយត្រាប់តែត្រិះរិះតាមអាការ កុំប្រកាន់ដោយសេចក្តីពេញចិត្តតាមការពិនិត្យសមនឹងសេចក្តីយល់ឃើញ កុំប្រកាន់ដោយយល់ថាមានសភាពគួរ (ជឿ) កុំប្រកាន់ដោយគិតថា សមណៈ (នេះ) ជាគ្រូរបស់យើង ។ ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ កាលណាបើអ្នកទាំងឡាយ ដឹងដោយខ្លួនឯងថា ធម៌ទាំងនេះជាអកុសល ធម៌ទាំងនេះប្រកបដោយទោស ធម៌ទាំងនេះអ្នកប្រាជ្ញតិះដៀល

អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តន្តីតិ អថ តុម្ហេ កាលាមា បជហេយ្យាថ ។ តំ កឹ មញ្ញថ កាលាមា លោភោ បុរិសស្ស អជ្ឈត្តំ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ហិតាយ វា អហិតាយ វាតិ ។ អហិតាយ ភន្តេ ។ លុទ្ធោ បនាយំ កាលាមា បុរិសបុគ្គលោ លោភេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ បាណម្បិ ហនតិ អទិន្នម្បិ អាទិយតិ បរទារម្បិ គច្ឆតិ មុសាបិ ភណតិ បរម្បិ តទត្ថាយ សមាទបេតិ យំ ស ហោតិ(១) ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កឹ មញ្ញថ កាលាមា ទោសោ បុរិសស្ស អជ្ឈត្តំ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ហិតាយ វា អហិតាយ វាតិ ។ អហិតាយ ភន្តេ ។ ទុដ្ឋោ បនាយំ កាលាមា បុរិសបុគ្គលោ ទោសេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ បាណម្បិ ហនតិ អទិន្នម្បិ អាទិយតិ

---

១ ឱ. យំ តស្ស ហោតិ ។

ធម៌ទាំងនេះបុគ្គល បានសមាទានពេញលេញហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្ដីទុក្ខ ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ទាំងឡាយ គឺកាលនោះ អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ធម៌ទាំងនោះចេញ ។ ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ អ្នកសំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្ដេច លោភៈកាលកើតឡើង ក៏កើតឡើងក្នុងសន្ដានរបស់បុរស ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ឬដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ទេ ។ ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ ចុះបុរសបុគ្គលនេះជាអ្នកលោភ ត្រូវសេចក្ដីលោភគ្របសង្កត់ មានចិត្តត្រូវសេចក្ដីលោភរួបរឹត រមែងសំលាប់នូវសត្វមានជីវិតខ្លះ កាន់យកនូវទ្រព្យដែលបុគ្គលដទៃមិនបានឲ្យខ្លះ សេពគប់នូវភរិយាអ្នកដទៃខ្លះ និយាយកុហកខ្លះ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃដើម្បីហេតុនោះខ្លះ ហេតុនេះប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីទុក្ខអស់កាលដ៏វែងដល់បុគ្គលនោះឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងនឹងហ្នឹងហើយ ។ ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះ ដូចម្ដេច ទោសៈកាលកើតឡើង ក៏កើតឡើងក្នុងសន្ដានរបស់បុរស ដើម្បីជាប្រយោជន៍ឬ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ទេ ។ ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ ចុះបុរសបុគ្គលនេះ ជាអ្នកប្រទូស្ដ ត្រូវទោសៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តត្រូវទោសៈរួបរឹត រមែងសំលាប់នូវសត្វមានជីវិតខ្លះ រមែងកាន់យកទ្រព្យរបស់បុគ្គលដទៃ

បាណម្បិ ហនតិ មុសាបិ ភណតិ បរម្បិ តថត្តាយ សមាទបេតិ យំស ហោតិ ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កឹ មញ្ញថ កាលាមា មោហោ បុរិសស្ស អជ្ឈត្តំ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ហិតាយ វា អហិតាយ វាតិ ។ អហិតាយ ភន្តេ ។ មូឡ្ហោ បនាយំ កាលាមា បុរិសបុគ្គលោ មោហេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ បាណម្បិ ហនតិ អទិន្នម្បិ អាទិយតិ បរទារម្បិ គច្ឆតិ មុសាបិ ភណតិ បរម្បិ តថត្តាយ សមាទបេតិ យំស ហោតិ ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កឹ មញ្ញថ កាលាមា ឥមេ ធម្មា កុសលា វា អកុសលា វាតិ ។ អកុសលា ភន្តេ ។ សាវជ្ជា វា អនវជ្ជា វាតិ ។ សាវជ្ជា ភន្តេ ។ វិញ្ញុគរហិតា វា វិញ្ញុប្ប-សត្ថា វាតិ ។ វិញ្ញុគរហិតា ភន្តេ ។ សមត្តា សមាទិន្នា

ដែលគេមិនបានឲ្យខ្លះ គប់រកនូវភរិយាអ្នកដទៃខ្លះ និយាយកុហកខ្លះ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃដើម្បីហេតុនោះខ្លះ ហេតុនេះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខអស់កាលជាអង្វែងដល់បុគ្គលនោះឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងនឹងហើយ ។ ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច មោហៈកាលកើតឡើងក៏កើតឡើងក្នុងសន្តានៃបុរស ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ឬ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ទេ ។ ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ បុរសបុគ្គលនេះ ជាអ្នកវង្វេងហើយ ត្រូវមោហៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តត្រូវមោហៈរួបរឹត រមែងសម្លាប់សត្វមានជីវិតខ្លះ កាន់យកទ្រព្យរបស់បុគ្គលដទៃដែលគេមិនបានឲ្យខ្លះ គប់រកនូវភរិយាអ្នកដទៃខ្លះ និយាយកុហកខ្លះ បបួលបុគ្គលដទៃដើម្បីហេតុនោះខ្លះ ហេតុនេះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខអស់កាលជាអង្វែងដល់បុគ្គលនោះឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងនឹងហើយ ។ ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ធម៌ទាំងនេះជាកុសល ឬជាអកុសល ។ ជាអកុសលព្រះអង្គ ។ ជាធម៌ប្រកបដោយទោស ឬ មិនប្រកបដោយទោសទេ ។ ជាធម៌ប្រកបដោយទោសព្រះអង្គ ។ ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញតិះដៀល ឬ អ្នកប្រាជ្ញសរសើរ ។ ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញតិះដៀលព្រះអង្គ ។ ធម៌ទាំងនេះដែលបុគ្គលសមាទានពេញលេញហើយ

អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តន្តិ នោ វា កថំ វា ឯត្ថ ហោតីតិ ។ សមត្តា ភន្តេ សមាទិន្នា អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តន្តិ ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតីតិ ។ ឥតិ ខោ កាលាមា យន្តំ អវោចុម្ហ ឯថ តុម្ហេ កាលាមា មា អនុស្សវេន មា បរម្បរាយ មា ឥតិកិរាយ មា បិដកសម្បទានេន មា តក្កហេតុ មា នយហេតុ មា អាការបរិវិតក្កេន មា ទិដ្ឋិនិជ្ឈានក្ខន្តិយា មា ភព្វរូបតាយ មា សមណោ នោ គរូតិ យទា តុម្ហេ កាលាមា អត្តនា វ ជានេយ្យាថ ឥមេ ធម្មា អកុសលា ឥមេ ធម្មា សាវជ្ជា ឥមេ ធម្មា វិញ្ញុគរហិតា ឥមេ ធម្មា សមត្តា សមាទិន្នា អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តន្តីតិ អថ តុម្ហេ កាលាមា បជហេយ្យាថាតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឯថ តុម្ហេ កាលាមា

រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ មិនប្រព្រឹត្តទៅទេ ឬក៏ក្នុងធម៌ទាំងនុ៎ះដូចម្តេចទៅវិញ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ទាំងនេះដែលបុគ្គលសមាទានបរិបូណ៌ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ យើងខ្ញុំយល់ក្នុងធម៌ទាំងនុ៎ះដូច្នេះឯង ។ ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ តថាគតបានសំដែងហេតុនោះដូច្នេះហើយថា ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ អ្នកចូរមក អ្នកកុំប្រកាន់ដោយគ្រាន់តែឮតៗគ្នា កុំប្រកាន់តាមពាក្យបរម្បរា កុំប្រកាន់ដោយពាក្យឮថាដូច្នេះ កុំប្រកាន់ដោយអាងក្បួនគម្ពីរ កុំប្រកាន់តាមហេតុដែលត្រិះរិះ កុំប្រកាន់ដោយការស្មានស្មឹង កុំប្រកាន់ដោយគ្រាន់តែត្រិះរិះតាមអាការ កុំប្រកាន់ដោយសេចក្តីពេញចិត្តតាមការពិចារណាសមនឹងសេចក្តីយល់ឃើញ កុំប្រកាន់ដោយយល់ថាមានសភាពគួរ (ជឿ) កុំប្រកាន់ដោយគិតថា សមណៈ (នេះ) ជាគ្រូរបស់យើង ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ កាលណាអ្នកទាំងឡាយដឹងច្បាស់ដោយខ្លួនឯងថា ធម៌ទាំងនេះជាអកុសល ធម៌ទាំងនេះប្រកបដោយទោស ធម៌ទាំងនេះដែលអ្នកប្រាជ្ញតិះដៀល ធម៌ទាំងនេះដែលបុគ្គលសមាទានពេញលេញហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ម្នាលកាលាម-ក្សត្រិយ៍ទាំងឡាយ គឺកាលនោះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីលះបង់ចោលចេញ ពាក្យណាដែលតថាគតសំដែងហើយ ពាក្យនោះតថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យនូវហេតុនេះដោយប្រការដូច្នេះ ។ ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ អ្នកចូរមក

មា អនុស្សវេន មា បរម្បរាយ មា ឥតិកិរាយ មា បិដកសម្បទានេន មា តក្កហេតុ មា នយហេតុ មា អាការបរិវិតក្កេន មា ទិដ្ឋិនិជ្ឈានក្ខន្តិយា មា ភព្វរូបតាយ មា សមណោ នោ គរូតិ យទា តុម្ហេ កាលាមា អត្តនាវ ជានេយ្យាថ ឥមេ ធម្មា កុសលា ឥមេ ធម្មា អនវជ្ជា ឥមេ ធម្មា វិញ្ញុប្បសត្ថា ឥមេ ធម្មា សមត្តា សមាទិន្នា ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តីតិ អថ តុម្ហេ កាលាមា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យាថ ។ តំ កឹ មញ្ញថ កាលាមា អលោភោ បុរិសស្ស អជ្ឈត្តំ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ហិតាយ វា អហិតាយ វាតិ ។ ហិតាយ ភន្តេ ។ អលុទ្ធោ បនាយំ កាលាមា បុរិសបុគ្គលោ លោភេន អនភិភូតោ អបរិយាទិន្នចិត្តោ នេវ បាណំ ហនតិ ន អទិន្នំ អាទិយតិ ន បរទារំ គច្ឆតិ ន មុសា ភណតិ

ព្រក កុំប្រកាន់ដោយត្រាប់តៗគ្នាមក កុំប្រកាន់តាមពាក្យល្បីល្បាញ កុំប្រកាន់ដោយបានឮតាំងពីដើម កុំប្រកាន់ដោយការលើកក្បួនតម្រា កុំប្រកាន់តាមហេតុដែលត្រិះរិះ កុំប្រកាន់ដោយការគិតយកតាមន័យ កុំប្រកាន់ដោយត្រាត់តែត្រិះរិះនូវអាការ កុំប្រកាន់ដោយសេចក្ដីពេញចិត្តតាមការពិនិត្យពិសោធនូវសេចក្ដីយល់ឃើញ កុំប្រកាន់ដោយយល់ថា មានសភាពគួរ (ជឿ) កុំប្រកាន់ដោយគិតថា សមណៈ (នេះ) ជាគ្រូរបស់យើង ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ កាលណាបើអ្នកដឹង ដោយខ្លួនឯងថា ធម៌ទាំងនេះជាកុសល ធម៌ទាំងនេះមិនមានទោស ធម៌ទាំងនេះដែលអ្នកប្រាជ្ញសរសើរ ធម៌ទាំងនេះ ដែលបុគ្គលសមាទានពេញលេញហើយ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្ដីសុខ ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ គួរកាលនោះ អ្នកទាំងឡាយគួរសម្រេចនូវធម៌ទាំងនោះហើយនៅ ។ ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្ដេច អលោភៈកាលកើតឡើង ក៏កើតក្នុងសន្ដានរបស់បុរស ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ឬមិនជាប្រយោជន៍ទេ ។ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ព្រះអង្គ ។ ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ ឬបុរសបុគ្គលនេះ ជាអ្នកមិនលោភ មិនត្រូវសេចក្ដីលោភគ្របសង្កត់ មានចិត្ត មិនត្រូវសេចក្ដីលោភរួបរឹត មិនសម្លាប់សត្វ មិនកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ មិនគប់រកភរិយាអ្នកដទៃ មិននិយាយកុហក

បរម្បិ តថត្តាយ សមាទបេតិ យំ ស ហោតិ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កឹ មញ្ញថ កាលាមា អទោសោ បុរិសស្ស អជ្ឈត្តំ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ហិតាយ វា អហិតាយ វាតិ ។ ហិតាយ ភន្តេ ។ អទុដ្ឋោ បនាយំ កាលាមា បុរិសបុគ្គលោ ទោសេន អនភិភូតោ អបរិយាទិន្នចិត្តោ នេវ បាណំ ហនតិ ន អទិន្នំ អាទិយតិ ន បរទារំ គច្ឆតិ ន មុសា ភណតិ បរម្បិ តថត្តាយ សមាទបេតិ យំ ស ហោតិ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កឹ មញ្ញថ កាលាមា អមោហោ បុរិសស្ស អជ្ឈត្តំ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ហិតាយ វា អហិតាយ វាតិ ។ ហិតាយ ភន្តេ ។ អមូឡ្ហោ បនាយំ កាលាមា បុរិសបុគ្គលោ មោហេន អនភិភូតោ អបរិយាទិន្នចិត្តោ នេវ បាណំ ហនតិ ន អទិន្នំ អាទិយតិ ន បរទារំ គច្ឆតិ ន មុសា ភណតិ

ទាំងដឹកនាំអ្នកដទៃដើម្បីហេតុនោះ តើហេតុនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាប្រយោជន៍ដើម្បីសេចក្ដីសុខ អស់កាលជាអង្វែងដល់បុគ្គលនោះដែរឬ យ៉ាងហ្នឹងហើយព្រះអង្គ ។ ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្ដេច អទោសៈកាលកើតឡើង គឺកើតឡើងក្នុងសន្ដានរបស់បុរស ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ឬដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ទេ ។ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ព្រះអង្គ ។ ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ បុរសបុគ្គលនេះជាអ្នកមិនប្រទូស្ត មិនត្រូវទោសៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តមិនត្រូវទោសៈរួបរឹត មិនសម្លាប់សត្វ មិនកាន់យកនូវទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ មិនគប់រកភរិយាអ្នកដទៃ មិននិយាយកុហក ទាំងដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ដើម្បីហេតុនោះ តើហេតុនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្ដីសុខ អស់កាលជាអង្វែងដល់បុគ្គលនោះដែរឬ ។ យ៉ាងហ្នឹងហើយព្រះអង្គ ។ ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្ដេច អមោហៈកាលកើតឡើង គឺកើតឡើងក្នុងសន្ដានរបស់បុរស ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ឬដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ទេ ។ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ព្រះអង្គ ។ ម្នាលកាលាម-ក្សត្រិយ៍ បុរសបុគ្គលនេះ ជាអ្នកមិនវង្វេង មិនត្រូវមោហៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តមិនត្រូវមោហៈរួបរឹត មិនសម្លាប់សត្វ មិនកាន់យកនូវទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ មិនគប់រកភរិយាអ្នកដទៃ មិននិយាយកុហក

បរម្បិ តថត្តាយ សមាទបេតិ យំ ស ហោតិ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កឹ មញ្ញថ កាលាមា ឥមេ ធម្មា កុសលា វា អកុសលា វាតិ ។ កុសលា ភន្តេ ។ សាវជ្ជា វា អនវជ្ជា វាតិ ។ អនវជ្ជា ភន្តេ ។ វិញ្ញុគរហិតា វា វិញ្ញុប្បសត្ថា វាតិ ។ វិញ្ញុប្បសត្ថា ភន្តេ ។ សមត្តា សមាទិន្នា ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តិ នោ វា កថំ វា ឯត្ថ ហោតីតិ ។ សមត្តា ភន្តេ សមាទិន្នា ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តិ ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតីតិ ។ ឥតិ ខោ កាលាមា យំ តំ អវោចុម្ហ ឯថ តុម្ហេ កាលាមា មា អនុស្សវេន មា បរម្បរាយ មា ឥតិកិរាយ មា បិដក-សម្បទានេន មា តក្កហេតុ មា នយហេតុ មា អាការបរិវិតក្កេន មា ទិដ្ឋិនិជ្ឈានក្ខន្តិយា

ទាំងមិនដឹកនាំបុគ្គលដទៃដើម្បីហេតុនោះ តើហេតុនេះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខអស់កាលដ៏យូរដល់បុគ្គលនោះដែរឬ ។ ពាក្យនុ៎ះហើយព្រះអង្គ ។ ម្នាលកាលាមគោត្រទាំងឡាយ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ធម៌ទាំងនេះជាកុសល ឬអកុសល ។ ជាកុសលព្រះអង្គ ។ ប្រកបដោយទោស ឬមិនប្រកបដោយទោសទេ ។ មិនប្រកបដោយទោសទេ ព្រះអង្គ ។ ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញតិះដៀល ឬ អ្នកប្រាជ្ញសរសើរ ។ ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញសរសើរព្រះអង្គ ។ ធម៌ដែលបុគ្គលសមាទានគ្រប់គ្រាន់ហើយ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ឬមិនប្រព្រឹត្តទៅ ឬក្នុងធម៌ទាំងនុ៎ះ ដូចម្តេចទៅវិញ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ដែលបុគ្គលសមាទានគ្រប់គ្រាន់ហើយ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ យើងខ្ញុំគិតឃើញក្នុងធម៌ទាំងនុ៎ះដូច្នេះដែរ ។ ម្នាលកាលាមគោត្រទាំងឡាយ តថាគតបាននិយាយហេតុនោះដូច្នេះហើយថា ម្នាលកាលាមគោត្រទាំងឡាយ អ្នកចូរមក អ្នកកុំប្រកាន់ដោយព្រោះតែឮតៗមក អ្នកកុំប្រកាន់តាមពាក្យបរម្បរា អ្នកកុំប្រកាន់ដោយពាក្យថាដូច្នេះៗ កុំប្រកាន់ដោយការអាងក្បួនតម្រា កុំប្រកាន់តាមហេតុដែលត្រិះរិះ កុំប្រកាន់ដោយការគិតប្រមូលយក កុំប្រកាន់ដោយត្រិះរិះ តាមអាការ កុំប្រកាន់ដោយសេចក្តីពេញចិត្តតាមការពិនិត្យជា សមនឹងសេចក្តីយល់ឃើញ

មា ភព្វរូបតាយ មា សមណោ នោ គរូតិ យទា តុម្ហេ កាលាមា អត្តនាវ ជានេយ្យាថ ឥមេ ធម្មា កុសលា ឥមេ ធម្មា អនវជ្ជា ឥមេ ធម្មា វិញ្ញុប្បសត្ថា ឥមេ ធម្មា សមត្តា សមាទិន្នា ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តីតិ អថ តុម្ហេ កាលាមា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យាថាតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ស ខោ សោ កាលាមា អរិយសាវកោ ឯវំ វិគតាភិជ្ឈោ វិគតព្យាបាទោ អសម្មូឡ្ហោ សម្បជានោ បតិស្សតោ មេត្តាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ផរិត្វា វិហរតិ តថា ទុតិយំ តថា តតិយំ តថា ចតុត្ថំ ឥតិ ឧទ្ធមធោ តិរិយំ សព្វធិ សព្វត្តតាយ សព្វាវន្តំ លោកំ មេត្តាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន មហគ្គតេន អប្បមាណេន អវេរេន អព្យាបជ្ឈេន ផរិត្វា វិហរតិ ករុណាសហគតេន ចេតសា... មុទិតាសហគតេន ចេតសា... ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ផរិត្វា វិហរតិ តថា ទុតិយំ តថា តតិយំ តថា ចតុត្ថំ

កុំប្រកាន់ដោយយល់ថា ភាពសមគួរ (ទៅ) កុំប្រកាន់ដោយគិតថា សមណៈ (នេះ) ជាគ្រូរបស់យើង ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ កាលណាបើដឹងដោយខ្លួនឯងថា ធម៌ទាំងនេះជាកុសល ធម៌ទាំងនេះមិនប្រកបដោយទោស ធម៌ទាំងនេះដែលអ្នកប្រាជ្ញសរសើរ ធម៌ទាំងនេះដែលបុគ្គលសមាទានពេញលេញហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ គ្រាកាលនោះ អ្នកទាំងឡាយ គួរដល់នូវធម៌ទាំងនោះហើយនៅ ហេតុនោះតថាគតពោលហើយដោយប្រការដូច្នេះ ពាក្យនុ៎ះតថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យនូវហេតុនេះ ។ ម្នាលកាលាមក្សត្រិយ៍ អរិយសាវកនោះឯង មិនមានអភិជ្ឈា មិនមានព្យាបាទ មិនវង្វេង មានសម្បជញ្ញៈ មានស្មារតីខ្ជាប់ខ្ជួន មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តាផ្សាយទៅកាន់ទិសទី១ ទិសទី២ ទិសទី៣ ទិសទី៤ ក៏ដូចគ្នា ផ្សាយទៅទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹងគឺទិសតូចៗ មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ជាចិត្តទូលាយ ដល់នូវសភាពធំ មិនមានប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទផ្សាយទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់ ដោយអាការទាំងពួង ក្នុងទីទាំងពួង មានចិត្តប្រកបដោយករុណា...មានចិត្តប្រកបដោយមុទិតា...មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី១ ទិសទី២ ទិសទី៣ នឹងទិសទី៤

ឥតិ ឧទ្ធមធោ តិរិយំ សព្វធិ សព្វត្តតាយ សព្វាវន្តំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន មហគ្គតេន អប្បមាណេន អវេរេន អព្យាបជ្ឈេន ផរិត្វា វិហរតិ ។ ស ខោ សោ កាលាមា អរិយសាវកោ ឯវំ អវេរចិត្តោ ឯវំ អព្យាបជ្ឈចិត្តោ ឯវំ អសំកិលិដ្ឋចិត្តោ ឯវំ វិសុទ្ធចិត្តោ តស្ស ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ចត្តារោ អស្សាសា អធិគតា ហោន្តិ សចេ ខោ បន អត្ថិ បរោ លោកោ អត្ថិ សុកតទុក្កដានំ កម្មានំ ផលំ វិបាកោ ឋានមេតំ(១) យេនាហំ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជិស្សាមីតិ អយមស្ស បឋមោ អស្សាសោ អធិគតោ ហោតិ ។ សចេ ខោ បន នត្ថិ បរោ លោកោ នត្ថិ សុកតទុក្កដានំ កម្មានំ ផលំ វិបាកោ ឥធាហំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ អនីឃំ សុខឹ អត្តានំ បរិហរាមីតិ អយមស្ស ទុតិយោ អស្សាសោ អធិគតោ ហោតិ ។ សចេ ខោ បន ករោតោ ករីយតិ បាបំ

១ ឱ. ឋានមេតំ ។ ម. អថាហំ ។

ក៏ដូចគ្នា ផ្សាយទៅកាន់ទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោមទិសទទឹងនិងទិសគ្រប់ ទាំងចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាចិត្តទូលាយ ដល់នូវសភាពធំ មិនមានប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់ ដោយអាការទាំងពួង ក្នុងទីទាំងពួង ។ ម្នាលកាលាមៈទាំងឡាយ អរិយសាវកនោះឯង មិនមានចិត្តប្រកបដោយពៀរយ៉ាងនេះ មិនមានចិត្តព្យាបាទយ៉ាងនេះ មិនមានចិត្តសៅហ្មងយ៉ាងនេះ មានចិត្តស្អាតយ៉ាងនេះហើយ ជាអ្នកបានដល់នូវសេចក្តីស្រួល ៤ យ៉ាង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន បើបរលោកមាន ផលនៃវិបាកនៃអំពើទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលធ្វើល្អនិងអាក្រក់ក៏មាន លុះអាត្មាអញទំលាយកាយ ស្លាប់ទៅនឹងទៅកើតក្នុងសុគតិសួគ៌ទេវលោក ដោយហេតុណា ហេតុនោះជាឋានៈ នេះជាការពិសេសទី ១ ដែលអរិយសាវកនោះបានហើយ ។ បើបរលោកមិនមាន ផលវិបាកនៃអំពើដែលបុគ្គលធ្វើល្អនិងធ្វើអាក្រក់ ក៏មិនមាន អាត្មាអញគ្រប់គ្រងខ្លួនឲ្យជាបុគ្គលមិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ មិនមានទុក្ខ គឺបានសេចក្តីសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះឯង នេះជាការពិសេសទី ២ ដែលអរិយសាវកនោះបានហើយ ។ បើអំពើអាក្រក់ដែលបុគ្គលធ្វើហើយ ឈ្មោះថាបុគ្គលធ្វើហើយ

ន ខោ បនាហំ កស្សចិ បាបំ ចេតេមិ អករោន្តំ ខោ បន មំ បាបកម្មំ កុតោ ទុក្ខំ ផុសិស្សតីតិ(១) អយមស្ស តតិយោ អស្សាសោ អធិគតោ ហោតិ ។ សចេ បន ខោ ករោតោ ន ករីយតិ បាបំ អថាហំ ឧភយេនេវ វិសុទ្ធំ អត្តានំ សមនុបស្សាមីតិ អយមស្ស ចតុត្ថោ អស្សាសោ អធិគតោ ហោតិ ។ ស ខោ សោ កាលាមា អរិយសាវកោ ឯវំ អវេរចិត្តោ ឯវំ អព្យាបជ្ឈចិត្តោ ឯវំ អសំកិលិដ្ឋចិត្តោ ឯវំ វិសុទ្ធចិត្តោ តស្ស ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឥមេ ចត្តារោ អស្សាសា អធិគតា ហោន្តីតិ ។ ឯវមេតំ ភគវា ឯវមេតំ សុគត ស ខោ សោ ភន្តេ អរិយសាវកោ ឯវំ អវេរចិត្តោ ឯវំ អព្យាបជ្ឈចិត្តោ ឯវំ អសំកិលិដ្ឋចិត្តោ ឯវំ វិសុទ្ធចិត្តោ តស្ស ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ចត្តារោ អស្សាសា អធិគតា ហោន្តិ

---

១ ឱ. ម. ផុស្សតីតិ ។

អញមិនបានគិតនូវអំពើអាក្រក់របស់បុគ្គលណាមួយ សេចក្តីទុក្ខនឹងពាល់ត្រូវអាត្មាអញ ដែលមិនបានធ្វើនូវអំពើអាក្រក់ពីណាបាន នេះជាអស្សាសៈទី ៣ ដែលអរិយសាវកនោះបានហើយ ។ បើអំពើអាក្រក់ដែលបុគ្គលធ្វើហើយឈ្មោះថាមិនបានធ្វើ អាត្មាអញនឹងពិចារណាឃើញខ្លួនរបស់ខ្លួនថាបរិសុទ្ធ ដោយហេតុទាំងពីរ គឺយ៉ាងនេះ នេះជាអស្សាសៈទី ៤ ដែលអរិយសាវកនោះបានហើយ ។ ម្នាលកាលាមៈទាំងឡាយ អរិយសាវកនោះឯង មិនមានចិត្តប្រកបដោយពៀរយ៉ាងនេះ មិនមានចិត្តព្យាបាទយ៉ាងនេះ មិនមានចិត្តសៅហ្មងយ៉ាងនេះ មានចិត្តបរិសុទ្ធយ៉ាងនេះ នេះជាអស្សាសៈ ៤ យ៉ាង ដែលអរិយសាវកនោះបានក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហេតុនុ៎ះយ៉ាងនេះឯង បពិត្រព្រះសុគត ហេតុនុ៎ះយ៉ាងនេះឯង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អរិយសាវកនោះឯង មិនមានចិត្តប្រកបដោយពៀរយ៉ាងនេះ មិនមានចិត្តព្យាបាទយ៉ាងនេះ មិនមានចិត្តសៅហ្មងយ៉ាងនេះ មានចិត្តបរិសុទ្ធយ៉ាងនេះ រមែងអរិយសាវកនោះ បាននូវអស្សាសៈ ៤ យ៉ាង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន

សចេ ខោ បន អត្ថិ បរោ លោកោ អត្ថិ សុកតទុក្កដានំ កម្មានំ ផលំ វិបាកោ ឋានមេតំ យេនាហំ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជិស្សាមីតិ អយមស្ស បឋមោ អស្សាសោ អធិគតោ ហោតិ ។ សចេ ខោ បន នត្ថិ បរោ លោកោ នត្ថិ សុកតទុក្កដានំ កម្មានំ ផលំ វិបាកោ ឥធាហំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ អនីឃំ សុខឹ អត្តានំ បរិហរាមីតិ អយមស្ស ទុតិយោ អស្សាសោ អធិគតោ ហោតិ ។ សចេ ខោ បន ករោតោ ករីយតិ បាបំ ន ខោ បនាហំ កស្សចិ បាបំ ចេតេមិ អករោន្តំ ខោ បន មំ បាបកម្មំ កុតោ ទុក្ខំ ផុសិស្សតីតិ អយមស្ស តតិយោ អស្សាសោ អធិគតោ ហោតិ ។ សចេ ខោ បន ករោតោ ន ករីយតិ បាបំ ឥធាហំ ឧភយេនេវ វិសុទ្ធំ អត្តានំ សមនុបស្សាមីតិ អយមស្ស ចតុត្ថោ អស្សាសោ អធិគតោ ហោតិ ។ ស ខោ សោ ភន្តេ អរិយសាវកោ

បើបរលោកមាន ផលនិងវិបាកនៃអំពើដែលបុគ្គលធ្វើល្អនិងធ្វើអាក្រក់ក៏មាន លុះអាត្មាអញបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងទៅកើតក្នុងសុគតិសួគ៌ទេវលោក ដោយហេតុណា ហេតុនោះជាបាន: នេះជាការសន្និដ្ឋានទី ១ ដែលអរិយសាវកនោះបានហើយ ។ បើបរលោកមិនមាន ផលវិបាកនៃអំពើដែលបុគ្គលធ្វើល្អនិងអាក្រក់ក៏មិនមាន អាត្មាអញនឹងរក្សាខ្លួនជាបុគ្គលមិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ មិនមានទុក្ខ មានតែសេចក្ដីសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះឯង នេះជាការសន្និដ្ឋានទី ២ ដែលអរិយសាវកនោះបានហើយ ។ បើអំពើអាក្រក់ដែលបុគ្គលធ្វើហើយ ឈ្មោះថាបានធ្វើ អាត្មាអញមិនដែលគិតឲ្យកើតអាក្រក់របស់បុគ្គលណាមួយឡើយ សេចក្ដីទុក្ខនឹងពាល់ត្រូវអាត្មាអញដែលមិនធ្វើអំពើអាក្រក់អំពីណាបាន នេះជាការសន្និដ្ឋានទី ៣ ដែលអរិយសាវកនោះបានហើយ ។ បើអំពើអាក្រក់ដែលបុគ្គលធ្វើហើយ ឈ្មោះថាមិនបានធ្វើ អាត្មាអញនឹងពិចារណាឃើញខ្លួនថាបរិសុទ្ធដោយហេតុទាំង ២ ក្នុងលោកនេះ នេះជាការសន្និដ្ឋានទី ៤ ដែលអរិយសាវកនោះបានហើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អរិយសាវកនោះឯង

ឯវំ អវេរចិត្តោ ឯវំ អព្យាបជ្ជចិត្តោ ឯវំ អសំកិលិដ្ឋចិត្តោ ឯវំ វិសុទ្ធចិត្តោ តស្ស ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឥមេ ចត្តារោ អស្សាសា អធិគតា ហោន្តិ ។ អភិក្កន្តំ ភន្តេ ។ បេ ។ ឯតេ មយំ ភន្តេ ភគវន្តំ សរណំ គច្ឆាម ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច ឧបាសកេ នោ ភន្តេ ភគវា ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតេ សរណំ គតេតិ ។

(៦៨) ឯកំ សមយំ អាយស្មា នន្ទកោ សាវត្ថិយំ វិហរតិ បុព្វារាមេ មិគារមាតុប្បាសាទេ ។ អថ ខោ សាឡ្ហោ ច មិគារនត្តា រោហណោ ច បេខុណិយនត្តា(១) យេនាយស្មា នន្ទកោ តេនុបសង្កមឹសុ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ នន្ទកំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទឹសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ សាឡ្ហំ មិគារនត្តារំ អាយស្មា នន្ទកោ ឯតទវោច

១ ម. បេខុណិយនត្តា ។

មិនមានចិត្តប្រកបដោយពៀរយ៉ាងនេះ មិនមានចិត្តព្យាបាទយ៉ាងនេះ មិនមានចិត្តសៅហ្មងយ៉ាងនេះ មានចិត្តបរិសុទ្ធយ៉ាងនេះ នូវធម៌ជាទីស្ងប់ ៤ យ៉ាងនេះ ដែលអរិយសាវកនោះបានក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ច្បាស់ពេកណាស់ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនេះ សូមដល់នូវព្រះដ៏មានព្រះភាគផង នូវព្រះធម៌ផង នូវព្រះសង្ឃផង ជាទីពឹង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ចាំទុកនូវយើងខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសកដល់នូវសរណៈស្មើដោយជីវិត តាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ។

(៦៨) សម័យមួយ ព្រះនន្ទកៈដ៏មានអាយុ គង់នៅក្នុងប្រាសាទរបស់មិគារមាតា ក្នុងវត្តបុព្វារាម ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះសាឡ្ហៈ ជាចៅរបស់មិគារសេដ្ឋីផង រោហណៈជាចៅរបស់បេខុណិយសេដ្ឋីផង ចូលទៅរកព្រះនន្ទកៈដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះនន្ទកៈដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសាឡ្ហៈជាចៅរបស់មិគារសេដ្ឋី អង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ព្រះនន្ទកៈដ៏មានអាយុបានពោលដូច្នេះថា

ឯថ តុម្ហេ សាឡ្ហា មា អនុស្សវេន មា បរម្ប-រាយ មា ឥតិកិរាយ មា បិដកសម្បទានេន មា តក្កហេតុ មា នយហេតុ(១) មា អាការបរិវិតក្កេន មា ទិដ្ឋិនិជ្ឈានក្ខន្តិយា មា ភព្វរូបតាយ មា សមណោ នោ គរូតិ យទា តុម្ហេ សាឡ្ហា អត្តនាវ ជានេយ្យាថ ឥមេ ធម្មា អកុសលា ឥមេ ធម្មា សាវជ្ជា ឥមេ ធម្មា វិញ្ញុគរហិតា ឥមេ ធម្មា សមត្តា សមាទិន្នា អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តន្តីតិ អថ តុម្ហេ សាឡ្ហា បជហេយ្យាថ ។ តំ កឹ មញ្ញថ សាឡ្ហា អត្ថិ លោភោតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ អភិជ្ឈាតិ ខោ អហំ សាឡ្ហា ឯតមត្ថំ វទាមិ ។

---

១ ម. មា [illegible] មា [illegible] ។

ម្នាលសាឡ្ហៈនិងរោហណៈ អ្នកទាំងឡាយ ចូរមក អ្នកទាំងឡាយ កុំប្រកាន់ដោយការឮតៗគ្នា កុំប្រកាន់តាមពាក្យបរម្បរា កុំប្រកាន់ដោយឮថា ដូច្នេះ កុំប្រកាន់ដោយការអាងក្បួនតម្រា កុំប្រកាន់តាមហេតុដែលត្រិះរិះ កុំប្រកាន់ដោយការស្មានផ្សេងៗ កុំប្រកាន់ដោយត្រិះរិះ តាមអាការ កុំប្រកាន់ដោយសេចក្ដីពេញចិត្តតាមការពិនិត្យ សមនឹងសេចក្ដីយល់ឃើញ កុំប្រកាន់ដោយយល់ថាមានសភាពគួរជឿ កុំប្រកាន់ដោយគិតថា សមណៈ(នេះ) ជាគ្រូរបស់យើងឡើយ ម្នាលសាឡ្ហៈនិងរោហណៈ កាលណាអ្នកទាំងឡាយ ដឹងដោយខ្លួនឯងថា ធម៌ទាំងឡាយនេះ ជាអកុសល ធម៌ទាំងឡាយនេះ ប្រកបដោយទោស ធម៌ទាំងឡាយនេះ ដែលអ្នកប្រាជ្ញតិះដៀល ធម៌ទាំងឡាយនេះ ដែលបុគ្គលបានសមាទានឲ្យពេញលេញហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្ដីទុក្ខ ម្នាលសាឡ្ហៈនិងរោហណៈ កាលណោះ អ្នកទាំងឡាយត្រូវលះបង់ចេញ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈនិងរោហណៈ អ្នកសំគាល់សេចក្ដីនោះដូចម្ដេច លោភៈមានដែរឬ ។ សាឡ្ហៈនិងរោហណៈឆ្លើយថា មានមែនលោកម្ចាស់ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈនិងរោហណៈ យើងពោលសេចក្ដីនុ៎ះថា លោភៈជាអភិជ្ឈា ។

លុទ្ធោ ខោ អយំ សាឡ្ហា អភិជ្ឈាលុ បាណម្បិ ហនតិ អទិន្នម្បិ អាទិយតិ បរទារម្បិ គច្ឆតិ មុសាបិ ភណតិ បរម្បិ តថត្តាយ សមាទបេតិ យំ ស ហោតិ ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កឹ មញ្ញថ សាឡ្ហា អត្ថិ ទោសោតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ ព្យាបាទោតិ ខោ អហំ សាឡ្ហា ឯតមត្ថំ វទាមិ ។ ទុដ្ឋោ ខោ អយំ សាឡ្ហា ព្យាបន្នចិត្តោ បាណម្បិ ហនតិ អទិន្នម្បិ អាទិយតិ បរទារម្បិ គច្ឆតិ មុសាបិ ភណតិ បរម្បិ តថត្តាយ សមាទបេតិ យំ ស ហោតិ ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កឹ មញ្ញថ សាឡ្ហា អត្ថិ មោហោតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ អវិជ្ជាតិ ខោ អហំ សាឡ្ហា ឯតមត្ថំ វទាមិ ។ មូឡ្ហោ ខោ អយំ សាឡ្ហា អវិជ្ជាគតោ បាណម្បិ ហនតិ អទិន្នម្បិ

ម្នាលសាឡ្ហៈនិងរោហណៈ បុគ្គលអ្នកលោភក្រើនដោយអភិជ្ឈានេះ រមែងសម្លាប់សត្វខ្លះ កាន់យករបស់ដែលគេមិនបានឲ្យខ្លះ ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងភរិយារបស់អ្នកដទៃខ្លះ ពោលពាក្យកុហកខ្លះ ដឹកនាំអ្នកដទៃដើម្បីធ្វើដូច្នោះខ្លះ ដែលជាហេតុឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ និងសេចក្តីទុក្ខអស់កាលជាយូរអង្វែងដល់បុគ្គលនោះដែរឬ ។ មែនលោកម្ចាស់ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈនិងរោហណៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច ទោសៈមានដែរឬ ។ មានដែរលោកម្ចាស់ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈនិងរោហណៈ តថាគតពោលសេចក្តីនុ៎ះថា ទោសៈជាព្យាបាទ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈនិងរោហណៈ បុគ្គលអ្នកប្រទូស្ត មានចិត្តប្រកបដោយព្យាបាទនេះ តែងសម្លាប់សត្វខ្លះ កាន់យករបស់ដែលគេមិនបានឲ្យខ្លះ គប់រកនូវភរិយារបស់អ្នកដទៃខ្លះ ពោលពាក្យកុហកខ្លះ ដឹកនាំអ្នកដទៃដើម្បីធ្វើដូច្នោះខ្លះ ដែលជាហេតុឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍និងសេចក្តីទុក្ខអស់កាលជាយូរអង្វែង ដល់បុគ្គលនេះមែនឬ ។ មែនលោកម្ចាស់ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈនិងរោហណៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច មោហៈមានដែរឬទេ ។ មានដែរលោកម្ចាស់ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈនិងរោហណៈ តថាគតពោលសេចក្តីនុ៎ះថា មោហៈជាអវិជ្ជា ។ ម្នាលសាឡ្ហៈនិងរោហណៈ បុគ្គលអ្នកវង្វេង ប្រកបទៅដោយអវិជ្ជានេះ រមែងសម្លាប់សត្វខ្លះ កាន់យករបស់ដែលគេមិនបានឲ្យខ្លះ គប់រកនូវភរិយារបស់អ្នកដទៃខ្លះ

អាទិយតិ បរទារម្បិ គច្ឆតិ មុសាបិ ភណតិ បរម្បិ តថត្តាយ សមាទបេតិ យំ ស ហោតិ ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កឹ មញ្ញថ សាឡ្ហា ឥមេ ធម្មា កុសលា វា អកុសលា វាតិ ។ អកុសលា ភន្តេ ។ សាវជ្ជា វា អនវជ្ជា វាតិ ។ សាវជ្ជា ភន្តេ ។ វិញ្ញុគរហិតា វា វិញ្ញុប្ប-សត្ថា វាតិ ។ វិញ្ញុគរហិតា ភន្តេ ។ សមត្តា សមាទិន្នា អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តន្តិ នោ វា កថំ វា ឯត្ថ ហោតីតិ ។ សមត្តា ភន្តេ សមាទិន្នា អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តន្តិ ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតីតិ ។ ឥតិ ខោ សាឡ្ហា យំ តំ អវោចុម្ហា ឯថ តុម្ហេ សាឡ្ហា មា អនុស្សវេន មា បរម្បរាយ មា ឥតិកិរាយ

ដោយពាក្យកុហកខ្លះ ដឹកនាំអ្នកដទៃឲ្យធ្វើអំពើដូច្នោះ ដែលជាហេតុឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអំពើមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខអស់កាលជាយូរអង្វែងដល់បុគ្គលនោះដែរឬ ។ មែនលោកម្ចាស់ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈទាំងឡាយ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច ធម៌ទាំងឡាយនេះ ជាកុសលឬជាអកុសល ។ ជាអកុសលទេលោកម្ចាស់ ។ ប្រកបដោយទោសឬមិនប្រកបដោយទោស ។ ប្រកបដោយទោសទេលោកម្ចាស់ ។ ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញតិះដៀល ឬជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញសរសើរ ។ ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញតិះដៀល លោកម្ចាស់ ។ ជាធម៌ដែលបុគ្គលសមាទានឲ្យពេញលេញហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ឬ មិនមែនទេ ឬ មួយក្នុងដំណើរនេះ មានប្រការដូចម្តេចវិញ ។ បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន អកុសលធម៌ដែលបុគ្គលសមាទានឲ្យពេញលេញហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខមែន យើងខ្ញុំយល់យ៉ាងនេះដែរ ក្នុងដំណើរនេះ ។ ព្រោះហេតុនោះ ពោលថា ម្នាលសាឡ្ហៈទាំងឡាយ យើងបានពោលនូវពាក្យណាដូច្នេះហើយ គឺនេះជា ម្នាលសាឡ្ហៈទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរមក អ្នកទាំងឡាយ កុំប្រកាន់ដោយការឮតៗគ្នា កុំប្រកាន់តាមពាក្យបរម្បរា កុំប្រកាន់ដោយឮថាដូច្នេះ

មា បិដកសម្បទានេន មា តក្កហេតុ មា នយហេតុ មា អាការបរិវិតក្កេន មា ទិដ្ឋិនិជ្ឈា-នក្ខន្តិយា មា ភព្វរូបតាយ មា សមណោ នោ គរូតិ យទា តុម្ហេ សាឡ្ហា អត្តនាវ ជានេយ្យាថ ឥមេ ធម្មា អកុសលា ឥមេ ធម្មា សាវជ្ជា ឥមេ ធម្មា វិញ្ញុគរហិតា ឥមេ ធម្មា សមត្តា សមាទិន្នា អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តន្តីតិ អថ តុម្ហេ សាឡ្ហា បជហេយ្យាថាតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឯថ តុម្ហេ សាឡ្ហា មា អនុស្សវេន មា បរម្បរាយ មា ឥតិកិរាយ មា បិដកសម្ប-ទានេន មា តក្កហេតុ មា នយហេតុ មា អាការបរិវិតក្កេន មា ទិដ្ឋិនិជ្ឈានក្ខន្តិយា

កុំប្រកាន់ដោយការកាន់ក្បួនតម្រា កុំប្រកាន់តាមហេតុដែលត្រិះរិះ កុំប្រកាន់ដោយគាត់ជម្រុយនៃន័យ កុំប្រកាន់ដោយត្រិះរិះតាមអាការ កុំប្រកាន់ដោយសេចក្តីពេញចិត្តតាមការពិនិត្យថា សមទឹងសេចក្តីយល់ឃើញ កុំប្រកាន់ដោយយល់ថា ទាំងសមគួរជឿ កុំប្រកាន់ដោយគិតថា សមណៈ (នេះ)ជាគ្រូរបស់យើងទាំងឡាយ ម្នាលសាឡ្ហៈទាំងឡាយ កាលណាអ្នកទាំងឡាយដឹងដោយខ្លួនឯងថា ធម៌ទាំងនេះជាអកុសល ធម៌ទាំងនេះប្រកបដោយទោស ធម៌ទាំងនេះ ដែលអ្នកប្រាជ្ញតិះដៀល ធម៌ទាំងនេះ ដែលបុគ្គលសមាទានឲ្យពេញលេញហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ម្នាលសាឡ្ហៈទាំងឡាយ កាលណាអ្នកទាំងឡាយគួរលះបង់ចេញ ពាក្យណាដែលយើងពោលហើយដូច្នេះ ពាក្យនុ៎ះ យើងពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរមក អ្នកទាំងឡាយកុំប្រកាន់ដោយការឮតៗគ្នា កុំប្រកាន់តាមពាក្យបរម្បរា កុំប្រកាន់ដោយពាក្យថាឮថាដូច្នេះ កុំប្រកាន់ដោយការកាន់ក្បួនតម្រា កុំប្រកាន់តាមហេតុដែលត្រិះរិះ កុំប្រកាន់ដោយគាត់ជម្រុយនៃន័យ កុំប្រកាន់ដោយត្រិះរិះតាមអាការ កុំប្រកាន់ដោយសេចក្តីពេញចិត្តតាមការពិនិត្យថា សមទឹងសេចក្តីយល់

មា ភព្វរូបតាយ មា សមណោ នោ គរូតិ យទា តុម្ហេ
សាឡ្ហា អត្តនា វ ជានេយ្យាថ ឥមេ ធម្មា កុសលា
ឥមេ ធម្មា អនវជ្ជា ឥមេ ធម្មា វិញ្ញុប្បសត្ថា ឥមេ
ធម្មា សមត្តា សមាទិន្នា ហិតាយ សុខាយ
សំវត្តន្តីតិ អថ តុម្ហេ សាឡ្ហា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេ-
យ្យាថ ។ តំ កឹ មញ្ញថ សាឡ្ហា អត្ថិ អលោ-
ភោតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ អនភិជ្ឈាតិ ខោ អហំ
សាឡ្ហា ឯតមត្ថំ វទាមិ ។ អលុទ្ធោ ខោ អយំ
សាឡ្ហា អនភិជ្ឈាលុ នេវ បាណំ ហនតិ ន
អទិន្នំ អាទិយតិ ន បរទារំ គច្ឆតិ ន មុសា
ភណតិ បរម្បិ តថត្តាយ សមាទបេតិ យំ ស
ហោតិ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។ ឯវំ
ភន្តេ ។ តំ កឹ មញ្ញថ សាឡ្ហា អត្ថិ អទោសោតិ ។

ឃើញ កុំប្រកាន់ដោយយល់ថា ជាសភាពគួរជឿ កុំប្រកាន់ដោយ
នឹកថាសមណៈ (នេះ) ជាគ្រូរបស់យើងឡើយ ម្នាលសាឡ្ហៈទាំងឡាយ
កាលណា អ្នកទាំងឡាយដឹងដោយខ្លួនឯងថា ធម៌ទាំងឡាយនេះ ជា
កុសល ធម៌ទាំងឡាយនេះ មិនប្រកបដោយទោស ធម៌ទាំងឡាយនេះ
ដែលអ្នកប្រាជ្ញសរសើរ ធម៌ទាំងឡាយនេះ ដែលបុគ្គលសមាទានឲ្យ
ពេញលេញហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ
ម្នាលសាឡ្ហៈទាំងឡាយ កាលណោះ អ្នកទាំងឡាយ គួរចូលទៅសម្រេច
សម្រាន្តនៅចុះ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈទាំងឡាយ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះ
ដូចម្តេច អលោភៈមានដែរឬ ។ មានដែរ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈទាំង
ឡាយ តថាគតពោលសេចក្តីនុ៎ះថា អលោភៈជាអនភិជ្ឈា (សេចក្តីមិនលោភ)
ម្នាលសាឡ្ហៈទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមិនលោភ មិនចាប់អភិជ្ឈានេះ
រមែងមិនសម្លាប់សត្វ មិនកាន់យកនូវវត្ថុដែលគេមិនបានឲ្យ មិនគប់រកប្រពន្ធ
កូនរបស់អ្នកដទៃ មិនពោលពាក្យកុហក ដឹកនាំអ្នកដទៃដើម្បីអំពើដូច្នោះ
ដែលជាហេតុប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ អស់កាលជា
អង្វែងដល់បុគ្គលនោះដែរឬ ។ មែនហើយ ព្រះអង្គ ។ ម្នាល
សាឡ្ហៈទាំងឡាយ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច អទោសៈមានដែរឬ ។

ឯវំ ភន្តេ ។ អព្យាបាទោតិ ខោ អហំ សាឡ្ហា ឯតមត្ថំ វទាមិ ។ អទុដ្ឋោ ខោ អយំ សាឡ្ហា អព្យាបន្នចិត្តោ នេវ បាណំ ហនតិ ន អទិន្នំ អាទិយតិ ន បរទារំ គច្ឆតិ ន មុសា ភណតិ បរម្បិ តថត្តាយ សមាទបេតិ យំ ស ហោតិ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កឹ មញ្ញថ សាឡ្ហា អត្ថិ អមោហោតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ វិជ្ជាតិ ខោ អហំ សាឡ្ហា ឯតមត្ថំ វទាមិ ។ អមូឡ្ហោ ខោ អយំ សាឡ្ហា វិជ្ជាគតោ នេវ បាណំ ហនតិ ន អទិន្នំ អាទិយតិ ន បរទារំ គច្ឆតិ ន មុសា ភណតិ បរម្បិ តថត្តាយ សមាទបេតិ យំ ស ហោតិ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កឹ មញ្ញថ សាឡ្ហា ឥមេ ធម្មា កុសលា វា អកុសលា វាតិ ។ កុសលា ភន្តេ ។

មានមែនលោកម្ចាស់ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈនឹងរោហណៈ តថាគតពោលសេចក្តីនុ៎ះថា អព្យាបាទៈ ជាអព្យាបាទ (សេចក្តីមិនប្រទូស្ត) ។ ម្នាលសាឡ្ហៈនឹងរោហណៈ បុគ្គលអ្នកមិនប្រទូស្ត មានចិត្តមិនព្យាបាទនេះ រមែងមិនសម្លាប់សត្វ មិនកាន់យកនូវវត្ថុដែលគេមិនបានឲ្យ មិនគប់រកនូវភរិយារបស់អ្នកដទៃ មិនពោលពាក្យកុហកដឹកនាំអ្នកដទៃដើម្បីអំពើដូច្នោះ ដែលជាហេតុឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាប្រយោជន៍និងសេចក្តីសុខអស់កាលជាយូរអង្វែងដល់បុគ្គលនោះមែនឬ ។ មែនហើយលោកម្ចាស់ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈនឹងរោហណៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច អមោហៈមានដែរឬ ។ មានដែរលោកម្ចាស់ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈនឹងរោហណៈ តថាគតពោលសេចក្តីនោះថា អមោហៈជាវិជ្ជា ។ ម្នាលសាឡ្ហៈនឹងរោហណៈ បុគ្គលអ្នកមិនវង្វេងប្រកបដោយវិជ្ជានេះ រមែងមិនសម្លាប់សត្វ មិនកាន់យកនូវវត្ថុដែលគេមិនបានឲ្យ មិនគប់រកនូវភរិយារបស់អ្នកដទៃ មិនពោលពាក្យកុហកដឹកនាំអ្នកដទៃដើម្បីអំពើដូច្នោះ ដែលជាហេតុឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍និងសេចក្តីសុខ អស់កាលជាយូរអង្វែង ដល់បុគ្គលនោះមែនឬ ។ មែនហើយលោកម្ចាស់ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈនឹងរោហណៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច ធម៌ទាំងឡាយនេះ ជាកុសលឬជាអកុសល ។ ជាកុសលលោកម្ចាស់ ។

សាវជ្ជា វា អនវជ្ជា វាតិ ។ អនវជ្ជា ភន្តេ ។ វិញ្ញុ-
គរហិតា វា វិញ្ញុប្បសត្ថា វាតិ ។ វិញ្ញុប្បសត្ថា ភន្តេ ។
សមត្តា សមាទិន្នា ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តិ នោ
វា កថំ វា ឯត្ថ ហោតីតិ ។ សមត្តា ភន្តេ
សមាទិន្នា ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តិ ឯវំ នោ
ឯត្ថ ហោតីតិ ។ ឥតិ ខោ សាឡ្ហា យំ តំ អវោចុម្ហ
ឯថ តុម្ហេ សាឡ្ហា មា អនុស្សវេន មា បរម្បរាយ មា
ឥតិកិរាយ មា បិដកសម្បទានេន មា តក្កហេតុ
មា នយហេតុ មា អាការបរិវិតក្កេន មា ទិដ្ឋិនិជ្ឈាន-
ក្ខន្តិយា មា ភព្វរូបតាយ មា សមណោ នោ គរូតិ

ប្រកបដោយទោស ឬមិនប្រកបដោយទោស ។ មិនប្រកបដោយ
ទោសទេ លោកម្ចាស់ ។ ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញតិះដៀល ឬជា
ធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញសរសើរ ។ ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញសរសើរ លោក
ម្ចាស់ ។ ជាធម៌ដែលបុគ្គលសមាទានឲ្យពេញលេញហើយ តែង
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ និងសេចក្ដីសុខ ឬមិនមែនទេ ឬមួយ
ក្នុងធម៌ទាំងនុ៎ះ តាមប្រការដូចម្ដេចទៅវិញ ។ បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន
ធម៌ដែលបុគ្គលសមាទានឲ្យពេញលេញហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
ប្រយោជន៍និងសេចក្ដីសុខ យើងខ្ញុំយល់យ៉ាងនេះដែរ ក្នុងធម៌ទាំងនុ
៎ះ ។ ព្រះនន្ទកៈពោលថា ម្នាលសាឡ្ហៈនឹងរោហនៈ យើងបានពោល
នូវពាក្យណាដូច្នេះថា ម្នាលសាឡ្ហៈនឹងរោហនៈ អ្នកទាំងឡាយចូលមក
អ្នកទាំងឡាយ កុំប្រកាន់ដោយការឮតៗគ្នា កុំប្រកាន់តាមពាក្យបរម្បរា
កុំប្រកាន់ដោយឮថាដូច្នេះ កុំប្រកាន់ដោយការអាងក្បួនតម្រា កុំប្រកាន់
តាមហេតុដែលត្រិះរិះ កុំប្រកាន់ដោយការស្ទង់យកតាមន័យ កុំប្រកាន់
ដោយត្រិះរិះតាមអាការ កុំប្រកាន់ដោយសេចក្ដីពេញចិត្តតាមការ ពិនិត្យ
ថា សមនឹងសេចក្ដីយល់ឃើញ កុំប្រកាន់ដោយយល់ថា មានសភាព
គួរជឿ កុំប្រកាន់ដោយគិតថា សមណៈ(នេះ)ជាគ្រូរបស់យើងដូច្នេះឡើយ

យទា តុម្ហេ សាឡ្ហា អត្តនាវ ជានេយ្យាថ ឥមេ ធម្មា កុសលា ឥមេ ធម្មា អនវជ្ជា ឥមេ ធម្មា វិញ្ញុប្បសត្ថា ឥមេ ធម្មា សមត្តា សមាទិន្នា ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តីតិ អថ តុម្ហេ សាឡ្ហា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យាថាតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ស ខោ សោ សាឡ្ហា អរិយសាវកោ ឯវំ វិគតាភិជ្ឈោ វិគតព្យាបាទោ អសម្មូឡ្ហោ សម្បជានោ បតិស្សតោ មេត្តាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ផរិត្វា វិហរតិ តថា ទុតិយំ តថា តតិយំ តថា ចតុត្ថំ ឥតិ ឧទ្ធមធោ តិរិយំ សព្វធិ សព្វត្តតាយ សព្វាវន្តំ លោកំ... ករុណាសហគតេន ចេតសា ។បេ។ មុទិតាសហគតេន ចេតសា ។បេ។ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ផរិត្វា

ម្នាលសាឡ្ហៈទាំងឡាយ កាលណាអ្នកទាំងឡាយដឹងដោយខ្លួនឯងថា ធម៌ទាំងឡាយនេះ ជាកុសល ធម៌ទាំងឡាយនេះ ប្រកបដោយទោស ធម៌ទាំងឡាយនេះ ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញសរសើរ ធម៌ទាំងឡាយនេះ ដែលបុគ្គលសមាទានឲ្យពេញលេញហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ម្នាលសាឡ្ហៈទាំងឡាយ កាលណោះ អ្នកទាំងឡាយ គួរចូលទៅសម្រេចសម្រាន្តនៅចុះ ពាក្យណាដែលតថាគតបានពោលហើយដូច្នេះ ពាក្យនុ៎ះ តថាគតបានពោលព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ម្នាលសាឡ្ហៈទាំងឡាយ អរិយសាវកនោះ ប្រាសចាកអភិជ្ឈា ប្រាសចាកព្យាបាទ ជាអ្នកមិនវង្វេង មានសម្បជញ្ញៈ មានសតិតម្កល់ខ្ជាប់យ៉ាងនេះហើយ មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី១ ទោះទិសទី២ ទី៣ ទី៤ ក៏ដូចគ្នា ផ្សាយទៅកាន់ទិសខាងលើ ខាងក្រោមនិងទិសទទឹង ផ្សាយទៅកាន់លោកទាំងអស់ ដោយប្រការទាំងពួង ក្នុងទីទាំងពួង...មានចិត្តប្រកបដោយករុណា ។បេ។ មានចិត្តប្រកបដោយមុទិតា ។បេ។ មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី១

វិហរតិ យថា ទុតិយំ តថា តតិយំ តថា ចតុត្ថំ ឥតិ ឧទ្ធមធោ តិរិយំ សព្វធិ សព្វត្តតាយ សព្វាវន្តំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន មហគ្គតេន អប្បមាណេន អវេរេន អព្យាបជ្ជេន ផរិត្វា វិហរតិ ។ សោ ឯវំ បជានាតិ អត្ថិ ឥទំ អត្ថិ ហីនំ អត្ថិ បណីតំ អត្ថិ ឥមស្ស សញ្ញា-គតស្ស ឧត្តរឹ និស្សរណន្តិ ។ តស្ស ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ វិមុត្តស្មឹ វិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតិ ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតិ ។ សោ ឯវំ បជានាតិ អហុ បុព្វេ លោភោ តទហុ អកុសលំ សោ ឯតរហិ នត្ថិ ឥច្ចេតំ កុសលំ អហុ បុព្វេ ទោសោ...

ទៅទិសទី ២ ទី ៣ ទី ៤ ក៏ដូចគ្នា មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាចិត្តទូលំទូលាយ ដល់នូវសភាពធំ រកប្រមាណមិនបាន មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់ទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម នឹងទិសទទឹង ផ្សាយទៅកាន់លោកទាំងអស់ ដោយប្រការទាំងពួង ក្នុងទីទាំងពួង ។ ព្រះអរិយសាវកនោះដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា ទុក្ខសច្ច ក៏មាន សមុទយសច្ច ក៏មាន មគ្គសច្ច ក៏មាន ធម៌ជាគ្រឿងរលាស់ចេញដ៏ក្រៃលែងនូវសញ្ញា ក៏មាន ។ កាលព្រះអរិយសាវកនោះដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ ចិត្តរមែងរួចចាកកាមាសវៈផង ចិត្តរមែងរួចចាកភវាសវៈផង ចិត្តរមែងរួចចាកអវិជ្ជាសវៈផង កាលបើចិត្តផុតស្រឡះហើយ ញាណដឹងច្បាស់ក៏កើតឡើងថា ចិត្តផុតស្រឡះហើយ ដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈអាត្មាអញបាននៅរួចហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញបានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ព្រះអរិយសាវកនោះដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា លោភៈកើតមានដល់អាត្មាអញក្នុងកាលមុន ហេតុនោះជាអកុសល ឥឡូវនេះ លោភៈនោះមិនមានឡើយ ព្រោះហេតុនោះ ឈ្មោះថាកុសល ទោសៈកើតមានដល់អាត្មាអញ ក្នុងកាលមុន...

អហុ បុព្វេ មោហោ តទហុ អកុសលំ សោ ឯតរហិ នត្ថិ ឥច្ចេតំ កុសលន្តិ ។ ឥតិ សោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និច្ឆាតោ និព្វុតោ សីតិភូតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា វិហរតីតិ ។

[៦៧] តីណិមានិ ភិក្ខវេ កថាវត្ថូនិ ។ កតមានិ តីណិ ។ អតីតំ វា ភិក្ខវេ អទ្ធានំ អារព្ភ កថំ កថេយ្យ ឯវំ អហោសិ អតីតមទ្ធានន្តិ ។ អនាគតំ វា ភិក្ខវេ អទ្ធានំ អារព្ភ កថំ កថេយ្យ ឯវំ ភវិស្សតិ អនាគតមទ្ធានន្តិ ឯតរហិ វា ភិក្ខវេ បច្ចុប្បន្នំ អទ្ធានំ អារព្ភ កថំ កថេយ្យ ឯវំ ហោតិ ឯតរហិ បច្ចុប្បន្នន្តិ ។ កថាសម្បយោគេន ភិក្ខវេ បុគ្គលោ វេទិតព្វោ យទិ វា កច្ឆោ យទិ វា អកច្ឆោតិ ។ សចាយំ ភិក្ខវេ

មោហៈកើតមានដល់អាត្មាអញ ក្នុងកាលមុន ឈ្មោះថាអាការៈ ជាអកុសល ឥឡូវនេះ មោហៈនោះមិនមានឡើយ ឈ្មោះថាអាការៈនោះជាកុសលវិញ ។ ព្រះអរិយសាវ័កនោះអស់សេចក្តីស្រេកឃ្លាន ជាអ្នករលត់កិលេស មានសេចក្តីត្រជាក់ជាប្រក្រតី ទទួលនូវសេចក្តីសុខ មានខ្លួនដ៏ប្រសើរ នៅក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ៩.

[៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កថាវត្ថុនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ កថាវត្ថុ ៣ យ៉ាងដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺបុគ្គលពោលពាក្យប្រារព្ធហេតុជាអតីតកាលថា ហេតុជាអតីតកាល បានមានហើយយ៉ាងនេះ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពោលពាក្យប្រារព្ធហេតុជាអនាគតកាលថា ហេតុជាអនាគតកាលនឹងមានយ៉ាងនេះ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពោលពាក្យប្រារព្ធហេតុជាបច្ចុប្បន្នកាល ក្នុងកាលឥឡូវនេះថា ហេតុជាបច្ចុប្បន្នកាល ក្នុងកាលឥឡូវនេះមានយ៉ាងនេះ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតគប្បីដឹង ស្គាល់បុគ្គលដោយការឆ្លើយឆ្លងដោយពាក្យសំដីថា នេះជាបុគ្គលដែលគួរសាកសួរ ឬមិនគួរសាកសួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើ

បុគ្គលោ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សមានោ ឯកំសព្យាករណីយំ បញ្ហំ ន ឯកំសេន ព្យាករោតិ វិភជ្ជព្យាករណីយំ បញ្ហំ ន វិភជ្ជព្យាករោតិ បដិបុច្ឆាព្យាករណីយំ បញ្ហំ ន បដិបុច្ឆាព្យាករោតិ ឋបនីយំ បញ្ហំ ន ឋបេតិ ឯវំ សន្តាយំ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ អកច្ឆោ ហោតិ ។ សចេ បនាយំ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សមានោ ឯកំសព្យាករណីយំ បញ្ហំ ឯកំសេន ព្យាករោតិ វិភជ្ជព្យាករណីយំ បញ្ហំ វិភជ្ជព្យាករោតិ បដិបុច្ឆាព្យាករណីយំ បញ្ហំ បដិបុច្ឆាព្យាករោតិ ឋបនីយំ បញ្ហំ ឋបេតិ ឯវំ សន្តាយំ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ កច្ឆោ ហោតិ ។ កថាសម្បយោគេន ភិក្ខវេ បុគ្គលោ វេទិតព្វោ យទិ វា កច្ឆោ យទិ វា អកច្ឆោតិ ។ សចាយំ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សមានោ ឋានដ្ឋានេ ន សណ្ឋាតិ បរិកប្បេ ន សណ្ឋាតិ អញ្ញាតវាទេ ន សណ្ឋាតិ

បុគ្គលនេះកាលដែលត្រូវគេសួរប្រស្នាហើយ មិនព្យាករប្រស្នាដែលគេសួរ ព្យាករតែមួយចំណែក (តែម្តង) មិនព្យាករដោយការចែកចេញ នូវប្រស្នាដែលគួរព្យាករដោយការចែកចេញ មិនព្យាករដោយការសួរតបទៅវិញនូវប្រស្នាដែលគួរព្យាករ ដោយការសួរតបទៅវិញ មិនបញ្ឈប់នូវប្រស្នាដែលគួរបញ្ឈប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើយ៉ាងនេះ បុគ្គលនេះឈ្មោះថាជាបុគ្គល មិនគួរសាកសួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើបុគ្គលនេះ កាលដែលត្រូវគេសួរប្រស្នា គឺព្យាករប្រស្នាដែលគួរព្យាករដោយចំណែកមួយ តែមួយចំណែក (ប៉ុណ្ណោះ) ព្យាករដោយការចែកចេញ នូវប្រស្នាដែលគួរព្យាករ ដោយការចែកចេញ ព្យាករដោយការសួរតបទៅវិញ នូវប្រស្នាដែលគួរព្យាករ ដោយការសួរតបទៅវិញ បញ្ឈប់នូវប្រស្នាដែលគួរបញ្ឈប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើយ៉ាងនេះ បុគ្គលនេះឈ្មោះថាជាបុគ្គលគួរសាកសួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតគប្បីដឹង ស្គាល់បុគ្គល ដោយការចូលប្រកបដោយពាក្យសំដីថា នេះជាបុគ្គលដែលគួរសាកសួរ ឬមិនគួរសាកសួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបុគ្គលនេះដែលត្រូវគេសួរប្រស្នាហើយ មិនតាំងនៅក្នុងឋានៈ (ហេតុដែលកើតមាន) និងអដ្ឋានៈ (ហេតុដែលមិនកើតមាន) មិនតាំងនៅក្នុងបរិកប្បៈ (ការកំណត់សួរនឹងឆ្លើយ) មិនតាំងនៅក្នុងវាទៈដែលខ្លួនបាន

បដិបទាយ ន សណ្ឋាតិ ឯវំ សន្តាយំ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ អកច្ឆោ ហោតិ ។ សចេ បនាយំ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សមានោ ឋានាឋានេ សណ្ឋាតិ បរិកប្បេ សណ្ឋាតិ អញ្ញវាទេ សណ្ឋាតិ បដិបទាយ សណ្ឋាតិ ឯវំ សន្តាយំ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ កច្ឆោ ហោតិ ។ កថាសម្បយោគេន ភិក្ខវេ បុគ្គលោ វេទិតព្វោ យទិ វា កច្ឆោ យទិ វា អកច្ឆោតិ ។ សចាយំ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សមានោ អញ្ញេនាញ្ញំ បដិចរតិ ពហិទ្ធា កថំ អបនាមេតិ កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ ឯវំ សន្តាយំ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ អកច្ឆោ ហោតិ ។ សចេ បនាយំ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សមានោ នាញ្ញេនាញ្ញំ បដិចរតិ ន ពហិទ្ធា កថំ អបនាមេតិ ន កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ ឯវំ សន្តាយំ ភិក្ខវេ

មិនតាំងនៅ ក្នុងបដិបទា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើយ៉ាងនេះ បុគ្គលនេះឈ្មោះថា ជាបុគ្គល មិនគួរសាកសួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើបុគ្គលនេះ កាលដែលត្រូវគេសួរប្រស្នាហើយ ក៏តាំងនៅក្នុងឋានៈនិងអឋានៈ តាំងនៅក្នុងបរិកប្បៈ តាំងនៅក្នុងវាទៈ ដែលខ្លួនបានដឹង តាំងនៅក្នុងបដិបទា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើយ៉ាងនេះ បុគ្គលនេះឈ្មោះថា ជាបុគ្គល គួរសាកសួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតគប្បីដឹងស្គាល់បុគ្គល ដោយការចូលប្រាប់ ដោយពាក្យសំដីថា នេះជាបុគ្គលគួរសាកសួរ ឬ មិនគួរសាកសួរទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបុគ្គលនេះ កាលដែលត្រូវគេសួរប្រស្នាហើយ ក៏ពោលពាក្យដទៃខ្ទប់ ផ្ដេសផ្ដាស នាំយកសំដីទៅក្រៅចាកដំណាល ធ្វើសេចក្តីក្រោធខឹង និងសេចក្តីខ្ចប់ចិត្តឲ្យប្រាកដឡើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើយ៉ាងនេះ បុគ្គលនេះឈ្មោះថា ជាបុគ្គលមិនគួរសាកសួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើបុគ្គលនេះ កាលដែលត្រូវគេសួរប្រស្នាហើយ មិនពោលពាក្យដទៃខ្ទប់ ផ្ដេសផ្ដាស មិននាំយកសំដីទៅក្រៅចាកដំណាល មិនធ្វើសេចក្តីក្រោធខឹង និងសេចក្តីខ្ចប់ចិត្ត ឲ្យប្រាកដឡើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើយ៉ាងនេះ

បុគ្គលោ កច្ឆោ ហោតិ ។ កថាសម្បយោគេន ភិក្ខវេ បុគ្គលោ វេទិតព្វោ យទិ វា កច្ឆោ យទិ វា អកច្ឆោ ។ សចាយំ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សមានោ អភិហរតិ អភិមទ្ទតិ អនុបជគ្ឃតិ ខលិតំ គណ្ហាតិ ឯវំ សន្តាយំ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ អកច្ឆោ ហោតិ ។ សចេ បនាយំ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សមានោ ន អភិហរតិ ន អភិមទ្ទតិ ន អនុបជគ្ឃតិ ន ខលិតំ គណ្ហាតិ ឯវំ សន្តាយំ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ កច្ឆោ ហោតិ ។ កថាសម្បយោគេន ភិក្ខវេ បុគ្គលោ វេទិតព្វោ យទិ វា សឧបនិសោ យទិ វា អនុបនិសោ ។ អនោហិតសោតោ ភិក្ខវេ អនុបនិសោ ហោតិ ឱហិតសោតោ សឧបនិសោ ហោតិ ។ សោ សឧបនិសោ សមានោ អភិជានាតិ ឯកំ ធម្មំ បរិជានាតិ ឯកំ ធម្មំ បជហតិ ឯកំ ធម្មំ សច្ឆិករោតិ ឯកំ ធម្មំ ។ សោ អភិជានន្តោ ឯកំ ធម្មំ បរិជានន្តោ

បុគ្គលនេះ ឈ្មោះថាជាបុគ្គល គួរសាកសួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតគប្បីដឹង ស្គាល់បុគ្គល ដោយការចួបប្រទះ ដោយពាក្យសំដីថា នេះជាបុគ្គលដែលគួរសាកសួរ ឬមិនគួរសាកសួរ ដូច្នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើបុគ្គលនេះ កាលដែលត្រូវគេសួរប្រស្នាហើយ និយាយបំភ្លៃបំបាំងចេញ និយាយសង្កត់សង្កិន និយាយសើចលេង ប្រមឹចាប់ថ្នាក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើយ៉ាងនេះ បុគ្គលនេះឈ្មោះថាជាបុគ្គលមិនគួរសាកសួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើបុគ្គលនេះ កាលដែលត្រូវគេសួរប្រស្នាហើយ មិននិយាយបំភ្លៃបំបាំងចេញ មិននិយាយសង្កត់សង្កិន មិននិយាយសើចលេង មិនប្រមឹចាប់ថ្នាក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើយ៉ាងនេះ បុគ្គលនេះឈ្មោះថាជាបុគ្គលគួរសាកសួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតគប្បីដឹងស្គាល់បុគ្គល ដោយការចួបប្រទះ ដោយពាក្យសំដីថា នេះជាបុគ្គលមានឧបនិស្ស័យ ឬ មិនមានឧបនិស្ស័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលមិនផ្ទៀងត្រចៀកស្តាប់ ជាបុគ្គលមិនមានឧបនិស្ស័យ បុគ្គលដែលផ្ទៀងត្រចៀកស្តាប់ ជាបុគ្គលមានឧបនិស្ស័យ ។ បុគ្គលដែលមានឧបនិស្ស័យនោះ រមែងដឹងច្បាស់នូវធម៌មួយ រមែងកំណត់ដឹងនូវធម៌មួយ រមែងលះបង់នូវធម៌មួយ រមែងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវធម៌មួយ ។ កាលបុគ្គលនោះដឹងច្បាស់នូវធម៌មួយ កំណត់ដឹងនូវធម៌មួយ

ឯកំ ធម្មំ បជហតោ ឯកំ ធម្មំ សច្ឆិករោតោ សម្មាវិមុត្តិំ ផុសតិ ។ ឯតទត្ថា ភិក្ខវេ កថា ឯតទត្ថា មន្តនា ឯតទត្ថា ឧបនិសា ឯតទត្ថំ សោតាវធានំ យទិទំ អនុបាទា ចិត្តស្ស វិមោក្ខោតិ ។

យេ វិរុទ្ធា សល្លបន្តិ
វិនិវិដ្ឋា សមុស្សិតា
អនរិយគុណមាសជ្ជ
អញ្ញោញ្ញវិវរេសិនោ(១)
ទុព្ភាសិតំ វិក្ខលិតំ
សម្បមោហំ បរាជយំ
អញ្ញមញ្ញាភិនន្ទន្តិ
តទរិយោ កថនាចរេ ។
សចេ ចស្ស កថាកាមោ
កាលមញ្ញាយ បណ្ឌិតោ
ធម្មដ្ឋបដិសំយុត្តា
យា អរិយចរិតា កថា
តំ កថំ កថយេ ធីរោ

១ ម. អញ្ញោញ្ញំ វិវិទេសិនោ ។

លះបង់នូវធម៌មួយ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវធម៌មួយ រមែងពាល់ត្រូវនូវវិមុត្តិដោយប្រពៃបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការនិយាយ ការប្រឹក្សា ឧបនិស្ស័យនឹងការផ្ទៀងត្រចៀកស្តាប់ សុទ្ធតែមានការរួចផុតនៃចិត្ត ព្រោះមិនប្រកាន់មាំ នុ៎ះជាប្រយោជន៍ ។

ជនទាំងឡាយណា និយាយ (ទាស់ទែងគ្នា) ជាអ្នក
ប្រកាន់ខ្ជាប់ ជាអ្នកលើកដំកើងខ្លួន ពោលពាក្យទទឹង ដល់
អនរិយគុណ ជាអ្នកស្វែងរកទោសគ្នា ទៅវិញទៅមក
តែងត្រេកអរចំពោះពាក្យទុព្ភាសិត សេចក្តីភ្លាំងភ្លាត់
ការច្រឡំនឹងការផ្ចាញ់ផ្ចាលនៃគ្នានឹងគ្នា ឯអរិយជនមិន
ប្រព្រឹត្តការនិយាយដូច្នោះឡើយ ។ បើអរិយជន
ប្រាថ្នានឹងនិយាយ គឺជាអ្នកឈ្លាស ស្គាល់ កាល
និយាយនូវពាក្យសំដីដែលប្រកបដោយធម៌ ជាសំដី
ដែលអរិយជនធ្លាប់ប្រព្រឹត្តមកហើយ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា

អវិរុទ្ធោ អនុស្សិតោ
អនុន្នតេន(១)មនសា
អបឡាសោ អសាហសោ
អនុសុយ្យមានោ សោ
សម្មទញ្ញាយ ភាសតិ
សុភាសិតំ អនុមោទេយ្យ
ទុព្ភដ្ឋេ នាប្បសាទយេ
ឧបារម្ភំ ន សិក្ខេយ្យ
ខលិតញ្ច ន គាហយេ
នាភិហរេ នាភិមទ្ទេ
ន វាចំ បយុតំ ភណេ ។
អញ្ញាតត្ថំ បសាទត្ថំ
សតំ វេ ហោតិ មន្តនា
ឯវំ ខោ អរិយា មន្តេន្តិ
ឯសា អរិយាន មន្តនា
ឯតទញ្ញាយ មេធាវី
ន សមុស្សេយ្យ មន្តយេតិ ។

១. អនុទ្ធតេន ។ ម. អនុន្នតេន ។

មិនក្រោធ មិនលើកខ្លួន មានចិត្តមិនអាក់អន់ មិនច្រឡោះ សង្កត់ ជាអ្នកមិនលើកតំកើងខ្លួន ជាអ្នកមិនប្រកាន់ ពោលជាអ្នកមិនមានឫស្យាចំពោះសេចក្ដីប្រកាន់ខ្លួន ដឹងពិតហើយទើបនិយាយ សំដីដែលគេនិយាយត្រូវ ក៏អនុមោទនា កាលបើគេនិយាយខុស ក៏មិនវេញវោល មិនប្រកួតប្រណាំងប្រជែង មិនគាបសង្កត់តាមខុសរបស់គេ មិននិយាយបង្អាប់បៀតបៀន មិននិយាយសង្កត់សង្កិនគេ មិននិយាយពាក្យដែលជាន្ទានទៃ ។ ការប្រឹក្សារបស់សប្បុរសទាំងឡាយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីសេចក្ដីជ្រះថ្លា ពួកអរិយៈទាំងឡាយតែងប្រឹក្សាយ៉ាងនេះ នេះជាការប្រឹក្សានៃពួកអរិយៈទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានបញ្ញា កាលបើដឹងសេចក្ដីនុ៎ះច្បាស់ហើយ មិនគួរនិយាយប្រឹក្សាលើកដំកើងតែខ្លួនឯងឡើយ ។

[៧០] សចេ ភិក្ខវេ អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្ពាជកា ឯវំ បុច្ឆេយ្យុំ តយោមេ អាវុសោ ធម្មា ។ កតមេ តយោ ។ រាគោ ទោសោ មោហោ ។ ឥមេ ខោ អាវុសោ តយោ ធម្មា ។ ឥមេសំ អាវុសោ តិណ្ណំ ធម្មានំ កោ វិសេសោ កោ អធិប្បាយសោ កឹ នានាករណន្តិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា តុម្ហេ ភិក្ខវេ តេសំ អញ្ញតិត្ថិយានំ បរិព្ពាជកានំ កិន្តិ ព្យាករេយ្យាថាតិ ។ ភគវំមូលកា នោ ភន្តេ ធម្មា ភគវំនេត្តិកា ភគវំបដិសរណា ។ សាធុ វត ភន្តេ ភគវន្តញ្ញេវ បដិភាតុ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អត្ថោ ភគវតោ សុត្វា ភិក្ខូ ធារេស្សន្តីតិ ។ តេនហិ ភិក្ខវេ សុណាថ សាធុកំ មនសិករោថ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។

(៧០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរ្ថិយ គប្បីសួរ (អ្នកទាំងឡាយ) យ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ សម្បុរណ៍នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ធម៌ទាំង ៣ យ៉ាងតើដូចម្ដេច ។ គឺរាគៈ ១ ទោសៈ ១ មោហៈ ១ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ធម៌មាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៣ យ៉ាងនេះ ប្លែកគ្នាដូចម្ដេច មានសេចក្ដីប្រាថ្នាដូចម្ដេច មានសេចក្ដីផ្សេងគ្នាដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកាលបើគេសួរយ៉ាងនេះហើយ គប្បីព្យាករដូចម្ដេច ដល់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរ្ថិយទាំងនោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ទាំងឡាយ របស់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ មានព្រះដ៏មានព្រះភាគជាដើមកំណើត មានព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអ្នកនាំទៅ មានព្រះដ៏មានព្រះភាគជាទីពឹង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំព្រះអង្គ សូមព្រះមាន-ព្រះភាគ សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ចាំស្ដែងសេចក្ដីនៃភាសិតនុ៎ះឲ្យបាន ភិក្ខុទាំងឡាយ បានស្ដាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយនឹងចាំទុក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្ដាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។

ភគវា ឯតទវោច សចេ ភិក្ខវេ អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្ពាជកា ឯវំ បុច្ឆេយ្យុំ តយោមេ អាវុសោ ធម្មា ។ កតមេ តយោ ។ រាគោ ទោសោ មោហោ ។ ឥមេ ខោ អាវុសោ តយោ ធម្មា ។ ឥមេសំ អាវុសោ តិណ្ណំ ធម្មានំ កោ វិសេសោ កោ អធិប្បាយោ កិំ នានាករណន្តិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា តុម្ហេ ភិក្ខវេ តេសំ អញ្ញតិត្ថិយានំ បរិព្ពាជកានំ ឯវំ ព្យាករេយ្យាថ រាគោ ខោ អាវុសោ អប្បសាវជ្ជោ ទន្ធវិរាគី ទោសោ មហាសាវជ្ជោ ខិប្បវិរាគី មោហោ មហាសាវជ្ជោ ទន្ធវិរាគីតិ ។ កោ បនាវុសោ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន អនុប្បន្នោ វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា រាគោ ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ សំវត្តតីតិ ។ សុភនិមិត្តន្តិស្ស វចនីយំ ។ តស្ស សុភនិមិត្តំ អយោនិសោ មនសិការោតោ អនុប្បន្នោ ចេវ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច រាគោ ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ សំវត្តតិ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថ្លែងថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរ្ថិយ គប្បីសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ៣ យ៉ាង ។ ធម៌ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺរាគៈ ១ ទោសៈ ១ មោហៈ ១ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ធម៌មាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៣ យ៉ាងនេះ ប្លែកគ្នាដូចម្តេច សេចក្តីប្រាថ្នាដូចម្តេច មានសេចក្តីផ្សេងគ្នាដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលអ្នកទាំងឡាយ ត្រូវគេសួរយ៉ាងនេះហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិរ្ថិយទាំងឡាយនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ រាគៈមានទោសតិច ប៉ុន្តែប្រាសចាកយឺត ទោសៈមានទោសច្រើន ប៉ុន្តែឆាប់ប្រាសចាក មោហៈមានទោសច្រើនផង ប្រាសចាកយឺតផង ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ចុះអ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យរាគៈដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងក្តី រាគៈដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យដល់នូវភាពច្រើនឡើងក្តី ។ គួរដោះស្រាយថា សុភនិមិត្ត (អារម្មណ៍ដែលល្អ) ។ កាលបុគ្គលនោះ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសុភនិមិត្ត ដោយមិនជាឧបាយនៃប្រាជ្ញា រាគៈដែលមិនទាន់កើតឡើងក៏កើតឡើងផង រាគៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏ដល់នូវភាពច្រើនឡើងផង ។

អយំ ខោ អាវុសោ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន អនុប្បន្នោ វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា រាគោ ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ សំវត្តតិ ។ កោ បនាវុសោ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន អនុប្បន្នោ វា ទោសោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា ទោសោ ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ សំវត្តតិ ។ បដិឃនិមិត្តន្តិស្ស វចនីយំ ។ តស្ស បដិឃនិមិត្តំ អយោនិសោ មនសិការោតោ អនុប្បន្នោ ចេវ ទោសោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច ទោសោ ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ សំវត្តតិ ។ អយំ ខោ អាវុសោ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន អនុប្បន្នោ វា ទោសោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា ទោសោ ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ សំវត្តតិ ។ កោ បនាវុសោ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន អនុប្បន្នោ វា មោហោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា មោហោ ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ សំវត្តតិ ។ អយោនិសោ មនសិការោតិស្ស វចនីយំ ។ តស្ស អយោនិសោ មនសិការោតោ

ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យរាគៈដែលមិនទាន់កើតឡើងឲ្យកើតឡើងផង រាគៈដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែចំរើនច្រើនឡើងផង ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ចុះអ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យទោសៈដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ទោសៈដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែចំរើនច្រើនឡើងក្តី ។ គួរពោលស្រាយថា បដិឃនិមិត្ត (អារម្មណ៍ដែលទាស់ចិត្ត) ។ កាលបុគ្គលនោះ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវបដិឃនិមិត្ត ដោយមិនជាឧបាយនៃបញ្ញា ទោសៈដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើងផង ទោសៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏រឹងរឹតតែចំរើនច្រើនឡើងផង ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យទោសៈដែលមិនទាន់កើតឡើងឲ្យកើតឡើងផង ទោសៈ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែចំរើនឡើងផង ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ចុះអ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យមោហៈដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងក្តី មោហៈដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែចំរើនច្រើនឡើងក្តី ។ គួរពោលស្រាយថា អយោនិសោមនសិការៈ (ការមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយនៃប្រាជ្ញា) ។ កាលបុគ្គលនោះមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយជាឧបាយនៃបញ្ញា

អនុប្បន្នោ ចេវ មោហោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច មោហោ ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ សំវត្តតិ ។ អយំ ខោ អាវុសោ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន អនុប្បន្នោ វា មោហោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា មោហោ ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ សំវត្តតីតិ ។ កោ បនាវុសោ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន អនុប្បន្នោ វា រាគោ នុប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា រាគោ បហីយតីតិ ។ អសុភនិមិត្តន្តិស្ស វចនីយំ ។ តស្ស អសុភនិមិត្តំ យោនិសោ មនសិការោតោ អនុប្បន្នោ ចេវ រាគោ នុប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច រាគោ បហីយតិ ។ អយំ ខោ អាវុសោ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន អនុប្បន្នោ វា រាគោ នុប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា រាគោ បហីយតីតិ ។ កោ បនាវុសោ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន អនុប្បន្នោ វា ទោសោ នុប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា ទោសោ បហីយតីតិ ។ មេត្តា ចេតោវិមុត្តីតិស្ស វចនីយំ ។ តស្ស មេត្តំ ចេតោវិមុត្តឹ យោនិសោ មនសិការោតោ

មោហៈដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើងផង មោហៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏រឹតតែចំរើនច្រើនឡើងផង ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យមោហៈដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងផង មោហៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏រឹតតែចំរើនច្រើនឡើងផង ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ចុះអ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យរាគៈដែលមិនទាន់កើតឡើង មិនឲ្យកើតឡើងបានក្តី រាគៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏លះបង់ចេញបានក្តី ។ គួរតែពោលថា អសុភនិមិត្ត (អារម្មណ៍ដែលមិនល្អ) ។ កាលបុគ្គលនោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវអសុភនិមិត្តដោយឧបាយនៃបញ្ញា រាគៈដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើងផង រាគៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏លះបង់ចេញបានផង ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យរាគៈដែលមិនទាន់កើតឡើង មិនឲ្យកើតឡើងបានផង រាគៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏លះបង់ចេញបានផង ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ចុះអ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យទោសៈដែលមិនទាន់កើតឡើង មិនឲ្យកើតឡើងក្តី ទោសៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏លះបង់ចេញបានក្តី ។ គួរតែពោលថា មេត្តាចេតោវិមុត្តិ (គ្រឿងរួចផុតនៃចិត្តដោយអំណាចមេត្តា) ។ កាលបុគ្គលនោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវមេត្តាចេតោវិមុត្តិ

អនុប្បន្នោ ចេវ ទោសោ នុប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច ទោសោ បហីយតិ ។ អយំ ខោ អាវុសោ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន អនុប្បន្នោ វា ទោសោ នុប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា ទោសោ បហីយតីតិ ។ កោ បនាវុសោ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន អនុប្បន្នោ វា មោហោ នុប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា មោហោ បហីយតីតិ ។ យោនិសោ មនសិការោតិស្ស វចនីយំ ។ តស្ស យោនិសោ មនសិការោតោ អនុប្បន្នោ ចេវ មោហោ នុប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ច មោហោ បហីយតិ ។ អយំ ខោ អាវុសោ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន អនុប្បន្នោ វា មោហោ នុប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ វា មោហោ បហីយតីតិ ។

ដោយឧបាយនៃបញ្ញា ទោសៈដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើងផង ទោសៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏លះបង់ចេញបានផង ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យទោសៈដែលមិនទាន់កើតឡើង មិនឲ្យកើតឡើងផង ទោសៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏លះបង់ចេញបានផង ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យមោហៈដែលមិនទាន់កើតឡើង មិនឲ្យកើតឡើងក្តី មោហៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏លះបង់ចេញបានក្តី ។ គួរតែឆ្លើយថា យោនិសោ-មនសិការៈ (ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយនៃប្រាជ្ញា) កាលបុគ្គលនោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយនៃប្រាជ្ញា មោហៈដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើងផង មោហៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏លះបង់ចេញបានផង ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យមោហៈដែលមិនទាន់កើតឡើង មិនឲ្យកើតឡើងផង មោហៈដែលកើតឡើងហើយក៏លះបង់ចេញបានផង ។

(៧១) តីណិមានិ ភិក្ខវេ អកុសលមូលានិ ។ កតមានិ តីណិ ។ លោភោ អកុសលមូលំ ទោសោ អកុសលមូលំ មោហោ អកុសលមូលំ ។ យទបិ ភិក្ខវេ លោភោ តទបិ អកុសលំ[១] យទបិ លុទ្ធោ អភិសង្ខរោតិ កាយេន វាចាយ មនសា តទបិ អកុសលំ យទបិ លុទ្ធោ លោភេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ បរស្ស អសតា ទុក្ខំ ឧប្បាទេតិ វធេន វា ពន្ធនេន វា ជានិយា វា គរហាយ វា បព្វាជនាយ វា ពលវម្ហិ ពលត្ថោ ឥតិបិ តទបិ អកុសលំ ។ ឥតិស្សិមេ លោភជា លោភនិទានា លោភសមុទយា លោភប្បច្ចយា អនេកេ បាបកា អកុសលា ធម្មា សម្ភវន្តិ ។ យទបិ ភិក្ខវេ ទោសោ តទបិ អកុសលំ យទបិ ទុដ្ឋោ អភិសង្ខរោតិ កាយេន វាចាយ មនសា តទបិ អកុសលំ យទបិ ទុដ្ឋោ ទោសេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ បរស្ស អសតា ទុក្ខំ ឧប្បាទេតិ វធេន វា ពន្ធនេន វា

១ ម. អកុសលមូលំ ។

(៧១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អកុសលមូល (ឫសគល់នៃអកុសល) នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ អកុសលមូល ៣ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ គឺ លោភៈជាអកុសលមូល ១ ទោសៈជាអកុសលមូល ១ មោហៈជាអកុសលមូល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈណាជាលោភៈ សភាវៈនោះជាអកុសល បុគ្គលអ្នកលោភតែងតាក់តែងនូវកម្មណា ដោយកាយ វាចា ចិត្ត កម្មនោះក៏ជាអកុសលដែរ បុគ្គលអ្នកលោភត្រូវលោភៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តត្រូវលោភៈរួបរឹត ក៏ធ្វើសេចក្តីទុក្ខដែលមិនមានពិតដល់អ្នកដទៃ ដោយការសម្លាប់ខ្លះ ដោយការចាប់ចងខ្លះ ដោយការបំផ្លាញខ្លះ ដោយការតិះដៀលខ្លះ ដោយការបណ្តេញខ្លះ ដោយការគិតថា អាត្មាអញជាអ្នកមានកំឡាំងខ្លះ ដោយហេតុណា ហេតុនោះ ទៅជាជាអកុសល ។ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដ៏លាមកជាច្រើនកើតអំពីលោភៈ មានលោភៈជាដើមហេតុ មានលោភៈជាប្រភព មានលោភៈជាបច្ច័យ ទាំងនេះ តែងកើតព្រមព្រៀងដោយប្រការដូច្នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈណាជាទោសៈ សភាវៈនោះក៏ជាអកុសល បុគ្គលអ្នកប្រទូស្តតែងតាក់តែងនូវកម្មណា ដោយកាយ វាចា ចិត្ត កម្មនោះក៏ជាអកុសលដែរ បុគ្គលអ្នកប្រទូស្តត្រូវទោសៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តត្រូវទោសៈរួបរឹត តែងធ្វើសេចក្តីទុក្ខដែលមិនពិតដល់អ្នកដទៃ ដោយការសម្លាប់ខ្លះ ដោយការចាប់ចងខ្លះ

ជានិយា វា គរហាយ វា បព្វាជនាយ វា ពលវម្ហិ ពលវត្ថោ ឥតិបិ តទបិ អកុសលំ ។ ឥតិស្សមេ លោ-ភជា លោភនិទានា លោភសមុទយា លោភប្បច្ចយា អនេកេ បាបកា អកុសលា ធម្មា សម្ភវន្តិ ។ យទបិ ភិក្ខវេ ទោសោ តទបិ អកុសលំ យទបិ ទុដ្ឋោ អភិសង្ខរោតិ កាយេន វាចាយ មនសា តទបិ អកុសលំ យទបិ ទុដ្ឋោ ទោសេន អភិ-ភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ បរស្ស អសតា ទុក្ខំ ឧប្បា-ទេតិ វធេន វា ពន្ធនេន វា ជានិយា វា គរហាយ វា បព្វាជនាយ វា ពលវម្ហិ ពលវត្ថោ ឥតិបិ តទបិ អកុសលំ ។ ឥតិស្សមេ ទោសជា ទោស-និទានា ទោសសមុទយា ទោសប្បច្ចយា អនេកេ បាបកា អកុសលា ធម្មា សម្ភវន្តិ ។ ឯវរូបោ ចាយំ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ វុច្ចតិ អកាលវាទីតិបិ

ដោយការបំផ្លាញខ្លះ ដោយការតិះដៀលខ្លះ ដោយការបំបរបង់ខ្លះ ដោយការគំហកថា អាត្មាអញជាអ្នកមានកំឡាំងខ្លះ ដោយហេតុណា ហេតុនោះហៅថា ជាអកុសល ។ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដ៏លាមកជាច្រើន ដែលកើតពីលោភៈ មានលោភៈជាដើមហេតុ មានលោភៈជាប្រភព (ជាដែនកើត) មានលោភៈជាបច្ច័យ ទាំងឡាយនេះ រមែងប្រាកដកើតព្រមដោយប្រការដូច្នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈណា ជាទោសៈ សភាវៈនោះ ជាអកុសល បុគ្គលអ្នកខឹង តែងតាក់តែងកម្មណា ដោយកាយ វាចា ចិត្ត កម្មនោះហៅថាជាអកុសល បុគ្គលអ្នកខឹង ត្រូវទោសៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តត្រូវទោសៈរួបរឹត តែងញុំាងទុក្ខដែលមិនមានពិតឲ្យកើតដល់អ្នកដទៃ ដោយការសម្លាប់ខ្លះ ដោយការចាប់ចងខ្លះ ដោយការបំផ្លាញខ្លះ ដោយការតិះដៀលខ្លះ ដោយការបំបរបង់ចេញខ្លះ ដោយការគំហកថា អាត្មាអញជាអ្នកមានកំឡាំងខ្លះ ដោយហេតុណា ហេតុនោះហៅថា ជាអកុសល ។ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដ៏លាមកជាច្រើន ដែលកើតអំពីទោសៈ មានទោសៈជាដើមហេតុ មានទោសៈជាប្រភព មានទោសៈជាបច្ច័យ ទាំងឡាយនេះ រមែងប្រាកដកើតព្រមដោយប្រការដូច្នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសភាពដូច្នេះនេះហៅថា អកាលវាទី (និយាយក្នុងកាលមិនគួរ) ខ្លះ

អភូតវាទីតិបិ អនត្ថវាទីតិបិ អធម្មវាទីតិបិ អវិនយវាទីតិបិ ។ តស្មា ហាយំ ភិក្ខវេ ឯវរូបោ បុគ្គលោ វុច្ចតិ អកាលវាទីតិបិ អភូតវាទីតិបិ អនត្ថវាទីតិបិ អធម្មវាទីតិបិ អវិនយវាទីតិបិ ។ តថា ហាយំ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បរស្ស អសតា ទុក្ខំ ឧបទហតិ វធេន វា ពន្ធនេន វា ជានិយា វា គរហាយ វា បព្វាជនាយ វា ពលវម្ហិ ពលត្ថោ ឥតិបិ ភូតេន ខោ បន វុច្ចមានោ អវជានាតិ នោ បដិជានាតិ អភូតេន វុច្ចមានោ ន អាតប្បំ ករោតិ តស្ស និព្វេឋនាយ(១) ឥតិបេតំ អតច្ឆំ ឥតិបេតំ អភូតន្តិ តស្មា ឯវរូបោ បុគ្គលោ វុច្ចតិ អកាលវាទីតិបិ អភូតវាទីតិបិ អនត្ថវាទីតិបិ អធម្មវាទីតិបិ អវិនយវាទីតិបិ ។ ឯវរូបោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ លោភជេហិ បាបកេហិ អកុសលេហិ ធម្មេហិ អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខំ វិហរតិ សវិឃាតំ សឧបាយាសំ សបរិឡាហំ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា ទុគ្គតិ បាដិកង្ខា ។ ទោសជេហិ ។ បេ ។

● [illegible] និព្វេឋនាយាតិ ទិស្សតិ ។

អភូតវាទី (និយាយពាក្យមិនពិត) ១ អនត្ថវាទី (និយាយពាក្យដែលមិនមានប្រយោជន៍) ១ អធម្មវាទី (និយាយមិនត្រូវតាមធម៌) ១ អវិនយវាទី (និយាយមិនត្រូវតាមវិន័យ) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុដូច្នេះ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ ហៅថា អកាលវាទី ១ អភូតវាទី ១ អនត្ថវាទី ១ អធម្មវាទី ១ អវិនយវាទី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពិតណាស់ ព្រោះថាបុគ្គលនេះ តែងធ្វើទុក្ខដល់អ្នកដទៃ ដោយការសម្លាប់១ ដោយការចាប់ចង១ ដោយការបំផ្លាញ១ ដោយការតិះដៀល១ ដោយការបណ្ដេញ១ ដោយអាងកំឡាំងថា អាត្មាអញជាអ្នកមានកំឡាំង១ ។ កាលបើអ្នកដទៃចោទនិយាយដោយសេចក្ដីពិត ក៏មើលងាយ មិនព្រមទទួលដឹង កាលបើ គេនិយាយដោយសេចក្ដីមិនពិត ក៏មិនធ្វើព្យាយាម ដើម្បីដឹងនូវសេចក្ដីមិនពិតនោះថា ពាក្យនោះមិនមែនទេប្រាកដ ពាក្យនុ៎ះមិនពិតទេប្រាកដ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះហៅថា អកាលវាទី១ អភូតវាទី១ អនត្ថវាទី១ អធម្មវាទី១ អវិនយវាទី១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ ត្រូវអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដ៏លាមកកើតអំពីលោភៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តត្រូវអកុសលធម៌រួបរឹត តែងនៅជាទុក្ខ ប្រកបដោយសេចក្ដីចង្អៀតចង្អល់ សេចក្ដីតានតឹង ទាំងសេចក្ដីក្ដៅក្រហាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ មានទុគ្គតិជាទីប្រាថ្នា ១ ។ កើតអំពីទោសៈ ។ បេ ។

មោហជេហិ បាបកេហិ អកុសលេហិ ធម្មេហិ អភិ-ភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ ឥធេវ ធម្មេ ទុក្ខំ វិហរតិ សវិឃាតំ សឧបាយាសំ សបរិឡាហំ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា ទុគ្គតិ បាដិកង្ខា ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ សាលោ វា ធវោ វា ផន្ទនោ វា តីហិ មាលុវា-លតាហិ ឧទ្ធស្តោ (១) បរិយោនទ្ធោ អនយំ អាបជ្ជតិ ព្យសនំ អាបជ្ជតិ អនយព្យសនំ អាបជ្ជតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឯវរូបោ បុគ្គលោ លោភជេហិ បាបកេហិ អកុសលេហិ ធម្មេហិ អភិភូតោ បរិ-យាទិន្នចិត្តោ ឥធេវ ធម្មេ ទុក្ខំ វិហរតិ សវិឃាតំ សឧបាយាសំ សបរិឡាហំ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា ទុគ្គតិ បាដិកង្ខា ។ ទោសជេហិ ។ បេ ។ មោហជេហិ បាបកេហិ អកុសលេហិ ធម្មេហិ អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ ឥធេវ ធម្មេ ទុក្ខំ វិហរតិ សវិឃាតំ សឧបាយាសំ សបរិឡាហំ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា ទុគ្គតិ បាដិកង្ខា ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ អកុសលមូលានិ ។

១ ម. ឧទ្ធំសោ ។

ត្រូវអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក កើតអំពីមោហៈ គ្របសង្កត់ មានចិត្តត្រូវអកុសលធម៌រួបរឹត រមែងនៅជាទុក្ខ ប្រកបដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ សេចក្តីតានតឹង នឹងសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ មានទុគ្គតិជាទីប្រាថ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចដើមសាលព្រឹក្ស ដើមខ្លឹមក្រហម ឬដើមពង្រ ត្រូវវល្លិ៍ថ្មេរ ៣ ដើម រួបរឹតគ្របលើ ព័ទ្ធព័ទ្ធជុំវិញ រមែងដល់នូវសេចក្តីមិនចំរើន ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ដល់នូវអនយព្យសនៈ គឺសេចក្តីវិនាសយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ ត្រូវអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក រមែងកើតអំពីលោភៈ គ្របសង្កត់ មានចិត្តត្រូវអកុសលធម៌រួបរឹត រមែងនៅជាទុក្ខប្រកបដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ សេចក្តីតានតឹង នឹងសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ មានទុគ្គតិជាទីប្រាថ្នា ។ កើតអំពីទោសៈ ។ បេ ។ ត្រូវអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកដែលកើតអំពីមោហៈ គ្របសង្កត់ មានចិត្តត្រូវអកុសលធម៌រួបរឹត រមែងនៅជាទុក្ខ ប្រកបដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ សេចក្តីតានតឹង នឹងសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន លុះបែកធ្លាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ មានទុគ្គតិជាទីប្រាថ្នាដូចយ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អកុសលមូលមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

តីណិមានិ ភិក្ខវេ កុសលមូលានិ ។ កតមានិ តីណិ ។ អលោភោ កុសលមូលំ អទោសោ កុសលមូលំ អមោហោ កុសលមូលំ ។ យទបិ ភិក្ខវេ អលោភោ តទបិ កុសលំ យទបិ អលុទ្ធោ អភិសង្ខរោតិ កាយេន វាចាយ មនសា តទបិ កុសលំ យទបិ អលុទ្ធោ លោភេន អនភិភូតោ អបរិយាទិន្នចិត្តោ ន បរស្ស អសតា ទុក្ខំ ឧប្បាទេតិ វធេន វា ពន្ធនេន វា ជានិយា វា គរហាយ វា បព្វាជនាយ វា ពលវម្ហិ ពលត្ថោ ឥតិបិ តទបិ កុសលំ ។ ឥតិស្សមេ អលោភជា អលោភនិទានា អលោភសមុទយា អលោភបច្ចយា អនេកេ កុសលា ធម្មា សម្ភវន្តិ ។ យទបិ ភិក្ខវេ អទោសោ តទបិ កុសលំ យទបិ អទុដ្ឋោ អភិសង្ខរោតិ កាយេន វាចាយ មនសា តទបិ កុសលំ យទបិ អទុដ្ឋោ ទោសេន អនភិភូតោ អបរិយាទិន្នចិត្តោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសលមូល (ឫសគល់នៃកុសល) នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ កុសលមូល ៣ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ អលោភៈ ជាកុសលមូល ១ អទោសៈ ជាកុសលមូល ១ អមោហៈ ជាកុសលមូល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អម្បាលណាជាអលោភៈ អម្បាលនោះជាកុសល បុគ្គលអ្នកមិនលោភតែងតែសន្សំនូវកម្មណា ដោយកាយ វាចា ចិត្ត កម្មនោះក៏ជាកុសល ៤
បុគ្គលអ្នកមិនលោភ ត្រូវលោភៈមិនគ្របសង្កត់ មានចិត្តត្រូវលោភៈមិនរួបរឹត មិនបៀតបៀនអ្នកដទៃ ដែលមិនមានគតិនេះដល់អ្នកដទៃ ដោយការសម្លាប់ខ្លះ ដោយការចាប់ចងខ្លះ ដោយការបំផ្លាញខ្លះ ដោយការតិះដៀលខ្លះ ដោយការបំបរបង់ខ្លះ ដោយគំនិតថាខ្លួនជា អ្នកមានកម្លាំងខ្លះ ដោយហេតុណា ហេតុនោះទោះជា ជាកុសល ។ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ច្រើនប្រការ ដែលកើតអំពីអលោភៈ មានអលោភៈជាដើមហេតុ មានអលោភៈជាប្រភព មានអលោភៈជាបច្ច័យ ទាំងឡាយនោះ រមែងកើតព្រមដល់បុគ្គលនោះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អម្បាលណា ជាអទោសៈ អម្បាលនោះជាកុសល បុគ្គលអ្នកមិនប្រទូស្ត តែងសន្សំនូវកម្មណាដោយកាយ វាចា ចិត្ត កម្មនោះក៏ជាកុសល បុគ្គលអ្នកមិនប្រទូស្ត ត្រូវទោសៈ មិនគ្របសង្កត់ មានចិត្តត្រូវទោសៈ មិនរួបរឹត

ន បរស្ស អសតា ទុក្ខំ ឧប្បាទេតិ វធេន វា ពន្ធនេន វា ជានិយា វា គរហាយ វា បព្វាជនាយ វា ពលវម្ហិ ពលត្ថោ ឥតិបិ តទបិ កុសលំ ។ ឥតិស្សមេ អលោភជា អលោភនិទានា អលោភសមុទយា អលោភប្បច្ចយា អនេកេ កុសលា ធម្មា សម្ភវន្តិ ។ យទបិ ភិក្ខវេ អទោសោ តទបិ កុសលំ យទបិ អទុដ្ឋោ អភិសង្ខរោតិ កាយេន វាចាយ មនសា តទបិ កុសលំ យទបិ អទុដ្ឋោ ទោសេន អន-ភិភូតោ អបរិយាទិន្នចិត្តោ ន បរស្ស អសតា ទុក្ខំ ឧប្បាទេតិ វធេន វា ពន្ធនេន វា ជានិយា វា គរហាយ វា បព្វាជនាយ វា ពលវម្ហិ ពលត្ថោ ឥតិបិ តទបិ កុសលំ ។ ឥតិស្សមេ អទោសជា អទោសនិទានា អទោសសមុទយា អទោសប្បច្ចយា អនេកេ កុសលា ធម្មា សម្ភវន្តិ ។

មិនធ្វើសេចក្តីទុក្ខ ដែលមិនមានពិតដល់អ្នកដទៃ ដោយការសម្លាប់ខ្លះ ដោយការចាប់ចងខ្លះ ដោយការបំផ្លាញខ្លះ ដោយការតិះដៀលខ្លះ ដោយការបំបរបង់ខ្លះ ដោយគំនិតថា អាត្មាអញជាអ្នកមានកំឡាំងខ្លះ ដោយហេតុណា ហេតុនោះក៏ជាកុសល ។ កុសលធម៌ទាំងឡាយជាច្រើន ដែលកើតអំពីអលោភៈ មានអលោភៈជាដើមហេតុ មានអលោភៈជាប្រភព មានអលោភៈជាបច្ច័យ ទាំងឡាយនេះ រមែងកើតព្រមដល់បុគ្គលនោះដោយប្រការដូច្នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អទោសៈណា អទោសៈនោះជាកុសលមូល បុគ្គលអ្នកមិនប្រទុស្ត តែងសន្សំនូវកម្មណា ដោយកាយ វាចា ចិត្ត កម្មនោះក៏ជាកុសល បុគ្គលអ្នកមិនប្រទុស្ត ត្រូវទោសៈមិនគ្របសង្កត់ មានចិត្តត្រូវទោសៈមិនរួបរឹត មិនធ្វើសេចក្តីទុក្ខ ដែលមិនមានពិតដល់អ្នកដទៃ ដោយការសម្លាប់ខ្លះ ដោយការចាប់ចងខ្លះ ដោយការបំផ្លាញខ្លះ ដោយការតិះដៀលខ្លះ ដោយការបំបរបង់ខ្លះ ដោយគំនិតថា អាត្មាអញជាអ្នកមានកំឡាំងខ្លះ ដោយហេតុណា ហេតុនោះក៏ជាកុសល ។ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ច្រើនកើតអំពីអទោសៈ មានអទោសៈជាដើមហេតុ មានអទោសៈជាប្រភព មានអទោសៈជាបច្ច័យ ទាំងឡាយនេះ រមែងកើតព្រមដល់បុគ្គលនោះដោយប្រការដូច្នេះ ។

ឯវរូបោ ឆាយំ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ វុច្ចតិ កាលាភិជាតិកំ ភូតភិជាតិកំ អន្តភិជាតិកំ ជន្មភិជាតិកំ វិធយភិជាតិកំ ។ តស្មា ឆាយំ ភិក្ខវេ ឯវរូបោ បុគ្គលោ វុច្ចតិ កាលាភិជាតិកំ ភូតភិជាតិកំ អន្តភិជាតិកំ ជន្មភិជាតិកំ វិធយភិជាតិកំ ។ តថា ហាយំ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ជ មស្ស អសតា ទុក្ខំ ទុបជាតិ វិជេន ភ តេទ្ធេន ភ ជាតិយា ភ ករយាយ ភ បញ្ចសុ ជាយ ភ ពលម្ពិ តលាក្តោ ឥតិបិ ភូតេន ទោ មន វុច្ចមានោ បដិជាតាតិ នោ អវជានាតិ អក្ខេន វុច្ចមានោ អាតស្ស ករោតិ តស្ស និច្ចំជាយ ឥតិបទំ អតដ្ឋំ ឥតិបទំ អក្ខតដ្ឋំ(១) តស្មា ឯវរូបោ បុគ្គលោ វុច្ចតិ កាលាភិជាតិកំ ភូតភិជាតិកំ អន្តភិជាតិកំ ជន្មភិជាតិកំ វិធយភិជាតិកំ ។ ឯវរូបស្ស ភិក្ខវេ បុគ្គលស្ស លោកដ្ឋោ ធាបកា អក្កុសលា ធម្មា បភើតា

១ ម. ប. អត្ថំ ឥតិបទំ ក្ខនត្ថិ ។

ការកើតនូវទីក្លាយ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ ហៅថា កាលជាតិ (និយាយគឺកាលដែលសម្ល) ១ ភូតជាតិ (និយាយការក្សត្រ) ១ អន្តជាតិ (និយាយការក្សដែលជាប្រយោជន៍) ១ ជន្មជាតិ (និយាយត្រកូលគម៌) ១ វិធយជាតិ (និយាយត្រកូលវិជ្ជា) ១ ។ ព្រោះលក្ខណជាតិទីក្លាយ ព្រោះហេតុដូចម្ដេច បុគ្គលដែលមានសភាពដូច្នេះ ហៅថា កាលជាតិ ១ ភូត-ជាតិ ១ អន្តជាតិ ១ ជន្មជាតិ ១ វិធយជាតិ ១ ។ ព្រោះលក្ខណជាតិទីក្លាយ ពិតណាស់ ព្រោះថា បុគ្គលនេះ មិនបដិបត្តិ ដែលមិនមានគំនិតល្អតាមវិន័យ ដោយការសម្លាប់១ ដោយការចងចាំ១ ដោយការបំផ្លាញ១ ដោយការតិះដៀល១ ដោយការបំបាត់១ ដោយការដកហូតថា ត្រូវគេចេញ ជាមួយតាមកំណត់១ ដែលការធ្វើតាមវិន័យ និងហេតុដោយសេចក្ដីពិត ក៏មិនយកចិត្តទុកដាក់ ការណ៍នេះនិយាយ ដោយសេចក្ដីមិនពិត ក៏ធ្វើសេចក្ដីព្យាយាម ដើម្បីនឹងនូវសេចក្ដីមិនពិតនោះថា ការត្រូវមិនមែនទេ ក្ដីនេះ ការនោះមិនពិតទេ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ ហៅថា កាលជាតិ១ ភូតជាតិ១ អន្តជាតិ១ ជន្មជាតិ១ វិធយជាតិ១ ។ ព្រោះលក្ខណជាតិទីក្លាយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដ៏លាមកដែលកើតក្នុងលោក ដែលបុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ បានចិត្តស្ងៀមហើយ

ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវំ កតា
អាយតឹ អនុប្បាទធម្មា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សុខំ វិហរតិ
អវិឃាតំ អនុបាយាសំ អបរិឡាហំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ
បរិនិព្វាយតិ ។ ទោសជា ។ បេ ។ មោហជា
បាបកា អកុសលា ធម្មា បហីនា ឧច្ឆិន្នមូលា
តាលាវត្ថុកតា អនភាវំ កតា អាយតឹ អនុប្បាទធម្មា
ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សុខំ វិហរតិ អវិឃាតំ អនុបាយាសំ
អបរិឡាហំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បរិនិព្វាយតិ ។ សេយ្យ-
ថាបិ ភិក្ខវេ សាលោ វា ធវោ វា ផន្ទនោ វា
តីហិ មាលុវលតាហិ ឧទ្ធស្តោ បរិយោនទ្ធោ ។
អថ បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ កុទ្ទាលបិដកំ អាទាយ
សោ តំ មាលុវលតំ មូលេ ឆិន្ទេយ្យ មូលេ
ឆេត្វា បលិខណេយ្យ បលិខណិត្វា មូលានិ
ឧទ្ធរេយ្យ អន្តមសោ ឧសីរនាឡមត្តានិបិ សោ
តំ មាលុវលតំ ខណ្ឌាខណ្ឌិកំ ឆិន្ទេយ្យ

កាត់រំលើងឫសគល់អស់ហើយ ធ្វើឲ្យដូចជាដើមត្នោតកំបុតក ធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព គឺធ្វើឲ្យមិនកើតតទៅទៀតជាធម្មតា (បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ) តែងនៅជាសុខ ឥតមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ឥតមានសេចក្តីតានតឹង ឥតមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ហើយរមែងបរិនិព្វានក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ដែលកើតអំពីទោសៈ ។ បេ ។ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែលកើតអំពីមោហៈ បុគ្គលនោះលះបង់ហើយ កាត់រំលើងឫសគល់អស់ហើយ ធ្វើឲ្យដូចជាដើមត្នោតកំបុតក ធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព គឺធ្វើឲ្យមិនកើតតទៅទៀតជាធម្មតា បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ តែងនៅជាសុខ ឥតមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ឥតមានសេចក្តីតានតឹង ឥតមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ហើយរមែងបរិនិព្វាន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចដើមសាលព្រឹក្ស ដើមខ្លឹក ឬដើមគគ្រឹត្រូវវល្លិ៍ព្រៃ ៣ ដើម រួតរឹតព័ទ្ធជុំវិញ ។ កាលណាមានបុរសកាន់ចប និងកញ្ជើ មកដល់ បុរសនោះកាប់វល្លិ៍ព្រៃ ត្រង់គល់ លុះកាប់គល់រួចហើយជីកគាស់ លុះជីកគាស់ហើយ ក៏ទាញយកឫសទាំងឡាយ ដោយហោចទៅ សូម្បីប៉ុនល្អិតស្បូវភ្លាំង (គឺមិនឲ្យសល់) បុរសនោះកាត់វល្លិ៍ព្រៃនោះ ឲ្យជាកំណាត់តូចកំណាត់ធំ

ខណ្ឌាខណ្ឌិកំ ឆេត្វា ផាលេយ្យ ផាលេត្វា សកលិកំ ករេយ្យ សកលិកំ ករិត្វា វាតាតបេ វិសោសេយ្យ វាតាតបេ វិសោសេត្វា អគ្គិនា ឌហេយ្យ អគ្គិនា ឌហិត្វា មសឹ ករេយ្យ មសឹ ករិត្វា មហាវាតេ វា ឱផុនេយ្យ នទិយា វា សីឃសោតាយ បវាហេយ្យ ឯវមស្ស សា ភិក្ខវេ មហារុក្ខលតា ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវំកតា អាយតឹ អនុប្បាទធម្មា ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឯវរូបស្ស បុគ្គលស្ស លោភជា បាបកា អកុសលា ធម្មា បហីនា ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវំកតា អាយតឹ អនុប្បាទធម្មា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សុខំ វិហរតិ អវិឃាតំ អនុបាយាសំ អបរិឡាហំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បរិនិព្វាយតិ ។ ទោសជា ។ បេ ។ មោហជា បាបកា អកុសលា ធម្មា បហីនា ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា

លុះកាត់ឲ្យជាកំណាត់តូច កំណាត់ធំរួចហើយ ក៏ពុះ លុះពុះរួចហើយ ក៏ធ្វើឲ្យជាចម្រៀកៗ លុះធ្វើឲ្យជាចម្រៀកៗរួចហើយ ក៏ហាលខ្យល់នឹងកំដៅថ្ងៃឲ្យស្ងួត លុះហាលខ្យល់នឹងកំដៅថ្ងៃរួចហើយ ក៏ដុតដោយភ្លើង លុះដុតដោយភ្លើងរួចហើយ ក៏ធ្វើឲ្យជាធូលី លុះធ្វើឲ្យជាធូលីរួចហើយ ក៏បាចសាចទៅតាមខ្យល់ដ៏ខ្លាំង ឬបណ្តែតទៅតាមខ្សែទឹកស្ទឹង ដែលហូរខ្លាំង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វល្លិជ្រៃទាំងអម្បាលនោះ ដែលបុគ្គលនោះ គាស់រំលើងឫសគល់អស់ហើយ ធ្វើឲ្យដូចជាដើមត្នោតកំបុតក ធ្វើមិនឲ្យមានវិបាក បានកិរិយាមិនកើតតទៅទៀតជាធម្មតា យ៉ាងនេះ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដ៏លាមក ដែលកើតអំពីលោភៈ ដែលបុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ លះបង់ហើយ ផុតគាស់រំលើងឫសគល់អស់ហើយ ធ្វើឲ្យដូចជាដើមត្នោតកំបុតក ធ្វើមិនឲ្យមានវិបាក បានកិរិយាមិនកើតតទៅទៀតជាធម្មតា បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ តែងនៅជាសុខ មិនមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ មិនមានសេចក្តីតានតឹង មិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន រមែងបរិនិព្វាន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ កើតអំពីទោសៈ ។ បេ ។ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែលកើតអំពីមោហៈ បុគ្គលនោះ លះបង់ហើយ គាស់រំលើងឫសគល់អស់ហើយ ធ្វើឲ្យដូចជាដើមត្នោតកំបុតក

អនភាវំ កតា អាយតឹ អនុប្បាទធម្មា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សុខំ វិហរតិ អវិឃាតំ អនុបាយាសំ អបរិឡាហំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បរិនិព្វាយតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ កុសលមូលានីតិ ។

(៧៦) ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ បុព្វារាមេ មិគារមាតុប្បាសាទេ ។ អថខោ វិសាខា មិគារមាតា តទហុបោសថេ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ វិសាខំ មិគារមាតរំ ភគវា ឯតទវោច ហន្ទ កុតោ នុ ត្វំ វិសាខេ អាគច្ឆសិ ទិវា ទិវស្សាតិ ។ ឧបោសថាហំ ភន្តេ អជ្ជ ឧបវសាមីតិ ។ តយោ ខោ មេ វិសាខេ ឧបោសថា ។ កតមេ តយោ ។ គោបាលកុបោសថោ និគណ្ឋុបោសថោ អរិយុបោសថោ ។

ធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព មានកិរិយាមិនកើតតទៅទៀតជាធម្មតា បុគ្គលនោះសាកាលយ៉ាងនេះ រមែងនៅជាសុខ មិនមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ មិនមានសេចក្តីតានតឹង មិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន រមែងបរិនិព្វាន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសលមូលមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

(៧៦) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងប្រាសាទ របស់មិគារមាតា ក្នុងវត្តបុព្វារាម ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ ថ្ងៃនោះ ជាថ្ងៃឧបោសថ នាងវិសាខាមិគារមាតា ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះនាងវិសាខាមិគារមាតា អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលនាងវិសាខា ចុះនាងមកពីណាតាំងពីថ្ងៃរះ ។ នាងវិសាខាក្រាបបង្គំទូលថា ថ្ងៃនេះខ្ញុំម្ចាស់កាន់ឧបោសថៈព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលនាងវិសាខា ឧបោសថៈនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ឧបោសថៈ ៣ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ គឺគោបាលកុបោសថៈ (ឧបោសថៈរបស់អ្នកគង្វាលគោ) ១ និគណ្ឋុបោសថៈ (ឧបោសថៈរបស់និគ្រន្ថ) ១ អរិយុបោសថៈ (ឧបោសថៈរបស់ព្រះអរិយៈ) ១ ។

កតមញ្ច វិសាខេ គោបាលកុបោសថោ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ វិសាខេ គោបាលកោ សាយណ្ហសមយេ សាមិកានំ គាវោ និយ្យាតេត្វា ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ អជ្ជ ខោ គាវោ អមុកស្មិញ្ច អមុកស្មិញ្ច បទេសេ ចរឹសុ អមុកស្មិញ្ច អមុកស្មិញ្ច បទេសេ បានីយានិ បិវឹសុ(១) ស្វេ ទានិ គាវោ អមុកស្មិញ្ច អមុកស្មិញ្ច បទេសេ ចរិស្សន្តិ អមុកស្មិញ្ច អមុកស្មិញ្ច បទេសេ បានីយានិ បិវិស្សន្តីតិ ។ ឯវមេវ ខោ វិសាខេ ឥធេកច្ចោ ឧបោសថិកោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ អជ្ជាហំ ឥទញ្ចិទញ្ច ខាទនីយំ ខាទឹ ឥទញ្ចិទញ្ច ភោជនីយំ ភុញ្ជឹ ស្វេ ទានាហំ ឥទញ្ចិទញ្ច ខាទនីយំ ខាទិស្សាមិ ឥទញ្ចិទញ្ច ភោជនីយំ ភុញ្ជិស្សាមីតិ សោ តេន លោភេន អភិជ្ឈាសហគតេន ចេតសា ទិវសំ អតិនាមេតិ ។ ឯវំ ខោ វិសាខេ គោបាលកុបោសថោ ហោតិ ។ ឯវំ ឧបវុត្ថោ ខោ វិសាខេ គោបាលកុបោសថោ ន មហប្ផលោ ហោតិ

(១) ម. ចរឹសុ ។

ម្នាលនាងវិសាខា ចុះគោបាលកុបោសថៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលនាងវិសាខា ដូចគង្វាលគោ ប្រគល់គោទាំងឡាយ ដល់ម្ចាស់គោ ក្នុងវេលាល្ងាចរួចហើយ គិតពិចារណាថា ថ្ងៃនេះ គោទាំងឡាយ ត្រាច់រកស៊ីក្នុងទីឯណោះៗ ផឹកទឹកក្នុងទីឯណោះៗ ថ្ងៃស្អែក គោទាំងឡាយ នឹងត្រាច់ទៅរកស៊ីក្នុងទីឯណោះៗ នឹងផឹកទឹកក្នុងទីឯណោះៗ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលនាងវិសាខា បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នករក្សាឧបោសថសីលហើយ គិតពិចារណាថា ក្នុងថ្ងៃនេះ អាត្មាអញបានទំពាស៊ី ខាទនីយៈនេះផង ៗ អាត្មាអញបានបរិភោគ ភោជនីយៈនេះផង ៗ ថ្ងៃស្អែក អាត្មាអញនឹងទំពាស៊ី ខាទនីយៈនេះផង ៗ នឹងបរិភោគភោជនីយៈនេះផង ៗ បុគ្គលនោះ មានចិត្តប្រកបដោយអភិជ្ឈា តែងញុំាងថ្ងៃឲ្យប្រព្រឹត្តកន្លងទៅដោយលោភៈនោះ គឺយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលនាងវិសាខា យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា គោបាលកុបោសថៈ ។ ម្នាលនាងវិសាខា គោបាលកុបោសថៈ ដែលបុគ្គលរក្សាយ៉ាងនេះ ជាឧបោសថៈ មិនមានផលច្រើន

ន មហានិសំសោ ន មហាជុតិកោ ន មហាវិប្ផារោ ។ កតមោ ច វិសាខេ និគណ្ឋុបោសថោ ហោតិ ។ អត្ថិ វិសាខេ និគណ្ឋា នាម សមណជាតិកា តេ សាវកំ ឯវំ សមាទបេន្តិ ឯហិ ត្វំ អម្ភោ បុរិស យេ បុរត្ថិមាយ ទិសាយ បាណា បរំ យោជនសតំ តេសុ ទណ្ឌំ និក្ខិបាហិ យេ បច្ឆិមាយ ទិសាយ បាណា បរំ យោជនសតំ តេសុ ទណ្ឌំ និក្ខិបាហិ យេ ឧត្តរាយ ទិសាយ បាណា បរំ យោជនសតំ តេសុ ទណ្ឌំ និក្ខិបាហិ យេ ទក្ខិណាយ ទិសាយ បាណា បរំ យោជនសតំ តេសុ ទណ្ឌំ និក្ខិបាហីតិ ។ ឥតិ ឯកច្ចានំ បាណានំ អនុទ្ទយាយ អនុកម្បាយ សមាទបេន្តិ ឯកច្ចានំ បាណានំ នានុទ្ទយាយ នានុកម្បាយ សមាទបេន្តិ ។ តេ តទហុបោសថេ សាវកំ ឯវំ សមាទបេន្តិ ឯហិ ត្វំ អម្ភោ បុរិស សព្វចេលានិ(១) និក្ខិបិត្វា ឯវំ វទេហិ

១ ម. សព្វចោឡានិ ។

មិនមានអានិសង្សច្រើន មិនមានសេចក្តីរុងរឿងច្រើន មិនផ្សាយផលច្រើនទេ ។ ម្នាលនាងវិសាខា ចុះនិគណ្ឋុបោសថៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលនាងវិសាខា មានពួកសមណៈហៅថានិគណ្ឋៈ សមណៈទាំងនោះ តែងដឹកនាំសាវកយ៉ាងនេះថា នែ បុរសដ៏ចំរើន អ្នកចូរមកអាយ សត្វទាំងឡាយណា មានទៅក្នុងទិសខាងកើតតាំងពី ១០០ យោជន៍ទៅ អ្នកចូរដាក់អាជ្ញា (សម្លាប់) សត្វទាំងឡាយនោះចុះ សត្វទាំងឡាយណា មានទៅក្នុងទិសខាងលិចតាំងពី ១០០ យោជន៍ទៅ អ្នកចូរដាក់អាជ្ញា ក្នុងសត្វទាំងឡាយនោះចុះ សត្វទាំងឡាយណា មានទៅក្នុងទិសខាងជើងតាំងពី ១០០ យោជន៍ទៅ អ្នកចូរដាក់អាជ្ញា ក្នុងសត្វទាំងឡាយនោះចុះ សត្វទាំងឡាយណា មានទៅក្នុងទិសខាងត្បូងតាំងពី ១០០ យោជន៍ទៅ អ្នកចូរដាក់អាជ្ញា ក្នុងសត្វទាំងឡាយនោះចុះ ។ ពួកនិគ្រន្ថតែងដឹកនាំសាវកឲ្យករុណា អនុគ្រោះចំពោះពួកសត្វខ្លះ តែងដឹកនាំសាវក មិនឲ្យករុណា មិនឲ្យអនុគ្រោះចំពោះពួកសត្វខ្លះ ។ ក្នុងថ្ងៃឧបោសថៈនោះ គេតែងដឹកនាំសាវកយ៉ាងនេះថា នែបុរសដ៏ចំរើន អ្នកចូរមកអាយ អ្នកចូរស្រាតសំពត់ឲ្យអស់ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា

នាហំ ក្វចនិ កស្សចិ កិញ្ចនតស្មឹ ន ច មម ក្វចនិ កិស្មិញ្ចិ កិញ្ចនត្ថិ ជានន្តិ ខោ បនស្ស មាតាបិតរោ អយំ អម្ហាកំ បុត្តោតិ សោបិ ជានាតិ ឥមេ មយ្ហំ មាតាបិតរោតិ ជានាតិ ខោ បនស្ស បុត្តទារោ អយំ មយ្ហំ ភត្តាតិ សោបិ ជានាតិ អយំ មយ្ហំ បុត្តទារោតិ ជានន្តិ ខោ បនស្ស ទាសកម្មករបោរិសា អយំ អម្ហាកំ អយ្យោតិ សោបិ ជានាតិ ឥមេ មយ្ហំ ទាសកម្មករបោរិសាតិ ។ ឥតិ យស្មឹ សមយេ សច្ចេ (១) សមាទបេតព្វា មុសាវាទេ តស្មឹ សមយេ សមាទបេតិ ។ ឥទមស្ស មុសាវាទស្មឹ វទាមិ ។ សោ តស្សា រត្តិយា អច្ចយេន តេ ភោគេ អទិន្នំយេវ បរិភុញ្ជតិ ។ ឥទមស្ស អទិន្នាទានស្មឹ វទាមិ ។ ឯវំ ខោ វិសាខេ និគណ្ឋុបោសថោ ហោតិ ។ ឯវំ ឧបវុត្ថោ ខោ វិសាខេ និគណ្ឋុបោសថោ ន មហប្ផលោ ហោតិ ន មហានិសំសោ ន មហាជុតិកោ ន មហាវិប្ផារោ ។ កតមោ ច វិសាខេ អរិយុបោសថោ ហោតិ ។

១ ម. សច្ចេ ។

អាត្មាអញមិនជាកង្វល់ក្នុងទីណា ៗ ក្នុងទីណា ៗ មិនមានកង្វល់ក្នុងរបស់អ្វី ៗ ក្នុងទីណា ៗ គឺមិនមានកង្វល់អាត្មាអញឡើយ តែមាតាបិតារបស់គេដឹងថា នេះបុត្ររបស់អញ ចំណែកខ្លួនគេក៏ដឹងថា នេះមាតាបិតារបស់អញ បុត្រនិងភរិយារបស់គេក៏ដឹងថា នេះជាស្វាមីរបស់អញ ចំណែកខ្លួនគេក៏ដឹងថា នេះជាបុត្រនិងភរិយារបស់អញ ពួកបុរសជាទាសកម្មកររបស់គេក៏ដឹងថា នេះជាម្ចាស់របស់អញ ចំណែកខ្លួនគេក៏ដឹងថា នេះជាពួកបុរសដែលជាទាសកម្មកររបស់អញ (សាកកាំទីនោះ) ត្រូវគេដឹកនាំក្នុងសច្ចៈដូច្នេះ ក្នុងសម័យណា (គួរដឹកនាំ) ឈ្មោះថា ដឹកនាំក្នុងមុសាវាទ ក្នុងសម័យនោះ ។ តថាគតហៅថា ពាក្យដឹកនាំនេះជាពាក្យមុសាវាទរបស់គេ ។ លុះកន្លងរាត្រីនោះហើយ គេបរិភោគភោគៈទាំងឡាយនោះ ដែលម្ចាស់គេមិនឲ្យសោះ ។ តថាគតហៅថា ការបរិភោគនេះជាអទិន្នាទានរបស់គេ ។ ម្នាលនាងវិសាខា យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា និគណ្ឋុបោសថៈ ។ ម្នាលនាងវិសាខា និគណ្ឋុបោសថៈដែលគេរក្សាយ៉ាងនេះ ជាឧបោសថៈមិនមានផលច្រើន មិនមានអានិសង្សច្រើន មិនមានសេចក្តីរុងរឿងច្រើន មិនផ្សាយផលច្រើនទេ ។ ម្នាលនាងវិសាខា ចុះអរិយុបោសថៈតើដូចម្តេច ។

ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស វិសាខេ ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ កថញ្ច វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ ឥធ វិសាខេ អរិយសាវកោ តថាគតំ អនុស្សរតិ ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ តស្ស តថាគតំ អនុស្សរតោ ចិត្តំ បសីទតិ បាមុជ្ជំ ឧប្បជ្ជតិ យេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសា តេ បហីយន្តិ សេយ្យថាបិ វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស សីសស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ កថញ្ច វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស សីសស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។

ម្នាលនាងវិសាខា ការធ្វើចិត្តដែលសៅហ្មងឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្តីព្យាយាម ។ ម្នាលនាងវិសាខា ចុះការធ្វើចិត្តដែលសៅហ្មងឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្តីព្យាយាម តើដូចម្តេច ។ ម្នាលនាងវិសាខា អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ រំលឹករឿយៗ ដល់ព្រះតថាគតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសេចក្តីសៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវញេយ្យធម៌ទាំងពួង ដោយប្រពៃដោយព្រះអង្គឯង ព្រះអង្គបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ ព្រះអង្គមានដំណើរល្អ ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ព្រះអង្គប្រសើរដោយសីលាទិគុណ រកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ព្រះអង្គជាសារថី ទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មានបាន ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់ភពថ្មីទៀត ។ កាលអរិយសាវកនោះ កំពុងរំលឹកនូវព្រះតថាគត ចិត្តរមែងជ្រះថ្លា សេចក្តីរីករាយ រមែងកើតឡើង ឧបក្កិលេសទាំងឡាយណារបស់ចិត្ត ឧបក្កិលេសទាំងនោះ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់ចេញបាន ម្នាលនាងវិសាខា ដូចការជម្រះក្បាលដែលមិនស្អាត ឲ្យស្អាតបាន ដោយសេចក្តីព្យាយាម ។ ម្នាលនាងវិសាខា ចុះការជម្រះក្បាល ដែលមិនស្អាតឲ្យស្អាតបាន ដោយសេចក្តីព្យាយាម តើដូចម្តេច ។

កក្កញ្ច បដិច្ច មត្តិកញ្ច បដិច្ច ឧទកញ្ច បដិច្ច បុរិសស្ស ច តជ្ជំ វាយាមំ បដិច្ច ឯវំ ខោ វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស សីសស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ ឯវមេវ ខោ វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ កថញ្ច វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ឥធ វិសាខេ អរិយសាវកោ តថាគតំ អនុស្សរតិ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ។ តស្ស តថាគតំ អនុស្សរតោ ចិត្តំ បសីទតិ បាមុជ្ជំ ឧប្បជ្ជតិ យេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសា តេ បហីយន្តិ អយំ វុច្ចតិ វិសាខេ អរិយសាវកោ ព្រហ្មុបោសថំ ឧបវសតិ ព្រហ្មុនា សទ្ធិំ សំវសតិ ព្រហ្មញ្ចស្ស អារព្ភ ចិត្តំ បសីទតិ បាមុជ្ជំ ឧប្បជ្ជតិ យេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសា តេ បហីយន្តិ ។

ម្នាលនាងវិសាខា ការអាស្រ័យកាក (កន្ទក់ក្ដៅ) ផង អាស្រ័យដីផង អាស្រ័យទឹកផង អាស្រ័យសេចក្តីព្យាយាមដ៏សមគួរដល់កិច្ចនោះ របស់បុរសផង ទើបធ្វើក្បាលដែលមិនស្អាត ឲ្យស្អាតបាន ដោយសេចក្តីព្យាយាមយ៉ាងនេះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលនាងវិសាខា ការធ្វើចិត្តដែលសៅហ្មង ឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្តីព្យាយាម ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលនាងវិសាខា ចុះការធ្វើចិត្តដែលសៅហ្មងឲ្យផូរផង់ ដោយសេចក្តីព្យាយាម តើដូចម្តេច ។ ម្នាលនាងវិសាខា អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ រំលឹករឿយៗ នូវព្រះតថាគតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។ បេ ។ ត្រាស់ដឹងព្រមដោយខ្លួនឯងហើយ សព្វធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់ភពថ្មីទៀត ។ កាលអរិយសាវកនោះ កំពុងរំលឹករឿយៗ នូវព្រះតថាគត ចិត្តរមែងជ្រះថ្លា សេចក្តីរីករាយ រមែងកើតឡើង ឧបក្កិលេសទាំងឡាយណា របស់ចិត្ត ឧបក្កិលេសទាំងឡាយនោះ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់ចេញបាន ។ ម្នាលនាងវិសាខា អរិយសាវកនេះ ហៅថា រក្សាព្រហ្មុបោសថៈ (ឧបោសថៈរបស់ព្រហ្ម) នៅរួមនឹងព្រហ្ម ចិត្តរបស់គេប្រារព្ធចំពោះព្រហ្ម រមែងជ្រះថ្លា សេចក្តីរីករាយ រមែងកើតឡើង ឧបក្កិលេសទាំងឡាយណា របស់ចិត្ត ឧបក្កិលេសទាំងឡាយនោះ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់ចេញបាន ។

ឯវំ ខោ វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស វិសាខេ ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ កថញ្ច វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ ឥធ វិសាខេ អរិយសាវកោ ធម្មំ អនុស្សរតិ ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ សន្ទិដ្ឋិកោ អកាលិកោ ឯហិបស្សិកោ ឱបនយិកោ បច្ចត្តំ វេទិតព្វោ វិញ្ញូហីតិ ។ តស្ស ធម្មំ អនុស្សរតោ ចិត្តំ បសីទតិ បាមុជ្ជំ ឧប្បជ្ជតិ យេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសា តេ បហីយន្តិ ។ សេយ្យថាបិ វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស កាយស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ កថញ្ច វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស កាយស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។

ម្នាលនាងវិសាខា ការធ្វើចិត្តដែលសៅហ្មងឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្តីព្យាយាមយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលនាងវិសាខា ការធ្វើចិត្តដែលសៅហ្មងឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្តីព្យាយាម ។ ម្នាលនាងវិសាខា ចុះការធ្វើចិត្តដែលសៅហ្មង រមែងឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្តីព្យាយាម តើដូចម្តេច ។ ម្នាលនាងវិសាខា អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ រំលឹកនូវព្រះធម៌ថា ព្រះធម៌ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកល្អហើយ ជាធម៌ដែលបុគ្គលប្រតិបត្តិគប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ជាធម៌ឲ្យផលមិនរង់ចាំកាល ជាធម៌គួរហៅគេឲ្យមកមើលបាន ជាធម៌គួរបង្អោនចូលមកក្នុងខ្លួន ជាធម៌ដែលវិញ្ញូជនគប្បីដឹងច្បាស់ចំពោះខ្លួន ។ កាលបើអរិយសាវកនោះ កំពុងរំលឹកនូវព្រះធម៌ ចិត្តរមែងជ្រះថ្លា សេចក្តីរីករាយ រមែងកើតឡើង ឧបក្កិលេសទាំងឡាយណារបស់ចិត្ត ឧបក្កិលេសទាំងឡាយនោះ អរិយសាវករមែងលះបង់ចេញបាន ។ ម្នាលនាងវិសាខា ដូចការជម្រះកាយដែលមិនស្អាតរមែងឲ្យស្អាតបាន ដោយសេចក្តីព្យាយាម ។ ម្នាលនាងវិសាខា ចុះការជម្រះកាយដែលមិនស្អាតរមែងឲ្យស្អាតបានដោយសេចក្តីព្យាយាមតើដូចម្តេច ។

សោត្តិញ្ច បដិច្ច ចុណ្ណញ្ច បដិច្ច ឧទកញ្ច បដិច្ច បុរិសស្ស ច តជ្ជំ វាយាមំ បដិច្ច ឯវំ ខោ វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស កាយស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ ឯវមេវ ខោ វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ កថញ្ច វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ ឥធ វិសាខេ អរិយសាវកោ ធម្មំ អនុស្សរតិ ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ ។បេ។ បច្ចត្តំ វេទិតព្វោ វិញ្ញូហីតិ ។ តស្ស ធម្មំ អនុស្សរតោ ចិត្តំ បសីទតិ បាមុជ្ជំ ឧប្បជ្ជតិ យេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសា តេ បហីយន្តិ អយំ វុច្ចតិ វិសាខេ អរិយសាវកោ ធម្មុបោសថំ ឧបវសតិ ធម្មេន សទ្ធឹ សំវសតិ ធម្មញ្ចស្ស អារព្ភ ចិត្តំ បសីទតិ បាមុជ្ជំ ឧប្បជ្ជតិ

ម្នាលនាងវិសាខា ការអាស្រ័យដុំលក់កែតសម្រាប់សម្រេះកាយផង អាស្រ័យលំអិតសម្រាប់ដុសផង អាស្រ័យទឹកផង អាស្រ័យសេចក្ដីព្យាយាមដ៏សមគួរ ដល់កិច្ចនោះរបស់បុរសផង ទើបធ្វើការជម្រះកាយ ដែលមិនស្អាតឲ្យស្អាតបាន ដោយសេចក្ដីព្យាយាម យ៉ាងនេះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលនាងវិសាខា ការធ្វើចិត្តដែលសៅហ្មង ឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្ដីព្យាយាមយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលនាងវិសាខា ចុះការធ្វើចិត្តដែលសៅហ្មង ឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្ដីព្យាយាម តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលនាងវិសាខា អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ តែងរឭកឃើញនូវគុណព្រះធម៌ថា ព្រះធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ទុកល្អហើយ ។បេ។ ជាធម៌ដែលវិញ្ញូជនគប្បីដឹងច្បាស់ចំពោះខ្លួន ។ កាលអរិយសាវកនោះ កំពុងរឭកឃើញគុណព្រះធម៌ ចិត្តរមែងជ្រះថ្លា សេចក្ដីរីករាយ រមែងកើតឡើង ឧបក្កិលេសទាំងឡាយណារបស់ចិត្ត ឧបក្កិលេសទាំងឡាយនោះ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់ចេញបាន ។ ម្នាលនាងវិសាខា អរិយសាវកនេះ ហៅថា រក្សាធម្មុបោសថ នៅរួមដោយធម៌ ចិត្តរបស់អរិយសាវកនោះ ប្រារព្ធចំពោះព្រះធម៌ រមែងជ្រះថ្លា សេចក្ដីរីករាយ ក៏រមែងកើតឡើង

យេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសា តេ បហីយន្តិ ។ ឯវំ ខោ វិសាហេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស វិសាហេ ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ កថញ្ច វិសាហេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ ឥធ វិសាហេ អរិយសាវកោ សង្ឃំ អនុស្សរតិ សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ឧជុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ញាយប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ សាមីចិប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ យទិទំ ចត្តារិ បុរិសយុគានិ អដ្ឋបុរិសបុគ្គលា ឯស ភគវតោ សាវកសង្ឃោ អាហុនេយ្យោ បាហុនេយ្យោ ទក្ខិណេយ្យោ អញ្ជលិករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។ តស្ស សង្ឃំ អនុស្សរតោ ចិត្តំ បសីទតិ បាមុជ្ជំ ឧប្បជ្ជតិ យេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសា តេ បហីយន្តិ ។

ឧបក្កិលេសទាំងឡាយណារបស់ចិត្ត ឧបក្កិលេសទាំងឡាយនោះ អរិយសាវកនោះក៏លះបង់ចេញបាន ។ ម្នាលនាគិតៈ ការធ្វើចិត្តដែលសៅហ្មង ឲ្យផ្ទុយពីគុណ ដោយសេចក្តីព្យាយាមយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលនាគិតៈ ការធ្វើចិត្ត ដែលសៅហ្មង ឲ្យផ្ទុយពីគុណ ដោយសេចក្តីព្យាយាម ។ ម្នាលនាគិតៈ ចុះការធ្វើចិត្តដែលសៅហ្មង ឲ្យផ្ទុយពីគុណ ដោយសេចក្តីព្យាយាម តើដូចម្តេច ។ ម្នាលនាគិតៈ អរិយសាវក ក្នុងធម្មវិន័យនេះ រលឹករឿយ ៗ នូវព្រះសង្ឃថា ពួកសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិល្អហើយ ពួកសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិត្រង់ហើយ ពួកសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិសមគួរហើយ គឺប្រតិបត្តិនូវសីល សមាធិ បញ្ញា ពួកសាវកណា រាប់ជាគូនៃបុរសបាន ៤ គូ រាប់រៀងជាបុរសបុគ្គល បាន ៨ ពួក សាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគនុ៎ះ គួរទទួលនូវចតុប្បច្ច័យ ដែលបុគ្គលនាំមកអំពីចម្ងាយហើយបូជា គួរទទួលនូវអាគន្តុកទាន គួរទទួលនូវទក្ខិណាទាន គួរដល់នូវអញ្ជលីកម្ម ជាបុញ្ញក្ខេត្តនៃសត្វលោក រកខេត្តដទៃក្រៃលែងជាងគ្មាន ។ កាលអរិយសាវកនោះកំពុង រលឹករឿយ ៗ នូវព្រះសង្ឃ ចិត្តរមែងជ្រះថ្លា សេចក្តីរីករាយ រមែងកើតឡើង ឧបក្កិលេសទាំងឡាយណារបស់ចិត្ត ឧបក្កិលេសទាំងឡាយនោះ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់បាន ។

សេយ្យថាបិ វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស វត្ថស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ កថញ្ច វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស វត្ថស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ ឩសញ្ច(១) បដិច្ច ខារញ្ច បដិច្ច គោមយញ្ច បដិច្ច ឧទកញ្ច បដិច្ច បុរិសស្ស ច តជ្ជំ វាយាមំ បដិច្ច ឯវំ ខោ វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស វត្ថស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ ឯវមេវ ខោ វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ កថញ្ច វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ ឥធ វិសាខេ អរិយសាវកោ សង្ឃំ អនុស្សរតិ សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ... អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។ តស្ស សង្ឃំ អនុស្សរតោ ចិត្តំ បសីទតិ បាមុជ្ជំ ឧប្បជ្ជតិ យេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសា តេ បហីយន្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ វិសាខេ អរិយសាវកោ

១ ម. ឧស្សញ្ច ។

ម្នាលនាងវិសាខា ដូចការធ្វើសំពត់ដែលមិនស្អាត ឲ្យស្អាតបាន ដោយសេចក្ដីព្យាយាម ។ ម្នាលនាងវិសាខា ចុះការធ្វើសំពត់ដែលមិនស្អាត ឲ្យស្អាតបាន ដោយសេចក្ដីព្យាយាម តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលនាងវិសាខា ព្រោះអាស្រ័យចំហាយផង អាស្រ័យទឹកក្បុងផង អាស្រ័យអាចម៍គោផង អាស្រ័យទឹកផង អាស្រ័យសេចក្ដីព្យាយាមដ៏សមគួរ ដល់កិច្ចនោះរបស់បុរសផង ទើបធ្វើសំពត់ដែលមិនស្អាតឲ្យស្អាតបានដោយសេចក្ដីព្យាយាម យ៉ាងនេះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលនាងវិសាខា ការធ្វើចិត្តដែលសៅហ្មងឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្ដីព្យាយាមក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលនាងវិសាខា ចុះការធ្វើចិត្ត ដែលសៅហ្មង ឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្ដីព្យាយាម តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលនាងវិសាខា អរិយសាវក ក្នុងធម្មវិន័យនេះ រឭកនូវព្រះសង្ឃ ។ ថាព្រះសង្ឃជា ពួកសាវកនៃព្រះមានព្រះភាគ ជាអ្នកប្រតិបត្តិប្រពៃហើយ ... ជាបុញ្ញក្ខេត្តនៃសត្វលោក គ្មានខេត្តដទៃក្រៃលែងជាងឡើយ ។ កាលព្រះអរិយសាវកនោះ កំពុងរឭកឃើញនូវព្រះសង្ឃ ចិត្តក៏ជ្រះថ្លា សេចក្ដីរីករាយ រមែងកើតឡើង ឧបក្កិលេសទាំងឡាយណារបស់ចិត្ត ឧបក្កិលេសទាំងឡាយនោះ អរិយសាវកនោះក៏លះបង់ចេញបាន ។ ម្នាលនាងវិសាខា អរិយសាវកនេះ ហៅថា

សង្ឃុបោសថំ ឧបវសតិ សង្ឃេន សទ្ធិំ សំវសតិ សង្ឃញ្ចស្ស អារព្ភ ចិត្តំ បសីទតិ បាមុជ្ជំ ឧប្បជ្ជតិ យេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសា តេ បហីយន្តិ ។ ឯវំ ខោ វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស វិសាខេ ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ កថញ្ច វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ ឥធ វិសាខេ អរិយសាវកោ អត្តនោ សីលានិ អនុស្សរតិ អខណ្ឌានិ អច្ឆិទ្ទានិ អសពលានិ អកម្មាសានិ ភុជិស្សានិ វិញ្ញុប្បសត្ថានិ អបរាមដ្ឋានិ សមាធិសំវត្តនិកានិ ។ តស្ស សីលំ អនុស្សរតោ ចិត្តំ បសីទតិ បាមុជ្ជំ ឧប្បជ្ជតិ យេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសា តេ បហីយន្តិ ។ សេយ្យថាបិ វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស អាទាសស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ កថញ្ច វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស អាទាសស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។

ក្សាសង្ឃុបោសថៈ នៅរួមជាមួយនឹងព្រះសង្ឃ ចិត្តរបស់អរិយសាវកនោះ ប្រារព្ធចំពោះព្រះសង្ឃ រមែងជ្រះថ្លា សេចក្តីរីករាយ រមែងកើតឡើង ឧបក្កិលេសទាំងឡាយណារបស់ចិត្ត ឧបក្កិលេសទាំងឡាយនោះ អរិយសាវកនោះក៏លះបង់ចេញបាន ។ ម្នាលនាងវិសាខា ការធ្វើចិត្តដែលសៅហ្មង ឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្តីព្យាយាម យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលនាងវិសាខា ការធ្វើចិត្តដែលសៅហ្មង ឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្តីព្យាយាម ។ ម្នាលនាងវិសាខា ចុះការធ្វើចិត្តដែលសៅហ្មង ឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្តីព្យាយាម តើដូចម្តេច ។ ម្នាលនាងវិសាខា អរិយសាវកក្នុងធម្មវិន័យនេះ រឭករឿយ ៗ នូវសីលរបស់ខ្លួន ជាសីលមិនដាច់ មិនធ្លុះធ្លាយ មិនពព្រុស មិនពពាល ជាសីលអ្នកជា ជាសីលដែលវិញ្ញូជនសរសើរហើយ ជាសីលមិនប៉ះពាល់ ដោយតណ្ហានិងទិដ្ឋិ ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ កាលអរិយសាវកនោះ កំពុងរឭករឿយ ៗ នូវសីល ចិត្តក៏ជ្រះថ្លា សេចក្តីរីករាយ រមែងកើតឡើង ឧបក្កិលេសទាំងឡាយណារបស់ចិត្ត ឧបក្កិលេសទាំងឡាយនោះ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់ចេញបាន ។ ម្នាលនាងវិសាខា ដូចការដុសខាត់កញ្ចក់ដែលមិនស្អាត ឲ្យស្អាតបាន ដោយសេចក្តីព្យាយាម ។ ម្នាលនាងវិសាខា ចុះការដុសខាត់កញ្ចក់ដែលមិនស្អាតឲ្យស្អាតបាន ដោយសេចក្តីព្យាយាម តើដូចម្តេច ។

តេលញ្ច បដិច្ច ឆារិកញ្ច បដិច្ច វាលណ្ឌុបកញ្ច បដិច្ច បុរិសស្ស ច តជ្ជំ វាយាមំ បដិច្ច ឯវំ ខោ វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស អាទាសស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ ឯវមេវ ខោ វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ កថញ្ច វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ ឥធ វិសាខេ អរិយសាវិកា អត្តនោ សីលានិ អនុស្សរតិ អខណ្ឌានិ អច្ឆិទ្ទានិ... សមាធិសំវត្តនិកានិ ។ តស្ស សីលំ អនុស្សរតោ ចិត្តំ បសីទតិ បាមុជ្ជំ ឧប្បជ្ជតិ យេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសា តេ បហីយន្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ វិសាខេ អរិយសាវិកា សីលុបោសថំ ឧបវសតិ សីលេន សទ្ធិំ សំវសតិ សីលញ្ចស្ស អារព្ភ ចិត្តំ បសីទតិ បាមុជ្ជំ ឧប្បជ្ជតិ យេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសា តេ បហីយន្តិ ។ ឯវំ ខោ វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។

ម្នាលនាងវិសាខា ព្រោះអាស្រ័យប្រេងផង អាស្រ័យផេះផង អាស្រ័យក្រួសផង អាស្រ័យសេចក្ដីព្យាយាមដ៏សមគួរដល់កិច្ចនោះរបស់បុរសផង ទើបផុសខាត់កញ្ចក់ ដែលមិនស្អាតឲ្យស្អាតបាន ដោយសេចក្ដីព្យាយាម យ៉ាងនេះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលនាងវិសាខា ការធ្វើចិត្តដែលសៅហ្មង ឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្ដីព្យាយាមតើយ៉ាងដូចម្ដេច ។ ម្នាលនាងវិសាខា គឺការធ្វើចិត្តដែលសៅហ្មង ឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្ដីព្យាយាម តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលនាងវិសាខា អរិយសាវិកា ក្នុងសាសនានេះ រឭករឿយៗ នូវសីលរបស់ខ្លួន ដែលជាសីលមិនដាច់ មិនធ្លុះធ្លាយ...ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ កាលបើអរិយសាវិកានោះ កំពុងតែរឭករឿយៗនូវសីល ចិត្តក៏រមែងជ្រះថ្លា សេចក្ដីរីករាយ ក៏កើតឡើង ឧបក្កិលេសទាំងឡាយណារបស់ចិត្ត ឧបក្កិលេសទាំងឡាយនោះ អរិយសាវិកានោះ ក៏លះបង់ចេញបាន ។ ម្នាលនាងវិសាខា អរិយសាវិកានេះ លោកហៅថា រក្សាសីលុបោសថៈ នៅរួមដោយសីល មួយទៀត ចិត្តរបស់អរិយសាវិកានោះ ប្រារព្ធចំពោះសីល ក៏ជ្រះថ្លា សេចក្ដីរីករាយ ក៏រមែងកើតឡើង ឧបក្កិលេសទាំងឡាយណារបស់ចិត្ត ឧបក្កិលេសទាំងឡាយនោះ អរិយសាវិកានោះ ក៏លះបង់ចេញបាន ។ ម្នាលនាងវិសាខា ការធ្វើចិត្តដែលសៅហ្មងឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្ដីព្យាយាម យ៉ាងនេះឯង ។

ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស វិសាខេ ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ កថញ្ច វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ ឥធ វិសាខេ អរិយសាវកោ ទេវតា អនុស្សរតិ សន្តិ ទេវា ចាតុម្មហារាជិកា សន្តិ ទេវា តាវត្តិំសា សន្តិ ទេវា យាមា សន្តិ ទេវា តុសិតា សន្តិ ទេវា និម្មានរតិនោ សន្តិ ទេវា បរនិម្មិតវសវត្តិនោ សន្តិ ទេវា ព្រហ្មកាយិកា សន្តិ ទេវា តទុត្តរិ យថារូបាយ សទ្ធាយ សមន្នាគតា តា ទេវតា ឥតោ ចុតា តត្ថុបបន្នា មយ្ហម្បិ តថារូបា សទ្ធា សំវិជ្ជតិ យថារូបេន សីលេន សមន្នាគតា តា ទេវតា ឥតោ ចុតា តត្ថុបបន្នា មយ្ហម្បិ តថារូបំ សីលំ សំវិជ្ជតិ យថារូបេន សុតេន សមន្នាគតា តា ទេវតា ឥតោ ចុតា តត្ថុបបន្នា មយ្ហម្បិ តថារូបំ សុតំ សំវិជ្ជតិ យថារូបេន ចាគេន សមន្នាគតា តា ទេវតា ឥតោ ចុតា តត្ថុបបន្នា មយ្ហម្បិ តថារូបោ ចាគោ

ម្នាលនាងវិសាខា ការផ្ចិតផ្ចង់ចិត្តដែលសៅហ្មងឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្តីព្យាយាម ។ ម្នាលនាងវិសាខា ចុះការផ្ចិតផ្ចង់ចិត្តដែលសៅហ្មង ឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្តីព្យាយាម តើដូចម្តេច ។ ម្នាលនាងវិសាខា អរិយសាវក ក្នុងធម្មវិន័យនេះ រលឹករឿយៗនូវទេវតាទាំងឡាយថា ពួកទេវតាជាន់ចាតុម្មហារាជិកៈក៏មាន ពួកទេវតាជាន់តាវត្តឹង្សក៏មាន ពួកទេវតាជាន់យាមៈក៏មាន ពួកទេវតាជាន់តុសិតក៏មាន ពួកទេវតាជាន់និម្មានរតីក៏មាន ពួកទេវតាជាន់បរនិម្មិតវសវត្តីក៏មាន ពួកទេវតាដែលរាប់បញ្ចូល ក្នុងពួកព្រហ្មក៏មាន ពួកទេវតាជាន់ខ្ពស់ក្រៃលែងទៅទៀតក៏មាន ទេវតាទាំងនោះ ប្រកបដោយសទ្ធា មានសភាពយ៉ាងណា ច្យុតចាកអត្តភាពនេះហើយ ទើបបានទៅកើត ក្នុងភពនោះ សទ្ធាមានសភាពដូច្នោះ របស់អាត្មាអញក៏មាន ទេវតាទាំងឡាយនោះ ប្រកបដោយសីល មានសភាពយ៉ាងណា ច្យុតចាកអត្តភាពនេះហើយ ទើបបានទៅកើត ក្នុងភពនោះ សីលមានសភាពដូច្នោះ របស់អាត្មាអញក៏មាន ទេវតាទាំងឡាយនោះប្រកបដោយសុតៈ មានសភាពយ៉ាងណា ច្យុតចាកអត្តភាពនេះហើយ ទើបបានមកកើត ក្នុងភពនោះ សុតៈមានសភាពដូច្នោះ របស់អាត្មាអញក៏មាន ទេវតាទាំងឡាយនោះ ប្រកបដោយចាគៈ មានសភាពយ៉ាងណា ច្យុតចាកអត្តភាពនេះហើយ ទើបបានទៅកើត ក្នុងភពនោះ ចាគៈមានសភាពដូច្នោះ

សំវិជ្ជតិ យថារូបាយ បញ្ញាយ សមន្នាគតា តា ទេវតា ឥតោ ចុតា តត្ថ ឧបបន្នា មយ្ហំបិ តថារូបា បញ្ញា សំវិជ្ជតីតិ ។ តស្ស អត្តនោ ច តាសញ្ច ទេវតានំ សទ្ធញ្ច សីលញ្ច សុតញ្ច ចាគញ្ច បញ្ញញ្ច អនុស្សរតោ ចិត្តំ បសីទតិ បាមុជ្ជំ ឧប្បជ្ជតិ យេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសា តេ បហីយន្តិ ។ សេយ្យថាបិ វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ជាតរូបស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ កថញ្ច វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ជាតរូបស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ ឧក្កញ្ច បដិច្ច លោណញ្ច បដិច្ច គេរុកញ្ច បដិច្ច នាឡិកសណ្ឌាសញ្ច បដិច្ច បុរិសស្ស ច តជ្ជំ វាយាមំ បដិច្ច ឯវំ ខោ វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ជាតរូបស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ ឯវមេវំ ខោ វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ កថញ្ច វិសាខេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។

របស់អាត្មាអញក៏មាន ទេវតាទាំងឡាយនោះ ប្រកបដោយបញ្ញា បែបណា ច្យុតចាកអត្តភាពនេះហើយ ទើបទៅកើតក្នុងទីនោះ បញ្ញាបែបនោះ របស់អាត្មាអញក៏មាន ។ កាលអរិយសាវកនោះរឭកឃើញនូវសទ្ធា សីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា របស់ខ្លួនផង របស់ទេវតាទាំងឡាយនោះ ចិត្តក៏ជ្រះថ្លា សេចក្ដីរីករាយ ក៏កើតឡើង ឧបក្កិលេសទាំងឡាយណា របស់ចិត្ត ឧបក្កិលេសទាំងឡាយនោះ រមែងសាបនោះក៏លះបង់ចេញបាន ។ ម្នាលនាងវិសាខា ដូចការដុសខាត់មាសដែលសៅហ្មងឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្ដីព្យាយាម ។ ម្នាលនាងវិសាខា ចុះការដុសខាត់មាសដែលសៅហ្មងឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្ដីព្យាយាម តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលនាងវិសាខា ព្រោះអាស្រ័យឡដុតមាសផង អាស្រ័យអំបិលផង អាស្រ័យត្រដិផង អាស្រ័យស្នប់នឹងដង្កាប់ផង អាស្រ័យសេចក្ដីព្យាយាមដ៏សមគួរដល់កិច្ចនោះរបស់បុរសផង ទើបដុសខាត់មាស ដែលសៅហ្មងឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្ដីព្យាយាម យ៉ាងនេះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលនាងវិសាខា ការដុសចិត្តដែលសៅហ្មងឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្ដីព្យាយាម ក៏ដូច្នោះ យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលនាងវិសាខា ចុះការដុសចិត្តដែលសៅហ្មង ឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្ដីព្យាយាម តើដូចម្ដេច ។

ឥធ វិសាខេ អរិយសាវកោ ទេវតា អនុស្សរតិ សន្តិ ទេវា ចាតុម្មហារាជិកា សន្តិ ទេវា តាវតឹសា ។បេ។ សន្តិ ទេវា ព្រហ្មកាយិកា សន្តិ ទេវា តទុត្តរឹ យថារូបាយ សទ្ធាយ សមន្នាគតា តា ទេវតា ឥតោ ចុតា តត្ថុបបន្នា មយ្ហម្បិ តថារូបា សទ្ធា សំវិជ្ជតិ យថារូបេន សីលេន...សុតេន...ចាគេន... បញ្ញាយ សមន្នាគតា តា ទេវតា ឥតោ ចុតា តត្ថុបបន្នា មយ្ហម្បិ តថារូបា បញ្ញា សំវិជ្ជតីតិ ។ តស្ស អត្តនោ ច តាសញ្ច ទេវតានំ សទ្ធញ្ច សីលញ្ច សុតញ្ច ចាគញ្ច បញ្ញញ្ច អនុស្សរតោ ចិត្តំ បសីទតិ បាមុជ្ជំ ឧប្បជ្ជតិ យេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសា តេ បហីយន្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ វិសាខេ អរិយសាវកោ ទេវតោ-សថំ ឧបវសតិ ទេវតាហិ សទ្ធឹ សំវសតិ ទេវតា អារព្ភ ចិត្តំ បសីទតិ បាមុជ្ជំ ឧប្បជ្ជតិ យេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសា តេ បហីយន្តិ ។

ម្នាលនាងវិសាខា អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ តែងរឭករឿយៗ នូវទេវតាថា ពួកទេវតាជាន់ចាតុម្មហារាជិកៈក៏មាន ពួកទេវតាជាន់តាវត្តិង្សក៏មាន ។បេ។ ពួកទេវតាដែលចាប់បដិសន្ធិក្នុងព្រហ្មកាយក៏មាន ពួកទេវតាជាន់ខ្ពស់ជាងនោះទៅទៀតក៏មាន ទេវតាទាំងឡាយនោះ ប្រកបដោយសទ្ធា មានសភាពយ៉ាងណា ច្យុតចាកអត្តភាពនេះហើយ ទើបបានទៅកើត ក្នុងទីនោះ សទ្ធាមានសភាពដូច្នោះ របស់អាត្មាអញក៏មាន ទេវតាទាំងឡាយនោះ ប្រកបដោយសីលៈ ... ដោយសុតៈ ... ដោយចាគៈ ... ដោយបញ្ញា ... មានសភាពយ៉ាងណា ច្យុតចាកអត្តភាពនេះហើយ ទើបបានទៅកើតក្នុងទីនោះ បញ្ញាមានសភាពដូច្នោះ របស់អាត្មាអញក៏មាន ។ កាលអរិយសាវកនោះ រឭករឿយៗនូវសទ្ធា សីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា របស់ខ្លួនផងរបស់ទេវតាទាំងនោះផង ចិត្តក៏ជ្រះថ្លា សេចក្តីរីករាយ ក៏កើតឡើង ឧបក្កិលេសទាំងឡាយណារបស់ចិត្ត ឧបក្កិលេសទាំងឡាយនោះ អរិយសាវកនោះក៏លះបង់ចេញបាន ។ ម្នាលនាងវិសាខា អរិយសាវកនេះ ហៅថា ទេវតូបោសថៈ នៅរួមជាមួយនឹងពួកទេវតា មួយទៀត ចិត្តរបស់អរិយសាវកនោះ ប្រារព្ធទេវតា ក៏ជ្រះថ្លា សេចក្តីរីករាយ ក៏កើតឡើង ឧបក្កិលេសទាំងឡាយណារបស់ចិត្ត ឧបក្កិលេសទាំងឡាយនោះ អរិយសាវកនោះ ក៏លះបង់ចេញបាន ។

ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស ចិត្តស្ស ឧបក្កមេន បរិយោទបនា ហោតិ ។ ស ខោ សោ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ យាវជីវំ អរហន្តោ បាណាតិបាតំ បហាយ បាណាតិបាតា បដិវិរតា និហិតទណ្ឌា និហិតសត្ថា លជ្ជី ទយាបន្នា សព្វបាណ-ភូតហិតានុកម្បិនោ វិហរន្តិ អហម្បជ្ជ ឥមញ្ច រត្តឹ ឥមញ្ច ទិវសំ បាណាតិបាតំ បហាយ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ និហិតទណ្ឌោ និហិតសត្ថោ លជ្ជី ទយាបន្នោ សព្វបាណភូតហិតានុកម្បី វិហរាមិ ឥមិនាបិ អង្គេន អរហតំ អនុករោមិ ឧបោសថោ ច មេ ឧបវុត្ថោ ភវិស្សតិ ។ យាវជីវំ អរហន្តោ អទិន្នាទានំ បហាយ អទិន្នាទានា បដិវិរតា ទិន្នាទាយី ទិន្នបាដិកង្ខី អថេនេន សុចិភូតេន អត្តនា វិហរន្តិ អហម្បជ្ជ ឥមញ្ច រត្តឹ ឥមញ្ច ទិវសំ អទិន្នាទានំ បហាយ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ទិន្នាទាយី ទិន្នបាដិកង្ខី

ម្នាលនាងវិសាខា ការជម្រះចិត្តដែលសៅហ្មងឲ្យផូរផង់បាន ដោយសេចក្ដីព្យាយាមយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលនាងវិសាខា អរិយសាវកនោះ តែងពិចារណាឃើញដូច្នេះថា ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ លះបង់បាណាតិបាត វៀរចាកបាណាតិបាត មានអាជ្ញាដាក់ចុះហើយ មានគ្រឿងសស្ត្រាដាក់ចុះហើយ មានសេចក្ដីខ្មាសបាប ប្រកបដោយសេចក្ដីករុណា ជាអ្នកអនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ ចំពោះសព្វសត្វដែលមានជីវិត ដរាបដល់អស់ជីវិត ឯអាត្មាអញក្នុងថ្ងៃនេះ ក៏លះបង់បាណាតិបាត វៀរចាកបាណាតិបាត មានអាជ្ញាដាក់ចុះហើយ មានសស្ត្រាដាក់ចុះហើយ មានសេចក្ដីខ្មាសបាប ប្រកបដោយសេចក្ដីករុណា ជាអ្នកអនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ ចំពោះសព្វសត្វដែលមានជីវិត អស់យប់នេះនិងថ្ងៃនេះផង អាត្មាអញឈ្មោះថាធ្វើតាមព្រះអរហន្តទាំងឡាយផង ឧបោសថៈឈ្មោះថា អាត្មាអញបានរក្សាផង ដោយអង្គនេះឯង ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ លះបង់អទិន្នាទាន វៀរចាកអទិន្នាទាន កាន់យកតែរបស់ដែលគេឲ្យ ប្រាថ្នាយកតែរបស់ដែលគេឲ្យ មានខ្លួនមិនលួច ស្អាតបរិសុទ្ធ ដរាបអស់ជីវិត អាត្មាអញក្នុងថ្ងៃនេះ ក៏លះបង់អទិន្នាទាន វៀរចាកអទិន្នាទាន កាន់យកតែរបស់ដែលគេឲ្យ ប្រាថ្នាយកតែរបស់ដែលគេឲ្យ

អថេនេន សុចិភូតេន អត្តនា វិហរាមិ ឥមិនាបិ អង្គេន
អរហតំ អនុករោមិ ឧបោសថោ ច មេ ឧបវុត្ថោ
ភវិស្សតិ ។ យាវជីវំ អរហន្តោ អព្រហ្មចរិយំ បហាយ
ព្រហ្មចារី អារាចារី វិរតា មេថុនា គាមធម្មា អហម្បជ្ជ
ឥមញ្ច រត្តឹ ឥមញ្ច ទិវសំ អព្រហ្មចរិយំ បហាយ
ព្រហ្មចារី អារាចារី វិរតោ មេថុនា គាមធម្មា ឥមិនាបិ
អង្គេន អរហតំ អនុករោមិ ឧបោសថោ ច មេ ឧបវុត្ថោ
ភវិស្សតិ ។ យាវជីវំ អរហន្តោ មុសាវាទំ បហាយ
មុសាវាទា បដិវិរតា សច្ចវាទី សច្ចសន្ធា ថេតា
បច្ចយិកា អវិសំវាទកា លោកស្ស អហម្បជ្ជ
ឥមញ្ច រត្តឹ ឥមញ្ច ទិវសំ មុសាវាទំ បហាយ
មុសាវាទា បដិវិរតោ សច្ចវាទី សច្ចសន្ធោ ថេតោ
បច្ចយិកោ អវិសំវាទកោ លោកស្ស ឥមិនាបិ
អង្គេន អរហតំ អនុករោមិ ឧបោសថោ ច មេ

មានខ្លួនមិនលួច ស្អាតនៅអស់យប់នេះនឹងថ្ងៃនេះផង ខ្ញុំឈ្មោះថាធ្វើ
តាមព្រះអរហន្តទាំងឡាយផង ឧបោសថៈឈ្មោះថាខ្ញុំបានចូលនៅផង
ហើយដោយអង្គនេះឯង ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ លះបង់អព្រហ្មចរិយៈ ជាព្រហ្ម-
ចារីបុគ្គល ជាអ្នកប្រព្រឹត្តឆ្ងាយចាក (អព្រហ្មចរិយៈ) វៀរចាកមេថុន ដែល
ជាធម៌របស់អ្នកស្រុក ។ ខ្ញុំក្នុងថ្ងៃនេះ ក៏លះបង់អព្រហ្មចរិយៈ ជា
ព្រហ្មចារីបុគ្គល ជាអ្នកប្រព្រឹត្តឆ្ងាយចាក (អព្រហ្មចរិយៈ) វៀរចាកមេថុន
ដែលជាធម៌របស់អ្នកស្រុក អស់យប់នេះនឹងថ្ងៃនេះផង ខ្ញុំឈ្មោះថា
ធ្វើតាមព្រះអរហន្តទាំងឡាយផង ឧបោសថៈ ឈ្មោះថាខ្ញុំបានចូលនៅ
ផង ហើយដោយអង្គនេះឯង ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ លះបង់នូវមុសាវាទ
វៀរចាកមុសាវាទ និយាយតែពាក្យពិត តភ្ជាប់តែពាក្យពិត មានពាក្យខ្ជាប់
ខ្ជួន មានពាក្យគួរជឿ មិនពោលបង្ខូចសត្វលោក រហូតអស់មួយជីវិត
ខ្ញុំក្នុងថ្ងៃនេះ ក៏លះបង់នូវមុសាវាទ វៀរចាកមុសាវាទ និយាយ
តែពាក្យពិត តភ្ជាប់តែពាក្យពិត មានពាក្យខ្ជាប់ខ្ជួន មានពាក្យគួរជឿ
មិនពោលបង្ខូចសត្វលោក អស់យប់នេះនឹងថ្ងៃនេះផង ខ្ញុំ
ឈ្មោះថា ធ្វើតាមព្រះអរហន្តទាំងឡាយផង ឧបោសថៈឈ្មោះថាខ្ញុំ

ឧបដ្ឋិតា ភវិស្សតិ ។ យោ ហិ អរហន្តោ សុខាយ-
បដិបទាយ ទន្ធាភិញ្ញាយ ច សុខាយ បដិបទាយ ខិប្បាភិញ្ញាយ
បដិបទា អហារូប និយ្យាតិ និយ្យាតិ ទិស្សតិ សុខ-
បដិបទាយ ខិប្បាភិញ្ញាយ ច ហោតិ សុខាយបដិបទា-
ខិប្បាភិញ្ញា បដិបទា(១) និយ្យាតិ អត្ថេន អរហត្តំ អនុ-
បាបេតិ ឧបោសថោ ច តេ ឧបដ្ឋិតា ភវិស្សតិ ។
យោ ហិ អរហន្តោ បុគ្គលិកា សុខាយ ភិក្ខ
វិហារកាលេ អហាបន្នា និយ្យាតិ ទិស្សតិ
បុគ្គលិកោ សុខាយ ភិក្ខ វិហារកាលេ
និយ្យាតិ អត្ថេន អរហត្តំ អនុបាបេតិ ឧបោ-
សថោ ច តេ ឧបដ្ឋិតា ភវិស្សតិ ។ យោ ហិ
អរហន្តោ ឧបត្តិតបរិនិព្វានធម្មស្ស(២) មាលាគន្ធ-
វិលេបនធារណមណ្ឌនវិភូសនដ្ឋានា បដិវិរតា អរហន្តោ

១ ម. ឱ. សព្វត្ថ ពិថិ ឥតិ ទិស្សតិ ។ ២ សព្វត្ថ ឥតិ ។

ខ្លួនផង ដោយអត្ថនេះឯង ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ លះបង់ការ
ក្រេបជីកឡើងទឹកស្រៀវគឺសុខិនីយោ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ
រហូតអស់មួយជីវិត ឯងត្រូវអញ្ចូតនៅថ្ងៃនេះ ក៏លះបង់ការក្រេបជីកឡើងទឹក
ស្រៀវ គឺសុខិនីយោ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ វៀរចាកការ
ក្រេបជីកឡើងទឹកស្រៀវគឺសុខិនីយោ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ
អស់មួយថ្ងៃនេះនឹងថ្ងៃនេះផែរ សត្វអញ្ចូតឈ្មោះថា ធ្វើតាមព្រះអរហន្តទាំង
ឡាយផង ឧបោសថៈឈ្មោះថាសត្វអញ្ចូតបានតម្កល់ទុក ដោយអត្ថនេះ
ឯង ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ បរិភោគតែមួយពេល វៀរចាកការបរិភោគ
ក្នុងរាត្រី វៀរចាកការបរិភោគខុសកាល រហូតអស់មួយជីវិត សត្វ
អញ្ចូតនៅថ្ងៃនេះ ក៏បរិភោគតែមួយពេល វៀរចាកការបរិភោគក្នុងរាត្រី វៀរ
ចាកការបរិភោគខុសកាល អស់មួយថ្ងៃនេះនឹងថ្ងៃនេះផែរ សត្វអញ្ចូត
ឈ្មោះថា ធ្វើតាមព្រះអរហន្តទាំងឡាយផង ឧបោសថៈឈ្មោះថា
សត្វអញ្ចូតបានតម្កល់ទុក ដោយអត្ថនេះឯង ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ
វៀរចាកការរាំច្រៀង ប្រគំ និងការស្តាប់នូវបទចម្រៀង និងភ្លេងប្រគំ ដែលជា
សត្រូវដល់កុសលធម៌ និងការទ្រទ្រង់ប្រដាប់ ស្អិតស្អាងនូវកាយ ដោយ
ផ្កាកម្រងផ្ការ និងគ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាបផ្សេងៗ សត្វអញ្ចូតនៅថ្ងៃនេះ

ឥមញ្ច រត្តឹ ឥមញ្ច ទិវសំ នច្ចគីតវាទិតវិសូកទស្សន-
មាលាគន្ធវិលេបនធារណមណ្ឌនវិភូសនដ្ឋានា បដិវិរតោ
ឥមិនាបិ អង្គេន អរហតំ អនុករោមិ ឧបោសថោ ច
មេ ឧបវុត្ថោ ភវិស្សតិ ។ យាវជីវំ អរហន្តោ ឧច្ចាសយន-
មហាសយនំ បហាយ ឧច្ចាសយនមហាសយនា បដិវិរតា
នីចសេយ្យំ កប្បេន្តិ មញ្ចកេ វា តិណសន្ថារកេ វា
អហម្បជ្ជ ឥមញ្ច រត្តឹ ឥមញ្ច ទិវសំ ឧច្ចាសយនមហាស-
យនំ បហាយ ឧច្ចាសយនមហាសយនា បដិវិរតោ នីច-
សេយ្យំ កប្បេមិ មញ្ចកេ វា តិណសន្ថារកេ វា ឥមិ-
នាបិ អង្គេន អរហតំ អនុករោមិ ឧបោសថោ ច មេ
ឧបវុត្ថោ ភវិស្សតីតិ ។ ឯវំ ខោ វិសាខេ អរិយុបោ-
សថោ ហោតិ ឯវំ ឧបវុត្ថោ ខោ វិសាខេ អរិយុបោ-
សថោ មហប្ផលោ ហោតិ មហានិសំសោ មហា-
ជុតិកោ មហាវិប្ផារោ ។ កីវមហប្ផលោ ហោតិ
កីវមហានិសំសោ កីវមហាជុតិកោ កីវមហាវិប្ផារោ

ក៏វៀរចាកការរាំច្រៀង និងការប្រគំតន្ត្រីនិងរបាំ ដែលជាសត្រូវ
ដល់កុសលធម៌ និងការទ្រទ្រង់ប្រដាប់ ស្អិតស្អាងកាយ ដោយផ្កា
កម្រងនិងគ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាបផ្សេង ៗ អស់យប់នេះនិងថ្ងៃនេះដែរ
អាត្មាអញឈ្មោះថា ធ្វើតាមព្រះអរហន្តទាំងឡាយផង ទាំងឧបោសថៈ
ឈ្មោះថា អាត្មាអញបានរក្សាផង ដោយអង្គនេះឯង ។ ព្រះអរហន្តទាំង
ឡាយ លះបង់ទីដេកទីអង្គុយដ៏ខ្ពស់ ទីដេកទីអង្គុយដ៏ប្រសើរ វៀរ
ស្រឡះចាកទីដេកទីអង្គុយដ៏ខ្ពស់ ទីដេកទីអង្គុយដ៏ប្រសើរ សម្រេចទី
ដេកដ៏ទាប លើគ្រែតូច លើកម្រាលស្មៅ រហូតអស់មួយជីវិត អាត្មា
អញក្តីថ្ងៃនេះ ក៏លះបង់ទីដេកទីអង្គុយដ៏ខ្ពស់ ទីដេកទីអង្គុយដ៏ប្រសើរ
វៀរស្រឡះចាកទីដេកទីអង្គុយដ៏ខ្ពស់ ទីដេកទីអង្គុយដ៏ប្រសើរ សម្រេចទី
ដេកដ៏ទាប លើគ្រែតូច លើកម្រាលស្មៅ អស់យប់នេះនិងថ្ងៃនេះដែរ
អាត្មាអញឈ្មោះថា ធ្វើតាមព្រះអរហន្តទាំងឡាយផង ទាំងឧបោសថៈឈ្មោះថា
អាត្មាអញបានរក្សាផង ដោយអង្គនេះឯង ។ ម្នាលនាងវិសាខា យ៉ាងនេះ
ឈ្មោះថា អរិយុបោសថៈ ម្នាលនាងវិសាខា អរិយុបោសថៈដែលបុគ្គលរក្សា
យ៉ាងនេះហើយ មានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន មានសេចក្តីរុងរឿងច្រើន
ផ្សាយផលទៅច្រើន ។ មានផលច្រើនយ៉ាងណា មានអានិសង្សច្រើនយ៉ាង
ណា មានសេចក្តីរុងរឿងច្រើនយ៉ាងណា ផ្សាយផលទៅច្រើនយ៉ាងណា ។

សេយ្យថាបិ វិសាខេ យោ ច សោឡសន្នំ មហាជនបទានំ បហូតសត្តរតនានំ ឥស្សរិយាធិបច្ចំ រជ្ជំ ការេយ្យ សេយ្យថីទំ អង្គានំ មគធានំ កាសីនំ កោសលានំ វជ្ជីនំ មល្លានំ ចេតីនំ វំសានំ កុរូនំ បញ្ចាលានំ មច្ឆានំ សូរសេនានំ អស្សកានំ អវន្តីនំ គន្ធារានំ កម្ពោជានំ អដ្ឋង្គសមន្នាគតស្ស ឧបោសថស្ស ឯតំ កលំ នាគ្ឃតិ សោឡសឹ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ កបណំ វិសាខេ មានុសកំ រជ្ជំ ទិព្វំ សុខំ ឧបនិធាយ ។ យានិ វិសាខេ មានុសកានិ បញ្ញាសវស្សានិ ចាតុម្មហារាជិកានំ ទេវានំ ឯសោ ឯកោ រត្តិន្ទិវោ តាយ រត្តិយា តឹស-រត្តិយោ មាសោ តេន មាសេន ទ្វាទសមាសិយោ សំវច្ឆរោ តេន សំវច្ឆរេន ទិព្វានិ បញ្ចវស្សសតានិ ចាតុម្មហារាជិកានំ ទេវានំ អាយុប្បមាណំ ។ ឋានំ ខោ បនេតំ វិសាខេ វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចោ ឥត្ថី វា បុរិសោ វា អដ្ឋង្គសមន្នាគតំ ឧបោសថំ ឧបវសិត្វា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា

ម្នាលនាងវិសាខា ប្រៀបដូចបុគ្គលណាមួយ សោយរាជ្យសម្បត្តិ ជាឥស្សរាធិបតី នៃមហាជនបទទាំង ១៦ នេះ ដែលមានរតនៈ ៧ ប្រការដ៏ច្រើន គឺមហាជនបទទាំង ១៦ គឺអង្គៈ មគធៈ កាសី កោសលៈ វជ្ជី មល្លៈ ចេតី វំសៈ កុរុ បញ្ចាលៈ មច្ឆៈ សូរសេនៈ អស្សកៈ អវន្តី គន្ធារៈ កម្ពោជៈ រាជសម្បត្តិរបស់បុគ្គលនុ៎ះ ពុំទាន់ស្មើនឹងចំណែកទី ១៦ នៃឧបោសថៈ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ឡើយ ។ ដំណើរនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលនាងវិសាខា រាជសម្បត្តិរបស់មនុស្ស ប្រៀបធៀបនឹងសេចក្តីសុខទិព្វ (ឃើញ) ស្តួចស្តើងណាស់ ។ ម្នាលនាងវិសាខា ៥០ ឆ្នាំរបស់មនុស្ស ជាមួយយប់មួយថ្ងៃរបស់ពួកទេវតាជាន់ចាតុម្មហារាជិកៈ រាប់តាមរាត្រីនោះ ៣០ រាត្រីជាមួយខែ រាប់តាមខែនោះ ១២ ខែ ជាមួយឆ្នាំ រាប់តាមឆ្នាំនោះ ៥០០ ឆ្នាំទិព្វ ជាប្រមាណនៃអាយុរបស់ពួកទេវតាជាន់ចាតុម្មហារាជិកៈ ។ ម្នាលនាងវិសាខា ហេតុនុ៎ះ រមែងមាន ត្រង់ដែលស្ត្រីក្តី បុរសក្តីខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ចូលចាំឧបោសថៈ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ហើយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ

ចាតុម្មហារាជិកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យ ។ ឥទំ ខោ បនេតំ វិសាខេ សន្ធាយ ភាសិតំ អប្បកំ មានុសកំ រជ្ជំ ទិព្វំ សុខំ ឧបនិធាយ ។ យំ វិសាខេ មានុសកំ វស្សសតំ តាវតឹសានំ ទេវានំ ឯសោ ឯកោ រត្តិន្ទិវោ តាយ រត្តិយា តឹសរត្តិយោ មាសោ តេន មាសេន ទ្វាទសមាសិយោ សំវច្ឆរោ តេន សំវច្ឆរេន ទិព្វំ វស្សសហស្សំ តាវតឹសានំ ទេវានំ អាយុប្បមាណំ ។ ឋានំ ខោ បនេតំ វិសាខេ វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចោ ឥត្ថី វា បុរិសោ វា អដ្ឋង្គសមន្នាគតំ ឧបោសថំ ឧបវសិត្វា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា តាវតឹសានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យ ។ ឥទំ ខោ បនេតំ វិសាខេ សន្ធាយ ភាសិតំ អប្បកំ មានុសកំ រជ្ជំ ទិព្វំ សុខំ ឧបនិធាយ ។ យានិ វិសាខេ មានុសកានិ ទ្វេ វស្សសតានិ យាមានំ ទេវានំ ឯសោ ឯកោ រត្តិន្ទិវោ តាយ រត្តិយា តឹសរត្តិយោ មាសោ តេន មាសេន ទ្វាទសមាសិយោ សំវច្ឆរោ

ទៅកើតរួមជាមួយនឹងពួកទេវតាជាន់ចាតុម្មហារាជិកៈ ។ ម្នាលនាងវិសាខា ដែលតថាគតសម្ដែងរាជសម្បត្តិរបស់មនុស្សប្រៀបផ្ទៀបនឹងសេចក្ដីសុខទិព្វ (ហើយ) ស្ដើងស្ដួច នេះតថាគតពោលសំដៅយកហេតុនុ៎ះឯង ។ ម្នាលនាងវិសាខា ១០០ ឆ្នាំរបស់មនុស្ស ជាមួយយប់មួយថ្ងៃរបស់ទេវតាជាន់តាវត្តិង្ស រាប់តាមរាត្រីនោះ ៣០ រាត្រីជា ១ ខែ រាប់តាមខែនោះ ១២ ខែជា ១ ឆ្នាំ រាប់តាមឆ្នាំនោះ ១០០០ ឆ្នាំទិព្វជាប្រមាណនៃអាយុរបស់ពួកទេវតាជាន់តាវត្តិង្ស ។ ម្នាលនាងវិសាខា ហេតុនុ៎ះ រមែងមានប្រាកដ ត្រង់ការដែលស្ត្រីឬបុរសក្នុងពួកសត្វក្នុងលោកនេះ ចូលកាន់ឧបោសថប្រកបដោយអង្គ ៨ ហើយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតរួមជាមួយនឹងពួកទេវតាជាន់តាវត្តិង្ស ។ ម្នាលនាងវិសាខា ដែលតថាគតសម្ដែងរាជសម្បត្តិរបស់មនុស្សប្រៀបផ្ទៀបនឹងសេចក្ដីសុខទិព្វ (ហើយ) ស្ដើងស្ដួច នេះតថាគតពោលសំដៅយកហេតុនុ៎ះឯង ។ ម្នាលនាងវិសាខា ២០០ ឆ្នាំរបស់មនុស្ស ជាមួយយប់មួយថ្ងៃរបស់ពួកទេវតាជាន់យាមៈ រាប់តាមរាត្រីនោះ ៣០ រាត្រីជា ១ ខែ រាប់តាមខែនោះ ១២ ខែជា ១ ឆ្នាំ

តេន សំវច្ឆរេន ទិព្វានិ ទ្វេ វស្សសហស្សានិ យាមានំ ទេវានំ អាយុប្បមាណំ ។ ឋានំ ខោ បនេតំ វិសាខេ វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចោ ឥត្ថី វា បុរិសោ វា អដ្ឋង្គសមន្នាគតំ ឧបោសថំ ឧបវសិត្វា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា យាមានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យ ។ ឥទំ ខោ បនេតំ វិសាខេ សន្ធាយ ភាសិតំ បរិត្តំ មានុសកំ រជ្ជំ ទិព្វំ សុខំ ឧបនិធាយ ។ យានិ វិសាខេ មានុសកានិ ចត្តារិ វស្សសតានិ តុសិតានំ ទេវានំ ឯសោ ឯកោ រត្តិន្ទិវោ តាយ រត្តិយា តិំសរត្តិយោ មាសោ តេន មាសេន ទ្វាទសមាសិយោ សំវច្ឆរោ តេន សំវច្ឆរេន ទិព្វានិ ចត្តារិ វស្សសហស្សានិ តុសិតានំ ទេវានំ អាយុប្បមាណំ ។ ឋានំ ខោ បនេតំ វិសាខេ វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចោ ឥត្ថី វា បុរិសោ វា អដ្ឋង្គសមន្នាគតំ ឧបោសថំ ឧបវសិត្វា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា តុសិតានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យ ។ ឥទំ ខោ បនេតំ វិសាខេ សន្ធាយ ភាសិតំ បរិត្តំ មានុសកំ រជ្ជំ ទិព្វំ សុខំ ឧបនិធាយ ។

រាប់តាមឆ្នាំនោះ ២០០០ ឆ្នាំទិព្វ ជាប្រមាណនៃអាយុរបស់ពួកទេវតាជាន់យាមៈ ។ ម្នាលនាងវិសាខា ហេតុនុ៎ះ រមែងមានប្រាកដ ត្រង់ពាក្យថា ស្ត្រីឬបុរសក្នុងលោកនេះ គប្បីរក្សាឧបោសថប្រកបដោយអង្គ ៨ ហើយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតរួមជាមួយនឹងពួកទេវតាជាន់យាមៈ ។ ម្នាលនាងវិសាខា ដែលថា រាជសម្បត្តិរបស់មនុស្ស បើប្រៀបធៀបនឹងសេចក្តីសុខទិព្វ (ឃើញ) ស្តើងស្តួច នេះតថាគតពោលសំដៅយក ត្រង់ហេតុនុ៎ះឯង ។ ម្នាលនាងវិសាខា ៤០០ ឆ្នាំរបស់មនុស្ស ជាមួយយប់មួយថ្ងៃ របស់ពួកទេវតាជាន់តុសិត រាប់តាមរាត្រីនោះ ៣០ រាត្រីជា ១ ខែ រាប់តាមខែនោះ ១២ ខែជា ១ ឆ្នាំ រាប់តាមឆ្នាំនោះ ៤០០០ ឆ្នាំទិព្វជាប្រមាណនៃអាយុរបស់ពួកទេវតាជាន់តុសិត ។ ម្នាលនាងវិសាខា ហេតុនុ៎ះ រមែងមានប្រាកដ ត្រង់ពាក្យថា ស្ត្រីឬបុរសក្នុងលោកនេះ គប្បីរក្សាឧបោសថ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ហើយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតរួមជាមួយនឹងពួកទេវតាជាន់តុសិត ។ ម្នាលនាងវិសាខា ដែលថា រាជសម្បត្តិរបស់មនុស្ស បើប្រៀបធៀបនឹងសេចក្តីសុខទិព្វ (ឃើញ) ស្តើងស្តួច នេះតថាគតពោលសំដៅយកត្រង់ហេតុនុ៎ះឯង ។

យានិ វិសាខេ មានុសកានិ អដ្ឋវស្សសតានិ និម្មាន-
រតីនំ ទេវានំ ឯសោ ឯកោ រត្តិន្ទិវោ តាយ រត្តិយា
តិំសរត្តិយោ មាសោ តេន មាសេន ទ្វាទសមាសិយោ
សំវច្ឆរោ តេន សំវច្ឆរេន ទិព្វានិ អដ្ឋវស្សសហស្សានិ
និម្មានរតីនំ ទេវានំ អាយុប្បមាណំ ។ ឋានំ ខោ បនេតំ
វិសាខេ វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចោ ឥត្ថី វា បុរិសោ វា
អដ្ឋង្គសមន្នាគតំ ឧបោសថំ ឧបវសិត្វា កាយស្ស
ភេទា បរម្មរណា និម្មានរតីនំ ទេវានំ សហព្យតំ
ឧបបជ្ជេយ្យ ។ ឥទំ ខោ បនេតំ វិសាខេ សន្ធាយ
ភាសិតំ កិំ រជ្ជំ មានុសកំ ទិព្វំ សុខំ
ឧបនិធាយ ។ យានិ វិសាខេ មានុសកានិ
សោឡសវស្សសតានិ បរនិម្មិតវសវត្តីនំ ទេវានំ
ឯសោ ឯកោ រត្តិន្ទិវោ តាយ រត្តិយា តិំសរត្តិយោ
មាសោ តេន មាសេន ទ្វាទសមាសិយោ សំវច្ឆរោ
តេន សំវច្ឆរេន ទិព្វានិ សោឡសវស្សសហស្សានិ
បរនិម្មិតវសវត្តីនំ ទេវានំ អាយុប្បមាណំ ។

ម្នាលនាងវិសាខា ៨០០ ឆ្នាំរបស់មនុស្សជាមួយយប់មួយថ្ងៃ របស់ពួកទេវតា
ជាន់និម្មានរតី កាលបើរាប់យប់នោះ ៣០ ត្រូវជា ១ ខែ កាលបើរាប់ខែនោះ ១២ ខែ
ជា ១ ឆ្នាំ កាលបើរាប់ឆ្នាំនោះ ៨០០០ ឆ្នាំទិព្វ ជាប្រមាណនៃអាយុរបស់ពួកទេវតា
ជាន់និម្មានរតី ។ ម្នាលនាងវិសាខា ហេតុនុ៎ះ រមែងមានប្រាកដ ត្រង់ការ
ជាស្ត្រីឬបុរសពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ រក្សាឧបោសថប្រកបដោយអង្គ ៨
ហើយ លុះបែកធ្លាយនៃកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតរួមជាមួយនឹងពួកទេវតា
ជាន់និម្មានរតី ។ ម្នាលនាងវិសាខា ដែលថា រាជសម្បត្តិជារបស់មនុស្ស
ប្រៀបធៀបនឹងសេចក្តីសុខ (ឃើញ) ស្មើនឹងស្ពាននេះ តថាគតពោលសំដៅ
យកហេតុនុ៎ះឯង ។ ម្នាលនាងវិសាខា ១.៦០០ ឆ្នាំរបស់មនុស្ស
ជាមួយយប់មួយថ្ងៃរបស់ពួកទេវតាជាន់បរនិម្មិតវសវត្តី កាលបើរាប់យប់នោះ
៣០ ត្រូវជា ១ ខែ កាលបើរាប់ខែនោះ ១២ ខែ ជា ១ ឆ្នាំ កាលបើរាប់ឆ្នាំនោះ
១៦០០០ ឆ្នាំទិព្វ ជាប្រមាណនៃអាយុរបស់ពួកទេវតាជាន់បរនិម្មិតវសវត្តី ។

ឋានំ ខោ បនេតំ វិសាខេ វិជ្ជតិ យំ ឥធេកច្ចោ ឥត្ថី វា បុរិសោ វា អដ្ឋង្គសមន្នាគតំ ឧបោសថំ ឧបវសិត្វា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា ចាតុម្មហារាជិកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យ ។ ឥទំ ខោ បនេតំ វិសាខេ សន្ធាយ ភាសិតំ កបណំ មានុសកំ រជ្ជំ ទិព្វំ សុខំ ឧបនិធាយាតិ ។

បាណំ ន ហញ្ញេ ន ចាទិន្នមាទិយេ
មុសា ន ភាសេ ន ច មជ្ជបោ សិយា
អព្រហ្មចរិយា វិរមេយ្យ មេថុនា
រត្តឹ ន ភុញ្ជេយ្យ វិកាលភោជនំ
មាលំ ន ធារេ ន ច គន្ធមាចរេ
មញ្ចេ ឆមាយំ វ សយេថ សន្ថតេ
ឯតញ្ហិ អដ្ឋង្គិកមាហុបោសថំ
ទុក្ខន្តគុនា ពុទ្ធេន បកាសិតំ ។

ម្នាលនាងវិសាខា ហេតុនុ៎ះ រមែងមានប្រាកដ ត្រង់ពាក្យថា ស្ត្រីឬបុរស ខ្លះ ក្នុងលោកនេះ រក្សាឧបោសថៈប្រកបដោយអង្គ ៨ ហើយ លុះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតរួមជាមួយនឹងពួកទេវតាជាន់ចាតុម្មហា- រាជិក ។ ម្នាលនាងវិសាខា ដែលថា រាជសម្បត្តិជារបស់មនុស្ស បើប្រៀបធៀបនឹងសេចក្ដីសុខទិព្វ (ហើយ) ស្ដើងស្ដួច នេះតថាគត ពោល សំដៅយកត្រង់ហេតុនុ៎ះឯង ។

បុរសឬស្ត្រីមិនគប្បីសម្លាប់សត្វ ១ មិនគប្បីលួចយក
ទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យ ១ មិនគប្បីនិយាយ
កុហក ១ មិនគប្បីក្រេបផឹកនូវទឹកស្រវឹង ១ គប្បីវៀរ
ចាកមេថុន ដែលមិនមែនជាសេចក្ដីប្រព្រឹត្តដ៏ប្រសើរ ១
មិនគប្បីបរិភោគភោជនក្នុងវេលារាត្រី គឺភោជនក្នុង
វេលាខុសកាល ១ មិនគប្បីទ្រទ្រង់កម្រងផ្កា មិនគប្បី
ប្រើប្រាស់គ្រឿងក្រអូប ១ គប្បីដេកលើគ្រែ (ដែល
ត្រូវប្រមាណ) ឬក្រាល ដែលគេក្រាលល្អលើផែន
ដី ១ (បណ្ឌិតទាំងឡាយពោលសរសើរ)
នូវឧបោសថៈប្រកបដោយអង្គ ៨ នុ៎ះ ដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់
ដល់នូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ទ្រង់ប្រកាសទុកហើយ ។

ចន្ទោ ច សុរិយោ ច ឧភោ សុទស្សនា
ឱភាសយន្តា អនុយន្តិ យាវតា
តមោនុទា តេ បន អន្តលិក្ខគា
នភេ បភាសន្តិ ទិសាវិរោចនា
ឯតស្មិំ យំ វិជ្ជតិ អន្តរេ ធនំ
មុត្តា មណិ វេឡុរិយញ្ច ភទ្ទកំ
សិង្គីសុវណ្ណំ អថវាបិ កញ្ចនំ
យំ ជាតរូបំ ហដកន្តិ វុច្ចតិ
អដ្ឋង្គុបេតស្ស ឧបោសថស្ស
កលម្បិ តេ នានុភវន្តិ សោឡសឹ
ចន្ទប្បភា តារគណា ច សព្វេ
តស្មា ហិ នារី ច នរោ ច សីលវា
អដ្ឋង្គុបេតំ ឧបវស្សុបោសថំ
បុញ្ញានិ កត្វាន សុខុទ្រយានិ
អនិន្ទិតា សគ្គមុបេន្តិ ឋានន្តិ ។

មហាវគ្គោ ទុតិយោ ។

ព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យ ទាំងពីរមានរស្មីដ៏រុងរឿង គឺ ធ្វើពន្លឺឲ្យភ្លឺទៅ គ្រប់ទីមានទំហំត្រឹមណា មួយទៀត ព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យ មានអានុភាពកំចាត់បង់នូវងងឹត អាចដំណើរទៅក្នុងអាកាស ហើយក៏ភ្លឺស្វាងទិស តែងបំភ្លឺក្នុងទីផ្ទៃមេឃ ទ្រព្យណាមួយ ដែលមាននៅក្នុងចន្លោះនៃទីនេះគឺកែវមុក្តា កែវមណី កែវពិទូរ្យដ៏ល្អមួយវិញទៀត ដែលហៅថា មាសសិង្គី មាសកញ្ចនៈ មាសជាតរូបនិងមាសហាដកៈ ទ្រព្យទាំងអស់នោះ (មានប្រិយ) មិនដល់នូវចំណែកទី ១៦ ១ លើក នៃឧបោសថៈប្រកបដោយអង្គ ៨ ឡើយ ដូចពន្លឺផ្កាយទាំងអស់(ក្តី) មិនដល់ពន្លឺព្រះចន្ទឡើយ ព្រោះហេតុនោះស្រ្តីប្រុសដែលជាអ្នកមានសីលធម៌ក្តី ។ ឧបោសថៈប្រកបដោយអង្គ ៨ ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយដែលមានសុខជាកម្រៃ ជាអ្នកមិនត្រូវគេតិះដៀល តែងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ។

ចប់ មហាវគ្គទី ២ ។

តស្សុទ្ទានំ

តិត្ថភយញ្ញ វេនាគោ
សរភោ កេសបុត្តិយោ
សាឡ្ហោ ចាបិ កថាវត្ថុ
តិត្ថិយា មូលុបោសថេនាតិ ។

ឧទ្ទាននៃមហាវគ្គនោះគឺ៖

និយាយអំពីតិត្ថាយតនៈ ១ អំពីមាតាបុត្តិកភ័យ ១ អំពីអ្នកស្រុកវេនាគបុរៈ ១ អំពីសរភបរិព្វាជក ១ អំពីអ្នកនិគមកេសបុត្ត ១ អំពីសាឡ្ហៈចៅរបស់មិគារសេដ្ឋី ១ អំពីកថាវត្ថុ ១ អំពីពួកតិរ្ថិយ ១ អំពីអកុសលមូលនិងកុសលមូល ១ អំពីឧបោសថ ១ ។

ឆន្នសុត្តំ

(៧៣) ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ
ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ
ឆន្នោ បរិព្វាជកោ យេនាយស្មា អានន្ទោ តេនុប-
សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា អានន្ទេន សទ្ធិំ
សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិ-
សារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ
ខោ ឆន្នោ បរិព្វាជកោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ
ឯតទវោច តុម្ហេបិ អាវុសោ អានន្ទ រាគស្ស
បហានំ បញ្ញាបេថ ទោសស្ស បហានំ បញ្ញា-
បេថ មោហស្ស បហានំ បញ្ញាបេថាតិ ។
មយំ ខោ អាវុសោ រាគស្ស បហានំ បញ្ញាបេម
ទោសស្ស បហានំ បញ្ញាបេម មោហស្ស បហានំ
បញ្ញាបេមាតិ ។ កឹ បន តុម្ហេ អាវុសោ រាគេ
អាទីនវំ ទិស្វា រាគស្ស បហានំ បញ្ញាបេថ កឹ
ទោសេ អាទីនវំ ទិស្វា ទោសស្ស បហានំ
បញ្ញាបេថ កឹ មោហេ អាទីនវំ ទិស្វា មោហស្ស
បហានំ បញ្ញាបេថាតិ ។ រត្តោ ខោ អាវុសោ

ឆន្នសូត្រ

(៧៣) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេត-
ពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ ឆន្នបរិព្វាជក
ចូលទៅរកព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោល
រាក់ទាក់ជាមួយនឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររាក់ទាក់
និងពាក្យគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះឆន្នបរិព្វាជក
អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏និយាយនឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុដូច្នេះថា នែ
អាវុសោអានន្ទ លោកបញ្ញត្តការលះបង់រាគៈ បញ្ញត្តការលះបង់ទោសៈ
បញ្ញត្តការលះបង់មោហៈ ។ ម្នាលអាវុសោ យើងសោត ក៏បញ្ញត្ត
ការលះបង់រាគៈ បញ្ញត្តការលះបង់ទោសៈ បញ្ញត្តការលះបង់មោហៈ
ដែរ ។ ម្នាលអាវុសោ តើលោកឃើញទោស ក្នុងរាគៈដូចម្តេច
បានជាបញ្ញត្តការលះបង់រាគៈ ឃើញទោស ក្នុងទោសៈដូចម្តេច បានជា
បញ្ញត្តការលះបង់ទោសៈ ឃើញទោស ក្នុងមោហៈដូចម្តេច បានជា
បញ្ញត្តការលះបង់មោហៈ ។ ម្នាលអាវុសោ បុគ្គលត្រេកត្រអាល

រាគេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ អត្តព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ បរព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ឧភយព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ចេតសិកម្បិ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ រាគេ បហីនេ នេវ អត្តព្យាពាធាយ ចេតេតិ ន បរព្យាពាធាយ ចេតេតិ ន ឧភយព្យាពាធាយ ចេតេតិ ន ចេតសិកំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។ រត្តោ ខោ អាវុសោ រាគេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរតិ វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរតិ មនសា ទុច្ចរិតំ ចរតិ រាគេ បហីនេ នេវ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរតិ ន វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរតិ ន មនសា ទុច្ចរិតំ ចរតិ ។ រត្តោ ខោ អាវុសោ រាគេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ អត្តត្ថម្បិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ បរត្ថម្បិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ ឧភយត្ថម្បិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ រាគេ បហីនេ អត្តត្ថម្បិ យថាភូតំ បជានាតិ បរត្ថម្បិ យថាភូតំ បជានាតិ ឧភយត្ថម្បិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ រាគោ ខោ អាវុសោ អន្ធករណោ

ត្រូវរាគៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តត្រូវរាគៈរួបរឹត រមែងគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯងខ្លះ គិតដើម្បីបៀតបៀនអ្នកដទៃខ្លះ គិតដើម្បីបៀតបៀនទាំងពីរនាក់ខ្លះ រមែងទទួលទុក្ខ ទោមនស្ស ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តខ្លះ កាលបើលះបង់រាគៈ ផុតហើយ បុគ្គលនោះរមែងមិនគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯង មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនអ្នកដទៃ មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនទាំងពីរនាក់ មិនទទួលទុក្ខទោមនស្សប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត ។ ម្នាលអាវុសោ បុគ្គលអ្នកត្រេកត្រអាលត្រូវរាគៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តត្រូវរាគៈរួបរឹតរមែងប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត កាលបើលះរាគៈផុតហើយ បុគ្គលនោះមិនប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ មិនប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា មិនប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត ។ ម្នាលអាវុសោ បុគ្គលអ្នកត្រេកត្រអាលត្រូវរាគៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តត្រូវរាគៈរួបរឹត រមែងមិនដឹងច្បាស់នូវប្រយោជន៍របស់ខ្លួនតាមពិតខ្លះ មិនដឹងច្បាស់នូវប្រយោជន៍របស់បុគ្គលដទៃតាមពិតខ្លះ មិនដឹងច្បាស់នូវប្រយោជន៍ទាំងពីរនាក់តាមពិតខ្លះ កាលបើលះបង់រាគៈផុតហើយ បុគ្គលនោះរមែងដឹងច្បាស់នូវប្រយោជន៍របស់ខ្លួនតាមពិតផង ដឹងច្បាស់នូវប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃតាមពិតផង ដឹងច្បាស់នូវប្រយោជន៍ទាំងពីរនាក់តាមពិតផង ។ ម្នាលអាវុសោ រាគៈជាគ្រឿងធ្វើឲ្យងងឹត

អចក្ខុករណោ អញ្ញាណករណោ បញ្ញានិរោធិកោ វិឃាតបក្ខិកោ អនិព្វានសំវត្តនិកោ ។ ទុដ្ឋោ ខោ អាវុសោ ។ បេ ។ មូឡ្ហោ ខោ អាវុសោ មោហេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ អត្តព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ បរព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ឧភយព្យាពាធាយបិ ចេតេតិ ចេតសិកម្បិ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ មោហេ បហីនេ នេវ អត្តព្យាពាធាយ ចេតេតិ ន បរព្យាពាធាយ ចេតេតិ ន ឧភយព្យាពាធាយ ចេតេតិ ន ចេតសិកំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។ មូឡ្ហោ ខោ អាវុសោ មោហេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរតិ វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរតិ មនសា ទុច្ចរិតំ ចរតិ មោហេ បហីនេ នេវ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរតិ ន វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរតិ ន មនសា ទុច្ចរិតំ ចរតិ ។ មូឡ្ហោ ខោ អាវុសោ មោហេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ អត្តត្ថម្បិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ បរត្ថម្បិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ

ធ្វើឲ្យងងឹតគ្មានចក្ខុ ធ្វើឲ្យគ្មានញាណ ឲ្យរលត់បញ្ញា ជាចំណែកនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វានទេ ។ ម្នាលអាវុសោ បុគ្គលអ្នកប្រទូស្ត ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសោ បុគ្គលអ្នកវង្វេង ត្រូវសេចក្តីវង្វេងគ្របសង្កត់ មានចិត្តត្រូវសេចក្តីវង្វេងរួបរឹត រមែងគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនខ្លះ គិតដើម្បីបៀតបៀនអ្នកដទៃខ្លះ គិតដើម្បីបៀតបៀនទាំងពីរនាក់ខ្លះ តែងតែទទួលទុក្ខទោមនស្សប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តខ្លះ កាលបើលះមោហៈបានហើយ បុគ្គលរមែងមិនគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួន មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនអ្នកដទៃ មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនទាំងពីរនាក់ មិនទទួលទុក្ខទោមនស្សប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត ។ ម្នាលអាវុសោ បុគ្គលអ្នកវង្វេង ត្រូវមោហៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តត្រូវមោហៈរួបរឹត រមែងប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត កាលបើលះបង់មោហៈបានហើយ បុគ្គលរមែងមិនប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ មិនប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា មិនប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត ។ ម្នាលអាវុសោ បុគ្គលអ្នកវង្វេង ត្រូវមោហៈគ្របសង្កត់ មានចិត្តត្រូវមោហៈរួបរឹត រមែងមិនដឹងច្បាស់នូវប្រយោជន៍ខ្លួនតាមពិតខ្លះ មិនដឹងច្បាស់នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃតាមពិតខ្លះ មិនដឹងច្បាស់នូវប្រយោជន៍ទាំងពីរនាក់តាមពិតខ្លះ

ឧភយត្ថំបិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ មោហេ បហីនេ អត្តត្ថំបិ យថាភូតំ បជានាតិ បរត្ថំបិ យថាភូតំ បជានាតិ ឧភយត្ថំបិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ មោហោ ខោ អាវុសោ អន្ធករណោ អចក្ខុករណោ អញ្ញាណករណោ បញ្ញានិរោធិកោ វិឃាតបក្ខិកោ អនិព្វានសំវត្តនិកោ ។ ឥមំ ខោ មយំ អាវុសោ រាគេ អាទីនវំ ទិស្វា រាគស្ស បហានំ បញ្ញាបេម ឥមំ ទោសេ អាទីនវំ ទិស្វា ទោសស្ស បហានំ បញ្ញាបេម ឥមំ មោហេ អាទីនវំ ទិស្វា មោហស្ស បហានំ បញ្ញាបេមាតិ ។ អត្ថិ បនាវុសោ មគ្គោ អត្ថិ បដិបទា ឯតស្ស រាគស្ស ទោសស្ស មោហស្ស បហានាយាតិ ។ អត្ថាវុសោ មគ្គោ អត្ថិ បដិបទា ឯតស្ស រាគស្ស ទោសស្ស មោហស្ស បហានាយាតិ ។ កតមោ បនាវុសោ មគ្គោ កតមា បដិបទា ឯតស្ស រាគស្ស ទោសស្ស មោហស្ស បហានាយាតិ ។ អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ សេយ្យថីទំ សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវាចា

កាលបើការមោហៈផុតហើយ បុគ្គលរមែងដឹងច្បាស់នូវប្រយោជន៍ខ្លួនតាមពិតផង ដឹងច្បាស់នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃតាមពិតផង ដឹងច្បាស់នូវប្រយោជន៍ទាំងពីរតាមពិតផង ។ ម្នាលអាវុសោ មោហៈជាគ្រឿងធ្វើឲ្យងងឹត ធ្វើឲ្យខ្វាក់ភ្នែក ធ្វើឲ្យគ្មានញាណ ឲ្យរលត់បញ្ញា ជាចំណែកនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វានទេ ម្នាលអាវុសោ យើងឃើញទោស ក្នុងរាគៈនេះឯងហើយ ទើបបញ្ញត្តនូវការលះបង់រាគៈ ឃើញទោស ក្នុងទោសៈនេះហើយ ទើបបញ្ញត្តនូវការលះទោសៈ ឃើញទោស ក្នុងមោហៈនេះហើយ ទើបបញ្ញត្តនូវការលះមោហៈ ។ ម្នាលអាវុសោ ផ្លូវប្រតិបត្តិដើម្បីលះរាគៈទោសៈមោហៈ មានដែរឬទេ ។ ម្នាលអាវុសោ ផ្លូវប្រតិបត្តិដើម្បីលះរាគៈទោសៈ មោហៈ មាន ។ ម្នាលអាវុសោ ផ្លូវប្រតិបត្តិដើម្បីលះរាគៈទោសៈមោហៈ នុះ តើដូចម្តេច ។ ផ្លូវប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះឯង គឺ សេចក្តីឃើញត្រូវ ១ សេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ១ វាចាត្រូវ ១

សង្កប្បំ សម្មាវាចំ សម្មាកម្មន្តំ សម្មាអាជីវំ សម្មាវាយាមំ សម្មាសតិំ សម្មាសមាធិំ ។ អយំ ខោ អាវុសោ មគ្គោ អយំ បដិបទា ឯតស្ស រាគស្ស ទោសស្ស មោហស្ស បហានាយាតិ ។ ភទ្ទកោ អាវុសោ មគ្គោ ភទ្ទិកា បដិបទា ឯតស្ស រាគស្ស ទោសស្ស មោហស្ស បហានាយ ។ អលញ្ច បនាវុសោ អានន្ទ អប្បមាទាយាតិ ។

(៧៦) ឯកំ សមយំ អាយស្មា អានន្ទោ កោសម្ពិយំ វិហរតិ ឃោសិតារាមេ ។ អថខោ អញ្ញតរោ អាជីវកសាវកោ គហបតិ យេនាយស្មា អានន្ទោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ អាជីវកសាវកោ គហបតិ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោច កេសំ នោ ភន្តេ អានន្ទ ធម្មោ ស្វាក្ខាតោ កេ លោកេ សុប្បដិបន្នា កេ លោកេ សុគតាតិ ។ តេនហិ គហបតិ តញ្ញេវេត្ថ(១) បដិបុច្ឆិស្សាមិ យថា តេ ខមេយ្យ

១ ម. ត្វេវ ឯត្ថ ។

ការនិយាយត្រូវ ១ ការធ្វើការងារត្រូវ ១ ការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ១ ការព្យាយាមត្រូវ ១ ការរលឹកត្រូវ ១ ការតាំងចិត្តខ្ជាប់ត្រូវ ១ ។ ម្នាលអាវុសោ នេះឯងជាផ្លូវប្រតិបត្តិ ដើម្បីលះបង់រាគៈ ទោសៈ មោហៈ នុ៎ះ ។ ម្នាលអាវុសោ ផ្លូវប្រតិបត្តិ ដើម្បីលះបង់រាគៈ ទោសៈ មោហៈ នុ៎ះ ជាផ្លូវប្រពៃសព្វគ្រប់ហើយ ។ ម្នាលអាវុសោ អានន្ទ ហេតុនោះ គួរនឹងកុំធ្វេសប្រហែសឡើយ ។

(៧៦) សម័យមួយ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុគង់នៅក្នុងឃោសិតារាម ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ គ្រានោះ គហបតី ជាសាវ័ករបស់អាជីវកម្នាក់ ចូលទៅរកព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះគហបតី ជាសាវ័កអាជីវកនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ សួរព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន (យើងទាំងពីរនាក់) អ្នកណាសំដែងធម៌ត្រូវ ពួកអ្នកណាឈ្មោះថា ប្រតិបត្តិត្រូវក្នុងលោក ពួកអ្នកណាឈ្មោះថា ដើរទៅល្អក្នុងលោក ។ ម្នាលគហបតី បើដូច្នោះ អាត្មានឹងត្រឡប់សួរទៅអ្នកក្នុងហេតុនុ៎ះវិញ បើហេតុនោះគួរដល់អ្នកយ៉ាងណា

តថា នំ ព្យាករេយ្យាសិ ។ តំ កិំ មញ្ញសិ គាមណិ យេ រាគស្ស បហានាយ ធម្មំ ទេសេន្តិ ទោសស្ស បហានាយ ធម្មំ ទេសេន្តិ មោហស្ស បហានាយ ធម្មំ ទេសេន្តិ តេសំ ធម្មោ ស្វាក្ខាតោ នោ វា កថំ វា តេ ឯត្ថ ហោតីតិ ។ យេ ភន្តេ រាគស្ស បហានាយ ធម្មំ ទេសេន្តិ ទោសស្ស បហានាយ ធម្មំ ទេសេន្តិ មោហស្ស បហានាយ ធម្មំ ទេសេន្តិ តេសំ ធម្មោ ស្វាក្ខាតោ ឯវំ មេ ឯត្ថ ហោតីតិ ។ តំ កិំ មញ្ញសិ គាមណិ យេ រាគស្ស បហានាយ បដិបន្នា ទោសស្ស បហានាយ បដិបន្នា មោហស្ស បហានាយ បដិបន្នា តេ លោកេ សុប្បដិបន្នា នោ វា កថំ វា តេ ឯត្ថ ហោតីតិ ។ យេ ភន្តេ រាគស្ស បហានាយ បដិបន្នា ទោសស្ស បហានាយ បដិបន្នា មោហស្ស បហានាយ បដិបន្នា តេ លោកេ សុប្បដិបន្នា ឯវំ មេ ឯត្ថ ហោតីតិ ។ តំ កិំ មញ្ញសិ គាមណិ យេសំ រាគោ បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ

ត្រូវអ្នកដោះស្រាយហេតុនោះ យ៉ាងនោះចុះ ។ ម្នាលគាមណី អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ពួកបុគ្គលណា សំដែងធម៌ដើម្បីលះរាគៈ សំដែងធម៌ដើម្បីលះទោសៈ សំដែងធម៌ដើម្បីលះមោហៈ ពួកទាំងនោះឈ្មោះថា សំដែងធម៌ត្រូវល្អឬទេ អ្នកមានសេចក្តីយល់ដូចម្តេច ក្នុងរឿងនេះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកបុគ្គលណា សំដែងធម៌ដើម្បីលះរាគៈ សំដែងធម៌ដើម្បីលះទោសៈ សំដែងធម៌ដើម្បីលះមោហៈ បុគ្គលទាំងនោះឈ្មោះថា សំដែងធម៌ត្រូវហើយ ខ្ញុំមានសេចក្តីយល់ ក្នុងរឿងនេះយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលគាមណី អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ពួកបុគ្គលណា ប្រតិបត្តិដើម្បីលះរាគៈ ប្រតិបត្តិដើម្បីលះទោសៈ ប្រតិបត្តិដើម្បីលះមោហៈ ពួកបុគ្គលនោះឈ្មោះថា ប្រតិបត្តិល្អ ក្នុងលោកឬទេ អ្នកមានសេចក្តីយល់ក្នុងរឿងនេះដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកបុគ្គលណា ប្រតិបត្តិដើម្បីលះរាគៈ ប្រតិបត្តិដើម្បីលះទោសៈ ប្រតិបត្តិដើម្បីលះមោហៈ ពួកបុគ្គលនោះឈ្មោះថា ប្រតិបត្តិល្អក្នុងលោក ខ្ញុំមានសេចក្តីយល់យ៉ាងនេះ ក្នុងរឿងនេះ ។ ម្នាលគាមណី អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ពួកបុគ្គលណា បានលះរាគៈហើយ ផ្តាច់បង់នូវឫសគល់ហើយ

តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំកតោ អាយតឹអនុប្បាទធម្មោ យេសំ ទោសោ បហីនោ ។ បេ ។ យេសំ មោហោ បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំកតោ អាយតឹអនុប្បាទធម្មោ តេ លោកេ សុគតា នោ វា កថំ វា តេ ឯត្ថ ហោតីតិ ។ យេសំ ភន្តេ រាគោ បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំកតោ អាយតឹអនុប្បាទធម្មោ យេសំ ទោសោ បហីនោ ។ បេ ។ យេសំ មោហោ បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំកតោ អាយតឹ-អនុប្បាទធម្មោ តេ លោកេ សុគតា ឯវំ មេ ឯត្ថ ហោតីតិ ឥតិ ខោ គហបតិ តយា ព្យាកតំ យេ រាគស្ស បហានាយ ធម្មំ ទេសេន្តិ ទោសស្ស បហានាយ ធម្មំ ទេសេន្តិ

ធ្វើមិនឲ្យដុះទៀតបាន ដូចជាត្នោតកំបុតក ធ្វើឲ្យវិនាស មិនឲ្យកើតឡើងតទៅទៀតជាធម្មតា ពួកបុគ្គលណាលះទោសៈហើយ ។ បេ ។ ពួកបុគ្គលណាលះមោហៈហើយ ផ្តាច់រំលើងឫសគល់មោហហើយ ធ្វើមិនឲ្យដុះទៀតបាន ដូចជាត្នោតកំបុតក ធ្វើឲ្យវិនាស មិនឲ្យកើតឡើងតទៅទៀតជាធម្មតា ពួកបុគ្គលនោះឈ្មោះថា ដើរទៅហើយគឺល្អក្នុងលោកឬទេ អ្នកមានសេចក្តីយល់ដូចម្តេច ក្នុងហេតុនុ៎ះ ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ពួកបុគ្គលណាលះរាគៈហើយ ផ្តាច់រំលើងឫសគល់រាគហើយ ធ្វើមិនឲ្យដុះទៀតបាន ដូចជាត្នោតកំបុតក ធ្វើឲ្យវិនាស មិនឲ្យកើតឡើងតទៅទៀតជាធម្មតា ពួកបុគ្គលណាលះទោសៈហើយ ។ បេ ។ ពួកបុគ្គលណាលះមោហៈហើយ ផ្តាច់រំលើងឫសគល់មោហហើយ ធ្វើមិនឲ្យដុះទៀតបាន ដូចជាត្នោតកំបុតក ធ្វើឲ្យវិនាស មិនឲ្យកើតឡើងតទៅទៀត ជាធម្មតា ពួកបុគ្គលនោះឈ្មោះថា ដើរទៅ គឺល្អក្នុងលោកហើយ ខ្ញុំមានសេចក្តីយល់យ៉ាងនេះ ក្នុងហេតុនុ៎ះ ។ ម្នាលគហបតី អ្នកបានដោះស្រាយហើយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ពួកបុគ្គលណា សំដែងធម៌ដើម្បីលះរាគៈ សំដែងធម៌ដើម្បីលះទោសៈ

មោហស្ស បហានាយ ធម្មំ ទេសេន្តិ តេសំ ធម្មោ ស្វាក្ខាតោតិ ។ គហបតិ ព្យាកតំ យេ ភន្តេ រាគស្ស បហានាយ បដិបន្នា ទោសស្ស បហានាយ បដិបន្នា មោហស្ស បហានាយ បដិបន្នា តេ លោកេ សុប្បដិបន្នាតិ ។ គហបតិ ព្យាកតំ យេសំ ភន្តេ រាគោ បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំ កតោ អាយតិំ អនុប្បាទធម្មោ យេសំ ទោសោ បហីនោ ។បេ។ យេសំ មោហោ បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំ កតោ អាយតិំ អនុប្បាទធម្មោ តេ លោកេ សុគតាតិ ។ អច្ឆរិយំ ភន្តេ អព្ភុតំ ភន្តេ ន ចេវ នាម សធម្មុក្កំសនា (១) ភវិស្សតិ ន ច បរធម្មាបសាទនា អាយតនេវ ធម្មទេសនា អត្ថោ ច វុត្តោ អត្តា ច អនុបនីតោ តុម្ហេ ភន្តេ អានន្ទ រាគស្ស បហានាយ ធម្មំ ទេសេថ ទោសស្ស បហានាយ ធម្មំ ទេសេថ មោហស្ស បហានាយ ធម្មំ ទេសេថ តុម្ហាកំ ធម្មោ ស្វាក្ខាតោ

១ ឱ. សធម្មុក្កំសនា ។

សំដែងនូវធម៌ដើម្បីលះមោហៈ ធម៌របស់ពួកនោះឈ្មោះថាសំដែងល្អហើយ ។ អ្នកបានឆ្លើយប្រាប់ហើយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ពួកបុគ្គលណា ជាអ្នកប្រតិបត្តិដើម្បីលះរាគៈ ប្រតិបត្តិដើម្បីលះទោសៈ ប្រតិបត្តិដើម្បីលះមោហៈ បុគ្គលទាំងនោះឈ្មោះថា ប្រតិបត្តិល្អក្នុងលោក ។ អ្នកបានឆ្លើយប្រាប់ហើយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ពួកបុគ្គលណា បានលះរាគៈហើយ បានកាត់ផ្តាច់ឫសគល់ចោលហើយ ធ្វើមិនឲ្យដុះឡើងវិញបាន ដូចជាត្នោតកំបុតក ធ្វើឲ្យវិនាស ធ្វើមិនឲ្យកើតតទៅទៀតជាធម្មតា ពួកបុគ្គលណា បានលះទោសៈហើយ ។បេ។ ពួកបុគ្គលណា បានលះមោហៈហើយ បានកាត់ផ្តាច់ឫសគល់ចោលហើយ ធ្វើមិនឲ្យដុះឡើងវិញបាន ដូចជាត្នោតកំបុតក ធ្វើឲ្យវិនាស មិនឲ្យកើតតទៅទៀតជាធម្មតា ពួកបុគ្គលនោះឈ្មោះថា ទៅល្អក្នុងលោក ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន អស្ចារ្យណាស់ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ចំឡែកណាស់ឈ្មោះថា មិនមានការលើកតម្កើងលទ្ធិខ្លួនផង មិនមានការបន្ទះបន្ទាប់លទ្ធិបុគ្គលដទៃផង សំដែងធម៌ត្រង់តាមហេតុ និយាយចំពោះតែសេចក្តី ទាំងមិនបញ្ចូលគុណទៅក្នុងខ្លួនផង ។ បពិត្រអានន្ទដ៏ចំរើន លោក(ទាំងឡាយ)សំដែងនូវធម៌ដើម្បីលះរាគៈ សំដែងនូវធម៌ដើម្បីលះទោសៈ សំដែងនូវធម៌ដើម្បីលះមោហៈ លោកសំដែងធម៌ត្រូវហើយ

តុម្ហេ ភន្តេ អានន្ទ រាគស្ស បហានាយ បដិបន្នា ទោសស្ស បហានាយ បដិបន្នា មោហស្ស បហានាយ បដិបន្នា តុម្ហេ លោកេ សុប្បដិបន្នា តុម្ហាកំ ភន្តេ អានន្ទ រាគោ បហីនោ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំកតោ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មោ តុម្ហាកំ ទោសោ បហីនោ ។ បេ ។ តុម្ហាកំ មោហោ បហីនោ ឧច្ឆិន្ន-មូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំកតោ អាយតឹ-អនុប្បាទធម្មោ តុម្ហេ លោកេ សុគតា ។ អភិក្កន្តំ ភន្តេ អភិក្កន្តំ ភន្តេ សេយ្យថាបិ ភន្តេ និក្កុជ្ជិតំ វា ឧក្កុជ្ជេយ្យ បដិច្ឆន្នំ វា វិវរេយ្យ មូឡ្ហស្ស វា មគ្គំ អាចិក្ខេយ្យ អន្ធការេ វា តេលបជ្ជោតំ ធារេយ្យ ចក្ខុមន្តោ រូបានិ ទក្ខន្តីតិ ឯវមេវំ អយ្យេន អានន្ទេន អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ ។ ឯសាហំ ភន្តេ អានន្ទ ភគវន្តំ សរណំ គច្ឆាមិ ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច ឧបាសកំ មំ អយ្យោ អានន្ទោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតន្តិ ។

បពិត្រអានន្ទដ៏ចំរើន លោកប្រតិបត្តិដើម្បីលះរាគៈ ប្រតិបត្តិដើម្បីលះទោសៈ ប្រតិបត្តិដើម្បីលះមោហៈ ប្រតិបត្តិត្រូវហើយ ក្នុងលោក បពិត្រអានន្ទដ៏ចំរើន លោកបានលះរាគៈហើយ បានកាត់ផ្តាច់ឫសគល់ចោលហើយ ធ្វើមិនឲ្យដុះទៀតបាន ដូចជាត្នោតកំបុតក ធ្វើឲ្យវិនាស ធ្វើមិនឲ្យកើតតទៅទៀតជាធម្មតា លោកបានលះទោសៈហើយ ។ បេ ។ លោកបានលះមោហៈហើយ បានកាត់ផ្តាច់ឫសគល់ចោលហើយ ធ្វើមិនឲ្យដុះទៀតបាន ដូចជាត្នោតកំបុតក ធ្វើឲ្យវិនាស ធ្វើមិនឲ្យកើតតទៅទៀតជាធម្មតា លោកឈ្មោះថា ទៅល្អក្នុងលោក ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ពីរោះណាស់ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ពីរោះណាស់ ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ដូចគេផ្ងាររបស់ដែលផ្កាប់ ឬបើកបង្ហាញរបស់ដែលកំបាំង ពុំនោះដូចគេប្រាប់ផ្លូវដល់មនុស្សវង្វេង ពុំនោះសោត ដូចគេទ្រោលប្រទីបប្រេងក្នុងទីងងឹត ដោយគិតថា មនុស្សអ្នកមានភ្នែក នឹងមើលឃើញរូបទាំងឡាយ យ៉ាងណាមិញ ធម៌ដែលលោកម្ចាស់អានន្ទ បានសំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បពិត្រអានន្ទដ៏ចំរើន ខ្ញុំនោះ ដល់នូវព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាទីរលឹក សូមលោកម្ចាស់អានន្ទ ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះករុណា ជាឧបាសក អ្នកដល់នូវសរណៈស្មើដោយជីវិត តាំងអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

[៧៨] ឯកំ សមយំ ភគវា សក្កេសុ វិហរតិ កបិលវត្ថុស្មិំ និគ្រោធារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវា គិលានា វុដ្ឋិតោ ហោតិ អចិរវុដ្ឋិតោ គេលញ្ញា ។ អថខោ មហានាមោ សក្កោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ មហានាមោ សក្កោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ទីឃរត្តាហំ ភន្តេ ភគវតា ឯវំ ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ សមាហិតស្ស ញាណំ នោ អសមាហិតស្សាតិ ។ សមាធិ នុ ខោ ភន្តេ បុព្វេ មគ្គោ ញាណំ ឧទាហុ ញាណំ បុព្វេ មគ្គោ សមាធីតិ ។ អថខោ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស ឯតទហោសិ ភគវា ខោ គិលានា វុដ្ឋិតោ អចិរវុដ្ឋិតោ គេលញ្ញា អយញ្ច មហានាមោ សក្កោ ភគវន្តំ អតិគម្ភីរំ បញ្ហំ បុច្ឆតិ យន្នូនាហំ មហានាមំ សក្កំ ឯកមន្តំ អបនេត្វា ធម្មំ ទេសេយ្យន្តិ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ

(៧៨) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងនិគ្រោធារាម ជិតក្រុងកបិលពស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្បើយអំពីជម្ងឺ ទើបតែនឹងស្បើយអំពីជម្ងឺ មិនទាន់យូរប៉ុន្មាន ។ គ្រានោះ មហានាមសក្កៈ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះមហានាមសក្កៈ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់នូវធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងអស់កាលជាយូរហើយ យ៉ាងនេះថា ញាណកើតមានដល់បុគ្គលដែលមានចិត្តតាំងមាំ មិនមានដល់បុគ្គលដែលមានចិត្តមិនតាំងមាំទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សមាធិកើតមុន ញាណកើតក្រោយ ឬញាណកើតមុន សមាធិកើតក្រោយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្បើយអំពីជម្ងឺ ទើបតែនឹងស្បើយអំពីជម្ងឺ មិនទាន់យូរប៉ុន្មាន ប្រាកដដូចនេះ ឯមហានាមសក្កៈនេះ សួរប្រស្នាដ៏ជ្រៅក្រៃពេក ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញ នាំមហានាមសក្កៈ ទៅក្នុងទីសមគួរហើយ សំដែងធម៌ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ

មហារាជំ សក្កំ ពាហាយំ គហេត្វា ឯកមន្តំ អបនេត្វា មហារាជំ សក្កំ ឯតទវោច សេក្ខម្បិ ខោ មហារាជ សីលំ វុត្តំ ភគវតា អសេក្ខម្បិ សីលំ វុត្តំ ភគវតា សេក្ខោបិ សមាធិ វុត្តោ ភគវតា អសេក្ខោបិ សមាធិ វុត្តោ ភគវតា សេក្ខាបិ បញ្ញា វុត្តា ភគវតា អសេក្ខាបិ បញ្ញា វុត្តា ភគវតា ។ កតមញ្ច មហារាជ សេក្ខំ សីលំ ។ ឥធ មហារាជ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។បេ។ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ ឥទំ វុច្ចតិ មហារាជ សេក្ខំ សីលំ ។ កតមោ ច មហារាជ សេក្ខោ សមាធិ ។ ឥធ មហារាជ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ ។បេ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ អយំ វុច្ចតិ មហារាជ សេក្ខោ សមាធិ ។ កតមា ច មហារាជ សេក្ខា បញ្ញា ។ ឥធ មហារាជ ភិក្ខុ

ក៏ចាប់ព្រះពាហានៃមហារាជសក្កៈ នាំទៅក្នុងទីសមគួរហើយ និយាយនឹងមហារាជសក្កៈដូច្នេះថា បពិត្រព្រះមហារាជ សេក្ខសីល ក៏ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សំដែងហើយ អសេក្ខសីល ក៏ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សំដែងហើយ សេក្ខសមាធិ ក៏ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សំដែងហើយ អសេក្ខសមាធិ ក៏ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សំដែងហើយ សេក្ខបញ្ញា ក៏ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សំដែងហើយ អសេក្ខបញ្ញា ក៏ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សំដែងហើយដែរ ។ បពិត្រមហារាជ ចុះសេក្ខសីល តើដូចម្តេច ។ បពិត្រមហារាជ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះជាអ្នកមានសីល ។បេ។ សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។ បពិត្រមហារាជ នេះហៅថាសេក្ខសីល ។ បពិត្រមហារាជ ចុះសេក្ខសមាធិ តើដូចម្តេច ។ បពិត្រមហារាជ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។បេ។ ចូលដល់ចតុត្ថជ្ឈានសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ បពិត្រមហារាជ នេះហៅថា សេក្ខសមាធិ ។ បពិត្រមហារាជ ចុះសេក្ខបញ្ញា តើដូចម្តេច ។ បពិត្រមហារាជ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ

ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតិ មហានាម សេក្ខា បញ្ញា ។ ស ខោ សោ មហានាម អរិយសាវកោ ឯវំ សីលសម្បន្នោ ឯវំ សមាធិសម្បន្នោ ឯវំ បញ្ញាសម្បន្នោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ ឯវំ ខោ មហានាម សេក្ខម្បិ សីលំ វុត្តំ ភគវតា អសេក្ខម្បិ សីលំ វុត្តំ ភគវតា សេក្ខោបិ សមាធិ វុត្តោ ភគវតា អសេក្ខោបិ សមាធិ វុត្តោ ភគវតា សេក្ខាបិ បញ្ញា វុត្តា ភគវតា អសេក្ខាបិ បញ្ញា វុត្តា ភគវតាតិ ។

[៧៦] ឯកំ សមយំ អាយស្មា អានន្ទោ វេសាលិយំ វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ ។ អថ ខោ អភយោ ច លិច្ឆវិ បណ្ឌិតកុមារកោ ច លិច្ឆវិ យេនាយស្មា អានន្ទោ តេនុបសង្កមឹសុ

ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាបដិបទាដ៏ញុំាងសត្វឲ្យដល់នូវការរលត់ទុក្ខ ។ បពិត្រមហានាម នេះហៅថា សេក្ខបញ្ញា ។ បពិត្រមហានាម អរិយសាវកនោះ លុះបរិបូណ៌ដោយសីលយ៉ាងនេះ បរិបូណ៌ដោយសមាធិយ៉ាងនេះ បរិបូណ៌ដោយបញ្ញាយ៉ាងនេះ រមែងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដ៏មិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ក្រៃលែងដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ បពិត្រមហានាម សេក្ខសីល ក៏ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយ អសេក្ខសីល ក៏ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ សេក្ខសមាធិ ក៏ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ អសេក្ខសមាធិ ក៏ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ សេក្ខបញ្ញាក៏ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ អសេក្ខបញ្ញាក៏ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ យ៉ាងនេះឯង ។

[៧៦] សម័យមួយ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ គង់នៅក្នុងកូដាគារសាលា នាព្រៃមហាវន ជិតក្រុងវេសាលី ។ គ្រានោះ ស្តេចលិច្ឆវីនាមអភ័យផង ស្តេចលិច្ឆវីនាមបណ្ឌិតកុមារៈ ចូលទៅរកព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ

ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អភយោ លិច្ឆវិ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោច និគណ្ឋោ ភន្តេ នាដបុត្តោ សព្វញ្ញូ សព្វទស្សាវី អបរិសេសំ ញាណទស្សនំ បដិជានាតិ ចរតោ ច មេ តិដ្ឋតោ ច សុត្តស្ស ច ជាគរស្ស ច សតតំ សមិតំ ញាណទស្សនំ បច្ចុបដ្ឋិតន្តិ ។ សោ បុរាណានំ កម្មានំ តបសា ព្យន្តីភាវំ បញ្ញបេតិ នវានំ កម្មានំ អករណា សេតុឃាតំ ឥតិ កម្មក្ខយា ទុក្ខក្ខយោ ទុក្ខក្ខយា វេទនាក្ខយោ វេទនាក្ខយា សព្វំ ទុក្ខំ និជ្ជិណ្ណំ ភវិស្សតិ ឯវមេតិស្សា សន្ទិដ្ឋិកាយ និជ្ជរាយ វិសុទ្ធិយា(១) សមតិក្កមោ ហោតិ ។ ឥធ ភន្តេ ភគវា កិមាហាតិ ។ តិស្សោ ខោ ឥមា អភយ និជ្ជរា វិសុទ្ធិយោ

១ [illegible] និជ្ជរាវិសុទ្ធិយាតិ ទិស្សតិ ។

លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះស្តេចលិច្ឆវិនាមអភ័យអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏សួរព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន និគណ្ឋនាដបុត្រជាសព្វញ្ញូឃើញសព្វ រមែងប្តេជ្ញានូវញាណទស្សនៈ (សព្វញ្ញុតញ្ញាណ) មិនមានសេសសល់ថា កាលអាត្មាអញដើរក្តី ឈរក្តី ដេកលក់ក្តី ភ្ញាក់រឭកក្តី ញាណទស្សនៈតាំងនៅរឿយៗជាប់ជានិច្ចគ្រប់ពេល ។ និគណ្ឋនាដ-បុត្រនោះ តែងបញ្ញត្តនូវកិច្ច ធ្វើឲ្យអស់ទៅ នៃកម្មចាស់ទាំងឡាយ ដោយតបធម៌ បញ្ញត្តនូវការសំឡាប់បច្ច័យ ព្រោះមិនធ្វើកម្មថ្មីទាំងឡាយ ការអស់ទុក្ខ ព្រោះអស់កម្ម ការអស់វេទនា ព្រោះអស់ទុក្ខ ទុក្ខទាំងពួងនឹងសាបរលាបទៅ ព្រោះអស់វេទនា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ការកន្លងនូវ (វដ្តទុក្ខ) ដោយវិសុទ្ធិដែលគួរឃើញចំពោះខ្លួន ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យកិលេសសាបរលាបអស់យ៉ាងនេះ ។ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងដូចម្តេច ក្នុងសាសនានេះ ។ ម្នាលអភ័យ និជ្ជរាវិសុទ្ធិ (វិសុទ្ធិជាគ្រឿងធ្វើកិលេសឲ្យសាបរលាប) ទាំងឡាយនេះ

តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន សម្មទក្ខាតា សត្តានំ វិសុទ្ធិយា សោកបរិទេវានំ សមតិក្កមាយ ទុក្ខទោមនស្សានំ អត្ថង្គមាយ ញាយស្ស អធិគមាយ និព្ពានស្ស សច្ឆិកិរិយាយ ។ កតមា តិស្សោ ។ ឥធ អភយ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។បេ។ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ សោ នវញ្ច កម្មំ ន ករោតិ បុរាណញ្ច កម្មំ ផុស្ស ផុស្ស ព្យន្តីករោតិ សន្ទិដ្ឋិកា និជ្ជរា អកាលិកា ឯហិបស្សិកា ឱបនយិកា បច្ចត្តំ វេទិតព្វា វិញ្ញូហីតិ ។ ស ខោ សោ អភយ ភិក្ខុ ឯវំ សីលសម្បន្នោ វិវិច្ចេវ កាមេហិ ។បេ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។

ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ ដើម្បីសេចក្ដីស្អាតនៃសត្វទាំងឡាយ ដើម្បីកន្លងនូវសោកនិងខ្សឹកខ្សួលទាំងឡាយ ដើម្បីរលត់ទៅនៃទុក្ខនិងទោមនស្សទាំងឡាយ ដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ។ និជ្ជរាវិសុទ្ធិ ទាំង ៣ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលអភ័យ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល ។បេ។ សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ មិនធ្វើកម្មថ្មីផង(១) បានពាល់ត្រូវរឿយ ៗ នូវកម្មចាស់(២)ហើយ ធ្វើឲ្យអស់ទៅផង គ្រឿងវិសុទ្ធិ ជាធម្មជាតិដែលបុគ្គលគប្បីឃើញ ដោយខ្លួនឯង ជាគ្រឿងកំចាត់កិលេសឲ្យសាបរលាប ឲ្យផលមិនរង់ចាំកាល គួរដើម្បីហៅឲ្យចូលមកមើលបាន គួរបង្អោនចូលមកទុកក្នុងខ្លួនបាន ជាធម្មជាតិដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ គប្បីដឹងច្បាស់ចំពោះខ្លួន ។ ម្នាលអភ័យ ភិក្ខុនោះ បរិបូណ៌ដោយសីលយ៉ាងនេះ ក៏ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។បេ។ បានដល់ចតុត្ថជ្ឈាន សម្រេចសម្រាន្តនៅ ។

១,២, អដ្ឋកថា ថាមិនសន្សំនូវចេតនាកម្មថ្មីទេ ឯវិបាកកម្មចាស់នោះ ទាំងឡាយដែលកើត ធ្វើឲ្យអស់ដោយកម្មនោះ ប៉ះពាល់ម្ដងៗទៀត ។

សោ នវញ្ច កម្មំ ន ករោតិ បុរាណញ្ច កម្មំ ផុស្ស ផុស្ស ព្យន្តីករោតិ សន្ទិដ្ឋិកា និជ្ជរា អកាលិកា ឯហិបស្សិកា ឱបនយិកា បច្ចត្តំ វេទិតព្វា វិញ្ញូហីតិ ។ ស ខោ សោ អភយ ភិក្ខុ ឯវំ សីលសម្បន្នោ ឯវំ សមាធិសម្បន្នោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ នវញ្ច កម្មំ ន ករោតិ បុរាណញ្ច កម្មំ ផុស្ស ផុស្ស ព្យន្តីករោតិ សន្ទិដ្ឋិកា និជ្ជរា អកាលិកា ឯហិបស្សិកា ឱបនយិកា បច្ចត្តំ វេទិតព្វា វិញ្ញូហីតិ ។ ឥមា ខោ អភយ តិស្សោ និជ្ជរា វិសុទ្ធិយោ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន សម្មទក្ខាតា

ភិក្ខុនោះមិនធ្វើកម្មថ្មីផង ពាល់ត្រូវរឿយៗ នូវកម្មចាស់ហើយ ធ្វើឲ្យអស់ទៅផង ព្រោះវិសុទ្ធិ ជាធម្មជាតិដែលបុគ្គលគប្បីឃើញដោយខ្លួនឯង ជាគ្រឿងធ្វើកិលេសឲ្យសាបសូន្យ ឲ្យនូវផលមិនរង់ចាំកាល គួរដើម្បីហៅអ្នកដទៃឲ្យមកមើលបាន គួរបង្អោនចូលមកទុកក្នុងខ្លួនបាន ជាធម្មជាតិដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ គប្បីដឹងច្បាស់ចំពោះខ្លួន ។ ម្នាលអភ័យ ភិក្ខុនោះ បរិបូណ៌ដោយសីលយ៉ាងនេះ បរិបូណ៌ដោយសមាធិយ៉ាងនេះហើយ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ក្រៃលែងដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ភិក្ខុនោះ មិនធ្វើកម្មថ្មីផង ពាល់ត្រូវរឿយៗ នូវកម្មចាស់ហើយ ធ្វើឲ្យអស់ទៅផង ព្រោះវិសុទ្ធិ ជាធម្មជាតិ ដែលបុគ្គលគប្បីឃើញដោយខ្លួនឯង ជាគ្រឿងធ្វើកិលេសឲ្យសាបសូន្យ ឲ្យនូវផលមិនរង់ចាំកាល គួរដើម្បីហៅអ្នកដទៃឲ្យមកមើលបាន គួរបង្អោនចូលមកទុកក្នុងខ្លួនបាន ជាធម្មជាតិ ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ គប្បីដឹងច្បាស់ចំពោះខ្លួន ។ ម្នាលអភ័យ នេះឯង និជ្ជរវិសុទ្ធិ ៣ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយដោយប្រពៃ

សត្តានំ វិសុទ្ធិយា សោកបរិទេវានំ សមតិក្កមាយ ទុក្ខទោមនស្សានំ អត្ថង្គមាយ ញាយស្ស អធិគមាយ និព្ពានស្ស សច្ឆិកិរិយាយាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ បណ្ឌិត-កុមារកោ លិច្ឆវិ អភយំ លិច្ឆវឹ ឯតទវោច កិំ បន ត្វំ សម្ម អភយ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស សុភាសិតំ សុភាសិតតោ នាព្ភនុមោទសីតិ ។ ក្យាហំ សម្ម អាយស្មតោ អានន្ទស្ស សុភាសិតំ សុភាសិតតោ នាព្ភនុមោទិស្សាមិ ។ មុទ្ធាបិ តស្ស វិបតេយ្យ យោ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស សុភាសិតំ សុភាសិតតោ នាព្ភនុមោទេយ្យាតិ ។

(៨៥) អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវា-ទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ

ដើម្បីសេចក្តីស្អាតរបស់សត្វទាំងឡាយ ដើម្បីកន្លងនូវសោកនិងខ្សឹកខ្សួលទាំងឡាយ ដើម្បីរលត់នូវទុក្ខនិងទោមនស្សទាំងឡាយ ដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវមគ្គប្រកបដោយអរិយសច្ចៈ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ។ កាលបើព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ សំដែងយ៉ាងនេះហើយ ស្តេចលិច្ឆវីឈ្មោះបណ្ឌិតកុមារកៈ ក៏និយាយនឹងស្តេចលិច្ឆវីឈ្មោះអភយដូច្នេះថា ម្នាលអភយជាសំឡាញ់ ចុះហេតុអ្វី បានជាអ្នកមិនត្រេកអរនូវសុភាសិត របស់ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ដោយសុភាសិត ។ ម្នាលសំឡាញ់ ថ្វីក៏អ្នកមិនអនុមោទនានូវសុភាសិតរបស់ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ដោយសុភាសិត ។ អ្នកណាមិនអនុមោទនានូវសុភាសិតរបស់ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ដោយសុភាសិតនេះ ក្បាលរបស់អ្នកនោះមុខជាធ្លាក់ចុះមិនខាន ។

(៨៥) គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំ ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ

អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ភគវា ឯតទវោច យំ អានន្ទ
អនុកម្បេយ្យាថ យេ ច សោតព្វំ មញ្ញេយ្យុំ មិត្តា
វា អមច្ចា វា ញាតី វា សាលោហិតា វា តេ វោ
អានន្ទ តីសុ ឋានេសុ សមាទបេតព្វា និវេសេតព្វា
បតិដ្ឋាបេតព្វា ។ កតមេសុ តីសុ ។ ពុទ្ធេ
អវេច្ចប្បសាទេ សមាទបេតព្វា និវេសេតព្វា បតិដ្ឋាបេ-
តព្វា ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ
វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ
បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ
ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេ សមាទបេតព្វា និវេសេតព្វា
បតិដ្ឋាបេតព្វា ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ
សន្ទិដ្ឋិកោ អកាលិកោ ឯហិបស្សិកោ ឱបនយិកោ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលអានន្ទ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីអនុគ្រោះអ្នកណា ទុំវា ពួកជនណាដែលជាមិត្តក្ដី អាមាត្យក្ដី ញាតិ
ក្ដី សាលោហិតក្ដី គប្បីសំគាល់នូវពាក្យដែលគួរស្ដាប់ ម្នាលអានន្ទ
ជនទាំងនោះ អ្នកទាំងឡាយ គួរណែនាំ គួរឲ្យនៅ គួរឲ្យតាំងនៅ
ក្នុងឋានៈ ៣ យ៉ាង ។ ឋានៈ៣ យ៉ាងនេះ តើដូចម្ដេច ។ គឺគួរណែនាំ
គួរឲ្យនៅ គួរឲ្យតាំងនៅ ក្នុងសេចក្ដីជ្រះថ្លាមិនកម្រើក ក្នុងព្រះពុទ្ធថា
ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ បរិបូណ៌ដោយ
វិជ្ជានិងចរណៈ ជាព្រះសុគត ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ប្រសើរដោយ
សីលាទិគុណរកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ជាសារថីទូន្មាននូវបុរស ជាគ្រូ
នៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ៤ ទ្រង់
[illegible] ដែលនឹងត្រឡប់មកកើតទៀត ១ គួរណែនាំ
គួរឲ្យនៅ គួរឲ្យតាំងនៅ ក្នុងសេចក្ដីជ្រះថ្លា មិនកម្រើក ក្នុងព្រះធម៌ថា
ធម៌ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយដោយប្រពៃ ជាធម៌ដែល
បុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ឲ្យផលមិនរង់ចាំកាល គួរ
នឹងហៅបុគ្គលដទៃឲ្យមកមើលបាន គួរបង្អោនចូលមកទុកក្នុងខ្លួន

បច្ចត្តំ វេទិតព្វោ វិញ្ញូហីតិ ។ សង្ឃេ អវេច្ចប្បសាទេ សមាទបេតព្វា និវេសេតព្វា បតិដ្ឋាបេតព្វា សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ឧជុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ញាយប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ សាមីចិប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ យទិទំ ចត្តារិ បុរិសយុគានិ អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា ឯស ភគវតោ សាវកសង្ឃោ អាហុនេយ្យោ បាហុនេយ្យោ ទក្ខិណេយ្យោ អញ្ជលិករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។ សិយា អានន្ទ ចតុន្នំ មហាភូតានំ អញ្ញថត្តំ បថវីធាតុយា អាបោធាតុយា តេជោធាតុយា វាយោធាតុយា ន ត្វេវ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតស្ស អរិយសាវកស្ស សិយា អញ្ញថត្តំ ។ តត្រិទំ អញ្ញថត្តំ ។ សោ វតានន្ទ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ អរិយសាវកោ និរយំ វា តិរច្ឆានយោនឹ វា បេត្តិវិសយំ វា ឧបបជ្ជិស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ ។

អ្នកត្រូវដាស់តឿនឲ្យ គប្បីដឹកនាំសត្វទាំងនោះ គួរណែនាំ គួរឲ្យនៅស៊ប់ខ្ជាប់ក្នុងសេចក្ដីជ្រះថ្លា មិនកម្រើកក្នុងព្រះសង្ឃថា ព្រះសង្ឃជាសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិដោយប្រពៃ ព្រះសង្ឃជាសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិដោយត្រង់ ព្រះសង្ឃជាសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវព្រះនិព្វាន ព្រះសង្ឃជាសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិគួរដល់សាមីចិកម្ម ព្រះសង្ឃជាសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគនុ៎ះ គឺជាគូនៃបុរសបាន ៤ គូ បើរាប់រៀងជាបុរសបុគ្គលបាន ៨ គួរនាំណាកគួរទទួលនូវរបស់ដែលគេរៀបចំទទួលភ្ញៀវ គួរទទួលនូវរបស់ដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលនូវទក្ខិណាទាន គួរដល់អញ្ជលិកម្ម ជាបុញ្ញក្ខេត្តរបស់សត្វលោកដ៏ប្រសើរបំផុត ។ ម្នាលអានន្ទ សេចក្ដីប្រែប្រួលបានចំពោះតែមហាភូតរូប ៤ គឺបឋវីធាតុ អាបោធាតុ តេជោធាតុ វាយោធាតុ តែសេចក្ដីប្រែប្រួលរបស់អរិយសាវក ដែលប្រកបដោយសេចក្ដីជ្រះថ្លាមិនកម្រើកក្នុងព្រះពុទ្ធ មិនមានសោះឡើយ ។ នេះជាសេចក្ដីប្រែប្រួលក្នុងហេតុនោះ ។ ម្នាលអានន្ទ ការដែល អរិយសាវកនោះ ប្រកបដោយសេចក្ដីជ្រះថ្លាមិនកម្រើក ក្នុងព្រះពុទ្ធហើយ នឹងទៅកើតក្នុងនរកក្ដី កំណើតតិរច្ឆានក្ដី ប្រេតវិស័យក្ដី ដូច្នេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។

សិយា អានន្ទ ចតុន្នំ មហាភូតានំ អញ្ញថត្តំ បឋវីធាតុយា អាបោធាតុយា តេជោធាតុយា វាយោធាតុយា ន ត្វេវ ធម្មេ ។បេ។ ន ត្វេវ សង្ឃេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតស្ស អរិយសាវកស្ស សិយា អញ្ញថត្តំ ។ តត្រិទំ អញ្ញថត្តំ ។ សោ វតានន្ទ សង្ឃេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ អរិយសាវកោ និរយំ វា តិរច្ឆានយោនឹ វា បេត្តិវិសយំ វា ឧបបជ្ជិស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ ។ យំ អានន្ទ អនុកម្បេយ្យាថ យេ ច សោតព្វំ មញ្ញេយ្យុំ មិត្តា វា អមច្ចា វា ញាតី វា សាលោហិតា វា តេ វោ អានន្ទ ឥមេសុ តីសុ ឋានេសុ សមាទបេតព្វា និវេសេតព្វា បតិដ្ឋាបេតព្វាតិ ។

(៧៨) អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ

ម្នាលអានន្ទ សេចក្តីប្រែប្រួល មានចំពោះមហាភូតរូប ៤ គឺបឋវីធាតុ អាបោធាតុ តេជោធាតុ វាយោធាតុ ឯសេចក្តីប្រែប្រួល ។ល។ ក្នុងព្រះធម៌ មិនគប្បីមានឡើយ សេចក្តីប្រែប្រួលមិនមានដល់ អរិយសាវកដែលប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកម្រើកក្នុងព្រះសង្ឃនោះទេ ។ នេះជាសេចក្តីប្រែប្រួលក្នុងហេតុនោះ ។ ម្នាលអានន្ទ ពាក្យថា អរិយសាវកដែលប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកម្រើកក្នុងព្រះសង្ឃនោះ មុខជានឹងទៅកើតក្នុងនរកក្តី កំណើតតិរច្ឆានក្តី បេត្តិវិស័យក្តី ដូច្នេះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្នាលអានន្ទ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីអនុគ្រោះអ្នកណា ពួក អ្នកនោះជាមិត្រក្តី អាមាត្យក្តី ញាតិក្តី សាលោហិតក្តី គប្បីសំគាល់នូវពាក្យដែលគួរស្តាប់ ម្នាលអានន្ទ ជនទាំងនោះ អ្នកទាំងឡាយ គួរតែណែនាំ គួរឲ្យនៅ គួរឲ្យតាំងនៅ ក្នុងឋានៈ ៣ យ៉ាងនេះ ។

(៧៨) គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ

អាយស្មា អានន្ទោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ភវោ ភវោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ ភវោ ហោតីតិ ។ កាមធាតុវេបក្កញ្ច អានន្ទ កម្មំ នាភវិស្ស អបិ នុ ខោ កាមភវោ បញ្ញាយេថាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឥតិ ខោ អានន្ទ កម្មំ ខេត្តំ វិញ្ញាណំ ពីជំ តណ្ហា សិនេហោ អវិជ្ជានីវរណានំ សត្តានំ តណ្ហាសញ្ញោជនានំ ហីនាយ ធាតុយា វិញ្ញាណំ បតិដ្ឋិតំ ឯវំ អាយតឹ បុនព្ភវាភិនិព្វត្តិ ហោតិ ។ រូបធាតុវេបក្កញ្ច អានន្ទ កម្មំ នាភវិស្ស អបិ នុ ខោ រូបភវោ បញ្ញាយេថាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឥតិ ខោ អានន្ទ កម្មំ ខេត្តំ វិញ្ញាណំ ពីជំ តណ្ហា សិនេហោ អវិជ្ជានីវរណានំ សត្តានំ តណ្ហាសញ្ញោជនានំ មជ្ឈិមាយ ធាតុយា វិញ្ញាណំ បតិដ្ឋិតំ ឯវំ អាយតឹ បុនព្ភវាភិនិព្វត្តិ ហោតិ ។

ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងថា ភព ភព ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដែលហៅថា ភព តើដោយហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលអានន្ទ បើកម្មដែលឲ្យផល (សម្រេច) ក្នុងកាមធាតុមិនមានហើយ កាមភពគប្បីមានប្រាកដដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ហេតុនុ៎ះមិនមានទេ ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះហេតុថា កម្មជាស្រែ វិញ្ញាណជាពូជ តណ្ហាជាទឹក វិញ្ញាណរបស់ពួកសត្វដែលមានអវិជ្ជាជាទំនប់ មានតណ្ហាជាគ្រឿងចំណង ដំកល់នៅស៊ប់ហើយក្នុងធាតុដ៏ថោកទាបគឺកាមធាតុ ការកើតបរោះក្នុងភពថ្មីតទៅទៀត រមែងមានយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលអានន្ទ បើកម្មដែលឲ្យផលក្នុងរូបធាតុមិនមានហើយ រូបភពគប្បីមានប្រាកដដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ហេតុនុ៎ះមិនមានទេ ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះហេតុថា កម្មជាស្រែ វិញ្ញាណជាពូជ តណ្ហាជាទឹក គឺចេតនាវិញ្ញាណរបស់ពួកសត្វដែលមានអវិជ្ជាជាទំនប់ មានតណ្ហាជាគ្រឿងចំណង រមែងដំកល់នៅស៊ប់ ក្នុងធាតុដ៏កណ្តាលគឺរូបធាតុ ការកើតបរោះក្នុងភពថ្មីតទៅទៀត រមែងមានយ៉ាងនេះ ។

អរូបធាតុវេបក្កញ្ច អានន្ទ កម្មំ នាភវិស្ស អបិ
នុ ខោ អរូបភវោ បញ្ញាយេថាតិ ។ នោ ហេតំ
ភន្តេ ។ ឥតិ ខោ អានន្ទ កម្មំ ខេត្តំ វិញ្ញាណំ
ពីជំ តណ្ហា សិនេហោ អវិជ្ជានីវរណានំ សត្តានំ
តណ្ហាសញ្ញោជនានំ បណីតាយ ធាតុយា វិញ្ញាណំ
បតិដ្ឋិតំ ឯវំ អាយតិំ បុនព្ភវាភិនិព្វត្តិ ហោតិ ។
ឯវំ ខោ អានន្ទ ភវោ ហោតីតិ ។

(៧៨) អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន
ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ

ម្នាលអានន្ទ បើកម្មដែលឲ្យផលក្នុងអរូបធាតុ មិនមានហើយ អរូបភព
នឹងប្រាកដបានដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ហេតុនុ៎ះមិនមានទេ ។
ម្នាលអានន្ទ ព្រោះហេតុនោះ កម្ម ជាស្រែ វិញ្ញាណ ជាពូជ តណ្ហា ជា
ទឹក ទើបវិញ្ញាណរបស់ពួកសត្វ ដែលមានអវិជ្ជា ជាទំនប់
មានតណ្ហា ជាគ្រឿងចំណង តាំងនៅក្នុងធាតុដ៏ល្អិតគឺអរូប-
ធាតុ ការកើតក្នុងភពថ្មីតទៅទៀត រមែងមានយ៉ាងនេះ ។
ម្នាលអានន្ទ ភពរមែងមាន យ៉ាងនេះឯង ។

(៧៨) គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះ
ភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគហើយ
អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ

អាយស្មា អានន្ទោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ភវោ ភវោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ ភវោ ហោតីតិ ។ កាមធាតុវេបក្កញ្ច អានន្ទ កម្មំ នាភវិស្ស អបិ នុ ខោ កាមភវោ បញ្ញាយេថាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឥតិ ខោ អានន្ទ កម្មំ ខេត្តំ វិញ្ញាណំ ពីជំ តណ្ហា សិនេហោ អវិជ្ជានីវរណានំ សត្តានំ តណ្ហាសញ្ញោជនានំ ហីនាយ ធាតុយា ចេតនា បតិដ្ឋិតា បត្ថនា(១) បតិដ្ឋិតា ឯវំ អាយតិំ-បុនព្ភវាភិនិព្វត្តិ ហោតិ ។ រូបធាតុវេបក្កញ្ច អានន្ទ កម្មំ នាភវិស្ស អបិ នុ ខោ រូបភវោ បញ្ញាយេថាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឥតិ ខោ អានន្ទ កម្មំ ខេត្តំ វិញ្ញាណំ ពីជំ តណ្ហា សិនេហោ អវិជ្ជានីវរណានំ សត្តានំ តណ្ហាសញ្ញោជនានំ មជ្ឈិមាយ ធាតុយា ចេតនា បតិដ្ឋិតា បត្ថនា បតិដ្ឋិតា ឯវំ អាយតិំបុនព្ភវាភិនិព្វត្តិ ហោតិ ។

---

១ បត្ថនាបិ ឯវំ សព្វត្ថ ។

ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ភព ភព ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដែលហៅថា ភព តើដោយហេតុប៉ុណ្ណេះ ។ ម្នាលអានន្ទ បើកម្មដែលឲ្យផលក្នុងកាមធាតុ មិនមានហើយ កាមភព គប្បីមានប្រាកដដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ហេតុនុ៎ះមិនមានទេ ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះហេតុនោះ កម្ម ជាស្រែ វិញ្ញាណ ជាពូជ តណ្ហា ជាទឹក ចេតនានឹងសេចក្តីប្រាថ្នារបស់ពួកសត្វដែលមានអវិជ្ជា ជាទំនប់ មានតណ្ហា ជាគ្រឿងចំណង តែងតាំងនៅស៊ប់ក្នុងធាតុដ៏ថោកទាបគឺកាមធាតុ ការកើតតទៅនោះ ក្នុងភពថ្មីតទៅទៀត រមែងមាន យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលអានន្ទ បើកម្មដែលឲ្យផល ក្នុងរូបធាតុ មិនមានហើយ រូបភព គប្បីមានប្រាកដដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ហេតុនុ៎ះមិនមានទេ ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះហេតុនោះ កម្ម ជាស្រែ វិញ្ញាណ ជាពូជ តណ្ហា ជាទឹក ចេតនានឹងសេចក្តីប្រាថ្នារបស់ពួកសត្វ ដែលមានអវិជ្ជា ជាទំនប់ មានតណ្ហា ជាគ្រឿងចំណង តែងតាំងនៅស៊ប់ក្នុងធាតុជាកណ្តាលគឺរូបធាតុ ការកើតតទៅនោះ ក្នុងភពថ្មីតទៅទៀត រមែងមានយ៉ាងនេះ ។

អរូបធាតុវេបក្កញ្ច អានន្ទ កម្មំ នាភវិស្ស អបិ នុ ខោ អរូបភវោ បញ្ញាយេថាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ ឥតិ ខោ អានន្ទ កម្មំ ខេត្តំ វិញ្ញាណំ ពីជំ តណ្ហា សិនេហោ អវិជ្ជានីវរណានំ សត្តានំ តណ្ហាសញ្ញោជនានំ បណីតាយ ធាតុយា ចេតនា បតិដ្ឋិតា បត្ថនា បតិដ្ឋិតា ឯវំ អាយតិំ បុនព្ភវាភិនិព្វត្តិ ហោតិ ។ ឯវំ ខោ អានន្ទ ភវោ ហោតីតិ ។

[៨០] អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ភគវា ឯតទវោច សព្វំ នុ ខោ អានន្ទ សីលព្វតំ ជីវិតំ ព្រហ្មចរិយំ ឧបដ្ឋានសារំ សផលន្តិ ។ ន ខ្វេត្ថ ភន្តេ ឯកំសេនាតិ ។ តេនហានន្ទ វិភជស្សូតិ ។ យញ្ហិស្ស ភន្តេ សីលព្វតំ ជីវិតំ ព្រហ្មចរិយំ ឧបដ្ឋានសារំ សេវតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ

ម្នាលអានន្ទ បើកម្មដែលឲ្យផល ក្នុងអរូបធាតុ មិនបានមានហើយ អរូបភព គប្បីមានប្រាកដដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ហេតុនុ៎ះ មិនមានទេ ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះហេតុនោះ កម្ម ជាស្រែ វិញ្ញាណ ជាពូជ តណ្ហា ជាទឹក ចេតនា និងសេចក្ដីប្រាថ្នារបស់ពួកសត្វ ដែលមានអវិជ្ជា ជាគ្រឿងបាំង មានតណ្ហា ជាគ្រឿងចំណង រមែងតាំងនៅស៊ប់ ក្នុងធាតុដ៏ឧត្ដមគឺអរូបធាតុ ការកើតក្នុងភពថ្មីតទៅទៀត រមែងមានយ៉ាងនេះ ម្នាលអានន្ទ ភព រមែងមាន យ៉ាងនេះឯង ។

[៨០] គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរដូច្នេះថា ម្នាលអានន្ទ សីលក៏ដី វត្តក៏ដី(១) ព្រហ្មចរិយធម៌ក៏ដី ដោយយល់ថា មានខ្លឹម ចំពោះ សុទ្ធតែមានផលឬ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងសេចក្ដីនុ៎ះមិនគួរព្យាករដោយចំណែកតែម្យ៉ាងទេ ។ ម្នាលអានន្ទ បើដូច្នោះ អ្នកចូរចែកសេចក្ដីទៅមើល ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលសេពសីលក៏ដី វត្តក៏ដី ព្រហ្មចរិយធម៌ក៏ដី ដោយយល់ថា មានខ្លឹមសារ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង

១ ក្បួនធម្មប្រតិបត្តិដោយយល់ថាដែលតិរ្ថិយកាន់យក (អដ្ឋកថា) ។

កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ បាដិកង្ខំ សីលព្វតំ ជីវិតំ ព្រហ្មចរិយំ ឧបដ្ឋានសារំ អផលំ ។ យញ្ច ខ្វស្ស កតំ សីលព្វតំ ជីវិតំ ព្រហ្មចរិយំ ឧបដ្ឋានសារំ សេវតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ បាដិកង្ខំ សីលព្វតំ ជីវិតំ ព្រហ្មចរិយំ ឧបដ្ឋានសារំ សផលន្តិ ។ ឥទមវោច អាយស្មា អានន្ទោ សមនុញ្ញោ សត្ថា អហោសិ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ សមនុញ្ញោ មេ សត្ថាតិ ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ ភគវា អចិរបក្កន្តេ អាយស្មន្តេ អានន្ទេ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ សេក្ខោ ភិក្ខវេ អានន្ទោ ន ច បនស្ស សុលភរូបោ សមសមោ បញ្ញាយតិ ។

កុសលធម៌ទាំងឡាយ វិនាសទៅ សីលព្វតជីវិត ព្រហ្មចរិយ និងការបំរើ ដោយយល់ថា ជាខ្លឹម ជាសភាពយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ឥតផលទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលសេពគប់សីលព្វត ជីវិត ព្រហ្មចរិយ និងការបំរើ ដោយយល់ថា ជាខ្លឹមណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ វិនាសទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង សីលព្វត ជីវិត ព្រហ្មចរិយ និងការបំរើ ដោយយល់ថា ជាខ្លឹម ជាសភាពយ៉ាងនេះ ទើបឈ្មោះថា មានផល ។ លុះព្រះអានន្ទមានអាយុ ក្រាបទូលពាក្យនេះហើយ ព្រះសាស្ដាក៏ទ្រង់គាប់ព្រះទ័យ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទមានអាយុ ដឹងថា ព្រះសាស្ដារបស់អាត្មាអញ គាប់ព្រះទ័យហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយចេញទៅ ។ កាលដែលព្រះអានន្ទមានអាយុ ចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានន្ទជាសេក្ខបុគ្គល ប៉ុន្តែបុគ្គលដែលស្មើស្មើដោយបញ្ញា របស់អានន្ទនុ៎ះ មិនងាយនឹងរកបានទេ ។

(៨១) អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវន្តំ ឯតទវោច តីណិមានិ ភន្តេ គន្ធជាតានិ យេសំ អនុវាតំយេវ គន្ធោ គច្ឆតិ នោ បដិវាតំ ។ កតមានិ តីណិ ។ មូលគន្ធោ សារគន្ធោ បុប្ផគន្ធោ ។ ឥមានិ ខោ ភន្តេ តីណិ គន្ធជាតានិ យេសំ អនុវាតំយេវ គន្ធោ គច្ឆតិ នោ បដិវាតំ ។ អត្ថិ នុខោ ភន្តេ កិញ្ចិ គន្ធជាតំ យស្ស អនុវាតម្បិ គន្ធោ គច្ឆតិ បដិវាតម្បិ គន្ធោ គច្ឆតិ អនុវាតប្បដិវាតម្បិ គន្ធោ គច្ឆតីតិ ។ អត្ថានន្ទ គន្ធជាតំ យស្ស អនុវាតម្បិ គន្ធោ គច្ឆតិ បដិវាតម្បិ គន្ធោ គច្ឆតិ អនុវាតប្បដិវាតម្បិ គន្ធោ គច្ឆតីតិ ។ កតមំ បន តំ ភន្តេ គន្ធជាតំ យស្ស អនុវាតម្បិ គន្ធោ គច្ឆតិ បដិវាតម្បិ គន្ធោ គច្ឆតិ អនុវាតប្បដិវាតម្បិ គន្ធោ គច្ឆតីតិ ។ ឥធានន្ទ យស្មឹ

(៨១) គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្លិននៃគន្ធជាត ដែលផ្សាយទៅកាន់ទីបណ្តោយខ្យល់បាន ទៅច្រាសខ្យល់មិនបាន នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ គន្ធជាត ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺក្លិនឫស ១ ក្លិនខ្លឹម ១ ក្លិនផ្កា ១ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្លិនគន្ធជាត ៣ យ៉ាងនេះឯង ផ្សាយទៅបានតែទីបណ្តោយខ្យល់ ទៅច្រាសខ្យល់មិនបានទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្រែងមានក្លិនគន្ធជាតខ្លះ ដែលផ្សាយទៅបណ្តោយខ្យល់ក៏បាន ផ្សាយទៅច្រាសខ្យល់ក៏បាន ផ្សាយទៅទាំងបណ្តោយខ្យល់ទាំងច្រាសខ្យល់ក៏បាន មានដែរឬទេ ។ ម្នាលអានន្ទ ក្លិនគន្ធជាត ដែលផ្សាយទៅបណ្តោយខ្យល់ក៏បាន ទៅច្រាសខ្យល់ក៏បាន ទៅបណ្តោយខ្យល់ទាំងច្រាសខ្យល់ក៏បានមានដែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះគន្ធជាត ដែលផ្សាយទៅបណ្តោយខ្យល់ក៏បាន ច្រាសខ្យល់ក៏បាន ទាំងបណ្តោយខ្យល់ទាំងច្រាសខ្យល់ក៏បាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអានន្ទ ក្នុងលោកនេះ

[៨១] អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវន្តំ ឯតទវោច តីណិមានិ ភន្តេ គន្ធជាតានិ យេសំ អនុវាតំយេវ គន្ធោ គច្ឆតិ នោ បដិវាតំ ។ កតមានិ តីណិ ។ មូលគន្ធោ សារគន្ធោ បុប្ផគន្ធោ ។ ឥមានិ ខោ ភន្តេ តីណិ គន្ធជាតានិ យេសំ អនុវាតំយេវ គន្ធោ គច្ឆតិ នោ បដិវាតំ ។ អត្ថិ នុខោ ភន្តេ កិញ្ចិ គន្ធជាតំ យស្ស អនុវាតម្បិ គន្ធោ គច្ឆតិ បដិវាតម្បិ គន្ធោ គច្ឆតិ អនុវាតបដិវាតម្បិ គន្ធោ គច្ឆតីតិ ។ អត្ថានន្ទ គន្ធជាតំ យស្ស អនុវាតម្បិ គន្ធោ គច្ឆតិ បដិវាតម្បិ គន្ធោ គច្ឆតិ អនុវាតបដិវាតម្បិ គន្ធោ គច្ឆតីតិ ។ កតមំ បន តំ ភន្តេ គន្ធជាតំ យស្ស អនុវាតម្បិ គន្ធោ គច្ឆតិ បដិវាតម្បិ គន្ធោ គច្ឆតិ អនុវាតបដិវាតម្បិ គន្ធោ គច្ឆតីតិ ។ ឥធានន្ទ យស្មឹ

[៨១] គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្លិននៃគន្ធជាត ដែលផ្សាយទៅកាន់ទីបណ្ដោយខ្យល់បាន ទៅច្រាសខ្យល់មិនបាន នេះមាន៣យ៉ាង ។ គន្ធជាត៣យ៉ាង តើដូចម្ដេច ។ គឺក្លិនឫស ១ ក្លិនខ្លឹម១ ក្លិនផ្កា១ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្លិនគន្ធជាត៣នេះឯង ផ្សាយទៅបានតែទីបណ្ដោយខ្យល់ ទៅច្រាសខ្យល់មិនបានទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្រែងមានក្លិនគន្ធជាតអ្វី ដែលផ្សាយទៅបណ្ដោយខ្យល់ក៏បាន ផ្សាយទៅច្រាសខ្យល់ក៏បាន ផ្សាយទៅទាំងបណ្ដោយខ្យល់ទាំងច្រាសខ្យល់ក៏បាន មានដែរឬទេ ។ ម្នាលអានន្ទ ក្លិនគន្ធជាត ដែលផ្សាយទៅបណ្ដោយខ្យល់ក៏បាន ទៅច្រាសខ្យល់ក៏បាន ទៅបណ្ដោយខ្យល់ទាំងច្រាសខ្យល់ក៏បានមានដែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះគន្ធជាត ដែលផ្សាយទៅបណ្ដោយខ្យល់ក៏បាន ច្រាសខ្យល់ក៏បាន ទាំងបណ្ដោយខ្យល់ទាំងច្រាសខ្យល់ក៏បាន តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលអានន្ទ ក្នុងលោកនេះ

គាមេ វា និគមេ វា ឥត្ថី វា បុរិសោ វា ពុទ្ធំ សរណំ គតោ ហោតិ ធម្មំ សរណំ គតោ ហោតិ សង្ឃំ សរណំ គតោ ហោតិ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋានា បដិវិរតោ ហោតិ សីលវា ហោតិ កល្យាណធម្មោ វិគតមលមច្ឆេរេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ មុត្តចាគោ បយតបាណិ វោស្សគ្គរតោ យាចយោគោ ទានសំវិភាគរតោ តស្ស ទិសាសុ សមណព្រាហ្មណា វណ្ណំ ភាសន្តិ អមុកស្មិំ នាម គាមេ វា និគមេ វា ឥត្ថី វា បុរិសោ វា ពុទ្ធំ សរណំ គតោ ធម្មំ សរណំ គតោ សង្ឃំ សរណំ គតោ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ មុសាវាទា បដិវិរតោ សុរាមេរយមជ្ជបមាទដ្ឋានា បដិវិរតោ សីលវា

ស្ត្រីក្តី បុរសក្តី ក្នុងស្រុកឬនិគមណា បានដល់ព្រះពុទ្ធជាទីរលឹក បានដល់ព្រះធម៌ជាទីរលឹក បានដល់ព្រះសង្ឃជាទីរលឹក វៀរចាកការសំឡាប់សត្វ វៀរចាកការលួចលាក់យកវត្ថុ ដែលគេមិនបានឲ្យ វៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាម វៀរចាកការនិយាយកុហក វៀរចាកហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ គឺផឹកនូវទឹកស្រវឹងគឺសុរានិងមេរ័យ ជាអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អ មានចិត្តប្រាសចាកសេចក្តីកំណាញ់ជាមន្ទិល នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ជាអ្នកមានការបរិច្ចាគហើយ មានដៃលាងស្អាតហើយ ជាអ្នកត្រេកអរក្នុងការលះ ជាអ្នកគួរគេសូមបាន ត្រេកអរក្នុងការឲ្យនិងការចែករំលែក សមណព្រាហ្មណ៍ក្នុងទិសទាំងឡាយ រមែងសរសើរគុណនោះថា ស្ត្រីក្តី បុរសក្តី ក្នុងស្រុកឬនិគមឈ្មោះឯណោះ ដល់ព្រះពុទ្ធជាទីរលឹក ដល់ព្រះធម៌ជាទីរលឹក ដល់ព្រះសង្ឃជាទីរលឹក វៀរចាកការសំឡាប់សត្វ វៀរចាកការលួចយកវត្ថុ ដែលគេមិនបានឲ្យ វៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ វៀរចាកការនិយាយកុហក វៀរចាកហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ គឺផឹកនូវទឹកស្រវឹង គឺសុរានិងមេរ័យ ជាអ្នកមានសីល

កល្យាណធម្មោ វិគតមលមច្ឆេរេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ មុត្តចាគោ បយតបាណិ វោស្សគ្គរតោ យាចយោគោ ទានសំវិភាគរតោ ។ ទេវតាបិស្ស(១) វណ្ណំ ភាសន្តិ អសុកស្មឹ នាម គាមេ វា និគមេ វា ឥត្ថី វា បុរិសោ វា ពុទ្ធំ សរណំ គតោ ។ បេ ។ យាចយោគោ ទានសំវិភាគរតោតិ ។ ឥទំ ខោ តំ អានន្ទ គន្ធជាតំ យស្ស អនុវាតម្បិ គន្ធោ គច្ឆតិ បដិវាតម្បិ គន្ធោ គច្ឆតិ អនុវាតបដិវាតម្បិ គន្ធោ គច្ឆតីតិ ។

ន បុប្ផគន្ធោ បដិវាតមេតិ
ន ចន្ទនំ តគរមល្លិកា វា
សតញ្ច គន្ធោ បដិវាតមេតិ
សព្វា ទិសា សប្បុរិសោ បវាយតីតិ ។

១ ម. ឱ. ឯត្ថន្តរេ មនុស្សាបីតិ បាឋោ ទិស្សតិ ។

មានសីលល្អ មានចិត្តប្រាសចាកសេចក្តីកំណាញ់ជាមន្ទិល នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មានចាគៈបរិច្ចាគហើយ មានដៃលាងស្អាតហើយ ជាអ្នកត្រេកអរក្នុងការលះ គួរគេសូមបាន ត្រេកអរក្នុងការចែករំលែកទាន ។ សូម្បីពួកទេវតា ក៏តែងសរសើរបុគ្គលនោះថា ស្ត្រីក្តី បុរសក្តី ក្នុងស្រុកឬនិគមឈ្មោះឯណោះ ជាអ្នកដល់ព្រះពុទ្ធជាទីពឹង ។ បេ ។ គួរគេសូមបាន ត្រេកអរក្នុងការចែករំលែកទាន ។ ម្នាលអានន្ទ ក្លិននៃគន្ធជាតនេះឯង ទើបផ្សាយទៅបណ្តោយខ្យល់ក៏បាន ច្រាសខ្យល់ក៏បាន ទាំងបណ្តោយខ្យល់ ទាំងច្រាសខ្យល់ក៏បាន ។

ក្លិនផ្កាផ្សាយទៅច្រាសខ្យល់ មិនបានទេ ទោះ(ក្លិន)
ខ្លឹមចន្ទន៍ ក្រស្នា និងម្លិះណា ក៏ផ្សាយទៅច្រាសខ្យល់
មិនបានដែរ ចំណែកក្លិនរបស់សប្បុរសទាំងឡាយ
ទើបផ្សាយទៅច្រាសខ្យល់បាន សប្បុរស រមែងផ្សព្វ
ផ្សាយទៅកាន់ទិសទាំងពួង ។

(៤៦) អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវន្តំ ឯតទវោច សម្មុខា មេតំ ភន្តេ ភគវតោ សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ ភគវតា អានន្ទ សិខិស្ស អភិភូ នាម សាវកោ ព្រហ្មលោកេ ឋិតោ សហស្សីលោកធាតុំ សរេន វិញ្ញាបេសីតិ ។ ភគវា បន ភន្តេ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ កីវតកំ បហោតិ សរេន វិញ្ញាបេតុន្តិ ។ សាវកោ សោ អានន្ទ អប្បមេយ្យា តថាគតាតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវន្តំ ឯតទវោច សម្មុខា មេតំ ភន្តេ ភគវតោ សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ ភគវតោ អានន្ទ សិខិស្ស អភិភូ នាម សាវកោ ព្រហ្មលោកេ ឋិតោ សហស្សីលោកធាតុំ សរេន វិញ្ញាបេសីតិ ភគវា បន ភន្តេ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ កីវតកំ បហោតិ សរេន វិញ្ញាបេតុន្តិ ។

(៤៦) គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានស្តាប់ចំពោះព្រះភក្ត្រនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានទទួលចំពោះព្រះភក្ត្រ នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុឈ្មោះ អភិភូ ជាសាវករបស់ព្រះពុទ្ធសិខី ស្ថិតនៅឯព្រហ្មលោក បានញុំាងលោកធាតុទាំង ១០០០ ឲ្យដឹងច្បាស់ដោយសំឡេងបាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អាចញុំាងលោកធាតុ មានប្រមាណត្រឹមណា ឲ្យដឹងច្បាស់ដោយសំឡេងបាន ម្នាលអានន្ទ អភិភូនោះជាសាវក ឯព្រះតថាគតទាំងឡាយ មានគុណប្រមាណមិនបានទេ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគជាគំរប់ ២ ដងដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានស្តាប់ចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុឈ្មោះអភិភូជាសាវករបស់ព្រះពុទ្ធសិខី ស្ថិតនៅឯព្រហ្មលោក ញុំាងលោកធាតុ ១០០០ ឲ្យដឹងច្បាស់ដោយសំឡេងបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អាចញុំាងលោកធាតុមានប្រមាណត្រឹមណា ឲ្យដឹងច្បាស់ដោយសំឡេងបាន ។

សាវកោ សោ អានន្ទ អប្បមេយ្យា តថាគតាតិ ។ តតិយម្បិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវន្តំ ឯតទវោច សម្មុខា មេតំ ភន្តេ ភគវតោ សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ ភគវតោ អានន្ទ សិខិស្ស អភិភូ នាម សាវកោ ព្រហ្មលោកេ ឋិតោ សហស្សីលោកធាតុំ សរេន វិញ្ញាបេសីតិ ភគវា បន ភន្តេ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ កីវតកំ បហោតិ សរេន វិញ្ញាបេតុន្តិ ។ សុតា តេ អានន្ទ សហស្សី ចូឡនិកា លោកធាតូតិ ។ ឯតស្ស ភគវា កាលោ ឯតស្ស សុគត កាលោ យំ ភគវា ភាសេយ្យ ភគវតោ សុត្វា ភិក្ខូ ធារេស្សន្តីតិ(១) ។ តេនហានន្ទ សុណាហិ សាធុកំ មនសិករោហិ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ បច្ចស្សោសិ ។

១ ឱ. ម. ធារេស្សន្តិ ។

ម្នាលអានន្ទ អភិភូនោះជាសាវក ឯព្រះតថាគតទាំងឡាយ មានគុណពេកប្រមាណមិនបានទេ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក្រាបបង្គំទូលសួរ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាគំរប់បីដងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានស្តាប់ចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះមានព្រះភាគ បានទទួលចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុឈ្មោះអភិភូ ជាសាវករបស់ព្រះពុទ្ធសិខី ស្ថិតនៅឯព្រហ្មលោក ញុំាងលោកធាតុ ១០០០ ឲ្យដឹងច្បាស់ដោយសំឡេងបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ញុំាងលោកធាតុ មានប្រមាណត្រឹមណា ឲ្យដឹងច្បាស់ដោយសំឡេងបាន ។ ម្នាលអានន្ទ លោកធាតុតូច ១០០០ អ្នកបានស្តាប់ហើយ ។ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាកាលគួរនឹងសំដែងរឿងនុ៎ះហើយ ។ បពិត្រព្រះសុគត ជាកាលគួរនឹងសំដែងរឿងនុ៎ះហើយ ព្រោះថាព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងនូវណា ភិក្ខុទាំងឡាយ បានស្តាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ នឹងចាំទុកនូវនុ៎ះបាន ។ ម្នាលអានន្ទ បើដូច្នោះ អ្នកចូរស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែងប្រាប់ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានទទួលស្តាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។

ភគវា ឯតទវោច យាវតានន្ទ ចន្ទិមសុរិយា បរិហរន្តិ ទិសា ភន្តិ វិរោចនា តាវ សហស្សធា(១) លោកោ តស្មិំ សហស្សំ ចន្ទានំ សហស្សំ សុរិយានំ សហស្សំ សិនេរុបព្វតរាជានំ សហស្សំ ជម្ពុទីបានំ សហស្សំ អបរគោយានានំ សហស្សំ ឧត្តរកុរូនំ សហស្សំ បុព្វវិទេហានំ ចត្តារិ មហាសមុទ្ទសហស្សានិ ចត្តារិ មហារាជសហស្សានិ សហស្សំ ចាតុម្មហារាជិកានំ សហស្សំ តាវតិំសានំ សហស្សំ យាមានំ សហស្សំ តុសិតានំ សហស្សំ និម្មានរតីនំ សហស្សំ បរនិម្មិតវសវត្តីនំ សហស្សំ ព្រហ្មលោកានំ ។ អយំ វុច្ចតានន្ទ សហស្សី ចូឡនិកា លោកធាតុ ។ យាវតានន្ទ សហស្សី ចូឡនិកា លោកធាតុ តាវ សហស្សធា លោកោ អយំ វុច្ចតានន្ទ ទ្វិសហស្សី មជ្ឈិមិកា លោកធាតុ ។

១ ម. សហស្សធាតុ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ ព្រះចន្ទ្រនិងព្រះអាទិត្យដើរវៀរគោចរ ភ្លឺច្បាស់ទិសទាំងឡាយ បានត្រឹមណា ត្រឹមណោះជាលោកមួយ(ត្រូវកំណត់យកលោកនោះ)១០០០ គុណ លោកដែលកំណត់ ១០០០ ផងនោះមានព្រះចន្ទ្រ ១០០០ ព្រះអាទិត្យ១០០០ ស្តេចភ្នំសិនេរុ ១០០០ ជម្ពូទ្វីប ១០០០ អបរគោយានទ្វីប១០០០ ឧត្តរកុរុទ្វីប១០០០ បុព្វវិទេហទ្វីប ១០០០ មហាសមុទ្រ ៤០០០ មហារាជ(លោកបាល) ៤០០០ ស្ថានចាតុម្មហារាជិកៈ ១០០០ ស្ថានតាវត្តិង្ស១០០០ ស្ថានយាមៈ ១០០០ ស្ថានតុសិត ១០០០ ស្ថាននិម្មានរតី ១០០០ ស្ថានបរនិម្មិតវសវត្តី ១០០០ ព្រហ្មលោក១០០០ ។ ម្នាលអានន្ទ នេះហៅថា សហស្សីចូឡនិកាលោកធាតុ(១) (លោកធាតុតូច) ។ ម្នាលអានន្ទ សហស្សីចូឡនិកាលោកធាតុ កំណត់ត្រឹមណា ត្រឹមណោះទុកជាលោកមួយ(លោកនោះកំណត់)១០០០ ផង ម្នាលអានន្ទ នេះហៅថា ទ្វិសហស្សីមជ្ឈិមិកាលោកធាតុ(២) ។

១ អដ្ឋកថាថា សេចក្តីថា ភពដែលមិនលិចណាត់ដោយព្រះអាទិត្យ ១ព្រះចន្ទ្រ ១ អាចផ្សាយរស្មីភ្លឺបានត្រឹមណា ទីត្រឹមណោះ ទុកជាលោកធាតុ ១ ឬចក្រវាឡ ១ ។

២ កំណត់យកលោកធាតុឬចក្រវាឡមួយៗ នោះមួយពាន់ផងហៅថា មួយសហស្សីចូឡនិកាលោកធាតុ ។ កំណត់យកសហស្សីចូឡនិកាលោកធាតុនោះមួយពាន់ផងហៅថា មួយ ទ្វិ-សហស្សីមជ្ឈិមិកាលោកធាតុ ។ លោកធាតុទី ២ នេះហួសវិស័យសាវកហើយ ជាវិស័យរបស់ព្រះពុទ្ធប៉ុណ្ណោះ ។ ដែលហៅថា ជាតិក្ខេត្តរបស់ព្រះពុទ្ធនោះសំដៅយកលោកធាតុទី ២នេះឯងពិ ក្នុងថ្ងៃដែលព្រះពោធិសត្វច្យុតចាកទេវលោកមកចាប់បដិសន្ធិក្នុងផ្ទៃមាតាក្តី ថ្ងៃប្រសូតិក្តី ថ្ងៃចេញមហាភិនិក្ខមន៍ក្តី ថ្ងៃត្រាស់ដឹងក្តី ថ្ងៃសំដែងធម្មចក្កប្បវត្តនសូត្រក្តី ថ្ងៃដាក់អាយុសង្ខារក្តី ថ្ងៃបរិនិព្វានក្តី លោកធាតុទាំងប៉ុណ្ណោះ កម្រើកញាប់ញ័រ ។

យាវតានន្ទ ទ្វិសហស្សី មជ្ឈិមិកា លោកធាតុ តាវ សហស្សធា លោកោ អយំ វុច្ចតានន្ទ តិសហស្សី មហាសហស្សី លោកធាតុ ។ អាកង្ខមានោ អានន្ទ តថាគតោ តិសហស្សី មហាសហស្សី លោកធាតុំ សរេន វិញ្ញាបេយ្យ យាវតា បន អាកង្ខេយ្យាតិ ។ យថាកថំ បន ភន្តេ ភគវា តិសហស្សី មហាសហស្សី លោកធាតុំ សរេន វិញ្ញាបេយ្យ យាវតា បន អាកង្ខេយ្យាតិ ។ ឥធានន្ទ តថាគតោ តិសហស្សី មហាសហស្សី លោកធាតុំ ឱភាសេន ផរេយ្យ យទា តេ សត្តា តំ អាលោកំ សញ្ជានេយ្យុំ អថ តថាគតោ ឃោសំ ករេយ្យ សទ្ទមនុស្សាវេយ្យ

ម្នាលអានន្ទ ទ្វិសហស្សីមជ្ឈិមិកាលោកធាតុត្រឹមណា ត្រឹមណោះជាលោកមួយ (លោកនោះគុណនឹង)១០០០ដង ម្នាលអានន្ទ នេះហៅថាតិសហស្សីមហាសហស្សីលោកធាតុ(១) ។ ម្នាលអានន្ទ កាលបើ តថាគតប្រាថ្នា គប្បីញុំាងតិសហស្សីមហាសហស្សីលោកធាតុឲ្យដឹងច្បាស់ដោយសំឡេងក៏បាន ឬថាគប្បីប្រាថ្នាដល់ត្រឹមណាក៏បាន(២) ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគគប្បីញុំាងតិសហស្សីមហាសហស្សីលោកធាតុ ឲ្យដឹងច្បាស់ដោយសំឡេងក៏បាន ឬថាគប្បីប្រាថ្នាដល់ត្រឹមណាក៏បាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអានន្ទ ក្នុងលោកនេះ តថាគតផ្សាយរស្មីទៅកាន់តិសហស្សីមហាសហស្សីលោកធាតុ កាលណាពួកសត្វទាំងនោះស្គាល់ច្បាស់នូវពន្លឺនោះបាន ក្នុងកាលនោះ តថាគតគប្បីធ្វើនូវសំឡេងឲ្យគឹកកង ញុំាងសំឡេងឲ្យលាន់ឮ

---

១ កំណត់យកទ្វិសហស្សីមជ្ឈិមិកលោកធាតុនោះមួយពាន់ដងហៅថា មួយ តិសហស្សីមហាសហស្សីលោកធាតុ ។ បើព្រះសម្ពុទ្ធប្រាថ្នាផ្សាយព្រះសូរសៀងសំដៅទៅបង់និងពន្លឺទីមានប្រមាណប៉ុណ្ណេះ ព្រះអង្គអាចផ្សាយបានឥតមានទើស ។ ទីប៉ុណ្ណេះហើយដែលហៅថាអាណាខេត្ត គឺចំណែកអាដានាដិយបរិត្ត ឥសិគិលិបរិត្ត ធជគ្គបរិត្ត ពោជ្ឈង្គបរិត្ត ខន្ធបរិត្ត មោរបរិត្ត មេត្តបរិត្ត និងរតនបរិត្ត ដែលព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់សំដែងហើយ អាចផ្សាយដល់ទីប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។ ២ សំដៅយកវិសយក្ខេត្ត របស់ព្រះពុទ្ធនេះប្រមាណមិនបានឥតមានទើសទាល់ឡើយៗចំនួនចក្រវាឡនោះច្រើនហួសនឹងគណនាបាន ឧបមាថ្មីបជាបុគ្គលវិសេសណាមួយចង់ដឹងចំនួនចក្រវាឡហើយយកគ្រាប់ស្ពៃដែលពេញពីផែនដីដល់ព្រហ្មលោកក្នុង១សែនកោដិចក្រវាឡ ទៅរកចក្រវាឡក្នុងទិសខាងកើតឃើញចក្រវាឡ ១ ហើយដាក់គ្រាប់ស្ពៃ ១ គ្រាប់ ឃើញចក្រវាឡប៉ុន្មានក៏ដាក់គ្រាប់ស្ពៃប៉ុណ្ណោះយ៉ាងនេះ គ្រាប់ស្ពៃទាំងឡាយអស់នោះមិនគ្រាន់អស់មុខឯចក្រវាឡនៅតែមានច្រើនទៅទៀត ។ ចំណែកចក្រវាឡក្នុងទិសឯទៀតក៏ពោលដោយន័យដូចគ្នាដែរ ។

ឯវំ ខោ អានន្ទ តថាគតោ តិសហស្សី មហាសហស្សី លោកធាតុំ សរេន វិញ្ញាបេយ្យ យាវតា បន អាកង្ខេយ្យាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ អាយស្មា អានន្ទោ ឯតទវោច លាភា វត មេ សុលទ្ធំ វត មេ យស្ស មេ សត្ថា ឯវំ មហិទ្ធិកោ ឯវំ មហានុភាវោតិ ។ ឯវំ វុត្តេ អាយស្មា ឧទាយិ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោច កិំ តុយ្ហេត្ថ អាវុសោ អានន្ទ យទិ តេ សត្ថា ឯវំ មហិទ្ធិកោ ឯវំ មហានុភាវោតិ ។ ឯវំ វុត្តេ ភគវា អាយស្មន្តំ ឧទាយឹ ឯតទវោច មា ហេវំ ឧទាយិ សចេ ឧទាយិ អានន្ទោ អវីតរាគោ កាលំ ករេយ្យ តេន ចិត្តប្បសាទេន សត្តក្ខត្តុំ ទេវេសុ ទេវរជ្ជំ ការេយ្យ សត្តក្ខត្តុំ ឥមស្មិំយេវ ជម្ពុទីបេ មហារជ្ជំ ការេយ្យ អបិច ឧទាយិ អានន្ទោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បរិនិព្វាយិស្សតីតិ ។

អានន្ទវគ្គោ តតិយោ ។

ម្នាលអានន្ទ តថាគត គប្បីញុំាងតិសហស្សី មហាសហស្សីលោកធាតុ ឲ្យដឹងច្បាស់ដោយសំឡេងបាន ឬថាគប្បីប្រាថ្នាដល់ណាដ៏បានយ៉ាងនេះឯង ។ កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានក្រាបទូលយ៉ាងនេះថា ជាលាភរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គឈ្មោះថា បានល្អហើយ ព្រោះថា ព្រះសាស្តារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គមានឫទ្ធិច្រើនយ៉ាងនេះ មានអានុភាពច្រើនយ៉ាងនេះ ។ កាលបើព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ និយាយយ៉ាងនេះហើយ ព្រះឧទាយិដ៏មានអាយុ ក៏និយាយតបនឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោអានន្ទ ប្រសិនបើព្រះសាស្តារបស់អ្នក មានឫទ្ធិច្រើនយ៉ាងនេះ មានអានុភាពច្រើនយ៉ាងនេះ តើអ្នកនឹងបានអ្វីក្នុងដំណើរនុ៎ះ ។ កាលបើព្រះឧទាយិដ៏មានអាយុនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រះឧទាយិដ៏មានអាយុដូច្នេះថា ម្នាលឧទាយិ អ្នកកុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ ម្នាលឧទាយិ បើអានន្ទ មិនទាន់ប្រាសចាករាគៈយ៉ាងនេះ ហើយគប្បីធ្វើមរណកាលដោយចិត្តជ្រះថ្លានោះ អានន្ទគប្បីសោយទេវរជ្ជសម្បត្តិ ក្នុងទេវលោក ៧ដង សោយមហារជ្ជសម្បត្តិ ក្នុងជម្ពូទ្វីបនេះ៧ដង ម្នាលឧទាយិ តែថា អានន្ទនឹងបរិនិព្វាន ក្នុងអត្តភាពជាបច្ចុប្បន្ននេះ ។

ចប់ អានន្ទវគ្គ ទី ៣ ។

តស្សុទ្ទានំ

ឆន្នោ អាជីវកោ សក្កោ

និគណ្ឋោ សមាទបកោ

ឧភយំ ច តថា គរុ

សីលព្វតា គន្ធា ច ឧទ្ធម្ពិកំ ។

ឧទ្ទាននៃអានន្ទវគ្គនោះ គឺ

រឿងឆន្នបរិព្វាជក ១ សូត្រ អាជីវកសាវក ១ សូត្រ មហានាមសក្កៈ ១ សូត្រ និគណ្ឋនាដបុត្រ ១ សូត្រ ការដឹកនាំឲ្យល្អ ១ សូត្រ ភពពីរ ១ សូត្រ រឿងភពមានផ្ទុយគ្នានោះ ១ សូត្រ សីលវត្ត ១ សូត្រ ក្លិន ១ សូត្រ ចូឡនិកាលោកធាតុ ១ សូត្រ ។

(៨៣) តីណិមានិ ភិក្ខវេ សមណស្ស សមណករណីយានិ ។ កតមានិ តីណិ ។ អធិសីលសិក្ខាសមាទានំ អធិចិត្តសិក្ខាសមាទានំ អធិបញ្ញាសិក្ខាសមាទានំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ សមណស្ស សមណករណីយានិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ តិព្វោ នោ ឆន្ទោ ភវិស្សតិ អធិសីលសិក្ខាសមាទានេ តិព្វោ នោ ឆន្ទោ ភវិស្សតិ អធិចិត្តសិក្ខាសមាទានេ តិព្វោ នោ ឆន្ទោ ភវិស្សតិ អធិបញ្ញាសិក្ខាសមាទានេតិ ឯវញ្ហិ វោ ភិក្ខវេ សិក្ខិតព្វន្តិ ។

(៨៤) សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ គទ្រភោ គោគណំ បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អនុពន្ធោ ហោតិ អហម្បិ អម្ហា[១] អហម្បិ អម្ហាតិ[២] ។ តស្ស ន តាទិសោ វណ្ណោ ហោតិ សេយ្យថាបិ គុន្នំ ន តាទិសោ សរោ ហោតិ សេយ្យថាបិ គុន្នំ ន តាទិសំ បទំ ហោតិ សេយ្យថាបិ គុន្នំ ។

១-២ ម. ទម្មោ ។

(៨៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណកិច្ចរបស់សមណៈនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ កិច្ច ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺការសមាទាននូវអធិសីលសិក្ខា ១ ការសមាទាននូវអធិចិត្តសិក្ខា ១ ការសមាទាននូវអធិបញ្ញាសិក្ខា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាសមណកិច្ចរបស់សមណៈ ៣ យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងនឹងមានសេចក្តីប៉ុនប៉ងដ៏ខ្សែណាស់ ក្នុងការសមាទាននូវអធិសីលសិក្ខា យើងនឹងមានសេចក្តីប៉ុនប៉ងដ៏ខ្សែណាស់ ក្នុងការសមាទាននូវអធិចិត្តសិក្ខា យើងនឹងមានសេចក្តីប៉ុនប៉ងដ៏ខ្សែណាស់ ក្នុងការសមាទាននូវអធិបញ្ញាសិក្ខា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ ។

(៨៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចលា ជាប់តាមហ្វូងគោពីក្រោយ ៗ ថា អញជាគោដែរ អញជាគោដែរ ។ តែសម្បុរលានោះ មិនមែនដូចជាសម្បុររបស់ពួកគោទេ សូរស្រែករបស់លានោះ ក៏មិនដូចពួកគោទេ ស្នាមជើងរបស់លានោះ ក៏មិនដូចពួកគោទេ ។

សោ គោគណំយេវ បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អនុពន្ធោ ហោតិ អហម្បិ ទម្មោ អហម្បិ ទម្មោតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ ភិក្ខុ ភិក្ខុសង្ឃំ បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អនុពន្ធោ ហោតិ អហម្បិ ភិក្ខុ អហម្បិ ភិក្ខូតិ ។ តស្ស ន តាទិសោ ឆន្ទោ ហោតិ អធិសីលសិក្ខាសមាទានេ សេយ្យថាបិ អញ្ញេសំ ភិក្ខូនំ ន តាទិសោ ឆន្ទោ ហោតិ អធិចិត្តសិក្ខាសមាទានេ សេយ្យថាបិ អញ្ញេសំ ភិក្ខូនំ ន តាទិសោ ឆន្ទោ ហោតិ អធិបញ្ញាសិក្ខាសមាទានេ សេយ្យថាបិ អញ្ញេសំ ភិក្ខូនំ ។ សោ ភិក្ខុសង្ឃំយេវ បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អនុពន្ធោ ហោតិ អហម្បិ ភិក្ខុ អហម្បិ ភិក្ខូតិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ តិព្វោ នោ ឆន្ទោ ភវិស្សតិ អធិសីលសិក្ខាសមាទានេ តិព្វោ នោ ឆន្ទោ ភវិស្សតិ អធិចិត្តសិក្ខាសមាទានេ តិព្វោ នោ ឆន្ទោ ភវិស្សតិ អធិបញ្ញាសិក្ខាសមាទានេតិ ឯវញ្ហិ វោ ភិក្ខវេ សិក្ខិតព្វន្តិ ។

លានោះជាប់តាមហ្វូងគោពីក្រោយៗ ថា អញជាគោដែរ អញជាគោដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុពួកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ ជាប់តាមភិក្ខុសង្ឃអំពីក្រោយៗ ថា អាត្មាអញ ជាភិក្ខុដែរ អាត្មាអញ ជាភិក្ខុដែរ ។ តែសេចក្តីប៉ុនប៉ងបែបនោះរបស់ភិក្ខុនោះ មិនមានក្នុងការសមាទាននូវអធិសីលសិក្ខា ដូចជាពួកភិក្ខុដទៃទេ សេចក្តីប៉ុនប៉ងបែបនោះ មិនមានក្នុងការសមាទាននូវអធិចិត្តសិក្ខា ដូចជាពួកភិក្ខុដទៃទេ សេចក្តីប៉ុនប៉ងបែបនោះ មិនមានក្នុងការសមាទាននូវអធិបញ្ញាសិក្ខា ដូចជាពួកភិក្ខុដទៃទេ ។ ភិក្ខុនោះ គ្រាន់តែជាប់តាមភិក្ខុសង្ឃ អំពីក្រោយៗ ថា អាត្មាអញជាភិក្ខុដែរ អាត្មាអញជាភិក្ខុដែរប៉ុណ្ណោះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងនឹងមានសេចក្តីប៉ុនប៉ងខ្លាំងណាស់ ក្នុងការសមាទាននូវអធិសីលសិក្ខា យើងនឹងមានសេចក្តីប៉ុនប៉ងខ្លាំងណាស់ ក្នុងការសមាទាននូវអធិចិត្តសិក្ខា យើងនឹងមានសេចក្តីប៉ុនប៉ងខ្លាំងណាស់ ក្នុងការសមាទាននូវអធិបញ្ញាសិក្ខា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។

(៨៨) តីណីមានិ ភិក្ខវេ កស្សកស្ស គហបតិស្ស បុព្វករណីយានិ ។ កតមានិ តីណិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ កស្សកោ គហបតិ បដិកច្ចេវ ខេត្តំ សុកដ្ឋំ ករោតិ សុមតិកតំ បដិកច្ចេវ ខេត្តំ សុកដ្ឋំ ករិត្វា សុមតិកតំ កាលេន ពីជានិ បតិដ្ឋាបេតិ កាលេន ពីជានិ បតិដ្ឋាបេត្វា សមយេន ឧទកំ អភិនេតិបិ អបនេតិបិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ កស្សកស្ស គហបតិស្ស បុព្វករណីយានិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ តីណីមានិ ភិក្ខុស្ស បុព្វករណីយានិ ។ កតមានិ តីណិ ។ អធិសីលសិក្ខាសមាទានំ អធិចិត្តសិក្ខាសមាទានំ អធិប្បញ្ញាសិក្ខាសមាទានំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ ភិក្ខុស្ស បុព្វករណីយានិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ តិព្វោ នោ ឆន្ទោ ភវិស្សតិ អធិសីលសិក្ខាសមាទានេ តិព្វោ នោ ឆន្ទោ ភវិស្សតិ អធិចិត្តសិក្ខាសមាទានេ តិព្វោ នោ ឆន្ទោ ភវិស្សតិ អធិប្បញ្ញាសិក្ខាសមាទានេតិ ឯវញ្ហិ វោ ភិក្ខវេ សិក្ខិតព្វន្តិ ។

(៨៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិច្ចដែលត្រូវធ្វើមុន របស់គហបតីអ្នកភ្ជួររាស់នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ កិច្ច ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គហបតីអ្នកភ្ជួរ ក្នុងលោកនេះ មុនដំបូងធ្វើស្រែឲ្យភ្ជួររាស់ស្រែឲ្យល្អ លុះភ្ជួររាស់ស្រែឲ្យល្អដំបូងហើយ ក៏សាបព្រោះពូជតាមកាលដ៏គួរ លុះសាបព្រោះពូជ ក្នុងកាលដ៏គួរហើយ ក៏បញ្ចូលទឹកខ្លះ បញ្ចេញទឹកខ្លះ តាមសម័យដ៏គួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាកិច្ចដែលត្រូវធ្វើមុន របស់គហបតីអ្នកភ្ជួរ ៣ យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកិច្ចរបស់ភិក្ខុនេះ ក៏មាន ៣ យ៉ាងដូច្នោះដែរ ។ កិច្ច ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺការសមាទាននូវអធិសីលសិក្ខា ១ ការសមាទាននូវអធិចិត្តសិក្ខា ១ ការសមាទាននូវអធិប្បញ្ញាសិក្ខា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាបុព្វកិច្ច ៣ យ៉ាងរបស់ភិក្ខុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងនឹងមានសេចក្តីប៉ុនប៉ងខ្លាំងណាស់ ក្នុងការសមាទាននូវអធិសីលសិក្ខា យើងនឹងមានសេចក្តីប៉ុនប៉ងខ្លាំងណាស់ ក្នុងការសមាទាននូវអធិចិត្តសិក្ខា យើងនឹងមានសេចក្តីប៉ុនប៉ងខ្លាំងណាស់ ក្នុងការសមាទាននូវអធិប្បញ្ញាសិក្ខា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះឯង ។

[៨២] ឯកំ សមយំ ភគវា វេសាលិយំ វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ ។ អថខោ អញ្ញតរោ វជ្ជិបុត្តកោ ភិក្ខុ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ វជ្ជិបុត្តកោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច សាធិកមិទំ ភន្តេ ទិយឌ្ឍសិក្ខាបទសតំ អន្វឌ្ឍមាសំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ នាហំ ភន្តេ ឯត្ថ សក្កោមិ សិក្ខិតុន្តិ ។ សក្ខិសិ(១) បន ត្វំ ភិក្ខុ តីសុ សិក្ខាសុ សិក្ខិតុំ អធិសីលសិក្ខាយ អធិចិត្តសិក្ខាយ អធិបញ្ញាសិក្ខាយាតិ ។ សក្កោមហំ ភន្តេ តីសុ សិក្ខាសុ សិក្ខិតុំ អធិសីលសិក្ខាយ អធិចិត្ត-សិក្ខាយ អធិបញ្ញាសិក្ខាយាតិ ។ តស្មាតិហ ត្វំ ភិក្ខុ តីសុ សិក្ខាសុ សិក្ខស្សុ អធិសីល-សិក្ខាយ អធិចិត្តសិក្ខាយ អធិបញ្ញាសិក្ខាយ យតោ ខោ ត្វំ ភិក្ខុ អធិសីលម្បិ សិក្ខិស្សសិ អធិចិត្តម្បិ សិក្ខិស្សសិ អធិបញ្ញម្បិ សិក្ខិស្សសិ

---

១ ម. សក្ខិស្សសិ ។

(៨២) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងកូដា-គារសាលា ក្នុងព្រៃមហាវ័ន ជិតក្រុងវេសាលី ។ គ្រានោះ វជ្ជីបុត្តកភិក្ខុមួយរូប ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយគង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុនោះ គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះ-ភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សិក្ខាបទ ១៥០ ដែលសម្រេចហើយនេះ មកកាន់ឧទ្ទេស រាល់កន្លះខែ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនអាចនឹងសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងនុ៎ះបានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ ចុះអ្នកអាចសិក្សាក្នុងសិក្ខា ៣ គឺអធិសីលសិក្ខា ១ អធិចិត្តសិក្ខា ១ អធិបញ្ញាសិក្ខា ១ បានទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គអាចនឹងសិក្សា ក្នុងសិក្ខា ៣ គឺ អធិសីលសិក្ខា ១ អធិចិត្តសិក្ខា ១ អធិបញ្ញាសិក្ខា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ បើដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកចូរសិក្សា ក្នុងសិក្ខា ៣ គឺ អធិសីលសិក្ខា ១ អធិចិត្តសិក្ខា ១ អធិបញ្ញាសិក្ខា ១ ចុះ ម្នាលភិក្ខុ កាលណាបើអ្នកនឹងសិក្សានូវអធិសីលផង សិក្សានូវអធិចិត្តផង សិក្សានូវអធិបញ្ញាផង

តស្ស(១) ហុត្វា(២) អធិសីលម្បិ សិក្ខតោ អធិចិត្តម្បិ សិក្ខតោ អធិប្បញ្ញម្បិ សិក្ខតោ រាគោ បហីយិស្សតិ ទោសោ បហីយិស្សតិ មោហោ បហីយិស្សតិ សោ ត្វំ រាគស្ស បហានា ទោសស្ស បហានា មោហស្ស បហានា យំ អកុសលំ តំ ន ករិស្សសិ យំ បាបំ តំ ន សេវិស្សសីតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ អបរេន សមយេន អធិសីលម្បិ សិក្ខិ អធិចិត្តម្បិ សិក្ខិ អធិប្បញ្ញម្បិ សិក្ខិ ។ តស្ស អធិសីលម្បិ សិក្ខតោ អធិចិត្តម្បិ សិក្ខតោ អធិប្បញ្ញម្បិ សិក្ខតោ រាគោ បហីយិ ទោសោ បហីយិ មោហោ បហីយិ សោ រាគស្ស បហានា ទោសស្ស បហានា មោហស្ស បហានា យំ អកុសលំ តំ នាកាសិ យំ បាបំ តំ ន សេវីតិ ។

(៨៧) អថខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ

១. តស្ស ។ ២. ម. ភុត្វា ។

កាលបើអ្នកកំពុងសិក្សានូវអធិសីលផង សិក្សានូវអធិចិត្តផង សិក្សានូវអធិប្បញ្ញាផង អ្នកនឹងនឹងបានលះបង់រាគៈ លះបង់ទោសៈ លះបង់មោហៈ (មិនខាន) ព្រោះតែការលះបង់រាគៈ លះបង់ទោសៈ លះបង់មោហៈ អ្នកនោះនឹងមិនធ្វើអំពើដែលជាអកុសល ទាំងនឹងមិនសេពនូវអំពើដែលលាមក ។ លុះសម័យតមក ភិក្ខុនោះ ក៏សិក្សាអធិសីលផង សិក្សាអធិចិត្តផង សិក្សាអធិប្បញ្ញាផង ។ កាលភិក្ខុនោះ កំពុងសិក្សាអធិសីលផង សិក្សាអធិចិត្តផង សិក្សាអធិប្បញ្ញាផង ភិក្ខុនោះក៏បានលះបង់រាគៈ លះបង់ទោសៈ លះបង់មោហៈ ព្រោះតែការលះបង់រាគៈ លះបង់ទោសៈ លះបង់មោហៈ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើអំពើដែលជាអកុសល ទាំងមិនបានសេពនូវអំពើដែលលាមកឡើយ ។

[៨៧] គ្រានោះ ភិក្ខុមួយរូប ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ

ភគវន្តំ ឯតទវោច សេខោ សេខោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ សេខោ ហោតីតិ ។ សិក្ខតីតិ ខោ ភិក្ខុ តស្មា សេខោតិ វុច្ចតិ ។ កិញ្ច សិក្ខតិ ។ អធិសីលម្បិ សិក្ខតិ អធិចិត្តម្បិ សិក្ខតិ អធិបញ្ញម្បិ សិក្ខតីតិ ខោ ភិក្ខុ តស្មា សេខោតិ វុច្ចតីតិ ។

សេខស្ស សិក្ខមានស្ស
ឧជុមគ្គានុសារិនោ
ខយស្មឹ បឋមំ ញាណំ
តតោ អញ្ញា អនន្តរា
តតោ អញ្ញាវិមុត្តស្ស
ញាណំ វេ ហោតិ តាទិនោ
អកុប្បា មេ វិមុត្តីតិ
ភវសញ្ញោជនក្ខយេតិ ។

ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរ ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងថា ភិក្ខុជាសេក្ខៈ សេក្ខៈ ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ដោយហេតុដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុ ព្រោះតែភិក្ខុនៅសិក្សា ហេតុនោះបានជា តថាគតហៅថា សេក្ខៈ ។ នៅសិក្សាអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុ នៅសិក្សាអធិសីលផង នៅសិក្សាអធិចិត្តផង នៅសិក្សាអធិបញ្ញាផង ហេតុនោះបានជា តថាគតហៅថា សេក្ខៈ ។

មគ្គញ្ញាណជាបឋម ក្នុងការអស់ទៅនៃកិលេស រមែង
កើតឡើងដល់សេក្ខបុគ្គល នៅកំពុងសិក្សាជាអ្នកប្រតិបត្តិ
ចំពោះផ្លូវដ៏ត្រង់ អរហត្តផល កែងកើតឡើង ជាលំដាប់អំពី
មគ្គញ្ញាណទី ៤ នោះ តពីនោះទៅ បច្ចវេក្ខណញ្ញាណ
ក្នុងការអស់ទៅនៃសំយោជនៈក្នុងភព រមែងមានដល់
បុគ្គលដែលមានចិត្ត រួចស្រឡះហើយ ដោយអរហត្ត-
ផលវិមុត្តិជាតាទិបុគ្គល (អ្នកមិនញាប់ញ័រដោយលោក-
ធម៌) ថា ការរួចស្រឡះរបស់អាត្មាអញ មិនបាន
កំរើកឡើយ ។

(៨៨) សាធិកមិទំ ភិក្ខវេ ទិយឌ្ឍសិក្ខាបទ-សតំ អន្វឌ្ឍមាសំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ យត្ថ អត្តកាមា កុលបុត្តា សិក្ខន្តិ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ សិក្ខា យត្ថេតំ សព្វំ សមោធានំ គច្ឆតិ ។ កតមា តិស្សោ ។ អធិសីលសិក្ខា អធិចិត្តសិក្ខា អធិបញ្ញាសិក្ខា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ តិស្សោ សិក្ខា យត្ថេតំ សព្វំ សមោធានំ គច្ឆតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលេសុ បរិបូរការី ហោតិ សមាធិស្មឹ មត្តសោការី បញ្ញាយ មត្តសោការី សោ យានិ តានិ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានិ តានិ អាបជ្ជតិបិ វុដ្ឋាតិបិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ន ហិ មេត្ថ ភិក្ខវេ អភព្វតា វុត្តា ។ យានិ ច ខោ តានិ សិក្ខា-បទានិ អាទិព្រហ្មចរិយកានិ ព្រហ្មចរិយសារុប្បានិ

៣៦៦

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ តិកនិបាត

(៨៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខាបទ ១៥០ ដែលសម្រេចហើយនេះ តែងមកកាន់ឧទ្ទេស កន្លះខែម្តង ដែលជាទីសិក្សារបស់ពួកកុលបុត្រអ្នកប្រាថ្នាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខានេះមាន ៣ ដែលជាទីប្រជុំចុះរបស់សិក្ខាបទ ១៥០ ទាំងអស់នុ៎ះ ។ សិក្ខា ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺអធិសីលសិក្ខា ១ អធិចិត្តសិក្ខា ១ អធិបញ្ញាសិក្ខា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងសិក្ខា ៣ ដែលជាទីប្រជុំចុះរបស់សិក្ខាបទទាំងអស់នុ៎ះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងសីលទាំងឡាយ ធ្វើល្មមប្រមាណក្នុងសមាធិ ធ្វើល្មមប្រមាណក្នុងបញ្ញា ភិក្ខុនោះនៅត្រូវសិក្ខាបទតូច និងតូចបន្ទាប់(១) ទាំងនោះខ្លះ ចេញចាក(អាបត្តិ)ខ្លះ ។ ហេតុនោះនឹងទៅជាអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនៅតែមិនឲ្យឈ្មោះជាជន អភព្វក្នុងការត្រូវអាបត្តិ ហើយចេញចាកអាបត្តិនុ៎ះទេ ។ ពួកសិក្ខា-បទណា ជាខាងដើមនៃមគ្គព្រហ្មចារ្យ សមគួរដល់មគ្គព្រហ្មចារ្យ [illegible]

---

១ បានដល់សិក្ខាបទដ៏សេសចាកបារាជិក ... សង្ឃាទិសេសជាសិក្ខាបទតូច ថុល្លច្ច័យតូចបន្ទាប់ ថុល្លច្ច័យតូច បាចិត្តិយតូចបន្ទាប់ បាចិត្តិយតូច បាដិទេសនីយ ទុក្កដ ទុព្ភាសិត ឈ្មោះថា តូចបន្ទាប់ ។ (អដ្ឋកថា) ។

តត្ថ ធុវសីលោ ច ហោតិ ឋិតសីលោ ច សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ សោ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា សោតាបន្នោ ហោតិ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយនោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលេសុ បរិបូរការី ហោតិ សមាធិស្មឹ មត្តសោការី បញ្ញាយ មត្តសោការី សោ យានិ តានិ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានិ តានិ អាបជ្ជតិបិ វុដ្ឋាតិបិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ន ហិ មេត្ថ ភិក្ខវេ អភព្វតា វុត្តា ។ យានិ ច ខោ តានិ សិក្ខាបទានិ អាទិព្រហ្មចរិយកានិ ព្រហ្មចរិយសារុប្បានិ តត្ថ ធុវសីលោ ច ហោតិ ឋិតសីលោ ច សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ សោ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា រាគទោសមោហានំ តនុត្តា សកទាគាមី ហោតិ សកិទេវ ឥមំ លោកំ អាគន្ត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលេសុ បរិបូរការី ហោតិ សមាធិស្មឹ បរិបូរការី

ភិក្ខុនោះជាអ្នកមានសីលជាប់មិនដាច់ផង មានសីលតាំងនៅមាំផង សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះ ។ ភិក្ខុនោះ នៅតែជាសោតាបន្នៈ ព្រោះការអស់សំយោជនៈ ៣ មានសភាពជាអ្នកមិនធ្លាក់ចុះក្នុងអបាយ ជាអ្នកទៀងមានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងសីល ធ្វើល្មមប្រមាណក្នុងសមាធិ ធ្វើល្មមប្រមាណក្នុងបញ្ញា ភិក្ខុនោះនៅតែត្រូវសិក្ខាបទតូច និងតូចដោយសំដាប់ខ្លះ ចេញចាកខ្លះ ។ ហេតុនោះតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនៅតែមិនឲ្យឈ្មោះថាជាអភព្វ ក្នុងការត្រូវ និងការចេញនុ៎ះទេ ។ ពួកសិក្ខាបទណា ជាខាងដើមនៃមគ្គព្រហ្មចរិយ សមគួរដល់មគ្គព្រហ្មចរិយ ទៀតភិក្ខុនោះ មានសីលខ្ជាប់ខ្ជួនផង មានសីលស្ថិតស្ថេរផង សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះ ។ ភិក្ខុនោះនៅតែជាសកទាគាមី ព្រោះអស់សញ្ញោជនៈ ៣ ព្រោះតែស្រាលស្តើងរាគៈ ទោសៈ មោហៈ មកកាន់លោកនេះ ម្តងទៀតក៏ធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងសីល ធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងសមាធិ

បញ្ញាយ មត្តសោការី ។ សោ យានិ តានិ ខុទ្ទា-
នុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានិ តានិ អាបជ្ជតិបិ
វុដ្ឋាតិបិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ន ហិ មេត្ថ
ភិក្ខវេ អភព្វតា វុត្តា ។ យានិ ច ខោ តានិ
សិក្ខាបទានិ អាទិព្រហ្មចរិយកានិ ព្រហ្មចរិយសារុ-
ប្បានិ តត្ថ ធុវសីលោ ច ហោតិ ឋិតសីលោ ច
សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ សោ បញ្ចន្នំ
ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ
ហោតិ តត្ថបរិនិព្វាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា ។
ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលេសុ បរិបូរការី
ហោតិ សមាធិស្មឹ បរិបូរការី បញ្ញាយ បរិបូរការី
សោ យានិ តានិ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានិ
តានិ អាបជ្ជតិបិ វុដ្ឋាតិបិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។
ន ហិ មេត្ថ ភិក្ខវេ អភព្វតា វុត្តា ។ យានិ ច
ខោ តានិ សិក្ខាបទានិ អាទិព្រហ្មចរិយកានិ

ធ្វើល្មមប្រមាណក្នុងបញ្ញា ភិក្ខុនោះនៅតែត្រូវសិក្ខាបទតូចនិងតូចបន្ទាប់
នោះខ្លះ ចេញចាកខ្លះ ។ ហេតុនោះ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតនៅតែមិនឲ្យឈ្មោះថាជា អភព្វ ព្រោះការត្រូវ និង
ការចេញចាកនុ៎ះទេ ។ ពួកសិក្ខាបទណា ជាខាងដើមនៃមគ្គព្រហ្មចារ្យ
សមគួរដល់មគ្គព្រហ្មចារ្យ ភិក្ខុនោះមានសីលខ្ជាប់ខ្ជួនផង មានសីលស្ថិត
ស្ថេរផង សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះ ។ ភិក្ខុនោះជាឧបបាតិកៈ
ព្រោះអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ បរិនិព្វាន ក្នុងស្ថានសុទ្ធា-
វាសនោះ ទៀងតែមិនត្រឡប់មកពីលោកនោះវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងសីល ធ្វើឲ្យបរិបូណ៌
ក្នុងសមាធិ ធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងបញ្ញា ភិក្ខុនោះនៅតែត្រូវសិក្ខាបទតូច និង
តូចបន្ទាប់នោះខ្លះ ចេញចាកខ្លះ ។ ហេតុនោះ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតនៅតែមិនទាន់ឲ្យឈ្មោះថាជា អភព្វ ព្រោះការត្រូវនិង
ការចេញចាកនុ៎ះទេ ។ ពួកសិក្ខាបទណា ជាខាងដើមនៃមគ្គព្រហ្មចារ្យ

ព្រហ្មចរិយសារុប្បានិ តត្ថ ធុវសីលោ ច ហោតិ ឋិតសីលោ ច សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ សោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ បទេសំ បទេសការី អារាធេតិ បរិបូរំ បរិបូរការី អវញ្ឈានិត្វេវាហំ ភិក្ខវេ សិក្ខាបទានិ វទាមីតិ ។

(៨៨) សាធិកមិទំ ភិក្ខវេ ទិយឌ្ឍសិក្ខាបទសតំ អន្វឌ្ឍមាសំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ យត្ថ អត្តកាមា កុលបុត្តា សិក្ខន្តិ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ សិក្ខា យត្ថេតំ សព្វំ សមោធានំ គច្ឆតិ ។ កតមា តិស្សោ ។ អធិសីលសិក្ខា អធិចិត្តសិក្ខា អធិប្បញ្ញាសិក្ខា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ តិស្សោ សិក្ខា

សមគួរដល់មគ្គព្រហ្មចរិយ ភិក្ខុនោះមានសីលខ្ជាប់ខ្ជួនផង មានសីលស្ថិតស្ថេរផង សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះ ។ ភិក្ខុនោះ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ មិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ក្រៃលែងខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាអ្នកធ្វើបានដោយអន្លើ រមែងសម្រេចមគ្គផលដោយអន្លើ[១] បុគ្គលជាអ្នកធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ រមែងសម្រេចមគ្គផលបរិបូណ៌[២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនៅតែសំដែងថា សិក្ខាបទទាំងឡាយ មិនមែនឥតអំពើឡើយ ។

(៨៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខាបទ ១៥០ ដែលសម្រេចហើយនេះ តែងមកកាន់ឧទ្ទេស រាល់កន្លះខែ ដែលជាទីសិក្សារបស់ពួកកុលបុត្រអ្នកប្រាថ្នានូវប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខានេះមាន ៣ ដែលជាទីប្រជុំចុះរបស់សិក្ខាបទទាំងអស់នុ៎ះ ។ សិក្ខា ៣ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺអធិសីលសិក្ខា អធិចិត្តសិក្ខា អធិប្បញ្ញាសិក្ខា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងសិក្ខា ៣

---

១ បានដល់សោតាបន្នបុគ្គល សកទាគាមិបុគ្គល និងអនាគាមិបុគ្គល ។ ២. បានដល់ព្រះអរហន្ត ។ អដ្ឋកថា ។

យថាភូតំ សច្ចំ សភោជាតំ គច្ឆតិ ។ ៩៨
ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលេសុ បរិបូរការី ហោតិ សមា-
ធិស្មឹ មត្តសោការី បញ្ញាយ មត្តសោការី សោ
យានិ តានិ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានិ តានិ
អាបជ្ជតិបិ វុដ្ឋាតិបិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ន
ហិ មេត្ថ ភិក្ខវេ អភព្វតា វុត្តា ។ យានិ ច ខោ
តានិ សិក្ខាបទានិ អាទិព្រហ្មចរិយកានិ ព្រហ្មចរិយ-
សារុប្បានិ តត្ថ ធុវសីលោ ច ហោតិ ឋិតសីលោ
ច សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ សោ
តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា សត្តក្ខត្តុបរមោ
ហោតិ សត្តក្ខត្តុបរមំ ទេវេ ច មនុស្សេ ច
សន្ធាវិត្វា សំសរិត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ ។
សោ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា កោលំ-
កោលោ ហោតិ ទ្វេ វា តីណិ វា កុលានិ
សន្ធាវិត្វា សំសរិត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ ។

ដែលជាទីប្រជុំចុះនៃសិក្ខាបទទាំងអស់នុ៎ះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
សាសនានេះ ជាអ្នកធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងសីល ធ្វើល្មមប្រមាណក្នុងសមាធិ
ភិក្ខុនោះនៅតែត្រូវសិក្ខាបទតូចៗ នឹងតូចបន្ទាប់នោះខ្លះ ចេញចាកខ្លះ ។
ហេតុនោះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមិនបានថាឲ្យឈ្មោះ
ជាជា អភព្វក្នុងហេតុនុ៎ះទេ ។ ពួកសិក្ខាបទណា ជាខាងដើមនៃមគ្គ-
ព្រហ្មចរិយ សមគួរដល់មគ្គព្រហ្មចរិយ ឲ្យភិក្ខុនោះមានសីលទៀងទាត់
ស្ថិតស្ថេរ សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះ ។ ភិក្ខុនោះតែងបានជា
សត្តក្ខត្តុបរមៈ ព្រោះការអស់ទៅនៃសញ្ញោជនៈ ៣ ត្រាច់ទៅអន្ទោល
ទៅក្នុងទេវលោក និងមនុស្សលោកយ៉ាងច្រើនត្រឹម ៧ ជាតិ ក៏ធ្វើនូវទី
បំផុតទុក្ខបាន ។ ភិក្ខុនោះជាកោលង្កោលៈ ព្រោះអស់សញ្ញោជនៈ ៣
ត្រាច់ទៅអន្ទោលទៅកាន់ត្រកូល ២ ឬ(១) ៣ ក៏ធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ។

១ កំណត់យកតាំងពី ២ ជាតិទៅដល់ ៦ ជាតិ ។ អដ្ឋកថា ។

សោ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឯកពីជី ហោតិ ឯកំយេវ មានុសកំ ភវំ និព្វត្តេត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ ។ សោ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា រាគទោសមោហានំ តនុត្តា សកទាគាមី ហោតិ សកិទេវ ឥមំ លោកំ អាគន្ត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលេសុ បរិបូរការី ហោតិ សមាធិស្មឹ បរិបូរការី បញ្ញាយ មត្តសោការី សោ យានិ តានិ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានិ តានិ អាបជ្ជតិបិ វុដ្ឋាតិបិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ន ហិ មេត្ថ ភិក្ខវេ អភព្វតា វុត្តា ។ យានិ ច ខោ តានិ សិក្ខាបទានិ អាទិព្រហ្មចរិយកានិ ព្រហ្មចរិយសារុប្បានិ តត្ថ ធុវសីលោ ច ហោតិ ឋិតសីលោ ច សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ សោ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឧទ្ធំសោតោ ហោតិ អកនិដ្ឋគាមី ។

ភិក្ខុនោះជាឯកពីជី ព្រោះអស់សញ្ញោជនៈ ៣ កើតក្នុងភពជារបស់មនុស្សតែមួយប៉ុណ្ណោះ ក៏ធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ។ ភិក្ខុនោះជាសកទាគាមី ព្រោះអស់សំយោជនៈ ៣ ព្រោះស្រាលស្តើងរាគៈ ទោសៈ មោហៈ មកកាន់លោកនេះ តែម្តងទៀត ក៏ធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងសីល ធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងសមាធិ ធ្វើល្មមប្រមាណក្នុងបញ្ញា ភិក្ខុនោះ នៅត្រូវសិក្ខាបទតូច និងតូចបន្ទាប់ខ្លះ ចេញចាកខ្លះ ។ ហេតុនោះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមិនពោលឲ្យឈ្មោះថាជា អភព្វក្នុងហេតុនុ៎ះទេ ។ ពួកសិក្ខាបទណា ជាខាងដើមនៃមគ្គព្រហ្មចរិយ សមគួរដល់មគ្គព្រហ្មចរិយ ភិក្ខុនោះមានសីលទៀងទាត់ ស្ថិតស្ថេរ សមាទាន សិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះ ។ ភិក្ខុនោះ ជាឧទ្ធំសោតអកនិដ្ឋគាមី ព្រោះអស់សញ្ញោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ។

សោ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា សសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ សោ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា អសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ សោ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឧបហច្ចបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ សោ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា អន្តរាបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលេសុ បរិបូរការី ហោតិ សមាធិស្មឹ បរិបូរការី បញ្ញាយ បរិបូរការី សោ យានិ តានិ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានិ តានិ អាបជ្ជតិបិ វុដ្ឋាតិបិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ន ហិ មេត្ថ ភិក្ខវេ អភព្វតា វុត្តា ។ យានិ ច ខោ តានិ សិក្ខាបទានិ អាទិព្រហ្មចរិយកានិ ព្រហ្មចរិយសារុប្បានិ តត្ថ ធុវសីលោ ច ហោតិ ឋិតសីលោ ច សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ សោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។

ភិក្ខុនោះជាសសង្ខារបរិនិព្វាយី ព្រោះអស់សញ្ញោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ។ ភិក្ខុនោះ ជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី ព្រោះអស់សញ្ញោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ។ ភិក្ខុនោះ ជាឧបហច្ចបរិនិព្វាយី ព្រោះអស់សញ្ញោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ។ ភិក្ខុនោះ ជាអន្តរាបរិនិព្វាយី ព្រោះអស់សញ្ញោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម៥ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងសីល ធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងសមាធិ ធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងបញ្ញា ភិក្ខុនោះ នៅត្រូវសិក្ខាបទតូចៗ នឹងសិក្ខាបទបន្ទាប់ពីនោះខ្លះ ចេញចាកខ្លះ ។ ហេតុនោះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមិនបានឲ្យឈ្មោះថាជា អភព្វក្នុងហេតុនុ៎ះទេ ។ ពួកសិក្ខាបទណា ជាខាងដើមនៃមគ្គព្រហ្មចរិយ សមគួរដល់មគ្គព្រហ្មចរិយ ចៀរតែភិក្ខុនោះមានសីលខ្ជាប់ខ្ជួន មានសីលស្ថិតស្ថេរ សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះ ។ ភិក្ខុនោះ ក៏បាន ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិ នឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញា ដ៏ក្រៃលែងខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

ឯកំ សោ ភិក្ខវេ បទេសំ បទេសការី អារាធេតិ បរិបូរំ បរិបូរការី អវញ្ឈានិត្វេវាហំ ភិក្ខវេ សិក្ខាបទានិ វទាមីតិ ។

(៨០) សាធិកមិទំ ភិក្ខវេ ទិយឌ្ឍសិក្ខាបទសតំ អន្វឌ្ឍមាសំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ យត្ថ អត្តកាមា កុលបុត្តា សិក្ខន្តិ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ សិក្ខា យត្ថេតំ សព្វំ សមោធានំ គច្ឆតិ ។ កតមា តិស្សោ ។ អធិសីលសិក្ខា អធិចិត្តសិក្ខា អធិបញ្ញាសិក្ខា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ តិស្សោ សិក្ខា យត្ថេតំ សព្វំ សមោធានំ គច្ឆតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលេសុ បរិបូរការី ហោតិ សមាធិស្មឹ បរិបូរការី បញ្ញាយ បរិបូរការី ។ សោ យានិ តានិ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានិ តានិ អាបជ្ជតិបិ វុដ្ឋាតិបិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ន ហិ មេត្ថ ភិក្ខវេ អភព្វតា វុត្តា ។ យានិ ច ខោ តានិ សិក្ខាបទានិ អាទិព្រហ្មចរិយកានិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកធ្វើបានដោយភាគ រមែងញុំាងមគ្គផល ដោយភាគ ឲ្យសម្រេច បុគ្គលអ្នកធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ រមែងញុំាងមគ្គផល ឲ្យសម្រេចបានបរិបូណ៌ ដោយប្រការដូច្នេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនៅតែសំដែងថា សិក្ខាបទទាំងឡាយ មិនមែនឥតផលឡើយ ។

(៨០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខាបទ ១៥០ ដែលសម្រេចហើយនេះ មកកាន់ឧទ្ទេស រាល់កន្លះខែ ដែលជាទីសិក្សារបស់កុលបុត្រអ្នកប្រាថ្នាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខានេះមាន ៣ ដែលជាទីប្រជុំរបស់សិក្ខាបទទាំងអស់នុ៎ះ ។ សិក្ខា ៣ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺអធិសីលសិក្ខា ១ អធិចិត្តសិក្ខា ១ អធិបញ្ញាសិក្ខា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងសិក្ខា ៣ ដែលជាទីប្រជុំនៃសិក្ខាបទទាំងអស់នុ៎ះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងសីល ធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងសមាធិ ធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងបញ្ញា ភិក្ខុនោះនៅតែត្រូវសិក្ខាបទតូច និងតូចបន្ទាប់ទាំងនោះខ្លះ ចេញចាកខ្លះ ។ ហេតុនោះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមិនបានថាឲ្យឈ្មោះថាជាអភព្វបុគ្គលក្នុងហេតុនុ៎ះទេ ។ ពួកសិក្ខាបទណា ជាខាងដើមនៃមគ្គព្រហ្មចរិយ

ព្រហ្មចរិយសារុប្បានិ តត្ថ ធុវសីលោ ច ហោតិ ឋិតសីលោ ច សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ សោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ តំ ច បន អនភិសម្ភុំ អប្បដិវិជ្ឈំ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា អន្តរាបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ តំ ច បន អនភិសម្ភុំ អប្បដិវិជ្ឈំ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឧបហច្ចបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ តំ ច បន អនភិសម្ភុំ អប្បដិវិជ្ឈំ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា អសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ តំ ច បន អនភិសម្ភុំ អប្បដិវិជ្ឈំ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា សសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ តំ ច បន អនភិសម្ភុំ អប្បដិវិជ្ឈំ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឧទ្ធំសោតោ ហោតិ អកនិដ្ឋគាមី ។

សមគួរដល់មគ្គព្រហ្មចារ្យ ទៀតក៏ភិក្ខុមានសីលខ្ជាប់ខ្ជួន មានសីលស្ថិតស្ថេរ សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះ ។ ភិក្ខុនោះ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិ គឺបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ក្រៃលែងខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ តែបើមិនទាន់សម្រេច មិនទាន់ចាក់ធ្លុះនូវអរហត្តផលនោះទេ គង់បានសម្រេចភាពជាអន្តរាបរិនិព្វាយី ព្រោះអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ។ បើទុកជាមិនទាន់សម្រេច មិនទាន់ចាក់ធ្លុះនូវអន្តរាបរិនិព្វាយីនោះទេ គង់បានសម្រេចភាពជាឧបហច្ចបរិនិព្វាយី ព្រោះអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ។ ឬថាបើ មិនទាន់សម្រេច មិនទាន់ចាក់ធ្លុះ នូវឧបហច្ចបរិនិព្វាយីនោះទេ គង់បានសម្រេចភាពជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី ព្រោះអស់សំយោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោមទាំង ៥ ។ ក្នុងនោះសោត បើមិនទាន់សម្រេច មិនទាន់ចាក់ធ្លុះ នូវអសង្ខារបរិនិព្វាយីនោះទេ គង់បានសម្រេច ភាពជាសសង្ខារបរិនិព្វាយី ព្រោះអស់សំយោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ។ តែបើមិនទាន់សម្រេច មិនទាន់ចាក់ធ្លុះនូវសសង្ខារបរិនិព្វាយីនោះទេ គង់បានសម្រេចភាពជាឧទ្ធំសោតអកនិដ្ឋគាមី ព្រោះអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម៥ ។

តំ ចេ បន អនភិសម្ភុណំ អប្បដិវិជ្ឈំ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា រាគទោសមោហានំ តនុត្តា សកទាគាមី ហោតិ សកិទេវ ឥមំ លោកំ អាគន្ត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ ។ តំ ចេ បន អនភិសម្ភុណំ អប្បដិវិជ្ឈំ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឯកពីជី ហោតិ ឯកំយេវ មានុសកំ ភវំ និព្វត្តេត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ ។ តំ ចេ បន អនភិសម្ភុណំ អប្បដិវិជ្ឈំ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា កោលំកោលោ ហោតិ ទ្វេ វា តីណិ វា កុលានិ សន្ធាវិត្វា សំសរិត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ ។ តំ ចេ បន អនភិសម្ភុណំ អប្បដិវិជ្ឈំ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា សត្តក្ខត្តុបរមោ ហោតិ សត្តក្ខត្តុបរមំ ទេវេ ច មានុសេ ច សន្ធាវិត្វា សំសរិត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ បរិបូរំ បរិបូរការី អារាធេតិ បទេសំ បទេសការី អវញ្ឈានិត្វេវាហំ ភិក្ខវេ សិក្ខាបទានិ វទាមីតិ ។

កាលបើមិនបានសម្រេច មិនបានចាក់ធ្លុះនូវឧទ្ធំសោតអកនិដ្ឋគាមីនោះទេ គឺតែបានសម្រេចភាពជាសកទាគាមី ព្រោះអស់សញ្ញោជនៈ ៣ ព្រោះស្រាលស្តើងរាគៈ ទោសៈ មោហៈ មកកាន់លោកនេះត្រឹមតែម្តង ក៏ធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ។ កាលបើមិនបានសម្រេច មិនបានចាក់ធ្លុះនូវសកទាគាមិផលនោះទេ ដោយហោចទៅគង់បានសម្រេចភាពជាឯកពីជីសោតៈ ព្រោះអស់សញ្ញោជនៈ ៣ កើតក្នុងភពជារបស់មនុស្សតែម្តងប៉ុណ្ណោះ ក៏ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខបាន ។ ឬក៏មិនបានសម្រេច មិនបានចាក់ធ្លុះនូវឯកពីជីនោះទេ គង់បានសម្រេចភាពជាកោលង្កោលៈ ព្រោះអស់សញ្ញោជនៈ៣ ត្រេចត្រាច់ អន្ទោលទៅកាន់ត្រកូលពីរឬបី ក៏ធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ។ ពុំនោះសោត កាលបើមិនបានសម្រេចមិនបានចាក់ធ្លុះនូវកោ-លង្កោលៈនោះទេ គង់បានសម្រេចភាពជាសត្តក្ខត្តុបរមៈព្រោះអស់សញ្ញោ-ជនៈ៣ ត្រេចត្រាច់ អន្ទោលទៅក្នុងទេវលោក និងមនុស្សលោកយ៉ាងច្រើនត្រឹម៧ ជាតិ ក៏ធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ រមែងសម្រេចមគ្គផលបរិបូណ៌ បុគ្គលអ្នកធ្វើបានដោយអន្លើ រមែងសម្រេចមគ្គផលដោយអន្លើ ដោយប្រការដូច្នេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលសំដែងថា សិក្ខាបទទាំងឡាយ មិនមែនឥតផលទេ ។

(៩១) តិស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ សិក្ខា ។ កតមា តិស្សោ ។ អធិសីលសិក្ខា អធិចិត្តសិក្ខា អធិប្បញ្ញាសិក្ខា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ អធិសីលសិក្ខា ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។បេ។ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អធិសីលសិក្ខា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ អធិចិត្តសិក្ខា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ ។បេ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អធិចិត្តសិក្ខា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ អធិប្បញ្ញាសិក្ខា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អធិប្បញ្ញាសិក្ខា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ តិស្សោ សិក្ខាតិ ។

(៩១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខានេះមាន ៣ ។ សិក្ខា ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺអធិសីលសិក្ខា ១ អធិចិត្តសិក្ខា ១ អធិប្បញ្ញាសិក្ខា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អធិសីលសិក្ខា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល ។បេ។ សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អធិសីលសិក្ខា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អធិចិត្តសិក្ខា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាម ។បេ។ ចូលដល់ចតុត្ថជ្ឈានសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អធិចិត្តសិក្ខា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អធិប្បញ្ញាសិក្ខា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អធិប្បញ្ញាសិក្ខា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងសិក្ខា ៣ ។

(៨៦) តិស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ សិក្ខា ។ កតមា តិស្សោ ។ អធិសីលសិក្ខា អធិចិត្តសិក្ខា អធិបញ្ញាសិក្ខា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ អធិសីលសិក្ខា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ បេ ។ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អធិសីលសិក្ខា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ អធិចិត្តសិក្ខា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ ។ បេ ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អធិចិត្តសិក្ខា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ អធិបញ្ញាសិក្ខា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អធិបញ្ញាសិក្ខា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ តិស្សោ សិក្ខាតិ ។

អធិសីលំ អធិចិត្តំ
អធិបញ្ញញ្ច វីរិយវា
ថាមវា ធិតិមា ឈាយី
សតោ គុត្តិន្ទ្រិយោ ចរេ

(៨៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខានេះមាន ៣ ។ សិក្ខា ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺអធិសីលសិក្ខា ១ អធិចិត្តសិក្ខា ១ អធិបញ្ញាសិក្ខា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អធិសីលសិក្ខា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។ សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អធិសីលសិក្ខា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អធិចិត្តសិក្ខា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។ បេ ។ បានដល់ចតុត្ថជ្ឈាន សម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អធិចិត្តសិក្ខា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អធិបញ្ញាសិក្ខា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯងដ៏ក្រៃលែង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អធិបញ្ញាសិក្ខា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងសិក្ខា ៣ ។

បុគ្គលមានព្យាយាម មានកម្លាំង មានប្រាជ្ញា ជាគ្រឿង
ទ្រទ្រង់ មានឈាន មានស្មារតី មានឥន្ទ្រិយគ្រប់គ្រង
គួរប្រព្រឹត្តនូវអធិសីលផង អធិចិត្តផង អធិបញ្ញាផង

យថា បុរេ តថា បច្ឆា
យថា បច្ឆា តថា បុរេ
យថា អធោ តថា ឧទ្ធំ
យថា ឧទ្ធំ តថា អធោ
យថា ទិវា តថា រត្តឹ
យថា រត្តឹ តថា ទិវា
អភិភុយ្យ ទិសា សព្វា
អប្បមាណសមាធិនា ។
តមាហុ សេក្ខំ បដិបទំ
អថោ សំសុទ្ធចារិនំ
តមាហុ លោកេ សម្ពុទ្ធំ
ធីរំ(១) បដិបទន្តគុំ ។
វិញ្ញាណស្ស និរោធេន
តណ្ហក្ខយវិមុត្តិនោ
បជ្ជោតស្សេវ និព្វានំ
វិមោក្ខោ ហោតិ ចេតសោ ។

---

១ ឥទ្ធិកាយំ ធីរំ ទិស្សតិ ។

បុគ្គល (សិក្សាក្នុងសិក្ខា ៣) ក្នុងកាលមុន យ៉ាងណា ក្នុងកាលក្រោយក៏យ៉ាងនោះ ក្រោយយ៉ាងណា មុនក៏យ៉ាងនោះ (ឃើញ) កាយខាងក្រោម (ដោយអំណាចនៃអសុភ) យ៉ាងណា ឃើញកាយខាងលើក៏យ៉ាងនោះ កាយខាងលើ យ៉ាងណា ខាងក្រោមក៏យ៉ាងនោះ (សិក្សាក្នុងសិក្ខា៣) ក្នុងវេលាថ្ងៃយ៉ាងណា ក្នុងវេលាយប់ ក៏យ៉ាងនោះ ក្នុងវេលាយប់យ៉ាងណា ក្នុងវេលាថ្ងៃក៏យ៉ាងនោះដែរ គប្បីគ្របសង្កត់ (នូវការម្មណ៍ទាំងឡាយ) គ្រប់ទិសដោយអប្បមាណសមាធិ គឺសមាធិប្រកបដោយអរហត្តមគ្គ ។ ពួកព្រះអរិយៈតែងសរសើរបុគ្គលជាសេក្ខៈអ្នកប្រតិបត្តិ ជាជាអ្នកមានសេចក្ដីប្រព្រឹត្តដ៏បរិសុទ្ធ សរសើរបុគ្គលអ្នកត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ច ៤ ក្នុងលោកនេះ ថាជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ដល់នូវទីបំផុតនៃសេចក្ដីប្រតិបត្តិ ។ ការរួចស្រឡះនៃចិត្តរបស់បុគ្គលដែលមានសេចក្ដីរួចស្រឡះ ព្រោះអស់តណ្ហា ដោយសេចក្ដីរលត់វិញ្ញាណ ដូចជាការរលត់ទៅនៃប្រទីបជាគ្រឿងបំភ្លឺ ។

ទុតិយបណ្ណាសកោ សមណវគ្គោ

(៩៣) ឯកំ សមយំ ភគវា កោសលេសុ ចារិកំ ចរមានោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ យេន បង្កធា នាម កោសលានំ និគមោ តទវសរិ ។ តត្រ សុទំ ភគវា បង្កធាយំ វិហរតិ បង្កធា នាម កោសលានំ និគមោ ។ តេន ខោ បន សមយេន កស្សបគោត្តោ នាម ភិក្ខុ បង្កធាយំ អាវាសិកោ ហោតិ ។ តត្រ សុទំ ភគវា សិក្ខាបទបដិសំយុត្តាយ ធម្មិយា កថាយ ភិក្ខូ សន្ទស្សេតិ សមាទបេតិ សមុត្តេជេតិ សម្បហំសេតិ ។ អថខោ កស្សបគោត្តស្ស ភិក្ខុនោ ភគវតា សិក្ខាបទបដិសំយុត្តាយ ធម្មិយា កថាយ ភិក្ខូ សន្ទស្សេន្តេ សមាទបេន្តេ សមុត្តេជេន្តេ សម្បហំសេន្តេ អហុទេវ អក្ខន្តិ អហុ អប្បច្ចយោ អធិសល្លេខតេវាយំ សមណោតិ ។ អថខោ ភគវា បង្កធាយំ យថាភិរន្តំ វិហរិត្វា យេន រាជគហំ តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុព្វេន ចារិកំ ចរមានោ យេន រាជគហំ តទវសរិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក សមណវគ្គ

(៩៣) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ចារិក ក្នុងដែនកោសល ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើនរូប បានដល់និគមឈ្មោះ បង្កធា របស់ដែនកោសល ។ បានឮថា សម័យនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងបង្កធានិគម របស់ដែនកោសល ។ សម័យនោះ ភិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្រ ជាអាវាសិកក្នុងបង្កធានិគម ។ បានឮថា ក្នុងទីនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ពួកភិក្ខុឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់តាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា ដ៏ប្រកបដោយសិក្ខាបទ ។ គ្រាកាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ពួកភិក្ខុ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់តាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា ដ៏ប្រកបដោយសិក្ខាបទហើយ ភិក្ខុកស្សបគោត្រ មានសេចក្តីមិនអត់ទ្រាំ មិនត្រេកអរថា សមណៈនេះខ្ជូតខ្ជាត់ជ្រុលពេក ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងបង្កធានិគម តាមសមគួរដល់ព្រះអធ្យាស្រ័យហើយ ក៏ទ្រង់ត្រាច់ចារិកទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះ កាលទ្រង់ត្រាច់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បានដល់ក្រុងរាជគ្រឹះនោះ ។

តត្រ សុទំ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ គិជ្ឈកូដេ បព្វតេ ។ អថខោ កស្សបគោត្តស្ស ភិក្ខុនោ អចិរបក្កន្តស្ស ភគវតោ អហុទេវ កុក្កុច្ចំ អហុ វិប្បដិសារោ អលាភា វត មេ ន វត មេ លាភា ទុល្លទ្ធំ វត មេ ន វត មេ សុលទ្ធំ យស្ស មេ ភគវតា សិក្ខាបទបដិសំយុត្តាយ ធម្មិយា កថាយ ភិក្ខូ សន្ទស្សេន្តេ សមាទបេន្តេ សមុត្តេជេន្តេ សម្បហំសេន្តេ អហុទេវ អក្ខន្តិ អហុ អប្បច្ចយោ អធិសល្លេខតេវាយំ សមណោតិ យន្នូនាហំ យេន ភគវា តេនុបសង្កមេយ្យំ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតោ សន្តិកេ អច្ចយំ អច្ចយតោ ទេសេយ្យន្តិ ។ អថខោ កស្សបគោត្តោ ភិក្ខុ សេនាសនំ សំសាមេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន រាជគហំ តេន បក្កាមិ អនុបុព្វេន យេន រាជគហំ គិជ្ឈកូដោ បព្វតោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ

បានឮថា គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅលើភ្នំគិជ្ឈកូដ ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចចេញទៅ មិនយូរប៉ុន្មាន ភិក្ខុកស្សបគោត្រ មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ស្តាយក្រោយថា មិនជាលាភរបស់អាត្មាអញ អាត្មាអញឈ្មោះថាឥតលាភ អាត្មាអញឈ្មោះជាបានទាស់ហើយ អាត្មាអញមិនមែនបានស្រួលទេ ព្រោះថា កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ពួកភិក្ខុ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់តាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថាដ៏ប្រកបដោយសិក្ខាបទហើយ អាត្មាអញមានសេចក្តីមិនអត់ទ្រាំ មិនត្រេកអរថា សមណៈនេះ ដូចជាជុសខាត់ជ្រុលពេក បើដូច្នេះគួរតែអាត្មាអញចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ គួរសំដែងទោសតាមទោស ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុកស្សបគោត្រ រៀបចំទុកដាក់សេនាសនៈហើយ ក៏ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ចេញទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះ បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគលើភ្នំគិជ្ឈកូដ ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះនោះ ដោយលំដាប់ លុះចូលទៅហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុកស្សបគោត្រ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ

កស្សបគោត្តោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច ឯកមិទំ ភន្តេ សមយំ ភគវា បង្កធាយំ វិហរតិ បង្កធា នាម កោសលានំ និគមោ ។ តត្រ សុទំ ភគវា សិក្ខាបទបដិសំយុត្តាយ ធម្មិយា កថាយ ភិក្ខូ សន្ទស្សេតិ សមាទបេតិ សមុត្តេជេតិ សម្បហំសេតិ(១) តស្ស មយ្ហំ ភន្តេ ភគវតោ សិក្ខាបទបដិសំយុត្តាយ ធម្មិយា កថាយ ភិក្ខូ សន្ទស្សេន្តេ សមាទបេន្តេ សមុត្តេជេន្តេ សម្បហំសេន្តេ អហុទេវ អក្ខន្តិ អហុ អប្បច្ចយោ អធិសល្លេខតេវាយំ សមណោតិ អថខោ ភគវា បង្កធាយំ យថាភិរន្តំ វិហរិត្វា យេន រាជគហំ តេន ចារិកំ បក្កាមិ តស្ស មយ្ហំ ភន្តេ អចិរបក្កន្តស្ស ភគវតោ អហុទេវ កុក្កុច្ចំ អហុ វិប្បដិសារោ អលាភា វត មេ

១ ឱ. ម. សន្ទស្សេសិ សមាទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។

ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងបង្កធានិគម របស់ដែនកោសល ។ ក្នុងទីនោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ពួកភិក្ខុឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់តាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា ដ៏ប្រកបដោយសិក្ខាបទ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ពួកភិក្ខុ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់តាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា ដ៏ប្រកបដោយសិក្ខាបទ ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តី មិនអត់ទ្រាំ មិនត្រេកអរថា សមណៈនេះ ដូចជាផុសខាត់ជ្រុលពេក គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងបង្កធានិគម តាមសមគួរ ដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យហើយ ទ្រង់ត្រាច់ចារិកមកកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចចេញមក មិនយូរប៉ុន្មាន ខ្ញុំព្រះអង្គកើតសេចក្តីក្តៅក្រហាយស្តាយក្រោយថា មិនជាលាភ

ន វត មេ លាភា ទុល្លទ្ធំ វត មេ ន វត មេ សុលទ្ធំ យស្ស មេ ភគវតា សិក្ខាបទប្បដិសំយុត្តាយ ធម្មិយា កថាយ ភិក្ខូ សន្ទស្សេន្តេ សមាទបេន្តេ សមុត្តេជេន្តេ សម្បហំសេន្តេ អហុទេវ អញ្ញត្តំ អហុ អប្បច្ចយោ អធិសល្លេខតេវាយំ សមណោតិ យន្នូនាហំ យេន ភគវា តេនុបសង្កមេយ្យំ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតោ សន្តិកេ អច្ចយំ អច្ចយតោ ទេសេយ្យន្តិ អច្ចយោ មំ ភន្តេ អច្ចគមា យថាពាលំ យថាមូឡ្ហំ យថាអកុសលំ យស្ស មេ ភគវតា សិក្ខាបទប្បដិសំយុត្តាយ ធម្មិយា កថាយ ភិក្ខូ សន្ទស្សេន្តេ សមាទបេន្តេ សមុត្តេជេន្តេ សម្បហំសេន្តេ អហុទេវ អញ្ញត្តំ អហុ អប្បច្ចយោ អធិសល្លេខតេវាយំ សមណោតិ តស្ស មេ ភន្តេ ភគវា អច្ចយំ អច្ចយតោ បដិគ្គណ្ហាតុ អាយតិំ សំវរាយាតិ ។ តគ្ឃ ត្វំ កស្សប អច្ចយោ អច្ចគមា យថាពាលំ

របស់អាត្មាអញហើយ អាត្មាអញឈ្មោះថាឥតលាភ អាត្មាអញបានខតស់ហើយ អាត្មាអញមិនមែនបានល្អទេ ព្រោះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ពួកភិក្ខុ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់តាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា ដ៏ប្រកបដោយសិក្ខាបទហើយ អាត្មាអញមានសេចក្តីមិនអត់ទ្រាំ មិនត្រេកអរថា សមណៈនេះជួនជាផ្ទុសខាត់ជ្រុលពេក បើដូច្នោះ គួរអាត្មាអញ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ត្រូវសំដែងទោសតាមទោស ក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទោសបានប្រព្រឹត្តកន្លងហើយនូវខ្ញុំព្រះអង្គ ជាមនុស្សពាលយ៉ាងណា វង្វេងយ៉ាងណា មិនឈ្លាសវៃយ៉ាងណា ព្រោះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ពួកភិក្ខុឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់តាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា ដ៏ប្រកបដោយសិក្ខាបទហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីមិនអត់ទ្រាំ មិនត្រេកអរថា សមណៈនេះ ជួនជាផ្ទុសខាត់ជ្រុលពេក បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលអត់ទោសតាមទោស ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ ដើម្បីសេចក្តីសង្រួមតទៅ ។ អើកស្សបៈ ទោសប្រព្រឹត្តកន្លងហើយនូវអ្នក ដែលជាមនុស្សពាលយ៉ាងណា

វង្វេងយ៉ាងណា មិនឈ្លាសវៃយ៉ាងណា អ្នកមិនមានសេចក្តីអត់ទ្រាំ មិនមានសេចក្តីត្រេកអរទើបតថាគត កាលដែលពន្យល់ពួកភិក្ខុ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់តាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា ដ៏ប្រកបដោយសិក្ខាបទថា សមណៈនេះ ដូចជាដុសខាត់ស្រួលពេក ម្នាលកស្សបៈ កាលបើអ្នកឃើញទោសតាមទោស ហើយត្រឡប់ធ្វើសមគួរតាមធម៌ តថាគតទទួលអត់ទោសនោះដល់អ្នក ម្នាលកស្សបៈ បុគ្គលណាឃើញទោសតាមទោស ហើយត្រឡប់ធ្វើសមគួរតាមធម៌ ដល់នូវសេចក្តីសង្រួមតទៅ នេះជាសេចក្តីចំរើនក្នុងវិន័យ របស់អរិយៈ ។ ម្នាលកស្សបៈ បើទុកជាភិក្ខុជាថេរៈ មិនចូលចិត្តនឹងការសិក្សា មិនសរសើរគុណនៃកិរិយាសមាទាននូវការសិក្សា មិនបបួលពួកភិក្ខុឯទៀត ដែលមិនចូលចិត្តនឹងការសិក្សានោះ ឲ្យសិក្សា មិនសរសើរគុណពួកភិក្ខុឯទៀត ដែលចូលចិត្តនឹងការសិក្សានោះ ឲ្យពិតមែនតាមកាល ម្នាលកស្សបៈ តថាគតមិនសរសើរភិក្ខុជាថេរៈមានសភាពដូច្នេះទេ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។

យថាមូឡ្ហំ យថាអកុសលំ យស្ស តេ មយិ សិក្ខាបទបដិសំយុត្តាយ ធម្មិយា កថាយ ភិក្ខូ សន្ទស្សេន្តេ សមាទបេន្តេ សមុត្តេជេន្តេ សម្បហំសេន្តេ អហុទេវ អក្ខន្តិ អហុ អប្បច្ចយោ អតិសល្លេខតេវាយំ សមណោតិ យតោ ច ខោ ត្វំ កស្សប អច្ចយំ អច្ចយតោ ទិស្វា យថាធម្មំ បដិករោសិ តន្តេ មយំ បដិគ្គណ្ហាម វុឌ្ឍិ ហេសា កស្សប អរិយស្ស វិនយេ យោ អច្ចយំ អច្ចយតោ ទិស្វា យថាធម្មំ បដិករោតិ អាយតឹ សំវរំ អាបជ្ជតិ ។ ថេរោ ចេបិ កស្សប ភិក្ខុ ហោតិ ន សិក្ខាកាមោ សិក្ខាសមាទានស្ស ន វណ្ណវាទី យេ ចញ្ញេ ភិក្ខូ ន សិក្ខាកាមា តេ ច សិក្ខាយ ន សមាទបេតិ យេ ចញ្ញេ ភិក្ខូ សិក្ខាកាមា តេសញ្ច ន វណ្ណំ ភណតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន ឯវរូបស្សាហំ កស្សប ថេរស្ស ភិក្ខុនោ ន វណ្ណំ ភណាមិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។

សត្ថា ហិស្ស វណ្ណំ ភណតីតិ អញ្ញេ ចំ ភិក្ខូ ភជេយ្យុំ យេ នំ ភជេយ្យុំ ត្យស្ស ទិដ្ឋានុគតិ អាបជ្ជេយ្យុំ យស្ស ទិដ្ឋានុគតិ អាបជ្ជេយ្យុំ តេសន្តំ អស្ស ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ តស្មាហំ កស្សប ឯវរូបស្ស ថេរស្ស ភិក្ខុនោ ន វណ្ណំ ភណាមិ ។ មជ្ឈិមោ ចេបិ កស្សប ភិក្ខុ ហោតិ ។បេ។ នវោ ចេបិ កស្សប ភិក្ខុ ហោតិ ន សិក្ខាកាមោ សិក្ខាសមាទានស្ស ន វណ្ណវាទី យេ ចញ្ញេ ភិក្ខូ ន សិក្ខាកាមា តេ ច សិក្ខាយ ន សមាទបេតិ យេ ចញ្ញេ ភិក្ខូ សិក្ខាកាមា តេសញ្ច ន វណ្ណំ ភណតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន ឯវរូបស្សាហំ កស្សប នវស្ស ភិក្ខុនោ ន វណ្ណំ ភណាមិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ សត្ថា ហិស្ស វណ្ណំ ភណតីតិ អញ្ញេ ចំ ភិក្ខូ ភជេយ្យុំ

ព្រោះតែក្រែងពួកភិក្ខុដទៃសេពគប់ ភិក្ខុជាថេរៈនោះ ដោយចូលចិត្តថា ព្រះជាគ្រូទ្រង់សរសើរភិក្ខុជាថេរៈនោះ ពួកភិក្ខុជាអ្នកសេពគប់នឹងភិក្ខុជាថេរៈនោះ រមែងប្រព្រឹត្តតាមទិដ្ឋិរបស់ភិក្ខុជាថេរៈនោះ អំពើនោះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខអស់កាលដ៏វែង ដល់ពួកភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តតាមទិដ្ឋិនោះ ម្នាលកស្សបៈ ព្រោះហេតុនោះហើយ បានជាតថាគតមិនសរសើរ ភិក្ខុជាថេរៈ មានសភាពដូច្នេះ ម្នាលកស្សបៈ បើទុកជាភិក្ខុជាកណ្តាល ។បេ។ ម្នាលកស្សបៈ បើទុកជាភិក្ខុថ្មី តែមិនចូលចិត្តនឹងការសិក្សា មិនសរសើរគុណ នៃកិរិយាសមាទាននូវការសិក្សា មិនបបួលពួកភិក្ខុដទៃ ដែលមិនចូលចិត្តនឹងការសិក្សានោះ ឲ្យសិក្សា មិនសរសើរគុណរបស់ពួកភិក្ខុដទៃ ដែលចូលចិត្តនឹងការសិក្សាឲ្យទៀងពិតតាមកាលគួរ ម្នាលកស្សបៈ តថាគតមិនសរសើរភិក្ខុថ្មីបែបនោះទេ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថាពួកភិក្ខុដទៃសេពគប់ពួកភិក្ខុថ្មីនោះដោយគិតថា ព្រះជាគ្រូទ្រង់សរសើរគុណភិក្ខុនោះ

យេ នំ ភជេយ្យុំ ត្យស្ស ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជេយ្យុំ យស្ស ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជេយ្យុំ តេសន្តំ អស្ស ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ តស្មាហំ កស្សប ឯវរូបស្ស ថេរស្ស ភិក្ខុនោ ន វណ្ណំ ភណាមិ ។ ថេរោ ចេបិ កស្សប ភិក្ខុ ហោតិ សិក្ខាកាមោ សិក្ខាសមាទានស្ស វណ្ណវាទី យេ ចញ្ញេ ភិក្ខូ ន សិក្ខាកាមា តេ ច សិក្ខាយ សមាទបេតិ យេ ចញ្ញេ ភិក្ខូ សិក្ខាកាមា តេសញ្ច វណ្ណំ ភណតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន ឯវរូបស្សាហំ កស្សប ថេរស្ស ភិក្ខុនោ វណ្ណំ ភណាមិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ សត្ថា ហិស្ស វណ្ណំ ភណតីតិ អញ្ញេ នំ ភិក្ខូ ភជេយ្យុំ យេ នំ ភជេយ្យុំ ត្យស្ស ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជេយ្យុំ យស្ស ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជេយ្យុំ តេសន្តំ អស្ស ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ តស្មាហំ កស្សប ឯវរូបស្ស ថេរស្ស ភិក្ខុនោ វណ្ណំ ភណាមិ ។

ពួកភិក្ខុអ្នកសេពគប់ភិក្ខុនោះ ប្រព្រឹត្តទៅតាមទិដ្ឋិភិក្ខុនោះ គំនិតនោះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលដ៏វែងដល់ពួកភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តតាមទិដ្ឋិនោះ ម្នាលកស្សបៈ ព្រោះហេតុនោះ តថាគតមិនសរសើរគុណរបស់ភិក្ខុដ៏មានសភាពដូច្នេះទេ ។ ម្នាលកស្សបៈ បើភិក្ខុជាថេរៈ អ្នកមានប្រាថ្នាក្នុងការសិក្សា សរសើរគុណនៃកិរិយាសមាទានក្នុងការសិក្សាតែងបបួលពួកភិក្ខុដទៃ ដែលមិនប្រាថ្នាក្នុងការសិក្សានោះឲ្យសិក្សា សរសើរគុណរបស់ពួកភិក្ខុដទៃ ដែលប្រាថ្នាក្នុងការសិក្សា ពិតតែតាមកាល ម្នាលកស្សបៈ តថាគតសរសើរគុណភិក្ខុជាថេរៈមានសភាពដូច្នេះ ។ ហេតុនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រោះពួកភិក្ខុដទៃ សេពគប់នូវភិក្ខុជាថេរៈនោះដោយគិតថា ព្រះសាស្តាទ្រង់សរសើរគុណភិក្ខុនោះ ពួកភិក្ខុនោះតែងប្រព្រឹត្តតាមទិដ្ឋិរបស់ភិក្ខុជាថេរៈដែលខ្លួនសេពគប់នោះ គំនិតរបស់ពួកភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តតាមទិដ្ឋិរបស់ភិក្ខុជាថេរៈនោះ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខអស់កាលដ៏វែង ម្នាលកស្សបៈ ព្រោះហេតុនោះ តថាគតសរសើរគុណរបស់ភិក្ខុជាថេរៈមានសភាពដូច្នេះ ។

មជ្ឈិមោ ចេបិ កស្សប ភិក្ខុ ហោតិ ។បេ។ នវោ ចេបិ កស្សប ភិក្ខុ ហោតិ សិក្ខាកាមោ សិក្ខាសមាទានស្ស វណ្ណវាទី យេ ចញ្ញេ ភិក្ខូ ន សិក្ខាកាមា តេ ច សិក្ខាយ សមាទបេតិ យេ ចញ្ញេ ភិក្ខូ សិក្ខាកាមា តេសញ្ច វណ្ណំ ភណតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន ឯវរូបស្សាហំ កស្សប នវស្ស ភិក្ខុនោ វណ្ណំ ភណាមិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ សត្ថាបិស្ស វណ្ណំ ភណតីតិ អញ្ញេ នំ ភិក្ខូ ភជេយ្យុំ យេ នំ ភជេយ្យុំ ត្យាស្ស ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជេយ្យុំ យស្ស ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជេយ្យុំ តេសន្តំ អស្ស ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ តស្មាហំ កស្សប ឯវរូបស្ស នវស្ស ភិក្ខុនោ វណ្ណំ ភណាមីតិ ។

សមណវគ្គោ បឋមោ ។

ម្នាលកស្សបៈ បើភិក្ខុជាកណ្តាល ។បេ។ ម្នាលកស្សបៈ បើភិក្ខុថ្មី ជាអ្នកមានប្រាថ្នាចំពោះការសិក្សា ជាអ្នកសរសើរគុណនៃកិរិយាសមាទាននូវការសិក្សា បបួលពួកភិក្ខុដទៃ ដែលមិនមានប្រាថ្នាចំពោះការសិក្សានោះ ឲ្យសិក្សាផង សរសើរគុណរបស់ភិក្ខុដទៃ ដែលប្រាថ្នាការសិក្សាពិតមែន តាមកាលគួរផង ម្នាលកស្សបៈ តថាគតសរសើរគុណរបស់ភិក្ខុថ្មី មានសភាពដូច្នេះ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះពួកភិក្ខុដទៃ សេពគប់នឹងភិក្ខុថ្មីនោះដោយគិតថា ព្រះជាគ្រូទ្រង់សរសើរគុណរបស់ភិក្ខុនោះ ពួកភិក្ខុនោះ រមែងប្រព្រឹត្តតាមទិដ្ឋិរបស់ភិក្ខុដែលខ្លួនសេពគប់នោះ អំពើរបស់ពួកភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តតាមទិដ្ឋិរបស់ពួកភិក្ខុថ្មីនោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ អស់កាលដ៏វែង ម្នាលកស្សបៈ ព្រោះហេតុនោះ ទើបតថាគត សរសើរគុណរបស់ភិក្ខុថ្មី មានសភាពដូច្នេះ ។

ចប់ សមណវគ្គ ទី ៩ ។

តស្សុទ្ទានំ

សមណោ គទ្រភោ ខេត្តា
វជ្ជិបុត្តោ ច សេខិតា
តយោ ច សេខិតោ វុត្តា
ទ្វេ សិក្ខា បង្កធេន ចាតិ ។

ឧទ្ទាននៃសមណវគ្គនោះគឺ

សមណកិច្ច ១ សូត្រ សត្វលា ១ សូត្រ ស្រែ ១ សូត្រ វជ្ជីបុត្តកៈ ១ សូត្រ សេក្ខបុគ្គល ១ សូត្រ ភិក្ខុបំពេញសិក្ខា ៣ សូត្រ សិក្ខា ២ សូត្រ រឿងបង្កធា-និគម ១ សូត្រ ។

(៩៦) តីណីមានិ ភិក្ខវេ កស្សកស្ស គហបតិស្ស អច្ចាយិកានិ ករណីយានិ ។ កតមានិ តីណិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ កស្សកោ គហបតិ សីឃំ សីឃំ ខេត្តំ សុកដ្ឋំ ករោតិ សុមតិកតំ(១) សីឃំ សីឃំ ខេត្តំ សុកដ្ឋំ ករិត្វា សុមតិកតំ សីឃំ សីឃំ ពីជានិ បតិដ្ឋាបេតិ សីឃំ សីឃំ ពីជានិ បតិដ្ឋាបេត្វា សីឃំ សីឃំ ឧទកំ អភិនេតិបិ អបនេតិបិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ កស្សកស្ស គហបតិស្ស អច្ចាយិកានិ ករណីយានិ ។ តស្ស ខោ តំ ភិក្ខវេ កស្សកស្ស គហបតិស្ស នត្ថិ សា ឥទ្ធិ វា អានុភាវោ វា អជ្ជេវ មេ ធញ្ញានិ ជាយន្តុ ស្វេ គព្ភិនិយោ ហោន្តុ ឧត្តរស្វេ បច្ចន្តូតិ អថខោ ភិក្ខវេ ហោតិ សោ សមយោ

១ ម. សុមត្តិកតំ ។

(៩៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ករណីយកិច្ច ប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងរួសរាន់ របស់កស្សកគហបតី (គហបតីអ្នកភ្ជួររាស់) នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ករណីយកិច្ច៣យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កស្សកគហបតី ក្នុងលោកនេះ ភ្ជួររាស់ស្រែឲ្យរាប ឲ្យល្អិតល្អ យ៉ាងប្រញាប់ ១ លុះភ្ជួររាស់ស្រែ រាបល្អិតល្អ យ៉ាងប្រញាប់ហើយ ក៏ព្រោះពូជយ៉ាងប្រញាប់ ១ លុះព្រោះពូជ យ៉ាងប្រញាប់ហើយ ក៏បញ្ចូលទឹកខ្លះ បញ្ចេញទឹកខ្លះយ៉ាងប្រញាប់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ករណីយកិច្ច យ៉ាងរួសរាន់ របស់កស្សកគហបតី មាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កស្សកគហបតីនោះ មិនមានឫទ្ធិ មិនមានអានុភាព (បង្គាប់បញ្ជា) ស្រូវនោះថា សូមឲ្យស្រូវទាំងឡាយ របស់អាត្មាអញ លូតលាស់ក្នុងថ្ងៃនេះ មានបន្ទើមក្នុងថ្ងៃស្អែក ទុំក្នុងថ្ងៃខានស្អែកដូច្នេះ បានឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះតែដល់វេលា ទើបស្រូវទាំងនោះ

យំ តស្ស កស្សកស្ស គហបតិស្ស តានិ ធញ្ញានិ ឧតុបរិណាមីនិ ជាយន្តិបិ គព្ភីនិបិ ហោន្តិ បច្ចន្តិបិ ។ ឯវមេវំ ខោ ភិក្ខវេ តីណិមានិ ភិក្ខុស្ស អច្ចាយិកានិ ករណីយានិ ។ កតមានិ តីណិ ។ អធិសីលសិក្ខាសមាទានំ អធិចិត្តសិក្ខាសមាទានំ អធិបញ្ញាសិក្ខាសមាទានំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ ភិក្ខុស្ស អច្ចាយិកានិ ករណីយានិ ។ តស្ស ខោ តំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ នត្ថិ សា ឥទ្ធិ វា អានុភាវោ វា អជ្ជេវ មេ អនុបាទាយ អាសវេហិ ចិត្តំ វិមុច្ចតុ ស្វេ វា ឧត្តរស្វេ វាតិ អថខោ ភិក្ខវេ ហោតិ សោ សមយោ យំ តស្ស ភិក្ខុនោ អធិសីលម្បិ សិក្ខតោ អធិចិត្តម្បិ សិក្ខតោ អធិបញ្ញម្បិ សិក្ខតោ អនុបាទាយ អាសវេហិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ តិព្វោ នោ(១) ឆន្ទោ ភវិស្សតិ អធិសីលសិក្ខាសមាទានេ តិព្វោ នោ ឆន្ទោ ភវិស្សតិ

១ ម. តោតិ ឆន្ទ ។

របស់កស្សកគហបតីនោះផ្លាស់ប្តូរហើយ ក៏ដុះលាស់មានពងឡើងទុំបានៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ករណីយកិច្ច ប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងរួសរាន់ របស់ភិក្ខុនេះ ក៏មាន ៣ យ៉ាង យ៉ាងនោះដែរ ។ ករណីយកិច្ច ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺសមាទាននូវអធិសីលសិក្ខា ១ សមាទាននូវអធិចិត្តសិក្ខា ១ សមាទាននូវអធិប្បញ្ញាសិក្ខា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ករណីយកិច្ច ប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងរួសរាន់ របស់ភិក្ខុ មាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះមិនមានឫទ្ធិ មិនមានអានុភាព (បង្គាប់បញ្ជា) ចិត្តនោះថា សូមឲ្យចិត្តរបស់អាត្មាអញ ផុតស្រឡះចាកអាសវៈទាំងឡាយ ព្រោះមិនប្រកាន់មាំ ក្នុងថ្ងៃនេះឬថ្ងៃស្អែកឬក៏ថ្ងៃខានស្អែក ដូច្នេះបានឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះតែដល់វេលាហើយ ទើបចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ដែលសិក្សានូវអធិសីលផង សិក្សានូវអធិចិត្តផង សិក្សានូវអធិប្បញ្ញាផង ផុតស្រឡះចាកអាសវៈទាំងឡាយ ព្រោះមិនប្រកាន់មាំបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះថា ពួកយើងនឹងជាបុគ្គលមានឆន្ទៈយ៉ាងក្លៀវក្លាក្នុងការសមាទាននូវអធិសីលសិក្ខា

អធិចិត្តសិក្ខាសមាទានេ តិព្វោ នោ ឆន្ទោ ភវិស្សតិ អធិបញ្ញាសិក្ខាសមាទានេតិ ។ ឯវញ្ហិ វោ ភិក្ខវេ សិក្ខិតព្វន្តិ ។

(៩៨) តីណិមានិ ភិក្ខវេ អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្វាជកា បវិវេកានិ បញ្ញាបេន្តិ ។ កតមានិ តីណិ ។ ចីវរបវិវេកំ បិណ្ឌបាតបវិវេកំ សេនាសនបវិវេកំ(១) ។ តត្រិទំ ភិក្ខវេ អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្វាជកា ចីវរបវិវេកស្មឹ បញ្ញាបេន្តិ សាណានិបិ ធារេន្តិ មសាណានិបិ ធារេន្តិ ឆវទុស្សានិបិ ធារេន្តិ បំសុកូលានិបិ ធារេន្តិ តិរីដកានិបិ ធារេន្តិ អជិនានិបិ ធារេន្តិ អជិនក្ខិបម្បិ ធារេន្តិ កុសចីរម្បិ ធារេន្តិ វាកចីរម្បិ ធារេន្តិ ផលកចីរម្បិ ធារេន្តិ កេសកម្ពលម្បិ ធារេន្តិ

១. សេនាសនបវិវេកន្តិ ។

ពួកយើងនឹងជាបុគ្គលមានឆន្ទៈយ៉ាងក្លៀវក្លា ក្នុងការសមាទាននូវអធិចិត្តសិក្ខា ពួកយើងនឹងជាបុគ្គលមានឆន្ទៈយ៉ាងក្លៀវក្លា ក្នុងការសមាទាននូវអធិបញ្ញាសិក្ខាដូច្នេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសិក្សា យ៉ាងនេះឯង ។

(៩៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិរ្ថិយ រមែងបញ្ញត្តនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ៣ យ៉ាងនេះ ។ សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ គឺសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ចាកកិលេស ដែលកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យចីវរ ១ សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ចាកកិលេស ដែលកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យបិណ្ឌបាត ១ សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ចាកកិលេស ដែលកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យសេនាសនៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិរ្ថិយ តែងបញ្ញត្តនូវហេតុនេះ ក្នុងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ចាកកិលេស ដែលកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យចីវរនោះ គឺ ទ្រទ្រង់សំពត់សម្បកធ្មៃខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់ដែលត្បាញលាយគ្នាខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់ដែលគេបញ្ចេញអំពីសាកសពខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់បំសុកូលខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់ដែលធ្វើដោយសម្បកឈើខ្លះ ទ្រទ្រង់ស្បែកខ្លាឃ្មុំខ្លះ ទ្រទ្រង់ស្បែកខ្លាទាំងក្រចកខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់ដែលក្រងដោយស្បូវខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់ដែលក្រងដោយសម្បកក្រចៅខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់ដែលក្រងដោយចំរៀកក្តារខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់កម្ពលដែលត្បាញដោយសក់មនុស្សខ្លះ

វាលកម្ពលម្បិ ធារេន្តិ ឧលូកបក្ខម្បិ ធារេន្តិ ។ ឥទំ ខោ ភិក្ខវេ អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្វាជកា ចីវរប្បវេកស្មឹ បញ្ញាបេន្តិ ។ តត្រិទំ ភិក្ខវេ អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្វាជកា បិណ្ឌបាតប្បវេកស្មឹ បញ្ញាបេន្តិ សាកភក្ខាបិ ហោន្តិ សាមាកភក្ខាបិ ហោន្តិ នីវារភក្ខាបិ ហោន្តិ ទទ្ទុលភក្ខាបិ ហោន្តិ ហដភក្ខាបិ ហោន្តិ កណភក្ខាបិ ហោន្តិ អាចាមភក្ខាបិ ហោន្តិ បិញ្ញាកភក្ខាបិ ហោន្តិ តិណភក្ខាបិ ហោន្តិ គោមយភក្ខាបិ ហោន្តិ វនមូលផលាហារា យាបេន្តិ បវត្តផលភោជី ។ ឥទំ ខោ ភិក្ខវេ អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្វាជកា បិណ្ឌបាតប្បវេកស្មឹ បញ្ញាបេន្តិ ។ តត្រិទំ ភិក្ខវេ អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្វាជកា សេនាសនប្បវេកស្មឹ បញ្ញាបេន្តិ អរញ្ញំ រុក្ខមូលំ សុសានំ វនបត្ថំ អព្ភោកាសំ បលាលបុញ្ជំ ភុសាគារំ ។

ទ្រទ្រង់សំពត់កម្ពលដែលគេធ្វើដោយរោមកន្ទុយសេះខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់ដែលគេធ្វើដោយស្លាបមៀមខ្លះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរ្ថិយ តែងបញ្ញត្តនូវហេតុនេះឯង ក្នុងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ចាកកិលេសដែលកើតឡើងព្រោះអាស្រ័យចីវរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរ្ថិយ តែងបញ្ញត្តនូវហេតុនេះឯងក្នុងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ចាកកិលេសដែលកើតឡើងព្រោះអាស្រ័យបិណ្ឌបាតនោះ គឺ ជាអ្នកមានបន្លែស្រស់ជាអាហារខ្លះ មានអង្ករស្រងែជាអាហារខ្លះ មានស្មួយជាអាហារខ្លះ មានចំរេច (បង្ហៀរ) ស្បែកជាអាហារខ្លះ មានវត្ថុសាកយជាអាហារខ្លះ មានកន្ទក់ជាអាហារខ្លះ មានបាយក្តាំងជាអាហារខ្លះ មានម្សៅជាអាហារខ្លះ មានស្មៅជាអាហារខ្លះ មានគោមយគោជាអាហារខ្លះ មានមើមឈើនិងផ្លែឈើព្រៃជាអាហារខ្លះ បរិភោគតែផ្លែឈើដែលជ្រុះស្រាប់ចំអែតអាត្មា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិព្វាជកជាអន្យតិរ្ថិយ តែងបញ្ញត្តនូវហេតុនេះឯងក្នុងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ចាកកិលេសដែលកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យបិណ្ឌបាត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរ្ថិយ តែងបញ្ញត្តនូវហេតុនេះក្នុងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ចាកកិលេស ដែលកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យសេនាសនៈនោះ គឺ ព្រៃ ម្លប់ឈើ ព្រៃស្មសាន ព្រៃធំ ទីវាល គំនរចំបើង រោងទំណេន ។

ឥទំ ខោ ភិក្ខវេ អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្វាជកា សេនាសនបវិវេកស្មឹ បញ្ញាបេន្តិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ អញ្ញតិត្ថិយា បរិព្វាជកា បវិវេកានិ បញ្ញាបេន្តិ ។ តីណិ ខោ បនិមានិ ភិក្ខវេ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ ភិក្ខុនោ បវិវេកានិ ។ កតមានិ តីណិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលវា ច ហោតិ ទុស្សីល្យញ្ចស្ស បហីនំ ហោតិ តេន ច វិវិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ចស្ស បហីនា ហោតិ តាយ ច វិវិត្តោ ហោតិ ខីណាសវោ ច ហោតិ អាសវា ចស្ស បហីនា ហោន្តិ តេហិ ច វិវិត្តោ ហោតិ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ទុស្សីល្យញ្ចស្ស បហីនំ ហោតិ តេន ច វិវិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ចស្ស បហីនា ហោតិ តាយ ច វិវិត្តោ ហោតិ ខីណាសវោ ច ហោតិ អាសវា ចស្ស បហីនា ហោន្តិ តេហិ ច វិវិត្តោ ហោតិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អគ្គប្បត្តោ សារប្បត្តោ សុទ្ធោ សារេ បតិដ្ឋិតោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិរ្ថិយ រមែងបញ្ញត្តនូវហេតុនេះឯង គឺសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ចាកកិលេស ដែលកើតឡើង ព្រោះការស្រ័យសេនាសនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិរ្ថិយ រមែងបញ្ញត្តនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់មាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់របស់ភិក្ខុ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ក៏មាន ៣ យ៉ាងនេះដែរ ។ សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល លះបង់ការទ្រុស្តសីល ស្ងប់ស្ងាត់ចាកការទ្រុស្តសីល ១ ជាអ្នកឃើញត្រូវ លះបង់ការឃើញខុស ស្ងប់ស្ងាត់ចាកការឃើញខុសនោះ ១ ជាខីណាស្រព លះបង់អាសវៈ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកអាសវៈនោះ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាភិក្ខុជាអ្នកមានសីល លះបង់ការទ្រុស្តសីល ស្ងប់ស្ងាត់ចាកការទ្រុស្តសីលនោះ ជាអ្នកឃើញត្រូវ លះបង់ការឃើញខុស ស្ងប់ស្ងាត់ចាកការឃើញខុសនោះ ជាខីណាស្រព លះបង់អាសវៈ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកអាសវៈហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតហៅថា ភិក្ខុនេះជាអ្នកដល់នូវការប្រសើរបំផុត ដល់នូវខ្លឹមសារ បរិសុទ្ធ តាំងនៅស៊ប់ ក្នុងធម៌ជាខ្លឹម ។

សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ កស្សកស្ស គហបតិកស្ស សម្បន្នំ សាលិក្ខេត្តំ ។ តមេនំ កស្សកោ គហបតិ សីឃសីឃំ ឡាវាបេយ្យ សីឃសីឃំ ឡាវាបេត្វា សីឃសីឃំ សង្ហរាបេយ្យ សីឃសីឃំ សង្ហរាបេត្វា សីឃសីឃំ ឧព្វាហាបេយ្យ សីឃសីឃំ ឧព្វាហាបេត្វា សីឃសីឃំ បុញ្ជំ ការាបេយ្យ សីឃសីឃំ បុញ្ជំ ការាបេត្វា សីឃសីឃំ មទ្ទាបេយ្យ សីឃសីឃំ មទ្ទាបេត្វា សីឃសីឃំ បលាលានិ ឧទ្ធរាបេយ្យ សីឃសីឃំ បលាលានិ ឧទ្ធរាបេត្វា សីឃសីឃំ ភុសិកំ ឧទ្ធរាបេយ្យ សីឃសីឃំ ភុសិកំ ឧទ្ធរាបេត្វា សីឃសីឃំ ឱបុនាបេយ្យ សីឃសីឃំ ឱបុនាបេត្វា សីឃសីឃំ អតិហរាបេយ្យ សីឃសីឃំ អតិហរាបេត្វា សីឃសីឃំ កោដ្ដាបេយ្យ សីឃសីឃំ កោដ្ដាបេត្វា សីឃសីឃំ ថុសានិ ឧទ្ធរាបេយ្យ ឯវមស្សុ តស្ស ភិក្ខវេ កស្សកស្ស គហបតិស្ស តានិ ធញ្ញានិ អគ្គប្បត្តានិ សារប្បត្តានិ សុទ្ធានិ សារេ បតិដ្ឋិតានិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាស្រែស្រូវសាលីដ៏បរិបូណ៌របស់កស្សកគហបតី ។ កស្សកគហបតី ត្រូវច្រូតស្រូវនោះយ៉ាងប្រញាប់ លុះច្រូតរួចយ៉ាងប្រញាប់ហើយ ត្រូវប្រមូលយ៉ាងប្រញាប់ លុះប្រមូលយ៉ាងប្រញាប់ហើយ ត្រូវដឹកនាំទៅលានយ៉ាងប្រញាប់ លុះដឹកនាំទៅលានយ៉ាងប្រញាប់ហើយ ត្រូវគរជាគំនរយ៉ាងប្រញាប់ លុះគរជាគំនរយ៉ាងប្រញាប់ហើយ ត្រូវបែនឬបញ្ជាន់យ៉ាងប្រញាប់ លុះបែន ឬ បញ្ជាន់យ៉ាងប្រញាប់ហើយ ត្រូវផ្ទុះចំបើងយ៉ាងប្រញាប់ លុះផ្ទុះចំបើងយ៉ាងប្រញាប់ហើយ ត្រូវរាស់កំទេច ឬ កញ្ជៀមយ៉ាងប្រញាប់ លុះរាស់កំទេច ឬ កញ្ជៀមយ៉ាងប្រញាប់ហើយ ត្រូវរោយយ៉ាងប្រញាប់ លុះរោយយ៉ាងប្រញាប់ហើយ ត្រូវដឹកនាំចូលជង្រុក យ៉ាងប្រញាប់ លុះដឹកនាំចូលជង្រុកយ៉ាងប្រញាប់ហើយ ត្រូវបុកយ៉ាងប្រញាប់ លុះបុកយ៉ាងប្រញាប់ហើយ ត្រូវរុំយកអង្កាមចេញយ៉ាងប្រញាប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើយ៉ាងនេះ ស្រូវរបស់កស្សកគហបតីនោះ រមែងដល់នូវការប្រសើរបំផុត ដល់នូវខ្លឹមសារ ដ៏បរិសុទ្ធ តាំងនៅស៊ប់ក្នុងខ្លឹមសារ យ៉ាងណាមិញ ។

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលវា ច ហោតិ ទុស្សីល្យញ្ចស្ស បហីនំ ហោតិ តេន ច ភិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ចស្ស បហីនា ហោតិ តាយ ច ភិត្តោ ហោតិ ខីណាសវោ ច ហោតិ អាសវា ចស្ស បហីនា ហោន្តិ តេហិ ច ភិត្តោ ហោតិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អគ្គប្បត្តោ សារប្បត្តោ សុទ្ធោ សារេ បតិដ្ឋិតោតិ ។

(៩៦) សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ សារទសមយេ វិទ្ធេ វិគតវលាហកេ ទេវេ អាទិច្ចោ នភំ អព្ភុស្សក្កមានោ សព្វំ អាកាសគតំ តមំ(១) អភិវិហច្ច ភាសតេ ច តបតេ ច វិរោចតិ ច ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ យតោ អរិយសាវកស្ស វិរជំ វីតមលំ ធម្មចក្ខុំ ឧប្បជ្ជតិ សហ ទស្សនុប្បាទា ភិក្ខវេ អរិយសាវកស្ស តីណិ សញ្ញោជនានិ បហីយន្តិ សក្កាយទិដ្ឋិ វិចិកិច្ឆា សីលព្វតបរាមាសោ អថាបរំ ទ្វីហិ ធម្មេហិ និយ្យាតិ(២)

១ ម. តមគតំ ។ ២ ម. ឈាយ្យតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានសីល លះបង់នូវការប្រទូស្តសីល ស្ងប់ស្ងាត់ចាកការប្រទូស្តសីលនោះផង ជាអ្នកឃើញត្រូវ លះបង់នូវការឃើញខុស ស្ងប់ស្ងាត់ចាកការឃើញខុសនោះផង ជាទីណាស្រព លះបង់អាសវៈ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកអាសវៈនោះផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេហៅភិក្ខុនេះជាអ្នកដល់នូវការប្រសើរបំផុត ដល់នូវខ្លឹមសារ បរិសុទ្ធ តាំងនៅស៊ប់ ក្នុងធម៌ជាខ្លឹមសារ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៩៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាព្រះអាទិត្យស្អាតស្រឡះចាកពពក ក្នុងអាកាស ដែលមានវលាហកៈប្រាសទៅឆ្ងាយ ក្នុងសារទសម័យ ហើយក៏កំចាត់បង់នូវងងឹត ដែលនៅឯអាកាសទាំងអស់ រមែងភ្លឺក្រចះ ត្រចង់ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណា ធម្មចក្ខុដែលប្រាសចាកធូលី ប្រាសចាកមន្ទិល បានកើតឡើងដល់អរិយសាវកហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបអរិយសាវក លះបង់នូវសញ្ញោជនៈ ៣ ប្រការ គឺសក្កាយទិដ្ឋិ ១ វិចិកិច្ឆា ១ សីលព្វតបរាមាសៈ ១ ជាមួយនឹងការកើតឡើងនៃទស្សនៈ លុះកាលជាខាងក្រោយមកទៀត ក៏រលេញចាកធម៌ ២ យ៉ាង

អភិជ្ឈាយ ច ព្យាបាទេន ច ។ សោ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ តស្មឹ ចេ ភិក្ខវេ សមយេ អរិយសាវកោ កាលំ ករេយ្យ នត្ថិ តំ សញ្ញោជនំ យេន សញ្ញោជនេន សំយុត្តោ អរិយសាវកោ បុន យិមំ លោកំ អាគច្ឆេយ្យាតិ ។

(៩៣) តិស្សោ 'មា ភិក្ខវេ បរិសា ។ កតមា តិស្សោ ។ អគ្គវតី បរិសា វគ្គា បរិសា សមគ្គា បរិសា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ អគ្គវតី បរិសា ។ ឥធ ភិក្ខវេ យស្សំ បរិសាយំ ថេរា ភិក្ខូ ន ពាហុលិកា ហោន្តិ ន សាថលិកា

នឹងអភិជ្ឈា ១ ព្យាបាទ ១ ។ អរិយសាវកនោះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ក៏ដល់នូវបឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈ នឹងវិចារៈ មានបីតិនឹងសុខៈកើតអំពីសេចក្តីស្ងាត់ សម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអរិយសាវក ធ្វើកាលកិរិយា ក្នុងសម័យនោះ អរិយសាវកនោះ រមែងមិនប្រកបដោយសញ្ញោជនៈ ដែលនាំឲ្យមកកាន់លោកនេះទៀតឡើយ ។

(៩៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិសទ្យនេះមាន ៣ ពួក ។ បរិសទ្យ ៣ ពួក តើដូចម្តេច ។ គឺអគ្គវតីបរិសទ្យ (បរិសទ្យមានគុណប្រសើរបំផុត) ១ វគ្គបរិសទ្យ (បរិសទ្យជាពួក) ១ សមគ្គបរិសទ្យ (បរិសទ្យមានសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អគ្គវតីបរិសទ្យ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ មានពួកភិក្ខុជាថេរៈ ក្នុងបរិសទ្យណា មិនលោភ (ក្នុងបច្ច័យ) មិនបន្ធូរបន្ថយ (ក្នុងសិក្ខា)

ឱក្កមនេ និក្ខិត្តធុរា បវិវេកេ បុព្វង្គមា វីរិយំ អារភន្តិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ តេសំ បច្ឆិមា ជនតា ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជតិ សាបិ ហោតិ ន ពាហុលិកា ន សាថលិកា ឱក្កមនេ និក្ខិត្តធុរា បវិវេកេ បុព្វង្គមា វីរិយំ អារភតិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អគ្គវតី បរិសា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ វគ្គា បរិសា ។ ឥធ ភិក្ខវេ យស្សំ បរិសាយំ ភិក្ខូ ភណ្ឌនជាតា កលហជាតា វិវាទាបន្នា អញ្ញមញ្ញំ មុខសត្តីហិ វិតុទន្តា វិហរន្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ វគ្គា បរិសា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ សមគ្គា បរិសា ។ ឥធ ភិក្ខវេ យស្សំ បរិសាយំ ភិក្ខូ សមគ្គា សម្មោទមានា អវិវទមានា ខីរោទកីភូតា

ដាក់ចុះនូវធុរៈក្នុងទីទាប គឺនីវរណៈទាំង ៥ មានការស្ទុះទៅក្នុងសេចក្ដីស្ងប់ស្ងាត់ជាប្រធាន ប្រារព្ធព្យាយាមដើម្បីដល់នូវធម៌ ដែលមិនទាន់ដល់ ដើម្បីបាននូវធម៌ដែលមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវធម៌ដែលមិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ពួកជនជាខាងក្រោយ រមែងដល់នូវទិដ្ឋានុគតិនៃភិក្ខុជាថេរៈទាំងនោះ ឯពួកបរិសទ្យនោះក៏មិនបានល្មោភក្នុងបច្ច័យ មិនបានបន្ធូរបន្ថយក្នុងសិក្ខា ដាក់ចុះនូវធុរៈក្នុងទីទាប មានការស្ទុះទៅក្នុងសេចក្ដីស្ងប់ជាប្រធាន ប្រារព្ធព្យាយាមដើម្បីដល់នូវធម៌ដែលមិនទាន់ដល់ ដើម្បីបាននូវធម៌ដែលមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវធម៌ដែលមិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងហៅថា អគ្គវតីបរិសទ្យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វគ្គបរិសទ្យ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ ពួកភិក្ខុក្នុងបរិសទ្យណា ជាអ្នកបង្កហេតុ បង្កជម្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ចាក់ដោតគ្នាទៅវិញទៅមក ដោយលំពែងគឺមាត់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងហៅថា វគ្គបរិសទ្យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមគ្គបរិសទ្យ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ ពួកភិក្ខុក្នុងបរិសទ្យណា ព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយរកគ្នា មិនវិវាទគ្នា ចូលសភាពដូចជាទឹកដោះ លាយដោយទឹក

អញ្ញមញ្ញំ បិយចក្ខូហិ សម្បស្សន្តា វិហរន្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សមគ្គា បរិសា ។ យស្មឹ ភិក្ខវេ សមយេ ភិក្ខូ សមគ្គា សម្មោទមានា អវិវទមានា ខីរោទកីភូតា អញ្ញមញ្ញំ បិយចក្ខូហិ សម្បស្សន្តា វិហរន្តិ ពហុំ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ តស្មឹ សមយេ បុញ្ញំ បសវន្តិ ព្រហ្មំ ភិក្ខវេ វិហារំ តស្មឹ សមយេ ភិក្ខូ វិហរន្តិ យទិទំ មុទិតាយ ចេតោវិមុត្តិយា បមុទិតស្ស បីតិ ជាយតិ បីតិមនស្ស កាយោ បស្សម្ភតិ បស្សទ្ធកាយោ សុខំ វេទិយតិ សុខិនោ ចិត្តំ សមាធិយតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ឧបរិបព្វតេ ថុល្លផុសិតកេ ទេវេ វស្សន្តេ តំ ឧទកំ យថានិន្នំ វត្តមានំ បព្វតកន្ទរបទរសាខា បរិបូរេតិ បព្វតកន្ទរបទរសាខា បរិបូរា កុសោព្ភេ បរិបូរេន្តិ កុសោព្ភា បរិបូរា មហាសោព្ភេ បរិបូរេន្តិ មហាសោព្ភា បរិបូរា កុន្នទិយោ បរិបូរេន្តិ កុន្នទិយោ បរិបូរា មហានទិយោ បរិបូរេន្តិ មហានទិយោ បរិបូរា សមុទ្ទំ បរិបូរេន្តិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ យស្មឹ សមយេ

មើលគ្នាទៅវិញទៅមក ដោយចក្ខុជាទីស្រឡាញ់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងហៅថា សមគ្គបរិស័ទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងវេលាណា ពួកភិក្ខុមានសេចក្ដីព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយនឹងគ្នា មិនវិវាទគ្នា មានសភាពដូចទឹកដោះ លាយដោយទឹក មើលគ្នាទៅវិញទៅមក ដោយចក្ខុជាទីស្រឡាញ់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុ រមែងបានបុណ្យដ៏ច្រើន ក្នុងវេលានោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុ រមែងនៅដោយព្រហ្មវិហារនេះ ក្នុងវេលានោះ កាលបើភិក្ខុ មានចិត្តរីករាយ ដោយមុទិតាចេតោវិមុត្តិហើយ បីតិក៏កើតឡើង កាលបើភិក្ខុមានចិត្តប្រកបដោយបីតិ កាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ លុះភិក្ខុមានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ ក៏ទទួលនូវសេចក្ដីសុខ កាលបើភិក្ខុ បានទទួលនូវសុខហើយ ទើបចិត្តតាំងមាំក្នុងអារម្មណ៍បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាភ្លៀងដែលមានគ្រាប់ធំៗ បង្អុរចុះមកលើភ្នំ ទឹកភ្លៀងនោះ រមែងហូរទៅតាមទីទាប បំពេញជ្រោះភ្នំនិងប្រឡាយ លុះជ្រោះភ្នំនិងប្រឡាយពេញហើយ ក៏បំពេញបឹងតូចៗ លុះបឹងតូចៗ ពេញហើយ ក៏បំពេញបឹងធំៗ លុះបឹងធំៗ ពេញហើយ ក៏បំពេញស្ទឹងតូចៗ លុះស្ទឹងតូចៗពេញហើយ ក៏បំពេញស្ទឹងធំៗ លុះស្ទឹងធំៗ ពេញហើយ ក៏បំពេញសមុទ្រ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងវេលាណា

ភិក្ខូ សមគ្គា សម្មោទមានា អវិវទមានា ខីរោទកីភូតា អញ្ញមញ្ញំ បិយចក្ខូហិ សម្បស្សន្តា វិហរន្តិ ពហុំ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ តស្មឹ សមយេ បុញ្ញំ បសវន្តិ ព្រហ្មំ ភិក្ខវេ វិហារំ តស្មឹ សមយេ ភិក្ខូ វិហរន្តិ យទិទំ មុទិតាយ ចេតោវិមុត្តិយា បមុទិតស្ស បីតិ ជាយតិ បីតិមនស្ស កាយោ បស្សម្ភតិ បស្សទ្ធកាយោ សុខំ វេទិយតិ សុខិនោ ចិត្តំ សមាធិយតិ ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ តិស្សោ បរិសាតិ ។

(៤៨) តីហិ ភិក្ខវេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ រញ្ញោ ភទ្រោ អស្សាជានីយោ រាជារហោ ហោតិ រាជភោគ្គោ រញ្ញោ អង្គន្តេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ កតមេហិ តីហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ រញ្ញោ ភទ្រោ អស្សាជានីយោ វណ្ណសម្បន្នោ ច ហោតិ ពលសម្បន្នោ ច ជវសម្បន្នោ ច ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហង្គេហិ សមន្នាគតោ រញ្ញោ ភទ្រោ អស្សាជានីយោ រាជារហោ ហោតិ រាជភោគ្គោ រញ្ញោ អង្គន្តេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។

ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយរកគ្នា មិនទាស់ទែងគ្នា មានសភាពដូចជាទឹកដោះ លាយដោយទឹក មើលគ្នាទៅវិញទៅមក ដោយចក្ខុជាទីស្រឡាញ់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុ រមែងបានបុណ្យច្រើនក្នុងវេលានោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុរមែងនៅដោយព្រហ្មវិហារគេមិ ក្នុងវេលានោះ កាលបើភិក្ខុមានចិត្តរីករាយ ដោយមុទិតាចេតោវិមុត្តិហើយ បីតិ ក៏កើតឡើង កាលបើភិក្ខុមានចិត្តប្រកបដោយបីតិហើយ កាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ លុះភិក្ខុមានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ ក៏ទទួលនូវសុខ កាលបើភិក្ខុបានទទួលសុខហើយ ចិត្តក៏តាំងមាំបាន ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិសទ្យមាន ៣ ពួកនេះឯង ។

(៤៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ល្អ របស់ព្រះរាជាដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ជាសេះគួរដល់ព្រះរាជា ជាសេះព្រះរាជត្រូវដល់នូវការរាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជា ។ ប្រកបដោយអង្គ ៣ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ល្អ របស់ព្រះរាជាក្នុងលោកនេះ ជាសេះបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ ១ បរិបូណ៌ដោយកម្លាំង ១ បរិបូណ៌ដោយសន្ទុះ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ល្អ របស់ព្រះរាជាដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ នេះឯង ជាសេះគួរដល់ព្រះរាជា ជាសេះព្រះរាជត្រូវ ដល់នូវការរាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជា ។

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នា-
គតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ បាហុនេយ្យោ
ទក្ខិណេយ្យោ អញ្ជលិករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ
លោកស្ស ។ កតមេហិ តីហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ
ភិក្ខុ វណ្ណសម្បន្នោ ច ហោតិ ពលសម្បន្នោ ច
ជវសម្បន្នោ ច ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វណ្ណ-
សម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលវា
ហោតិ បាតិមោក្ខសំវរសំវុតោ វិហរតិ អាចារគោ-
ចរសម្បន្នោ អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សាវី
សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ
ភិក្ខុ វណ្ណសម្បន្នោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ
ភិក្ខុ ពលសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង ជាអ្នកគួរទទួល
នូវរបស់ដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលនូវរបស់ដែលគេបម្រុងទុកទទួលភ្ញៀវ
គួរទទួលនូវទក្ខិណាទាន គួរដល់អញ្ជលីកម្ម ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរបំផុត
របស់សត្វលោក គឺយ៉ាងនោះដែរ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ ១
បរិបូណ៌ដោយកម្លាំង ១ បរិបូណ៌ដោយសន្ទុះ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ចុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំវរៈ បរិបូណ៌
ដោយអាចារៈនិងគោចរៈ ជាអ្នកឃើញនូវភ័យ ក្នុងទោសសូម្បីយ៉ាងតូច
សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នក
បរិបូណ៌ដោយសម្បុរ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នក
បរិបូណ៌ដោយកម្លាំង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា

អារទ្ធវីរិយោ វិហរតិ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្បទាយ ថាមវា ទឡ្ហបរក្កមោ អនិក្ខិត្តធុរោ កុសលេសុ ធម្មេសុ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ពលសម្បន្នោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ បាហុនេយ្យោ ទក្ខិណេយ្យោ អញ្ជលិករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។

នេះ ជាអ្នកប្រារព្ធព្យាយាម ដើម្បីលះបង់ធម៌ជាអកុសល ដើម្បីញុំាងពួកធម៌ជាកុសលឲ្យដល់ព្រម ជាអ្នកមានកម្លាំង មានសេចក្ដីព្យាយាមដ៏មាំ មិនដាក់ចុះ នូវធុរៈក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយកម្លាំង យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសន្ទុះ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសន្ទុះយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង ទើបជាអ្នកគួរទទួលនូវរបស់ដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលនូវរបស់ដែលគេបម្រុងនឹងទទួលភ្ញៀវ គួរទទួលនូវទក្ខិណាទាន គួរធ្វើអញ្ជលិកម្ម ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរបំផុត របស់សត្វលោក ។

(៩៩) តីហិ ភិក្ខវេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ រញ្ញោ ភទ្រោ អស្សាជានីយោ រាជារហោ ហោតិ រាជភោគ្គោ រញ្ញោ អង្គន្តេ្វវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ កតមេហិ តីហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ រញ្ញោ ភទ្រោ អស្សាជានីយោ វណ្ណសម្បន្នោ ច ហោតិ ពលសម្បន្នោ ច ជវសម្បន្នោ ច ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហង្គេហិ សមន្នាគតោ រញ្ញោ ភទ្រោ អស្សាជានីយោ រាជារហោ ហោតិ រាជភោគ្គោ រញ្ញោ អង្គន្តេ្វវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស ។ កតមេហិ តីហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វណ្ណសម្បន្នោ ច ហោតិ ពលសម្បន្នោ ច ជវសម្បន្នោ ច ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វណ្ណសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ បេ ។ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ

(៩៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ល្អ របស់ព្រះរាជា ដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ជាសេះគួរដល់ព្រះរាជា ជាសេះព្រះរាជប្រើប្រាស់ ដល់នូវការរាប់ថាជាអង្គនៃព្រះរាជា ។ ប្រកបដោយអង្គ ៣ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ល្អរបស់ព្រះរាជាក្នុងលោកនេះ ជាសេះបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ ១ បរិបូណ៌ដោយកម្លាំង ១ បរិបូណ៌ដោយសន្ទុះ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ល្អរបស់ព្រះរាជាដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ យ៉ាងនេះឯង ទើបជាសេះគួរដល់ព្រះរាជា ជាសេះព្រះរាជប្រើប្រាស់ ដល់នូវការរាប់ថាជាអង្គនៃព្រះរាជា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង ជាអ្នកគួរទទួលនូវរបស់ដែលគេនាំមកបូជា ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរបំផុតរបស់សត្វលោក ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ ១ បរិបូណ៌ដោយកម្លាំង ១ បរិបូណ៌ដោយសន្ទុះ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។ សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ

ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វណ្ណសម្បន្នោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ពលសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អារទ្ធវីរិយោ វិហរតិ ។បេ។ អនិក្ខិត្តធុរោ កុសលេសុ ធម្មេសុ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ពលសម្បន្នោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ ហោតិ តត្ថបរិនិព្វាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។បេ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។

(១០០) តីហិ ភិក្ខវេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ រញ្ញោ ភទ្រោ អស្សាជានីយោ រាជារហោ ហោតិ រាជភោគ្គោ រញ្ញោ អង្គន្ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ កតមេហិ តីហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ រញ្ញោ ភទ្រោ អស្សាជានីយោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសម្បុរយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយកម្លាំង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រារព្ធព្យាយាម ។បេ។ មិនដាក់ធុរៈ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយកម្លាំងយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបរិបូណ៌ដោយសន្ទុះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានជាឱបបាតិកៈ (កើតក្នុងសុទ្ធាវាស) ព្រោះអស់សញ្ញោជនៈ ៥ ជាចំណែកខាងក្រោមហើយ បរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសនោះ មានសភាពមិនត្រឡប់ចាកលោកនោះវិញឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយសន្ទុះយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង ទើបជាអ្នកគួរទទួលនូវរបស់ដែលគេនាំមកបូជា ។បេ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរបំផុតរបស់សត្វលោក ។

(១០០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ល្អ របស់ព្រះរាជា ដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ជាសេះគួរដល់ព្រះរាជា ជាសេះគ្រឿងផ្ទេញ ដល់នូវការរាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជា ។ ប្រកបដោយអង្គ ៣ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ល្អ របស់ព្រះរាជាក្នុងលោកនេះ

វណ្ណសម្បន្នោ ច ហោតិ ពលសម្បន្នោ ច ជវសម្បន្នោ ច ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ តីហង្គេហិ សមន្នាគតោ រញ្ញោ ភទ្រោ អស្សាជានីយោ រាជារហោ ហោតិ រាជភោគ្គោ រញ្ញោ អង្គន្តេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស ។ កតមេហិ តីហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វណ្ណសម្បន្នោ ច ហោតិ ពលសម្បន្នោ ច ជវសម្បន្នោ ច ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វណ្ណសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ បេ ។ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វណ្ណសម្បន្នោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ពលសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អារទ្ធវីរិយោ វិហរតិ ។ បេ ។ អនិក្ខិត្តធុរោ

ជាសេះបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ ១ បរិបូណ៌ដោយកម្លាំង ១ បរិបូណ៌ដោយសន្ទុះ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ល្អ របស់ព្រះរាជា ដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ នេះឯង ទើបជាសេះគួរដល់ព្រះរាជា ជាសេះព្រះរាជប្រើប្រាស់ ដល់នូវការរាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង ជាអ្នកគួរទទួលនូវរបស់ដែលគេនាំមកបូជា ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរបំផុតរបស់សត្វលោកក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៣ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ ១ បរិបូណ៌ដោយកម្លាំង ១ បរិបូណ៌ដោយសន្ទុះ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។ សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបរិបូណ៌ដោយកម្លាំង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រារព្ធព្យាយាម ។ បេ ។ មិនដាក់ធុរៈ

កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ពលសម្បន្នោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។

(១០១) នវោបិ ភិក្ខវេ បោត្ថកោ ទុព្វណ្ណោ ច ហោតិ ទុក្ខសម្ផស្សោ ច អប្បគ្ឃោ ច មជ្ឈិមោបិ ភិក្ខវេ បោត្ថកោ ទុព្វណ្ណោ ច ហោតិ ទុក្ខសម្ផស្សោ ច អប្បគ្ឃោ ច ជិណ្ណោបិ ភិក្ខវេ បោត្ថកោ ទុព្វណ្ណោ ច ហោតិ ទុក្ខសម្ផស្សោ ច

ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយកម្លាំង យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបរិបូណ៌ដោយសន្ទុះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន សម្រេចសម្រាន្តនៅ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយសន្ទុះយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកគួរទទួលនូវរបស់ដែលគេនាំមកបូជា ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរបំផុតរបស់សត្វលោក ។

(១០១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់ដែលត្បាញដោយសម្បកឈើ ទោះបីថ្មី មានពណ៌អាក្រក់ មានសម្ផស្សអាក្រក់ ទាំងមានតម្លៃតិច ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់សម្បកឈើ ទោះបីជំទំ មានពណ៌អាក្រក់ មានសម្ផស្សអាក្រក់ ទាំងមានតម្លៃតិច ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់សម្បកឈើ ទោះបីចាស់ មានពណ៌អាក្រក់ មានសម្ផស្សអាក្រក់

អប្បគ្ឃោ ច ។ ជិណ្ណម្បិ ភិក្ខវេ បោត្ថកំ ឧក្ខ-លិបរិមជ្ជនំ(១) វា ករោន្តិ សង្ការកូដេ វា នំ ឆឌ្ឌេន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ នវោ ចេបិ ភិក្ខុ ហោតិ ទុស្សីលោ បាបធម្មោ ឥទមស្ស ទុព្វណ្ណតាយ វទាមិ សេយ្យថាបិ សោ ភិក្ខវេ បោត្ថកោ ទុព្វណ្ណោ តថូបមាហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ យេ ខោ បនស្ស សេវន្តិ ភជន្តិ បយិរុបាសន្តិ ទិដ្ឋា-នុគតឹ អាបជ្ជន្តិ តេសន្តំ ហោតិ ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយ ឥទមស្ស ទុក្ខសម្ផស្សតាយ វទាមិ សេយ្យ-ថាបិ សោ ភិក្ខវេ បោត្ថកោ ទុក្ខសម្ផស្សោ តថូប-មាហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ យេសំ ខោ បន បដិគ្គណ្ហាតិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយ-ភេសជ្ជបរិក្ខារំ តេសន្តំ ន មហប្ផលំ ហោតិ ន មហានិសំសំ ឥទមស្ស អប្បគ្ឃតាយ វទាមិ

១ ម. ឧក្ខលិ បរិមជ្ជនំ ។

ទាំងមានតម្លៃតិច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកជនរមែងធ្វើនូវសំពត់សម្បកឈើចាស់នោះ ឲ្យជាសំពត់សម្រាប់ជូតឆ្នាំង ឬបោះចោលក្នុងគំនរសម្រាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើភិក្ខុនៅខ្ចី ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌ដ៏លាមក ក៏យ៉ាងនោះដែរ ទុកជា តថាគតពោលយ៉ាងនេះ ព្រោះភិក្ខុនោះមានសម្បុរគឺពណ៌អាក្រក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់សម្បកឈើនោះ មានពណ៌អាក្រក់យ៉ាងណា តថាគតពោលនូវបុគ្គលនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ពួកជនណា សេពគប់ចូលទៅអង្គុយជិត ក៏ដល់នូវទិដ្ឋានុគតិ គឺយកបុគ្គលនោះជាបែបយ៉ាង ការសេពគប់ជាដើមនោះ របស់ជនទាំងនោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខអស់កាលជាយូរអង្វែង ទុកជា តថាគតពោលយ៉ាងនេះ ព្រោះភិក្ខុនោះមានសម្ផស្សអាក្រក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់សម្បកឈើមានសម្ផស្សអាក្រក់យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បើបុគ្គលនោះទទួលចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខាររបស់ពួកជនណា ការទទួលនោះ មិនមានផលច្រើន មិនមានអានិសង្សច្រើន ដល់ពួកជននោះឡើយ ទុកជា តថាគតពោលយ៉ាងនេះ ព្រោះបុគ្គលនោះមានតម្លៃតិច

សេយ្យថាបិ សោ ភិក្ខវេ បោត្ថកោ អប្បគ្ឃោ តថូបមាហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ មជ្ឈិមោ ចេបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ហោតិ ។ បេ ។ ថេរោ ចេបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ហោតិ ទុស្សីលោ បាបធម្មោ ឥទមស្ស ទុព្ពណ្ណតាយ វទាមិ ។ សេយ្យថាបិ សោ ភិក្ខវេ បោត្ថកោ ទុព្ពណ្ណោ តថូបមាហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ យេ ខោ បនស្ស សេវន្តិ ភជន្តិ បយិរុបាសន្តិ ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជន្តិ តេសន្តំ ហោតិ ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយ ឥទមស្ស ទុក្ខសម្ផស្សតាយ វទាមិ ។ សេយ្យថាបិ សោ ភិក្ខវេ បោត្ថកោ ទុក្ខសម្ផស្សោ តថូបមាហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ យេសំ ខោ បន បដិគ្គណ្ហាតិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ តេសន្តំ ន មហប្ផលំ ហោតិ ន មហានិសំសំ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់សម្បកឈើនោះ មានតម្លៃតិច យ៉ាងណា តថាគតពោលនូវបុគ្គលនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើភិក្ខុជាកណ្តាល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះបើភិក្ខុជាថេរៈ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក (ក៏យ៉ាងនោះដែរ) ម្នាលជា តថាគតពោលយ៉ាងនេះ ព្រោះភិក្ខុនោះមានសម្បុរតែពណ៌អាក្រក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់សម្បកឈើនោះ មានពណ៌អាក្រក់យ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ពួកជនណា សេពគប់ចូលទៅអង្គុយជិត ធ្វើនូវទិដ្ឋានុគតិ ពីយកបុគ្គលនោះជាបែប យ៉ាងការសេពគប់ជាដើមនោះ របស់បុគ្គលទាំងនោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខអស់កាលជាយូរអង្វែង ម្នាលជា តថាគតពោលយ៉ាងនេះ ព្រោះបុគ្គលនោះមានសម្ផស្សអាក្រក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់សម្បកឈើនោះ មានសម្ផស្សអាក្រក់ យ៉ាងណាមិញ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បើបុគ្គលនោះ ទទួលចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគិលានប្បច្ច័យភេសជ្ជបរិក្ខាររបស់ពួកជនណា ការទទួលនោះ មិនមានផលច្រើន មិនមានអានិសង្សច្រើន

ឥទមស្ស អប្បគ្ឃតាយ វទាមិ ។ សេយ្យថាបិ សោ ភិក្ខវេ បោត្ថកោ អប្បគ្ឃោ តថូបមាហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ ឯវរូបោ ចាយំ ភិក្ខវេ ថេរោ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈេ ភណតិ តមេនំ ភិក្ខូ ឯវមាហំសុ កឹ នុ ខោ តុយ្ហំ ពាលស្ស អព្យត្តស្ស ភណិតេន ត្វំបិ នាម ភណិតព្វំ មញ្ញសីតិ ។ សោ កុបិតោ អនត្តមនោ តថារូបឹ វាចំ និច្ឆារេតិ យថារូបាយ វាចាយ សង្ឃោ[១] ឧក្ខិបតិ សង្ការកូដេវ នំ បោត្ថកំ ។ នវម្បិ ភិក្ខវេ កាសិកំ វត្ថំ វណ្ណវន្តញ្ចេវ ហោតិ សុខសម្ផស្សញ្ច មហគ្ឃញ្ច មជ្ឈិមម្បិ ភិក្ខវេ កាសិកំ វត្ថំ វណ្ណវន្តញ្ចេវ ហោតិ សុខសម្ផស្សញ្ច មហគ្ឃញ្ច ជិណ្ណម្បិ ភិក្ខវេ កាសិកំ វត្ថំ វណ្ណវន្តញ្ចេវ ហោតិ សុខសម្ផស្សញ្ច មហគ្ឃញ្ច ។ ជិណ្ណម្បិ ភិក្ខវេ កាសិកំ វត្ថំ រតនបលិវេឋនំ វា ករោន្តិ គន្ធករណ្ឌកេ វា នំ និក្ខិបន្តិ ។

១ ម. សង្ឃោ តំ ។

ដល់ពួកជននោះឡើយ ព្រោះថា តថាគតពោលយ៉ាងនេះ ព្រោះបុគ្គលនោះមានតម្លៃតិច ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់សម្បកឈើនោះ មានតម្លៃតិចយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុជាថេរៈនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះ ពោលក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ពួកភិក្ខុបាននិយាយទៅនឹងភិក្ខុជាថេរៈនោះយ៉ាងនេះថា ប្រយោជន៍អ្វី ដោយពាក្យដែលលោកជាភិក្ខុល្ងង់មិនឈ្លាសនិយាយហើយ ចាំងខ្លួនលោកក៏ទេះបានត្រឹមតែពាក្យដែលខ្លួនត្រូវនិយាយ (ចុះណាទេ) ។ ភិក្ខុជាថេរៈនោះ ក៏ក្រោធខឹង អាក់អន់ចិត្ត សង្ឃបោះបង់ខ្លួនចោលដោយវាចាយ៉ាងណា ក៏បញ្ចេញវាចាយ៉ាងនោះ ដូចគេចោលសំពត់សម្បកឈើនោះលើគំនរសម្រាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់កាសិក ទោះថ្មីមានពណ៌ល្អ មានសម្ផស្សក៏ស្រួល ទាំងមានតម្លៃក៏ច្រើន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់កាសិក ទោះជំនំ មានពណ៌ល្អមានសម្ផស្សក៏ស្រួល ទាំងមានតម្លៃក៏ច្រើន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់កាសិក ទោះចាស់ មានពណ៌ល្អ មានសម្ផស្សក៏ស្រួល ទាំងមានតម្លៃក៏ច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់កាសិក បើទុកជាចាស់ ក៏ពួកជនរមែងធ្វើនូវសំពត់នោះឲ្យជាសំពត់សម្រាប់រុំកែវ ឬដាក់ចុះក្នុងធុងសម្រាប់ដាក់គ្រឿងក្រអូបដែរ ។

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ នវោ ចេបិ ភិក្ខុ ហោតិ សីលវា កល្យាណធម្មោ ឯវមស្ស សុវណ្ណតាយ វទាមិ សេយ្យថាបិ តំ ភិក្ខវេ កាសិកំ វត្ថំ វណ្ណវន្តំ តថូបមាហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ យេ ខោ បនស្ស សេវន្តិ ភជន្តិ បយិរុបាសន្តិ ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជន្តិ តេសន្តំ ហោតិ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ឯវមស្ស សុខសម្ផស្សតាយ វទាមិ សេយ្យថាបិ តំ ភិក្ខវេ កាសិកំ វត្ថំ សុខសម្ផស្សំ តថូបមាហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ យំ ខោ បន បដិគ្គណ្ហាតិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយ-ភេសជ្ជបរិក្ខារំ តេសន្តំ មហប្ផលំ ហោតិ មហា-និសំសំ ឯវមស្ស មហគ្ឃតាយ វទាមិ សេយ្យថាបិ តំ ភិក្ខវេ កាសិកំ វត្ថំ មហគ្ឃំ តថូបមាហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ មជ្ឈិមោ ចេបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ហោតិ ។ បេ ។ ថេរោ ចេបិ ភិក្ខវេ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុថ្មីស្រាវ បើជាអ្នកមានសីល មានធម៌ដ៏ល្អ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ទុកជាតថាគតពោលយ៉ាងនេះ ព្រោះភិក្ខុនោះ មានសម្បុរគឺគុណដ៏ល្អ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់កាសិកនោះ មានពណ៌ល្អយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បើជនពួកណា សេពគប់ចូលទៅអង្គុយជិត ដល់នូវទិដ្ឋា-នុគតិ គឺយកបុគ្គលនោះជាបែបយ៉ាង ការសេពគប់ជាដើមនោះ របស់បុគ្គលនោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខអស់កាលជាយូរអង្វែង ទុកជាតថាគតពោលយ៉ាងនេះ ព្រោះបុគ្គលនោះមានសម្ផស្សស្រួល ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់កាសិកនោះ មានសម្ផស្សស្រួលយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនេះក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ប្រសិនបើបុគ្គលនោះ ទទួលចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខាររបស់ជនពួកណា ការទទួលនោះ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើនដល់ពួកជនទាំងនោះ ទុកជា តថាគតពោលយ៉ាងនេះ ព្រោះបុគ្គលនោះមានតម្លៃច្រើន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់កាសិកនោះ មានតម្លៃច្រើនយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុជាកណ្តាល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុជាថេរៈ

ភិក្ខុ ហោតិ សីលវា កល្យាណធម្មោ ឯវមស្ស វណ្ណវន្តតាយ វទាមិ សេយ្យថាបិ តំ ភិក្ខវេ កាសិកំ វត្ថំ វណ្ណវន្តំ តថូបមាហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ យេ ខោ បនស្ស សេវន្តិ ភជន្តិ បយិរុបាសន្តិ ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជន្តិ តេសន្តំ ហោតិ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ឯវមស្ស សុខសម្ផស្សតាយ វទាមិ សេយ្យថាបិ តំ ភិក្ខវេ កាសិកំ វត្ថំ សុខសម្ផស្សំ តថូបមាហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ យេសំ ខោ បន បដិគ្គណ្ហាតិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសន-គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ តេសន្តំ មហប្ផលំ ហោតិ មហានិសំសំ ឯវមស្ស មហគ្ឃតាយ វទាមិ សេយ្យថាបិ តំ ភិក្ខវេ កាសិកំ វត្ថំ មហគ្ឃំ តថូបមាហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ ឯវរូបោ ចាយំ ភិក្ខវេ ថេរោ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈេ ភណតិ

ជាអ្នកមានសីល មានកល្យាណធម៌ (ក៏យ៉ាងនោះដែរ) ទុកជា តថាគតពោលយ៉ាងនេះ ព្រោះភិក្ខុនោះមានសម្បុរគឺគុណដ៏ល្អ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់កាសិកនោះ មានពណ៌ល្អយ៉ាងណាមិញ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ជនពួកណា សេពគប់ចូលទៅអង្គុយជិត ដល់នូវទិដ្ឋានុគតិ គឺយកបុគ្គលនោះជាបែបយ៉ាង ការសេពគប់ជាដើមនោះ របស់បុគ្គលនោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្ដីសុខ អស់កាលជាយូរអង្វែង ទុកជា តថាគតពោលយ៉ាងនេះ ព្រោះបុគ្គលនោះមានសម្ផស្សស្រួល ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់កាសិកនោះ មានសម្ផស្សស្រួលយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ប្រសិនបើបុគ្គលនោះទទួលចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខាររបស់ពួកជនណា ការទទួលនោះ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ដល់ពួកជននោះ ទុកជា តថាគតពោលយ៉ាងនេះ ព្រោះបុគ្គលនោះមានតម្លៃច្រើន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់កាសិកនោះ មានតម្លៃច្រើន យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុជាថេរៈនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះ ពោលពាក្យក្នុងកណ្ដាលជំនុំសង្ឃ

តមេនំ ភិក្ខូ ឯវមាហំសុ អប្បសទ្ទា អាយស្មន្តោ ហោថ ថេរោ ភិក្ខុ ធម្មញ្ច វិនយញ្ច ភណតីតិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ កាសិកវត្ថូបមា ភវិស្សាម ន បោត្ថកូបមាតិ ឯវញ្ហិ វោ ភិក្ខវេ សិក្ខិតព្វន្តិ ។

[១០៦] យោ ខោ ភិក្ខវេ ឯវំ វទេយ្យ យថា យថាយំ បុរិសោ កម្មំ ករោតិ តថា តថា តំ បដិសំវេទិយតីតិ ឯវំ សន្តំ ភិក្ខវេ ព្រហ្មចរិយវាសោ ន ហោតិ ឱកាសោ ន បញ្ញាយតិ សម្មា ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយាយ ។ យោ ច ខោ ភិក្ខវេ ឯវំ វទេយ្យ យថា យថា វេទនីយំ អយំ បុរិសោ កម្មំ ករោតិ តថា តថាស្ស វិបាកំ បដិសំវេទិយតីតិ ឯវំ សន្តំ ភិក្ខវេ ព្រហ្មចរិយវាសោ ហោតិ ឱកាសោ បញ្ញាយតិ សម្មា ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយាយ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស អប្បមត្តកម្បិ បាបកម្មំ កតំ តមេនំ

ពួកភិក្ខុបាននិយាយតបទៅកាន់ព្រះថេរៈនោះយ៉ាងនេះថា សូមលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ កុំកក់ក្ដាំង ភិក្ខុជាថេរៈ កំពុងសំដែងធម៌និងវិន័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះថា ពួកយើងនឹងបានដូចជាកាសិកពស្ត្រ មិនមែនបានដូចជាសំពត់សម្បកឈើទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។

(១០៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបុគ្គលណា និយាយយ៉ាងនេះថា បុរសនេះធ្វើអំពើយ៉ាងណា ៗ រមែងទទួលនូវផលនៃអំពើយ៉ាងនោះ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើហេតុយ៉ាងនេះមានហើយ ការនៅប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក៏មិនមានឱកាស ដើម្បីធ្វើឲ្យផុតទុក្ខដោយប្រពៃក៏មិនប្រាកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបុគ្គលណា និយាយយ៉ាងនេះថា បុរសនេះធ្វើអំពើដែលគួរទទួលផលយ៉ាងណា ៗ រមែងទទួលនូវផល នៃអំពើនោះយ៉ាងនោះ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើហេតុយ៉ាងនេះមាន ការនៅប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក៏មាន ឱកាសដើម្បីធ្វើឲ្យផុតទុក្ខដោយប្រពៃក៏ប្រាកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះបានធ្វើបាបកម្ម សូម្បីត្រឹមតែបន្តិចបន្តួចហើយ (បាបកម្មនោះ) រមែងនាំបុគ្គលនោះ

និរយំ ឧបនេតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស តាទិសំយេវ អប្បមត្តកំ បាបកម្មំ កតំ ទិដ្ឋធម្មវេទនីយំ ហោតិ នាណុបិ ខាយតិ(១) ពហុទេវ ។ កថំរូបស្ស ភិក្ខវេ បុគ្គលស្ស អប្បមត្តកម្បិ បាបកម្មំ កតំ តមេនំ និរយំ ឧបនេតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អភាវិតកាយោ ហោតិ អភាវិតសីលោ អភាវិតចិត្តោ អភាវិតបញ្ញោ បរិត្តោ អប្បាតុមោ អប្បទុក្ខវិហារី ឯវរូបស្ស ភិក្ខវេ បុគ្គលស្ស អប្បមត្តកម្បិ បាបកម្មំ កតំ តមេនំ និរយំ ឧបនេតិ ។ កថំរូបស្ស ភិក្ខវេ បុគ្គលស្ស តាទិសំយេវ អប្បមត្តកំ បាបកម្មំ កតំ ទិដ្ឋធម្មវេទនីយំ ហោតិ នាណុបិ ខាយតិ ពហុទេវ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ភាវិតកាយោ ហោតិ ភាវិតសីលោ

១ ម. ខាយតិ ។

ទៅកាន់នរក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បាបកម្មត្រឹមតែបន្តិច ប្រហែលគ្នានឹងបាបកម្មមុននោះដែរ ដែលបុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ធ្វើហើយ ជាកម្មត្រូវទទួលផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឯកម្មតិចតួចស្តួចស្តើងមិនប្រាកដនឹងជាមិនបានឲ្យផលក្នុងអត្តភាពជាគំរប់ពីរទេ (លុះណា) តែកម្មច្រើន ទើបប្រាកដនឹងឲ្យផល ក្នុងអត្តភាពជាគំរប់ពីរបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលបែបណា ដែលបានធ្វើបាបកម្ម សូម្បីត្រឹមតែបន្តិចហើយ (បាបកម្មនោះ) នាំបុគ្គលនោះចូលទៅកាន់នរក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនសមាធិចិត្ត មិនបានចំរើនវិបស្សនាបញ្ញា មានគុណដ៏ស្តួចស្តើង មានគុណក្នុងខ្លួនដ៏តិច មានការនៅជាទុក្ខ ព្រោះផលតិច ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលបែបយ៉ាងនេះ ដែលបានធ្វើបាបកម្ម សូម្បីត្រឹមតែបន្តិចហើយ (បាបកម្មនោះ) នាំបុគ្គលនោះចូលទៅកាន់នរកបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលបែបណា ដែលបានធ្វើបាបកម្ម សូម្បីត្រឹមតែបន្តិច ប្រហែលគ្នានឹងបាបកម្មមុននោះដែរហើយទទួលផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឯកម្មតិចតួចស្តួចស្តើង មិនប្រាកដ នឹងជាមិនបានឲ្យផល ក្នុងអត្តភាពជាគំរប់ពីរ (លុះណា) តែកម្មច្រើន ទើបប្រាកដនឹងឲ្យផលបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកបានចំរើនកាយ បានចំរើនសីល

ភាវិតចិត្តោ ភាវិតបញ្ញោ អបរិត្តោ មហត្តា អប្បមាណវិហារី ឯវរូបស្ស ភិក្ខវេ បុគ្គលស្ស តាទិសំយេវ អប្បមត្តកំ បាបកម្មំ កតំ ទិដ្ឋធម្ម-វេទនីយំ ហោតិ នាណុបិ ខាយតិ ពហុទេវ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ បុរិសោ លោណផលំ បរិត្តេ ឧទកមល្លកេ បក្ខិបេយ្យ ។ តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ អបិនុ តំ បរិត្តំ ឧទកមល្លកេ ឧទកំ អមុនា លោណផលេន លោណំ អស្ស អបេយ្យន្តិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ អទុំ(១) ហិ ភន្តេ បរិត្តំ ឧទកមល្លកេ ឧទកំ តំ អមុនា លោណផលេន លោណំ អស្ស អបេយ្យន្តិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ បុរិសោ លោណផលំ គង្គាយ នទិយា បក្ខិបេយ្យ ។ តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខវេ អបិនុ សា គង្គា នទី អមុនា លោណផលេន លោណំ អស្ស អបេយ្យន្តិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។

១ ម. អទុញ្ហិ ។

បានចំរើនសមាធិចិត្ត បានចំរើនវិបស្សនាបញ្ញា មានគុណដ៏ច្រើន មានគុណក្តីធំច្រើន មានការនៅដោយមិនមានកតាទិក្កិលេស ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលបែបយ៉ាងនេះ ដែលបានធ្វើបាបកម្មត្រឹមតែបន្តិច ប្រ-ហែលគ្នានឹងបាបកម្មនោះហើយ ត្រូវទទួលផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឯកម្មតិចតួចស្តួចស្តើងមិនប្រាកដ តែជាមិនឲ្យផល ក្នុងអត្តភាពជាគំរប់ពីរ (ឬណា) ពេកច្រើន ទើបប្រាកដនឹងឲ្យផលបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាបុរសបង់ដុំអំបិលមួយគ្រាប់ក្នុងផ្តិលទឹកយ៉ាងតូច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយ សំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច ទឹកក្នុងផ្តិលយ៉ាងតូចនោះនឹងជាទឹកប្រៃសព្វ ដោយអំបិលមួយគ្រាប់ ប៉ុណ្ណោះដែរឬ ។ យ៉ាងហ្នឹងហើយ ព្រះអង្គ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រោះទឹកក្នុងផ្តិលនោះមានប្រមាណតិច ទឹកនោះជាទឹកប្រៃសព្វដោយអំបិលមួយគ្រាប់ ប៉ុណ្ណោះបាន យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាបុរសបង់អំបិលមួយគ្រាប់ក្នុងទន្លេគង្គា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយ សំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច ទន្លេគង្គានោះនឹងប្រៃសព្វដោយអំបិលមួយគ្រាប់ ប៉ុណ្ណោះដែរឬ ។ មិនមែនដូច្នោះទេ ព្រះអង្គ ។

តំ កិស្ស ហេតុ ។ អសុ ហិ ភិក្ខវេ គង្គាយ នទិយា មហាឧទកក្ខន្ធោ សោ អមុនា លោណផលេន លោណោ អស្ស អបេយ្យាតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស អប្បមត្តកម្បិ បាបកម្មំ កតំ តមេវ នំ និរយំ ឧបនេតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស តាទិសំយេវ អប្បមត្តកំ បាបកម្មំ កតំ ទិដ្ឋធម្មវេទនីយំ ហោតិ នាណុបិ ខាយតិ ពហុទេវ ។ កថំរូបស្ស ភិក្ខវេ បុគ្គលស្ស អប្បមត្តកម្បិ បាបកម្មំ កតំ តមេវ នំ និរយំ ឧបនេតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អភាវិតកាយោ ហោតិ អភាវិតសីលោ អភាវិតចិត្តោ អភាវិតបញ្ញោ បរិត្តោ អប្បាតុមោ អប្បទុក្ខវិហារី ឯវរូបស្ស ភិក្ខវេ បុគ្គលស្ស អប្បមត្តកម្បិ បាបកម្មំ កតំ តមេវ នំ និរយំ ឧបនេតិ ។

ដុំអំបិលនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រោះទឹកទន្លេគង្គាឯណោះ មានគំនរទឹកច្រើន គំនរទឹកយ៉ាងធំនោះមិនគួរប្រែប្រួល ដោយអំបិលមួយគ្រាប់ប៉ុណ្ណោះបាន យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានធ្វើបាបកម្ម សូម្បីត្រឹមតែបន្តិចបន្តួចហើយ (បាបកម្មនោះ) នាំបុគ្គល នោះចូលទៅកាន់នរក ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានធ្វើបាបកម្មត្រឹមតែបន្តិចបន្តួច ប្រហែលគ្នានឹងបាបកម្មនោះដែរ ហើយត្រូវទទួលផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឯកម្មមានប្រមាណតិច មិនប្រាកដ (ល្មះណា) តែកម្មច្រើន ទើបប្រាកដ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលបែបណា ដែលបានធ្វើបាបកម្ម សូម្បីត្រឹមតែបន្តិចបន្តួចហើយ (បាបកម្មនោះ) នាំបុគ្គលនោះចូលទៅកាន់នរក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនសមាធិចិត្ត មិនបានចំរើនវិបស្សនាបញ្ញា មានគុណសួចស្តើង មានគុណក្នុងខ្លួនតិច មានការនៅជាទុក្ខ ព្រោះផលតិច ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលបែបនេះឯង ដែលបានធ្វើបាបកម្ម សូម្បីត្រឹមតែបន្តិចបន្តួចហើយ (បាបកម្មនោះ) នាំបុគ្គលនោះចូលទៅកាន់នរក ។

កថំរូបស្ស ភិក្ខវេ បុគ្គលស្ស តាទិសំយេវ អប្បមត្តកំ បាបកម្មំ កតំ ទិដ្ឋធម្មវេទនីយំ ហោតិ នាណុបិ ខាយតិ ពហុទេវ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ភាវិតកាយោ ហោតិ ភាវិតសីលោ ភាវិតចិត្តោ ភាវិតបញ្ញោ អបរិត្តោ មហត្តោ អប្បមាណវិហារី ឯវរូបស្ស ភិក្ខវេ បុគ្គលស្ស តាទិសំយេវ អប្បមត្តកំ បាបកម្មំ កតំ ទិដ្ឋធម្មវេទនីយំ ហោតិ នាណុបិ ខាយតិ ពហុទេវ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អឌ្ឍកហាបណេនបិ ពន្ធំ និគច្ឆតិ កហាបណេនបិ ពន្ធំ និគច្ឆតិ កហាបណសតេនបិ ពន្ធំ និគច្ឆតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អឌ្ឍកហាបណេនបិ ន ពន្ធំ និគច្ឆតិ កហាបណេនបិ ន ពន្ធំ និគច្ឆតិ កហាបណសតេនបិ ន ពន្ធំ និគច្ឆតិ ។ កថំរូបោ ភិក្ខវេ អឌ្ឍកហាបណេនបិ ពន្ធំ និគច្ឆតិ កហាបណេនបិ ពន្ធំ និគច្ឆតិ កហាបណសតេនបិ ពន្ធំ និគច្ឆតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលបែបណា ដែលបានធ្វើបាបកម្ម ត្រឹមតែបន្តិចបន្តួច ប្រហែលគ្នានឹងបាបកម្មនោះដែរ ហើយត្រូវទទួលផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឯកម្មតិចតួច រមែងមិនប្រាកដ (លុះណា) តែកម្មច្រើនទើបប្រាកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកបានចំរើនកាយ បានចំរើនសីល បានចំរើនសមាធិចិត្ត បានចំរើនវិបស្សនាបញ្ញា មានគុណច្រើន មានគុណក្នុងខ្លួនច្រើន មានការនៅដោយមិនមានរាគាទិកិលេសទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលបែបយ៉ាងនេះឯង បានធ្វើបាបកម្ម ត្រឹមតែបន្តិចបន្តួច ប្រហែលគ្នានឹងបាបកម្មនោះដែរ ហើយត្រូវទទួលផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឯកម្មតិចតួច រមែងមិនប្រាកដ (លុះណា) តែកម្មច្រើន ទើបប្រាកដគឺឲ្យផលបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាប់ចំណង ព្រោះតែកន្លះកហាបណៈខ្លះ ជាប់ចំណងព្រោះមួយកហាបណៈខ្លះ ជាប់ចំណងព្រោះកហាបណៈ ១០០ ខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនជាប់ចំណង ព្រោះកន្លះកហាបណៈខ្លះ មិនជាប់ចំណងព្រោះកហាបណៈមួយខ្លះ មិនជាប់ចំណងព្រោះកហាបណៈ ១០០ ខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងណា រមែងជាប់ចំណង ព្រោះកន្លះកហាបណៈខ្លះ ជាប់ចំណងព្រោះកហាបណៈមួយខ្លះ ជាប់ចំណងព្រោះកហាបណៈ ១០០ ខ្លះ ។

ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ទលិទ្ទោ ហោតិ អប្បស្សកោ អប្បភោគោ ឯវរូបោ ភិក្ខវេ អឌ្ឍកហាបណេនបិ ពន្ធំ និគច្ឆតិ កហាបណេនបិ ពន្ធំ និគច្ឆតិ កហាបណសតេនបិ ពន្ធំ និគច្ឆតិ ។ កថំរូបោ ភិក្ខវេ អឌ្ឍកហាបណេនបិ ន ពន្ធំ និគច្ឆតិ កហាបណេនបិ ន ពន្ធំ និគច្ឆតិ កហាបណសតេនបិ ន ពន្ធំ និគច្ឆតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អឌ្ឍោ ហោតិ មហទ្ធនោ មហាភោគោ ឯវរូបោ ភិក្ខវេ អឌ្ឍកហាបណេនបិ ន ពន្ធំ និគច្ឆតិ កហាបណេនបិ ន ពន្ធំ និគច្ឆតិ កហាបណសតេនបិ ន ពន្ធំ និគច្ឆតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស អប្បមត្តកម្បិ បាបកម្មំ កតំ តមេនំ និរយំ ឧបនេតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស តាទិសំយេវ អប្បមត្តកំ បាបកម្មំ កតំ ទិដ្ឋធម្មវេទនីយំ ហោតិ នាណុបិ ខាយតិ ពហុទេវ ។បេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកក្រីក្រឥតទីពំនាក់ មានគ្រឿងប្រើប្រាស់តិច ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ រមែងជាប់ចំណង ព្រោះកន្លះកហាបណៈខ្លះ ជាប់ចំណង ព្រោះកហាបណៈមួយខ្លះជាប់ចំណងព្រោះកហាបណៈ១០០ខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងណា មិនជាប់ចំណង ព្រោះកន្លះកហាបណៈខ្លះ មិនជាប់ចំណងព្រោះកហាបណៈមួយខ្លះមិនជាប់ចំណង ព្រោះកហាបណៈ១០០ខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានគ្រឿងប្រើប្រាស់ច្រើន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ រមែងមិនជាប់ចំណងព្រោះកន្លះកហាបណៈខ្លះ មិនជាប់ចំណង ព្រោះកហាបណៈមួយខ្លះ មិនជាប់ចំណង ព្រោះកហាបណៈ១០០ខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ បានធ្វើបាបកម្ម សូម្បីត្រឹមតែបន្តិចបន្តួចហើយ(បាបកម្មនោះ) រមែងនាំបុគ្គលនោះចូលទៅកាន់នរក ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានធ្វើបាបកម្ម ត្រឹមតែបន្តិចបន្តួច ប្រហែលនឹងបាបកម្មមុននោះដែរ ហើយត្រូវទទួលផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឯកម្មតិចតួច មិនប្រាកដទេ (ល្មមណា) តែងកម្មច្រើនទើបប្រាកដបាន ។បេ ។

សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ឱរព្ភិកោ វា ឱរព្ភឃាតកោ វា អប្បេកច្ចោ ឱរព្ភំ អទិន្នំ អាទិយមានំ បហោតិ ហន្តុំ វា ពន្ធិតុំ វា ឈាបេតុំ វា យថាបច្ចយំ វា កាតុំ អប្បេកច្ចោ ឱរព្ភំ អទិន្នំ អាទិយមានំ នប្បហោតិ ហន្តុំ វា ពន្ធិតុំ វា ឈាបេតុំ វា យថាបច្ចយំ វា កាតុំ ។ កថំរូបោ ភិក្ខវេ ឱរព្ភិកោ វា ឱរព្ភឃាតកោ វា ឱរព្ភំ អទិន្នំ អាទិយមានំ បហោតិ ហន្តុំ វា ពន្ធិតុំ វា ឈាបេតុំ វា យថា-បច្ចយំ វា កាតុំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ធលិទ្ទោ ហោតិ អប្បស្សកោ អប្បភោគោ ឯវរូបោ ភិក្ខវេ ឱរព្ភិកោ វា ឱរព្ភឃាតកោ វា ឱរព្ភំ អទិន្នំ អាទិយមានំ បហោតិ ហន្តុំ វា ពន្ធិតុំ វា ឈាបេតុំ វា យថាបច្ចយំ វា កាតុំ ។ កថំរូបោ ភិក្ខវេ ឱរព្ភិកោ វា ឱរព្ភឃាតកោ វា ឱរព្ភំ អទិន្នំ អាទិយមានំ នប្បហោតិ ហន្តុំ វា ពន្ធិតុំ វា ឈាបេតុំ វា យថាបច្ចយំ វា កាតុំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាជនពួកខ្លះ ជាអ្នកម្ចាស់ចៀម ឬ ជាអ្នកសម្លាប់ចៀម ល្មមដើម្បីសម្លាប់ក្តី ចងក្តី ដុតក្តី ធ្វើកិច្ចតាមការក្តី នូវជនអ្នកយកចៀម ដែលខ្លួនមិនបានឱ្យ ជនពួកខ្លះ មិនល្មមដើម្បីសម្លាប់ក្តី ចងក្តី ដុតក្តី ធ្វើកិច្ចតាមការក្តី នូវជនអ្នកយកចៀម ដែលខ្លួនមិនបានឱ្យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជនមានសភាពយ៉ាងណា ដែលជាម្ចាស់ចៀមឬជាអ្នកសម្លាប់ចៀម ល្មមដើម្បីសម្លាប់ក្តី ចងក្តី ដុតក្តី ធ្វើកិច្ចតាមការក្តី នូវជនអ្នកយកចៀម ដែលខ្លួនមិនបានឱ្យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជនពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកក្រីក្រ ខ្វះទីពឹងពំនាក់ មានគ្រឿងប្រើប្រាស់តិច ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជនមានសភាពយ៉ាងនេះ ដែលម្ចាស់ចៀមឬអ្នកសម្លាប់ចៀម ល្មមដើម្បីសម្លាប់ក្តី ចងក្តី ដុតក្តី ធ្វើកិច្ចតាមការក្តី នូវជនអ្នកយកចៀមដែលខ្លួនមិនបានឱ្យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងណាដែលជាម្ចាស់ចៀមឬជាអ្នកសម្លាប់ចៀម មិនល្មមដើម្បីសម្លាប់ក្តី ចងក្តី ដុតក្តី ធ្វើកិច្ចតាមការក្តី នូវជនអ្នកយកចៀម ដែលខ្លួនមិនបានឱ្យ ។

ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អឌ្ឍោ ហោតិ មហទ្ធនោ មហាភោគោ រាជា វា រាជមហាមត្តោ វា ឯវរូបោ ភិក្ខវេ ឱរព្ភិកោ វា ឱរព្ភឃាតកោ វា ឧរព្ភំ អទិន្នំ អាទិយមានំ នប្បហោតិ ហន្តុំ វា ពន្ធិតុំ វា ឈាបេតុំ វា យថាបច្ចយំ វា កាតុំ ។ អញ្ញទត្ថុ បញ្ជលិកោ វ នំ យាចតិ ទេហិ មេ មារិស ឧរព្ភំ វា ឧរព្ភធនំ វាតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស អប្បមត្តកំបិ បាបកម្មំ កតំ តមេនំ និរយំ ឧបនេតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស តាទិសំយេវ អប្បមត្តកំ បាបកម្មំ កតំ ទិដ្ឋធម្មវេទនីយំ ហោតិ នាណុបិ ខាយតិ ពហុទេវ ។ បេ ។ យោ ខោ ភិក្ខវេ ឯវំ វទេយ្យ យថា យថាយំ បុរិសោ កម្មំ ករោតិ តថា តថា តំ បដិសំវេទិយតីតិ ឯវំ សន្តំ ភិក្ខវេ ព្រហ្មចរិយវាសោ ន ហោតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ គឺស្តេចក្តី រាជមហាមាត្យរបស់ស្តេចក្តី ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភមានទ្រព្យច្រើន មានគ្រឿងប្រើប្រាស់ច្រើន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះ ដែលជាម្ចាស់ចៀម ឬជាអ្នកសម្លាប់ចៀម មិនល្មមដើម្បីសម្លាប់ក្តី ចងក្តី ដុតក្តី ធ្វើតាមគួរតាមការក្តី នូវជនអ្នកយកចៀម ដែលខ្លួនមិនបានឲ្យដោយពិត អ្នកដែលលួចចៀម រមែងសំពះផ្គងអ្នកលួចចៀមនោះថា បពិត្រលោកអ្នកនិទ្ទុក្ខ សូមលោកឲ្យចៀម ឬតម្លៃចៀមមកខ្ញុំ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានធ្វើបាបកម្ម សូម្បីត្រឹមតែបន្តិចបន្តួចហើយ (បាបកម្មនោះ) នាំបុគ្គលនោះចូលទៅកាន់នរក ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានធ្វើបាបកម្ម ត្រឹមតែបន្តិចបន្តួច ប្រហែលគ្នានឹងបាបកម្មមុននោះដែរហើយ គួរទទួលផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឯបាបកម្មតិចតួច មិនប្រាកដ (លុះណា) បាបកម្មច្រើន ទើបប្រាកដបាន ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបុគ្គលណា និយាយយ៉ាងនេះថា បុរសនេះធ្វើកម្ម យ៉ាងណា ៗ រមែងទទួលផលកម្មនោះ យ៉ាងនោះ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើហេតុ យ៉ាងនេះមាន ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ក៏មិនមាន

ឱកាសោ ន បញ្ញាយតិ សម្មាទុក្ខស្ស អន្តកិរិ-
យាយ ។ យោ ច ខោ ភិក្ខវេ ឯវំ វទេយ្យ
យថា យថា វេទនីយំ អយំ បុរិសោ កម្មំ ករោតិ
តថា តថាស្ស វិបាកំ បដិសំវេទិយតីតិ ឯវំ សន្តំ
ភិក្ខវេ ព្រហ្មចរិយវាសោ ហោតិ ឱកាសោ បញ្ញាយតិ
សម្មាទុក្ខស្ស អន្តកិរិយាយ ។

(១០៣) សន្តិ ភិក្ខវេ ជាតរូបស្ស ឱឡារិកា
ឧបក្កិលេសា បំសុវាលិកា សក្ខរកឋលា(១) តមេនំ
បំសុធោវកោ វា បំសុធោវកន្តេវាសី វា ទោណិយំ
អាកិរិត្វា ធោវតិ សន្ធោវតិ និទ្ធោវតិ តស្មិំ បហីនេ
តស្មិំ ព្យន្តីកតេ(២) សន្តិ ជាតរូបស្ស មជ្ឈិមស-
ហគតា ឧបក្កិលេសា សុខុមសក្ខរា ថុល្លវាលិកា
តមេនំ បំសុធោវកោ វា បំសុធោវកន្តេវាសី វា
ធោវតិ សន្ធោវតិ និទ្ធោវតិ តស្មិំ បហីនេ តស្មិំ
ព្យន្តីកតេ សន្តិ ជាតរូបស្ស សុខុមសហគតា
ឧបក្កិលេសា សុខុមវាលិកា កាឡជល្លិកា
តមេនំ បំសុធោវកោ វា បំសុធោវកន្តេវាសី វា

១ ម. សក្ខរកឋលា ថូលា ។ ២ ម. ព្យន្តីកតេ ។

ឱកាសដើម្បីធ្វើឲ្យផុតទុក្ខដោយប្រពៃក៏មិនប្រាកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មួយទៀត បើបុគ្គលណា និយាយយ៉ាងនេះថា បុរសនេះធ្វើកម្ម
ដែលខ្លួនត្រូវដឹងផល យ៉ាងណា ៗ ក៏រមែងទទួលយកនូវផល របស់
កម្មនោះ យ៉ាងនោះ ៗ ឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើហេតុ យ៉ាងនេះ
មាន ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក៏មាន ឱកាសដើម្បីធ្វើឲ្យផុតទុក្ខ ដោយ
ប្រពៃក៏ប្រាកដ ។

(១០៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខ្សាច់លាយដោយគ្រួសដី ក្បៀង
លាយដោយគ្រួស ជាឧបក្កិលេសយ៉ាងគ្រោតគ្រាត របស់មាស ក៏មាន
មេជាងអ្នកលាងកំទេចដីក្តី កូនជាងអ្នកលាងកំទេចដីក្តី តែងយកមាស
នោះចុះក្នុងស្នូកហើយ លាងជម្រះជម្រក់ចោលចេញ (នូវមន្ទិល) ក្រោយតែធ្វើ
មាសនោះឲ្យអស់មន្ទិល ឲ្យបាត់បង់មន្ទិលចេញអស់ គ្រួសយ៉ាងល្អិតៗ ខ្សាច់
យ៉ាងធំ ជាឧបក្កិលេស (មន្ទិល) យ៉ាងកណ្តាលរបស់មាស មេជាងអ្នក
លាងកំទេចដីក្តី កូនជាងអ្នកលាងកំទេចដីក្តី រមែងលាងជម្រះជម្រក់ចោល
ចេញនូវមន្ទិលនោះក្រោយតែធ្វើមាសនោះឲ្យអស់មន្ទិល ឲ្យបាត់បង់មន្ទិលចេញ
អស់ ដីខ្សាច់យ៉ាងល្អិត ជារបស់មានពណ៌ខ្មៅ ជាឧបក្កិលេសយ៉ាងល្អិត
របស់មាសក៏មាន មេជាងអ្នកលាងកំទេចដីក្តី កូនជាងអ្នកលាងកំទេចដីក្តី

ធោវតិ សន្ធោវតិ និទ្ធោវតិ តស្មិំ បហីនេ តស្មិំ ព្យន្តីកតេ អថាបរំ សុវណ្ណសិកតាវសិស្សន្តិ(១) ។ តមេនំ សុវណ្ណការោ វា សុវណ្ណការន្តេវាសី វា ជាតរូបំ(២) មូសាយំ បក្ខិបិត្វា ធមតិ សន្ធមតិ និទ្ធមតិ ។ តំ ហោតិ ជាតរូបំ ធន្តំ អសន្ធន្តំ អនិទ្ធន្តំ អនិហិតំ អនិន្នីតកសាវំ(៣) ន ចេវ មុទុ ហោតិ ន ច កម្មនិយំ ន ច បភស្សរំ បភង្គុ ច ន ច សម្មា ឧបេតិ កម្មាយ ។ ហោតិ សោ ភិក្ខវេ សមយោ យំ សោ សុវណ្ណការោ វា សុវណ្ណការន្តេវាសី វា តំ ជាតរូបំ ធមតិ សន្ធមតិ និទ្ធមតិ តំ ហោតិ ជាតរូបំ ធន្តំ សន្ធន្តំ និទ្ធន្តំ និហិតំ និន្នីតកសាវំ មុទុ ច ហោតិ កម្មនិយញ្ច បភស្សរញ្ច ន ច បភង្គុ សម្មា ឧបេតិ កម្មាយ យស្សា យស្សា ច បិឡន្ធនវិកតិយា អាកង្ខតិ យទិ បដ្ដិកាយ(៤) យទិ កុណ្ឌលាយ

១ ម. សុវណ្ណសិកតាវសិស្សន្តិ ។ ២ ឱ. ម. តំ ជាតរូបំ ។ ៣ ឱ. ធន្តំ អសន្ធន្តំ អនិទ្ធន្តំ អនិហិតំ អនិន្នីតកសាវត្តា ទិស្សន្តិ ។ ម. ធន្តំ សន្ធន្តំ និទ្ធន្តំ អនិទ្ធន្តកសាវត្តា ទិស្សន្តិ ។ ៤ បដ្ដិកាយាតិបិ ។

លាងជម្រះជញ្ជក់ចេញ លុះមន្ទិលនោះ ត្រូវគេធ្វើមាសនោះឲ្យអស់មន្ទិល ឲ្យបាត់មន្ទិលចេញបាន គង់តែនោះ នឹងសល់នៅតែមាសសុទ្ធ ជាដីមាសល្អិត តូចជាដីមាសល្អិត ដាក់មាសនោះចុះក្នុងបូរហើយ ទើបសប់រំលាយផ្សែងសាច់ ។ មាសនោះដែលមិនបានសប់រំលាយផ្សែងសាច់ មិនបានកំចាត់មន្ទិលចេញ មិនបានចាំមន្ទិលចេញហើយ មិនទៅជាមាសទន់ផង មិនទៅជាមាសគួរដល់ការធ្វើផង មិនទៅជាមាសមានពន្លឺផ្លេកផង ទៅជាមាសស្រួយ មិនគួរដល់ការធ្វើដោយប្រពៃផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យគួរនោះ នឹងសម័យដែលជាងមាសឬកូនជាងមាស សប់រំលាយផ្សែងសាច់ មាសនោះដែលបានសប់រំលាយផ្សែងសាច់ កំចាត់មន្ទិលចេញ ចាំមន្ទិលចេញហើយ រមែងទៅជាមាសទន់ផង គួរដល់ការធ្វើផង មានពន្លឺភ្លឺផ្លេកផង មិនទៅជាមាសស្រួយផង គួរដល់ការធ្វើដោយប្រពៃផង ជាងប្រាថ្នាគ្រឿងប្រដាប់ណាៗ ឯណាៗ ទោះជាផ្ទាំមាសក្ដី កុណ្ឌលក្ដី

យទិ គីវេយ្យកេ យទិ សុវណ្ណមាលាយ តញ្ចស្ស អត្ថំ អនុភោតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ សន្តិ អធិចិត្តមនុយុត្តស្ស ភិក្ខុនោ ឱឡារិកា ឧបក្កិលេសា កាយទុច្ចរិតំ វចីទុច្ចរិតំ មនោទុច្ចរិតំ ។ តមេនំ សចេតសោ ភិក្ខុ ទព្វជាតិកោ បជហតិ វិនោទេតិ ព្យន្តីករោតិ អនភាវំ គមេតិ តស្មិំ បហីនេ តស្មិំ ព្យន្តីកតេ ។ សន្តិ អធិចិត្តមនុយុត្តស្ស ភិក្ខុនោ មជ្ឈិមសហគតា ឧបក្កិលេសា កាមវិតក្កោ ព្យាបាទវិតក្កោ វិហឹសាវិតក្កោ ។ តមេនំ សចេតសោ ភិក្ខុ ទព្វជាតិកោ បជហតិ វិនោទេតិ ព្យន្តីករោតិ អនភាវំ គមេតិ តស្មិំ បហីនេ តស្មិំ ព្យន្តីកតេ ។ សន្តិ អធិចិត្តមនុយុត្តស្ស ភិក្ខុនោ សុខុមសហគតា ឧបក្កិលេសា ញាតិវិតក្កោ ជនបទវិតក្កោ អនវញ្ញត្តិប្បដិសំយុត្តោ វិតក្កោ ។

ជាគ្រឿងប្រដាប់កក្ដី ក្រវិលមាសក្ដី រមែងសម្រេចតាមត្រូវការនោះបានទាំងអស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាយទុច្ចរិត វចីទុច្ចរិត មនោទុច្ចរិត ជាឧបក្កិលេស យ៉ាងគ្រោតគ្រាតរបស់ភិក្ខុដែលប្រកបរឿយៗ នូវអធិចិត្ត ក៏មានយ៉ាងនោះដែរ ។ ភិក្ខុអ្នកបរិបូណ៌ដោយសមាធិចិត្ត ប្រកបដោយជាតិជាអ្នកប្រាជ្ញ រមែងលះបង់ បន្ទោបង់ ធ្វើឲ្យវិនាសនូវឧបក្កិលេសនោះចេញ ឲ្យតាំងនៅមិនបាន ព្រោះតែធ្វើចិត្តនោះឲ្យអស់មន្ទិល ឲ្យបាត់មន្ទិលចេញ ។ កាមវិតក្កៈ ព្យាបាទវិតក្កៈ វិហឹសាវិតក្កៈ ជាឧបក្កិលេសយ៉ាងកណ្ដាល របស់ភិក្ខុអ្នកប្រកបនូវអធិចិត្ត ។ ភិក្ខុអ្នកបរិបូណ៌ដោយសមាធិចិត្ត ប្រកបដោយជាតិជាអ្នកប្រាជ្ញ រមែងលះបង់ បន្ទោបង់ ធ្វើឲ្យវិនាសនូវឧបក្កិលេសនោះចេញ ឲ្យតាំងនៅមិនបាន ព្រោះតែធ្វើចិត្តនោះ ឲ្យអស់មន្ទិល ឲ្យបាត់មន្ទិលចេញ ។ ញាតិវិតក្កៈ (សេចក្ដីត្រិះរិះ(១)នឹកញាតិ) ជនបទវិតក្កៈ(សេចក្ដីត្រិះរិះ(២)នឹកដល់ជនបទ) អនវញ្ញត្តិប្បដិសំយុត្តវិតក្កៈ (សេចក្ដីត្រិះរិះ(៣) ប្រកបដោយការមិនចង់ឲ្យគេមើលងាយ) ជាឧបក្កិលេសយ៉ាងល្អិតរបស់ភិក្ខុអ្នកប្រកបនូវអធិចិត្ត ។

---

១ សេចក្ដីត្រិះរិះចំពោះពួកញាតិថា ពួកញាតិរបស់អាត្មាអញមានសុខល្អប្រពៃ ។

២ សេចក្ដីត្រិះរិះចំពោះជនបទថា ជនបទឯណោះក្សេមក្សាន្តបរិបូណ៌ដោយភិក្ខាចារ ។

៣ សេចក្ដីត្រិះរិះតែក្នុងរឿងថា ពួកជនដទៃមិនគួរមើលងាយអាត្មាអញឡើយ ។ អដ្ឋកថា ។

តះបចំ សចេតសោ ភិក្ខុ ធាតុជាតិកោ បជហតិ វិនោទេតិ ព្យន្តីករោតិ អនភាវំ គមេតិ តស្មឹ បហីនេ តស្មឹ ព្យន្តីកតេ អថាបរំ ធម្មវិតក្កាវសិស្សន្តិ ។ សោ ហោតិ សមាធិ ន ចេវ សន្តោ ន បណីតោ នប្បដិប្បស្សទ្ធលទ្ធោ ន ឯកោទិភាវាធិគតោ សសង្ខារនិគ្គយ្ហវារិតគតោ ។ ហោតិ សោ ភិក្ខវេ សមយោ យំ តំ ចិត្តំ អជ្ឈត្តំយេវ សន្តិដ្ឋតិ សន្និសីទតិ ឯកោទិភោតិ សមាធិយតិ ។ សោ ហោតិ សមាធិ សន្តោ បណីតោ បដិប្បស្សទ្ធលទ្ធោ ឯកោទិភាវាធិគតោ ន សសង្ខារនិគ្គយ្ហវារិតគតោ យស្ស យស្ស ច អភិញ្ញាសច្ឆិករណីយស្ស ធម្មស្ស ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ អភិញ្ញាសច្ឆិកិរិយាយ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។

ភិក្ខុអ្នកប្រកបដោយសមាធិចិត្ត ប្រកបដោយធាតុជាអ្នកប្រាជ្ញ រមែងលះបង់ បន្ទោបង់ ធ្វើឲ្យវិនាសខ្ទេចខ្ទីនូវវិតក្កៈនោះចេញ ឲ្យតាំងនៅមិនបាន គ្រាន់តែធ្វើចិត្តនោះឲ្យអស់មន្ទិល ឲ្យបាត់មន្ទិលចេញ ។ លំដាប់តពីនោះ នឹងនៅសល់តែធម្មវិតក្កៈ (សេចក្ដីត្រិះរិះនូវធម៌)(១)ប៉ុណ្ណោះ ។ សមាធិនោះ មិនបានរម្ងាប់ មិនបានខ្ពង់ខ្ពស់ មិនបាននូវការស្ងប់កិលេស មិនបានដល់នូវភាពជាចិត្តប្រសើរឯក មិនបានសង្កត់សង្កិនឃាត់ឃាំង (គឺលេសដោយព្យាយាម) ប្រកបដោយសង្ខារ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះចិត្តតាំងស៊ប់ស្ងៀមនៅក្នុងសន្ដាន មានសភាពជាចិត្តប្រសើរឯក ហើយតាំងនៅមាំ ។ សមាធិនោះក៏បានរម្ងាប់ខ្ពង់ខ្ពស់ ស្ងប់កិលេស ដល់នូវភាពជាចិត្តប្រសើរឯក សង្កត់សង្កិនឃាត់ឃាំង (គឺលេសដោយព្យាយាម) មិនប្រកបដោយសង្ខារ មួយទៀត បុគ្គលបង្អោនចិត្តទៅដើម្បីធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាណា១ កាលបើហេតុមាន រមែងគួរដល់នូវភាពគួរជាបន្ទាល់ ក្នុងធម៌នោះ ១ ព្រោះធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញា ។

---

១ សំដៅយកវិបស្សនូបក្កិលេសទាំង ១០ ។ អដ្ឋកថា ។

សោ សចេ អាកង្ខតិ អនេកវិហិតំ ឥទ្ធិវិធំ បច្ចនុភវេយ្យំ ឯកោបិ ហុត្វា ពហុធា អស្សំ ពហុធាបិ ហុត្វា ឯកោ អស្សំ អាវិភាវំ តិរោភាវំ តិរោកុឌ្ឌំ តិរោបាការំ តិរោបព្វតំ អសជ្ជមានោ គច្ឆេយ្យំ សេយ្យថាបិ អាកាសេ បឋវិយាបិ ឧម្មុជ្ជនិមុជ្ជំ ករេយ្យំ សេយ្យថាបិ ឧទកេ ឧទកេបិ អភិជ្ជមានេ គច្ឆេយ្យំ សេយ្យថាបិ បឋវិយំ អាកាសេបិ បល្លង្កេន កមេយ្យំ សេយ្យថាបិ បក្ខីសកុណោ ឥមេបិ ចន្ទិមសុរិយេ ឯវំ មហិទ្ធិកេ ឯវំ មហានុភាវេ បាណិនា បរិមសេយ្យំ បរិមជ្ជេយ្យំ យាវព្រហ្មលោកាបិ កាយេន វសំ វត្តេយ្យន្តិ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។ សោ សចេ អាកង្ខតិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា វិសុទ្ធាយ អតិក្កន្តមានុសិកាយ ឧភោ សទ្ទេ សុណេយ្យំ ទិព្វេ ច មានុសេ ច យេ ទូរេ សន្តិកេ ចាតិ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។

បុគ្គលនោះ បើប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញ ទទួលនូវការតាក់តែងឫទ្ធិច្រើនប្រការ គឺអាត្មាអញតែម្នាក់ឯង ធ្វើឲ្យទៅជាមនុស្សច្រើននាក់ គ្នាច្រើននាក់ឲ្យទៅជាម្នាក់ ធ្វើនូវទីកំបាំងឲ្យទៅជាទីវាល ធ្វើនូវវាលឲ្យទៅជាទីកំបាំង ដើរទំលុះទៅក្រៅជញ្ជាំង ក្រៅកំពែង ក្រៅភ្នំបាន មិនមានទើសទាល់ដូចជាដើរទៅក្នុងទីវាល ធ្វើនូវការមុជចុះនិងងើបឡើង ក្នុងផែនដីដូចជាមុជងើបក្នុងទឹក ដើរទៅលើទឹក មិនបែកធ្លាយទឹក ដូចជាដើរទៅលើផែនដី អណ្តែតទៅឯអាកាសទាំងភ្នែនបាន ដូចជាសត្វស្លាប ចាប់ស្ទាប អង្អែល ព្រះចន្ទ្រនិងព្រះអាទិត្យទាំងនេះ ដែលមានឫទ្ធិច្រើនយ៉ាងនេះ មានអានុភាពច្រើនយ៉ាងនេះដោយដៃ ញុំាងអំណាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយកាយ ដរាបដល់ព្រហ្មលោក កាលបើហេតុមាន រមែងដល់នូវភាពគួរជាបន្ទាល់ ក្នុងការតាក់តែងឫទ្ធិនោះ ៗ ។ បើបុគ្គលនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានសោតធាតុដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងសោតធាតុរបស់មនុស្សធម្មតាហើយ ឮនូវសំឡេងទាំងពីរគឺសំឡេងទិព្វ ១ សំឡេងរបស់មនុស្ស ១ ដែលមាននៅក្នុងទីឆ្ងាយនិងទីជិត កាលបើហេតុមាន រមែងដល់នូវភាពគួរជាបន្ទាល់ ក្នុងការឮនូវសំឡេងនោះ ៗ ។

សោ សចេ អាកង្ខតិ បរសត្តានំ បរបុគ្គលានំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជានេយ្យំ សរាគំ វា ចិត្តំ សរាគំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ វីតរាគំ វា ចិត្តំ វីតរាគំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ សទោសំ វា ចិត្តំ សទោសំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ វីតទោសំ វា ចិត្តំ វីតទោសំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ សមោហំ វា ចិត្តំ សមោហំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ វីតមោហំ វា ចិត្តំ វីតមោហំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ សង្ខិត្តំ វា ចិត្តំ សង្ខិត្តំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ វិក្ខិត្តំ វា ចិត្តំ វិក្ខិត្តំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ មហគ្គតំ វា ចិត្តំ មហគ្គតំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ អមហគ្គតំ វា ចិត្តំ អមហគ្គតំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ សឧត្តរំ វា ចិត្តំ សឧត្តរំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ

បើបុគ្គលនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញ កំណត់ដឹងច្បាស់ នូវចិត្តសត្វទាំងឡាយដទៃ ពួកបុគ្គលទាំងឡាយដទៃ ដោយចិត្ត (របស់ខ្លួន) បាន ចិត្តប្រកបដោយរាគៈក្តី អាត្មាអញកំណត់ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយរាគៈ ចិត្តដែលប្រាសចាករាគៈហើយក្តី អាត្មាអញកំណត់ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រាសចាករាគៈហើយ ចិត្តដែលប្រកបដោយទោសៈក្តី អាត្មាអញកំណត់ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយទោសៈ ចិត្តដែលប្រាសចាកទោសៈហើយក្តី អាត្មាអញកំណត់ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រាសចាកទោសៈហើយ ចិត្តដែលប្រកបដោយមោហៈក្តី អាត្មាកំណត់ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយមោហៈ ចិត្តដែលប្រាសចាកមោហៈហើយក្តី អាត្មាអញកំណត់ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រាសចាកមោហៈហើយ ចិត្តដែលរួញថយក្តី អាត្មាអញកំណត់ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តរួញថយ ចិត្តដែលរាយមាយក្តី អាត្មាអញកំណត់ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តរាយមាយ ចិត្តដែលជាមហគ្គតៈ (ចិត្តដល់នូវភាពធំ) ក្តី អាត្មាអញកំណត់ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តជាមហគ្គតៈ ចិត្តដែលជាអមហគ្គតៈ (ចិត្តមិនបានដល់នូវភាពធំ) ក្តី អាត្មាអញដឹងច្បាស់ថា ចិត្តជាអមហគ្គតៈ ចិត្តដែលមានចិត្តដទៃក្រៃលែងជាង (សឧត្តរៈ) ក្តី អាត្មាអញកំណត់ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមានចិត្តដទៃក្រៃលែងជាង

អនុត្តរំ វា ចិត្តំ អនុត្តរំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ សមាហិតំ វា ចិត្តំ សមាហិតំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ អសមាហិតំ វា ចិត្តំ អសមាហិតំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ វិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុត្តំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ អវិមុត្តំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យន្តិ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។ សោ សចេ អាកង្ខតិ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរេយ្យំ សេយ្យថីទំ ឯកម្បិ ជាតឹ ទ្វេបិ ជាតិយោ តិស្សោបិ ជាតិយោ ចតស្សោបិ ជាតិយោ បញ្ចបិ ជាតិយោ ទសបិ ជាតិយោ វីសម្បិ ជាតិយោ តឹសម្បិ ជាតិយោ ចត្តាលីសម្បិ ជាតិយោ បញ្ញាសម្បិ ជាតិយោ ជាតិសតម្បិ ជាតិសហស្សម្បិ ជាតិសតសហស្សម្បិ អនេកេបិ សំវដ្ដកប្បេ អនេកេបិ វិវដ្ដកប្បេ អនេកេបិ សំវដ្ដវិវដ្ដកប្បេ អមុត្រាសឹ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ អមុត្រ ឧទបាទឹ តត្រាបាសឹ ឯវំនាមោ

ចិត្តដែលមិនមានចិត្តដទៃក្រៃលែងជាង (ប្រពៃបំផុតនឹងរកប្រៀបពុំបាន) ក្តី តថាគតគប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិនមានចិត្តដទៃក្រៃលែងជាង ចិត្តដែលតាំងមាំក្តី តថាគតគប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តតាំងមាំ ចិត្តដែលមិនបានតាំងមាំក្តី តថាគតគប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិនបានតាំងមាំ ចិត្តដែលរួចស្រឡះហើយក្តី តថាគតគប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តរួចស្រឡះហើយ ចិត្តដែលមិនរួចស្រឡះក្តី តថាគតគប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិនទាន់រួចស្រឡះ កាលបើហេតុមាន រមែងដល់នូវភាពជាបច្ចក្សក្នុងការដឹងនោះៗ ។ បើតថាគតនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យតថាគតរលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាសជាច្រើនប្រការ គឺរលឹកបានមួយជាតិខ្លះ ២ជាតិខ្លះ ៣ជាតិខ្លះ ៤ជាតិខ្លះ ៥ជាតិខ្លះ ១០ជាតិខ្លះ ២០ជាតិខ្លះ ៣០ជាតិខ្លះ ៤០ជាតិខ្លះ ៥០ជាតិខ្លះ ១០០ជាតិខ្លះ ១ពាន់ជាតិខ្លះ ១សែនជាតិខ្លះ សំវដ្ដកប្ប (កប្បវិនាស) ខ្លះ វិវដ្ដកប្ប (កប្បដែលចម្រើន) ខ្លះ សំវដ្ដវិវដ្ដកប្ប (កប្បវិនាសនឹងកប្បចម្រើន) ខ្លះ ថា តថាគត បានកើតក្នុងភពឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខនឹងទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណេះ លុះតថាគតច្យុតចាកភពនោះហើយ បានទៅកើតក្នុងភពឯណោះ ដែលតថាគតបានកើតក្នុងភពនោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ

ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំ សុខ-ទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ ឥធូបបន្នោតិ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរេយ្យន្តិ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។ សោ សចេ អាកង្ខតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សេយ្យំ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានេយ្យំ ឥមេ វត ភោន្តោ សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា វចីទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា មនោទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា ឥមេ វា បន ភោន្តោ សត្តា កាយសុចរិតេន សមន្នាគតា

មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខនិងទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណេះ លុះអាត្មាអញច្យុតចាកភពនោះហើយ ក៏បានមកកើតក្នុងភពនេះ សូមឲ្យអាត្មាអញរឭកឃើញខន្ធបុព្វេនិវាសជាច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការ សម្បុរនិងអាហារជាដើម ព្រមទាំងទេសនិងឈ្មោះ និងគោត្រកុល យ៉ាងប្រការដូច្នេះឯង កាលបើហេតុមាន រមែងដល់នូវភាពគួរជាក់ច្បាស់ក្នុងការរឭកឃើញនោះ ៗ បើបុគ្គលនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធស្អាត កន្លងបង់នូវចក្ខុជារបស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញនូវសត្វទាំងឡាយដែលច្យុត ដែលកើតឡើង ថោកទាបនិងឧត្តម មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្មរបស់ខ្លួនថា អើហ្ន៎ សត្វពួកនេះ ប្រកបដោយកាយ-ទុច្ចរិត ប្រកបដោយវចីទុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាអ្នកតិះដៀលពួកព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ កាន់យកនូវអំពើជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ សត្វពួកនោះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតក្នុងតិរច្ឆានប្រេត អសុរកាយ នរក អើហ្ន៎ ចំណែកឯសត្វពួកនេះ ប្រកបដោយកាយសុចរិត

វចីសុចរិតេន សមន្នាគតា មនោសុចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នាតិ ឥតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សេយ្យំ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានេយ្យន្តិ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។ សោ សចេ អាកង្ខតិ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យន្តិ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេតិ ។

ប្រកបដោយវចីសុចរិត ប្រកបដោយមនោសុចរិត ជាអ្នកមិនតិះដៀលនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ជាសម្មាទិដ្ឋិ កាន់យកនូវអំពើជាសម្មាទិដ្ឋិ សត្វពួកនោះ លុះទំលាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងចូលទៅកាន់លោកដ៏សុគតិសួគ៌ សូមឲ្យអាត្មាអញ មានចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង់នូវចក្ខុជារបស់មនុស្សធម្មតា ឃើញនូវសត្វទាំងឡាយ ដែលច្យុត ដែលកើតជាសត្វថោកថយ ដ៏ឧត្តម មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្មរបស់ខ្លួនដោយប្រការដូច្នេះ កាលបើហេតុមាន រមែងដល់នូវភាពគួរជាបន្ទាល់ ក្នុងការដឹងនឹងការឃើញនោះ ៗ ។ បើបុគ្គលនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិ នឹងបញ្ញាវិមុត្តិដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ កាលបើហេតុមាន រមែងដល់នូវភាពគួរជាបន្ទាល់ ក្នុងការសម្រេចនោះ ៗ ។

(១០៦) អធិចិត្តមនុយុត្តេន ភិក្ខវេ ភិក្ខុនា តីណិ និមិត្តានិ កាលេន កាលំ មនសិកាតព្វានិ កាលេន កាលំ សមាធិនិមិត្តំ មនសិកាតព្វំ កាលេន កាលំ បគ្គាហនិមិត្តំ មនសិកាតព្វំ កាលេន កាលំ ឧបេក្ខានិមិត្តំ មនសិកាតព្វំ ។ សចេ ភិក្ខវេ អធិចិត្តមនុយុត្តោ ភិក្ខុ ឯកន្តំ សមាធិនិមិត្តំយេវ មនសិករេយ្យ ឋានន្តំ ចិត្តំ កោសជ្ជាយ សំវត្តេយ្យ ។ សចេ ភិក្ខវេ អធិចិត្ត-មនុយុត្តោ ភិក្ខុ ឯកន្តំ បគ្គាហនិមិត្តំយេវ មនសិករេយ្យ ឋានន្តំ ចិត្តំ ឧទ្ធច្ចាយ សំវត្តេយ្យ ។ សចេ ភិក្ខវេ អធិចិត្តមនុយុត្តោ ភិក្ខុ ឯកន្តំ ឧបេក្ខានិមិត្តំយេវ មនសិករេយ្យ ឋានន្តំ ចិត្តំ ន សម្មា សមាធិយេយ្យ អាសវានំ ខយាយ ។ យតោ ច ខោ ភិក្ខវេ អធិចិត្តមនុយុត្តោ ភិក្ខុ កាលេន កាលំ សមាធិនិមិត្តំ មនសិករោតិ កាលេន កាលំ បគ្គាហនិមិត្តំ មនសិករោតិ

(១០៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកប្រកបនូវអធិចិត្តហើយ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនិមិត្ត ៣ យ៉ាង តាមកាលដ៏គួរ គឺត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសមាធិ-និមិត្ត តាមកាលដ៏គួរ ១ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវបគ្គាហនិមិត្ត(*) តាមកាលដ៏គួរ ១ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវឧបេក្ខានិមិត្ត តាមកាលដ៏គួរ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុអ្នកប្រកបរឿយ ៗ នូវអធិចិត្ត គប្បីធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសមាធិនិមិត្តតែមួយចំណែក ហេតុនោះ គប្បីតាំងចិត្តឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្ដីខ្ជិលច្រអូស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុអ្នកប្រកបរឿយៗនូវអធិចិត្ត គប្បីធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវបគ្គាហនិមិត្តតែមួយចំណែក ហេតុនោះ គប្បីតាំងចិត្តឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្ដីរាយមាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុអ្នកប្រកបរឿយ ៗ នូវអធិ-ចិត្ត គប្បីធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវឧបេក្ខានិមិត្តតែមួយចំណែក ហេតុនោះ គប្បីតាំងចិត្តមិនឲ្យតាំងនៅដោយប្រពៃ ដើម្បីការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាភិក្ខុអ្នកប្រកបនូវអធិចិត្ត រមែងធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសមាធិនិមិត្ត តាមកាលដ៏គួរ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវបគ្គាហនិមិត្ត តាមកាលដ៏គួរ

* នេះជាឈ្មោះនៃសេចក្ដីព្យាយាម ។ អដ្ឋកថា ។

កាលេន កាលំ ឧបេក្ខានិមិត្តំ មនសិករោតិ តំ ហោតិ ចិត្តំ មុទុញ្ច កម្មនិយញ្ច បភស្សរញ្ច ន ច បភង្គុ សម្មា សមាធិយតិ អាសវានំ ខយាយ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ សុវណ្ណការោ វា សុវណ្ណការន្តេវាសី វា ឧក្កំ ពន្ធតិ ឧក្កំ ពន្ធិត្វា ឧក្កាមុខំ អាលិម្បេតិ ឧក្កាមុខំ អាលិម្បេត្វា សណ្ឌាសេន ជាតរូបំ គហេត្វា ឧក្កាមុខេ បក្ខិបិត្វា កាលេន កាលំ អភិធមតិ កាលេន កាលំ ឧទកេន បរិប្ផោសេតិ កាលេន កាលំ អជ្ឈុបេក្ខតិ ។ សចេ ភិក្ខវេ សុវណ្ណការោ វា សុវណ្ណការន្តេវាសី វា តំ ជាតរូបំ ឯកន្តំ អភិធមេយ្យ ឋានំ តំ ជាតរូបំ ឌហេយ្យ ។ សចេ ភិក្ខវេ សុវណ្ណការោ វា សុវណ្ណការន្តេវាសី វា តំ ជាតរូបំ ឯកន្តំ ឧទកេន បរិប្ផោសេយ្យ ឋានំ តំ ជាតរូបំ និព្វាបេយ្យ ។ សចេ ភិក្ខវេ សុវណ្ណការោ វា សុវណ្ណការន្តេវាសី វា តំ ជាតរូបំ ឯកន្តំ អជ្ឈុបេក្ខេយ្យ ឋានំ តំ ជាតរូបំ ន សម្មា បរិបាកំ គច្ឆេយ្យ ។

ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវឧបេក្ខានិមិត្ត ក្នុងកាលដ៏គួរ ទើបចិត្តនោះកើតទន់ គួរដល់ការងារ ជាចិត្តភ្លឺផ្លេក មិនរលីង តាំងនៅមាំដោយប្រពៃ ដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាជាងមាសក្តី កូនសិស្សជាងមាសក្តី ចាត់ចែងឡ លុះចាត់ចែងឡរួចហើយ ក៏ផ្ទិតមាត់ឡ កាលផ្ទិតមាត់ឡ ក៏យកដង្កៀបក្តៀបមាសដាក់ក្នុងមាត់ឡ ហើយសប់ក្នុងកាលដ៏គួរ ប្រោះទឹកក្នុងកាលដ៏គួរ សំឡឹងមើលក្នុងកាលដ៏គួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើជាងមាសក្តី កូនសិស្សជាងមាសក្តី គប្បីសប់តែមាសនោះមួយចំណែក នោះជាហេតុធ្វើឲ្យមាសនោះរលួយទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើជាងមាសក្តី កូនសិស្សជាងមាសក្តី ប្រោះតែមាសនោះដោយទឹកមួយចំណែក នោះជាហេតុធ្វើមាសឲ្យត្រជាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើជាងមាសក្តី កូនសិស្សជាងមាសក្តី សំឡឹងមើលតែមាសនោះមួយចំណែក នោះជាហេតុធ្វើ មិនឲ្យមាសឆ្អិនសព្វសាចបាន ។

យតោ សោ ភិក្ខវេ សុវណ្ណការោ វា សុវណ្ណការន្តេវាសី វា តំ ជាតរូបំ កាលេន កាលំ អភិធមតិ កាលេន កាលំ ឧទកេន បរិប្ផោសេតិ កាលេន កាលំ អជ្ឈុបេក្ខតិ តំ ហោតិ ជាតរូបំ មុទុញ្ច កម្មនិយញ្ច បភស្សរញ្ច ន ច បភង្គុ សម្មា ឧបេតិ កម្មាយ យស្សា យស្សា ច បិឡន្ធនវិកតិយា អាកង្ខតិ យទិ បដ្ដិកាយ យទិ កុណ្ឌលាយ យទិ គីវេយ្យកេ យទិ សុវណ្ណមាលាយ តញ្ចស្ស អត្ថំ អនុភោតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អធិចិត្តម-នុយុត្តេន ភិក្ខុនា តីណិ និមិត្តានិ កាលេន កាលំ មនសិកាតព្វានិ កាលេន កាលំ សមាធិនិមិត្តំ មនសិកាតព្វំ កាលេន កាលំ បគ្គាហនិមិត្តំ មនសិកាតព្វំ កាលេន កាលំ ឧបេក្ខានិមិត្តំ មនសិកាតព្វំ ។ សចេ ភិក្ខវេ អធិចិត្តមនុយុត្តោ ភិក្ខុ ឯកន្តំ សមាធិនិមិត្តំយេវ មនសិករេយ្យ ឋានំ តំ ចិត្តំ កោសជ្ជាយ សំវត្តេយ្យ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណា ជាងមាសក្តី កូនសិស្សជាងមាសក្តី សប់មាសនោះ គ្រប់កាលដ៏គួរ ប្រោះដោយទឹក គ្រប់កាលដ៏គួរ សង្កេតមើល គ្រប់កាលដ៏គួរហើយ ទើបមាសនោះ នៅជាមាសទន់ គួរដល់ការងារ ជាមាសមានសម្បុរភ្លឺផ្លេក មិនស្រួយ គួរបញ្ចូនទៅ ដើម្បីការងារដោយប្រពៃផង បើគេប្រាថ្នាគ្រឿងប្រដាប់ប្រដាៗ ណាៗ ទោះជាម៉ោតមាសក្តី កណ្ឌលក្តី គ្រឿងប្រដាប់កក្តី កម្រងមាសក្តី រមែងសម្រេចប្រយោជន៍នោះៗ បាន (យ៉ាងណាមិញ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកប្រកបរឿយៗ នូវអធិចិត្ត ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនិមិត្ត ៣ យ៉ាង គ្រប់កាលដ៏គួរ គឺត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសមាធិនិមិត្ត គ្រប់កាលដ៏គួរ ១ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវបគ្គាហនិមិត្ត គ្រប់កាលដ៏គួរ ១ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវឧបេក្ខានិមិត្ត គ្រប់កាលដ៏គួរ ១ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុអ្នកប្រកបនូវអធិចិត្ត គប្បីធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសមាធិនិមិត្ត តែមួយចំណែក ហេតុនោះ គប្បីនាំចិត្តឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីខ្ជិលច្រអូស ។

សចេ ភិក្ខវេ អធិចិត្តមនុយុត្តោ ភិក្ខុ ឯកន្តំ បគ្គាហនិមិត្តំយេវ មនសិករេយ្យ ឋានំ តំ ចិត្តំ ឧទ្ធច្ចាយ សំវត្តេយ្យ ។ សចេ ភិក្ខវេ អធិចិត្តមនុយុត្តោ ភិក្ខុ ឯកន្តំ ឧបេក្ខានិមិត្តំយេវ មនសិករេយ្យ ឋានំ តំ ចិត្តំ ន សម្មា សមាធិយេយ្យ អាសវានំ ខយាយ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ អធិចិត្តមនុយុត្តោ ភិក្ខុ កាលេន កាលំ សមាធិនិមិត្តំ មនសិករោតិ កាលេន កាលំ បគ្គាហនិមិត្តំ មនសិករោតិ កាលេន កាលំ ឧបេក្ខានិមិត្តំ មនសិករោតិ តំ ហោតិ ចិត្តំ មុទុញ្ច កម្មនិយញ្ច បភស្សរញ្ច ន ច បភង្គុ សម្មា សមាធិយតិ អាសវានំ ខយាយ យស្ស យស្ស ច អភិញ្ញាសច្ឆិករណីយស្ស ធម្មស្ស ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ អភិញ្ញាសច្ឆិកិរិយាយ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុប្រកបរឿយ ៗ នូវអធិចិត្ត គប្បីធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវបគ្គាហនិមិត្ត តែមួយចំណែក ហេតុនោះ គប្បីនាំចិត្តឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីរាយមាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុអ្នកប្រកបរឿយ ៗ នូវអធិចិត្ត គប្បីធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវឧបេក្ខានិមិត្ត តែមួយចំណែក ហេតុនោះ គប្បីនាំចិត្តមិនឲ្យតាំងនៅដោយប្រពៃ ដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះណាតែភិក្ខុអ្នកប្រកបរឿយៗនូវអធិចិត្ត ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសមាធិនិមិត្ត ក្នុងកាលដ៏គួរ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវបគ្គាហនិមិត្ត ក្នុងកាលដ៏គួរ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវឧបេក្ខានិមិត្ត ក្នុងកាលដ៏គួរ ទើបចិត្តនោះ រមែងទៅជាចិត្តទន់ គួរដល់ភាវនាកម្ម ជាចិត្តភ្លឺផ្លេក មិនរឹង តាំងនៅដោយប្រពៃ ដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ បុគ្គលបង្អោនទៅនូវចិត្ត ដើម្បីធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមណា ៗ កាលបើហេតុមាន រមែងដល់នូវភាពគួរ ជាបន្ទាល់ក្នុងធម៌នោះៗ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ។

សោ សចេ អាកង្ខតិ អនេកវិហិតំ ឥទ្ធិវិធំ បច្ចនុភវេយ្យំ ។ បេ ។ អាសវានំ ខយា... សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យន្តិ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេតិ ។

លោណផលវគ្គោ បញ្ចមោ

តស្សុទ្ទានំ

អច្ចាយិកំ វិវេកញ្ច
សរទា បរិសា តិស្សោ
តយោ អាជានិយា ច
លោណកោ សត្តសមុគ្គតាតិ ។

ទុតិយោ បណ្ណាសកោ សមត្តោ ។

បើបុគ្គលនោះប្រាថ្នាថា សូមឱ្យអាត្មាអញបានដល់នូវការតាក់តែងឫទ្ធិ ជាច្រើនប្រការ ។បេ។ សូមឱ្យអាត្មាអញអស់អាសវៈ...ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់សម្រេចសម្រាន្តនៅ កាលបើហេតុមាន (បុគ្គលនោះ) រមែងដល់នូវភាពគួរជាបច្ចក្ខ ក្នុងគុណនោះៗ មិនខាន ។

ចប់ លោណផលវគ្គ ទី ៥ ។

ឧទ្ទាននៃលោណផលវគ្គនោះគឺ

និយាយពីកិច្ចដែលគួរធ្វើយ៉ាងរួសរាន់ ១ ការស្ងប់ស្ងាត់ ១ ធម្មចក្ខុកើតឡើងដូចព្រះអាទិត្យក្នុងសរទសម័យ ១ បរិស័ទ ៣ សូត្រ ១ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ ដូចសេះអាជានេយ្យ មាន៣ លើក ១ ចាបកម្ពុជ្ជាអំបិល ១ គុណសម្បត្តិដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់ភិក្ខុសង្ឃ ១ ។

ចប់ បណ្ណាសកទី ២ ។

សម្ពោធិវគ្គ

[១០៥] ពុព្វេ មេ ភិក្ខវេ សម្ពោធា អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោធិសត្តស្សេវ សតោ ឯតទហោសិ កោ នុ ខោ លោកេ អស្សាទោ កោ អាទីនវោ កឹ និស្សរណន្តិ ។ តស្ស មយ្ហំ ភិក្ខវេ ឯតទហោសិ យំ ខោ លោកេ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សុខំ សោមនស្សំ អយំ លោកេ អស្សាទោ យំ លោកោ អនិច្ចោ ទុក្ខោ វិបរិណាមធម្មោ អយំ លោកេ អាទីនវោ យោ លោកេ ឆន្ទរាគវិនយោ ឆន្ទរាគប្បហានំ ឥទំ លោកេ និស្សរណន្តិ ។ យាវកីវញ្ចាហំ ភិក្ខវេ ឯវំ លោកស្ស អស្សាទញ្ច អស្សាទតោ អាទីនវញ្ច អាទីនវតោ និស្សរណញ្ច និស្សរណតោ យថាភូតំ នាព្ភញ្ញាសឹ

សម្ពោធិវគ្គ

[១០៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលមុនអំពីត្រាស់ដឹង តថាគត នៅជាពោធិសត្វ មិនទាន់ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អានិសង្សដូចម្តេច ទោសដូចម្តេច ការរលាស់ខ្លួនចេញដូចម្តេច ក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា សភាវៈណាកើតឡើងព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីសុខ សោមនស្ស ក្នុងលោក សភាវៈនេះឈ្មោះថាជាអានិសង្សក្នុងលោក សភាវៈណាមិនទៀងជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលទៅ ជាធម្មតា សភាវៈនេះឈ្មោះថាជាទោសក្នុងលោក សភាវៈណាជាគ្រឿងបន្ទោបង់នូវឆន្ទរាគ ជាគ្រឿងលះបង់នូវឆន្ទរាគក្នុងលោក សភាវៈនេះឈ្មោះថា ជាការរលាស់ខ្លួនចេញ ក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នៅមិនទាន់ត្រាស់ដឹង តាមពិតនូវអានិសង្សថាជាអានិសង្សផង នូវទោសថាជាទោសផង នូវការរលាស់ខ្លួនចេញចាកលោក ថាជាការរលាស់ខ្លួនចេញផង យ៉ាងនេះ ត្រឹមណា

នេវ តាវាហំ ភិក្ខវេ សទេវកេ លោកេ សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធឹ អភិសម្ពុទ្ធោ បច្ចញ្ញាសឹ ។ យតោ ច ខោហំ ភិក្ខវេ ឥមស្ស លោកស្ស អស្សាទញ្ច អស្សាទតោ អាទីនវញ្ច អាទីនវតោ និស្សរណញ្ច និស្សរណតោ យថាភូតំ អព្ភញ្ញាសឹ អថាហំ ភិក្ខវេ សទេវកេ លោកេ សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធឹ អភិសម្ពុទ្ធោ បច្ចញ្ញាសឹ ។ ញាណញ្ច បន មេ ទស្សនំ ឧទបាទិ អកុប្បា មេ វិមុត្តិ[១] អយមន្តិមា ជាតិ នត្ថិទានិ បុនព្ភវោតិ ។

(១០៦) លោកស្សាហំ ភិក្ខវេ អស្សាទបរិយេសនំ អចរឹ យោ លោកេ អស្សាទោ តទជ្ឈគមំ យាវតា លោកេ អស្សាទោ បញ្ញាយ មេ សោ សុទិដ្ឋោ ។ លោកស្សាហំ ភិក្ខវេ អាទីនវបរិយេសនំ អចរឹ

១ ឱ. ម. អកុប្បា មេ ចេតោវិមុត្តិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតក៏មិនប្តេជ្ញាថា ជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវអនុត្តរសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេពនិងមនុស្សដ៏សេសត្រឹមណោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះតែតថាគតបានត្រាស់ដឹងតាមពិតនូវអានិសង្សថាជាអានិសង្សផង នូវទោសថាជាទោសផង នូវការរលាស់ខ្លួនចេញ ថាជាការរលាស់ខ្លួនចេញផង យ៉ាងនេះក្នុងកាលណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបតថាគតប្តេជ្ញាថាជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវអនុត្តរសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេពនិងមនុស្សដ៏សេស ក្នុងកាលនោះ ។ ទាំងការដឹងនឹងការឃើញ ក៏កើតឡើងដល់តថាគតថា ការរួចស្រឡះរបស់តថាគតមិនកម្រើក ជាតិនេះជាទីបំផុត ឥឡូវនេះ ភពថ្មីទៀត មិនមានឡើយ ។

(១០៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតត្រាច់ ស្វែងរកអានិសង្សរបស់លោក សភាវៈណាជាអានិសង្ស ក្នុងលោក តថាគតក៏បានជួបប្រទះនូវសភាវៈនោះ អានិសង្សទាំងឡាយប្រមាណ ក្នុងលោក អានិសង្សនោះ តថាគតឃើញច្បាស់ហើយដោយប្រាជ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតត្រាច់ ស្វែងរកទោសរបស់លោក

យោ លោកេ អាទីនវោ តទជ្ឈគមំ យាវតា លោកេ អាទីនវោ បញ្ញាយ មេ សោ សុទិដ្ឋោ ។ លោកស្សាហំ ភិក្ខវេ និស្សរណបរិយេសនំ អចរឹ យំ លោកេ និស្សរណំ តទជ្ឈគមំ យាវតា លោកេ និស្សរណំ បញ្ញាយ មេ តំ សុទិដ្ឋំ ។ យាវកីវញ្ចាហំ ភិក្ខវេ លោកស្ស អស្សាទញ្ច អស្សាទតោ អាទីនវញ្ច អាទីនវតោ និស្សរណញ្ច និស្សរណតោ យថាភូតំ នាព្ភញ្ញាសឹ នេវ តាវាហំ ភិក្ខវេ សទេវកេ លោកេ សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធឹ អភិសម្ពុទ្ធោ បច្ចញ្ញាសឹ ។ យតោ ច ខោហំ ភិក្ខវេ លោកស្ស អស្សាទញ្ច អស្សាទតោ អាទីនវញ្ច អាទីនវតោ និស្សរណញ្ច និស្សរណតោ យថាភូតំ អព្ភញ្ញាសឹ

សភាវៈឯណាជាទោសក្នុងលោក តថាគតក៏បានចូលប្រែងនូវសភាវៈនោះ ទោសទាំងអស់ប៉ុន្មានក្នុងលោក ទោសនោះ តថាគតឃើញច្បាស់ហើយដោយប្រាជ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតត្រាច់ ស្វែងរកនូវការរលាស់ខ្លួន ចេញចាកលោក ធម្មជាតណាជាការរលាស់ខ្លួនចេញក្នុងលោក តថាគតក៏បានចូលប្រែងធម្មជាតនោះ ការរលាស់ខ្លួនចេញទាំងអស់ប៉ុន្មានក្នុងលោក ការរលាស់ខ្លួនចេញនោះ តថាគតក៏បានឃើញច្បាស់ហើយដោយប្រាជ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមិនទាន់ត្រាស់ដឹងតាមពិតនូវគុណសម្បត្តិជាគុណសម្បត្តិផង នូវទោសជាទោសផង នូវការរលាស់ខ្លួនចេញចាកលោកជាការរលាស់ខ្លួនចេញផង ដរាបណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតក៏មិនទាន់ប្តេជ្ញាថាជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវអនុត្តរសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណ ក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ដរាបនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះតែតថាគត បានត្រាស់ដឹងតាមពិតនូវគុណសម្បត្តិជាគុណសម្បត្តិផង នូវទោសជាទោសផង នូវការរលាស់ខ្លួនចេញចាកលោកជាការរលាស់ខ្លួនចេញផង ក្នុងកាលណា

អថាហំ ភិក្ខវេ សទេវកេ លោកេ សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធឹ អភិសម្ពុទ្ធោ បច្ចញ្ញាសឹ ។ ញាណញ្ច បន មេ ទស្សនំ ឧទបាទិ អកុប្បា មេ វិមុត្តិ អយមន្តិមា ជាតិ នត្ថិទានិ បុនព្ភវោតិ ។

(១០៤) នោ ចេទំ ភិក្ខវេ លោកេ អស្សាទោ អភវិស្ស នយិទំ សត្តា លោកេ សារជ្ជេយ្យុំ យស្មា ច ខោ ភិក្ខវេ អត្ថិ លោកេ អស្សាទោ តស្មា សត្តា លោកេ សារជ្ជន្តិ ។ នោ ចេទំ ភិក្ខវេ លោកេ អាទីនវោ អភវិស្ស

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបតថាគតប្តេជ្ញាថាជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវអនុត្តរសម្មា-សម្ពោធិញ្ញាណ ក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ក្នុងកាលនោះ ។ ញាណគឺការដឹងនិងការឃើញ កើតឡើងដល់តថាគតថា ការរួចស្រឡះរបស់តថាគត មិនកំរើកទេ ជាតិនេះជាទីបំផុត ឥឡូវនេះ ភពថ្មីទៀត មិនមានឡើយ ។

(១០៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអានិសង្ស+ មិនមានក្នុងលោក ពួកសត្វក៏មិនគប្បីត្រេកត្រអាលនឹងអានិសង្សនេះក្នុងលោកដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុតែអានិសង្សមានទៅក្នុងលោក ពួកសត្វទើបត្រេកត្រអាលក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើទោសក្នុងលោកមិនមានទេ

នយិទំ សត្តា លោកេ និព្វិន្ទេយ្យុំ យស្មា ច ខោ ភិក្ខវេ អត្ថិ លោកេ អាទីនវោ តស្មា សត្តា លោកេ និព្វិន្ទន្តិ ។ នោ ចេទំ ភិក្ខវេ លោកេ និស្សរណំ អភវិស្ស នយិទំ សត្តា លោកម្ហា និស្សរេយ្យុំ យស្មា ច ខោ ភិក្ខវេ អត្ថិ លោកេ និស្សរណំ តស្មា សត្តា លោកម្ហា និស្សរន្តិ ។ យាវកីវញ្ច ភិក្ខវេ សត្តា លោកស្ស អស្សាទញ្ច អស្សាទតោ អាទីនវញ្ច អាទីនវតោ និស្សរណញ្ច និស្សរណតោ យថាភូតំ នាព្ភញ្ញំសុ នេវ តាវ ភិក្ខវេ សត្តា សទេវកា លោកា សមារកា សព្រហ្មកា សស្សមណ-ព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ និស្សដា វិសំយុត្តា វិប្បមុត្តា វិមរិយាទីកតេន ចេតសា វិហរិំសុ ។ យតោ ច ខោ ភិក្ខវេ សត្តា លោកស្ស អស្សាទញ្ច អស្សាទតោ អាទីនវញ្ច អាទីនវតោ និស្សរណញ្ច និស្សរណតោ យថាភូតំ អព្ភញ្ញំសុ

ពួកសត្វក៏មិនសប្បុរនឿយណាយចំពោះទោសនេះក្នុងលោកដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុតែទោសមាននៅក្នុងលោក ទើបពួកសត្វនឿយណាយក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើការរលាស់ខ្លួនចេញនុ៎ះ មិនមានក្នុងលោកទេ ពួកសត្វក៏មិនគប្បីរលាស់ខ្លួននេះ ចេញចាកលោកបានដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុតែការរលាស់ខ្លួនចេញមាននៅក្នុងលោក ទើបពួកសត្វរលាស់ខ្លួនចេញចាកលោកបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វមិនទាន់ដឹងច្បាស់ តាមពិតនូវកាមិសន្ទ្យថាជាកាមិសន្ទ្យផង នូវទោសថាជាទោសផង នូវការរលាស់ខ្លួនចេញចាកលោកថា ជាការរលាស់ខ្លួនចេញផង ដរាបណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វមិនទាន់ប្រាសចេញ មិនទាន់រលាស់ចេញ មិនទាន់រួចផុតស្រឡះចាកលោកព្រមទាំងទេវ-លោក មារលោក ព្រហ្មលោក ចាកពួកសត្វព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេពនិងមនុស្សដ៏សេស មានចិត្តមិនទាន់ប្រាសចាកព្រំដែនដរាបនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះតែពួកសត្វដឹងច្បាស់តាមពិតនូវកាមិសន្ទ្យថាជាកាមិសន្ទ្យផង នូវទោសថាជាទោសផង នូវការរលាស់ខ្លួនចេញចាកលោកថា ជាការរលាស់ខ្លួនចេញផង ក្នុងកាលណា

អថ ភិក្ខវេ សត្តា សទេវកេ លោកេ សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ និស្សដា វិសំយុត្តា វិប្បមុត្តា វិមរិយាទីកតេន ចេតសា វិហរន្តីតិ ។

(១០៨) យេ កេចិ ភិក្ខវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា លោកស្ស អស្សាទញ្ច អស្សាទតោ អាទីនវញ្ច អាទីនវតោ និស្សរណញ្ច និស្សរណតោ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ ន មេ តេ ភិក្ខវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា សមណេសុ វា សមណសម្មតា ព្រាហ្មណេសុ វា ព្រាហ្មណសម្មតា ន ច បន តេ អាយស្មន្តោ សាមញ្ញត្ថញ្ច ព្រហ្មញ្ញត្ថញ្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរន្តិ ។ យេ ច ខោ កេចិ ភិក្ខវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា លោកស្ស អស្សាទញ្ច អស្សាទតោ អាទីនវញ្ច អាទីនវតោ និស្សរណញ្ច និស្សរណតោ យថាភូតំ បជានន្តិ តេ ខោ មេ ភិក្ខវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វទើបប្រាសចេញ គេចចេញ រួចស្រឡះ ចាកលោកព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ចាកពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស មានចិត្តប្រាសចាកព្រំដែនក្នុងកាលនោះ ។

(១០៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ណាមួយមិនដឹងច្បាស់តាមពិតនូវគុណនិស្ស័យថា ជាគុណនិស្ស័យផង នូវទោសថាជាទោសផង នូវការរលាស់ខ្លួនចេញចាកលោកថា ជាការរលាស់ខ្លួនចេញផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តថាគតមិនសន្មតថាជាសមណៈ ក្នុងពួកសមណៈមិនសន្មតថាជាព្រាហ្មណ៍ ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ទេ ម្យ៉ាងទៀត អ្នកដ៏មានអាយុទាំងនោះ មិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវប្រយោជន៍ ជារបស់សមណៈផង នូវប្រយោជន៍ ជារបស់ព្រាហ្មណ៍ផង ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះតែពួកសមណៈ ឬ ព្រាហ្មណ៍ណាមួយដឹងច្បាស់ តាមពិតនូវគុណនិស្ស័យថាជាគុណនិស្ស័យផង នូវទោសថាជាទោសផង នូវការរលាស់ខ្លួនចេញចាកលោកថាជាការរលាស់ខ្លួនចេញផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈ ឬ ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តថាគត សន្មតថា

សមណេសុ ច សមណសម្មតា ព្រាហ្មណេសុ ព្រាហ្មណសម្មតា ន ច បនាយស្មន្តោ សាមញ្ញត្ថញ្ច ព្រហ្មញ្ញត្ថញ្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរន្តីតិ ។

(១០៩) រុណ្ណមិទំ ភិក្ខវេ អរិយស្ស វិនយេ យទិទំ គីតំ ឧម្មត្តកមិទំ ភិក្ខវេ អរិយស្ស វិនយេ យទិទំ នច្ចំ កោមារកមិទំ ភិក្ខវេ អរិយស្ស វិនយេ យទិទំ អតិវេលំ ទន្តវិទំសកហសិតំ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ សេតុឃាតោ គីតេ សេតុឃាតោ នច្ចេ អលំ វោ ធម្មប្បមោទិតានំ សតំ សិតំ សិតមត្តាយាតិ ។

(១១០) តិណ្ណំ ភិក្ខវេ បដិសេវនាយ នត្ថិ តិត្តិ ។ កតមេសំ តិណ្ណំ ។ សុប្បស្ស ភិក្ខវេ បដិសេវនាយ នត្ថិ តិត្តិ សុរាមេរយបានស្ស ភិក្ខវេ បដិសេវនាយ នត្ថិ តិត្តិ មេថុនធម្មសមាបត្តិយា ភិក្ខវេ បដិសេវនាយ នត្ថិ តិត្តិ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខវេ តិណ្ណំ បដិសេវនាយ នត្ថិ តិត្តីតិ ។

ជាសមណៈ ក្នុងពួកសមណៈ សន្មតថាជាព្រាហ្មណ៍ ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ផង តែថា អ្នកដ៏មានអាយុទាំងនោះ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវប្រយោជន៍ ជារបស់សមណៈផង នូវប្រយោជន៍ ជារបស់ព្រាហ្មណ៍ផង ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ។

(១០៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការច្រៀងទុកដូចជាការយំ ក្នុងអរិយវិន័យ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរាំទុកដូចជាការឆ្កួត ក្នុងអរិយវិន័យ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការសើចក្អាកក្អាយ បញ្ចេញធ្មេញឲ្យគេឃើញហួសវេលា ទុកដូចជាល្បែងក្មេង ក្នុងអរិយវិន័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរបំបាក់ស្ពានក្នុងការច្រៀង ចូរបំបាក់ស្ពានក្នុងការរាំចេញ កាលអ្នកទាំងឡាយ មានសេចក្តីរីករាយ ក្នុងហេតុ (ណាមួយ) គ្រាន់តែសំដែងការញញឹមប៉ុណ្ណោះល្មមហើយ ។

(១១០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការសេពចំពោះធម៌ ៣ យ៉ាង មិនចេះឆ្អែតឆ្អន់ទេ ។ ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការសេពនូវការដេកលក់មិនចេះឆ្អែត ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការសេពគ្រឿងផឹក គឺសុរានិងមេរ័យ មិនចេះឆ្អែត ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការសេពចំពោះការប្រកបដោយមេថុនធម្ម មិនចេះឆ្អែត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការសេពចំពោះធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ មិនចេះឆ្អែតឡើយ ។

(១១០) អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អនាថបិណ្ឌិកំ គហបតឹ ភគវា ឯតទវោច ចិត្តេ គហបតិ អរក្ខិតេ កាយកម្មម្បិ អរក្ខិតំ ហោតិ វចីកម្មម្បិ អរក្ខិតំ ហោតិ មនោកម្មម្បិ អរក្ខិតំ ហោតិ ។ តស្ស អរក្ខិតកាយកម្មស្ស អរក្ខិតវចីកម្មស្ស អរក្ខិតមនោកម្មស្ស កាយកម្មម្បិ អវស្សុតំ ហោតិ វចីកម្មម្បិ អវស្សុតំ ហោតិ មនោកម្មម្បិ អវស្សុតំ ហោតិ ។ តស្ស អវស្សុតកាយកម្មស្ស អវស្សុតវចីកម្មស្ស អវស្សុតមនោកម្មស្ស កាយកម្មម្បិ បូតិកំ ហោតិ វចីកម្មម្បិ បូតិកំ ហោតិ មនោកម្មម្បិ បូតិកំ ហោតិ ។ តស្ស បូតិកាយកម្មស្ស បូតិវចីកម្មស្ស បូតិមនោកម្មស្ស ន ភទ្ទកំ មរណំ ហោតិ ន ភទ្ទិកា កាលកិរិយា ។ សេយ្យថាបិ គហបតិ កូដាគារេ ទុច្ឆន្នេ

(១១០) គ្រានោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកគហបតី អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្នាលគហបតី កាលបើចិត្តដែលបុគ្គលមិនបានរក្សាហើយ កាយកម្មក៏ឈ្មោះថា មិនបានរក្សាផង វចីកម្មក៏ឈ្មោះថា មិនបានរក្សាផង មនោកម្មក៏ឈ្មោះថា មិនបានរក្សាផងដែរ ។ កាលបុគ្គលនោះមិនរក្សាកាយកម្ម មិនរក្សាវចីកម្ម មិនរក្សាមនោកម្ម កាយកម្មឈ្មោះថាជោក វចីកម្មក៏ឈ្មោះថាជោក មនោកម្មក៏ឈ្មោះថាជោក (ដោយទឹកគឺកិលេស) ។ កាលបុគ្គលនោះ មានកាយកម្មជោក មានវចីកម្មជោក មានមនោកម្មជោកដោយទឹកគឺកិលេសហើយ កាយកម្មក៏ឈ្មោះថា ស្អុយផង វចីកម្មក៏ឈ្មោះថា ស្អុយផង មនោកម្មក៏ឈ្មោះថា ស្អុយផងដែរ ។ កាលបុគ្គលនោះមានកាយកម្មស្អុយ មានវចីកម្មស្អុយ មានមនោកម្មស្អុយហើយ មរណៈ(បុគ្គលនោះ)មិនល្អទេ កាលកិរិយាក៏មិនល្អទេ ។ ម្នាលគហបតី ដូចជាផ្ទះមានកំពូល ដែលបុគ្គលប្រក់មិនជិត

កូដម្បិ អរក្ខិតំ ហោតិ គោបានសិយោបិ អរក្ខិតា ហោន្តិ ភិត្តិបិ អរក្ខិតា ហោតិ កូដម្បិ អវស្សុតំ ហោតិ គោបានសិយោបិ អវស្សុតា ហោន្តិ ភិត្តិបិ អវស្សុតា ហោតិ កូដម្បិ បូតិកំ ហោតិ គោបានសិយោបិ បូតិកា ហោន្តិ ភិត្តិបិ បូតិកា ហោតិ ឯវមេវ ខោ គហបតិ ចិត្តេ អរក្ខិតេ ។បេ។ ន ភទ្ទកំ មរណំ ហោតិ ន ភទ្ទិកា កាលកិរិយា ។ ចិត្តេ គហបតិ រក្ខិតេ កាយកម្មម្បិ រក្ខិតំ ហោតិ វចីកម្មម្បិ រក្ខិតំ ហោតិ មនោកម្មម្បិ រក្ខិតំ ហោតិ តស្ស រក្ខិតកាយកម្មស្ស រក្ខិតវចីកម្មស្ស រក្ខិតមនោកម្មស្ស កាយកម្មម្បិ អនវស្សុតំ ហោតិ វចីកម្មម្បិ អនវស្សុតំ ហោតិ មនោកម្មម្បិ អនវស្សុតំ ហោតិ ។ តស្ស អនវស្សុតកាយកម្មស្ស អនវស្សុតវចីកម្មស្ស អនវស្សុតមនោកម្មស្ស កាយកម្មម្បិ អបូតិកំ ហោតិ វចីកម្មម្បិ អបូតិកំ ហោតិ មនោកម្មម្បិ អបូតិកំ ហោតិ ។ តស្ស អបូតិកកាយកម្មស្ស អបូតិកវចីកម្មស្ស អបូតិកមនោកម្មស្ស

កំពូលក៏ត្រូវទុកមិនបាន បង្កង់ក៏ត្រូវទុកមិនបាន ជញ្ជាំងក៏ត្រូវទុកមិនបាន កំពូលក៏ទទឹកជោក បង្កង់ក៏ទទឹកជោក ជញ្ជាំងក៏ទទឹកជោក កំពូលក៏ពុក បង្កង់ក៏ពុក ជញ្ជាំងក៏ពុក យ៉ាងណា ម្នាលគហបតី កាលបើចិត្តដែលបុគ្គលមិនរក្សាហើយ ។បេ។ មរណៈក៏មិនល្អទេ កាលកិរិយាក៏មិនល្អទេ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលគហបតី កាលបើចិត្តដែលបុគ្គលរក្សាហើយ កាយកម្មក៏ឈ្មោះថា បានរក្សា វចីកម្មក៏ឈ្មោះថា បានរក្សា មនោកម្មក៏ឈ្មោះថា បានរក្សាដែរ កាលបុគ្គលនោះ រក្សាកាយកម្ម រក្សាវចីកម្ម រក្សាមនោកម្ម កាយកម្មក៏ឈ្មោះថា មិនជោក វចីកម្មក៏ឈ្មោះថា មិនជោក មនោកម្មក៏ឈ្មោះថា មិនជោក ដោយរាគាទិក្កិលេស ។ កាលបុគ្គលនោះ មានកាយកម្មមិនជោក មានវចីកម្មមិនជោក មានមនោកម្មមិនជោក ដោយរាគាទិក្កិលេសហើយ កាយកម្ម (របស់បុគ្គលនោះ) ក៏មិនស្អុយ វចីកម្មក៏មិនស្អុយ មនោកម្មក៏មិនស្អុយដែរ ។ កាលបុគ្គលនោះ មានកាយកម្មមិនស្អុយ មានវចីកម្មមិនស្អុយ មានមនោកម្មមិនស្អុយ

ភទ្ទកំ មរណំ ហោតិ ភទ្ទិកា កាលកិរិយា ។ សេយ្យថាបិ គហបតិ កូដាគារេ សុច្ឆន្នេ កូដម្បិ រក្ខិតំ ហោតិ គោបានសិយោបិ រក្ខិតា ហោន្តិ ភិត្តិបិ រក្ខិតា ហោតិ កូដម្បិ អនវស្សុតំ ហោតិ គោបានសិយោបិ អនវស្សុតា ហោន្តិ ភិត្តិបិ អនវស្សុតា ហោតិ កូដម្បិ អបូតិកំ ហោតិ គោបានសិយោបិ អបូតិកា ហោន្តិ ភិត្តិបិ អបូតិកា ហោតិ ឯវមេវ ខោ គហបតិ ចិត្តេ រក្ខិតេ ។បេ។ ភទ្ទកំ មរណំ ហោតិ ភទ្ទិកា កាលកិរិយាតិ ។

[១០៦] អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អនាថបិណ្ឌិកំ គហបតឹ ភគវា ឯតទវោច ចិត្តេ គហបតិ ព្យាបន្នេ កាយកម្មម្បិ ព្យាបន្នំ ហោតិ វចីកម្មម្បិ ព្យាបន្នំ ហោតិ មនោកម្មម្បិ ព្យាបន្នំ ហោតិ ។ តស្ស ព្យាបន្នកាយកម្មស្ស ព្យាបន្នវចីកម្មស្ស ព្យាបន្នមនោកម្មស្ស ន ភទ្ទកំ មរណំ ហោតិ ន ភទ្ទិកា កាលកិរិយា ។ សេយ្យថាបិ គហបតិ កូដាគារេ

មរណៈ(របស់បុគ្គលនោះ)ក៏ល្អ កាលកិរិយាក៏ល្អ ។ ម្នាលគហបតី ដូចជាផ្ទះមានកំពូល ដែលបុគ្គលប្រក់ដ៏ល្អហើយ កំពូលក៏រក្សាទុកបាន បង្កង់ក៏រក្សាទុកបាន ជញ្ជាំងក៏រក្សាទុកបាន កំពូលក៏មិនទទឹកជោក បង្កង់ក៏មិនទទឹកជោក ជញ្ជាំងក៏មិនទទឹកជោក កំពូលក៏មិនពុក បង្កង់ក៏មិនពុក ជញ្ជាំងក៏មិនពុក យ៉ាងណា ម្នាលគហបតី កាលបើចិត្តដែលបុគ្គលរក្សាហើយ ។បេ។ មរណៈក៏ល្អ កាលកិរិយាក៏ល្អ យ៉ាងនោះដែរ ។

(១០៦) គ្រានោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកគហបតី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្នាលគហបតី កាលបើចិត្តព្យាបាទហើយ សូម្បីកាយកម្មក៏ព្យាបាទតាមដែរ វចីកម្មក៏ព្យាបាទតាមដែរ មនោកម្មក៏ព្យាបាទតាមដែរ ។ កាលបុគ្គលនោះ មានកាយកម្មប្រកបដោយព្យាបាទ មានវចីកម្មប្រកបដោយព្យាបាទ មានមនោកម្មប្រកបដោយព្យាបាទហើយ មរណៈ (របស់បុគ្គលនោះ) ក៏មិនល្អទេ កាលកិរិយាក៏មិនល្អទេ ។ ម្នាលគហបតី ដូចជាផ្ទះមានកំពូល

ទុច្ឆន្នេ កូដម្បិ ព្យាបន្នំ ហោតិ គោបានសិយោបិ ព្យាបន្នា ហោន្តិ ភិត្តិបិ ព្យាបន្នា ហោតិ ឯវមេវ ខោ គហបតិ ចិត្តេ ព្យាបន្នេ ។បេ។ ន ភទ្ទកំ មរណំ ហោតិ ន ភទ្ទិកា កាលកិរិយា ។ ចិត្តេ គហបតិ អព្យាបន្នេ កាយកម្មម្បិ អព្យាបន្នំ ហោតិ វចីកម្មម្បិ អព្យាបន្នំ ហោតិ មនោកម្មម្បិ អព្យាបន្នំ ហោតិ ។ តស្ស អព្យាបន្នកាយកម្មស្ស អព្យាបន្នវចីកម្មស្ស អព្យាបន្នមនោកម្មស្ស ភទ្ទកំ មរណំ ហោតិ ភទ្ទិកា កាលកិរិយា ។ សេយ្យថាបិ គហបតិ កូដាគារេ សុច្ឆន្នេ កូដម្បិ អព្យាបន្នំ ហោតិ គោបានសិយោបិ អព្យាបន្នា ហោន្តិ ភិត្តិបិ អព្យាបន្នា ហោតិ ឯវមេវ ខោ គហបតិ ចិត្តេ អព្យាបន្នេ ។បេ។ ភទ្ទកំ មរណំ ហោតិ ភទ្ទិកា កាលកិរិយាតិ ។

[១១៣] តីណីមានិ ភិក្ខវេ និទានានិ កម្មានំ សមុទយាយ ។ កតមានិ តីណិ ។ លោភោ និទានំ

ដែលបុគ្គលប្រក់មិនជិត កំពូលក៏ខូចផង បង្កង់ក៏ខូចផង ជញ្ជាំងក៏ខូចផង ម្នាលគហបតី កាលបើចិត្តព្យាបាទហើយ ។បេ។ មរណៈក៏មិនល្អ កាលកិរិយាក៏មិនល្អ ដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលគហបតី កាលបើចិត្ត មិនព្យាបាទហើយកាយកម្មក៏មិនព្យាបាទតាម វចីកម្មក៏មិនព្យាបាទតាម មនោកម្មក៏មិនព្យាបាទតាម ។ កាលបុគ្គលនោះ មានកាយកម្ម មិនប្រកបដោយព្យាបាទ មានវចីកម្ម មិនប្រកបដោយព្យាបាទ មានមនោកម្ម មិនប្រកបដោយព្យាបាទហើយ មរណៈក៏ល្អ កាលកិរិយាក៏ល្អ ។ ម្នាលគហបតី ដូចផ្ទះមានកំពូល ដែលបុគ្គលប្រក់ជិត កំពូលក៏មិនខូចផង បង្កង់ក៏មិនខូចផង ជញ្ជាំងក៏មិនខូចផង ម្នាលគហបតី កាលបើចិត្តមិនព្យាបាទហើយ ។បេ។ មរណៈក៏ល្អ កាលកិរិយាក៏ល្អ ដូច្នោះដែរ ។

[១១៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះមាន ៣ យ៉ាង នៃការកើតឡើងនៃកម្ម ។ ហេតុ ៣ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺលោភៈជាហេតុ

កម្មានំ សមុទយាយ ទោសោ និទានំ កម្មានំ សមុទយាយ មោហោ និទានំ កម្មានំ សមុទយាយ ។ យំ ភិក្ខវេ លោភប្បកតំ កម្មំ លោភជំ លោភនិទានំ លោភសមុទយំ តំ កម្មំ អកុសលំ តំ កម្មំ សាវជ្ជំ តំ កម្មំ ទុក្ខវិបាកំ តំ កម្មំ កម្មសមុទយាយ សំវត្តតិ ន តំ កម្មំ កម្មនិរោធាយ សំវត្តតិ ។ យំ ភិក្ខវេ ទោសប្បកតំ កម្មំ ទោសជំ ទោសនិទានំ ទោសសមុទយំ តំ កម្មំ អកុសលំ តំ កម្មំ សាវជ្ជំ តំ កម្មំ ទុក្ខវិបាកំ តំ កម្មំ កម្មសមុទយាយ សំវត្តតិ ន តំ កម្មំ កម្មនិរោធាយ សំវត្តតិ ។ យំ ភិក្ខវេ មោហប្បកតំ កម្មំ មោហជំ មោហនិទានំ មោហសមុទយំ តំ កម្មំ អកុសលំ តំ កម្មំ សាវជ្ជំ តំ កម្មំ ទុក្ខវិបាកំ តំ កម្មំ កម្មសមុទយាយ សំវត្តតិ ន តំ កម្មំ កម្មនិរោធាយ សំវត្តតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ និទានានិ កម្មានំ សមុទយាយ ។ តីណីមានិ ភិក្ខវេ និទានានិ កម្មានំ សមុទយាយ ។ កតមានិ តីណិ ។

នៃការកើតឡើងនៃកម្ម ១ ទោសៈជាហេតុនៃការកើតឡើងនៃកម្ម ១ មោហៈជាហេតុនៃការកើតឡើងនៃកម្ម ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មណា សម្រេចមកអំពីលោភៈ កើតមកអំពីលោភៈ មានលោភៈជាហេតុ មានលោភៈជាដែនកើត កម្មនោះជាអកុសល កម្មនោះប្រកបដោយទោស កម្មនោះមានទុក្ខជាវិបាក កម្មនោះប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកើតឡើងនៃកម្ម កម្មនោះមិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីរលត់ទៅនៃកម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មណាសម្រេចមកអំពីទោសៈកើតមកអំពីទោសៈ មានទោសៈជាហេតុ មានទោសៈជាដែនកើត កម្មនោះជាអកុសល កម្មនោះប្រកបដោយទោស កម្មនោះមានទុក្ខជាវិបាក កម្មនោះប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកើតឡើងនៃកម្ម កម្មនោះមិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីរលត់ទៅនៃកម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មណាសម្រេចមកអំពីមោហៈ កើតមកអំពីមោហៈ មានមោហៈជាហេតុ មានមោហៈជាដែនកើត កម្មនោះជាអកុសល កម្មនោះប្រកបដោយទោស កម្មនោះមានទុក្ខជាវិបាក កម្មនោះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកើតឡើងនៃកម្ម កម្មនោះ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីរលត់ទៅនៃកម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុ ៣ យ៉ាងនេះឯង ដើម្បីកើតឡើងនៃកម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុ ៣ យ៉ាងនេះ ដើម្បីកើតឡើងនៃកម្ម ។ ហេតុ ៣ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។

អលោភោ និទានំ កម្មានំ សមុទយាយ អទោសោ និទានំ កម្មានំ សមុទយាយ អមោហោ និទានំ កម្មានំ សមុទយាយ ។ យំ ភិក្ខវេ អលោភបកតំ កម្មំ អលោភជំ អលោភនិទានំ អលោភសមុទយំ តំ កម្មំ កុសលំ តំ កម្មំ អនវជ្ជំ តំ កម្មំ សុខវិបាកំ តំ កម្មំ កម្មនិរោធាយ សំវត្តតិ ន តំ កម្មំ កម្មសមុទយាយ សំវត្តតិ ។ យំ ភិក្ខវេ អទោសបកតំ កម្មំ អទោសជំ អទោសនិទានំ អទោសសមុទយំ តំ កម្មំ កុសលំ តំ កម្មំ អនវជ្ជំ តំ កម្មំ សុខវិបាកំ តំ កម្មំ កម្មនិរោធាយ សំវត្តតិ ន តំ កម្មំ កម្មសមុទយាយ សំវត្តតិ ។ យំ ភិក្ខវេ អមោហបកតំ កម្មំ អមោហជំ អមោហនិទានំ អមោហសមុទយំ តំ កម្មំ កុសលំ តំ កម្មំ អនវជ្ជំ តំ កម្មំ សុខវិបាកំ តំ កម្មំ កម្មនិរោធាយ សំវត្តតិ ន តំ កម្មំ កម្មសមុទយាយ សំវត្តតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ និទានានិ កម្មានំ សមុទយាយាតិ ។

គឺអលោភៈជាហេតុ នៃការកើតឡើងនៃកម្ម ១ អទោសៈជាហេតុ នៃការកើតឡើងនៃកម្ម ១ អមោហៈជាហេតុ នៃការកើតឡើងនៃកម្ម ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មណាសម្រេចមកអំពីអលោភៈ កើតមកអំពីអលោភៈ មានអលោភៈជាហេតុ មានអលោភៈជាដែនកើត កម្មនោះ ជាកុសល កម្មនោះឥតទោស កម្មនោះមានសុខជាវិបាក កម្មនោះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីរលត់ទៅនៃកម្ម កម្មនោះមិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកើតឡើងនៃកម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មណាសម្រេចមកអំពីអទោសៈ កើតមកអំពីអទោសៈ មានអទោសៈជាហេតុ មានអទោសៈជាដែនកើត កម្មនោះ ជាកុសល កម្មនោះឥតទោស កម្មនោះមានសុខជាវិបាក កម្មនោះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីរលត់ទៅនៃកម្ម កម្មនោះមិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកើតឡើងនៃកម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មណាសម្រេចមកអំពីអមោហៈ កើតមកអំពីអមោហៈ មានអមោហៈជាហេតុ មានអមោហៈជាដែនកើត កម្មនោះជាកុសល កម្មនោះឥតទោស កម្មនោះមានសុខជាវិបាក កម្មនោះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីរលត់ទៅនៃកម្ម កម្មនោះមិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកើតឡើងនៃកម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុ ៣ យ៉ាងនេះឯង ដើម្បីកើតឡើងនៃកម្ម ។

(១១៤) តីណិមានិ ភិក្ខវេ និទានានិ កម្មានំ សមុទយាយ ។ កតមានិ តីណិ ។ អតីតេ ភិក្ខវេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ឆន្ទោ ជាយតិ អនាគតេ ភិក្ខវេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ឆន្ទោ ជាយតិ បច្ចុប្បន្នេ ភិក្ខវេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ឆន្ទោ ជាយតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ អតីតេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ឆន្ទោ ជាយតិ ។ អតីតេ ភិក្ខវេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ចេតសា អនុវិតក្កេតិ អនុវិចារេតិ ។ តស្ស អតីតេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ចេតសា អនុវិតក្កយតោ អនុវិចារយតោ ឆន្ទោ ជាយតិ ឆន្ទជាតោ តេហិ ធម្មេហិ សំយុត្តោ ហោតិ ។ ឯតមហំ ភិក្ខវេ សញ្ញោជនំ វទាមិ យោ ចេតសោ សារាគោ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ អតីតេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ឆន្ទោ ជាយតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ អនាគតេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ឆន្ទោ ជាយតិ ។

[១១៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុ ៣ យ៉ាងនេះ ដើម្បីកើតឡើងនៃកម្ម ។ ៣ យ៉ាងតើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីគាប់ចិត្តកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវធម៌ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគជាអតីត ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីគាប់ចិត្តកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវធម៌ ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគជាអនាគត ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីគាប់ចិត្តកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវធម៌ ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគជាបច្ចុប្បន្ន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីគាប់ចិត្តកើតឡើងព្រោះប្រារព្ធនូវធម៌ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគជាអតីតដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានចិត្តត្រិះរិះរឿយៗ ពិចារណារឿយៗ ព្រោះប្រារព្ធនូវធម៌ ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគជាអតីត ។ កាលបុគ្គលនោះ មានចិត្តត្រិះរិះរឿយៗ ពិចារណារឿយៗ ប្រារព្ធនូវធម៌ ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគជាអតីត សេចក្តីគាប់ចិត្តក៏កើតឡើង បុគ្គលនោះ លុះមានសេចក្តីគាប់ចិត្តកើតឡើងហើយ តែងប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវចិត្ត ដែលប្រកបដោយរាគៈ ថា ជាសញ្ញោជនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឈ្មោះថា សេចក្តីគាប់ចិត្តកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវធម៌ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគជាអតីត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីគាប់ចិត្តកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវធម៌ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគជាអនាគតដូចម្តេច ។

អនាគតេ ភិក្ខវេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ចេតសា អនុវិតក្កេតិ អនុវិចារេតិ ។ តស្ស អនាគតេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ចេតសា អនុវិតក្កយតោ អនុវិចារយតោ ឆន្ទោ ជាយតិ ឆន្ទជាតោ តេហិ ធម្មេហិ សំយុត្តោ ហោតិ ។ ឯតមហំ ភិក្ខវេ សញ្ញោជនំ វទាមិ យោ ចេតសោ សារាគោ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ អនាគតេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ឆន្ទោ ជាយតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បច្ចុប្បន្នេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ឆន្ទោ ជាយតិ ។ បច្ចុប្បន្នេ ភិក្ខវេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ចេតសា អនុវិតក្កេតិ អនុវិចារេតិ ។ តស្ស បច្ចុប្បន្នេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ចេតសា អនុវិតក្កយតោ អនុវិចារយតោ ឆន្ទោ ជាយតិ ឆន្ទជាតោ តេហិ ធម្មេហិ សំយុត្តោ ហោតិ ។ ឯតមហំ ភិក្ខវេ សញ្ញោជនំ វទាមិ យោ ចេតសោ សារាគោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានចិត្តត្រិះរិះរឿយ ៗ ពិចារណារឿយៗ ព្រោះប្រារព្ធនូវធម៌ ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគ ជាអនាគត ។ កាលបុគ្គលនោះ មានចិត្តត្រិះរិះរឿយៗ ពិចារណារឿយៗ ព្រោះប្រារព្ធនូវធម៌ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគ ជាអនាគត សេចក្តីពេញចិត្តក៏កើតឡើង បុគ្គលនោះ លុះមានសេចក្តីពេញចិត្តកើតឡើងហើយ តែងប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវចិត្តដែលប្រកបដោយតម្រេក ថា ជាសញ្ញោជនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថា សេចក្តីពេញចិត្តកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវធម៌ ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគ ជាអនាគត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីពេញចិត្តកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវធម៌ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគ ជាបច្ចុប្បន្នដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបុគ្គល មានចិត្តត្រិះរិះរឿយ ៗ ពិចារណារឿយៗ ព្រោះប្រារព្ធនូវធម៌ ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគ ជាបច្ចុប្បន្ន ។ កាលបុគ្គលនោះ មានចិត្តត្រិះរិះរឿយ ៗ ពិចារណារឿយៗ ព្រោះប្រារព្ធនូវធម៌ ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគជាបច្ចុប្បន្ន សេចក្តីពេញចិត្តក៏កើតឡើង បុគ្គលនោះ លុះមានសេចក្តីពេញចិត្តកើតឡើងហើយ តែងប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត.ពោលនូវចិត្ត ដែលប្រកបដោយតម្រេក ថា ជាសញ្ញោជនៈ ។

ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បច្ចុប្បន្នេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ឆន្ទោ ជាយតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ និទានានិ កម្មានំ សមុទយាយ ។ តីណិមានិ ភិក្ខវេ និទានានិ កម្មានំ សមុទយាយ ។ កតមានិ តីណិ ។ អតីតេ ភិក្ខវេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ឆន្ទោ ន ជាយតិ អនាគតេ ភិក្ខវេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ឆន្ទោ ន ជាយតិ បច្ចុប្បន្នេ ភិក្ខវេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ឆន្ទោ ន ជាយតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ អតីតេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ឆន្ទោ ន ជាយតិ ។ អតីតានំ ភិក្ខវេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយានំ ធម្មានំ អាយតឹ វិបាកំ បជានាតិ អាយតឹ វិបាកំ វិទិត្វា តទភិនិវជ្ជេតិ តទភិនិវជ្ជេត្វា ចេតសា អភិវិរាជេត្វា(១) បញ្ញាយ អតិវិជ្ឈ បស្សតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ អតីតេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ឆន្ទោ ន ជាយតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ អនាគតេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ឆន្ទោ ន ជាយតិ ។

១ ម. អភិនិវិជ្ជា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឈ្មោះថា សេចក្តីពេញចិត្តកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវធម៌ ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគជាបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះ ជាហេតុ ៣ យ៉ាង នៃការកើតឡើងនៃកម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុ ៣ យ៉ាងនេះ ដើម្បីកើតឡើងនៃកម្ម ។ ៣ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីពេញចិត្តមិនកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធធម៌ ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគជាអតីត ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីពេញចិត្តមិនកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធធម៌ ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគ ជាអនាគត ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីពេញចិត្តមិនកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធធម៌ ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគជាបច្ចុប្បន្ន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីពេញចិត្តមិនកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធធម៌ ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគជាអតីត ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដឹងច្បាស់នូវវិបាកនៃធម៌ទាំងឡាយ ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគជាអតីតតទៅ លុះដឹងនូវវិបាកតទៅហើយ ក៏លះបង់វិបាកនោះ លុះលះបង់វិបាកនោះហើយ ទើបមានចិត្តនឿយណាយ ហើយចាក់ធ្លុះឃើញច្បាស់ ដោយបញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឈ្មោះថា សេចក្តីពេញចិត្តមិនកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធធម៌ ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគជាអតីត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីពេញចិត្តមិនកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធធម៌ ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគជាអនាគត ដូចម្តេច ។

អនាគតានំ ភិក្ខវេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយានំ ធម្មានំ អាយតឹ វិបាកំ បជានាតិ អាយតឹ វិបាកំ វិទិត្វា តទភិនិវជ្ជេតិ តទភិនិវជ្ជេត្វា ចេតសា អភិនិវិជ្ឈិត្វា បញ្ញាយ អតិវិជ្ឈ បស្សតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ អនាគតេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ឆន្ទោ ន ជាយតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បច្ចុប្បន្នេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ឆន្ទោ ន ជាយតិ ។ បច្ចុប្បន្នានំ ភិក្ខវេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយានំ ធម្មានំ អាយតឹ វិបាកំ បជានាតិ អាយតឹ វិបាកំ វិទិត្វា តទភិនិវជ្ជេតិ តទភិនិវជ្ជេត្វា ចេតសា អភិនិវិជ្ឈិត្វា បញ្ញាយ អតិវិជ្ឈ បស្សតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បច្ចុប្បន្នេ ឆន្ទរាគដ្ឋានិយេ ធម្មេ អារព្ភ ឆន្ទោ ន ជាយតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ និទានានិ កម្មានំ សមុទយាយាតិ ។

សម្ពោធិវគ្គោ បឋមោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដឹងច្បាស់នូវវិបាកនៃធម៌ទាំងឡាយ ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគ ជាអនាគតតទៅ លុះដឹងច្បាស់នូវវិបាកតទៅហើយ ក៏លះបង់នូវវិបាកនោះ លុះលះបង់វិបាកនោះហើយ ទើបមានចិត្តនឿយណាយ ហើយចាក់ធ្លុះឃើញច្បាស់ដោយបញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឈ្មោះថាសេចក្តីគាប់ចិត្តមិនកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធធម៌ ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគជាអនាគត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីគាប់ចិត្តមិនកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធធម៌ ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគជាបច្ចុប្បន្ន ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដឹងច្បាស់នូវវិបាកនៃធម៌ទាំងឡាយ ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគជាបច្ចុប្បន្នតទៅ លុះដឹងច្បាស់នូវវិបាកតទៅហើយ ក៏លះបង់នូវវិបាកនោះ លុះលះបង់វិបាកនោះហើយ ទើបមានចិត្តនឿយណាយ ហើយចាក់ធ្លុះ ឃើញច្បាស់ដោយបញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឈ្មោះថា សេចក្តីគាប់ចិត្តមិនកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធធម៌ ជាទីតាំងនៃឆន្ទរាគជាបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំង ៣ យ៉ាងនេះឯង ដើម្បីកើតឡើងនៃកម្ម ។

ចប់ សម្ពោធិវគ្គទី ១ ។

តស្សុទ្ទានំ

បុព្វេ មនុស្សា អស្សាទា
សមណោ កេណោបញ្ចមំ
អតិត្តា ទ្វេ ច កុដានិ
និធានា អបរេ ទុវេតិ ។

ឧទ្ទាននៃសម្ពោធិវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីកាលមុនត្រាស់ដឹង ១ អំពីការនិសង្ស ជាដើមក្នុងមនុស្ស ១ អំពីសមណព្រាហ្មណ៍ ១ អំពីសេចក្តីយំស្រែកមួយទៀតជាគំរប់ប្រាំ ១ អំពីការសេព មិនចេះឆ្អែត ១ អំពីផ្ទះមានកំពូលមានពីរលើក ១ អំពីហេតុដទៃទៀត មានពីរលើក ១ ។

[១១៥] តយោមេ ភិក្ខវេ អាបាយិកា នេរយិកា ឥទមប្បហាយ ។ កតមេ តយោ ។ យោ ច អព្រហ្មចារី ព្រហ្មចារីប្បដិញ្ញោ យោ ច សុទ្ធព្រហ្មចារឹ សុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តំ អមូលកេន អព្រហ្មចរិយេន អនុទ្ធំសេតិ យោ ចាយំ ឯវំវាទី ឯវំទិដ្ឋិ នត្ថិ កាមេសុ ទោសោតិ សោ កាមេសុ បាតព្យតំ អាបជ្ជតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ អាបាយិកា នេរយិកា ឥទមប្បហាយាតិ ។

[១១៦] តិណ្ណំ ភិក្ខវេ បាតុភាវោ ទុល្លភោ លោកស្មឹ ។ កតមេសំ តិណ្ណំ ។ តថាគតស្ស ភិក្ខវេ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បាតុភាវោ ទុល្លភោ លោកស្មឹ តថាគតប្បវេទិតស្ស ធម្មវិនយស្ស ទេសេតា បុគ្គលោ ទុល្លភោ លោកស្មឹ កតញ្ញូ កតវេទី បុគ្គលោ ទុល្លភោ លោកស្មឹ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខវេ តិណ្ណំ បាតុភាវោ ទុល្លភោ លោកស្មិន្តិ ។

(១១៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ តែងទៅកាន់អបាយ ទៅកាន់នរក ព្រោះមិនលះបង់នូវអំពើអាក្រក់នេះ ។ បុគ្គល ៣ ពួក ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺបុគ្គលណា មិនមែនជាព្រហ្មចារី តែប្តេជ្ញាខ្លួនជាព្រហ្មចារី ១ បុគ្គលណា ចោទបុគ្គលជាព្រហ្មចារី បរិសុទ្ធ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ដ៏បរិសុទ្ធ ដោយអព្រហ្មចរិយធម៌មិនមានមូល ១ បុគ្គលណា មានវាទៈយ៉ាងនេះ មានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយ មិនមាន បុគ្គលនោះ ក៏ដល់នូវសេចក្តីស្រេកឃ្លានក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំង ៣ ពួកនេះ តែងទៅកាន់អបាយ ទៅកាន់នរក ព្រោះមិនលះបង់នូវអំពើអាក្រក់នេះ ។

(១១៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីកើតប្រាកដនៃបុគ្គល ៣ ពួក រកបានដោយក្រក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៣ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីកើតប្រាកដនៃព្រះតថាគតអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ រកបានដោយក្រក្នុងលោក ១ បុគ្គលអ្នកសំដែងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ រកបានដោយក្រក្នុងលោក ១ បុគ្គលជាកតញ្ញូកតវេទី រកបានដោយក្រក្នុងលោក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតប្រាកដនៃបុគ្គល ៣ ពួកនេះ រកបានដោយក្រក្នុងលោក ។

(១១៧) តយោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ តយោ ។ សុប្បមេយ្យោ ទុប្បមេយ្យោ អប្បមេយ្យោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ សុប្បមេយ្យោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ឧទ្ធតោ ហោតិ ឧន្នឡោ ចបលោ មុខរោ វិកិណ្ណវាចោ មុដ្ឋស្សតិ អសម្បជានោ អសមាហិតោ វិព្ភន្តចិត្តោ បាកតិន្ទ្រិយោ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ សុប្បមេយ្យោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ទុប្បមេយ្យោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អនុទ្ធតោ ហោតិ អនុន្នឡោ អចបលោ អមុខរោ អវិកិណ្ណវាចោ ឧបដ្ឋិតស្សតិ សម្បជានោ សមាហិតោ ឯកគ្គចិត្តោ សំវុតិន្ទ្រិយោ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ទុប្បមេយ្យោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ អប្បមេយ្យោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អរហំ ហោតិ ខីណាសវោ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ អប្បមេយ្យោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិន្តិ ។

(១១៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៣ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសុប្បមេយ្យបុគ្គល (បុគ្គលដែលគេប្រមាណដោយងាយ) ១ ទុប្បមេយ្យបុគ្គល (បុគ្គលដែលគេប្រមាណដោយក្រ) ១ អប្បមេយ្យបុគ្គល (បុគ្គលដែលគេប្រមាណមិនបាន) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសុប្បមេយ្យបុគ្គល ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកលើកកំពស់ ធ្វើឫក រពឹករពើក មាត់រើ និយាយប៉ប៉ាច់ប៉ប៉ោច ភ្លេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួន មានចិត្តមិននឹងធឹង មានចិត្តប្រែប្រួល មានឥន្ទ្រិយបើកចំហ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សុប្បមេយ្យបុគ្គល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទុប្បមេយ្យបុគ្គល ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនលើកកំពស់ មិនធ្វើឫក មិនរពឹករពើក មិនមានមាត់រើ មិននិយាយប៉ប៉ាច់ប៉ប៉ោច ដំកល់ស្មារតី ដឹងខ្លួន មានចិត្តនឹងធឹង មានចិត្តមានអារម្មណ៍តែមួយ សង្រួមឥន្ទ្រិយល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទុប្បមេយ្យបុគ្គល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអប្បមេយ្យបុគ្គល ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺបានដល់ភិក្ខុ ជាអរហន្តខីណាស្រព ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អប្បមេយ្យបុគ្គល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះឯង រមែងមាននៅក្នុងលោក ។

(១២៤) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ សព្វសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា បដិឃសញ្ញានំ អត្ថង្គមា នានត្តសញ្ញានំ អមនសិការា អនន្តោ អាកាសោតិ អាកាសានញ្ចា-យតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ តទស្សាទេតិ តំ និកាមេតិ តេន ច វិត្តឹ អាបជ្ជតិ តត្ថ ឋិតោ តទធិមុត្តោ តព្ពហុលវិហារី អបរិហីនោ កាលំ កុរុមានោ អាកាសានញ្ចាយតនូបគានំ ទេវានំ សហ-ព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។ អាកាសានញ្ចាយតនូបគានំ ភិក្ខវេ ទេវានំ វីសតិ កប្បសហស្សានិ អាយុប្បមាណំ ។ តត្ថ បុថុជ្ជនោ យាវតាយុកំ ឋត្វា យាវតកំ តេសំ ទេវានំ អាយុប្បមាណំ តំ សព្វំ ខេបេត្វា និរយម្បិ គច្ឆតិ តិរច្ឆានយោនិម្បិ គច្ឆតិ បេត្តិវិសយម្បិ គច្ឆតិ ។ ភគវតោ បន សាវកោ តត្ថ យាវតាយុកំ ឋត្វា

(១២៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៤ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកមួយក្នុងលោកនេះ ព្រោះកន្លងនូវរូបសញ្ញា ដោយប្រការទាំងពួង ព្រោះរលត់នូវបដិឃសញ្ញា ព្រោះមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនានត្តសញ្ញា ចូលកាន់អាកាសានញ្ចាយតនជ្ឈាន ដោយបរិកម្មថា អាកាសមិនមានទីបំផុតដូច្នេះ ។ បុគ្គលនោះ ត្រេកអរនឹងឈាននោះ ប្រាថ្នានូវឈាននោះ ដល់នូវសេចក្តីត្រេកអរនឹងឈាននោះ ស្ថិតនៅក្នុងឈាននោះ សម្រេចក្នុងឈាននោះ សម្រេចសម្រាន្តនៅដោយច្រើនក្នុងឈាននោះ មិនសាបសូន្យ (ចាកឈាននោះ) កាលធ្វើមរណកាល ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលកើតក្នុងអាកាសានញ្ចាយតនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រមាណអាយុរបស់ពួកទេវតា ដែលកើតក្នុងអាកាសានញ្ចាយតនៈ កំណត់ពីរម៉ឺនកប្ប (២០០០០កប្ប) ។ បុថុជ្ជន ដែលឋិតនៅក្នុងឋាននោះ ដរាបដល់អស់អាយុ គឺកំណត់អស់អាយុទាំងអស់ ដែលជាប្រមាណអាយុ នៃទេវតាទាំងនោះ ហើយក៏ទៅកើតក្នុងនរកខ្លះ ទៅកើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆានខ្លះ ទៅកើតក្នុងបិត្តិវិស័យខ្លះ ។ ចំណែកខាងសាវ័ករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដែលឋិតនៅក្នុងឋាននោះដរាបដល់អស់អាយុ គឺជាកំណត់អស់អាយុ

យាវតកំ តេសំ ទេវានំ អាយុប្បមាណំ តំ សព្វំ ខេបេត្វា តស្មិំយេវ ភវេ បរិនិព្វាយតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខវេ វិសេសោ អយំ អធិប្បាយសោ ឥទំ នានាករណំ សុតវតោ អរិយសាវកស្ស អស្សុតវតា បុថុជ្ជនេន យទិទំ គតិយា ឧបបត្តិយា សតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ សព្វសោ អាកាសានញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណន្តិ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ តទស្សាទេតិ តំ និកាមេតិ តេន ច វិត្តឹ អាបជ្ជតិ តត្ថ ឋិតោ តទធិមុត្តោ តព្វហុលវិហារី អបរិហីនោ កាលំ កុរុមានោ វិញ្ញាណញ្ចាយតនូបគានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។ វិញ្ញាណញ្ចាយតនូបគានំ ភិក្ខវេ ទេវានំ ចត្តាឡីស កប្បសហស្សានិ អាយុប្បមាណំ ។ តត្ថ បុថុជ្ជនោ យាវតាយុកំ ឋត្វា យាវតកំ តេសំ ទេវានំ អាយុប្បមាណំ តំ សព្វំ ខេបេត្វា និរយម្បិ គច្ឆតិ

ទាំងអស់ ដែលជាប្រមាណអាយុរបស់ពួកទេវតាទាំងនោះ ហើយក៏បរិនិព្វានក្នុងភពនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសេចក្តីប្លែក នេះជាសេចក្តីអធិប្បាយ នេះជាគតិផ្សេងៗគ្នា នៃអរិយសាវកអ្នកចេះដឹង នឹងបុថុជ្ជនអ្នកមិនចេះដឹង កាលបើនៅមានគតិភព នឹងឧបបត្តិភពនៅឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រការមួយទៀត បុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ កន្លងបង់នូវអាកាសានញ្ចាយតនជ្ឈាន ដោយប្រការទាំងពួង ចូលកាន់វិញ្ញាណញ្ចាយតនជ្ឈាន ដោយបរិកម្មថា វិញ្ញាណមិនមានទីបំផុតដូច្នេះ បុគ្គលនោះ ត្រេកអរនឹងឈាននោះ ប្រាថ្នានូវឈាននោះ ដល់នូវសេចក្តីត្រេកអរដោយឈាននោះ ឋិតនៅក្នុងឈាននោះ សង្រួញទៅក្នុងឈាននោះ សម្រេចសម្រាន្តនៅដោយច្រើនក្នុងឈាននោះ មិនសាបសូន្យ (ចាកឈាននោះ) កាលធ្វើមរណកាលទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងទេវតា ដែលកើតក្នុងវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រមាណអាយុនៃពួកទេវតា ដែលកើតក្នុងឋាន វិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ កំណត់បួនម៉ឺនកប្ប (៤០០០០កប្ប) ។ បុថុជ្ជន ដែលឋិតនៅក្នុងភពនោះ ដរាបដល់អស់អាយុ គឺជាកំណត់អស់អាយុទាំងអស់ ដែលជាប្រមាណអាយុ នៃពួកទេវតាទាំងនោះហើយ ទៅកើតក្នុងនរកខ្លះ

តិរច្ឆានយោនិម្បិ គច្ឆតិ បេត្តិវិសយម្បិ គច្ឆតិ ។ ភគវតោ បន សាវកោ តត្ថ យាវតាយុកំ ឋត្វា យាវតកំ តេសំ ទេវានំ អាយុប្បមាណំ តំ សព្វំ ខេបេត្វា តស្មឹយេវ ភវេ បរិនិព្វាយតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខវេ វិសេសោ អយំ អធិប្បាយសោ ឥទំ នានាករណំ សុតវតោ អរិយសាវកស្ស អស្សុតវតា បុថុជ្ជនេន យទិទំ គតិយា ឧបបត្តិយា សតិ ។

បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ សព្វសោ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម នត្ថិ កិញ្ចីតិ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ តទស្សាទេតិ តំ និកាមេតិ តេន ច វិត្តឹ អាបជ្ជតិ តត្ថ ឋិតោ តទធិមុត្តោ តព្វហុលវិហារី អបរិហីនោ កាលំ កុរុមានោ អាកិញ្ចញ្ញាយតនូបគានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ ។ អាកិញ្ចញ្ញាយតនូបគានំ ភិក្ខវេ ទេវានំ សដ្ឋិ កប្បសហស្សានិ អាយុប្បមាណំ ។

ទៅកើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆានខ្លះ ទៅកើតក្នុងបិត្តិវិស័យខ្លះ ។ ចំណែកសាវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឋិតនៅក្នុងភពនោះ ដរាបដល់អស់អាយុ ពីកំណត់អស់អាយុទាំងអស់ ដែលជាប្រមាណអាយុនៃពួកទេវតាទាំងនោះ ហើយក៏បរិនិព្វានក្នុងភពនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសេចក្តីប្លែក នេះជាសេចក្តីអធិប្បាយ នេះជាសេចក្តីផ្សេងៗ គ្នា នៃអរិយសាវក អ្នកចេះដឹង នឹងបុថុជ្ជនអ្នកមិនចេះដឹង កាលបើគតិក្តី និងឧបបត្តិក្តីមាននៅហើយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ កន្លងនូវវិញ្ញាណញ្ចាយតនជ្ឈាន ដោយប្រការទាំងពួង ហើយចូលកាន់អាកិញ្ចញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយបរិកម្មថា អ្វីតិចតួចមិនមាន ដូច្នេះ ។ បុគ្គលនោះ ត្រេកអរនឹងឈាននោះ ប្រាថ្នាឈាននោះ ដល់នូវសេចក្តីត្រេកអរដោយឈាននោះ ឋិតនៅក្នុងឈាននោះ សម្រេចនៅក្នុងឈាននោះ សម្រេចសម្រាន្តនៅដោយច្រើនក្នុងឈាននោះ មិនសាបសូន្យ (ចាកឈាននោះ) កាលធ្វើមរណកាលទៅ រមែងទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលកើតក្នុងជាន់អាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រមាណអាយុនៃពួកទេវតា ដែលកើតក្នុងជាន់អាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ កំណត់ប្រាំមួយម៉ឺនកប្ប (៦០០០០ កប្ប) ។

តត្ថ ឧបបជ្ជតិ យាវតាយុកំ ឋត្វា យាវតកំ តេសំ ទេវានំ អាយុប្បមាណំ តំ សព្វំ ខេបេត្វា និរយម្បិ គច្ឆតិ តិរច្ឆានយោនិម្បិ គច្ឆតិ បេត្តិវិសយម្បិ គច្ឆតិ ។ ភគវតោ បន សាវកោ តត្ថ យាវតាយុកំ ឋត្វា យាវតកំ តេសំ ទេវានំ អាយុប្បមាណំ តំ សព្វំ ខេបេត្វា តស្មឹយេវ ភវេ បរិនិព្វាយតិ ។ អយំ ខោ ភិក្ខវេ វិសេសោ អយំ អធិប្បាយោ ឥទំ នានាករណំ សុតវតោ អរិយសាវកស្ស អស្សុតវតា បុថុជ្ជនេន យទិទំ គតិយា ឧបបត្តិយា សតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។

[១១៨] តិស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ វិបត្តិយោ ។ កតមា តិស្សោ ។ សីលវិបត្តិ ចិត្តវិបត្តិ ទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ កតមា ច ភិក្ខវេ សីលវិបត្តិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បាណាតិបាតី ហោតិ អទិន្នាទាយី ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ បិសុណាវាចោ ហោតិ ផរុសាវាចោ ហោតិ

បុថុជ្ជនឋិតនៅក្នុងទីនោះ ដរាបដល់អស់អាយុ គឺជាកំណត់អស់អាយុទាំងអស់ ដែលប្រមាណអាយុ នៃពួកទេវតាទាំងនោះ ហើយក៏ទៅកើតក្នុងនរកខ្លះ ទៅកើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆានខ្លះ ទៅកើតក្នុងបិត្តិវិស័យខ្លះ ។ ចំណែកអរិយសាវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគវិញ ឋិតនៅក្នុងទីនោះ ដរាបដល់អស់អាយុ គឺជាកំណត់អស់អាយុទាំងអស់ ដែលជាប្រមាណអាយុ នៃពួកទេវតាទាំងនោះ ហើយក៏បរិនិព្វានក្នុងភពនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសេចក្ដីប្លែក នេះជាសេចក្ដីអធិប្បាយ នេះជាហេតុផ្សេងៗ នៃអរិយសាវក អ្នកចេះដឹង នឹងបុថុជ្ជនអ្នកមិនចេះដឹង កាលបើគតិភព នឹងឧបបត្តិភព មាននៅឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំង៣ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។

[១១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិទាំងឡាយនេះ មាន ៣ យ៉ាង ។ វិបត្តិ៣ យ៉ាងដូចម្ដេចខ្លះ ។ គឺសីលវិបត្តិ១ ចិត្តវិបត្តិ១ ទិដ្ឋិវិបត្តិ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសីលវិបត្តិ ដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ លួចទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាម ពោលពាក្យកុហក ពោលពាក្យញុះញង់ ពោលពាក្យអាក្រក់

សម្ផប្បលាបី ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សីលវិបត្តិ ។ កតមា ច ភិក្ខវេ ចិត្តវិបត្តិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អភិជ្ឈាលុ ហោតិ ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ចិត្តវិបត្តិ ។ កតមា ច ភិក្ខវេ ទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ វិបរីតទស្សនោ នត្ថិ ទិន្នំ នត្ថិ យិដ្ឋំ នត្ថិ ហុតំ នត្ថិ សុកដទុក្កដានំ កម្មានំ ផលំ វិបាកោ នត្ថិ អយំ លោកោ នត្ថិ បរោ លោកោ នត្ថិ មាតា នត្ថិ បិតា នត្ថិ សត្តា ឱបបាតិកា នត្ថិ លោកេ សមណព្រាហ្មណា សម្មគ្គតា សម្មាបដិបន្នា យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេន្តីតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ សីលវិបត្តិហេតុ វា ភិក្ខវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជន្តិ ចិត្តវិបត្តិហេតុ វា ភិក្ខវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជន្តិ ទិដ្ឋិវិបត្តិហេតុ វា ភិក្ខវេ សត្តា

ពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សីលវិបត្តិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះចិត្តវិបត្តិ ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ច្រើនដោយអភិជ្ឈា មានចិត្តព្យាបាទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ចិត្តវិបត្តិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទិដ្ឋិវិបត្តិ ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ មានសេចក្តីយល់វិបរិតថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយមិនមានផល ការបូជាធំមិនមានផល ការបូជាតូចមិនមានផល ផលវិបាកនៃកម្មដែលបុគ្គលធ្វើល្អនិងអាក្រក់មិនមាន លោកនេះមិនមាន លោកខាងមុខមិនមាន មាតាមិនមាន បិតាមិនមាន ពួកសត្វជាឧបបាតិកៈមិនមាន ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកប្រព្រឹត្តត្រូវប្រតិបត្តិប្រពៃ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកនេះនិងលោកខាងមុខ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសក្នុងលោកក៏មិនមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនៃសីលវិបត្តិ ពួកសត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនៃចិត្តវិបត្តិ ពួកសត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនៃទិដ្ឋិវិបត្តិ ពួកសត្វទាំងឡាយ

កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ
វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ ។ តិស្សោ ខោ ភិក្ខវេ
តិស្សោ វិបត្តិយោ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ សម្បទា ។
កតមា តិស្សោ ។ សីលសម្បទា ចិត្តសម្បទា
ទិដ្ឋិសម្បទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ សីលសម្បទា ។
ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ
ហោតិ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ កាមេសុ
មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរតោ
ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ
ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ សម្ផប្បលាបា
បដិវិរតោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សីល-
សម្បទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ ចិត្តសម្បទា ។
ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អនភិជ្ឈាលុ ហោតិ អព្យា-
បន្នចិត្តោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ចិត្ត-
សម្បទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ ឥធ
ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ អវិបរីតទស្សនោ

លុះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈទៅ កើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត
នរក ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បទានេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សម្បទា ៣ យ៉ាង តើដូច
ម្តេចខ្លះ ។ គឺសីលសម្បទា ១ ចិត្តសម្បទា ១ ទិដ្ឋិសម្បទា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ចុះសីលសម្បទា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួក
មួយ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរ
ចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកបិសុណាវាចា វៀរចាក
ផរុសវាចា វៀរចាកសម្ផប្បលាបៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
សីលសម្បទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះចិត្តសម្បទា តើដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ មិនច្រើនដោយអភិជ្ឈា
មានចិត្តមិនព្យាបាទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ចិត្តសម្បទា ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទិដ្ឋិសម្បទា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ ជាសម្មាទិដ្ឋិ មានសេចក្តីយល់មិនវិបរិតថា

អត្ថិ ទិន្នំ អត្ថិ យិដ្ឋំ អត្ថិ ហុតំ អត្ថិ សុកដទុក្កដានំ កម្មានំ ផលំវិបាកោ អត្ថិ អយំ លោកោ អត្ថិ បរោ លោកោ អត្ថិ មាតា អត្ថិ បិតា អត្ថិ សត្តា ឧបបាតិកា អត្ថិ លោកេ សមណព្រាហ្មណា សម្មគ្គតា សម្មាបដិបន្នា យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ អភិញ្ញា[១] សច្ឆិកត្វា បវេទេន្តីតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ សីលសម្បទាហេតុ វា ភិក្ខវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជន្តិ ចិត្តសម្បទាហេតុ វា ភិក្ខវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជន្តិ ទិដ្ឋិសម្បទាហេតុ វា ភិក្ខវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជន្តិ ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ តិស្សោ សម្បទាតិ ។

ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយមានផល ការបូជាធំមានផល ការបូជាតូចមានផល ផលវិបាកនៃកម្មដែលបុគ្គលធ្វើល្អនិងអាក្រក់មាន លោកនេះក៏មាន លោកខាងមុខក៏មាន មាតាមាន បិតាមាន ពួកសត្វជាឧបបាតិកៈមាន ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកព្រមព្រៀងគ្នាប្រតិបត្តិប្រពៃ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកនេះនិងលោកខាងមុខ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសក្នុងលោកក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទិដ្ឋិសម្បទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនៃសីលសម្បទា ពួកសត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុងលោកគឺសុគតិនិងស្ថានសួគ៌ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនៃចិត្តសម្បទា ពួកសត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈទៅកើតក្នុងលោកគឺសុគតិនិងស្ថានសួគ៌ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនៃទិដ្ឋិសម្បទា ពួកសត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុងលោក គឺសុគតិនិងស្ថានសួគ៌ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បទាមាន ៣ យ៉ាងប៉ុណ្ណេះ ។

(១៦០) តិស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ វិបត្តិយោ ។ កតមា តិស្សោ ។ សីលវិបត្តិ ចិត្តវិបត្តិ ទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ កតមា ច ភិក្ខវេ សីលវិបត្តិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បាណាតិបាតី ហោតិ ។ បេ ។ សម្ផប្បលាបី ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សីលវិបត្តិ ។ កតមា ច ភិក្ខវេ ចិត្តវិបត្តិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អភិជ្ឈាលុ ហោតិ ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ចិត្តវិបត្តិ ។ កតមា ច ភិក្ខវេ ទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ វិបរីតទស្សនោ នត្ថិ ទិន្នំ នត្ថិ យិដ្ឋំ ។ បេ ។ យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេន្តីតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ សីលវិបត្តិហេតុ វា ភិក្ខវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជន្តិ

(១៦០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ វិបត្តិ ៣ យ៉ាងដូចម្ដេចខ្លះ ។ គឺសីលវិបត្តិ ១ ចិត្តវិបត្តិ ១ ទិដ្ឋិវិបត្តិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសីលវិបត្តិ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ។ បេ ។ ពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សីលវិបត្តិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះចិត្តវិបត្តិ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ ច្រើនដោយអភិជ្ឈា មានចិត្តប្រកបដោយព្យាបាទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ចិត្តវិបត្តិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទិដ្ឋិវិបត្តិ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ មានសេចក្ដីយល់វិបរិតថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ មិនមានផល ការបូជាធំ មិនមានផល ។ បេ ។ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកនេះ និងលោកខាងមុខ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសក្នុងលោកក៏មិនមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុតែសីលវិបត្តិ ពួកសត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ក៏មាន

ចិត្តវិបត្តិហេតុ វា... ទិដ្ឋិវិបត្តិហេតុ វា ភិក្ខវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជន្តិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ អបណ្ណកោ មណិ ឧទ្ធំខិត្តោ យេន យេន បតិដ្ឋាតិ សុប្បតិដ្ឋិតំយេវ បតិដ្ឋាតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ សីលវិបត្តិហេតុ វា សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជន្តិ ចិត្តវិបត្តិហេតុ វា ... ទិដ្ឋិវិបត្តិហេតុ វា សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជន្តិ ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ តិស្សោ វិបត្តិយោ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ សម្បទា ។ កតមា តិស្សោ ។ សីលសម្បទា ចិត្តសម្បទា ទិដ្ឋិសម្បទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ សីលសម្បទា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ ។បេ។ សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សីលសម្បទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ ចិត្តសម្បទា ។

ព្រោះហេតុតែចិត្តវិបត្តិ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុតែទិដ្ឋិវិបត្តិ ពួកសត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរកក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចកូនបាសកៈ មានជ្រុង៦ ដែលបុគ្គលបោះទៅលើ (ធ្លាក់ចុះមក) តាំងនៅដោយជ្រុងណា ៗ ក៏មាំមិតនៅនឹង (ដោយជ្រុងនោះ ៗ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុតែសីលវិបត្តិ ពួកសត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ក៏មាន ព្រោះហេតុតែចិត្តវិបត្តិ ក៏មាន... ព្រោះហេតុតែទិដ្ឋិវិបត្តិ ពួកសត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ក៏មាន យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិមាន ៣ យ៉ាងប៉ុណ្ណេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បទានេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សម្បទា ៣ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសីលសម្បទា ១ ចិត្តសម្បទា ១ ទិដ្ឋិសម្បទា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសីលសម្បទាតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ វៀរចាកបាណាតិបាត ។បេ។ វៀរចាកសម្ផប្បលាបៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សីលសម្បទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះចិត្តសម្បទា តើដូចម្តេច ។

ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អនភិជ្ឈាលុ ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ចិត្តសម្បទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ អវិបរីតទស្សនោ អត្ថិ ទិន្នំ អត្ថិ យិដ្ឋំ ។ បេ ។ យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេន្តីតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ សីលសម្បទាហេតុ វា ភិក្ខវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជន្តិ ចិត្តសម្បទាហេតុ វា... ទិដ្ឋិសម្បទាហេតុ វា ភិក្ខវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជន្តិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ អបណ្ណកោ មណិ ឧទ្ធំ ខិត្តោ យេន យេន បតិដ្ឋាតិ សុប្បតិដ្ឋិតំយេវ បតិដ្ឋាតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ មិនច្រើនដោយអភិជ្ឈា មានចិត្តមិនព្យាបាទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ចិត្តសម្បទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទិដ្ឋិសម្បទា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ ជាសម្មាទិដ្ឋិ មានសេចក្តីយល់មិនវិបរិតថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យ មានផល ការបូជាធំ មានផល ។ បេ ។ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដែលធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវលោកនេះនិងលោកខាងមុខ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសក្នុងលោក ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទិដ្ឋិសម្បទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុតែសីលសម្បទា ពួកសត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុងលោកគឺសុគតិនិងស្ថានសួគ៌ក៏មាន ព្រោះហេតុតែចិត្តសម្បទា ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុតែទិដ្ឋិសម្បទា ពួកសត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុងលោកគឺសុគតិនិងស្ថានសួគ៌ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចគ្រាប់បាសកា មានជ្រុង ៦ ដែលបុគ្គលបោះទៅលើ (ធ្លាក់ចុះមក) តាំងនៅដោយជ្រុងណា ៗ រមែងឋិតនៅនឹង (ដោយជ្រុងនោះ ៗ)

បរម្មរណា ។ ភិក្ខវេ សីលសម្បទាហេតុ វា សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជន្តិ ចិត្តសម្បទាហេតុ វា... ទិដ្ឋិសម្បទាហេតុ វា ភិក្ខវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជន្តិ ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ តិស្សោ សម្បទាតិ ។

(១៤១) តិស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ វិបត្តិយោ ។ កតមា តិស្សោ ។ កម្មន្តវិបត្តិ អាជីវវិបត្តិ ទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ កតមា ច ភិក្ខវេ កម្មន្តវិបត្តិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បាណាតិបាតី ហោតិ ។ បេ ។ សម្ផប្បលាបី ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មន្តវិបត្តិ ។ កតមា ច ភិក្ខវេ អាជីវវិបត្តិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ មិច្ឆាអាជីវោ ហោតិ មិច្ឆាអាជីវេន ជីវិតំ កប្បេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អាជីវវិបត្តិ ។ កតមា ច ភិក្ខវេ ទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ វិបរីតទស្សនោ នត្ថិ ទិន្នំ នត្ថិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុតែសីលសម្បទា ពួកសត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុងលោកដ៏សុគតិ ស្ថានសួគ៌ក៏មាន ព្រោះហេតុតែចិត្តសម្បទា ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុតែទិដ្ឋិសម្បទា ពួកសត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ទៅកើតក្នុងលោក ដ៏សុគតិទីស្ថានសួគ៌ ក៏មាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បទាមាន ៣ យ៉ាងប៉ុណ្ណេះ ។

(១៤១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ វិបត្តិ ៣ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺកម្មន្តវិបត្តិ ១ អាជីវវិបត្តិ ១ ទិដ្ឋិវិបត្តិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មន្តវិបត្តិ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ។បេ។ ជាអ្នកពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មន្តវិបត្តិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអាជីវវិបត្តិ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកមួយក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកចិញ្ចឹមជីវិតខុស សម្រេចការរស់នៅ ដោយការចិញ្ចឹមជីវិតខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អាជីវវិបត្តិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទិដ្ឋិវិបត្តិ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ មានសេចក្តីយល់វិបរិតថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ មិនមានផល

យោ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ តិស្សោ សម្បទាតិ ។

(១៦៦) តីណិមានិ ភិក្ខវេ សោចេយ្យានិ ។ កតមានិ តីណិ ។ កាយសោចេយ្យំ វចីសោចេយ្យំ មនោសោចេយ្យំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កាយសោចេយ្យំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កាយសោចេយ្យំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ វចីសោចេយ្យំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ វចីសោចេយ្យំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ មនោសោចេយ្យំ ។

ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដែលធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកនេះ និងលោកខាងមុខ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសក្នុងលោកនេះក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទិដ្ឋិសម្បទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បទាមាន ៣ យ៉ាងប៉ុណ្ណេះ ។

[១៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្អាតនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្អាត ៣ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺស្អាតកាយ ១ ស្អាតវាចា ១ ស្អាតចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការស្អាតកាយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ វៀរចាកការលួចទ្រព្យគេ វៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ការស្អាតកាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការស្អាតវាចា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកមួយក្នុងលោកនេះ វៀរចាកការពោលពាក្យកុហក វៀរចាកការពោលពាក្យញុះញង់ វៀរចាកការពោលពាក្យអាក្រក់ វៀរចាកការពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ការស្អាតវាចា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការស្អាតចិត្ត តើដូចម្តេច ។

ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អនភិជ្ឈាលុ ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ មនោសោចេយ្យំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ សោចេយ្យានីតិ ។

(១២៣) តីណីមានិ ភិក្ខវេ សោចេយ្យានិ កតមានិ តីណិ ។ កាយសោចេយ្យំ វចីសោចេយ្យំ មនោសោចេយ្យំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កាយសោចេយ្យំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ អព្រហ្មចរិយា បដិវិរតោ ហោតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កាយសោចេយ្យំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ វចីសោចេយ្យំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ វចីសោចេយ្យំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ មនោសោចេយ្យំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ កាមច្ឆន្ទំ អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ កាមច្ឆន្ទោតិ បជានាតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនច្រើនដោយអភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាការស្អាតចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្អាតមាន ៣ យ៉ាងនុ៎ះឯង ។

(១២៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្អាតនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្អាតមាន ៣ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺការស្អាតកាយ ១ ស្អាតវាចា ១ ស្អាតចិត្ត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការស្អាតកាយតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ វៀរចាកការសម្លាប់សត្វ វៀរចាកការលួចទ្រព្យគេ វៀរចាកកិរិយាប្រព្រឹត្តមិនប្រសើរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ការស្អាតកាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការស្អាតវាចា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកវៀរចាកការពោលពាក្យកុហក វៀរចាកការពោលពាក្យញុះញង់ វៀរចាកការពោលពាក្យអាក្រក់ វៀរចាកការពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ការស្អាតវាចា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការស្អាតចិត្ត តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពេលកាមច្ឆន្ទៈមាននៅក្នុងខ្លួន ក៏ដឹងច្បាស់ថា កាមច្ឆន្ទៈមាននៅក្នុងខ្លួនអាត្មាអញ

អសន្តំ វា អជ្ឈត្តំ កាមច្ឆន្ទំ នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ កាមច្ឆន្ទោតិ បជានាតិ ។ យថា ច អនុប្បន្នស្ស កាមច្ឆន្ទស្ស ឧប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ យថា ច ឧប្បន្នស្ស កាមច្ឆន្ទស្ស បហានំ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ យថា ច បហីនស្ស កាមច្ឆន្ទស្ស អាយតឹ អនុប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ ។ សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ ព្យាបាទំ អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ ព្យាបាទោតិ បជានាតិ អសន្តំ វា អជ្ឈត្តំ ព្យាបាទំ នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ ព្យាបាទោតិ បជានាតិ ។ យថា ច អនុ-ប្បន្នស្ស ព្យាបាទស្ស ឧប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ យថា ច ឧប្បន្នស្ស ព្យាបាទស្ស បហានំ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ យថា ច បហីនស្ស ព្យាបាទស្ស អាយតឹ អនុប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ ។ សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ ថីនមិទ្ធំ អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ ថីនមិទ្ធន្តិ បជានាតិ អសន្តំ វា អជ្ឈត្តំ ថីនមិទ្ធំ នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ ថីនមិទ្ធន្តិ បជានាតិ ។

នោះកាមច្ឆន្ទៈមិនមាននៅក្នុងខ្លួន ក៏ដឹងច្បាស់ថា កាមច្ឆន្ទៈមិនមាននៅក្នុងខ្លួនអាត្មាអញ ។ មួយទៀត កិរិយាកើតឡើងនៃកាមច្ឆន្ទៈ ដែលមិនទាន់កើតឡើងដោយហេតុណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង ការលះបង់នូវកាមច្ឆន្ទៈដែលកើតឡើងហើយ ដោយហេតុណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង កិរិយាមិនកើតតទៅទៀតនៃកាមច្ឆន្ទៈ ដែលលះបង់បានហើយ ដោយហេតុណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង ។ នោះព្យាបាទមាននៅក្នុងខ្លួន ក៏ដឹងច្បាស់ថា ព្យាបាទមាននៅក្នុងខ្លួនអាត្មាអញ នោះព្យាបាទមិនមាននៅក្នុងខ្លួន ក៏ដឹងច្បាស់ថា ព្យាបាទមិនមាននៅក្នុងខ្លួនអាត្មាអញ ។ មួយទៀត កិរិយាកើតឡើងនៃព្យាបាទ ដែលមិនទាន់កើតឡើងដោយហេតុណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង ការលះបង់ព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ ដោយហេតុណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង កិរិយាមិនកើតតទៅទៀត នៃព្យាបាទដែលលះបង់ហើយ ដោយហេតុណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង ។ នោះថីនមិទ្ធៈ មាននៅក្នុងខ្លួន ក៏ដឹងច្បាស់ថា ថីនមិទ្ធៈ មាននៅក្នុងខ្លួនអាត្មាអញ នោះថីនមិទ្ធៈមិនមាននៅក្នុងខ្លួន ក៏ដឹងច្បាស់ថា ថីនមិទ្ធៈមិនមាននៅក្នុងខ្លួនអាត្មាអញ ។

យថា ច អនុប្បន្នស្ស ជីវិតិន្ទ្រិយស្ស ឧប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ យថា ច ឧប្បន្នស្ស ជីវិតិន្ទ្រិយស្ស បហានំ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ យថា ច បហីនស្ស ជីវិតិន្ទ្រិយស្ស អាយតឹ អនុប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ ទុក្ខិន្ទ្រិយំ អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ ទុក្ខិន្ទ្រិយន្តិ បជានាតិ អសន្តំ វា អជ្ឈត្តំ ទុក្ខិន្ទ្រិយំ នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ ទុក្ខិន្ទ្រិយន្តិ បជានាតិ ។ យថា ច អនុប្បន្នស្ស ទុក្ខិន្ទ្រិយស្ស ឧប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ យថា ច ឧប្បន្នស្ស ទុក្ខិន្ទ្រិយស្ស បហានំ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ យថា ច បហីនស្ស ទុក្ខិន្ទ្រិយស្ស អាយតឹ អនុប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ ។ សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ វិចិកិច្ឆំ អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ វិចិកិច្ឆាតិ បជានាតិ អសន្តំ វា អជ្ឈត្តំ វិចិកិច្ឆំ នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ វិចិកិច្ឆាតិ បជានាតិ ។

មួយទៀត កិរិយាកើតឡើងនៃជីវិតិន្ទ្រិយ ដែលមិនទាន់កើតឡើងដោយហេតុណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង ការលះបង់នូវជីវិតិន្ទ្រិយ ដែលកើតឡើងហើយដោយហេតុណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង កិរិយាមិនកើតតទៅទៀតនៃជីវិតិន្ទ្រិយ ដែលលះបង់ហើយដោយហេតុណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង ។ កាលទុក្ខិន្ទ្រិយៈមាននៅក្នុងខ្លួន ក៏ដឹងច្បាស់ថា ទុក្ខិន្ទ្រិយៈមាននៅក្នុងខ្លួនអាត្មាអញ កាលទុក្ខិន្ទ្រិយៈមិនមាននៅក្នុងខ្លួន ក៏ដឹងច្បាស់ថា ទុក្ខិន្ទ្រិយៈមិនមាននៅក្នុងខ្លួនអាត្មាអញ ។ មួយទៀត កិរិយាកើតឡើងនៃទុក្ខិន្ទ្រិយៈ ដែលមិនទាន់កើតឡើងដោយហេតុណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង ការលះបង់នូវទុក្ខិន្ទ្រិយៈ ដែលកើតឡើង ដោយហេតុណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង កិរិយាមិនកើតតទៅទៀតនៃទុក្ខិន្ទ្រិយៈ ដែលលះបង់ហើយដោយហេតុណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង ។ កាលវិចិកិច្ឆា មាននៅក្នុងខ្លួន ក៏ដឹងច្បាស់ថា វិចិកិច្ឆាមាននៅក្នុងខ្លួនអាត្មាអញ កាលវិចិកិច្ឆាមិនមាននៅក្នុងខ្លួន ក៏ដឹងច្បាស់ថា វិចិកិច្ឆាមិនមាននៅក្នុងខ្លួនអាត្មាអញ ។

យថា ច អនុប្បន្នាយ វិចិកិច្ឆាយ ឧប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ យថា ច ឧប្បន្នាយ វិចិកិច្ឆាយ បហានំ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ យថា ច បហីនាយ វិចិកិច្ឆាយ អាយតឹ អនុប្បាទោ ហោតិ តញ្ច បជានាតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ មនោសោចេយ្យំ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ សោចេយ្យានីតិ ។

កាយសុចឹ វាចាសុចឹ
ចេតោសុចិមនាសវំ
សុចឹ សោចេយ្យសម្បន្នំ
អាហុ និន្ហាតបាបកន្តិ ។

(១៦៤) តីណីមានិ ភិក្ខវេ មោនេយ្យានិ ។ កតមានិ តីណិ ។ កាយមោនេយ្យំ វចីមោនេយ្យំ

មួយទៀត កិរិយាកើតឡើងនៃវិចិកិច្ឆា ដែលមិនទាន់កើតឡើង ដោយហេតុណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង ការលះបង់វិចិកិច្ឆាដែលកើតឡើងហើយ ដោយហេតុណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង កិរិយាមិនកើតតទៅទៀតនៃវិចិកិច្ឆា ដែលកើតឡើងហើយ ដោយហេតុណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង កិរិយាមិនកើតតទៅទៀតនៃវិចិកិច្ឆា ដែលលះបង់ហើយ ដោយហេតុណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ការស្អាតចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្អាតមាន ៣ យ៉ាងប៉ុណ្ណេះ ។

អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ពោលចំពោះបុគ្គល អ្នកស្អាត
កាយ ស្អាតវាចា ស្អាតចិត្ត មិនមានអាសវៈ ថា
អ្នកស្អាត បរិបូណ៌ដោយការស្អាត ថាជាបុគ្គលមាន
បាបលាងជម្រះហើយ ។

(១៦៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភាពជាអ្នកប្រាជ្ញនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺភាពជាអ្នកប្រាជ្ញផ្លូវកាយ ១ ភាពជាអ្នកប្រាជ្ញផ្លូវវាចា ១

មនោមោនេយ្យំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កាយមោនេយ្យំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ អព្រហ្មចរិយា បដិវិរតោ ហោតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កាយមោនេយ្យំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ វចីមោនេយ្យំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ វចីមោនេយ្យំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ មនោមោនេយ្យំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ មនោមោនេយ្យំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ មោនេយ្យានីតិ ។

ភាពជាអ្នកប្រាជ្ញផ្លូវចិត្ត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភាពជាអ្នកប្រាជ្ញផ្លូវកាយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ វៀរចាកការសម្លាប់សត្វ វៀរចាកការលួចទ្រព្យគេ វៀរចាកការប្រព្រឹត្តមិនប្រសើរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ភាពជាអ្នកប្រាជ្ញផ្លូវកាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភាពជាអ្នកប្រាជ្ញផ្លូវវាចា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ វៀរចាកការពោលពាក្យកុហក វៀរចាកការពោលពាក្យញុះញង់ វៀរចាកការពោលពាក្យអាក្រក់ វៀរចាកការពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ភាពជាអ្នកប្រាជ្ញផ្លូវវាចា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភាពជាអ្នកប្រាជ្ញផ្លូវចិត្ត តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ សម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ភាពជាអ្នកប្រាជ្ញផ្លូវចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភាពជាអ្នកប្រាជ្ញមាន ៣ យ៉ាងនុ៎ះឯង ។

កាយមុនឹ វាចាមុនឹ
ចេតោមុនិមនាសវំ
មុនឹ មោនេយ្យសម្បន្នំ
អាហុ សព្វប្បហាយិនន្តិ ។

អាបាយិកវគ្គោ ទុតិយោ ។

តស្សុទ្ទានំ

អាបាយិកោ ទុល្លភោ ច
អប្បមេយ្យំ អនេញ្ជកំ
អយំ អបណ្ណកម្មន្តោ
ទ្វេ ច សោចេយ្យមោនេយ្យានិ ។

អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ពោលចំពោះបុគ្គល ដែលជាអ្នកប្រាជ្ញផ្លូវកាយ ផ្លូវវាចា ផ្លូវចិត្ត មិនមានអាសវៈ ជាអ្នកប្រាជ្ញ បរិបូណ៌ដោយភាពជាអ្នកប្រាជ្ញ ថាជាអ្នកមានបាបលះបង់អស់ហើយ ។

ចប់ អាបាយិកវគ្គទី ២ ។

ឧទ្ទាននៃអាបាយិកវគ្គនោះគឺ

ពោលអំពីបុគ្គលទៅកាន់អបាយ ១ អំពីបុគ្គលកើតបានដោយក្រ ១ អំពីអប្បមេយ្យបុគ្គលជាដើម ១ អំពីបុគ្គលបានអរូបជ្ឈាន មិនញាប់ញ័រ ១ អំពីវិបត្តិមានសេចក្តីប្រៀបធៀបដោយបាសក មានព្រុមព្រុំមួយ ១ អំពីកម្មន្តវិបត្តិជាដើម ១ អំពីការស្អាតមានពីរលើក ១ អំពីភាពជាអ្នកប្រាជ្ញ ១ ។

កុសិនារវគ្គោ

[១៦៨] ឯកំ សមយំ ភគវា កុសិនារាយំ វិហរតិ ពលិហរណេ វនសណ្ឌេ ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ភិក្ខវោតិ ។ ភទន្តេតិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ គាមំ វា និគមំ វា ឧបនិស្សាយ វិហរតិ ។ តមេនំ គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា ឧបសង្កមិត្វា ស្វាតនាយ ភត្តេន និមន្តេតិ អាកង្ខមានោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អធិវាសេតិ ។ សោ តស្សា រត្តិយា អច្ចយេន បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន តស្ស គហបតិស្ស វា គហបតិបុត្តស្ស វា និវេសនំ តេនុបសង្កមតិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទតិ ។ តមេនំ សោ គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេតិ សម្បវារេតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ សាធុ

កុសិនារវគ្គ

[១៦៨] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវនព្រៃ ឈ្មោះពលិហរណៈ(*) ជិតក្រុងកុសិនារា ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីកានៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចូលទៅនៅអាស្រ័យនឹងស្រុកឬនិគមណាមួយ ។ ឯគហបតី ឬគហបតិបុត្រ ចូលទៅរកភិក្ខុនោះនិមន្តដោយភត្ត ដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលប្រាថ្នា ក៏ទទួលនិមន្ត ។ លុះកន្លងរាត្រីនោះទៅ ភិក្ខុនោះស្លៀកស្បង់ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងវេលាព្រឹក រួចចូលទៅកាន់លំនៅគហបតី ឬគហបតិបុត្រនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏អង្គុយលើអាសនៈ ដែលគេក្រាលបម្រុងទុក ។ គហបតី ឬគហបតិបុត្រនោះ ក៏និមន្តភិក្ខុនោះឲ្យឆាន់ឆ្អែតស្កប់ស្កល់ ដោយខាទនីយភោជនីយាហារដ៏ថ្លៃថ្លា ដោយដៃខ្លួនឯង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ប្រពៃណាស់ហ្ន៎

*ព្រៃជាកន្លែងដែលមហាជននាំគ្រឿងសក្ការៈ ទៅបួងសួងយញ្ញពលិសាប ។ អដ្ឋកថា ។

វត មយំ គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេតិ សម្បវារេតិ ។ ឯវម្បិស្ស ហោតិ អហោ វត មយំ គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា អាយតិម្បិ ឯវមេវ បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេយ្យ សម្បវារេយ្យាតិ ។ សោ តំ បិណ្ឌបាតំ គធិតោ មុច្ឆិតោ អជ្ឈោបន្នោ អនាទីនវទស្សាវី អនិស្សរណបញ្ញោ បរិភុញ្ជតិ ។ សោ តត្ថ កាមវិតក្កម្បិ វិតក្កេតិ ព្យាបាទវិតក្កម្បិ វិតក្កេតិ វិហឹសាវិតក្កម្បិ វិតក្កេតិ ។ ឯវរូបស្សាហំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ទិន្នំ ន មហប្ផលំ វទាមិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ បមត្តោ ហិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិហរតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ គាមំ វា និគមំ វា ឧបនិស្សាយ វិហរតិ ។ តមេនំ គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា ឧបសង្កមិត្វា ស្វាតនាយ ភត្តេន និមន្តេតិ

គហបតីឬគហបតីបុត្រនេះ និមន្តអញឲ្យឆ្អែតស្កប់ស្កល់ ដោយខាទនីយភោជនីយាហារ ដ៏ផ្ចិតផ្ចង់ ដោយដៃខ្លួនឯង ។ ភិក្ខុនោះ គិតគយ៉ាងនេះទៀតថា ធ្វើម្ដេចហ្ន៎ នឹងបានគហបតីឬគហបតីបុត្រនេះ និមន្តអញឲ្យឆ្អែតស្កប់ស្កល់ ដោយខាទនីយភោជនីយាហារដ៏ផ្ចិតផ្ចង់ជាងចំណីយ៉ាងនេះ ដោយដៃខ្លួនឯង តទៅទៀតនោះ ។ ភិក្ខុនោះ មានចិត្តផ្គេកផ្ដួល ជ្រុលជ្រប់ណាស់ ជាអ្នកមិនឃើញទោស មិនមានបញ្ញាជាគ្រឿងរលាស់ខ្លួនចេញ បរិភោគនូវបិណ្ឌបាតនោះ ។ ភិក្ខុនោះ រមែងត្រិះរិះនូវកាមវិតក្កៈផង ត្រិះរិះនូវព្យាបាទវិតក្កៈផង ត្រិះរិះនូវវិហឹសាវិតក្កៈផងក្នុងបិណ្ឌបាតនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទានដែលទាយកឲ្យហើយដល់ភិក្ខុមានសភាពយ៉ាងនេះ តថាគតមិនហៅថាជាទានមានផលច្រើនទេ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះភិក្ខុមានសេចក្ដីប្រមាទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចូលទៅនៅអាស្រ័យនឹងស្រុកឬនិគមណាមួយ ។ ឯគហបតីឬគហបតីបុត្រចូលទៅរកភិក្ខុនោះ និមន្តដោយភត្ត ដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក

អាកង្ខមានោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អធិវាសេតិ ។ សោ តស្សា រត្តិយា អច្ចយេន បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន តស្ស គហបតិស្ស វា គហបតិបុត្តស្ស វា និវេសនំ តេនុបសង្កមតិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទតិ ។ តមេនំ សោ គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេតិ សម្បវារេតិ ។ តស្ស ន ឯវំ ហោតិ សាធុ វត មាយំ គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេតិ សម្បវារេតីតិ ។ ឯវម្បិស្ស ន ហោតិ អហោ វត មាយំ គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា អាយតិម្បិ ឯវរូបេន បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេយ្យ សម្បវារេយ្យាតិ ។ សោ តំ បិណ្ឌបាតំ អគធិតោ អមុច្ឆិតោ អនជ្ឈោបន្នោ អាទីនវទស្សាវី និស្សរណបញ្ញោ បរិភុញ្ជតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលចង់ទៅក៏ទទួលនិមន្ត ។ លុះកន្លងរាត្រីនោះទៅ ភិក្ខុនោះស្លៀកស្បង់ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងវេលាព្រឹក រួចចូលទៅកាន់លំនៅ នៃគហបតី ឬគហបតិបុត្រនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ អង្គុយលើអាសនៈ ដែលគេក្រាលបម្រុងទុក ។ គហបតី ឬ គហបតិបុត្រនោះ ក៏និមន្តភិក្ខុនោះ ឲ្យឆាន់ឆ្អែតស្កប់ស្កល់ ដោយខាទនីយភោជនីយាហារដ៏ថ្លៃថ្លា ដោយដៃខ្លួនឯង ។ ភិក្ខុនោះ មិនមានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា ប្រពៃណាស់ហ្ន៎ គហបតីឬគហបតិបុត្រនេះនិមន្តអញឲ្យឆាន់ឆ្អែតស្កប់ស្កល់ ដោយខាទនីយភោជនីយាហារដ៏ថ្លៃថ្លាដោយដៃខ្លួនឯង ។ ទាំងមិនមានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ទើបគហបតីឬគហបតិបុត្រនេះ និមន្តអញឲ្យឆាន់ឆ្អែតស្កប់ស្កល់ ដោយខាទនីយភោជ-នីយាហារ ដ៏ថ្លៃថ្លាមានសភាពដូច្នេះ ដោយដៃខ្លួនឯងក្នុងកាលតទៅទៀតឡើយ ។ ភិក្ខុនោះ មិនផ្តេកផ្តួល មិនជ្រុលជ្រប់ មិនល្មោភ ជាអ្នកឃើញទោស មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងរលាស់ខ្លួនចេញ បរិភោគនូវបិណ្ឌបាតនោះ ។

សោ តត្ថ នេក្ខម្មវិតក្កម្បិ វិតក្កេតិ អព្យាបាទវិតក្កម្បិ វិតក្កេតិ អវិហឹសាវិតក្កម្បិ វិតក្កេតិ ។ ឯវរូបស្សាហំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ឋិតំ មហប្ផលំ វទាមិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ អប្បមត្តោ ហិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិហរតីតិ ។

(១៦៦) យស្មិំ ភិក្ខវេ ទិសាយំ ភិក្ខូ ភណ្ឌនជាតា កលហជាតា វិវាទាបន្នា អញ្ញមញ្ញំ មុខសត្តីហិ វិតុទន្តា វិហរន្តិ មនសិកាតុម្បិ មេ ឯសា ភិក្ខវេ ទិសា ន ផាសុ ហោតិ បគេវ គន្តុំ ។ និដ្ឋំ ឯត្ថ គច្ឆាមិ អទ្ធា តេ អាយស្មន្តោ តយោ ធម្មេ បជហឹសុ តយោ ធម្មេ ពហុលីមកំសុ ។ កតមេ តយោ ធម្មេ បជហឹសុ ។ នេក្ខម្មវិតក្កំ អព្យាបាទវិតក្កំ អវិហឹសាវិតក្កំ ។ ឥមេ តយោ ធម្មេ បជហឹសុ ។ កតមេ តយោ ធម្មេ ពហុលីមកំសុ ។

ភិក្ខុនោះ រមែងត្រិះរិះនូវនេក្ខម្មវិតក្កៈផង ត្រិះរិះនូវអព្យាបាទវិតក្កៈផង ត្រិះរិះនូវអវិហឹសាវិតក្កៈផង ក្នុងចំណោមបុគ្គលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទានដែលទាយកឲ្យហើយ ដល់ភិក្ខុមានសភាពយ៉ាងនេះ ទើបតថាគតហៅថា ជាទានមានផលច្រើន ។ ដំណើរនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះភិក្ខុមិនមានសេចក្តីប្រមាទ ។

(១៦៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទិសណា ភិក្ខុទាំងឡាយ បង្កហេតុ បង្កជម្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ចាក់ដោតគ្នា ទៅវិញទៅមក ដោយសំពែងគឺមាត់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទិសនោះមិនជាទីសប្បាយដល់តថាគត ដើម្បីធ្វើទុកក្នុងចិត្ត មិនបាច់និយាយ ដល់ការដើរទៅឡើយ តថាគតចូលចិត្តក្នុងការណ៍នោះថា អ្នកមានអាយុទាំងឡាយនោះ បានលះបង់នូវធម៌ ៣ យ៉ាង បានធ្វើរឿយ ៗ នូវធម៌ ៣ យ៉ាងដោយពិតប្រាកដ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះលះបង់នូវធម៌ ៣ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ? គឺនេក្ខម្មវិតក្កៈ ១ អព្យាបាទវិតក្កៈ ១ អវិហឹសាវិតក្កៈ ១ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ លះបង់ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ បានធ្វើរឿយ ៗ នូវធម៌ ៣ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។

កាមវិតក្កំ ព្យាបាទវិតក្កំ វិហឹសាវិតក្កំ ។ ឥមេ តយោ ធម្មេ ពហុលីអកំសុ ។ យស្សំ ភិក្ខវេ ទិសាយំ ភិក្ខូ ភណ្ឌនជាតា កលហជាតា វិវាទាបន្នា អញ្ញមញ្ញំ មុខសត្តីហិ វិតុទន្តា វិហរន្តិ មនសិកាតុំបិ មេ ឯសា ភិក្ខវេ ទិសា ន ផាសុ ហោតិ បគេវ គន្តុំ និដ្ឋំ ឯត្ថ គច្ឆាមិ អទ្ធា តេ អាយស្មន្តោ ឥមេ តយោ ធម្មេ បជហិំសុ ឥមេ តយោ ធម្មេ ពហុលីអកំសុ ។ យស្សំ ភិក្ខវេ ទិសាយំ ភិក្ខូ សមគ្គា សម្មោទមានា អវិវទមានា ខីរោទកីភូតា អញ្ញមញ្ញំ បិយចក្ខូហិ សម្បស្សន្តា វិហរន្តិ គន្តុំបិ មេ ឯសា ភិក្ខវេ ទិសា ផាសុ ហោតិ បគេវ មនសិកាតុំ និដ្ឋំ ឯត្ថ គច្ឆាមិ អទ្ធា តេ អាយស្មន្តោ(១)តយោ ធម្មេ បជហិំសុ តយោ ធម្មេ ពហុលីអកំសុ ។ កតមេ តយោ ធម្មេ បជហិំសុ ។

(១) ម. ឯត្ថន្តរេ ឥមេ ទិស្សតិ ។

គឺកាមវិតក្កៈ១ ព្យាបាទវិតក្កៈ១ វិហឹសាវិតក្កៈ១ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ បានធ្វើរឿយៗនូវធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទិសណា ភិក្ខុទាំងឡាយ បង្កហេតុ បង្កជម្លោះ ទាស់ទែងគ្នា ចាក់ដោតគ្នាទៅវិញទៅមក ដោយលំពែងគឺមាត់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទិសនេះមិនជាទីសប្បាយដល់តថាគតដើម្បីធ្វើទុកក្នុងចិត្តទេ មិនចាំបាច់និយាយ ដល់ការដើរទៅឡើយ ។ តថាគតចូលចិត្តក្នុងការណ៍នោះថា អ្នកដ៏មានអាយុទាំងនោះ បានលះបង់នូវធម៌៣ យ៉ាងនេះឯង បានធ្វើឲ្យរឿយៗ នូវធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទិសណា ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយនឹងគ្នា មិនទាស់ទែងគ្នា ដូចទឹកដោះស្រស់លាយដោយទឹក មើលគ្នាត្រង់ដោយចក្ខុជាទីស្រឡាញ់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទិសនុ៎ះ ជាទីសប្បាយដល់តថាគតដើម្បីដើរទៅ មិនបាច់និយាយ ដល់ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តឡើយ តថាគតចូលចិត្ត ក្នុងការណ៍នោះថា អ្នកដ៏មានអាយុទាំងនោះ បានលះបង់នូវធម៌ ៣ យ៉ាង បានធ្វើឲ្យរឿយៗ នូវធម៌ ៣ យ៉ាងដោយពិតប្រាកដ ។ អ្នកដ៏មានអាយុទាំងនោះ បានលះបង់ធម៌ ៣ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។

កាមវិតក្កំ ព្យាបាទវិតក្កំ វិហឹសាវិតក្កំ ។ ឥមេ តយោ ធម្មេ បជហិំសុ ។ កតមេ តយោ ធម្មេ ពហុលីអកំសុ ។ នេក្ខម្មវិតក្កំ អព្យាបាទវិតក្កំ អវិហឹសាវិតក្កំ ។ ឥមេ តយោ ធម្មេ ពហុលីអកំសុ ។ យស្សំ ភិក្ខវេ ទិសាយំ ភិក្ខូ សមគ្គា សម្មោទមានា អវិវទមានា ខីរោទកីភូតា អញ្ញមញ្ញំ បិយចក្ខូហិ សម្បស្សន្តា វិហរន្តិ គន្តុំបិ មេ ឯសា ភិក្ខវេ ទិសា ផាសុ ហោតិ បគេវ មនសិកាតុំ ។ និដ្ឋំ ឯត្ថ គច្ឆាមិ អទ្ធា តេ អាយស្មន្តា ឥមេ តយោ ធម្មេ បជហិំសុ ឥមេ តយោ ធម្មេ ពហុលីអកំសូតិ ។

(១២៧) ឯកំ សមយំ ភគវា វេសាលិយំ វិហរតិ គោតមកេ ចេតិយេ ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ភិក្ខវោតិ ។ ភទន្តេតិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច អភិញ្ញាយាហំ ភិក្ខវេ ធម្មំ ទេសេមិ នោ អនភិញ្ញាយ

គឺកាមវិតក្កៈ ១ ព្យាបាទវិតក្កៈ ១ វិហឹសាវិតក្កៈ ១ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ បានលះបង់ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ បានធ្វើឲ្យច្រើន ។ នូវធម៌ ៣ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺនេក្ខម្មវិតក្កៈ ១ អព្យាបាទវិតក្កៈ ១ អវិហឹសាវិតក្កៈ ១ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះបានធ្វើឲ្យច្រើន ។ នូវធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទិសណា ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយនឹងគ្នា មិនទាស់ទែងគ្នា ដូចទឹកដោះស្រស់លាយជាមួយទឹក មើលគ្នាគ្រប់ដោយចក្ខុជាទីស្រឡាញ់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទិសនុ៎ះជាទីសប្បាយដល់តថាគត ដើម្បីដើរទៅ មិនបាច់និយាយដល់ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តឡើយ តថាគតចូលចិត្តនឹកការណ៍នោះថា អ្នកដ៏មានអាយុទាំងនោះ បានលះបង់នូវធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង បានធ្វើឲ្យច្រើន ។ នូវធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង ដោយពិតប្រាកដ ។

(១២៧) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅ ក្នុងគោតមកចេតិយ(១) ជិតក្រុងវេសាលី ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលព្រះពុទ្ធដីកា នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតសំដែងធម៌ ដើម្បីឲ្យត្រាស់ដឹង មិនមែនដើម្បី មិនឲ្យត្រាស់ដឹងទេ

(១) ចេតិយនោះ តាំងនៅក្នុងលំនៅរបស់គោតមកយក្ខ ។ អដ្ឋកថា ។

សនិទានាហំ ភិក្ខវេ ធម្មំ ទេសេមិ នោ អនិទានំ សប្បាដិហារិយាហំ ភិក្ខវេ ធម្មំ ទេសេមិ នោ អប្បាដិហារិយំ ។ តស្ស មយ្ហំ ភិក្ខវេ អភិញ្ញាយ ធម្មំ ទេសយតោ នោ អនភិញ្ញាយ សនិទានំ ធម្មំ ទេសយតោ នោ អនិទានំ សប្បាដិហារិយំ ធម្មំ ទេសយតោ នោ អប្បាដិហារិយំ ករណីយោ ឱវាទោ ករណីយា អនុសាសនី ។ អលញ្ច បន វោ ភិក្ខវេ តុដ្ឋិយា អលំ អត្តមនតាយ អលំ សោមនស្សាយ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ភគវា ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ សុប្បដិបន្នោ សង្ឃោតិ ។ ឥទមវោច ភគវា អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុំ(១) ។ ឥមស្មិញ្ច បន វេយ្យាករណស្មឹ ភញ្ញមានេ សហស្សី លោកធាតុ អកម្បិត្ថាតិ ។

---

១ អភិនន្ទន្តិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតសំដែងធម៌សមតាមហេតុ មិនមែនមិនសមតាមហេតុទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតសំដែងធម៌ប្រកបដោយសេចក្តីអស្ចារ្យ មិនមែនមិនប្រកបដោយសេចក្តីអស្ចារ្យទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ តថាគតនោះសំដែងធម៌ ដើម្បីឲ្យចេះដឹង មិនមែនដើម្បីមិនឲ្យចេះដឹង សំដែងធម៌សមតាមហេតុ មិនមែនមិនសមតាមហេតុ សំដែងធម៌ប្រកបដោយសេចក្តីអស្ចារ្យ មិនមែនមិនប្រកបដោយសេចក្តីអស្ចារ្យ អ្នកទាំងឡាយ គួរធ្វើតាមឱវាទ គួរធ្វើតាមអនុសាសនី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អ្នកទាំងឡាយ គួរត្រេកអរ គួរពេញចិត្ត គួររីករាយ (ចំពោះគុណព្រះរតនត្រ័យ) ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយដោយប្រពៃ ព្រះសង្ឃប្រតិបត្តិដោយប្រពៃ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ព្រះសូត្រនេះចប់ហើយ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏មានចិត្តត្រេកអររីករាយចំពោះភាសិតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ កាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងវេយ្យាករណ៍នេះចប់ហើយ លោកធាតុទាំង ១ ពាន់ក៏កក្រើករញ្ជួយ ។

អយំ ភន្តេ ករណ្ឌុ(១) កាលាមោ ភគវតោ បុរាណសព្រហ្មចារី តស្សជ្ជ ភគវា អស្សមេ ឯករត្តឹ វិហរតូតិ ។ គច្ឆ មហានាម សន្ថរំ បញ្ញាបេហីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ មហានាមោ សក្កោ ភគវតោ បដិស្សុណិត្វា យេន ករណ្ឌុស្ស កាលាមស្ស អស្សមោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា សន្ថរំ បញ្ញាបេត្វា ឧទកំ ឋបេត្វា បាទានំ ធោវនាយ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច សន្ថតោ ភន្តេ សន្ថរោ ឧទកំ ឋបិតំ បាទានំ ធោវនាយ យស្សទានិ ភន្តេ ភគវា កាលំ មញ្ញតីតិ ។ អថ ខោ ភគវា យេន ករណ្ឌុស្ស កាលាមស្ស អស្សមោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ និសជ្ជ ខោ ភគវា បាទេ បក្ខាលេសិ ។ អថ ខោ មហានាមស្ស សក្កស្ស ឯតទហោសិ អកាលោ ខោ អជ្ជ

១ ម. ភរណ្ឌុ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន តាបសឈ្មោះករណ្ឌុកាលាមៈនេះ ជាសព្រហ្មចារីបុរាណជាម្ចាស់របស់ព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គគង់នៅក្នុងអាស្រមរបស់តាបសនោះអស់មួយយប់ក្នុងថ្ងៃនេះចុះ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធត្រាស់ថា បពិត្រមហានាម សូមទ្រង់ស្ដេចទៅក្រាលកម្រាលចុះ ។ មហានាមសក្យរាជ ទូលទទួលព្រះតម្រាស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ហើយស្ដេចចូលទៅឯអាស្រមរបស់ករណ្ឌុកាលាមតាបស លុះស្ដេចចូលទៅដល់ហើយ ក៏ឲ្យក្រាលកម្រាលលើគ្រែតូចមួយសមគួរ ហើយឲ្យដាក់ទឹកទុក ដើម្បីលាងព្រះបាទ រួចស្ដេចត្រឡប់ចូលមកគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគវិញ លុះចូលមកដល់ហើយ ទូលក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កម្រាលក្រាលហើយ ទឹកសម្រាប់លាងព្រះបាទ ដាក់ទុកហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបនូវកាលដ៏គួរនឹងស្ដេចក្នុងកាលឥឡូវនេះចុះ ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ស្ដេចចូលទៅឯអាស្រមរបស់ករណ្ឌុកាលាមតាបស លុះស្ដេចចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលបម្រុងទុក លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ហើយក៏លាងព្រះបាទទាំងទ្វេ ។ លំដាប់នោះ មហានាមសក្យរាជ ទ្រង់មានព្រះរាជតម្រិះដូច្នេះថា ថ្ងៃនេះ ជាកាលមិនគួរ

ភគវន្តំ បយិរុបាសិតុំ កិលន្តោ ភគវា ស្វេទានាហំ ភគវន្តំ បយិរុបាសិស្សាមីតិ ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ មហានាមោ សក្កោ តស្សា រត្តិយា អច្ចយេន យេន ភគវា តេនុប-សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ មហានាមំ សក្កំ ភគវា ឯតទវោច តយោ មេ មហានាម សត្ថារោ សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ តយោ ។ ឥធ មហានាម ឯកច្ចោ សត្ថា កាមានំ បរិញ្ញំ បញ្ញបេតិ ន រូបានំ បរិញ្ញំ បញ្ញបេតិ ន វេទនានំ បរិញ្ញំ បញ្ញបេតិ ។ ឥធ បន មហានាម ឯកច្ចោ សត្ថា កាមានញ្ច បរិញ្ញំ បញ្ញបេតិ រូបានញ្ច បរិញ្ញំ បញ្ញបេតិ ន វេទនានំ បរិញ្ញំ បញ្ញបេតិ ។ ឥធ បន មហានាម ឯកច្ចោ សត្ថា កាមានញ្ច បរិញ្ញំ បញ្ញបេតិ រូបានញ្ច បរិញ្ញំ បញ្ញបេតិ វេទនានញ្ច បរិញ្ញំ បញ្ញបេតិ ។ ឥមេ ខោ មហានាម តយោ សត្ថារោ សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។

នឹងចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគទេ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ កំពុងនឿយព្រះកាយ ឥឡូវតែខ្ញុំ ចាំចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក្នុងថ្ងៃស្អែកវិញចុះ មហានាមសក្យរាជក៏ថ្វាយបង្គំលាព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយស្ដេចចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ មហានាមសក្យ-រាជ លុះកន្លងរាត្រីនោះទៅ ក៏ស្ដេចចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះស្ដេចចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចប្រថាប់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះមហានាមសក្យរាជ ប្រថាប់ក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា បពិត្រមហានាម សាស្ដា ៣ ពួកនេះ រមែងមានប្រាកដក្នុងលោក ។ សាស្ដា ៣ ពួក ដូចម្ដេចខ្លះ ។ បពិត្រមហានាម សាស្ដាពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បញ្ញត្តការកំណត់ដឹងនូវកាម គឺបឋមជ្ឈាន មិនបញ្ញត្តការកំណត់ដឹងនូវរូបគឺរូបាវចរសមាបត្តិ មិនបញ្ញត្តការកំណត់ដឹងនូវវេទនាគឺនិព្វាន ។ បពិត្រមហានាម មួយទៀត សាស្ដាពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បញ្ញត្តការកំណត់ដឹងនូវកាមផង បញ្ញត្តការកំណត់ដឹងនូវរូបផង តែមិនបញ្ញត្តការកំណត់ដឹងនូវវេទនា ។ បពិត្រមហានាម មួយវិញទៀត សាស្ដាពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បញ្ញត្តការកំណត់ដឹងនូវកាមផង បញ្ញត្តការកំណត់ដឹងនូវរូបផង បញ្ញត្តការកំណត់ដឹងនូវវេទនាផង ។ បពិត្រមហានាម សាស្ដា ៣ ពួកនេះឯង រមែងមានប្រាកដក្នុងលោក ។

ឥមេសំ មហានាម តិណ្ណំ សត្ថារានំ ឯកា និដ្ឋា ឧទាហុ បុថុ និដ្ឋាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ ភរណ្ឌុ កាលាមោ មហានាមំ សក្កំ ឯតទវោច ឯកាតិ មហានាម វទេហីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ ភគវា មហានាមំ សក្កំ ឯតទវោច នានាតិ មហានាម វទេហីតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ភរណ្ឌុ កាលាមោ មហានាមំ សក្កំ ឯតទវោច ឯកាតិ មហានាម វទេហីតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ភគវា មហានាមំ សក្កំ ឯតទវោច នានាតិ មហានាម វទេហីតិ ។ តតិយម្បិ ខោ ភរណ្ឌុ កាលាមោ មហានាមំ សក្កំ ឯតទវោច ឯកាតិ មហានាម វទេហីតិ ។ តតិយម្បិ ខោ ភគវា មហា-នាមំ សក្កំ ឯតទវោច នានាតិ មហានាម វទេហីតិ ។

បពិត្រមហានាម ពួកសាស្តា ៣ ពួកនេះ មានសេចក្តីយល់ដូចគ្នាឬមានសេចក្តីយល់ផ្សេងគ្នា ។ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរយ៉ាងនេះ ភរណ្ឌុកាលាមតាបស ពោលចំពោះមហានាមសក្យរាជ ដូច្នេះថា បពិត្រមហានាម សូមមហាបពិត្រមានព្រះរាជឱង្ការថា មានសេចក្តីយល់ដូចគ្នា ។ កាលភរណ្ឌុកាលាមតាបស និយាយយ៉ាងនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងមហានាមសក្យរាជ ដូច្នេះថា បពិត្រមហានាម សូមទ្រង់មានព្រះរាជឱង្ការថា មានសេចក្តីយល់ផ្សេងគ្នាដូច្នេះវិញ ។ ភរណ្ឌុកាលាមតាបស ពោលចំពោះមហានាមសក្យរាជអស់ ២ ដងថា បពិត្រមហានាម សូមមហាបពិត្រ មានព្រះរាជឱង្ការថា មានសេចក្តីយល់ដូចគ្នា ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងមហានាមសក្យរាជអស់ ២ ដងទៀតថា បពិត្រមហានាម សូមទ្រង់មានព្រះរាជឱង្ការថា មានសេចក្តីយល់ផ្សេងគ្នាដូច្នេះវិញ ។ ភរណ្ឌុកាលាមតាបស ពោលចំពោះមហានាមសក្យរាជអស់ ៣ ដងថា បពិត្រមហានាម សូមមហាបពិត្រ មានព្រះរាជឱង្ការថា មានសេចក្តីយល់ដូចគ្នា ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងមហានាមសក្យរាជអស់ ៣ ដងទៀតថា បពិត្រមហានាម សូមទ្រង់មានព្រះរាជឱង្ការថា មានសេចក្តីយល់ផ្សេងគ្នាដូច្នេះវិញ ។

អថខោ ភរណ្ឌុស្ស កាលាមស្ស ឯតទហោសិ មហេសក្ខស្ស វតម្ហិ មហានាមស្ស សក្កស្ស សម្មុខា សមណេន គោតមេន យាវតតិយំ អបសាទិតោ យន្នូនាហំ កបិលវត្ថុម្ហា បក្កមេយ្យន្តិ ។ អថខោ ភរណ្ឌុ កាលាមោ កបិលវត្ថុម្ហា បក្កាមិ(១) តថាបក្កន្តោវ អហោសិ ន បុន បច្ចាគច្ឆីតិ ។

(១៦៨) ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ ហត្ថកោ ទេវបុត្តោ អភិក្កន្តាយ រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណោ កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឱភាសេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតោ បុរតោ ឋស្សាមីតិ ឱសីទតិ សំសីទតិ ន សក្កោតិ សណ្ឋាតុំ ។

១ ម, ឯត្ថន្តរេ យំ កបិលវត្ថុម្ហា បក្កាមិតិ ទិស្សតិ ។

លំដាប់នោះ ភរណ្ឌុកាលាមតាបស មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ម៉ែន សមរបើព្រះសមណគោតម មិនគួរផ្ចាញ់អញ អស់ ៣ ដង ក្នុងទីចំពោះព្រះភក្ត្រមហានាមសក្យរាជដែលមានសក្តិធំសោះ បើដូច្នោះ អញគួរតែចេញអំពីក្រុងកបិលព័ស្តុ ។ លំដាប់នោះ ភរណ្ឌុកាលាមតាបស ក៏ចេញអំពីកបិលព័ស្តុ គឺចេញទៅតែម្តង មិនបានត្រឡប់មកក្រោយវិញឡើយ ។

(១៦៨) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រាកាលកន្លងបឋមយាម ទេវបុត្រឈ្មោះ ហត្ថកៈ មានសម្បុរល្អ ធ្វើវត្តជេតពនទាំងមូលឲ្យភ្លឺច្បាស់ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គិតថា អញនឹងឈរក្នុងទីចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះ ហើយត្រឡប់អន្ទិយស្រុតចុះ អន្ទិយកបវិញ មិនអាចនឹងឈរនៅបានឡើយ ។

សេយ្យថាបិ នាម សប្បិ វា តេលំ វា វាលិកាយ អាសិត្តំ ឱសីទតិ សំសីទតិ ន សណ្ឋាតិ ឯវមេវ ហត្ថកោ ទេវបុត្តោ ភគវតោ បុរតោ ឋស្សាមីតិ ឱសីទតិ សំសីទតិ ន សក្កោតិ សណ្ឋាតុំ ។ អថខោ ភគវា ហត្ថកំ ទេវបុត្តំ ឯតទវោច ឱឡារិកំ ហត្ថក អត្តភាវំ អភិនិម្មិនាហីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ ហត្ថកោ ទេវបុត្តោ ភគវតោ បដិស្សុណិត្វា ឱឡារិកំ អត្តភាវំ អភិនិម្មិនិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ ឋិតំ ខោ ហត្ថកំ ទេវបុត្តំ ភគវា ឯតទវោច យេ តេ ហត្ថក ធម្មា បុព្វេ មនុស្សភូតស្ស បវត្តិនោ អហេសុំ អបិនុ តេ តេ ធម្មា ឯតរហិ បវត្តន្តីតិ ។ យេ ច មេ ភន្តេ ធម្មា បុព្វេ មនុស្សភូតស្ស

ទឹកដោះថ្លាក្តី ប្រេងក្តី ដែលគេចាក់ស្រោចទៅក្នុងដីខ្សាច់ រមែងជ្រួតជ្រាប លិចចុះធ្លាក់ទៅ មិនដក់នៅ យ៉ាងណាមិញ ហត្ថកទេវបុត្រគិតថា អញនឹងឈរ ក្នុងទីចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដូច្នេះ ហើយក្រឡប់ក្ស័យស្រុតចុះ ក្ស័យរលាយវិញ មិនអាចឈរនៅបាន ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់បង្គាប់ហត្ថកទេវបុត្រដូច្នេះថា ម្នាលហត្ថកៈ អ្នកចូរនិម្មិតនូវអត្តភាពឲ្យធំសិនហើយ ។ ហត្ថកទេវបុត្រក៏ទទួលព្រះតម្រាស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គដូច្នេះហើយ និម្មិតអត្តភាពឲ្យធំសិនហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចឈរក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះហត្ថកទេវបុត្រ ឈរក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរដូច្នេះថា ម្នាលហត្ថកៈ ធម៌ណា ដែលអ្នកកាលកើត ជាមនុស្សក្នុងកាលមុន បានប្រព្រឹត្តហើយ តើធម៌ទាំងនោះ អ្នកបានប្រព្រឹត្ត ក្នុងកាលឥឡូវនេះដែរឬទេ ។ ហត្ថកទេវបុត្រ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ណា ដែលខ្ញុំព្រះអង្គកាលកើត ជាមនុស្ស ក្នុងកាលមុន

បវត្តិនោ អហេសុំ តេ ច មេ ធម្មា ឯតរហិ បវត្តិនោ យេ ច មេ ភន្តេ ធម្មា បុព្វេ មនុស្សភូតស្ស នប្បវត្តិនោ អហេសុំ តេ ច មេ ធម្មា ឯតរហិ បវត្តិនោ សេយ្យថាបិ ភន្តេ ភគវា ឯតរហិ អាកិណ្ណោ វិហរតិ ភិក្ខូហិ ភិក្ខុនីហិ ឧបាសកេហិ ឧបាសិកាហិ រាជូហិ រាជមហាមត្តេហិ តិត្ថិយេហិ តិត្ថិយសាវកេហិ ឯវមេវ ខោ អហំ ភន្តេ អាកិណ្ណោ វិហាមិ ទេវបុត្តេហិ ទូរតោបិ ភន្តេ ទេវបុត្តា អាគច្ឆន្តិ ហត្ថកស្ស ទេវបុត្តស្ស សន្តិកេ ធម្មំ សោស្សាមាតិ តិណ្ណាហំ ភន្តេ ធម្មានំ អតិត្តោ អប្បដិវានោ កាលង្កតោ ។ កតមេសំ តិណ្ណំ ។ ភគវតោ អហំ ភន្តេ ទស្សនស្ស អតិត្តោ អប្បដិវានោ កាលង្កតោ សទ្ធម្មស្សវនស្សាហំ ភន្តេ អតិត្តោ អប្បដិវានោ កាលង្កតោ សង្ឃស្សាហំ ភន្តេ ឧបដ្ឋានស្ស អតិត្តោ អប្បដិវានោ កាលង្កតោ ឥមេសំ ខោ អហំ ភន្តេ តិណ្ណំ ធម្មានំ អតិត្តោ អប្បដិវានោ កាលង្កតោតិ ។

បានប្រព្រឹត្តហើយ ធម៌ទាំងនោះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានប្រព្រឹត្ត ក្នុងកាលឥឡូវនេះផង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ណាដែលខ្ញុំព្រះអង្គកាលកើត ជាមនុស្សក្នុងកាលមុន មិនបានប្រព្រឹត្តទេ ធម៌ទាំងនោះ ក៏ខ្ញុំព្រះអង្គប្រព្រឹត្ត ក្នុងកាលឥឡូវនេះផង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ច្រឡូកច្រឡំដោយភិក្ខុ ភិក្ខុនី ឧបាសក ឧបាសិកា ស្តេច អាមាត្យធំរបស់ស្តេច តិរ្ថិយ និងសាវក នៃតិរ្ថិយទាំងឡាយ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គក៏យ៉ាងនោះដែរ តែងនៅច្រឡូកច្រឡំដោយទេវបុត្រទាំងឡាយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទេវបុត្រទាំងឡាយ តែងមកអំពីចម្ងាយ ដោយចំណាំថា យើងនឹងស្តាប់ធម៌ក្នុងសំណាក់ហត្ថកទេវបុត្រ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនឆ្អែត មិនខ្ញាកចំនឹងធម៌ទាំង ៣ ព្រោះតែធ្វើមរណកាល ។ ធម៌ ៣ ដូចម្តេចខ្លះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនឆ្អែត មិនខ្ញាកនឹងការមើលមើលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រោះតែធ្វើមរណកាល ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនឆ្អែត មិនខ្ញាកនឹងការស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ព្រោះតែធ្វើមរណកាល ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនឆ្អែត មិនខ្ញាកនឹងការបម្រើសង្ឃ ព្រោះតែធ្វើមរណកាល ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនឆ្អែត មិនខ្ញាកនឹងធម៌ទាំង ៣ នេះឯង ព្រោះតែធ្វើមរណកាល ។

ភគវតោ ទស្សនស្ស
តិត្តិ អជ្ឈគា កុទាចនំ
សង្ឃស្ស ឧបដ្ឋានស្ស
សទ្ធម្មស្សវនស្ស ច ។
អធិសីលំ សិក្ខមានោ
សទ្ធម្មស្សវនេ រតោ
តិណ្ណំ ធម្មានមតិត្តោ
ហត្ថកោ អវិហំ គតោតិ ។

(១៣០) ឯកំ សមយំ ភគវា ពារាណសិយំ វិហរតិ ឥសិបតនេ មិគទាយេ ។ អថខោ ភគវា បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ ពារាណសិំ បិណ្ឌាយ បាវិសិ ។ អទ្ទសា ខោ ភគវា គោយោគមិលក្ខស្មឹ បិណ្ឌាយ ចរមានោ(១) អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ រិត្តស្សាទំ ពាហិរស្សាទំ មុដ្ឋស្សតឹ អសម្បជានំ អសមាហិតំ វិព្ភន្តចិត្តំ បាកតិន្ទ្រិយំ ទិស្វា តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោច មា ខោ ត្វំ ភិក្ខុ អត្តានំ កដុវិយមកាសិ

១ ម. ចរមានំ ។

(ការឆ្អែត ៣ យ៉ាង) គឺ ឆ្អែតនឹងការមើលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ១ ឆ្អែតនឹងការបម្រើព្រះសង្ឃ ១ ឆ្អែតនឹងការស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ១ មានក្នុងកាលមុននឹងតែប៉ុណ្ណោះ ។ ហត្ថកទេវបុត្រ កាលសិក្សានូវអធិសីល ត្រេកអរក្នុងការស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម មិនឆ្អែតនឹងធម៌ ៣ ប្រការ ក៏បានទៅកើតក្នុងអវិហព្រហ្មលោក ។

(១៣០) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងឥសិបតនមិគទាយវ័ន ជិតក្រុងពារាណសី ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្បង់ប្រដាប់បាត្រនឹងចីវរ ក្នុងវេលាបុព្វណ្ហសម័យ ទ្រង់ចូលទៅកាន់ក្រុងពារាណសី ដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចទៅបិណ្ឌបាត ក្នុងសំណាក់នៃមិលក្ខុផល ផ្សារលក់គោ ទ្រង់បានឃើញភិក្ខុមួយរូប មានសេចក្តីត្រេកអរតិច មានសេចក្តីត្រេកអរខាងក្រៅ ភ្លេចស្មារតី មិនមានប្រាជ្ញ មានចិត្តមិនតាំងមាំ មានចិត្តរវើរវាយ មានឥន្ទ្រិយជាប្រក្រតី (មិនរក្សាឥន្ទ្រិយ) លុះទ្រង់ឃើញហើយ ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកានឹងភិក្ខុនោះដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកកុំធ្វើខ្លួនឲ្យស្អុយឡើយ

តំ វត ភិក្ខុ កដុវិយកតំ អត្តានំ អាមគន្ធេ អវស្សុតំ មក្ខិកា នានុបតិស្សន្តិ នាន្វាស្សវិស្សន្តីតិ(១) នេតំ ឋានំ វិជ្ជតីតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ ភគវតា ឥមិនា ឱវាទេន ឱវទិតោ សំវេគមាបាទិ ។ អថខោ ភគវា ពារាណសិយំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតប្បដិក្កន្តោ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ឥធាហំ ភិក្ខវេ បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរ-មាទាយ ពារាណសឹ បិណ្ឌាយ បាវិសឹ អទ្ទសំ ខោ អហំ ភិក្ខវេ គោយោគបិលក្ខស្មឹ បិណ្ឌាយ ចរមានោ អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ រិត្តស្សាទំ ពាហិរស្សាទំ មុដ្ឋស្សតឹ អសម្បជានំ អសមាហិតំ វិព្ភន្តចិត្តំ បាកតិន្ទ្រិយំ ទិស្វា តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោចំ មា ខោ ត្វំ ភិក្ខុ អត្តានំ កដុវិយមកាសិ តំ វត ភិក្ខុ កដុវិយកតំ អត្តានំ អាមគន្ធេ អវស្សុតំ មក្ខិកា នានុបតិស្សន្តិ នាន្វាស្សវិស្សន្តីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតីតិ

១ ម. នានុពន្ធិស្សន្តិ ។

ម្នាលភិក្ខុ ពួករុយ(១)នឹងមិនហោមហើរតាម នឹងមិនតាមរោមរុំ ខ្លួនដែលធ្វើឲ្យស្អុយ ដែលប្រឡាក់ក្លិន មានក្លិនឆ្អេះឆ្អាបនោះ(២) ហេតុនុ៎ះមិនមានទេ ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនោះ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទូន្មានដោយឱវាទនេះហើយ ក៏ដល់នូវសេចក្ដីសំវេគ (បានជាសោកាយខ្លួ-បុគ្គល) ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្ដេចទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត ក្នុងក្រុងពារាណសី លុះស្ដេចត្រឡប់មក អំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាខាងក្រោយភត្ត ទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងថ្ងៃនេះ តថាគតបានស្លៀកស្បង់ប្រដាប់បាត្រនឹងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ហើយចូលទៅកាន់ក្រុងពារាណសី ដើម្បីបិណ្ឌបាត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលតថាគតត្រាច់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត ក្នុងសំណាក់នៃមិលក្ខជន ផ្សារលក់គោ ក៏បានឃើញភិក្ខុមួយរូប មានសេចក្ដីត្រេកអរតិច មានសេចក្ដីត្រេកអរខាងក្រៅ ភ្លេចស្មារតី មិនមានប្រាជ្ញា មានចិត្តមិនតាំងនឹង មានចិត្តរវើរវាយ មានឥន្ទ្រិយជាប្រក្រតី លុះបានឃើញហើយ និយាយនឹងភិក្ខុនោះដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកកុំធ្វើខ្លួនឲ្យស្អុយឡើយ ម្នាលភិក្ខុ ពួករុយនឹងមិនហោមហើរតាម មិនតាមរោមរុំខ្លួនដែលធ្វើឲ្យស្អុយ ដែលប្រឡាក់ក្លិន មានក្លិនឆ្អេះឆ្អាបនោះ ហេតុនុ៎ះមិនមានទេ

១ បានដល់ពួកកិលេស ។ ២ បានដល់សេចក្ដីក្រោធ ។ អដ្ឋកថា ។

វទិតោ សោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ មយា ឥមិនា ឱវាទេន សំវេគមាបាទីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កិន្នុ ខោ ភន្តេ កដុវិយំ កោ អាមគន្ធោ កា មក្ខិកាតិ ។ អភិជ្ឈា ខោ ភិក្ខុ កដុវិយំ ព្យាបាទោ អាមគន្ធោ បាបកា អកុសលា វិតក្កា មក្ខិកា តំ វត ភិក្ខុ កដុវិយកតំ អត្តានំ អាមគន្ធេ អវស្សុតំ មក្ខិកា នានុបតិស្សន្តិ នាន្វាស្សវិស្សន្តីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតីតិ ។

អគុត្តំ ចក្ខុសោតស្មឹ
ឥន្ទ្រិយេសុ អសំវុតំ
មក្ខិកានុបតិស្សន្តិ
សង្កប្បា រាគនិស្សិតា ។
កដុវិយកតោ ភិក្ខុ
អាមគន្ធេ អវស្សុតោ
អារកា ហោតិ និព្វានា
វិឃាតស្សេវ ភាគវា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះ លុះតថាគតទូន្មានហើយ ដោយឱវាទនេះហើយ ក៏ដល់នូវសេចក្តីសង្វេគ ។ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុមួយរូបបានក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្វីហ្ន៎ជារបស់ស្អុយ អ្វីជារបស់មានក្លិនឆ្អេះឆ្អាប អ្វីជារុយ ។ ម្នាលភិក្ខុ អភិជ្ឈាជារបស់ស្អុយ ព្យាបាទជារបស់មានក្លិនឆ្អេះឆ្អាប អកុសលវិតក្កៈដ៏លាមកជារុយ ។ ម្នាលភិក្ខុ ពួករុយទាំងនេះ ហោះហើរតាម នឹងមិនតាមរោមស៊ី នូវខ្លួនដែលធ្វើឲ្យស្អុយ ដែលប្រឡាក់ផង មានក្លិនឆ្អេះឆ្អាបនោះ ហេតុនុះមិនមានទេ ។

ពួករុយគឺសេចក្តីត្រិះរិះដែលអាស្រ័យនូវរាគៈ នឹងតាម
រោមនូវបុគ្គលដែលមិនគ្រប់គ្រង ក្នុងចក្ខុនិងសោត-
ទ្វារ មិនសង្រួមក្នុងឥន្ទ្រិយ ។ ភិក្ខុដែលធ្វើខ្លួនឲ្យស្អុយ
ប្រឡាក់ផង មានក្លិនឆ្អេះឆ្អាប ជាអ្នកឆ្ងាយអំពីព្រះនិព្វាន
មានចំណែកនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តតែម្យ៉ាង ។

កាមេ ភ យំ ភវេញ្ញ
អលព្ភា សមមគ្គតោ
ចរេ ញាណោ ជុម្មតោ
មក្ខិតាហំ បុរក្ខតោ ។
យេ ច សីលេន សម្បន្នា
បញ្ញាយុបសមេ រតា
ឧបសន្តា សុខំ សេន្តិ
នាសយិត្វាន មក្ខិតាតិ ។

[១៣១] អថខោ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ឥធាហំ ភន្តេ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន យេភុយ្យេន បស្សាមិ មាតុគាមំ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជមានំ ។ កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ មាតុគាមោ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

បុគ្គលពាល អប្បឥតប្រាជ្ញ ដែលពួកក្រុយតាមពេម
(នោះ)មិនបានប្រព្រឹត្តឲ្យពេម ជំរាបស្មើដើម្បីនូវគតិ
ស្រេកឃ្លានពីព្រោះឡើយ ។ ចំណែកខាងជនណាទាំងឡាយ
ដោយសីលនិងបញ្ញា ត្រេកអរក្នុងធម៌ជាគ្រឿងរម្ងាប់នូវ
កិលេស ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ជននោះ រមែងដេកជាសុខ
ទាំងពួកក្រុយក៏មិនបានបៀតបៀនតាមស្ម័ជននោះឡើយ ។

[១៣១] គ្រានោះ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងទីនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គមានចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង់ចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា ឃើញមាតុគ្រាម ដែលបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ច្រើនតែទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មាតុគ្រាមប្រកបដោយធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ។

តីហិ ខោ អនុរុទ្ធ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ មាតុគ្គាមោ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ ។ កតមេហិ តីហិ ឥធ អនុរុទ្ធ មាតុគ្គាមោ បុព្វណ្ហសមយំ មច្ឆេរមលបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ មជ្ឈន្តិកសមយំ ឥស្សាបរិ-យុដ្ឋិតេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ សាយណ្ហសមយំ កាមរាគបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ ។ ឥមេហិ ខោ អនុរុទ្ធ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ មាតុគ្គាមោ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

(១៣៦) អថខោ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា សារីបុត្តេន សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច ឥធាហំ អាវុសោ សារីបុត្ត ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សហស្សំ លោកំ វោលោកេមិ អារទ្ធំ ខោ បន មេ វីរិយំ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់តប ម្នាលអនុរុទ្ធ មាតុគ្រាមប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅកើតឯអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ។ ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលអនុរុទ្ធ ក្នុងលោកនេះ មាតុគ្រាម រមែងមានចិត្តត្រូវមន្ទិល គឺសេចក្តីកំណាញ់រួបរឹត នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ១ រមែងមានចិត្តត្រូវឥស្សារួបរឹត នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ក្នុងមជ្ឈន្តិកសម័យ ១ រមែងមានចិត្តត្រូវកាមរាគរួបរឹត នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះក្នុងសាយណ្ហសម័យ ១ ។ ម្នាលអនុរុទ្ធ មាតុគ្រាមប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅកើតឯអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ។

(១៣៦) គ្រានោះ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ ចូលទៅរកព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះសា-រីបុត្រដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យគួររីករាយ និងពាក្យគួររឭកហើយក៏គង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ពោលទៅនឹងព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោ សារីបុត្រ ខ្ញុំតែងឃើញសហស្សលោកធាតុច្រើន ដោយចក្ខុជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង់នូវចក្ខុជារបស់មនុស្សធម្មតា មួយទៀត សេចក្តីព្យាយាមដែលខ្ញុំប្រារព្ធហើយ

អសល្លីនំ ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា(១) បស្សទ្ធោ កាយោ អសារទ្ធោ សមាហិតំ ចិត្តំ ឯកគ្គំ អថ ច បន មេ នានុបាទាយ អាសវេហិ ចិត្តំ វិមុច្ចតីតិ ។ យំ ខោ តេ អាវុសោ អនុរុទ្ធ ឯវំ ហោតិ អហំ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សហស្សំ លោកំ ឱលោកេមីតិ ឥទន្តេ មានស្មឹ យម្បិ តេ អាវុសោ អនុរុទ្ធ ឯវំ ហោតិ អារទ្ធំ ខោ បន មេ វីរិយំ អសល្លីនំ ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា បស្សទ្ធោ កាយោ អសារទ្ធោ សមាហិតំ ចិត្តំ ឯកគ្គន្តិ ឥទន្តេ ឧទ្ធច្ចស្មឹ យម្បិ តេ អាវុសោ អនុរុទ្ធ ឯវំ ហោតិ អថ ច បន មេ នានុបាទាយ អាសវេហិ ចិត្តំ វិមុច្ចតីតិ ឥទន្តេ កុក្កុច្ចស្មឹ សាធុ វតាយស្មា អនុរុទ្ធោ ឥមេ តយោ ធម្មេ បហាយ ឥមេ តយោ ធម្មេ អមនសិការិត្វា អមតាយ ធាតុយា ចិត្តំ ឧបសំហរតូតិ ។

១ ឱ, ម. សម្មុដ្ឋា ។

មិនបានរួញរាឡើយ សតិដែលខ្ញុំបានតាំងស៊ប់ហើយ ក៏មិនបានវង្វេងភ្លេច កាយរបស់ខ្ញុំដែលស្ងប់រម្ងាប់ហើយ ក៏មិនបានក្រវល់ក្រវាយ ចិត្តដែលខ្ញុំតម្កល់ខ្ជាប់ហើយ ក៏ជាចិត្តមានអារម្មណ៍មូលតែមួយ កាលបើដូច្នេះ ចិត្តរបស់ខ្ញុំក៏មិនរួចចាកអាសវៈទាំងឡាយ ព្រោះមិនប្រកាន់មាំ ។ ព្រះសារីបុត្រតបថា ម្នាលអាវុសោអនុរុទ្ធ ត្រង់ពាក្យដែលអ្នកនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំតែងឃើញសត្វលោកជាច្រើន ដោយចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងនូវចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតាដូច្នេះ នេះជាមានះរបស់អ្នក ម្នាលអាវុសោអនុរុទ្ធ មួយទៀត ត្រង់ពាក្យដែលអ្នកនិយាយយ៉ាងនេះថា សេចក្តីព្យាយាមដែលខ្ញុំប្រារព្ធហើយ មិនបានរួញរាឡើយ សតិដែលខ្ញុំបានតាំងស៊ប់ហើយ ក៏មិនបានវង្វេងភ្លេច កាយរបស់ខ្ញុំដែលស្ងប់រម្ងាប់ហើយ ក៏មិនបានក្រវល់ក្រវាយ ចិត្តដែលខ្ញុំតម្កល់ខ្ជាប់ហើយ ក៏ជាចិត្តមានអារម្មណ៍មូលតែមួយដូច្នេះ នេះជាឧទ្ធច្ចៈរបស់អ្នកទេ ម្នាលអាវុសោអនុរុទ្ធ មួយទៀត ត្រង់ពាក្យដែលអ្នកនិយាយយ៉ាងនេះថា កាលបើដូច្នេះ ចិត្តរបស់ខ្ញុំក៏មិនរួចចាកអាសវៈទាំងឡាយ ព្រោះមិនប្រកាន់មាំ នេះជាកុក្កុច្ចៈរបស់អ្នក ខ្ញុំសូមលើក សូមអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុលះបង់ធម៌ទាំង៣នេះចេញ កុំធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌ទាំង៣នេះ សូមប្រមូលចិត្តមកក្នុងអមតធាតុវិញ ។

អថខោ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ អបរេន សមយេន ឥមេ តយោ ធម្មេ បហាយ ឥមេ តយោ ធម្មេ អមនសិការិត្វា អមតាយ ធាតុយា ចិត្តំ ឧបសំហាសិ ។ អថខោ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ ឯកោ វូបកដ្ឋោ អប្បមត្តោ អាតាបី បហិតត្តោ វិហរន្តោ នចិរស្សេវ យស្សត្ថាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជន្តិ តទនុត្តរំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិ ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ អព្ភញ្ញាសិ ។ អញ្ញតរោ ច បនាយស្មា អនុរុទ្ធោ អរហតំ អហោសីតិ ។

(១៣៣) តីណិមានិ ភិក្ខវេ បដិច្ឆន្នានិ វហន្តិ(១) នោ វិវដានិ ។ កតមានិ តីណិ ។ មាតុគាមោ ភិក្ខវេ បដិច្ឆន្នោ វហតិ នោ វិវដោ

១ ម. វហន្តិ ។

សម័យតមក ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ បានលះបង់ធម៌ទាំង៣នេះ ហើយមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវធម៌ទាំង៣នេះ ហើយបង្អោនចិត្តក្នុងអមតធាតុ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុតែមួយអង្គឯង ចៀសចេញចាកពួក មិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ពួកកុលបុត្តចេញចាកផ្ទះ ចូលកាន់ផ្នួសដោយប្រពៃ ដើម្បីនូវប្រយោជន៍ណា មិនយូរប៉ុន្មាន លោកក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវប្រយោជន៍នោះ ដែលមានព្រហ្មចរិយៈជាទីបំផុត ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន បានដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយធម៌ អញបានប្រព្រឹត្តគ្រប់គ្រាន់ហើយ សោឡសកិច្ច អញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ បណ្តាព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ ក៏ជាព្រះអរហន្តមួយអង្គដែរ ។

(១៣៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វត្ថុ ៣ យ៉ាងនេះ បិទបាំងទើបប្រសើរ(១) បើកចំហមិនប្រសើរ ។ វត្ថុ ៣ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្ត្រីមាតុគ្រាមបិទបាំងទើបប្រសើរ បើកចំហ មិនប្រសើរ(២)១

១ វហន្តិ សព្ទនេះ ប្រែថា បានការ គាប់ចិត្ត ប្រសើរ ថ្លៃថ្នូរ ។

២ ស្រី ។ ដែលមិនប្រព្រឹត្តតាមកោតក្រែងប្តី ឬប្រព្រឹត្តខុសប្លែកផ្សេងៗ ។ ដែលដោយកើតមិនគាប់ចិត្តប្តី ។ ត្រូវបិទបាំងទោសរបស់ប្រពន្ធនោះទើបគួរ បើកសំដែងមិនគួរទេ ចំណែកស្ត្រីប្រពន្ធដែលប្រព្រឹត្តល្អផ្ទុយ ក៏ត្រូវតែមានបញ្ចេញនូវការដឹងទើបគួរ បើកសំដែងមិនគួរ ។ មតិរបស់គេ ។

ព្រាហ្មណានំ ភិក្ខវេ មន្តា បដិច្ឆន្នា វហន្តិ នោ វិវដា មិច្ឆាទិដ្ឋិ ភិក្ខវេ បដិច្ឆន្នា វហតិ នោ វិវដា ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ បដិច្ឆន្នានិ វហន្តិ នោ វិវដានិ ។ តីណីមានិ ភិក្ខវេ វិវដានិ វិរោចន្តិ នោ បដិច្ឆន្នានិ ។ កតមានិ តីណិ ។ ចន្ទមណ្ឌលំ ភិក្ខវេ វិវដំ វិរោចតិ នោ បដិច្ឆន្នំ សុរិយមណ្ឌលំ ភិក្ខវេ វិវដំ វិរោចតិ នោ បដិច្ឆន្នំ តថាគតប្បវេទិតោ ធម្មវិនយោ ភិក្ខវេ វិវដោ វិរោចតិ នោ បដិច្ឆន្នោ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ តីណិ វិវដានិ វិរោចន្តិ នោ បដិច្ឆន្នានីតិ ។

(១៣៤) តយោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ តយោ ។ បាសាណលេខូបមោ បុគ្គលោ បថវីលេខូបមោ បុគ្គលោ ឧទកលេខូបមោ បុគ្គលោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បាសាណលេខូបមោ បុគ្គលោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អភិណ្ហំ កុជ្ឈតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មន្តរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ លាក់ទើបប្រសើរ បើកផ្លាយ មិនប្រសើរ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាទិដ្ឋិ បិទបាំង ទើបប្រសើរ បើកផ្លាយ មិនប្រសើរ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វត្ថុ ៣ យ៉ាងនេះឯង បិទបាំង ទើបប្រសើរ បើកផ្លាយ មិនប្រសើរទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វត្ថុ ៣ យ៉ាងនេះ បើកទើបរុងរឿង បិទមិនរុងរឿងទេ ។ វត្ថុ ៣ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺមណ្ឌលព្រះចន្ទ បើកទើបរុងរឿង បិទមិនរុងរឿង ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មណ្ឌលព្រះអាទិត្យ បើកទើបរុងរឿង បិទមិនរុងរឿង ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មវិន័យ ដែលតថាគតសំដែងហើយ បើកទើបរុងរឿង បិទមិនរុងរឿង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វត្ថុ ៣ យ៉ាងនេះឯង បើកទើបរុងរឿង បិទមិនរុងរឿងទេ ។

(១៣៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ មានប្រាកដក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៣ ពួក ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺបុគ្គលប្រៀបដូចគំនូសថ្ម ១ បុគ្គលប្រៀបដូចគំនូសផែនដី ១ បុគ្គលប្រៀបដូចគំនូសទឹក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលប្រៀបដូចគំនូសថ្ម តើដូចម្តេច ។ លភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ រមែងក្រោធរឿយ ៗ

សោ ច ខ្វស្ស កោធោ ទីឃរត្តំ អនុសេតិ ។ សេយ្យ-
ថាបិ ភិក្ខវេ បាសាណេ លេខា ន ខិប្បំ លុជ្ជតិ
វាតេន វា ឧទកេន វា ចិរដ្ឋិតិកា ហោតិ ឯវមេវ
ខោ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អភិណ្ហំ កុជ្ឈតិ
សោ ច ខ្វស្ស កោធោ ទីឃរត្តំ អនុសេតិ ។
អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បាសាណលេខូបមោ បុគ្គលោ ។
កតមោ ច ភិក្ខវេ បថវីលេខូបមោ បុគ្គលោ ។
ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អភិណ្ហំ កុជ្ឈតិ
សោ ច ខ្វស្ស កោធោ ន ទីឃរត្តំ អនុសេតិ ។
សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ បថវិយំ លេខា ខិប្បំ លុជ្ជតិ
វាតេន វា ឧទកេន វា ន ចិរដ្ឋិតិកា ហោតិ
ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អភិណ្ហំ
កុជ្ឈតិ សោ ច ខ្វស្ស កោធោ ន ទីឃរត្តំ
អនុសេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បថវីលេខូបមោ
បុគ្គលោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ ឧទកលេខូបមោ
បុគ្គលោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ
អាគាឡ្ហេនបិ វុច្ចមានោ ផរុសេនបិ វុច្ចមានោ

ឯសេចក្ដីក្រោធរបស់គេនោះ រមែងដេកត្រាំនៅអស់កាលយូរអង្វែង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គំនូសថ្ម រមែងមិនដាច់រលុបដោយខ្យល់ឬដោយទឹក
ទេ ជាគំនូសតាំងនៅអស់កាលយូរយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ រមែងក្រោធរឿយ ៗ ឯសេចក្ដីក្រោធរបស់គេ
នោះ រមែងដេកត្រាំនៅអស់កាលយូរអង្វែង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលប្រៀបដូចគំនូសថ្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ចុះបុគ្គលប្រៀបដូចគំនូសលើផែនដី តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ រមែងក្រោធរឿយ ៗ តែសេចក្ដីក្រោធរបស់
គេនោះ មិនបានដេកត្រាំនៅអស់កាលយូរអង្វែង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
គំនូសលើផែនដី រមែងដាច់រលុបដោយខ្យល់ ឬ ដោយទឹក ជាគំនូសមិនតាំង
នៅអស់កាលយូរ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ រមែងក្រោធរឿយ ៗ តែសេចក្ដីក្រោធរបស់គេនោះ មិនបាន
ដេកត្រាំនៅអស់កាលយូរអង្វែង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា បុគ្គលប្រៀបដូចស្នាមគំនូសលើផែនដី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះ
បុគ្គលប្រៀបដូចគំនូសទឹក តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួក
ខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដែលគេនិយាយពាក្យរឹងរូសក្ដី និយាយពាក្យគគ្រាតក្ដី

អមនាបេនបិ វុច្ចមានោ សន្ធិយតិយេវ សំសន្ទតិយេវ សម្មោទតិយេវ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ឧទកេ លេខា ខិប្បំយេវ បដិវិគច្ឆតិ ន ចិរដ្ឋិតិកា ហោតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ អាគាឡ្ហេនបិ វុច្ចមានោ ផរុសេនបិ វុច្ចមានោ អមនាបេនបិ វុច្ចមានោ សន្ធិយតិយេវ សំសន្ទតិយេវ សម្មោទតិយេវ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ឧទកលេខូបមោ បុគ្គលោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិន្តិ ។

កុសិនារវគ្គោ តតិយោ ។

តស្សុទ្ទានំ

កុសិនា ភណ្ឌនា ចេវ
គោតមភរណ្ឌុហត្ថកោ
កដុវិយន្ទ្វេ អនុរុទ្ធា
បដិច្ឆន្នំ លេខេន តេ ទសាតិ ។

និយាយពាក្យមិនជាទីគាប់ចិត្តក្តី តែងឆាប់និយាយតបតទៅវិញ ធ្វើឲ្យជួនស្រួលវិញ រីករាយទៅវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គំនូសទឹក រមែងរលុបឆាប់ មិនតាំងនៅអស់កាលយូរ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដែលគេនិយាយពាក្យរឹងរូសក្តី និយាយពាក្យអាក្រក់ក្តី និយាយពាក្យមិនជាទីគាប់ចិត្តក្តី រមែងឆាប់និយាយតបតទៅវិញ ធ្វើឲ្យជួនស្រួលវិញ រីករាយទៅវិញ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលប្រៀបដូចគំនូសទឹក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះឯង មានប្រាកដក្នុងលោក ។

ចប់ កុសិនារវគ្គ ទី ៣ ។

ឧទ្ទាននៃកុសិនារវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់ជិតក្រុងកុសិនារា ១ អំពីពួកភិក្ខុបង្កហេតុ ទាស់ទែងគ្នា ១ អំពីព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងគោតមកចេតិយ ១ អំពីភរណ្ឌុកាលាមតាបស ១ អំពីហត្ថកទេវបុត្ត ១ អំពីភិក្ខុធ្វើខ្លួនឲ្យស្អុយ ១ អំពីព្រះអនុរុទ្ធ ២ លើក អំពីវត្ថុដែលបិទបាំង ១ អំពីគំនូស ១ រួមត្រូវជា ១០ ។

យោធាជីវវគ្គោ

(១៣៥) តីហិ ភិក្ខវេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ យោធាជីវោ រាជារហោ ហោតិ រាជភោគ្គោ រញ្ញោ អង្គន្តេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ កតមេហិ តីហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ យោធាជីវោ ទូរេបាតី ច ហោតិ អក្ខណវេធី ច មហតោ ច កាយស្ស បទាលេតា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ យោធាជីវោ រាជារហោ ហោតិ រាជភោគ្គោ រញ្ញោ អង្គន្តេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ(១) សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។បេ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស ។ កតមេហិ តីហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ទូរេបាតី ច ហោតិ អក្ខណវេធី ច មហតោ ច កាយស្ស បទាលេតា ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ទូរេបាតី ហោតិ ។

១ ម. យ. អង្គេហិ ។

យោធាជីវវគ្គ

(១៣៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈ (អ្នករស់នៅដោយយោធៈ ជាចបារាន) ប្រកបដោយអង្គ ៣ ទើបគួរជាយោធាជីវៈរបស់ព្រះរាជា អ្នកបម្រើរបស់ព្រះរាជា ដល់នូវការរាប់ថាជាអង្គ(១)របស់ព្រះរាជា ។ ប្រកបដោយអង្គ ៣ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកបាញ់បានឆ្ងាយ ១ ជាអ្នកបាញ់មិនខុស ១ ជាអ្នកទំលាយគំនរធំៗ(២) បាន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈប្រកបដោយអង្គ ៣ នេះឯង ទើបគួរជារបស់ព្រះរាជា ជាអ្នកបម្រើព្រះរាជា ដល់នូវការរាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង ទើបជាអ្នកគួរទទួលនូវទានដែលគេនាំមកបូជា ។បេ។ ជាស្រែបុណ្យដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកបាញ់បានឆ្ងាយ ១ ជាអ្នកបាញ់មិនខុស ១ ជាអ្នកទំលាយគំនរធំ ៗ បាន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ ជាអ្នកបាញ់បានឆ្ងាយ តើដូចម្តេច ។

១ គឺដូចជាអវយវៈគឺព្រះហស្តទាំង ២ ព្រះបាទទាំង ២ របស់ស្តេច ។

២ ដោយរួសរាន់ទ័ពមានអាវុធយុទ្ធភណ្ឌ ច្រើនសន្ធឹក ច្រើនស្រេចរាប់ ៗ ពាន់ ៗ ។

ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ យំ កិញ្ចិ រូបំ អតីតានាគតប្បច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា សព្វំ រូបំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតិ ។ យា កាចិ វេទនា អតីតានាគតប្បច្ចុប្បន្នា អជ្ឈត្តា(១) វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកា វា សុខុមា វា ហីនា វា បណីតា វា យា ទូរេ សន្តិកេ វា សព្វា វេទនា នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតិ ។ យា កាចិ សញ្ញា អតីតានាគតប្បច្ចុប្បន្នា អជ្ឈត្តា វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកា វា សុខុមា វា ហីនា វា បណីតា វា យា ទូរេ សន្តិកេ វា សព្វា សញ្ញា នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតិ ។ យេ កេចិ សង្ខារា អតីតានាគតប្បច្ចុប្បន្នា អជ្ឈត្តា វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកា វា សុខុមា វា ហីនា វា បណីតា វា

១ ម. អជ្ឈត្តំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រូបណាមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ឧត្តមក្តី រូបណា ជិតក្តី ឆ្ងាយក្តី ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាឃើញ នូវរូបទាំងអស់នុ៎ះ ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃ តាមសេចក្តីពិតយ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ ។ វេទនាណាមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ឧត្តមក្តី វេទនាណា ជិតក្តី ឆ្ងាយក្តី ភិក្ខុពិចារណាឃើញនូវវេទនា ទាំងអស់នុ៎ះ ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃ តាមសេចក្តីពិតយ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ ។ សញ្ញាណាមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ឧត្តមក្តី សញ្ញាណា ជិតក្តី ឆ្ងាយក្តី ភិក្ខុពិចារណាឃើញនូវសញ្ញាទាំងអស់នុ៎ះ ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃ តាមពិតយ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ ។ សង្ខារទាំងឡាយណាមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ឧត្តមក្តី

យេ ទូរេ សន្តិកេ វា សព្វេ សង្ខារា នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតិ ។ យំ កិញ្ចិ វិញ្ញាណំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា សព្វំ វិញ្ញាណំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ទូរេបាតី ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អក្ខណវេធី ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខ-និរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អក្ខណវេធី ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ មហតោ កាយស្ស បទាលេតា ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ មហន្តំ អវិជ្ជាខន្ធំ បទាលេតិ ។

សង្ខារទាំងឡាយណា ជិតក្តី ឆ្ងាយក្តី ភិក្ខុពិចារណាឃើញនូវសង្ខារទាំងអស់នុ៎ះ ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃ តាមសេចក្តីពិតយ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ ។ វិញ្ញាណណាមួយជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ឧត្តមក្តី វិញ្ញាណណា ជិតក្តី ឆ្ងាយក្តី ភិក្ខុពិចារណាឃើញនូវវិញ្ញាណទាំងអស់នុ៎ះ ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃ តាមសេចក្តីពិតយ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបាញ់បានឆ្ងាយយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ ជាអ្នកបាញ់មិនខុស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាសេចក្តីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាសេចក្តីប្រតិបត្តិ ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបាញ់មិនខុសយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ ជាអ្នកទំលាយកាយធំ ។ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទំលាយគំនរអវិជ្ជាដ៏ធំបាន ។

ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ មហតោ កាយស្ស បហា-តា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។

[១៣៦] តិស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ បរិសា ។ កតមា តិស្សោ ។ ឧក្កាចិតវិនីតា បរិសា បដិបុច្ឆាវិនីតា បរិសា យាវតជ្ឈាវិនីតា បរិសា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ តិស្សោ បរិសាតិ ។

[១៣៧] តីហិ ភិក្ខវេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ មិត្តោ សេវិតព្វោ ។ កតមេហិ តីហិ (១) ។ ទុទ្ទទំ ទទាតិ ទុក្ករំ ករោតិ ទុក្ខមំ ខមតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ មិត្តោ សេវិតព្វោតិ ។

---

១ ម. ម. តតោ បរំ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ទិស្សតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នករំលាយគំនរធំ ៗ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង ទើបជាអ្នកគួរទទួលនូវទានដែលបុគ្គលនាំមកបូជា ។ បេ ។ ជាស្រែបុណ្យដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។

(១៣៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិស័ទនេះ មាន ៣ ពួក ។ បរិស័ទ ៣ ពួកតើអ្វីខ្លះ ។ គឺបរិស័ទ ដែលសិក្សាផ្តេសផ្តាស(១) ១ បរិស័ទ ដែលសាកសួរហើយទើបសិក្សា ១ បរិស័ទ ដែលសិក្សាតាមកំណត់(២) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិស័ទមាន ៣ ពួកនេះឯង ។

(១៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិត្តប្រកបដោយអង្គ ៣ គួរសេពគប់ ។ ប្រកបដោយអង្គ ៣ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺមិត្តឲ្យវត្ថុដែលគេឲ្យបានដោយក្រ ១ ធ្វើនូវកិច្ចដែលគេធ្វើបានដោយក្រ ១ អត់ធន់នូវហេតុដែលគេអត់ធន់បានដោយក្រ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិត្តប្រកបដោយអង្គ ៣ នេះឯង គួរសេពគប់ ។

---

១ បានដល់បរិស័ទដែលមិនសាកសួរជាមុន ស្រាប់តែប្រតិបត្តិតែម្តង ។

២ បានដល់បរិស័ទដែលដឹងប្រមាណ ហើយប្រតិបត្តិ ។ អដ្ឋកថា ។

(១៣៨) ឧប្បាទា វា ភិក្ខវេ តថាគតានំ អនុប្បាទា វា តថាគតានំ ឋិតាវ សា ធាតុ ធម្មដ្ឋិតតា ធម្មនិយាមតា សព្វេ សង្ខារា អនិច្ចាតិ ។ តំ តថាគតោ អភិសម្ពុជ្ឈតិ អភិសមេតិ អភិសម្ពុជ្ឈិត្វា អភិសមេត្វា អាចិក្ខតិ ទេសេតិ បញ្ញាបេតិ បដ្ឋបេតិ វិវរតិ វិភជតិ ឧត្តានីករោតិ សព្វេ សង្ខារា អនិច្ចាតិ ។ ឧប្បាទា វា ភិក្ខវេ តថាគតានំ អនុប្បាទា វា តថាគតានំ ឋិតាវ សា ធាតុ ធម្មដ្ឋិតតា ធម្មនិយាមតា សព្វេ សង្ខារា ទុក្ខាតិ ។ តំ តថាគតោ អភិសម្ពុជ្ឈតិ អភិសមេតិ អភិសម្ពុជ្ឈិត្វា អភិសមេត្វា អាចិក្ខតិ ទេសេតិ បញ្ញាបេតិ បដ្ឋបេតិ វិវរតិ វិភជតិ ឧត្តានីករោតិ សព្វេ សង្ខារា ទុក្ខាតិ ។ ឧប្បាទា វា ភិក្ខវេ តថាគតានំ អនុប្បាទា វា តថាគតានំ ឋិតាវ សា ធាតុ ធម្មដ្ឋិតតា ធម្មនិយាមតា សព្វេ ធម្មា អនត្តាតិ ។ តំ តថាគតោ អភិសម្ពុជ្ឈតិ អភិសមេតិ អភិសម្ពុជ្ឈិត្វា អភិសមេត្វា អាចិក្ខតិ ទេសេតិ បញ្ញាបេតិ បដ្ឋបេតិ វិវរតិ វិភជតិ ឧត្តានីករោតិ សព្វេ ធម្មា អនត្តាតិ ។

(១៣៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះតថាគតទាំងឡាយកើតឡើងក្តី ព្រះតថាគតទាំងឡាយ មិនទាន់កើតឡើងក្តី ធាតុនោះ ធម្មដ្ឋិតិនោះ ធម្មនិយាមនោះ តែងស្ថិតនៅជាធម្មតា គឺថាសង្ខារទាំងឡាយទាំងពួងមិនទៀង ។ ព្រះតថាគតត្រាស់ដឹង យល់ច្បាស់នូវធាតុជាដើមនោះ លុះត្រាស់ដឹងយល់ច្បាស់ហើយ ក៏ប្រាប់ សំដែង បញ្ញត្ត តាំងឡើង បើកបង្ហើយ ចែកវែក ធ្វើឲ្យរាក់ថា សង្ខារទាំងពួងមិនទៀង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះតថាគតទាំងឡាយ កើតឡើងក្តី ព្រះតថាគតទាំងឡាយមិនទាន់កើតឡើងក្តី ធាតុនោះ ធម្មដ្ឋិតិនោះ ធម្មនិយាមនោះ តែងស្ថិតនៅជាធម្មតា គឺថាសង្ខារទាំងពួងជាទុក្ខ ។ ព្រះតថាគតរមែងត្រាស់ដឹង យល់ច្បាស់នូវធាតុជាដើមនោះ លុះត្រាស់ដឹង យល់ច្បាស់ហើយ ក៏ប្រាប់ សំដែង បញ្ញត្ត តាំងឡើង បើកបង្ហើយ ចែកវែក ធ្វើឲ្យរាក់ថា សង្ខារទាំងពួងជាទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះតថាគតទាំងឡាយកើតឡើងក្តី ព្រះតថាគតទាំងឡាយ មិនទាន់កើតឡើងក្តី ធាតុនោះ ធម្មដ្ឋិតិនោះ ធម្មនិយាមនោះ តែងស្ថិតនៅជាធម្មតា គឺថាធម៌ទាំងឡាយទាំងពួងជាអនត្តា ។ ព្រះតថាគត ត្រាស់ដឹង យល់ច្បាស់នូវធាតុជាដើមនោះ លុះត្រាស់ដឹង យល់ច្បាស់ហើយ ក៏ប្រាប់ សំដែង បញ្ញត្ត តាំងឡើង បើកបង្ហើយ ចែកវែក ធ្វើឲ្យរាក់ថា ធម៌ទាំងឡាយទាំងពួងជាអនត្តា ។

(១៣៤) សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ យានិ កានិចិ តន្តាវុតានំ វត្ថានំ កេសកម្ពលោ តេសំ បដិកិដ្ឋោ អក្ខាយតិ កេសកម្ពលោ ភិក្ខវេ សីតេ សីតោ ឧណ្ហេ ឧណ្ហោ ទុព្វណ្ណោ ទុគ្គន្ធោ ទុក្ខសម្ផស្សោ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ យានិ កានិចិ បុថុសមណប្បវាទានំ(១) មក្ខលិវាទោ តេសំ បដិកិដ្ឋោ អក្ខាយតិ មក្ខលិ ភិក្ខវេ មោឃបុរិសោ ឯវំវាទី ឯវំទិដ្ឋិ នត្ថិ កម្មំ នត្ថិ កិរិយំ នត្ថិ វិរិយន្តិ ។ យេបិ តេ ភិក្ខវេ អហេសុំ អតីតមទ្ធានំ អរហន្តោ សម្មាសម្ពុទ្ធា តេបិ ភគវន្តោ កម្មវាទា ចេវ អហេសុំ កិរិយវាទា ច វិរិយវាទា ច ។ តេបិ ភិក្ខវេ មក្ខលិ មោឃបុរិសោ បដិពាហតិ នត្ថិ កម្មំ នត្ថិ កិរិយំ នត្ថិ វិរិយន្តិ ។ យេបិ តេ ភិក្ខវេ ភវិស្សន្តិ អនាគតមទ្ធានំ អរហន្តោ សម្មាសម្ពុទ្ធា តេបិ ភគវន្តោ កម្មវាទា ចេវ ភវិស្សន្តិ កិរិយវាទា ច វិរិយវាទា ច ។

---

១ ម. បុថុសមណព្រាហ្មណវាទានំ ។

(១៣៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់ទាំងឡាយណាមួយ ដែលគេត្បាញដោយតម្បាញ សំពត់កម្ពលដែលគេត្បាញដោយសក់មនុស្ស ប្រាកដជាអាក្រក់បំផុតជាងសំពត់ទាំងនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំពត់កម្ពលដែលគេត្បាញដោយសក់មនុស្ស ត្រជាក់ក្នុងពេលត្រជាក់ ក្តៅក្នុងពេលក្តៅ មានសម្បុរអាក្រក់ មានក្លិនអាក្រក់ មានសម្ផស្សអាក្រក់ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វាទៈនៃសមណៈច្រើននាក់ណាមួយ វាទៈនៃគ្រូឈ្មោះមក្ខលិ ប្រាកដជាអាក្រក់ជាងវាទៈនៃសមណៈទាំងនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មក្ខលិ ជាមោឃបុរស មានសេចក្តីប្រកាន់យ៉ាងនេះ មានការយល់ឃើញយ៉ាងនេះថា កម្មមិនមាន អំពើដែលត្រូវធ្វើមិនមាន សេចក្តីព្យាយាមមិនមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយណា ក្នុងអតីតកាល ព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទាំងនោះ ជាកម្មវាទីផង ជាកិរិយវាទីផង ជាវិរិយវាទីផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មក្ខលិ ជាមោឃបុរស ហាមឃាត់នូវព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះថា កម្មមិនមាន អំពើដែលត្រូវធ្វើមិនមាន សេចក្តីព្យាយាមមិនមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយណា ក្នុងអនាគតកាល ព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទាំងនោះ ជាកម្មវាទីផង ជាកិរិយវាទីផង ជាវិរិយវាទីផង ។

តេបិ ភិក្ខវេ មក្ខលិ មោឃបុរិសោ បដិពាហតិ នត្ថិ កម្មំ នត្ថិ កិរិយំ នត្ថិ វីរិយន្តិ ។ អហម្បិ ភិក្ខវេ ឯតរហិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ កម្មវាទោ កិរិយវាទោ វីរិយវាទោ ។ មម្បិ ភិក្ខវេ មក្ខលិ មោឃបុរិសោ បដិពាហតិ នត្ថិ កម្មំ នត្ថិ កិរិយំ នត្ថិ វីរិយន្តិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ នទីមុខេ ខិប្បំ ឧឌ្ឌេយ្យ ពហូនំ មច្ឆានំ អហិតាយ ទុក្ខាយ អនយាយ ព្យសនាយ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ មក្ខលិ មោឃបុរិសោ មនុស្សខិប្បំ មញ្ញេ លោកេ ឧប្បន្នោ ពហូនំ សត្តានំ អហិតាយ ទុក្ខាយ អនយាយ ព្យសនាយាតិ ។

[១៤០] តិស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ សម្បទា ។ កតមា តិស្សោ ។ សទ្ធាសម្បទា សីលសម្បទា បញ្ញាសម្បទា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ តិស្សោ សម្បទាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មក្ខលិ ជាមោឃបុរសឈ្មោះជាហាមឃាត់នូវព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងនោះថា កម្មមិនមាន អំពើដែលត្រូវធ្វើមិនមាន សេចក្ដីព្យាយាមមិនមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីតថាគតដែលជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធក្នុងកាលឥឡូវនេះ ជាកម្មវាទ ជាកិរិយវាទ ជាវីរិយវាទ ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មក្ខលិ ជាមោឃបុរស ហាមឃាត់នូវតថាគតដែរថា កម្មមិនមាន អំពើដែលត្រូវធ្វើមិនមាន សេចក្ដីព្យាយាមមិនមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដាក់លបក្នុងមាត់ស្ទឹង ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្ដីទុក្ខ ដើម្បីសេចក្ដីមិនចំរើន ដើម្បីសេចក្ដីវិនាសដល់ត្រីជាច្រើនយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មក្ខលិ ជាមោឃបុរស កើតឡើងក្នុងលោក ដូចជាលប សម្រាប់ដាក់មនុស្ស ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្ដីទុក្ខ ដើម្បីសេចក្ដីមិនចំរើន ដើម្បីសេចក្ដីវិនាសដល់សត្វមានប្រមាណច្រើន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[១៤០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បទានេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សម្បទា ៣ យ៉ាងដូចម្ដេចខ្លះ ។ គឺសទ្ធាសម្បទា ១ សីលសម្បទា ១ បញ្ញាសម្បទា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បទាមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៤១] តិស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ វឌ្ឍិយោ ។ កតមា តិស្សោ ។ សទ្ធាវឌ្ឍិ សីលវឌ្ឍិ បញ្ញាវឌ្ឍិ ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ តិស្សោ វឌ្ឍិយោតិ ។

[១៤២] តយោ ច ភិក្ខវេ អស្សខឡុង្កេ ទេសេស្សាមិ តយោ ច បុរិសខឡុង្កេ(១) តំ សុណាថ សាធុកំ មនសិករោថ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច កតមេ ច ភិក្ខវេ តយោ អស្សខឡុង្កា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អស្សខឡុង្កោ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ន វណ្ណសម្បន្នោ ន អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អស្សខឡុង្កោ ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច ន អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អស្សខឡុង្កោ ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ច ។

១ ឱ. ពិន្ទូប [ទេសេស្សាមិ] គត្ថុ ។

[១៤១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វឌ្ឍិ (សេចក្តីចំរើន) នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ វឌ្ឍិ ៣ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសទ្ធាវឌ្ឍិ ១ សីលវឌ្ឍិ ១ បញ្ញាវឌ្ឍិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វឌ្ឍិមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៤២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវគោត្រៃខសេះ ៣ យ៉ាង នូវគោត្រៃខបុរស ៣ យ៉ាង ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់នូវពាក្យនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ទទួលព្រះតម្រាស់នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះគោត្រៃខសេះ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គោត្រៃខសេះខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាប្រភេទ: បរិបូណ៌ដោយល្បឿន តែមិនបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ មិនបរិបូណ៌ដោយកំពស់និងមាឌ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គោត្រៃខសេះខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាប្រភេទ: បរិបូណ៌ដោយល្បឿនផង បរិបូណ៌ដោយសម្បុរផង តែមិនបរិបូណ៌ដោយកំពស់និងមាឌ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គោត្រៃខសេះខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាប្រភេទ: បរិបូណ៌ដោយល្បឿនផង បរិបូណ៌ដោយសម្បុរផង បរិបូណ៌ដោយកំពស់និងមាឌផង ១ ។

ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ អស្សខលុង្កា ។ កតមេ ច ភិក្ខវេ តយោ បុរិសខលុង្កា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុរិសខលុង្កោ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ន វណ្ណសម្បន្នោ ន អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុរិសខលុង្កោ ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច ន អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុរិសខលុង្កោ ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ច ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បុរិសខលុង្កោ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ន វណ្ណសម្បន្នោ ន អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ ឥទមស្ស ជវស្មឹ វទាមិ ។ អភិធម្មេ ខោ បន អភិវិនយេ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សំសាទេតិ(១) នោ វិស្សជ្ជេតិ ។ ឥទមស្ស ន វណ្ណស្មឹ វទាមិ ។

១ ម. សំហីរតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះក្រៀននេះមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេះក្រៀនបុរស ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះក្រៀនបុរសខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿន តែមិនបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ មិនបរិបូណ៌ដោយកំពស់និងមាឌ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះក្រៀនបុរសខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿនផង បរិបូណ៌ដោយសម្បុរផង តែមិនបរិបូណ៌ដោយកំពស់និងមាឌ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះក្រៀនបុរសខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿនផង បរិបូណ៌ដោយសម្បុរផង បរិបូណ៌ដោយកំពស់និងមាឌផង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេះក្រៀនបុរស ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿន តែមិនបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ មិនបរិបូណ៌ដោយកំពស់និងមាឌ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់ទុក្ខ ។ តថាគតហៅថា នេះជាល្បឿនរបស់ភិក្ខុនោះ ។ តែបើភិក្ខុនោះត្រូវគេសាកសួរប្រស្នាក្នុងអភិធម្ម ក្នុងអភិវិន័យ រមែងសៀមស្ងាត់ ដោះស្រាយមិនរួច ។ តថាគតហៅថា នេះមិនមែនជាសម្បុររបស់ភិក្ខុនោះ ។

ន ខោ លាភី ហោតិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ ។ តមេនស្ស ន អារោហបរិណាហស្មឹ វទាមិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បុរិសខលុង្កោ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ន វណ្ណសម្បន្នោ ន អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បុរិសខលុង្កោ ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច ន អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ តមេនស្ស ជវស្មឹ វទាមិ ។ អភិធម្មេ ខោ បន អភិវិនយេ បញ្ហំ បុដ្ឋោ វិស្សជ្ជេតិ នោ សំសាទេតិ ។ តមេនស្ស វណ្ណស្មឹ វទាមិ ។ ន ខោ បន លាភី ហោតិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ ។ តមេនស្ស ន អារោហបរិណាហស្មឹ វទាមិ ។

ទាំងភិក្ខុនោះក៏ជាអ្នកមិនបានលាភ ចំពោះ ចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងបរិក្ខារ គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជម្ងឺ ។ តថាគតហៅថា នេះមិនមែនជាកំពស់និងធាត់របស់ភិក្ខុនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះក្រៀវបុរស ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿន តែមិនបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ មិនបរិបូណ៌ដោយកំពស់និងធាត់យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេះក្រៀវបុរស ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿនផង បរិបូណ៌ដោយសម្បុរផង តែមិនបរិបូណ៌ដោយកំពស់និងធាត់ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្ដីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្ដីពិតថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។ តថាគតហៅថា នេះជាល្បឿនរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះកាលបើគេសាកសួរប្រស្នា ក្នុងអភិធម្ម ក្នុងអភិវិន័យ រមែងដោះស្រាយរួច មិនសៀមស្លាក់ ។ តថាគតហៅថា នេះជាសម្បុររបស់ភិក្ខុនោះ ។ តែភិក្ខុនោះជាអ្នកមិនបានលាភ ចំពោះ ចីវរបិណ្ឌបាត សេនាសនៈនិងបរិក្ខារ គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជម្ងឺ ។ តថាគតហៅថា នេះមិនមែនជាកំពស់និងធាត់របស់ភិក្ខុនោះ ។

ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បុរិសខឡុង្កោ ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច ន អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បុរិសខឡុង្កោ ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ច ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ ឥទមស្ស ជវស្មឹ វទាមិ ។ អភិធម្មេ ខោ បន អភិវិនយេ បញ្ហំ បុដ្ឋោ វិស្សជ្ជេតិ នោ សំសាទេតិ ។ ឥទមស្ស វណ្ណស្មឹ វទាមិ ។ លាភី ខោ បន ហោតិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ ។ ឥទមស្ស អារោហបរិណាហស្មឹ វទាមិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បុរិសខឡុង្កោ ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ច ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ បុរិសខឡុង្កាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គោត្រៀមបុរស ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿនផង បរិបូណ៌ដោយសម្បុរផង តែមិនបរិបូណ៌ដោយកំពស់និងទំហំ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះគោត្រៀមបុរស ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿនផង បរិបូណ៌ដោយសម្បុរផង បរិបូណ៌ដោយកំពស់និងទំហំផង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។ តថាគតហៅថា នេះជាល្បឿនរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះកាលបើគេសាកសួរប្រស្នា ក្នុងអភិធម្ម ក្នុងអភិវិន័យ រមែងដោះស្រាយរួច មិនសៀមស្លាក់ ។ តថាគតហៅថា នេះជាសម្បុររបស់ភិក្ខុនោះ ។ ទាំងភិក្ខុនោះក៏ជាអ្នកស្ទាក់លាភចំពោះចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងបរិក្ខារគឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជម្ងឺ ។ តថាគតហៅថានេះជាកំពស់និងទំហំរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គោត្រៀមបុរស ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿនផង បរិបូណ៌ដោយសម្បុរផង បរិបូណ៌ដោយកំពស់និងទំហំផង យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គោត្រៀមបុរស មាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៤៣) តយោ ច ភិក្ខវេ អស្សសទស្សេ(១) ទេសេស្សាមិ តយោ ច បុរិសសទស្សេ តំ សុណាថ សាធុកំ មនសិករោថ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច កតមេ ច ភិក្ខវេ តយោ អស្សសទស្សា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អស្សសទស្សោ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ន វណ្ណសម្បន្នោ ន អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អស្សសទស្សោ ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច ន អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អស្សសទស្សោ ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ច ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ អស្សសទស្សា ។ កតមេ ច ភិក្ខវេ តយោ បុរិសសទស្សា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុរិសសទស្សោ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ន វណ្ណសម្បន្នោ ន អារោហបរិណាហសម្បន្នោ

១. ម. អស្សបរស្សេ ។

(១៤៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវសេះកបសា ៣ ពួកផង នូវបុរសកបសា ៣ ពួកផង ចូរអ្នកទាំងឡាយស្ដាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះតម្រាស់នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេះកបសា ៣ ពួក តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះកបសាខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បរិបូណ៌ដោយល្បឿន តែមិនបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ មិនបរិបូណ៌ដោយកំពស់និងមាឌ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះកបសាខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បរិបូណ៌ដោយល្បឿនផង បរិបូណ៌ដោយសម្បុរផង តែមិនបរិបូណ៌ដោយកំពស់និងមាឌ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះកបសាខ្លះក្នុងលោកនេះ បរិបូណ៌ដោយល្បឿនផង បរិបូណ៌ដោយសម្បុរផង បរិបូណ៌ដោយកំពស់និងមាឌផង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះកបសាមាន ៣ ពួកនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុរសកបសា ៣ ពួក តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសកបសាខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿន តែមិនបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ មិនបរិបូណ៌ដោយកំពស់និងមាឌ ១

ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុរិសខឡុង្កោ ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច ន អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុរិសខឡុង្កោ ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ច ៕ កតមញ្ច ភិក្ខវេ បុរិសខឡុង្កោ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ន វណ្ណសម្បន្នោ ន អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ៕ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ ហោតិ តត្ថបរិនិព្វាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា ៕ ឥទមស្ស ជវស្មឹ វទាមិ ៕ អភិធម្មេ ខោ បន អភិវិនយេ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សំសាទេតិ នោ វិស្សជ្ជេតិ ៕ ឥទមស្ស ន វណ្ណស្មឹ វទាមិ ៕ ន ខោ បន លាភី ហោតិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ ៕ ឥទមស្ស ន អារោហបរិណាហស្មឹ វទាមិ ៕ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បុរិសខឡុង្កោ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ន វណ្ណសម្បន្នោ ន អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ៕

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសកបសាខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បរិបូណ៌ដោយល្បឿនផង បរិបូណ៌ដោយសម្បុរផង តែតាស់មិនបរិបូណ៌ដោយកំពស់និងមាឌ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសកបសាខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បរិបូណ៌ដោយល្បឿនផង បរិបូណ៌ដោយសម្បុរផង បរិបូណ៌ដោយកំពស់និងមាឌផង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុរសកបសា ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿន តែមិនបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ មិនបរិបូណ៌ដោយកំពស់និងមាឌតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាឧបបាតិកៈកំណើត (កើតក្នុងសុទ្ធាវាស) បរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសនោះ មានសភាពមិនត្រឡប់ចាកលោកនោះមកវិញឡើយ ព្រោះអស់ទៅនៃឱរម្ភាគិយសញ្ញោជនៈ ៥ តថាគតហៅថា នេះ ជាល្បឿនរបស់ភិក្ខុនោះ ។ តែបើ ភិក្ខុនោះត្រូវគេសាកសួរប្រស្នាក្នុងអភិធម្ម ក្នុងអភិវិន័យ រមែងស្ទៀមស្ងាត់ ដោះស្រាយមិនរួច ។ តថាគតហៅថា នេះមិនមែនជាសម្បុររបស់ភិក្ខុនោះ ។ ទាំងភិក្ខុនោះជាអ្នកមិនបានលាភចំពោះចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនៈនិងបរិក្ខារគឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជម្ងឺ ។ តថាគតហៅថា នេះមិនមែនកំពស់និងមាឌរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសកបសា ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿន តែមិនបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ មិនបរិបូណ៌ដោយកំពស់និងមាឌ យ៉ាងនេះឯង ។

កថញ្ច ភិក្ខវេ បុរិសាជានីយោ ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច ន អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ ហោតិ តត្ថបរិនិព្វាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា ។ ឥទមស្ស ជវស្មឹ វទាមិ ។ អភិធម្មេ ខោ បន អភិវិនយេ បញ្ហំ បុដ្ឋោ វិស្សជ្ជេតិ នោ សំសាទេតិ ។ ឥទមស្ស វណ្ណស្មឹ វទាមិ ។ ន ខោ បន លាភី ហោតិ ចីវរបិណ្ឌបាត-សេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ ។ ឥទមស្ស ន អារោហបរិណាហស្មឹ វទាមិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បុរិសាជានីយោ ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច ន អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បុរិសាជានីយោ ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ច ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ ហោតិ តត្ថ-បរិនិព្វាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុរសអាជានេយ្យ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿនផង បរិ-បូណ៌ដោយសម្បុរផង តែមិនបរិបូណ៌ដោយកំពស់និងទំហំ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាឧបបាតិកៈកំណើត (កើតក្នុងសុទ្ធាវាស) បរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសនោះ មានសភាពមិនត្រឡប់ចាកលោកនោះមកវិញឡើយ ព្រោះអស់ទៅនៃឱរម្ភាគិយសំយោជនៈ ៥ ។ តថា-គតហៅថា នេះជាល្បឿនរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះបើគេសាកសួរប្រ-ស្នា ក្នុងអភិធម្ម ក្នុងអភិវិន័យ រមែងដោះស្រាយរួចមិនស្ទើរស្ទាក់ ។ តថាគតហៅថា នេះជាសម្បុររបស់ភិក្ខុនោះ ។ តែភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមិនបានលាភចំពោះចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងបរិក្ខារគឺថ្នាំជាបច្ច័យផល់អ្នកជម្ងឺ ។ តថាគតហៅថា នេះមិនមែនជាកំពស់និងទំហំរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសអាជានេយ្យ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿន ផង បរិបូណ៌ដោយសម្បុរផង តែមិនបរិបូណ៌ដោយកំពស់និងទំហំ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុរសអាជានេយ្យ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿនផង បរិបូណ៌ដោយសម្បុរផង បរិបូណ៌ដោយកំពស់និងទំហំផង តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាឧបបាតិកៈកំណើត (កើតក្នុងសុទ្ធាវាស) បរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសនោះ មានសភាពមិនត្រឡប់ចាកលោកនោះមកវិញឡើយ ព្រោះអស់ទៅនៃឱរម្ភាគិយសំយោជនៈ ៥ ។

ឥទមស្ស ជវស្មឹ វទាមិ ។ អភិធម្មេ ខោ បន អភិវិនយេ បញ្ហំ បុដ្ឋោ វិស្សជ្ជេតិ នោ សំសាទេតិ ។ ឥទមស្ស វណ្ណស្មឹ វទាមិ ។ លាភី ខោ បន ហោតិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ ។ ឥទមស្ស អារោហបរិណាហស្មឹ វទាមិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បុរិសសទស្សោ ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ច ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ បុរិសសទស្សាតិ ។

(១៤៤) តយោ ច ភិក្ខវេ ភទ្រេ អស្សាជានីយេ ទេសេស្សាមិ តយោ ច ភទ្រេ បុរិសាជានីយេ តំ សុណាថ សាធុកំ មនសិករោថ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច កតមេ ច ភិក្ខវេ តយោ ភទ្រា អស្សាជានីយា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ភទ្រោ អស្សាជានីយោ ។បេ។ ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ច ។

តថាគតហៅថា នេះជាល្បឿនរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ បើគេសាកសួរប្រស្នា ក្នុងអភិធម្ម ក្នុងអភិវិន័យ រមែងដោះស្រាយរួច មិនស្ទៀរស្ទាក់ ។ តថាគតហៅថា នេះជាគុណរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ទាំងភិក្ខុនោះ ជាអ្នកស្ទាក់លាភចំពោះចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងបរិក្ខារគឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជម្ងឺ ។ តថាគតហៅថា នេះជាកំពស់និងធាតុរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសបរសា ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿនផង បរិបូណ៌ដោយសម្បុរផង បរិបូណ៌ដោយកំពស់និងធាតុផង យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសបរសា មាន ៣ ពួកនេះឯង ។

(១៤៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវសេះអាជានេយ្យដ៏ល្អ ៣ ពួកផង នូវបុរសអាជានេយ្យដ៏ល្អ ៣ ពួកផង ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលព្រះតម្រាស់នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ចុះសេះអាជានេយ្យដ៏ល្អ ៣ ពួក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ល្អខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ។បេ។ ជាសត្វមានបរិបូណ៌ដោយល្បឿនផង បរិបូណ៌ដោយសម្បុរផង បរិបូណ៌ដោយកំពស់និងធាតុផង ១ ។

ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ ភទ្រា អស្សាជានីយា ។ កតមេ ច ភិក្ខវេ តយោ ភទ្រា បុរិសាជានីយា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ភទ្រោ បុរិសាជានីយោ ។បេ។ ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច អារោហ-បរិណាហសម្បន្នោ ច ។បេ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភទ្រោ បុរិសាជានីយោ ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ច ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ ឥទមស្ស ជវស្មឹ វទាមិ ។ អភិធម្មេ ខោ បន អភិវិនយេ បញ្ហំ បុដ្ឋោ វិស្សជ្ជេតិ នោ សំសា-ទេតិ ។ ឥទមស្ស វណ្ណស្មឹ វទាមិ ។ លាភី ខោ បន ហោតិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជ-បរិក្ខារានំ ។ ឥទមស្ស អារោហបរិណាហស្មឹ វទាមិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ល្អមាន ៣ ពួកនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសអាជានេយ្យ ៣ ពួក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសអាជានេយ្យដ៏ល្អខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ។បេ។ បរិបូណ៌ដោយល្បឿនផង បរិបូណ៌ដោយសម្បុរផង បរិបូណ៌ដោយកំពស់និងទំហំផង ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុរសអាជានេយ្យដ៏ល្អ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿនផង បរិបូណ៌ដោយសម្បុរផង បរិបូណ៌ដោយកំពស់និងទំហំផង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្នសម្រេចសម្រាន្តនៅ តថាគតហៅថា នេះជាល្បឿនរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះបើគេសាកសួរប្រស្នាក្នុងអភិធម្ម ក្នុងអភិវិន័យ រមែងដោះស្រាយរួច មិនស្ទើរស្ទាក់ ។ តថាគតហៅថា នេះជាសម្បុររបស់ភិក្ខុនោះ ។ ចំណែកភិក្ខុនោះ ជាអ្នកស្ទាក់លាភចំពោះចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងបរិក្ខារគឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជម្ងឺ ។ តថាគតហៅថា នេះជាកំពស់និងទំហំរបស់ភិក្ខុនោះ ។

ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភទ្ទោ បុរិសាជានីយោ ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ច ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ តយោ ភទ្ទា បុរិសាជានីយាតិ ។

[១៤៩] ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ មោរនិវាបេ បរិព្វាជការាមេ ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ភិក្ខវោតិ ។ ភទន្តេតិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អច្ចន្តនិដ្ឋោ ហោតិ អច្ចន្តយោគក្ខេមី អច្ចន្តព្រហ្មចារី អច្ចន្តបរិយោសានោ សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានំ ។ កតមេហិ តីហិ ។ អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធេន អសេក្ខេន សមាធិក្ខន្ធេន អសេក្ខេន បញ្ញាក្ខន្ធេន ។ ឥមេហិ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អច្ចន្តនិដ្ឋោ ហោតិ អច្ចន្តយោគក្ខេមី អច្ចន្តព្រហ្មចារី អច្ចន្តបរិយោសានោ សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានន្តិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសអាជានេយ្យដ៏ល្អ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿនផង បរិបូណ៌ដោយសម្បុរផង បរិបូណ៌ដោយកំពស់នឹងទំហំផង យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសអាជានេយ្យដ៏ល្អមាន ៣ ពួកនេះឯង ។

(១៤៩) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងបរិព្វាជការាម ជាមោរនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលព្រះតម្រាស់នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង ឈ្មោះថាជាអ្នកមានសេចក្ដីចូលចិត្តដាច់ស្រេច មានសេចក្ដីក្សេមចាកយោគៈដាច់ស្រេច មានព្រហ្មចរិយៈដាច់ស្រេច មានទីបំផុតដាច់ស្រេច ប្រសើរបំផុតជាងទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រកបដោយអសេក្ខសីលក្ខន្ធ ១ អសេក្ខសមាធិក្ខន្ធ ១ អសេក្ខបញ្ញាខន្ធ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាអ្នកមានសេចក្ដីចូលចិត្តដាច់ស្រេច មានសេចក្ដីក្សេមចាកយោគៈដាច់ស្រេច មានព្រហ្មចរិយៈដាច់ស្រេច មានទីបំផុតដាច់ស្រេច ជាអ្នកប្រសើរបំផុតជាងទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។

[១៤៦] តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អច្ចន្តនិដ្ឋោ ហោតិ អច្ចន្តយោគក្ខេមី អច្ចន្តព្រហ្មចារី អច្ចន្តបរិយោសានោ សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានំ ។ កតមេហិ តីហិ ។ ឥទ្ធិបាដិហារិយេន អាទេសនាបាដិហារិយេន អនុសាសនីបាដិហារិយេន ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អច្ចន្តនិដ្ឋោ ហោតិ អច្ចន្តយោគក្ខេមី អច្ចន្តព្រហ្មចារី អច្ចន្តបរិយោសានោ សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានន្តិ ។

[១៤៧] តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អច្ចន្តនិដ្ឋោ ហោតិ អច្ចន្តយោគក្ខេមី អច្ចន្ត-ព្រហ្មចារី អច្ចន្តបរិយោសានោ សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានំ ។

(១៤៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង ឈ្មោះថា ជាអ្នកមានសេចក្ដីចូលចិត្តដាច់ស្រេច មានសេចក្ដីក្សេមចាកយោគៈដាច់ស្រេច មានព្រហ្មចរិយៈដាច់ស្រេច មានទីបំផុតដាច់ស្រេច ជាអ្នកប្រសើរបំផុត ជាងទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រកបដោយឥទ្ធិបាដិហារ្យ ១ អាទេសនាបាដិ-ហារ្យ ១ អនុសាសនីបាដិហារ្យ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាអ្នកមានសេចក្ដីចូលចិត្តដាច់ស្រេច មានព្រហ្មចរិយៈដាច់ស្រេច មានទីបំផុតដាច់ស្រេច ជាអ្នកប្រសើរបំផុត ជាងទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ។

(១៤៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង ឈ្មោះថា ជាអ្នកមានសេចក្ដីចូលចិត្តដាច់ស្រេច មានសេចក្ដីក្សេមចាកយោគៈដាច់ស្រេច មានព្រហ្មចរិយៈដាច់ស្រេច មានទីបំផុតដាច់ស្រេច ជាអ្នកប្រសើរបំផុត ជាងទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ។

កតមេហិ តីហិ ។ សម្មាទិដ្ឋិយា សម្មាញាណេន សម្មាវិមុត្តិយា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អច្ចន្តនិដ្ឋោ ហោតិ អច្ចន្តយោគក្ខេមី អច្ចន្តព្រហ្មចារី អច្ចន្តបរិយោសានោ សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានន្តិ ។

យោធាជីវវគ្គោ ចតុត្ថោ ។

តស្សុទ្ទានំ

យោធបរិសមិត្តា ច
ឧប្បាទោ កេសកម្ពលោ
សម្បទា វុឌ្ឍិ តយោ អស្សា
តយោ មោរនិវាបេនាតិ ។

ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងតើដូចម្តេចខ្លះ ? គឺប្រកបដោយសម្មាទិដ្ឋិ (ការយល់ត្រូវ) ១ សម្មាញាណ (ការដឹងត្រូវ) ១ សម្មាវិមុត្តិ (ការរួចចាកកិលេសដោយត្រូវ) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាអ្នកមានសេចក្តីចូលចិត្តដាច់ស្រេច មានសេចក្តីក្សេមចាកយោគៈដាច់ស្រេច មានព្រហ្មចរិយៈដាច់ស្រេច មានទីបំផុតដាច់ស្រេច ជាអ្នកប្រសើរបំផុត ជាងទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ។

ចប់ យោធាជីវវគ្គ ទី ៤ ។

ឧទ្ទាននៃយោធាជីវវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីយោធាជីវៈ ១ អំពីបរិស័ទ ១ អំពីមិត្ត ១ អំពីព្រះតថាគតកើតឡើង ១ អំពីសំពត់កម្ពលដែលត្បាញដោយសក់មនុស្ស ១ អំពីសម្បទាមានសទ្ធាជាដើម ១ អំពីវុឌ្ឍិ ១ អំពីសេះខាន ៣ លើក ១ អំពីព្រះដ៏មានបុណ្យទៅក្នុងបរិព្វាជការាម ជាមោរនិវាបសូត្រ មាន ៣ លើក ១ ។

មង្គលវគ្គោ

(១៤៨) តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហិ តីហិ ។ អកុសលេន កាយកម្មេន អកុសលេន វចីកម្មេន អកុសលេន មនោកម្មេន ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ ។ កតមេហិ តីហិ ។ កុសលេន កាយកម្មេន កុសលេន វចីកម្មេន កុសលេន មនោកម្មេន ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេតិ ។

(១៤៩) តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ។បេ។ សាវជ្ជេន កាយកម្មេន សាវជ្ជេន វចីកម្មេន សាវជ្ជេន មនោកម្មេន ។បេ។ អនវជ្ជេន កាយកម្មេន អនវជ្ជេន វចីកម្មេន អនវជ្ជេន មនោកម្មេន ។បេ។

មង្គលវគ្គ

(១៤៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង រមែងទៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រកបដោយកាយកម្ម ជាអកុសល ១ វចីកម្ម ជាអកុសល ១ មនោកម្ម ជាអកុសល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង រមែងទៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង រមែងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដំកល់ទុក ។ ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រកបដោយកាយកម្ម ជាកុសល ១ វចីកម្ម ជាកុសល ១ មនោកម្ម ជាកុសល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង រមែងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដំកល់ទុក ។

(១៤៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៣យ៉ាង ។បេ។ គឺកាយកម្មប្រកបដោយទោស ១ វចីកម្មប្រកបដោយទោស ១ មនោកម្មប្រកបដោយទោស ១ ។បេ។ គឺកាយកម្មមិនមានទោស ១ វចីកម្មមិនមានទោស ១ មនោកម្មមិនមានទោស ១ ។បេ។

(១៨០) តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ។បេ។ វិសមេន កាយកម្មេន វិសមេន វចីកម្មេន វិសមេន មនោកម្មេន ។បេ។ សមេន កាយកម្មេន សមេន វចីកម្មេន សមេន មនោកម្មេន ។បេ។

(១៨១) តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ។បេ។ អសុចិនា កាយកម្មេន អសុចិនា វចីកម្មេន អសុចិនា មនោកម្មេន ។បេ។ សុចិនា កាយកម្មេន សុចិនា វចីកម្មេន សុចិនា មនោកម្មេន ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ ។

(១៨២) តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ អព្យត្តោ អសប្បុរិសោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ ។ កតមេហិ តីហិ ។ អកុសលេន កាយកម្មេន អកុសលេន វចីកម្មេន អកុសលេន មនោកម្មេន ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ អព្យត្តោ អសប្បុរិសោ

(១៨០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង ។បេ។ នឹងកាយកម្មមិនរាបស្មើ ១ វចីកម្មមិនរាបស្មើ ១ មនោកម្មមិនរាបស្មើ ១ ។បេ។

(១៨១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង ។បេ។ នឹងកាយកម្មមិនស្អាត ១ វចីកម្មមិនស្អាត ១ មនោកម្មមិនស្អាត ១ ។បេ។ នឹងកាយកម្មស្អាត ១ វចីកម្មស្អាត ១ មនោកម្មស្អាត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង រមែងទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ដូចជាគេនាំយកទៅដាក់ទុក ។

(១៨២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពាល ជាអ្នកមិនឈ្លៀវឆ្លាស ជាអសប្បុរសប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង រមែងរក្សាខ្លួនដែលខូចគាស់រំលើងផ្ចាញ់ផ្ចិល (ខូចគុណ) ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយដំណៀលរបស់អ្នកប្រាជ្ញផង រមែងបាននូវបាបជាច្រើនផង ។ ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺប្រកបដោយកាយកម្ម ជាអកុសល ១ វចីកម្ម ជាអកុសល ១ មនោកម្ម ជាអកុសល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពាល ជាអ្នកមិនឈ្លៀវឆ្លាស ជាអសប្បុរស ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង

ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ ។ តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ សប្បុរិសោ អក្ខតំ អនុបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ អនវជ្ជោ ច ហោតិ អននុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច បុញ្ញំ បសវតិ ។ កតមេហិ តីហិ ។ កុសលេន កាយកម្មេន កុសលេន វចីកម្មេន កុសលេន មនោកម្មេន ។ បេ ។

(១៨៣) តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ។ បេ ។ សាវជ្ជេន កាយកម្មេន សាវជ្ជេន វចីកម្មេន សាវជ្ជេន មនោកម្មេន ។ បេ ។ អនវជ្ជេន កាយកម្មេន អនវជ្ជេន វចីកម្មេន អនវជ្ជេន មនោកម្មេន ។ បេ ។

(១៨៤) តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ។ បេ ។ វិសមេន កាយកម្មេន វិសមេន វចីកម្មេន វិសមេន មនោកម្មេន ។ បេ ។ សមេន កាយកម្មេន សមេន វចីកម្មេន សមេន

រមែងរក្សាខ្លួន ដែលខ្លួនគាស់រំលើងផ្តាច់ផ្តិល (នូវគុណ) ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយដំនៀលរបស់អ្នកប្រាជ្ញផង រមែងបាននូវបាបជាច្រើនផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតជាអ្នកឈ្លៀវឈ្លាសជាសប្បុរស ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង រមែងរក្សាខ្លួនដែលមិនគាស់រំលើង មិនផ្តាច់ផ្តិល (នូវគុណ) ជាអ្នកមិនមានទោសផង មិនមានដំនៀលរបស់អ្នកប្រាជ្ញផង រមែងបាននូវបុណ្យជាច្រើនផង ។ ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រកបដោយកាយកម្ម ជាកុសល ១ វចីកម្ម ជាកុសល ១ មនោកម្ម ជាកុសល ១ ។ បេ ។

(១៨៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង ។ បេ ។ គឺកាយកម្មប្រកបដោយទោស ១ វចីកម្មប្រកបដោយទោស ១ មនោកម្មប្រកបដោយទោស ១ ។ បេ ។ គឺកាយកម្មមិនមានទោស ១ វចីកម្មមិនមានទោស ១ មនោកម្មមិនមានទោស ១ ។ បេ ។

(១៨៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង ។ បេ ។ គឺកាយកម្មមិនរាបសា ១ វចីកម្មមិនរាបសា ១ មនោកម្មមិនរាបសា ១ ។ បេ ។ គឺកាយកម្មរាបសា ១ វចីកម្មរាបសា ១ មនោកម្មរាបសា ១ ។ បេ ។

(១៥៥) តីហិ ភិក្ខវេ ។ បេ ។ អសុចិណា កាយកម្មេន អសុចិណា វចីកម្មេន អសុចិណា មនោកម្មេន ។ បេ ។ សុចិណា កាយកម្មេន សុចិណា វចីកម្មេន សុចិណា មនោកម្មេន ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ សប្បុរិសោ អក្ខតំ អនុបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ អនវជ្ជោ ច ហោតិ អននុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច បុញ្ញំ បសវតីតិ ។

(១៥៦) តិស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ វន្ទនា ។ កតមា តិស្សោ ។ កាយេន វាចាយ មនសា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ តិស្សោ វន្ទនាតិ ។

(១៥៧) យេ ភិក្ខវេ សត្តា បុព្វណ្ហសមយំ កាយេន សុចរិតំ ចរន្តិ វាចាយ សុចរិតំ ចរន្តិ មនសា សុចរិតំ ចរន្តិ សុបុព្វណ្ហោ ភិក្ខវេ តេសំ សត្តានំ

(១៥៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ៣ យ៉ាង ។ បេ ។ គឺកាយកម្មមិនស្អាត ១ វចីកម្មមិនស្អាត ១ មនោកម្មមិនស្អាត ១ ។ បេ ។ គឺកាយកម្មស្អាត ១ វចីកម្មស្អាត ១ មនោកម្មស្អាត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតជាអ្នកឈ្លៀវឆ្លាស ជាសប្បុរសប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង រមែងរក្សាខ្លួនដែលមិនបានគាស់រំលើង មិនក្តាច់ក្តិល (ខូចគុណ) ជាអ្នកមិនមានទោសផង មិនមានដំណៀលរបស់អ្នកប្រាជ្ញផង រមែងបាននូវបុណ្យជាច្រើនផង ។

(១៥៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការថ្វាយបង្គំនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការថ្វាយបង្គំ ៣ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺថ្វាយបង្គំដោយកាយ ១ ដោយវាចា ១ ដោយចិត្ត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការថ្វាយបង្គំមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៥៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយណា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្តក្នុងបុព្វណ្ហ-សម័យ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងនោះឈ្មោះថាមានបុព្វណ្ហសម័យដ៏ល្អ

យេ ភិក្ខវេ សត្តា មជ្ឈន្តិកសមយំ កាយេន សុចរិតំ ចរន្តិ វាចាយ សុចរិតំ ចរន្តិ មនសា សុចរិតំ ចរន្តិ សុមជ្ឈន្តិកោ ភិក្ខវេ តេសំ សត្តានំ យេ ភិក្ខវេ សត្តា សាយណ្ហសមយំ កាយេន សុចរិតំ ចរន្តិ វាចាយ សុចរិតំ ចរន្តិ មនសា សុចរិតំ ចរន្តិ សុសាយណ្ហោ ភិក្ខវេ តេសំ សត្តានន្តិ ។

សុនក្ខត្តំ សុមង្គលំ
សុបភាតំ សុហុដ្ឋិតំ
សុខណោ សុមុហុត្តោ ច
សុយិដ្ឋំ ព្រហ្មចារិសុ
បទក្ខិណំ កាយកម្មំ
វាចាកម្មំ បទក្ខិណំ
បទក្ខិណំ មនោកម្មំ
បណិធី តេ បទក្ខិណា
បទក្ខិណានិ កត្វាន
លភន្តត្ថេ បទក្ខិណេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយណា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត ក្នុងមជ្ឈន្តិកសម័យ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងនោះឈ្មោះថា មានមជ្ឈន្តិកសម័យដ៏ល្អ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយណា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត ក្នុងសាយណ្ហសម័យ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងនោះឈ្មោះថា មានសាយណ្ហសម័យដ៏ល្អ ។

ពេលណាដែលសត្វទាំងឡាយប្រព្រឹត្តល្អដោយកាយ
វាចាចិត្ត ពេលនោះឈ្មោះថា នក្ខត្តឫក្សល្អ មង្គលល្អ
ពេលភ្លឺស្វាងល្អ ពេលនៃអរុណរះឡើងល្អ ខណៈល្អ
យាមល្អ (ទានដែលបុគ្គលបូជា) ដល់ព្រហ្មចារីបុគ្គល
ទាំងឡាយ(ក្នុងពេលនោះ) ឈ្មោះថាជាគ្រឿងបូជាល្អ
(ក្នុងថ្ងៃនោះ)កាយកម្មឈ្មោះថា នាំឲ្យមានសេចក្ដីចំរើន
វចីកម្ម ក៏ឈ្មោះថា នាំឲ្យមានសេចក្ដីចំរើន មនោកម្ម
ក៏ឈ្មោះថា នាំឲ្យមានសេចក្ដីចំរើន សេចក្ដីប្រាថ្នា
ទាំងឡាយ របស់អ្នកទាំងនោះ ក៏ឈ្មោះថា នាំឲ្យមាន
សេចក្ដីចំរើន បុគ្គលដែលបានធ្វើនូវកាយកម្ម
វចីកម្ម មនោកម្ម គួរដល់សេចក្ដីចំរើនហើយ
រមែងបាននូវប្រយោជន៍ ដ៏ចំរើនទាំងឡាយ ។

តេ អត្ថលទ្ធា សុខិតា
វិរុឡ្ហា ពុទ្ធសាសនេ
អរោគា សុខិតា ហោថ
សហ សព្វេហិ ញាតិភិ ។

មង្គលវគ្គោ បញ្ចមោ ។

តស្សុទ្ទានំ

អកុសលញ្ច សាវជ្ជំ
វិសមាសុចិនា សហ
ចត្តារោ ច វន្ទនា
សុបុព្វណ្ហេន តេ ទសាតិ ។

តតិយោ បណ្ណាសកោ សមត្តោ ។

អ្នកទាំងឡាយនោះ ចូរបាននូវប្រយោជន៍ ចូរដល់នូវសេចក្តីសុខ ចូរចំរើនក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ចូរកុំឲ្យមានរោគ ឲ្យបាននូវសេចក្តីសុខ ព្រមទាំងញាតិទាំងឡាយគ្រប់គ្នា ។

ចប់ មង្គលវគ្គ ទី ៥ ។

ឧទ្ទាននៃមង្គលវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីបុគ្គលដែលប្រកបដោយកម្មជាអកុសល ១ អំពីកម្មប្រកបដោយទោស ១ ព្រមទាំងកម្មមិនស្មើ ១ កម្មមិនស្អាត ១ អំពីបុគ្គលពួកខ្លះ ដែលគាស់រំលើង (គុណ) ៤ លើក ១ អំពីការថ្វាយបង្គំ ១ អំពីបុព្វណ្ហសម័យល្អ ១ ត្រូវជា ១០ ។

ចប់ តតិយបណ្ណាសក ។

បណ្ណាសកាសង្គហិតា សុត្តា

(១៨៨) តិស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ បដិបទា ។ កតមា តិស្សោ ។ អាគាឡ្ហា បដិបទា និជ្ឈាមា បដិបទា មជ្ឈិមា បដិបទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ អាគាឡ្ហា បដិបទា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឯវំវាទី ហោតិ ឯវំទិដ្ឋិ នត្ថិ កាមេសុ ទោសោតិ សោ កាមេសុ បាតព្យតំ អាបជ្ជតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អាគាឡ្ហា បដិបទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ និជ្ឈាមា បដិបទា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អចេលកោ ហោតិ មុត្តាចារោ ហត្ថាបលេខនោ ន ឯហិភទ្ទន្តិកោ ន តិដ្ឋភទ្ទន្តិកោ នាភិហដំ ន ឧទ្ទិស្សកតំ ន និមន្តនំ សាទិយតិ ។ សោ ន កុម្ភិមុខា បដិគ្គណ្ហាតិ ន កឡោបិមុខា បដិគ្គណ្ហាតិ ន ឯឡកមន្តរំ

សូត្រមិនសង្គ្រោះចូលក្នុងបណ្ណាសក

(១៨៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទានេះមាន ៣ យ៉ាង ។ បដិបទា ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺអាគាឡ្ហបដិបទា (ប្រតិបត្តិគ្រោតគ្រាត) ១ និជ្ឈាមបដិបទា (ប្រតិបត្តិដុតកំដៅខ្លួនឲ្យលំបាក) ១ មជ្ឈិមបដិបទា (ប្រតិបត្តិយ៉ាងកណ្តាល) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអាគាឡ្ហបដិបទា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រកាន់យ៉ាងនេះ មានសេចក្តីយល់ឃើញយ៉ាងនេះថា ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយ មិនមានដូច្នេះ បុគ្គលនោះ រមែងដល់នូវសភាពជាអ្នកធ្លាក់ចុះក្នុងកាមទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អាគាឡ្ហបដិបទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះនិជ្ឈាមបដិបទា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ គ្មានសំពត់ (អាក្រាត) បង់មារយាទល្អ ស៊ីលិទ្ធដៃជូតឧច្ចារៈ ដោយប្រើដៃ បើគេអញ្ជើញថា ចូរមក ក៏មិនមក គេហៅថាឈប់ ក៏មិនឈប់ មិនត្រេកអរនឹងភត្តដែលគេនាំមកមុន មិនត្រេកអរនឹងភត្តដែលគេនាំមកចំពោះខ្លួន មិនត្រេកអរនឹងការនិមន្ត បុគ្គលនោះ មិនទទួលភត្តអំពីមាត់ឆ្នាំង មិនទទួលភត្តអំពីមាត់កញ្ជើ មិនទទួលភត្តដែលគេនាំមក កន្លងធរណីទ្វារ

ន ទណ្ឌមន្តរំ ន មុសលមន្តរំ ន ទ្វិន្នំ ភុញ្ជមានានំ ន គព្ភិនិយា ន បាយមានាយ ន បុរិសន្តរគតាយ ន សង្កិត្តីសុ ន យត្ថ សា ឧបដ្ឋិតោ ហោតិ ន យត្ថ មក្ខិកា សណ្ឌសណ្ឌចារិនី ន មច្ឆំ ន មំសំ ន សុរំ ន មេរយំ ន ថុសោទកំ បិវតិ សោ ឯកាគារិកោ វា ហោតិ ឯកាលោបិកោ ទ្វាគារិកោ វា ហោតិ ទ្វាលោបិកោ...សត្តាគារិកោ វា ហោតិ សត្តាលោបិកោ ឯកិស្សាបិ ទត្តិយា យាបេតិ ទ្វីហិបិ ទត្តីហិ យាបេតិ... សត្តហិបិ ទត្តីហិ យាបេតិ ឯកាហិកម្បិ អាហារំ អាហារេតិ ទ្វីហិកម្បិ អាហារំ អាហារេតិ... សត្តាហិកម្បិ អាហារំ អាហារេតិ ឥតិ ឯវរូបំ អឌ្ឍមាសិកម្បិ បរិយាយភត្តភោជនានុយោគមនុយុត្តោ វិហរតិ ។

មិនទទួលភក្សដែលគេនាំមក ក្នុងចន្លោះដំបង មិនទទួលភក្សដែលគេនាំមកក្នុងចន្លោះអង្រែ មិនទទួលភក្សរបស់មនុស្សពីរនាក់ ដែលកំពុងបរិភោគ មិនទទួលភក្សរបស់ស្ត្រីមានគភ៌ មិនទទួលភក្សរបស់ស្ត្រីដែលកំពុងបំបៅកូន មិនទទួលភក្សរបស់ស្ត្រីដែលកំពុងនៅរួមនឹងបុរស មិនទទួលភក្សក្នុងទីដែលពួកគ្នាឯងរៃណនាំ មិនទទួលភក្សក្នុងទីដែលមានឆ្កែនៅចាំ មិនទទួលភក្សក្នុងទីដែលមានរុយរោម មិនស៊ីត្រី មិនស៊ីសាច់ មិនផឹកសុរា មិនផឹកមេរ័យ មិនផឹកទឹកត្រាំអង្កាំ បុគ្គលនោះទទួលភក្សចំពោះតែក្នុងផ្ទះមួយ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយដុំបាយមួយពំនូតខ្លះ ទទួលភក្សចំពោះតែក្នុងផ្ទះពីរ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយដុំបាយពីរពំនូតខ្លះ ទទួលភក្សចំពោះតែក្នុងផ្ទះ ៧ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយដុំបាយ ៧ ពំនូតខ្លះ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយភក្សក្នុងកាដង ១ ខ្លះ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយភក្សក្នុងកាដង ២ ខ្លះ...ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយភក្សក្នុងកាដង ៧ ខ្លះ...ស៊ីអាហាររំលង ១ ថ្ងៃខ្លះ ស៊ីអាហាររំលង ២ ថ្ងៃខ្លះ...ស៊ីអាហាររំលង ៧ ថ្ងៃខ្លះ បុគ្គលនោះប្រកបដោយសេចក្តីព្យាយាម គឺការផ្លាស់ប្តូរខ្លួនការបរិភោគភក្សរំលងកន្លះខែ មានសភាព ដូច្នេះឯង ។

សោ សាកភក្ខោបិ ហោតិ សាមាកភក្ខោបិ ហោតិ និវារភក្ខោបិ ហោតិ ទទ្ទុលភក្ខោបិ ហោតិ និយាសភក្ខោបិ ហោតិ ហដភក្ខោបិ ហោតិ កណភក្ខោបិ ហោតិ អាចាមភក្ខោបិ ហោតិ បិញ្ញាកភក្ខោបិ ហោតិ តិណភក្ខោបិ ហោតិ គោមយភក្ខោបិ ហោតិ វនមូលផលាហារោ យាបេតិ បវត្តផលភោជី។ សោ សាណានិបិ ធារេតិ មសាណានិបិ ធារេតិ ឆវទុស្សានិបិ ធារេតិ បំសុកូលានិបិ ធារេតិ តិរីដានិបិ ធារេតិ អជិនានិបិ ធារេតិ អជិនក្ខិបម្បិ ធារេតិ កុសចីរម្បិ ធារេតិ វាកចីរម្បិ ធារេតិ ផលកចីរម្បិ ធារេតិ កេសកម្ពលម្បិ ធារេតិ វាលកម្ពលម្បិ ធារេតិ ឧលូកបក្ខម្បិ ធារេតិ កេសមស្សុលោចកោបិ ហោតិ កេសមស្សុលោចនានុយោគមនុយុត្តោ ឧព្ភដ្ឋកោបិ ហោតិ អាសនបដិក្ខិត្តោ ឧក្កុដិកោបិ ហោតិ ឧក្កុដិកប្បធានមនុយុត្តោ កណ្ដកាបស្សយិកោបិ ហោតិ

បុគ្គលនោះមានបន្លែស្រស់ជាអាហារខ្លះ មានអង្ករស្រងែជាអាហារខ្លះ មានស្មៅជាអាហារខ្លះ មានកំទេចស្បែកជាអាហារខ្លះ មានជ័រជាអាហារខ្លះ មានស្លែសាហាយជាអាហារខ្លះ មានកន្ទក់ជាអាហារខ្លះ មានបាយក្ដាំងជាអាហារខ្លះ មានម្សៅជាអាហារខ្លះ មានស្មៅជាអាហារខ្លះ មានអាចម៍គោជាអាហារខ្លះ មានមើមឈើនិងផ្លែឈើ ក្នុងព្រៃជាអាហារខ្លះ បរិភោគតែផ្លែឈើដែលជ្រុះស្រាប់ខ្លះ បុគ្គលនោះស្លៀកដណ្ដប់សំពត់សម្បកធ្មៃខ្លះ ស្លៀកដណ្ដប់សំពត់ដែលគេត្បាញលាយគ្នាខ្លះ ស្លៀកដណ្ដប់សំពត់ដែលបកចេញអំពីសាកសពខ្លះ ស្លៀកដណ្ដប់សំពត់បង្សុកូលខ្លះ ស្លៀកដណ្ដប់សំបកឈើខ្លះ ស្លៀកដណ្ដប់ស្បែកខ្លាខ្លះ ស្លៀកដណ្ដប់ស្បែកខ្លាទាំងក្រចកខ្លះ ស្លៀកដណ្ដប់ស្បូវក្រាំងខ្លះ ស្លៀកដណ្ដប់សំពត់ត្បាញដោយសម្បកព្រៃខ្លះ ស្លៀកដណ្ដប់បន្ទះក្ដារខ្លះ ស្លៀកដណ្ដប់សំពត់កម្ពលដែលត្បាញដោយសក់មនុស្សខ្លះ ស្លៀកដណ្ដប់សំពត់កម្ពលដែលត្បាញដោយរោមកន្ទុយសេះខ្លះ ស្លៀកដណ្ដប់សំពត់ដែលត្បាញដោយស្លាបមៀមខ្លះ ដកសក់និងពុកមាត់ ប្រព្រឹត្តតាមតែ ក្នុងការព្យាយាមដកសក់និងពុកមាត់ខ្លះ ឈរស្រមឹបហាមឃាត់នូវអាសនៈខ្លះ អង្គុយច្រហោងប្រព្រឹត្តតាមតែក្នុងការព្យាយាមអង្គុយច្រហោងខ្លះ ដេកលើបន្លា

កណ្ដកាបស្សយេ សេយ្យំ កប្បេតិ សាយតតិយកម្បិ ឧទកោរោហនានុយោគមនុយុត្តោ វិហរតិ ។ ឥតិ ឯវរូបំ អនេកវិហិតំ កាយស្ស អាតាបនបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ វិហរតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ និជ្ឈាមា បដិបទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ មជ្ឈិមា បដិបទា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ វេទនាសុ... ចិត្តេ... ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ មជ្ឈិមា បដិបទា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ តិស្សោ បដិបទាតិ ។

(១៥៤) តិស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ បដិបទា ។ កតមា តិស្សោ ។ អាគាឡ្ហា បដិបទា និជ្ឈាមា បដិបទា

សម្រេចការដេកលើបន្លា ប្រកបរឿយៗ នូវការចុះក្នុងទឹក ១ ថ្ងៃ ៣ ដងគឺព្រឹក ថ្ងៃត្រង់ ល្ងាច ។ បុគ្គលនោះ ប្រកបរឿយៗ នូវការធ្វើកាយឲ្យក្តៅច្រើន មានសភាពយ៉ាងនេះ ដោយប្រការផ្សេងៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា និជ្ឈាមប្បដិបទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមជ្ឈិមប្បដិបទា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណានូវកាយក្នុងកាយ មានព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស មានស្មារតី បន្ទោបង់នូវអភិជ្ឈានិងទោមនស្ស ក្នុងលោក ក្នុងវេទនាទាំងឡាយ...ក្នុងចិត្ត... ពិចារណានូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ មានព្យាយាមដុតកំដៅនូវកិលេស មានស្មារតី បន្ទោបង់នូវអភិជ្ឈានិងទោមនស្សក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា មជ្ឈិមប្បដិបទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៥៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទានេះមាន ៣ យ៉ាង ។ បដិបទា ៣ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺអាគាឡ្ហប្បដិបទា ១ និជ្ឈាមប្បដិបទា ១

មជ្ឈិមា បដិបទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ អាគាឡ្ហា បដិបទា ។បេ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អាគាឡ្ហា បដិបទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ និជ្ឈាមា បដិបទា ។បេ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ និជ្ឈាមា បដិបទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ មជ្ឈិមា បដិបទា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អនុប្បន្នានំ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អនុប្បាទាយ ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតិ បទហតិ ឧប្បន្នានំ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតិ បទហតិ អនុប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឧប្បាទាយ ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតិ បទហតិ ឧប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឋិតិយា អសម្មោសាយ ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ភាវនាយ បារិបូរិយា ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតិ បទហតិ... ឆន្ទសមាធិប្បធានសង្ខារសមន្នាគតំ ឥទ្ធិបាទំ ភាវេតិ វីរិយសមាធិប្បធានសង្ខារសមន្នាគតំ ឥទ្ធិបាទំ ភាវេតិ

មជ្ឈិមបដិបទា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអាគាឡ្ហបដិបទា ដូចម្តេច ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាអាគាឡ្ហបដិបទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះនិជ្ឈាមបដិបទា តើដូចម្តេច ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថានិជ្ឈាមបដិបទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមជ្ឈិមបដិបទា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បណ្តុះឆន្ទៈឲ្យកើត ព្យាយាម ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ផ្គងផ្គល់ចិត្តទុក ដើម្បីញុំាងអកុសលធម៌លាមកដែលមិនទាន់កើត មិនឲ្យកើតឡើង បណ្តុះឆន្ទៈឲ្យកើត ព្យាយាម ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ផ្គងផ្គល់ចិត្តទុក ដើម្បីលះបង់អកុសលធម៌លាមកដែលកើតឡើងហើយ បណ្តុះឆន្ទៈឲ្យកើត ព្យាយាម ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ផ្គងផ្គល់ចិត្តទុក ដើម្បីញុំាងកុសលធម៌ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើង បណ្តុះឆន្ទៈឲ្យកើតឡើង ព្យាយាម ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ផ្គងផ្គល់ចិត្តទុក ដើម្បីឋិតថេរ ដើម្បីមិនវិនាស ដើម្បីលូតលាស់ ដើម្បីទូលាយ ដើម្បីចំរើនឡើង ដើម្បីបរិបូណ៌នៃកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ... ចំរើនឥទ្ធិបាទដែលប្រកបដោយឆន្ទសមាធិ និងបធានសង្ខារ ចំរើនឥទ្ធិបាទដែលប្រកបដោយវីរិយសមាធិ និងបធានសង្ខារ

ចិត្តសមាធិប្បធានសង្ខារសមន្នាគតំ ឥទ្ធិបាទំ ភាវេតិ វីមំសាសមាធិប្បធានសង្ខារសមន្នាគតំ ឥទ្ធិបាទំ ភាវេតិ... សទ្ធិន្ទ្រិយំ ភាវេតិ វិរិយិន្ទ្រិយំ ភាវេតិ សតិន្ទ្រិយំ ភាវេតិ សមាធិន្ទ្រិយំ ភាវេតិ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ភាវេតិ... សទ្ធាពលំ ភាវេតិ វិរិយពលំ ភាវេតិ សតិពលំ ភាវេតិ សមាធិពលំ ភាវេតិ បញ្ញាពលំ ភាវេតិ... សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិរិយសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ... សម្មាទិដ្ឋឹ ភាវេតិ សម្មាសង្កប្បំ ភាវេតិ សម្មាវាចំ ភាវេតិ សម្មាកម្មន្តំ ភាវេតិ សម្មាអាជីវំ ភាវេតិ សម្មាវាយាមំ ភាវេតិ សម្មាសតឹ ភាវេតិ សម្មាសមាធឹ ភាវេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ មជ្ឈិមា បដិបទា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ តិស្សោ បដិបទាតិ(១) ។

---

១ ម. អចេលកវគ្គោ ឆដ្ឋោ ។

តស្សុទ្ទានំ

សតិប្បដ្ឋានំ ឥទ្ធិ ច   ឥន្ទ្រិយេន ពលេន ច
ពោជ្ឈង្គា ចេវ មគ្គោ ច   បដិបទា ច យោជយេតិ ។

ចំរើនឥទ្ធិបាទដែលប្រកបដោយចិត្តសមាធិនិងបធានសង្ខារ ចំរើនឥទ្ធិបាទដែលប្រកបដោយវីមំសាសមាធិនិងបធានសង្ខារ... ចំរើនសទ្ធិន្ទ្រិយ ចំរើនវិរិយិន្ទ្រិយ ចំរើនសតិន្ទ្រិយ ចំរើនសមាធិន្ទ្រិយ ចំរើនបញ្ញិន្ទ្រិយ... ចំរើនសទ្ធាពលៈ ចំរើនវិរិយពលៈ ចំរើនសតិពលៈ ចំរើនសមាធិពលៈ ចំរើនបញ្ញាពលៈ... ចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈង្គ ចំរើនធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គ ចំរើនវិរិយសម្ពោជ្ឈង្គ ចំរើនបីតិសម្ពោជ្ឈង្គ ចំរើនបស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គ ចំរើនសមាធិសម្ពោជ្ឈង្គ ចំរើនឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ... ចំរើនសម្មាទិដ្ឋិ ចំរើនសម្មាសង្កប្បៈ ចំរើនសម្មាវាចា ចំរើនសម្មាកម្មន្តៈ ចំរើនសម្មាអាជីវៈ ចំរើនសម្មាវាយាមៈ ចំរើនសម្មាសតិ ចំរើនសម្មាសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាមជ្ឈិមប្បដិបទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង(១) ។

---

១ ម. បាំ អចេលកវគ្គ ទី ៦ ។

ឧទ្ទាននៃអចេលកវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីសតិប្បដ្ឋាន ១   ឥទ្ធិបាទ ១
ឥន្ទ្រិយ ១ ពលៈ ១   ពោជ្ឈង្គ ១ មគ្គ ១
ដែលលោកប្រកាសហៅថាបដិបទា (ឬប្បដិបទា) ។

(១៦០) តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហិ តីហិ ។ អត្តនា ច បាណាតិបាតី ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតេ សមាទបេតិ បាណាតិបាតេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ តីហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ ។ កតមេហិ តីហិ ។ អត្តនា ច បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតា វេរមណិយា សមាទបេតិ បាណាតិបាតា វេរមណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ ។ បេ ។ អត្តនា ច អទិន្នាទាយី ហោតិ បរញ្ច អទិន្នាទានេ សមាទបេតិ អទិន្នាទានេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច អទិន្នាទានា វេរមណិយា សមាទបេតិ អទិន្នាទានា វេរមណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ

(១៦០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង រមែងទៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គល ជាអ្នកសម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងការសម្លាប់សត្វ ១ ពេញចិត្តក្នុងការសម្លាប់សត្វ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង រមែងទៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាង រមែងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដាក់ទុក ។ ប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គល វៀរចាកការសម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃក្នុងការវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ១ ពេញចិត្តក្នុងការវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ១ ។ បេ ។ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃក្នុងការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ១ ពេញចិត្តក្នុងការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ១ ... ជាអ្នកវៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យដោយខ្លួនឯង១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃក្នុងការវៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ១ ពេញចិត្តក្នុងការវៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ១... ជាអ្នកប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយដោយខ្លួនឯង ១

បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារេ សមាទបេតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេរមណិយា សមាទបេតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេរមណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច មុសាវាទី ហោតិ បរញ្ច មុសាវាទេ សមាទបេតិ មុសាវាទេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច មុសាវាទា វេរមណិយា សមាទបេតិ មុសាវាទា វេរមណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច បិសុណាវាចោ ហោតិ បរញ្ច បិសុណាយ វាចាយ សមាទបេតិ បិសុណាយ វាចាយ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច បិសុណាយ វាចាយ វេរមណិយា សមាទបេតិ បិសុណាយ វាចាយ វេរមណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច ផរុសវាចោ ហោតិ បរញ្ច ផរុសាយ វាចាយ សមាទបេតិ

ដឹកនាំបុគ្គលដទៃក្នុងការប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ ជាអ្នកពេញចិត្តក្នុងការប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ ... ជាអ្នកវៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃក្នុងការវៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ ជាអ្នកត្រេកអរក្នុងការវៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ ... ជាអ្នកពោលពាក្យកុហកដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃក្នុងការពោលពាក្យកុហក ១ ជាអ្នកពេញចិត្តក្នុងការពោលពាក្យកុហក ១ ... ជាអ្នកវៀរចាកការពោលពាក្យកុហកដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងការវៀរចាក ការពោលពាក្យកុហក ១ ជាអ្នកពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកការពោលពាក្យកុហក ១ ... ជាអ្នកពោលពាក្យញុះញង់ ដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃក្នុងការពោលពាក្យញុះញង់ ១ ជាអ្នកពេញចិត្តក្នុងការពោលពាក្យញុះញង់ ១... ជាអ្នកវៀរចាកការពោលពាក្យញុះញង់ដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃក្នុងការវៀរចាកការពោលពាក្យញុះញង់ ១ ជាអ្នកពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកការពោលពាក្យញុះញង់ ១ ... ជាអ្នកពោលពាក្យអាក្រក់ដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យអាក្រក់ ១

បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារេ សមាទបេតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេរមណិយា សមាទបេតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេរមណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច មុសាវាទី ហោតិ បរញ្ច មុសាវាទេ សមាទបេតិ មុសាវាទេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច មុសាវាទា វេរមណិយា សមាទបេតិ មុសាវាទា វេរមណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច បិសុណាវាចោ ហោតិ បរញ្ច បិសុណាយ វាចាយ សមាទបេតិ បិសុណាយ វាចាយ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច បិសុណាយ វាចាយ វេរមណិយា សមាទបេតិ បិសុណាយ វាចាយ វេរមណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច ផរុសវាចោ ហោតិ បរញ្ច ផរុសាយ វាចាយ សមាទបេតិ

ដឹកនាំបុគ្គលដទៃក្នុងការប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ ជាអ្នកពេញចិត្តក្នុងការប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ ... ជាអ្នកវៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃក្នុងការវៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ ជាអ្នកត្រេកអរក្នុងការវៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ ... ជាអ្នកពោលពាក្យកុហកដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃក្នុងការពោលពាក្យកុហក ១ ជាអ្នកពេញចិត្តក្នុងការពោលពាក្យកុហក ១ ... ជាអ្នកវៀរចាកការពោលពាក្យកុហកដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងការវៀរចាក ការពោលពាក្យកុហក ១ ជាអ្នកពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកការពោលពាក្យកុហក ១ ... ជាអ្នកពោលពាក្យញុះញង់ ដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃក្នុងការពោលពាក្យញុះញង់ ១ ជាអ្នកពេញចិត្តក្នុងការពោលពាក្យញុះញង់ ១ ... ជាអ្នកវៀរចាកការពោលពាក្យញុះញង់ដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃក្នុងការវៀរចាកការពោលពាក្យញុះញង់ ១ ជាអ្នកពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកការពោលពាក្យញុះញង់ ១ ... ជាអ្នកពោលពាក្យអាក្រក់ ដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យអាក្រក់ ១

ផរុសាយ វាចាយ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច ផរុសាយ វាចាយ វេរមណិយា សមាទបេតិ ផរុសាយ វាចាយ វេរមណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច សម្ផប្បលាបី ហោតិ បរញ្ច សម្ផប្បលាបេ សមាទបេតិ សម្ផប្បលាបេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច សម្ផប្បលាបា វេរមណិយា សមាទបេតិ សម្ផប្បលាបា វេរមណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច អភិជ្ឈាលុ ហោតិ បរញ្ច អភិជ្ឈាយ សមាទបេតិ អភិជ្ឈាយ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច អនភិជ្ឈាលុ ហោតិ បរញ្ច អនភិជ្ឈាយ សមាទបេតិ អនភិជ្ឈាយ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ

ជាអ្នកពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យអាក្រក់ ១ ... ជាអ្នកវៀរចាកការនិយាយពាក្យអាក្រក់ ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងការវៀរចាកការនិយាយពាក្យអាក្រក់ ១ ជាអ្នកពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកការនិយាយពាក្យអាក្រក់ ១ ... ជាអ្នកនិយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ដោយខ្លួនឯង ១ ជាអ្នកដឹកនាំបុគ្គលដទៃក្នុងការនិយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ ១ ជាអ្នកពេញចិត្តក្នុងការនិយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ ១ ... ជាអ្នកវៀរចាកការនិយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃក្នុងការវៀរចាកការនិយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ ១ ជាអ្នកពេញចិត្តក្នុងការវៀរចាកការនិយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ ១... ជាអ្នកសំឡឹងរំពៃនូវទ្រព្យបុគ្គលដទៃដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃក្នុងការសំឡឹងរំពៃនូវទ្រព្យបុគ្គលដទៃ ១ ជាអ្នកពេញចិត្តក្នុងការសំឡឹងរំពៃនូវទ្រព្យបុគ្គលដទៃ ១ ... ជាអ្នកមិនសំឡឹងរំពៃនូវទ្រព្យបុគ្គលដទៃដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃក្នុងការមិនសំឡឹងរំពៃទ្រព្យបុគ្គលដទៃ ១ ជាអ្នកពេញចិត្តក្នុងការមិនសំឡឹងរំពៃទ្រព្យបុគ្គលដទៃ ១... ជាអ្នកមានចិត្តគំគួនដោយខ្លួនឯង ១

បណ្ណាសកាសង្គហិតា សុត្តន្តា

បរេ ព្យាបាទេ សមាទបេតិ ព្យាបាទេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ បរេ អព្យាបាទេ សមាទបេតិ អព្យាបាទេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរេ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ... អត្តនា ច សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរេ សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ សម្មាទិដ្ឋិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ ។(១)

១ អ. កម្មបថបេយ្យាល(២) និដ្ឋិតំ ។

តស្សុទ្ទានំ

បាណាតិបាតាទិន្នា ច មុសាវាទី ច បិសុណា
ផរុសា សម្ផប្បលា ច អភិជ្ឈា ព្យាបាទទិដ្ឋិ ច
កម្មបថាសុ បេយ្យាលំ និគមេ និគមិយតិ ។

២ កម្មបថបេយ្យាលោ និដ្ឋិតោ យុត្តកោ ។

ព្រះសូត្រដែលមិនសង្គ្រោះចូលក្នុងបណ្ណាសក

ដឹកនាំបុគ្គលដទៃក្នុងការគុំគួន ១ ជាអ្នកពេញចិត្តក្នុងការគុំគួន ១... ជាអ្នកមិនមានចិត្តគុំគួនដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងការមិនគុំគួន ១ ជាអ្នកពេញចិត្តក្នុងការមិនគុំគួន ១... ជាអ្នកមានសេចក្តីយល់ខុសដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃក្នុងការយល់ខុស ១ ជាអ្នកពេញចិត្តក្នុងការយល់ខុស ១... ជាអ្នកមានសេចក្តីយល់ត្រូវដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃក្នុងសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ជាអ្នកពេញចិត្ត ក្នុងសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង រមែងទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដាក់ទុក(១) ។

១ អ. ចប់ កម្មបថបេយ្យាល ។

ឧទ្ទាននៃកម្មបថបេយ្យាលនោះគឺ

និយាយនឹងការសម្លាប់សត្វ ១ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនឲ្យ ១
ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាម ១ និយាយកុហក ១ និយាយញុះញង់ ១
និយាយអាក្រក់ ១ និយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ ១ សំឡឹងរំពៃចំពោះ
ទ្រព្យបុគ្គលដទៃ ១ សេចក្តីគុំគួន ១ សេចក្តីយល់ខុស ១ ពាក្យទាំង
ឡាយបញ្ចប់ក្នុងកម្មបថទាំងឡាយ ត្រូវជា ៣ ត្រង់បេយ្យាលសង្ខេប ។

(១៦១) រាគស្ស ភិក្ខវេ អភិញ្ញាយ តយោ ធម្មា ភាវេតព្វា ។ កតមេ តយោ ។ សុញ្ញតោ សមាធិ អនិមិត្តោ សមាធិ អប្បណិហិតោ សមាធិ ។ រាគស្ស ភិក្ខវេ អភិញ្ញាយ ឥមេ តយោ ធម្មា ភាវេតព្វា ។ រាគស្ស ភិក្ខវេ បរិញ្ញាយ ។បេ។ បរិក្ខយាយ បហានាយ ខយាយ វយាយ វិរាគាយ និរោធាយ ចាគាយ បដិនិស្សគ្គាយ ឥមេ តយោ ធម្មា ភាវេតព្វា ។ ទោសស្ស មោហស្ស កោធស្ស ឧបនាហស្ស មក្ខស្ស បឡាសស្ស ឥស្សាយ មច្ឆរិយស្ស មាយាយ សាឋេយ្យស្ស ថម្ភស្ស សារម្ភស្ស មានស្ស អតិមានស្ស មទស្ស បមាទស្ស អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ខយាយ វយាយ វិរាគាយ និរោធាយ ចាគាយ បដិនិស្សគ្គាយ ឥមេ តយោ ធម្មា ភាវេតព្វាតិ ។

បណ្ណាសកសង្គហិតា សុត្តា និដ្ឋិតា ។

(១៦១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាង បុគ្គលគប្បីចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។ ធម៌ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺសុញ្ញតសមាធិ ១ អនិមិត្តសមាធិ ១ អប្បណិហិតសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង បុគ្គលគប្បីចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ បុគ្គលគប្បីចំរើន ដើម្បីកំណត់ដឹង ។បេ។ ដើម្បីអស់រលីង ដើម្បីលះបង់ ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីសូន្យទៅ ដើម្បីវិនាស ដើម្បីរលត់ ដើម្បីផ្តាច់បង់ ដើម្បីរលាស់ចោល នូវរាគៈ ។ ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ បុគ្គលគប្បីចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់រលីង ដើម្បីលះបង់ ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីសូន្យទៅ ដើម្បីវិនាស ដើម្បីរលត់ ដើម្បីផ្តាច់បង់ ដើម្បីរលាស់ចោលនូវទោសៈ មោហៈ ក្រោធៈ ឧបនាហៈ មក្ខៈ បឡាសៈ ឥស្សា មច្ឆរិយៈ មាយា សាឋេយ្យៈ ថម្ភៈ សារម្ភៈ មានៈ អតិមានៈ មទៈ បមាទៈ ។

ចប់ ពួកសូត្រដែលមិនសង្គ្រោះក្នុងបណ្ណាសក ។

តស្សុទ្ទានំ (១)

រាគំ ទោសញ្ច មោហញ្ច កោធូបនាហបញ្ចមំ
មក្ខបឡាសឥស្សា ច មច្ឆរិយមាយាសាឋេយ្យា
ថម្ភសារម្ភមានញ្ច អតិមានមទស្ស ច
បមាទ សត្តរស វុត្តា រាគបេយ្យាលនិស្សិតា ។
ឯតេ ឧបន្នយុត្តេន អភិញ្ញាយ
បរិញ្ញាយ បរិក្ខយា បហានក្ខយវយេន
វិរាគនិរោធចាគំ បដិនិស្សគ្គ ឥមេ ទស
សុញ្ញតោ អនិមិត្តោ ច អប្បណិហិតោ ច តយោ
សមាធិមូលកាបេយ្យា-លេសុបិ វុត្តា ជាតិ ។

តិកនិបាតោ និដ្ឋិតោ ។

---

១ តស្សុទ្ទានំ មរម្មបោត្ថកេ អត្ថិ ។

ឧទ្ទាននៃរាគបេយ្យាលនោះគឺ (១)

និយាយអំពីធម៌ដែលកាត់ស្រាយទៅ ក្នុងរាគបេយ្យាល ដែលលោកពោលហើយ គឺ មាន ១៧ គឺ លោភៈ ១ ទោសៈ ១ មោហៈ ១ កោធៈ ១ ឧបនាហៈ ១ ជាដំបូង មក្ខៈ ១ បឡាសៈ ១ ឥស្សា ១ មច្ឆរិយៈ ១ មាយា ១ សាឋេយ្យៈ ១ ថម្ភៈ ១ សារម្ភៈ ១ មានៈ ១ អតិមានៈ ១ មទៈ ១ បមាទៈ ១ ។ សំពីសមាធិ ៣ យ៉ាងគឺ សុញ្ញត-សមាធិ ១ អនិមិត្តសមាធិ ១ អប្បណិហិតសមាធិ ១ ដែលលោកកំណត់ទុក ក្នុងសមាធិមូលកបេយ្យាល ដោយហេតុជាជំនួយ ដែលប្រកបដោយសេចក្ដីឧបមា ដើម្បីដឹងច្បាស់ ១ ដើម្បីកំណត់ដឹង ១ ដើម្បីអស់រលីង ១ ដើម្បីលះបង់ ១ ដើម្បីអស់ទៅ ១ ដើម្បីសូន្យទៅ ១ ដើម្បីវិនាស ១ ដើម្បីរលត់ ១ ដើម្បីផ្ដាច់បង់ ១ ដើម្បីរលាស់ចោល ១ រួមត្រូវជា ១០ ។

ចប់ តិកនិបាត ។

---

១ ឧទ្ទាននេះរកតែក្នុងច្បាប់អក្សរភូមា ។

វិរុទ្ធាវិរុទ្ធបត្ត

វិរុទ្ធបាឋោ	អវិរុទ្ធបាឋោ	អង្ក	បន្ទាត់លេខាយ
វេទិព្វា	វេទិតព្វា	៧	៧
លទ្ធ	លទ្ធិ	១២	១២
អត្តានោ	អត្តានោ	១៧	២
បោក្ក–	បោក–	៤៩	១២
បន	បុន	២៣	១១
វត្ថុវណ្ណត្តិ	វត្ថុវណ្ណត្តិ	២៦	៧
សង្ឃានោ	សមង្ឃានោ	៣៨	១២
វិនិច្ឆិត	វិនិច្ឆិត ។	៨២	១១
អវស្សោ	អវស្សោ	៨៩	១៦
តោយក្ខុ	តោសក្ខុ	៥២	៥
អបស្ស	អបស្សំ	៥៦	៨
ទបបុដ្ឋ	ទបបដ្ឋ	៨៣	១៩
សុខ	សុខំ	៩០	៨
អសត្តិយោ	តាសត្តិយោ	៩០	៩
បច្ចយ	បច្ចយេ	៩០	១២

វិរុទ្ធាវិរុទ្ធបត្តំ

វិរុទ្ធបាឋោ	អវិរុទ្ធបាឋោ	អង្កេ	បន្តិលេខាយំ
សប្បរិសា	សប្បុរិសា	១០០	១៧
ប្បមដ្ឋិ	ឧប្បមដ្ឋិ	,,	១៨
សុខ	សុខំ	១០៧	១៣
ហរាយេ–	ហរាយេយ្យំ	១០៩	១៩
ជិគុច្ឆេយ្យ	ជិគុច្ឆេយ្យំ	,,	១០
ហរាយេយ្យ	ហរាយេយ្យំ	១១០	១៣
សំវត្តិ	សំវត្តិ ។	១៦៣	៩
បសវតីតិ	បសវតីតិ	១៣០	១១
បេតសំកំ	ន បេតសំកំ	១៣៧	១៣
បរក្កោកាយក	បរក្កោ កាយតិ	១៣៨	៨
ការន	ការេ	១៣៩	១៤
ជាតិសហស្សម្ប	ជាតិសហស្សម្បិ	១៥២	៤
គ	តំ	១៦០	៣
បុព្វេនកំសី	បុព្វេនិកំសិ	១៦០	៤
ទុយិតបណ្ណាសកេ	ទុតិយបណ្ណាសកេ	១៨៧	១

វិរុទ្ធាវិរុទ្ធបត្តំ

វិរុទ្ធបាឋោ	អវិរុទ្ធបាឋោ	អង្កេ	បន្តិលេខាយំ
វណ្ណសក្កច្ចំ	វណ្ណំ សក្កច្ចំ	២០០	៤
បិណ្ឌយ	បិណ្ឌាយ	២០៦	១០
សមោទនីយំ	សម្មោទនីយំ	២១៧	៨
សមេបនោ	សមេ នោ បន	២២៧	៨
សបរិឡាហំ	សបរិឡាហំ	២៩៣	១៦
ឧបក្កលិដ្ឋស្ស	ឧបក្កិលិដ្ឋស្ស	២២៩	៨
សហស្ស	សហស្សំ	៣១៤	១១
អប្បុដីផ្ស	អប្បុដីផ្សំ	៣៣៣	៤
ទុតិយបណ្ណាសកេ	ទុតិយបណ្ណាសកេ	៣៣៨	១
ព្រហ្មណេសុ	ព្រហ្មណេសុ ក៏	៣៩២	៤
អតិនិវេរិតា	អតិនិវេរិត្តា	៤០៨	១៩
វិតិសារេយ្យ	វិតិសារេយ្យំ ។	៤៤៤	១៣
វិតិមោទេយ្យ	វិតិមោទេយ្យំ	៤៤២	,,
និម្មានត	និម្មានតិ	៤៤៩	៩
ព្រហ្មចារីសុ	ព្រហ្មចារិសុ	៤៧២	១២

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
មិនត្រ វចំនង	មិនត្រូវចំនង	៦	១៦
វេការវគ្គ	បឋមបណ្ណាសក វេការវគ្គ	១៨	១
ព្រោះការបៈ	ព្រោះអស់កាសាៈ	១៩	១៤
ភក្ខុ	ភិក្ខុ	៣៤	៦
បណាបុគ្គល	បណ្ណាបុគ្គល	៤៤	៣
ដើម្ប	ដើម្បី	៤៦	〃
សកតាមី	សកទាគាមី	〃	១១
ជាទីសប្បុ យ	ជាទីសប្បាយ	៤៧	៨
ទំលេន់	ទំលេត់	៥៥	〃
មិនគួរចូលទោ	មិនគួរចូលទៅ	៥៩	៦
ក្រសាលើក	ក្រសាលើក	៦១	១៦
ជាទស្រឡាញ់	ជាទីស្រឡាញ់	៦៨	១០
មាណព	មាណភិក្ខុ	៧៤	១១

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
តកនិបាត	តិកនិបាត	៧៨	១
កនិមិត្ត	កសិនិមិត្ត	៧៩	១០
តាំបឡាយ	តាំងឡាយ	៩៤	៣
ហោជា	ហៅជា	១០៧	៧
ជាក	ជាត	១១១	៤
〃	〃	១១៤	១៤
ភក្ខុ	ភិក្ខុ	១១៣	៥
អ្នកចាំ	អ្នកជាំ	១៤០	១៤
ត្រូឱ្យ	ត្រូវឱ្យ	១៤៨	១៤
គេមិបានគិត	គេមិនបានគិត	១៩១	៤
បុគ្គលទាងនោះ	បុគ្គលទាំងនោះ	១៩៤	១១
តកនិបាត	តិកនិបាត	១៩៤	១
ព្រះគោតម	ព្រះគោតម	១៧៤	១០

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ដែលបុគ្គលផុន	(ដែលបុគ្គលបាន		
ខ្លួនហើយ)	ខ្លួនហើយ)	១៨០	៤
ទេវទូតវត្ត	មហាវត្ត	១៩៨	១
ដោយសត្វ	ដោយគេមសត្វ	២០០	៧
ផបម្ដេច	ដូចម្ដេច	២១០	១៧
គប្ប	គប្បី	២១៣	៤
បព្រិក្រេ	បតិក្រេ	២១៥	៧
ព្រលសព្យហ:	ព្រលសាព្យ:	២៣៨	១១
,,	,,	,,	១២
កបរៀន	កប់រៀន	២៦៧	១៦
ដោយសេក្តី	ដោយសេចក្តី	២៧០	៦
ទឆាំ	ទន្ទាំ	២៨០	១០
ដើម្ប	ដើម្បី	២៨២	២
មិនប្រព្រឹត	មិនប្រព្រឹត្ត	,,	១០
អកសល	អកុសល	៣០៧	១៧
ម ុស្ស	មនុស្ស	៣២៨	១០

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
នៅក	នៅតែ	៣៣១	៤
មាន៨ៗ	៨ ៗ	៣៣៦	១៣
កិ្ត	កិត្ត	៣៤៥	១១
កិត្ត	កិត្តិ	៣៤២	៤
គេនាំមកជាំ	គេនាំមកបូជា	៣៤៧	៣
កំម៉ាំង	កម្លាំង	,,	១៣
បច្ចុប្បន្ន	បច្ចុប្បន្ន	៣៦៦	៧
យាអវែ្ទង	យូរអវែទ្ទង	៣៦៥	១១
បរិក្ខាបស់	បរិក្ខាររបស់	៣២២	១៣
បុគ្គល នាះ	បុគ្គលនោះ	៣៧១	២
យ៉ាំណា	យ៉ាំងណា	៣៧៣	,,
កិត្តធំាងឡាយ	កិត្តទាំងឡាយ	,,	៨
ចំងណង	ចំណង	,,	១១
តែងកម្ម	តែកម្ម	,,	១៧

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
កាកា	កាក្ដា	៣៨០	១៣
មន	មិន	៣៨៤	៥
ព្រមតាង	ព្រមតាំង	៣៩៣	៤
កិរិយាន	កិរិយា	៤០០	,,
ទាំឡាយ	ទាំងឡាយ	៤០៣	៩
ពាលខូចចិត្ត	ពោលខូចចិត្ត	៤០៦	១៦
ទាំនឡាយ	ទាំងឡាយ	៤១៩	១៥
កកិច្ច	កិច្ច	៤៦៥	៦
ពក	ពួក	៤៥៣	៥
វិចិត្តា	វិចិក្ខា	៤៦៨	១៨
ទោផល់	ទៅផល់	៤៣៦	៣
បិនបាន	មិនបាន	៤៤០	៦
គាហព្រហ្ម	គាហាព្រហ្ម	៤៤៣	៧
លកិច្ច	ឆ្លាលកិច្ច	៤៨០	១៦
កិ្ច	កិច្ច	៤៦៥	៦

សុត្តន្តបិដកេ

អង្គុត្តរនិកាយស្ស តិកនិបាតោ

ទុតិយោ ភាគោ

មាតិកា		អង្កេ
បឋមបណ្ណាសកេ	កាលវគ្គោ	១
	រថការវគ្គោ	១៣
	បុគ្គលវគ្គោ	៤១
	ទេវទូតវគ្គោ	៧៧
	ចូឡវគ្គោ	១២០
ទុតិយបណ្ណាសកេ	ព្រាហ្មណវគ្គោ	១៣២
	មហាវគ្គោ	១៧៩
	អានន្ទវគ្គោ	២៨៨
	សមណវគ្គោ	៣១៨
	លោណផលវគ្គោ	៣២៩

សុត្តន្តបិដក

អង្គុត្តរនិកាយ តិកនិបាត

ទុតិយភាគ

មាតិកា		លេខទំព័រ
បឋមបណ្ណាសក	កាលវគ្គ	១
	រថការវគ្គ	១៣
	បុគ្គលវគ្គ	៤១
	ទេវទូតវគ្គ	៧៧
	ចូឡវគ្គ	១២០
ទុតិយបណ្ណាសក	ព្រាហ្មណវគ្គ	១៣២
	មហាវគ្គ	១៧៩
	អានន្ទវគ្គ	២៨៨
	សមណវគ្គ	៣១៨
	លោណផលវគ្គ	៣២៩

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា		អង្កេ
តតិយបណ្ណាសកេ	សម្ពោធិវគ្គោ	៣៩០
	អាបាយិកវគ្គោ	៤០៨
	កុសិនារវគ្គោ	៤២៩
	យោធាជីវវគ្គោ	៤៥៣
	មង្គលវគ្គោ	៤៧៦
បណ្ណាសកាសង្គហិតា	សុត្តា	៤៧៨

សន្លឹកចង្អុលប្រាប់មាតិកា

មាតិកា		លេខទំព័រ
តតិយបណ្ណាសក	សម្ពោធិវគ្គ	៣៩០
	អាបាយិកវគ្គ	៤០៨
	កុសិនារវគ្គ	៤២៩
	យោធាជីវវគ្គ	៤៥៣
	មង្គលវគ្គ	៤៧៦
ពួកសូត្រមិនសង្គ្រោះចូលក្នុងបណ្ណាសក		៤៧៨

『トリピタカ』復刻進呈にあたって

親愛なるカンボジアの皆さん！
敬愛するカンボジアの仏教徒の皆さん！

カンボジア版『トリピタカ』は、プノンペンの仏教研究所が、仏教界の英知を集め、1930年から1968年まで、39年の歳月をかけて翻訳し、分冊し、集大成して完成されました。まさにカンボジア仏教の法宝であると共に、カンボジア出版文化の至宝です。日本仏教徒の有志は、カンボジア仏教の復興再生を願いつつ、これを復刻印行し、贈らせていただきます。

これはカンボジア仏教徒のみならず、カンボジア全人民、否、平和を愛する地球上のすべての人々への、心からの贈り物です。

カンボジアは、古今未曾有の悲劇を体験しました。カンボジア仏教もこの受難の時代に壊滅的な打撃を受けました。しかし、今はその悲しみを乗りこえ、瞋りを離れ、怨みを赦し、ブッダの教えに従い、世界平和の実現に努力するときです。

この本の贈呈は、日本の仏教徒も共々に、世界平和のために努力することを誓うしるしであり、相互の連帯と友情の証なのです。

合掌

1994年7月吉日

カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵経）復刻救援委員会

世話人代表　無着　成恭
事務局長　篠原　鋭一

世話人　松永　然道　　有馬　実成
　　　　伊藤　佳通　　渡井　[illegible]
　　　　杉谷　義純　　茂田　真澄
　　　　前田　利勝　　中島　教之
　　　　永　六輔

Acknowledgment

Dear Cambodian friends and respected members of the Cambodian Buddhist community,

It is a matter of great joy that the translation into Cambodian of the Pali Tripitaka has been completed and published. The Tripitaka Commission of the Buddhist Institute, Phnom Penh, launched the translation project in 1930 and completed the translation, after 39 years of effort, in 1968.

The Cambodian translation of this great work will not only become a cherished treasure of the Cambodian Buddhist community but will also be an important milestone in the history of publication in Cambodia.

The revival and prosperity of Buddhism in Cambodia are the ardent wish of the Japanese Buddhist community. It is in this spirit that we have completed this important project and now present the entire work to the Cambodian Buddhist community. It is a gift not only to the Buddhist community in Cambodia but also to all Cambodian people and all peace-loving people in the world.

Cambodia experienced great tragedies in modern times, and the Cambodian Buddhist community also underwent severe trials and suffered crushing blows during this period. But now a time has come to surmount grief and anger, to forgive, and to start working again for world peace.

This great work is a symbol of the Japanese Buddhist community's resolve to work with our Cambodian brothers and sisters toward world peace and is a testimony to the friendship between our peoples.

With hands joined in reverence,
July 1994

TRIPITAKA PUBLISHING SUPPORT COMMITTEE
Project Manager: The Rev. Seikyo Muchaku
Secretary General: The Rev. Eiichi Shinohara
Management Team:
The Rev. Zendo Matsunaga, The Rev. Jitsujo Arima, The Rev. Yoshimichi Ito
The Rev. Koiichi Wakai, The Rev. Gijun Sugitani, The Rev. Shincho Shigeta
The Rev. Risho Maeda, The Rev. Kyoshi Nakajima, Mr. Rokusuke Ei

សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយប្រាក់សំណោយនៃ
អ្នកខាងក្រោមនេះ ៖

Printing costs were met through the gift of

Hirosaki Sogo Printing Co., Ltd.
Executive Officer Hideaki Osanai
3-1-2 Kanda, Hirosaki-city, Aomori-ken, 036 Japan

この本は次の方によって復刻されました。

弘前相互印刷株式会社 代表取締役　小山内秀明
〒036　青森県弘前市神田３丁目1-2
☎0172-32-0466

ព្រះត្រៃបិដក ភាគទី ១១០ * អភិធម្មបិដក *
ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ, ភ្នំពេញ
ការបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ របស់សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ
បោះពុម្ព ថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤
សហប្រតិបត្តិការរៀបរៀង និងបោះពុម្ពនៅប្រទេសជប៉ុន

TRIPITAKA VOL. 41 (of 110 volumes total)
"SUTTANTA PITAKA"
Published by the Buddhist Institute, Phnom Penh
Reproduced with the kind cooperation of the
TRIPITAKA PUBLISHING COMMITTEE
First edition December 8, 1994
Printed in Japan by Hirosaki Sogo Printing Ltd.

トリピタカ（南伝大蔵経）全110巻・第41巻スッタンタピタカ（経部）

発　　行：プノンペン仏教研究所
復刻製作：カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵経）復刻救援委員会
発　　行：1994年12月8日

印刷・製本／弘前相互印刷株式会社
製作にあたり弘前相互印刷株式会社の多大な協力を得ました。

សុត្តន្តបិដក

អង្គុត្តរនិកាយ តិកនិបាត

ទុតិយភាគ

៤៣

៣, ស. ៤៤៨៦